TÜRKİYE'DE 1948-1971 DÖNEMİ GENÇLİK HAREKETLERİNİN TOPLUMSAL YAPIYA ETKİSİ

TÜRKİYE MİLLİ TALEBE FEDERASYONU (TMTF) ÖRNEĞİ

Feza ERDENDOĞDU GÜLBEYAZ

Kasım 2018

DENİZLİ

TÜRKİYE'DE 1948-1971 DÖNEMİ GENÇLİK HAREKETLERİNİN TOPLUMSAL YAPIYA ETKİSİ: TÜRKİYE MİLLİ TALEBE FEDERASYONU (TMTF) ÖRNEĞİ

Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi
Sosyoloji Ana Bilim Dalı
Genel Sosyoloji ve Metodoloji Programı

Feza ERDENDOĞDU GÜLBEYAZ

Danışman: Prof. Dr. Mehmet MEDER

Kasım 2018
DENİZLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

Sosyoloji Ana Bilim Dalı Genel Sosyoloji ve Metodoloji Bilim Dalı öğrencisi Feza Erdendoğdu Gülbeyaz tarafından Prof. Dr. Mehmet Meder yönetiminde hazırlanan **"Türkiye'de 1948-1971 Dönemi Gençlik Hareketlerinin Toplumsal Yapıya Etkisi: Türkiye Milli Talebe Federasyonu (TMTF) Örneği"** başlıklı tez aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 6 Kasım 2018 tarihinde yapılan tez savunma sınavında başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı
Prof. Dr. Türkan Erdoğan

Jüri-Danışman
Prof. Dr. Mehmet Meder

Jüri
Doç. Dr. Yıldırım Şentürk

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 05/12/2018 tarih ve 51/10 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof.Dr. Mehmet Vefa NALBANT
Enstitü Müdürü

Enstitü Müdürü

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürün olmayan bulguların, verilerin, materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atıfta bulunulduğunu beyan ederim.

Feza Erdendoğdu Gülbeyaz

ÖN SÖZ

Bu çalışma 1948 yılında kurulan, 1968 yılına kadar etkin bir şekilde faaliyet gösteren ve kısa bir süre içinde kurumsallaşarak, Türkiye'nin önemli bir dönemine tanıklık etmiş bir gençlik örgütünün, Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun incelenmesini içerir. Çalışma, dönemin kaynakları ve dönemde yaşamış kişiler merkeze alınarak yapılmıştır. Daha önce hakkında detaylı bir çalışma yapılmamış olması nedeniyle bir örgüt analizi olarak ele alınan çalışmanın amacı, Türkiye'nin belirlenen dönemdeki üniversite gençlerinin siyasal sosyalleşme sürecini TMTF özelinde, açıklayabilmektir. Çalışmada Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun, açılışından kapanışına kadarki süreç tarihsel olarak anlatılmış, örgütün analizi iktidar–siyaset ile ilişkileri bağlamında yürütülmüştür.

Örgütler içinde bulundukları toplumsal sistemin birer unsuru olduklarından sistemin diğer unsurlarındaki değişmelerin giderek zincirleme bir etkileşim sonucunda bütün örgütleri etkileyeceği söylenebilir. Zaman içinde toplumsal değişmenin uzantıları olarak ihtiyaçlar farklılaşabilir, yaygınlaşabilir kimisi önemini yitirebilir ya da değişik yollardan sağlanabilir hale gelebilir. Toplumun ihtiyaçlarındaki değişmeler sonucunda yeni örgütler kurulduğu gibi, mevcut örgütler amaçlarının kapsamını genişletebilir başka ek amaçlar edinebilir ya da görevsiz kalarak sonlanabilirler.[1] Türkiye Milli Talebe Federasyonu da zamanla Türkiye'de ve dünyada meydana gelen toplumsal değişmelerin de etkisiyle, kişiler arası ilişkiler düzeninin ve yazılı kuralların belirlediği yalın çizgilerin dışına taşarak ideolojisini yeniden şekillendirmiş, kuruluş ve kapanış dönemleri arasında farklı dinamikler oluşturmuştur.

Bu araştırma tarihi boyutu olan tüm araştırmalar gibi uzak bir zaman dilimini kapsaması ve o döneme ait yeterli arşivin bulunmaması nedeniyle bazı sınırlılıklara sahiptir. Türkiye'de kurulmuş pek çok dernek ve örgütte olduğu gibi kayıtların kapatılmayı takiben belirli bir süre içinde imhası ve pek çok kaynağın kütüphanede bulunmaması yanında konunun içinde oluğumuz zamandan yaklaşık 60 yıl öncesine dayanması bu sebeple de dernekle ilişkili kişilerin pek çoğunun hayatta olmaması

[1] Ayşe Öncü, *Örgüt Sosyolojisi,* Sosyal Bilimler Derneği Yayınları, 1976, s.41

çalışmanın literatür açısından sınırlılığına yol açmıştır. Bu nedenlerle konu başlangıçta zor ve ilgi çekmekten uzak gibi görünmüşse de zamanla, özellikle tarihsel tanıklıklar sayesinde konunun derinliğine inilmiş, gerek literatür çalışmaları gerekse kişilerle yapılan görüşmeler çok değişik bilgilerin derlenebileceğini göstermiş ve tamamlama çabaları süreyi uzatmıştır. Yüksek lisans tezi sınırlılığı nedeni ile burada yer verilemeyen bazı noktalar da mevcuttur. Her ne kadar uzun bir çabanın ürünü olsa da bu çalışmada eksik ve hataların bulunması söz konusudur. Bu nedenle araştırma gelecekteki çalışmalar için bir başlangıç noktası olarak değer kazanabilir.

Çalışmanın zorlukları arasında Federasyon içerisinde görev almış pek çok kişinin artık hayatta olmaması veya kendilerine ulaşılamaması sayılabilir. Kapatılması neticesinde arşiv belgeleri yok olmuş, Federasyon'un kendi yayınlarına kütüphanelerden ve ilgili kişilerin arşivlerinden ulaşılabilmiştir. Ancak hayatta olanların ve yardımlarını esirgemeyenlerin çabası bu zorluğu yenme konusunda büyük yardım sağlamıştır. Kurum tarihi açısından ele alındığında kurumun mevcudiyetinin olmaması nedeniyle de bazı zorluklar yaşanmasıyla birlikte, bu vesileyle herhangi bir kurumun kendi tarihini yazdırması gibi taraflı bir çalışma olması söz konusu olmamış ve sübjektif bir çalışma olmasının önüne geçmiştir. Düzenli bir arşivin olmaması her ne kadar çalışmayı zorlaştırsa da kurumun kendi çıkardığı dergi ve gazeteler ile kurumun başkanlığını yapmış kişilerle yapılan çalışmalar, birinci el kaynaklar ile geniş bir çalışma alanı imkânı sağlayabilmiştir. Kurum yayınları ve sözlü tarih çalışmaları gibi birinci el kaynakların yanı sıra ülkenin o dönemdeki siyasi, ekonomik ve toplumsal tarihle ilgili kitap makale gazete ve benzeri yayınların da bu çalışmada katkısı da büyük olmuştur. Özellikle 60'lı yılların Türkiye açısından çok önemli olması nedeniyle bu yıllarla ilgili tarih kitaplarının bu çalışmaya katkısı yadsınamaz.

Çalışmanın yazımında tarih metodolojisi göz önünde bulundurulmuş, olaylar ve hareketler kuruluştan kapanışa kadar tarihsel bir sıra ile verilmiştir. Yapılan görüşme ve söyleşiler tam olarak metin halinde verilmemiş buradan edinilen bilgiler gerekli bölümlere ekleme yapılmak sureti ile kullanılmıştır. Federasyon faaliyetleri, Devrim Gençliği, İnkılap Gençliği, Talebe Dünyası, Gençliğin Sesi, Talebe Gazetesi gibi Federasyon'un kendi yayımladığı kaynaklardan edinilmiştir. Bu bilgiler dönemin süreli yayınları ile harmanlanarak verilmiştir.

Araştırma sürecinde bilgi birikimi, değerli yorumları ve önerileri ile çalışmama yön veren danışman hocam Sayın Profesör Mehmet Meder'e ve nezdinde tüm Pamukkale Üniversitesi Sosyoloji Bölümü akademik ve idari personeline teşekkür ederim. Konuyu bir tez çalışması olarak tarafıma sunan, başarabileceğime inanan ve pek çok kişi ile görüşmeme vesile olan Mimar Sinan Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nden sayın hocam Prof. Dr. Şükrü Aslan'a teşekkür ederim. Belge bilgi ve deneyimlerini aktarmaktan ve vaktini ayırmaktan çekinmeyen Sn. Prof. Dr. Nurettin Sözen, Sayın Sencer Güneşsoy ve Sayın Yalçın Küçük'e, eski MTTB'lilerden Yüksel Çengel ve Ersin Ertekin'e, ilk başkanlardan Can Kıraç'a, TMGT'den Kamil Aşan'a, gönderdiği bilgi ve belgelerle katkısını esirgemeyen TMTF Yayın Kurulu Başkanı Sayın Yekta Güngör Özden'e, sıklıkla kullandığım kaynakların sahibi olan ve yanı sıra belgelerini benimle paylaşan Sayın Turan Feyizoğlu'na teşekkür ederim. Beyazıt Devlet Kütüphanesi, Ankara Milli Kütüphane ve İBB Atatürk Kitaplığı'na ve değerli çalışanlarına, çalışmam süresince desteklerini esirgemeyen Pamukkale Üniversitesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Kütüphanelerinde çalışan tüm çalışma arkadaşlarıma, tez sürem boyunca haftanın bir günü izinli olarak çalışmalarımı yapmama imkân sağlayan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Dekanı Sn. Profesör Nalan Cinemre'ye teşekkür ederim. Son olarak çalışmam boyunca destek ve yardımlarını esirgemeyen, beni cesaretlendiren eşim Yalçın Gülbeyaz'a, kuzenim Seda Erdendoğdu, ablam Ebru Erdendoğdu'ya teşekkür ederim.

ÖZET

TÜRKİYE'DE GENÇLİK HAREKETLERİNİN TOPLUMSAL YAPIYA ETKİSİ TÜRKİYE MİLLİ TALEBE FEDERASYONU ÖRNEĞİ

Erdendoğdu Gülbeyaz, Feza
Yüksek Lisans Tezi
Pamukkale Üniversitesi/Denizli
Sosyoloji Anabilim Dalı
Genel Sosyoloji ve Metodoloji Bilim Dalı
Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Mehmet Meder
Kasım 2018, VIII+468 sayfa

Türkiye'de üniversite öğrenci gençliğinin özellikle 1948-1971 yılları arasındaki tarihsel sürecine bakıldığında, gençlik örgütlerinin bir dönem düzenin koruyucusu bir dönem de düzenin karşıtı olarak bazı hareketlerde bulunduğu görülür. Her iki şekilde de o dönemin Türkiye'sinde üniversite gençliği toplumsal yapıya ve bu yapının işleyiş süreçlerine etkide bulunmuş, hem düşünce hem eylem alanında toplumsal değişimin kaynaklarından biri olmuştur. Bu çalışmada, belirtilen dönemin gençlik örgütlerinden Türkiye Milli Talebe Federasyonu (TMTF) incelenmiş, örgütün kuruluşundan kapanışına kadar geçen süreç örgütsel yapısı, tüzüğü ve işleyişi geçirdiği dönüşümler ile ele alınmış, yakın tarihin öğrenci hareketlerinin ideolojik biçimlenmesi ile ilgili değerlendirmeler sunulmuştur. İki Bölümden oluşan çalışmanın giriş bölümünde Türkiye'de 1948-1970 yılları arasındaki siyasal durum kısaca anlatılmış, birinci bölümde örgütlenme ve Türkiye'de gençlik hareketlerinin tarihine kısaca yer verilmiş, ikinci bölümde ise kuruluşundan kapanışına kadar Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun hem düşünceye hem eyleme dayalı faaliyetleri bir tarihsel sıra içinde yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: TMTF, Türkiye Milli Talebe Federasyonu, Gençlik Hareketleri, Gençlik Örgütleri, Öğrenci hareketleri, Öğrenci Örgütleri, Üniversite Öğrencileri, Atatürkçülük

ABSTRACT

THE IMPACT OF SOCIAL STRUCTURE OF THE YOUTH MOVEMENT IN TURKEY
EXAMPLE OF TURKEY'S NATIONAL STUDENTS' FEDERATION

Erdendoğdu Gülbeyaz, Feza
Pamukkale University/Denizli
Sociology Department
General Sociology and Methodology Programme
Adviser of Thesis: Prof. Dr. Mehmet Meder
November 2018 VIII+468 pages

Looking back at the historical process in Turkey between 1948 and 1971, especially university students, youth, youth organizations the protective order of an era as opposed to a period where the scheme is seen in some action. Either way, at that time university students in Turkey's social structure and the functioning of these structures have had an impact on the process and the thinking has been one of the sources of social change and action areas. In this study, Turkey's National Students' Federation(TMTF) of the youth organizations of the period specified have been examined, the process of organizational structure until the close of the founding of the organization, regulation and functioning spends dealt with conversions, considerations related to the ideological shaping of the recent history of the student movement was presented. The preamble of the study consists of two chapters in Turkey have briefly described the political situation between 1948-1970 years, provides a brief history of the first section of organizations and youth movements in Turkey, until the close of the second section institutions Turkey National Students' Federation based on the actions and thoughts and activities have taken place in a historical sequence.

Keywords: TMTF, Turkey National Students' Federation, the Youth Movement, Youth Organizations, Student Movement, Student Organizations, University Students, Kemalism

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ……i
ÖZET……iv
ABSTRACT……...v
İÇİNDEKİLER……vi
KISALTMALAR DİZİNİ……viii

GİRİŞ……1

BİRİNCİ BÖLÜM
ÖRGÜTLENME VE TÜRKİYE'DE GENÇLİK HAREKETLERİ

1.1.Örgütlenme……18
1.2.Türkiye'de Gençlik Hareketleri ……19
1.2.1.1948-1970 Yılları Arasında Türkiye'de Faaliyet Gösteren Gençlik Örgütleri……..34
1.2.1.1. Milli Türk Talebe Birliği(MTTB) ……34
1.2.1.2. Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı(TMGT)……35
1.2.1.3. Dünya Gençlik Birliği(WAY) ……..36
1.2.1.4. Dünya Üniversiteler Servisi(WUS) ……..37
1.2.1.5. Fikir Kulüpleri Federasyonu(FKF) ……...38

İKİNCİ BÖLÜM
TÜRKİYE MİLLİ TALEBE FEDERASYONU

2.1. Kuruluş ve Yapı……40
2.2. Dönemler ve Zihniyetler ……..47
2.2.1. 1948-1955 Dönemi ……..47

2.2.1.1. Federasyon Çalışmaları…….57
2.2.1.1.1. Komisyonların Çalışmaları…….....57
2.2.1.1.1.1. Turizm Komisyonu……..57
2.2.1.1.1.2. Köycülük Komisyonu……..58
2.2.1.1.1.3. Yayın Organları Komisyonu……58
2.2.1.1.1.4. Spor Komisyonu……...58
2.2.1.1.1.5. Gösteri Güzel Sanatlar ve Folklor Komisyonu …….58
2.2.1.1.1.2. İcra Komitelerinin çalışmaları ……59
2.2.2. 1956-1960 Dönemi……69
2.2.3. 1960-1965 Dönemi……78
2.2.4. 1965-1968 Dönemi……..147
2.2.5. 1968 ve Sonrası ……..238

SONUÇ…….266
KAYNAKLAR…….280
EKLER……..299
EK 1. Bağlı Cemiyetler Tablosu…..……....300
EK 2. 1948-1972 Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri…….....301
EK 3. Gazete Haberleri……....305
EK 4. Fotoğraflar……...416
ÖZ GEÇMİŞ……..468

KISALTMALAR DİZİNİ

AP	Adalet Partisi
AYOTB	Ankara Yüksekokullar Talebe Birliği
CHP	Cumhuriyet Halk Partisi
COSEC	Coordination Secretariat
DEV-GENÇ	Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu
DİSK	Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
DÖB	Devrimci Öğrenci Birliği
DP	Demokrat Parti
FKF	Fikir Kulüpleri Federasyonu
İTİA	İzmir Ticari İlimler Akademisi
İTÜTB	İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliği
İTÜTOB	İstanbul Teknik Üniversitesi Teknik Okullar Talebe Birliği
İÜTB	İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği
İYOTB	İstanbul Yüksekokullar Talebe Birliği
MDD	Milli Demokratik Devrim
MP	Millet Partisi
MTTB	Milli Türk Talebe Birliği
OYAK	Ordu Yardımlaşma Kurumu
SDDF	Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TEKSİF	Tekstil İşçileri Federasyonu
TİP	Türkiye İşçi Partisi
TMGT	Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı
TMTF	Türkiye Milli Talebe Federasyonu
TÖDMF	Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu
TÖS	Türkiye Öğretmenler Sendikası
UNEF	Union Nationale des Étudiants de France
WAY	World Assembly of Youth
WUS	World University Service
YTP	Yeni Türkiye Partisi

GİRİŞ

Bir milletin yönetim şekli o millete ait tarihin sosyal ve siyasal sistemlerle birlikteliği ile ortaya çıkar. Siyaset ise toplumda var olan bütün kurumların içinde yer almakla kalmaz, bu kurumlarda, örgütlerde oluşur. Bir örgütün tarihini irdelemek onun içinde bulunduğu siyasal yapının açıklanmasını gerektirir. Özellikle gençlerin politik sosyalleşme açısından ele alınan en önemli gruplardan olduğu varsayıldığında, çalışmanın konusu olan Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun bir örgüt olarak 1948-1968 yılları arasında özellikle de 60 ihtilali ve sonrasında gerek siyasi gerek toplumsal açıdan Türkiye siyaseti üzerinde fazlasıyla etkili olduğunu söylemek doğru olacaktır.

Gençlik bütün sosyolojik kurumların üzerinde durduğu ve ilgi alanı oluşturduğu popülasyon ölçeğidir. Toplumun düzen ve istikrarını temin etmek üzere rejimin meşruiyetine inanan yeni üyelerin yetiştirilmesini ifade eden siyasal sosyalleşme çerçevesinden bakıldığında, gençlerin bu konuda ele alınan en önemli kitle olduğu söylenebilir. Siyasal sosyalleşme konularındaki çalışmaları her ne kadar Platon'a kadar götürmek mümkün olsa da konunun kavramlaştırılması ilk olarak 1959 yılında Hyman tarafından yapılan Political Socialization isimli çalışmada görülür.[2] Türkiye'de gençlik çalışmaları ile paralellik gösteren gençlerin siyasal sosyalleşmeleri ile ilgili araştırmalar ise genellikle üniversite gençliği üzerinden yapılmış, bu çalışmalar çoğunlukla gençlerin siyasal eğilimlerini ve bu eğilimlerin sebeplerini tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle Türkiye Milli Talebe Federasyonu hakkında verilmeye çalışılan bilgiler siyasal sosyalleşme teorik çerçevesi ile verilmeye çalışılmıştır. Genel manada sosyalizasyon sürecinin özel bir yönünü niteleyen siyasal sosyalizasyon toplumun düzen ve istikrarını temin etmek üzere rejimin meşruiyetine inanan yeni üyelerin yetiştirilmesini ifade eder. Diğer bir ifadeyle toplumlar varlıklarını sürdürebilmek ve yüksek toplumsal ve siyasal ideallerine ulaşmak için toplumun değer ve ilkelerine bağlı vatansever bireyler yetiştirme çabası içerisindedirler. Aynı zamanda bireylerin içinde bulunduğu topluma aidiyet hisseden, onun bir üyesi haline gelmesini sağlayan bu iki boyutlu süreç topluma ait sosyo-politik ve kültürel değerlerin öğrenilmesini karakterize etmektedir. Bu nedenle siyasal sosyalizasyon terim

[2] Hayati Beşirli, "Politik Sosyalizasyon Araştırmaları ve Politik Sosyalizasyon Sürecinin Bir Unsuru Olarak Kışla", Sosyoloji Konferansları, http://dergipark.gov.tr/iusoskon/issue/9510/118888

anlamından anlaşıldığı gibi sadece siyasal norm ve değerlerin değil, aynı zamanda sosyal yapıdaki sosyo kültürel ve ekonomik karakteristiklerin şekillendirdiği bir süreci ifade etmektedir. Çünkü siyasal hayat sosyo kültürel yapıyla iç içe olan ve onun bir yönünü veya parçasını oluşturan bu yapının değerler sistemlerinden etkilenen bir oluşum olarak karşımıza çıkmaktadır.[3]

Bu çalışma Türkiye'de sivil toplum kuruluşları veya TMTF gibi siyasal etkilere yol açarak kanaat oluşturan örgütlerin devlet tarafından kontrol altında tutulması sorunsalıyla ilgilidir.

- Türkiye'de örgütler özgürce faaliyette bulunabilmekte midir?
- Kurulan Örgütler iktidarları etkileyebilmekte midir?
- Kanaat oluşturma konusunda bu örgütler yeterince alan bulabilmekte midir?
- Örgütler benimsedikleri ideoloji çerçevesinde hareket edebilmekte midir?

Türünden sorulara verilecek cevaplar pek çok unsuru içinde barındırmaktadır. Çalışmamız TMTF özelinde bu soruların cevabını bulmaya yöneliktir.

Türk modernleşmesinin en önemli boyutlarından birisi ulus devlet olma süreci olduğundan toplumsal mühendislik uygulamaları kendine özgü durumu ile gerek cumhuriyet öncesinde gerekse cumhuriyetin kurulmasından itibaren uygulanmaya çalışılmıştır. Toplum mühendisliğini harekete geçiren en önemli faktörlerden birisi yeni nesillerin iktidar sahiplerinin istediği biçimde yetiştirilmesi meselesi olmuştur. Bu durum toplum mühendisliği ile siyasal sosyalleşme konusunun en önemli birleşme noktalarından birisini oluşturmaktadır. İnsana ve topluma dair olay ve olguların siyasallığı oldukça açık ve yüksekse devreye iç ve dış birçok faktörün girmesi ve yapılacak analizin bu noktayı göz önüne alması sosyolojik bir zorunluluktur. Türkiye'nin iki yüz yılı aşan bir süreye karşılık gelen Batılılaşma ve modernleşme tecrübesi bir yönüyle yeni nesillerin eskisine göre farklı siyasal sosyalleşme süreçlerinden geçtiği anlamına da gelmektedir. Bu yüzden Türkiye'de meşrutiyetten cumhuriyete yeni siyasal sistemler ve bu sistemlerde aktif bir konumda bulunan siyasal

[3] Mehtap Yeşilorman, "Siyasal Sosyalizasyon Sürecinde Sosyo-Ekonomik Faktörlerin Rolü", *Bilig* Kış 2006, S.36 s.1-46

aktörler hem sistemin hem de kendi konumlarının meşruiyetlerini sağlamak konusunu özellikle önemsemişlerdir. [4]

Bu anlamda Türkiye'de Gençlik örgütlerinin kurulmasında ve ürettiği söylemlerin oluşmasında pek çok faktör rol oynamıştır. TMTF'nin özellikle başlangıç dönemlerinden 1960'lı yıllara kadar tüm söylemlerinde İkinci Dünya Savaşı sırasında artan Sovyet tehdidi ve sonrasında oluşan Soğuk Savaş döneminin ideolojik etkileri yer alır. 60 ortalarından sonra ABD'nin SSCB'nin etki alanını daraltmak üzere uyguladığı hegemonik genişleme politikalarına karşıt söylemler Federasyon'un gündemini oluşturmaya başlar. TMTF'nin siyasal sosyalleşme sürecinin antikomünist politikalarla başladığı söylenebilir. Bolşevik Devrimi'nden itibaren komünizme karşı başlatılan siyasi savaş, hükümetler tarafından güçlü propoganda ve gazete kitap gibi telkin araçlarıyla yayılmış, ilerleyen dönemlerde görüleceği üzere TMTF politikalarında da yerini fazlasıyla bulmuştur.

> Siyasal sosyalleşme insanın kendisini içinde huzurlu hissettiği doğrularını paylaştığı ve değerlerini benimsediği bir "dünya"ya dâhil olma ve yine bu yolla bir tür "ötekilerin dünyası"ndan kendini ayrıştırma süreci olarak da okunabilir. Siyasal sosyalleşme sürecinde "biz" ve "ötekiler"e dair algı bireyin, genel olarak da toplumun içte ya da dışta var olan bir düşmandan kaynaklandığı varsayılan bir tehdit algısına sahip olmasıyla birlikte bireylerde ve toplumda aktif siyasallaşmayı başlatma gücüne sahiptir. Bu nedenle tehdit algısı bireyin grupla özdeşleşme düzeyini etkileyen en önemli psiko-sosyal itkilerden birisidir. İç veya dış düşmandan kaynaklanan tehdit algısı bir tür duygu içeren toplumsal tepkidir. Tehdit algısını oluşturan durumların ortak özelliği bugün veya gelecekte grubun birliğinin varlığının ya da değerinin tehlikede olarak algılanmasıdır. Bir toplumda tehdit algısına ruh veren temel şey toplumun ve bireyin kendini konumlandırma biçimlerine göre bir vehimle üretilen düşman imgesidir ve imgenin somut toplumsal gerçeklikle örtüşmesine gerek yoktur. Düşmana dair üretilen imge sözcüklerden daha güçlü olduğu için bireysel ve toplumsal hafızada daha uzun süreli olarak varlığını sürdürür ve toplumu bir arada tutmaya yardım eder. Çünkü düşman insanları cemaatleştirir hem de sadece değer aracılığıyla değil karşı tepki vermeyi bir zorakilik haline getirmesiyle de.[5]

[4] Ertuğrul Meşe, *Komünizmle Mücadele Dernekleri,* İstanbul 2017, s. 70
[5] Ertuğrul Meşe, *Komünizmle Mücadele Dernekleri*,İstanbul 2017, s. 28

Meşe'nin yukarıda bahsettiği düşman algısı TMTF için uzun yıllar boyunca komünizm olarak gündemini koruyacaktır.

Yukarıda bahsedilen Türkiye'de örgütlerin devlet tarafından kontrol altında tutulması sorunsalı TMTF özelinde de bazı sonuçlar doğurmuştur. Ortak yarar kuruluşları kategorisinde bulunan TMTF gibi örgütlerde iç demokratik süreçlerin korunması temel sorunlardan biridir. Binlerce öğrencinin alınan kararlara katılmasının mümkün olmaması, bağlı birliklerin ayrı hareket etme yetkisi olması bahsedilen iç demokratik süreçlerin korunmasını engellemiş, bir süre sonra hükümetlerin de desteğiyle ilgisizliğe ve ayrılmalara neden olmuştur. Bunun yanı sıra pek çok faktör örgütün yapısını etkilemiş ve dağılmasında önemli bir rol oynamıştır. Sonuç bölümünde bu sorunlara detaylı olarak yer verilecektir.

Buraya kadar sözü edilen siyasal sosyalleşme sürecinin ileriki bölümlerde daha net bir şekil alması açısından çalışmamızın giriş bölümünde Federasyon'un çalışmalarını nasıl bir siyasi ortamda sürdürdüğünün anlaşılması için dönemin Türkiye'sinin siyasi durumu anlatılmıştır. Türkiye siyasal hayatının gelişiminin bilinmesi TMTF'nin siyasal sosyalizasyon sürecinin anlaşılması için gereklidir. Sonuç bölümünde ortaya konan bulguların pek çoğu da bu noktadan hareket ederek ele alınmıştır.

Birinci bölümde örgütlenme ve gençlerin örgütlenmesi konusunda genel bilgiler verilmiş, bunun yanı sıra Türkiye'de gençlik hareketlerine tarihsel olarak kısaca değinilmiştir. Konumuz gençlik hareketlerinin tarihi olmadığından bu bölümde eski Türkler veya İslamiyet öncesi gençlik hareketlerine yer verilmemiş ancak tarihsel gelişimi algılayabilmek amacıyla kısaca cumhuriyet öncesi gençlik örgütlerine kısaca değinilmiştir. Aynı zamanda 1948-1970 yılları arasında Türkiye'de faaliyet gösteren gençlik örgütlerinin yapılarından da söz edilmiştir. O dönemde Türkiye'de faaliyet gösteren pek çok örgüt bulunmaktadır ancak burada yer verilenler, hem üniversite öğrencilerinin oluşturduğu hem de çalışmamızda TMTF ile ilişkileri bağlamında adı geçecek örgütlerdir.

İkinci bölümde çalışmanın ana konusu olan Türkiye Milli Talebe Federasyonu yapısı tüm faaliyetleriyle anlatılmaya çalışılmıştır. TMTF ile ilgili bugüne kadar herhangi bir detaylı çalışma yapılmamıştır. Federasyon ile ilgili bilgilere genellikle Türkiye'de gençlik hareketleri ile ilgili yazılmış kitap ve makalelerde veya Türkiye

Cumhuriyeti Tarihi hakkında yayımlanmış eserlerde rastlanmaktadır. Bu çalışmalarda ise ya Federasyon hakkında çok kısa bilgiler verilmiş ya da sadece ismi anılmakla yetinilmiştir. Bu bölümde Federasyon ile ilgili yapılan literatür taramalarından edinilen bulgular ile Federasyon'un kendi kaynakları ve basında çıkan haberler sentezlenerek, dönemin tanık gençliği ile yapılmış görüşmelere yer verilmiş ve ulaşılan bilgiler detaylandırılmıştır.

Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nda aktif görev yapmış üç genel başkan Can Kıraç, Nurettin Sözen ve Sencer Güneşsoy dönemlerinin kurulma dönemi, ilerleme dönemi ve kapatılma dönemi olarak üç ana dönemi kapsadığı varsayılabilir. Ancak bazı dönemlerdeki yoğun hareketlilik nedeniyle TMTF "Dönemler ve Zihniyetler" başlığı altında üç dönem olarak değil tarihsel olarak 1948-1955, 1955-1960, 1960-1965. 1965-1968, ile 1968 ve sonrası olarak beş bölümde incelenmiştir. Bu ayrımda pek çok kıstas etkili olmuştur. Ulaşılan kaynakların yoğunluğu ve farklılaşması ile Federasyon'un etkinliğinin artması veya azalması bu kıstaslardan bazılarıdır.

1948-1955 yılı federasyonun kuruluş yılları olduğundan henüz yapının tam olarak şekillenmediği, siyasetten uzak durulmaya çalışılan, yalnızca komünizm ve irtica faaliyetlerine karşı harekete geçilen yıllardır. Bu dönemin hayatta olan başkanı Can Kıraç ile bağlantı kurulmuş kendisi yaşlılığı ve yoğunluğu dolayısıyla görüşme talebimizi kabul edememiş ancak kendi dönemi hakkında gerek telefonda gerekse yazılı metin göndererek edindiğimiz bilgilere katkıda bulunmuştur. Bu dönemde TMTF tarafından yazılmış raporlar, imza sirküleri, tanıtım kitapları gibi kaynaklara yoğun olarak ulaşılmış, bu kaynaklar ve Can Kıraç'ın açıklamaları ve dönemin Basın Yayın Komisyonu Başkanı Yekta Güngör Özden'in tarafımıza gönderdiği bilgi ve belgeler TMTF'nin yapısının anlaşılması ve çözülmesinde yeterli ve etkili olmuştur.

1955-1960 dönemi TMTF'nin genelde apolitik ve aktivitesinin sınırlı olduğu dönem olarak kabul edilmektedir. Bu dönemde yaşanan 6-7 Eylül olaylarında TMTF genel başkanının da yargılanması ve tahminimizce bu hadiseler nedeniyle kendi yayın hayatlarına bir süre ara vermeleri bu teorinin temel dayanağıdır. 1955-1960 döneminde Federasyon'un hemen hemen yalnızca yılda bir yayın çıkardığı söylenebilir. Bu yayınlarla birlikte bu yıl federasyona ait bilgilerin bir kısmı da 1959 yılındaki kongreye başkanlık eden Yalçın Küçük 'ten alınmıştır.

1960-1965 dönemi TMTF'nin en yoğun, en aktif, en itibarlı dönemidir demek yanlış olmayacaktır. 1960 darbesinde aldıkları yer ile ve darbe sonrası birtakım özgürlüklere ulaştıran yeni anayasanın da etkileriyle TMTF son derece saygın bir kuruluş haline gelmiş, özellikle hemen her alanda çalışan komisyonlarının faaliyetleriyle ülkede sözü geçen ve genel başkanının hükümet ileri gelenleriyle görüşmek için bile randevu almasına gerek olmadığı bir dönem olmuştur.

1965-1968 dönemi tüm dünyada yayılan sosyal demokrat ve sol dalganın Türkiye'de de etkisini gösterdiği yıllardır. Siyasi partilerden, sendikalara oradan entelektüel ve kültürel birikime kadar pek çok konuda değişiklikler olmuş, Türkiye Milli Talebe Federasyonu da bu değişikliklere ayak uydurarak ideolojisinde bir takım yeniliklere izin vermiştir. Sosyal konulara daha çok ağırlık verilmiş, eşitlik, adalet ve özgürlük ilkelerine programlarında daha fazla yer verilmeye başlanmıştır. Bu dönüşüm hükümetin ve karşı görüşlü teşekküllerin tepkisine yol açacak nitekim 1968 yılında örgüt iş yapamaz hale gelecektir.

1968 ve sonrası başlığı ile ele alınan son dönemde TMTF'nin artık bu tarihe kadar anlatılan Federasyon'dan farklı bir örgüt olduğu görülür. Çalışmamızda anlatılan "TMTF" 1968 yılında son başkan Sencer Güneşsoy'dan sonra kongrenin bir daha toplanamaması nedeniyle tüzük gereği feshedilmiş sayılmaktadır. Bu kapanışın tarafımızdan da kabul edilmesi ile birlikte, 1968 yılından sonra TMTF adı altında ancak eski TMTF yapısında olmayan bir kuruluşun bazı eylemlere davam ettiği görülmüştür. Gerek gazete haberleri gerek bu dönemde TMTF tarafından yayınlandığı görülen haberler derlenmiş, TMTF'nin bu tarih itibarıyla da nasıl bir kuruluş olduğu anlaşılmaya çalışılmıştır. Bu dönem kaynaklarında TMTF Genel Sekreteri olduğu görülen ve hayatta kalmış tek kişi olan Devlet Bahçeli ile pek çok kez farklı kaynaklar aracılığıyla yapılan görüşme talebimiz karşılanmadığından konu ile ilgili olarak dönemin tanığı herhangi bir kişiyle görüşme şansı bulunamamıştır. Ancak genel düşüncemiz, adı geçen TMTF'nin ülkücü/milliyetçi ideolojiye sahip bazı gençlerin toplanarak TMTF'yi yeniden canlandırma arzusundan ileri gitmediğidir. Bu husus, çalışmamız içerisinde bahsedilen kaynaklarda da net olarak anlaşılmaktadır.

Sonuç bölümünde, tüm anlatılanlar doğrultusunda ulaşılan bulgular ve tartışma kısımları yer almaktadır. 1948-1972 yılları arasında TMTF ile ilgili haberlerin tam metni ekler kısmında verilmiştir. Bu haberler içinde Cumhuriyet gazetesinde belirlenen

tarihler arasında çıkan haberlerin tamamı, Milliyet, Hürriyet, Yeni İstanbul, Dünya, Ulus ve Akşam gazetelerindeki haberlerin de bir kısmı mevcuttur. Önemli olayların oldukları günler için bu gazeteler de incelenmiştir. Ekler bölümünde aynı zamanda TMTF organizasyon şeması, dönemin hükümetleri ile dönemlere ait bazı fotoğraflar bulunmaktadır.

Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nda çalışmış pek çok kişi sonraki yıllarda hükümetin çeşitli organlarında hizmet vermiştir. Ancak çalışmamızda yıl sınırlaması olduğu için bu konuya değinilmemiş ve günümüzle koordinasyon sağlanmamıştır. Bir sonraki çalışmanın konusu olması planlanmaktadır.

Kaynakça bölümünde, kullanılan kitap ve makaleler dışında yine çalışmada doğrudan kullanılan gazete haberleri, başlıklarıyla, kronolojik olarak verilmiştir. Ayrıca görüşmeler tarih ve mekân bilgileriyle aktarılmıştır.

Üniversite gençliğinin oluşturduğu ve Türkiye'nin yaklaşık 20 yıllık tarihinin tanığı olan Türkiye Milli Talebe Federasyonu hakkında detaylı bilgilere geçilmeden önce Federasyon yapısı ile siyasi süreçlerin etkileşiminin anlaşılabilmesi açısından bu bölümde Türkiye'nin 1948-1971 yılları arasındaki siyasi tarihine kısaca yer verilecektir.

"Türkiye'nin siyasal sistemi, sürekli değişen bir sosyo-ekonomik yapıyla dışarıdan alınmış statik anayasa modelleri arasındaki etkileşimin ürünü olarak ortaya çıkmıştır."[6] 1960-1982 yılları arasında anayasada birtakım değişiklikler yapılmış, sosyal yapı hızla değişmiş, bu nedenle siyasi sistemle toplumsal yapı arasında birtakım uyumsuzluklar meydana gelmiştir. Türkiye'nin politik sistemi uzun dönem istikrarlı bir gelişim sağlayamamış, darbelerle iniş çıkışlar yaşayan, kurulan hükumetlerin farklı anlayışları ve çeşitli gruplar tarafından farklı yorumlanan hak ve özgürlüklerin sürekli ilerleme ve gerilemesine sahne olmuştur. Cumhuriyetçilik ve ulus-devlet gibi bazı nitelikleri açısından sürekli ve tutarlı olmasına rağmen Türkiye'nin politik sisteminde denge sağlanamadığı bilinmektedir. "Bu dengesizliği öncelikle anlaşmazlıkların giderilmesinde uygulanan geleneksel yöntemlerin bir kenara bırakılmasıyla ve sosyo-politik değişime uyum süreciyle açıklamak gerekir. Yine de politik sistemin yaşadığı kesintisiz bunalımı anlayabilmek için bu sistemin evrimini sosyal gruplar, yönetici seçkinler ve yapısal farklılaşma sürecinin parçası olmuş bazı uluslararası olaylar

[6] Kemal H.Karpat, *Türkiye'de Siyasal Sistemin Evrimi: 1876-1980*, Ankara,2007, s.7.

arasındaki etkileşimi göz önünde bulunduran geniş bir kavramsal çerçeve içinde çözümlemek zorundayız.” [7]

> “Dini ve hanedanî bağlanmanın gayrimeşruluğuna dayalı Kemalist ulus inşa süreci uzun bir hanedanî devlet inşasını ve devlet seçkinlerinin gelişimini izleyen dönemde, Tanzimat’tan Cumhuriyet’e uzanan süreklilik ekseninde gerçekleşmiştir. Ulus inşa süreci bürokratik-entelektüel seçkinlerin mühendisliğinde gerçekleştirilen sosyo-politik grupları hedef alan sürekli bir sosyo-politik bütünleşme sürecidir. Amacı halk içindeki bölünmeleri sosyal, bölgesel ve siyasi açılardan bütünleşmeye dönüştürmektir. Bir ideoloji ve akım olarak tarihi ve siyasi şartların şekillendirdiği ulusçuluk, ulus inşa sürecinde önemli bir yer işgal eder. Bu sürecin başarısı yüceltilmiş bir değerler sistemini ya da siyasi bir davayı muayyen bir ulusla ilişkilendirmeye ve bunun özgünlüğünü ulusal ideolojinin özü olarak tanımlamaya bağlıdır. [8]

İttihat ve Terakki Cemiyeti’nden bugüne kadar Türkiye’de, siyasal alanda pek çok çatışma görülmüş olsa bile Türklük ve İslam gibi bazı paydaları ortak olan pek çok ideoloji hâkim oldu. Batıcılık milliyetçilikten, devletçilik İslamcılık ’tan, solculuk tutuculuktan ayrılamadı.

Cumhuriyet’in ilanından sonra Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkasında da birtakım örnekleri görülen dinî ve ekonomik alanda liberalleşme ilk defa CHP tarafından uygulanmış, 1950 yılında bu ideoloji Demokrat Parti’ye aktarılmıştır. Demokrat Parti döneminde de devam eden ılımlı laiklik ve sözü edilen liberal anlayış, soğuk savaşın da etkisi ile komünizm karşıtlığına dönüşür ve Türkiye’de sol söylem bir daha yerleşemeyecek şekilde, merkez sağın temel unsurlarını oluşturur. “Bu arada CHP bünyesinde yer alan Kemalist seçkinler Türk Ulus’unu Osmanlı geçmişinin olumsuz kalıntılarından temizleyerek yeniden yaratma işine girişirler. Bu inşa biçimi ve asla sorgulanmaksızın onun yöneldiği uygarlık projesi milliyetçi muhafazakârlarca sorun haline getirilir. Milliyetçiler bu Batı’ya dönüşün ulusu köklerinden kopardığı gerekçesi ile milli bir kültürün yeniden ortaya çıkarılması

[7] K.H.Karpat, *a.g.e*, s.8.
[8] Ahmet Yıldız, *Ne mutlu Türküm diyebilene: Türk Ulusal Kimliğinin Etno-seküler Sınırları,* İstanbul, 2013, s.295.

ve geliştirilmesi için çaba sarf etmeye başlar. Kemalist grup ise yüzünü Batı'ya dönmenin gerekliliği konusunda ısrarcıdır." [9]

1946-1950 yılları arasındaki çok partili rejim mücadelesi neticesinde bugünkü parti sistemi kurulmuş, cumhuriyet ideolojisi yeniden yorumlanmış, komünizm üzerine geniş tartışmalar ortaya çıkmış, Türkiye'nin siyasi çehresi bu mücadele sonrasında gelen çok partili hayatla tamamıyla değişmiştir. Bu siyasi mücadelenin amacı tek parti idaresinin kurulmasını ve yürütülmesini kolaylaştıran ideolojiyi ve siyasi vasıtaları etkisiz bırakarak, muhalefet partilerinin kurulmasını sağlamak ve halkın belli bir siyasi partiyi tercih ettiğini serbestçe belirtmesine imkân verecek tarafsız bir seçim sistemi kurmaktır.[10]

Behice Boran'a göre 1950 seçimlerinin sonucu, DP'nin iktidarı kazanmış olmasından çok CHP'nin halkın oyu ile iktidardan düşmüş olması açısından önemlidir. Halkın politik bilinçlenmesini gösteren bu sonuç ayrıca otoriter devlet şekline karşı da bir direniş anlamı taşımaktadır. Sınıf bilincine henüz varılmamış olsa da halk kitleleri kendileri ile yönetici tabaka arasındaki mesafe ve bölünmenin farkındaydı. Bu nedenle 1950 seçimleri politik bir devrim Türkiye politikasında bir sıçrama olarak görülmektedir.[11]

Türkiye'de çok partili düzenin ilk yirmi beş yılında genellikle inişli çıkışlı ve çoğu kez birbirleriyle çatışan süreçler söz konusudur. "Bu süreçleri dört eksende toplamak olanaklıdır: Demokratikleşme, liberalleşme, köktencileşme ve askerileşme"[12] Daha önce de belirtildiği gibi tek partili dönemin sona ermesinden sonra CHP bir daha tek başına iktidar olamayacak ve Türkiye'de siyasetin merkezi çok uzun yıllar değişmemek üzere merkez sağ olacaktır.

Demokrat Partinin politikaları ilk yıllarda daha çok özgürleşme şeklinde ortaya çıkmış, özellikle 1954 ve daha sonraki dönemlerde dinî öğelerin politik söylemde artışı belirgin hale gelmiştir. Demokrat Parti ile birlikte o güne kadar politik yaşamdan dışlandıklarını düşünen kesimler, kendilerinin de bazı konularda söz sahibi olabileceğini

---

[9] Yüksel Taşkın, *Anti-Komünizmden Küreselleşme Karşıtlığına Milliyetçi Muhafazakâr Entelijensiya*, İstanbul, 2007, s.58.
[10] Kemal H.Karpat, *Türk Demokrasi Tarihi Sosyal Kültürel Ekonomik Temeller,* Ankara, 2007, s.359.
[11], Behice Boran, *Türkiye ve Sosyalizm Sorunları*, İstanbul, 1968, s. 44.
[12] Cem Eroğul, "Çok Partili Düzenin Kuruluşu 1945-1971", *Geçiş Sürecinde Türkiye*, (Derl. Irvin C. Schick, E. A. Tonak) İstanbul, 2003, s.155.

görmüş, din ve vicdan özgürlüğü üzerindeki sınırlamaların kaldırılmasıyla daha geniş kitlelerin devletten elle tutulur hizmetleri alabileceğinin farkına varmışlardır.

> "Kendilerine tepeden bakan, küçümseyen, "adam" etmeye çalışan ve sahip olduğu hayat tarzıyla genellikle kendilerine benzemeyen CHP'lilerin yerine, çoğunluğu kendi kültürlerine yakın, yakın olmasa bile yakınlık göstermek zorunda hisseden DP'lilerle muhatap olmak sokaktaki adam için büyük bir adımdı. DP'yi başarılı kılan sadece göreli liberalleşme ve ekonomik büyüme değildi. Parti aynı zamanda CHP çizgisine yönelik kültürel nitelikli tepkiyi de dile getirdi. Modernleşme ile dini-geleneksel değerler arasında bir çatışmanın söz konusu olmadığını düşünen DP klasik Batılılaşmacı geleneğe karşı bu değerlerle iç içe geçmiş yaşam pratikleri ve davranış kalıplarını temsil etti"[13]

Kamu yatırımları ve dış borçlanmaya dayalı enflasyonist büyüme politikalarını destekleyen DP, kötü giden ekonomiye ikame olarak dinî temaları yerleştirmeye çalışır. İktidar süresi boyunca devlet radyolarında Kuran yayınları başlar, Arapça ezana tekrar izin verir, ilköğretime zorunlu din dersleri koyar, yurdun pek çok yerinde binlerce cami inşa ederek Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesini artırır. Sağa verilen özgürlükler gitgide artırılırken sol herhangi bir özgürlük alanı bulamadığı gibi anti-komünizm politikaları ile baskı altında tutulur. Diğer yandan Atatürk ve politikalarını desteklemekte Atatürk aleyhine yapılan gösteri ve fikirlere fırsat vermemektedir. "DP hiçbir zaman laiklik ve Atatürk karşıtı bir parti olmaz, hatta cumhuriyetin ifrata kaçan yönlerini yumuşatarak ancak özünü de mahfuz tutarak cumhuriyeti geniş halk kitlelerinin kucaklamasını sağlar. Bir anlamda DP, CHP'den merkez sağın unsurlarını almasının yanı sıra rejimin partisi olma özelliğini de almıştır."[14] Tek parti döneminde görülen din alanındaki kısıtlamalarda DP döneminde halkla dayanışma uğruna bir serbestiye geçilmiş, DP dönemi Türk sağının bütün kollarının mayalandığı dönem olmuştur. "Anti-Komünizmin dönemin resmî ve milli ideolojisi olduğunu söylemek yerindedir. Demokrasi ve özgürlük, komünizm tehlikesine karşı ondan koruyacak bir

[13] Tanel Demirel*, Adalet Partisi İdeoloji ve Politika,* İstanbul, 2013, s. 26.
[14] Bayram Koca "Ellili yıllarda Merkez Sağ: Demokrat Parti'nin Özgürlük ile İstismar Arasındaki Dini Politikaları"*, Türkiye'nin 1950'li yılları*, (Derl. Mete Kaan Kaynar), İstanbul, 2015, s.318-319.

değer olarak meşrulaştırılmış, 1946-1950 döneminde demokrasiyi inşa söylemi taşkın bir anti-komünizmle iç içe geçmiştir." [15]

1950'ler Türkiye'nin siyasal, sosyal ve ekonomik açıdan büyük dönüşüm yıllarıdır. Daha önce belirtilen bazı kesimlerin de artık siyasette söz sahibi olması nedeniyle siyasetin toplumsal tabanı genişlemiş, bunun sonucunda Türkiye'nin politik algısı kökten bir değişime uğramıştır. Çok partili hayata geçiş Türkiye'deki siyasi düşünce dünyasının az da olsa ferahlamasına yol açmış ancak yukarıda belirtildiği gibi sağ siyaset giderek güçlenmiş, kendilerini cumhuriyetçi ilan eden CHP'li seçkinlerin iktidara dair algısında gerçek bir yarılma meydana getirmiştir.

> "Ordu, bürokrasi ve "zinde kuvvetler"in temsil ettiği ebedi ulusun cisimleşmiş hali olan devlet, hükümetten temelde farklı bir merci olur ve hükümet ideolojik şaşkınlıkları ve seçim sapmaları içindeki halkın yaşadığı tesadüflere kendini bırakarak evrilir. Bu zaman dışı tanımdan yola çıkan devlet çok partili sistem boyunca bir teori, bir proje, hatta toplumsal ve politik bir davranış hattı olmaktan çıkarak kendisini dönemin ihtiyaçlarına göre "Ebedi Şef"in ve Atatürk'e layık sözler endüstrisinin önerdiği yeni ürünlerin herhangi bir özlü sözünden beslenerek bir vizyona dönüşen Kemalizm'in bekçisi olarak dayatır.[16]

Kırklı yıllarda başlayan Türkiye'nin iktisadi, siyasi ve yönetsel bağımlılık süreci DP iktidarı süresince de dış kaynak desteğiyle devam eder. Kapitalist ilişkilerin gelişmesi hızlanmış, *partili olmak* diye yeni bir kimlik biçimi ve daha önce olmayan bir orta sınıf, burjuvazi ortaya çıkmıştır. Çok partili hayatla birlikte büyük toprak ve ticaret çıkarlarının siyasi hayat üzerindeki nüfuzu büyük ölçüde artmış, yıllardır politik kararlardan uzak tutulan bir kitle, ülke hayatında söz sahibi olduğu bilincine varmıştır. Politik olarak kırsal kesimin oylarına önem veren DP, şehirlerin yanı sıra köylerin de canlanmasına ve makineleşmesine dış kaynak ve yabancı uzman ile katkıda bulunmuştur. Yolculuk imkânları artmış, taşranın kapalı kapıları yıkılarak kasaba ve köylerden kentlere göçler gitgide yaygınlaşmıştır. Köylerde gündelik hayatın akışı değişirken, şehirlerde gecekondulaşma hızla artmıştır. Enflasyonist politika, ülkenin bütününde tüketimi hızlandırmış, bürokrasinin yaptırım gücü azalırken ekonomik

[15] Tanıl Bora, Kerem Ünüvar, "Ellili Yıllarda Türkiye'de Siyasi Düşünce Hayatı", *Türkiye'nin 1950'li Yılları*, (Derl. Mete Kaan Kaynar) , İstanbul 2015, s.159.
[16] Hamit Bozarslan, Türkiye *Tarihi: İmparatorluktan Günümüze*, İstanbul, 2015, s.342.

kazanç ve tüketim alanında yeni kesimler meydana gelmiş, paranın bollaşması ve/veya el değiştirmesi ile de çeşitli halk kesimlerinin hayat standartları yükselmiştir.

> Nüfus artışı, tarımda makineleşme, nüfusun kırdan kente göçmeye başlaması, gecekondulaşma, düzensiz şehirleşme hem maddi hayatı hem değerleri hızlı bir alt üst oluşa uğratıyordu. Bir yandan şehirdeki geleneksel cumhuriyet muhafazakârlığı çökmeye başlıyor ve yeni zenginleşmeye başlayan bir sınıf ortaya çıkıyordu. Öte yandan kırdaki geleneksel değerler de aşınmaya uğruyor, şehre göç edenlerle gecekondu mahallelerinde şehre dâhil olamayan bir kesim yani varoşlar ortaya çıkıyordu. Yerli kültür ile yabancı kültürün yarattığı değerler karmaşası Türkiye tarihinde olmadığı kadar 1950'li yıllarda kendini keskin bir şekilde gösteriyordu.[17]

Behice Boran, 1945-1960 yılları arasındaki çok partili demokrasi denemesinin, aksaklıklarına ve batı demokrasilerine benzememesine rağmen bu deneyimin, iktidarın, *hükümet büyüklerinin* tenkit edilemez, önünde sadece boyun eğilir varlıklar olmaktan çıkmasına ve bir eleştiri ve muhalefet alışkanlığı geleneği oluşmaya başlamasına neden olduğunu savunur. Burjuva sınıfının ideolojisi, parlamenter kuralları, muhalefetin iktidarı tenkit, denetleme ve ona karşı koyma hakları bu devrede tartışılma olanağı bulmuştur. Muhalefetin korunması, hukuk devleti, yargıç teminatı ve planlı bir ekonomi siyaseti fikri bu devrede gelişmiş, iktidar karşıtı gazetecilerin yönetime karşı çıktıkları için mahkemelere verilmeleri, hapsedilmeleri günlük olaylar haline getirilerek kamuoyuna, siyasi suçların o zamana kadar iktidarlarca gösterilmek istendiği gibi ağır bir suç, vatan ihaneti falan gibi bir suç olmadığını öğretmiş bu sebeple ülkenin fikir ve yayın hayatındaki katılığın yumuşamasına yol açmıştır. [18]

14 Mayıs 1950'de iktidara gelen ve 27 Mayıs 1960'taki askeri darbeye kadar iktidarda kalan DP, seçimle iktidara gelmenin kendilerine eleştirisiz, muhalefetsiz bir yönetim hakkı verdiğini düşünerek rejimlerinin popüler niteliğini siyasal felsefelerinin sloganı yapar. 1959 yılında ortaya çıkan ekonomik kriz yabancı yatırım ve yardımlardan destek alan on yıllık büyümenin sonunun geldiğini gösterir ve Menderes'in baskıyı giderek artıran iktidarının çözülmesine katkıda bulunur. On yıllık iktidar boyunca

[17] Mehmet Ö. Alkan,"Soğuk Savaş'ın Toplumsal, Kültürel ve Günlük Hayatı İnşa Edilirken", *Türkiye'nin 1950'li yılları* (Derl. Mete Kaan Kaynar), İstanbul, 2015, s.597.
[18] Behice Boran, Türkiye *ve Sosyalizm Sorunları*, İstanbul, 1968, s. 43-44.

değişen bir toplumun gereklerini artık karşılayamayan anayasa değiştirilmez. Halkın partiyi ve Millet Meclisi aracılığıyla partinin hükümetini desteklediğini ileri sürerler. Mevcut yapı, ne kadar anti-demokratik olursa olsun veya anayasanın temel ilkelerini ne derecede zedelerse zedelesin, istediği kanunu çıkartma gücüne sahiptir. Bu dönemde hâkim teminatı, basın özgürlüğü (basına ispat hakkı verilmesi) üniversite özerkliği vb. birkaç madde tüm tartışmaların kaçınılmaz malzemeleri haline gelir. Muhalefet görevini yüklenen CHP demokrasi söylemlerine bu kurumlar üzerinden katılır, sadece bunlara ağırlık vermesi nedeniyle de etkili bir muhalefet yaratamaz. CHP'nin muhalefeti ekonomik koşulların kötüleştiği dönemlerde ortaya çıkan hükümet baskılarını Kemalist temellerle eleştirmekten öteye gidemez. Kısır bir politik çekişme yaşanır, siyasal hayat giderek tam bir çıkmaz içerisine girer ve sonunda bu dönem askeri kuvvetlerin hakem rolüne soyundukları 27 Mayıs 1960 darbesiyle son bulur. 27 Mayıs 1960 darbesiyle kesintiye uğrayan 1950'li yılların Demokrat Partili on yılı Kemalist entelektüellerin büyük bir çoğunluğu tarafından karşı devrim kabul edilir.

. "1959'dan itibaren yeni bir tek parti sisteminin inşası hipotezini kimse göz ardı edemez. Başbakanın sayısız adli takip, hatta yasak tehdidi altındaki CHP'ye karşı 1958 yılında oluşturduğu gerçek bir savaş makinası olan 'Vatan Cephesi' aracılığıyla sürdürdüğü politika, gençliği muhalefete iter."[19] Bu yıldan itibaren gençlerle hükümet görevlileri arasında kavgalar baş gösterir. Sonraki bölümde daha detaylı anlatılacak olan 28 Nisan 1960 olayları Turan Emeksiz'in öldürülmesi, polisin bizzat Rektör Ord. Prof. Dr. Sıddık Sami Onar'ı tartaklaması muhalefeti iyice güçlendirir. Bunları, gittikçe büyüyen öğrenci yürüyüşleri izler. Hükümet karşıtı gençler orduyu da arkalarına alarak etkin bir muhalefet grubu oluşturur. Katılaşmış geleneksel değerlerin kırılması toplumun her alanında daha esnek ve sosyal siyasal birimler halinde yeniden örgütlenme ihtiyacı, 27 Mayıs 1960'da gerçekleştirilen darbenin en büyük kaynağı olur. İstanbul ve Ankara'da üniversite gençlerinin, aydınların ve öğretim görevlilerinin de büyük desteğini alır. Belli bir süre her yıl bu tarihte balolar düzenlenecek kutlamalar yapılacaktır. Ordu aşırı milliyetçi unsurlardan temizlenir, ancak darbe, başbakan, maliye bakanı ve dış işleri bakanının idamlarını da beraberinde getirmiştir.

Demokrat Parti, demokrasinin iki ya da daha fazla sayıda partinin yarıştığı düzenli seçimlerden ibaret olmadığını gösterdiği için, yeni askeri rejim buradan aldığı

[19] H.Bozarslan, *age.* s.309.

dersle, ülkenin demokratik özlemlerini gözeterek Türkiye'ye yeni bir siyasal yapı kazandırmaya koyulmuştur. Önce de belirtildiği gibi DP'nin iktidara gelmesi ile birlikte Türkiye'de siyasetin toplumsal tabanı genişlemiş ve dönüşmüştür. Eskiden devletin görevi sayılan siyaset bu dönemde halkın, öğrencinin, esnafın sokaklarda konuştuğu ve tartıştığı bir hal almıştır. Denilebilir ki 1946-1960 sürecinin başarısı, erken cumhuriyet döneminin hukuken siyasetin içine dâhil ettiği kesimleri sosyolojik olarak da siyasal olanın içine çekebilmesidir.

1960'taki askeri darbeden sonra hazırlanan yeni Anayasa, öncesine göre fazlasıyla demokratik olur. CHP'nin, DP iktidarı süresince politik özgürlüklerin garanti altına alınması için yaptığı propagandanın bunda etkili olduğu söylenebilir. 1960 sonrası siyasal hayatta o güne kadar Türkiye'de görülmeyen sosyalist partiler kuruldu ve bir sol sendikal hareket oluşabildi. Planlı ekonomi başladı, sanayileşme hızlandı. Özel teşebbüsün sanayi yatırımlarında büyük bir artış gözlendi. Tek parti döneminde çoğunluğu devletçe yönetilen sanayi, DP iktidarı dönemindeki kapitalizme yönelik politikalarla özel teşebbüse kaymış, 60'lı yıllardan sonra da özel teşebbüs yatırımları fazlasıyla artmıştır. Sadece büyük şehirlerin değil Anadolu'daki bazı merkezlerde de sanayinin hızla genişlediği ve yatırımların arttığı görülmektedir. Gecekondu mahalleleri büyük arazilere yayılarak buralarda yeni yaşam tarzları oluşturmuş, Avrupa'ya işçi göçü başlamış, oradaki yaşantı çeşitli biçimlerle yurda aktarılmış ve Batılılaşma sürecinde yeni bir şekil ortaya çıkmıştır.

24 Ekim 1961'de ordu siyasi parti başkanlarıyla bir protokol imzalar. Bu protokol, ordunun, Türkiye'nin nihai siyasi mercii olarak kabul edildiğinin bir kanıtıdır. "Siviller, cumhurbaşkanlığına aday göstermemeyi, orduyla ilgili hukuksal düzenlemeleri tartışma konusu etmemeyi ve DP'nin hapse atılmış politikacıları için af talebinde bulunmamayı taahhüt ederler. DP baskısının kurbanı Emeksiz[20] ve Askerlerin kurbanı Menderes'in temsil ettiği iki Türkiye bundan böyle bir arada yaşamaya mahkûmdur." [21]

1960 darbesi sonrasında Türkiye siyasal hayatına ordu ile siviller arasında yaşanan çekişmelerin tedirginliği egemen olur. 60 öncesindeki politik istikrar yerini huzursuzluğa bırakmış, siyasal yönetimin değişimi ve denetlenmesi için anayasal

[20] Turan Emeksiz 28 Nisan Olayları'nda çıkan çatışmada polis tarafından vurularak öldürülmüştür. Detaylı bilgi ilerleyen bölümlerde verilecektir.
[21] H.Bozarslan, *age.* s.310.

değişikliğe ihtiyaç duyulmuştur. Darbe sonrası ordu daima politika ile iç içe olmuş, hükümetin yaptığı her harekette varlığını göstermiştir. Subayların oluşturduğu Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK) da zamanla ülkedeki ekonomik güçlerden biri haline gelmiştir. "Böylece subaylar hem kamusal hem de özel bir ranttan beslenen kısmi bir sınıf halini alırlar"[22] 1960'lı yıllar Türkiye'de çeşitli siyasal odakları dönüştüren yeni siyasal aktörlerin ortaya çıkmasına neden olan yıllardır. Bu yılların en önemli aktörleri arasında yukarıda sözü edilen ordu ve Türkiye İşçi Partisi yer alır. Öncelikle DP hükümetine ve onun siyasetine bir tepki olarak başlayan bu yıllar, sanayileşmenin hız kazandığı, değişimin somut bir olgu haline geldiği, kapitalizmin yayılması ile tüketimin toplumda belirleyici bir hal aldığı yıllardır. "1960-70 arasında Türkiye'yi derinden belirleyen olay sanayileşmedir. Dolayısıyla bu dönemde kitlelerin geleceğe genel olarak iyimser bir gözle baktıkları söylenebilir. Değişim artık somut bir olgudur. Tüketim alışkanlıkları yerleşmiş, toplumdaki bireylerin kendi kimliklerini tamamlamalarında önemli bir rol edinmiştir. Geleneklerin bir hayli yıprandığı, kapsayıcı yeni manevi değerlerin de gerçek anlamda kurulamadığı bir ortamda kişi tükettiği kadar vardır". [23]

1961 yılında DP'nin devamı olarak hareket eden Adalet Partisi siyasete katılır. 1961 seçimlerinde CHP'nin %36,7 oy oranına karşı %34,7 oranında kalsa da AP 1965 seçimlerinde %52,89 oy oranıyla tek başına yönetime gelir. Ancak Adalet Partisi'nin hem 1965 hem de 1969 seçimlerinde iktidara gelmesi ülkenin siyasi ve ekonomik istikrarını sağlayamaz. 1960'ların politik gelişmeleri DP hükümetinin politikasına bir tepki olarak başlamış, yaşananların tekrarını önlemek amacı ile yeni bir anayasa ve seçim yasası getirilmiştir. Millet meclisi ve senato olmak üzere iki meclisten oluşan bir parlamento ve bunu denetlemek üzere bir anayasa mahkemesi oluşturulur. Yeni seçim kanunu nisbî temsil sistemi ile küçük partilerin de mecliste temsil edilmesini sağlamış, 1965'e kadar hiçbir parti mutlak çoğunluğu kazanamadığı için Türkiye koalisyon hükümetleriyle yönetilmiştir. Ayrıca 1961 anayasası ile Türkiye sosyal bir devlet olarak tanımlandığı gibi yine bu anayasayla demokratik ve liberal bir rejime uygun düşen hak ve özgürlükler sağlanmış, farklı ideolojilere konuşma, yazma ve temsil edilme hakkı tanınmıştır. 1961 anayasasının görece ilerici, sosyal adalet anlayışını destekleyici bir anayasa olduğu düşünülmektedir.

---

[22] H.Bozarslan, *age.* s.311.
[23] Murat Belge, "Türkiye'de günlük hayat", *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, c.3, İstanbul, 1983, s. 846.

60'ların sonuna gelindiğinde hızla değişen Türkiye'de ekonomi bozulmuş, küçük işletmeler, kapitalizm ve onun getirdiği devlet destekli yeni sektörler ile rekabet edemez hale gelmiştir. Hem kent hem köy toplumları değişikliğe uğramış, yoksulluk ve adaletsizlik temaları her kesimden insanın söylemlerine yansımış, bunun siyasi olarak sonucu da insanların Adalet Partisi'nden desteklerini çekmesi olmuştur. Neticede halk sağ içindeki küçük partilere yöneldiğinden Demokratik Parti, Milli Nizam Partisi MHP gibi küçük partiler siyasi arenada önem kazanmaya başlamışlardır.

Her kesimin ana sorusu bellidir: *Türkiye neden kalkınamamıştı ve kalkınma için ne gerekliydi?* Dünyada kendini gösteren kalkınma yarışında Türkiye'nin çok gerilerde kalması soruların çoğalmasına neden olur. Yukarıda sözü geçen küçük partiler bir yandan hükümeti İslam çizgisine çekmeye çalışırken diğer yandan da komünizmi toplumdaki en önemli düşman ilan ederek komünizmle mücadele dernekleri kurarlar. Anayasanın sağladığı özgürlük ortamı ile beraber Türkiye'de sınıf temelli sol siyasetin belirginleşmesi ve TİP'in bir nebze de olsa gençler ve aydın kesim arasında yer bulmasının yanında Türk sağı da giderek çeşitleniyor, milli dava olarak görülen sola karşı ortak zeminlerde bir araya geliyordu. Süleyman Demirel'in bu konudaki başarılı politikası da halkın belli gruplar arasında *öteki* söylemini güçlendiren önemli bir etken olmuştur. Ülkenin *%98'inin Müslüman olması* gerekçesiyle ülkeye komünizmin giremeyeceğini belirterek, komünizmle İslam arasında, birinin olduğu yerde diğerinin olmasının mümkün olmadığını söylemesi, karşıtlığı iyice artırmıştır. Sonuç olarak hem Demirel'in hem de diğer küçük partilerin 1965 seçimlerinde "ortanın solu" sloganıyla çok konuşulan CHP'yi dahi komünist olarak nitelendirdiği yeni bir dönem başlar. AP hükümetinin toplumda görülen meydan okumalara son vermek amacıyla anayasa maddelerini hiçe sayarak, ek kanunlar çıkarması da ülkedeki kaosa son veremez. İşçi, öğrenci gösterileri giderek doruk noktasına ulaşır.

1960'lar genel olarak tüm dünyada devrimci hareketin yükselişe geçtiği yıllardır. 1968'de Batıda özellikle Fransa'da zirveye ulaşan özgürlük temelli direniş hareketi özellikle üniversite gençliğini etkilemiş ve Türkiye de bu hareketten nasibini almıştır. Ülkedeki sosyo-politik bölünmeler şiddetlenmiş, devlet bir yandan sağcı radikalizmi teşvik etmiş diğer taraftan Kemalist ve sosyalist temaları olan bir sol ortaya çıkmış ve devletin kendi desteklediği milliyetçi sağı denetleyememesi sonucu sağ, giderek kitleselleşerek silahlı mücadeleye yönelmiştir. Resmî çevrelerce bu gösteriler ihtilal provası olarak nitelenir ve durum denetimden çıkmadan önlemler alınması gerektiği

vurgulanır: “12 Mart 1971’de Türkiye siyasetinin hakemi Silahlı Kuvvetler o dönemde işadamları ve sanayi anlamına gelen kurulu düzen adına siyasal dengeyi restore etmek için kontrolü eline alır”.[24]

Sonuç olarak 1948 ve 1971 yılları arasında Türkiye’de siyasi açıdan, darbeler, refah, çok partili hayat, sanayileşme, göç, gibi pek çok kavramın geliştiğini ya da dönüştüğünü söylemek mümkündür. Nüfus artışı, tarımda makineleşme, gecekondulaşma, düzensiz kentleşme maddi manevi değerleri dönüşüme uğratmış, kapitalistleşme sürecinin ivme kazanması zengin yoksul arasındaki farkı büyütmüş ve farkın görünür hale gelmesini sağlamıştır. Yoksulluk ve adaletsizlik gibi temalar hızla yayılmış, sosyalizm düşüncesi belirgin hale gelmiş, solun popüler ideolojik motifleri ortaya çıkmıştır. Kalkınma, büyüme refah gibi kavramlar literatüre hâkim olmaya başlamış, heterojen bir toplum ve kültür anlayışı kendi kendisini üretmeye başlamıştır.

Hem günümüz Türkiye’sinde önemli bir politik güç haline gelen radikal sağın hem de Sovyet Bloku’nun sonunun gelmesi ile zayıflayan radikal solun en önemli eylemleri bu yıllarda görülmüştür.

[24] Feroz Ahmad, “Türkiye’nin Cumhuriyet Dönemi Siyasal Gelişmeleri”, *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, C.7, İstanbul, 1983, s. 1996-1997

BİRİNCİ BÖLÜM

ÖRGÜTLENME VE TÜRKİYE'DE GENÇLİK HAREKETLERİ

1.1 Örgütlenme

Ulrich Beck'in Risk Toplumu adlı çalışmasında belirttiği gibi insanlar sosyal sorunlarla başa çıkmak için siyasi ve toplumsal ittifaklara girmek zorunda kalır. Bu tür birleşmeler bireysel varoluş mücadelesi bağlamında pragmatik ittifakları temsil etmekte ve toplumun çok çeşitli mücadele alanlarında meydana gelmektedir [25] Gençliğin örgütlenmesi de pragmatik olup bir takım gereksinimlerden, ihtiyaçlardan doğar. Belirli bir toplumsal, kültürel ya da siyasi alanda aynı tutku, görüş ve birlikte çalışma isteğini duyan gençler bir araya gelerek gruplar oluştururlar. "Önceleri informel dediğimiz gruplaşma daha sonra kalıcı yaygın ve etkin hareketleri gerçekleştirmek için ülkenin yasalarının ön gördüğü koşulları yerine getiren ve yasal bir kişilik kazanan örgüt içinde devam ettirilir." [26] Söz konusu olan amaç birliği ya da yukarıda bahsedilen kültürel politik veya toplumsal alandaki tutkulardır. Bir amaç birliği ve özel bir tutku etrafında birleşme söz konusu olduğu için bu tür örgütler kaynaşmış toplulukları oluştururlar. İnsanların demokratik denilebilecek bir düzen içerisinde aynı amaca hizmet edeceği bir iş bölümü için oluşturulan örgütler; ortak düşüncenin çoğunluk kazanması, bireysel olarak güçsüz kalınacak girişimlerin insan gücü ve maddi kaynakların birleştirilmesi ile kazanır ve toplu olarak yapılan eylemler daha yaygın ve yapıcı bir sosyo-kültürel ortam yaratılmasına katkı sunar.

Gençler, politika, kültür, sanat, teknoloji, gezi, değişim, gönüllü hizmetler, spor gibi çok çeşitli alanlarda örgütlenme ihtiyacı duyabilir. Ülkede totaliter bir rejim söz konusu değil ve örgütün de anayasaya herhangi bir aykırılığı söz konusu değilse bu örgütlenme yasaklanamaz ve önlenemez. Aksi durumda gizli örgütlenmeye dönüşür ve

[25] Ulrich Beck, *Risk Toplumu Başka Bir Modernliğe Doğru*, (çev. Kazım Özdoğan, Bülent Doğan), İstanbul, 2011, s.146.
[26] Dr. Necmettin Erkan , *Gençlik ve Demokrasi : Katılımcı Gençlik örgütleri*, Ankara, 1985, s. 183.

örgütlenen insanlar suça teşvik edilmiş olur. Bu da mevcut düzene karşı bir güven kaybı yaratır. "Demokratik yaşam biçiminin en önemli öğesi, insanların; kimsenin hürriyetini engellemeden, kendi hür seçimleri ile yaşamlarını zenginleştirebilmek, kendilerini geliştirmek, sosyal bir varlık olarak geleceğini kurarken özverili çalışmalar yaparak toplum kalkınmasına katkıda bulunmakla, kendi kişisel doygunluk, mutluluk ve yaşam gücünü artıracak her türlü girişime haklarının olmasıdır. Bu hak onların elinden alınırsa, farklı yeteneklere sahip ve yaratıcı kişilikleri olan insanların toplumda bir dinamo rolü üstlenmesi engellendiğinden, enerji kaynağı olan insan gücü bu baskının altında kurur, verimsizleşir ve daha kötüsü de sosyal patlamalar için iyi bir zemin oluşur." [27]

Gençliğin örgütlenmesinden kasıt sadece ideolojik görüşte olan bir grup gencin bir araya gelerek bulundukları dar sosyal çevrede kalmaları değildir. Benzer örgütlerle ilişkiler ağı çerçevesinde yerel, bölgesel ulusal ya da uluslararası örgüt ilişkileri söz konusu olabilmektedir. Yerel örgütler bölgesel, ulusal örgütler uluslararası ilişkiler kurabilir. Çeşitli ilgi alanlarında ulusal düzeyde bağlantılar kurmuş gençlik örgütlerinin bir de ulusal koordinasyonu üstlenecek ve ülkenin en üst yönetim kadroları yanında politik bir platform oluşturarak diyalog kurabilecek merkezi bir örgüte de gereksinimleri olacaktır. Bu sebeple örgütler yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde federasyon, konfederasyon, komite, konsey ya da birlik gibi rasyonel kademelerle birleşerek etkinliklerini yaygınlaştırmaktadırlar.

1.2. Türkiye'de Gençlik Hareketleri

Türkiye'nin yakın tarihine bakıldığında bazı ortak paydalar her dönem söz konusu olmakla birlikte her neslin kendine özgü bir dinamiği olduğu görülür. 1950'li yıllar henüz yüksek tahsil gençlerinin çok fazla olmadığı, bu nedenle örgütlenmenin, sosyal konular ağırlıklı olarak yeni başladığı yıllardır. Örgütlenmenin ilk amacı Türkiye'yi "*muasır medeniyetler"* seviyesine çıkarmak ikincisi ise eğitim gören veya görmek isteyen gençlerin sayısını artırarak, eğitim hayatlarının daha rahat geçmesini sağlayabilmektir. Bu yıllarda soğuk savaşın etkisiyle dünyada iki farklı kutup kendini

[27] Dr. N. Erkan, *age*. s.183.

yavaşça göstermeye başlamış, ancak henüz gençliğin siyasallaşması süreci tamamlanmamıştır. 60'lar ise gençlik örgütlerinin siyasi yüzünün ortaya çıktığı yıllardır. Bu yılların özellikle ikinci yarısından itibaren dünyada görülen iki kutupluluk ve her bir kutbun da kendi içerisindeki organik örgütlenmesi dünyayı baştan aşağı etkileyecek hareketlere neden olur ve Türkiye de bundan payını alır. "1960'ların ikinci yarısı, yükselen kentli toplumsal muhalefete paralel olarak "romantik" bir gençliğin siyasallaşmasına tanık olurken bu muhalefetin önünün tıkanması ve demokrasiye entegre edilememesi ile birlikte 1970'lerde "sol-sağ" kutuplaşması gençliğin aşırı siyasallaşmasını getirir." [28] Göçlerdeki artış, orta sınıfın oluşmaya başlaması, kapitalist büyümeye paralel olarak ortaya çıkan refahtan pay alma arzusu, üniversiteli gençliğin mevcut ideoloji ve kültürlerle çatışmasına yol açar, gençliğin bir kısmı solcu-devrimci rolünü üstlenirken pek çok genç de sağ radikalizmin savunucusu haline gelir. Ortaya çıkan aşırı politikleşmenin gençlerin bir süre sonra toplumdan koparak soyutlanmasına neden olduğu bilinmektedir. Özal'lı yıllar olarak bilinen 1980'lerde ise liberalizmin farklı yüzleriyle tanışılır. Bu toplumsal uzlaşmayla yaşanan despotizasyonun yanı sıra sosyal çatlakların ortaya çıkarak dinsel değerlerin yeniden yükselmeye başladığı bir dönem olur. Bu yılların gençleri daha çok ekonomik yönelimli gençler olarak görülür. Üniversitelerde ekonomi ve benzeri bilimler yaygınlaşır ve tercih edilir hale gelir. Bir önceki nesille kıyaslandığında 80'ler kuşağı apolitik bir kuşak olarak yargılanır. Bunda elbette tarihin de bir katkısı yadsınamaz; 60 ve 70'lerde çeşitli toplumsal konularda harekete geçen gençler haklarında açılan davalar ve hatta *siyasi suçlar* neticesinde idama varan yargılamalarla bir nevi eğitilmiş ve gelecek nesillere apolitik olmanın hayatı daha kolaylaştırdığı bilgisi aktarılmıştır. Nüfusun artması, ekonominin istikrarsızlığı, yükseköğrenim gören gençlerin işsizlik sorunları, sosyal hayatın sınırlılığı gibi nedenlerle 90'lara gelindiğinde de gençler cemaatleşerek toplumsal hayattaki siyasallaşmaya tanık olur. Günümüz dünyasında, küreselleşme ile dünyanın pek çok yerinde mevcut ve kendini kabul ettirebilmiş cemaatleşme süreçleri Türkiye dâhil olmak üzere pek çok coğrafyayı etkilemekte, ulus-devlet, ulusal kimlik gibi kavramlar çözülmekte ve buna bağlı olarak bireylerin kendilerini gerçekleştirmek için ihtiyaç duydukları yurttaşlık mekanizmaları erozyona uğramaktadır. Bireyler artık kendilerini ulus devletin bir parçası olarak değil bulundukları cemaatin bir parçası olarak görmekte ve hissetmekte, bu nedenle de kutuplaşmalar gruplar arası toplumlar

[28] Ferhat Kentel, "Türkiye'de genç olmak: Konformizm ya da siyasetin yeniden inşası", *Birikim*, S.196, İstanbul 2005 s. 11.

arası ya da uluslararası olmaktan çıkıp bireylerarası ya da cemaatler arası *ötekileştirmeye* varmaktadır.

Gençlik açısından Osmanlı İmparatorluğu dönemini kısaca anlatmak kolay değildir. 600 yıllık bir imparatorluk döneminde bazı protesto hareketleri yaşanmış ancak bunların bir kronolojik derlemesi yapılmamıştır. Özellikle kuruluş dönemlerinde gençlik sorunları ile yazınsal biçimde ilgilenildiğini söylemek mümkün değildir. Tamamen yerleşik düzene geçildikten sonra da duraklama ve çöküntü dönemlerine kadar öğrencilerin ayrı teşkilatlanması görülmez. Savaşan ve üreten gençler ile öğrenciler aynı kategoridedir.

> "Duraklama ve çöküntü dönemlerinde müspet ilimler, medrese ve okullardan şeriata uygun olmadığı gerekçesiyle çıkarılır ve gençlik, çağın ileri düşünce akımlarına ve teknolojilerine kapalı tutulur. II. Mahmut döneminde yenilik hareketleri ve medrese dışında kurulan yeni eğitim kurumlarıyla gençliğin talepleri artmış ancak geriden gelen kuşakların bir realite olarak varoluşları Osmanlı gençliğinin belli bir düşünce ve ideal çevresinde toplanmalarına engel olmuştur. II. Mahmut ile başlayıp Sultan Abdülaziz ve Abdülmecit dönemlerinde süren medrese dışı eğitimin sürekli açılıp kapatılması nedeniyle sağlıklı bir genç kuşak yetiştiremediği söylenebilir. Yükseköğrenimi amaçlayan dinamik genç bir kitle yaratılmış olmasına rağmen yönetim tarafından tedirgin edilen bir gençlik oluşmuştur."[29]

Dünyada sanayi devrimi ve Fransız ihtilali ile gelişen düşünce akımlarının Osmanlı'da ilk etkisi Osmanlı Avrupa'sında kendini gösterir. Toplumun çeşitli katmanlarında görülen hareketler giderek başkaldırmalara, örgütlenerek merkezi idareye karşı çıkışlara ve nihayetinde ulusların imparatorluktan kopmalarına kadar devam eder. Yönetim ve coğrafya sorunları gibi görünen bu kopuşlar bir süre sonra yaşam standartlarının düşmesi ve ekonomik sorunların ortaya çıkması ile sonuçlanır. Bir bilinçlenme aşaması olarak tasavvur edilen bu aşamada gençlik artık bu durumun sorumlularını ortaya çıkararak hesabını sormaya, düşüşlerin nedenini bulmaya ve kısaca devlete sahip olma yoluna girmeye başlar. "Osmanlı İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin kökleri olan Yeni Osmanlı hareketi için istibdat yönetimine karşı ortaya çıkan ilk hareket denilebilir. Yeni Osmanlılar'ın amacı Osmanlı İmparatorluğu'ndan bir Meşveret

[29] A.Mithat İnan, *Toplum İdeoloji Gençlik*, Ankara, 1989, s.30.

Meclisi kurulmasını sağlayarak siyasi iktidarın paylaşılmasını kurumlaştırarak bir kuvvetler ayrımı sağlamaktı." [30] Tanzimat Fermanı'nın ilanından sonra yurtdışına eğitime gönderilen genç kadrolar yeni ve çağdaş bir siyaseti imparatorluğa getirme çabasına girerek yukarıda belirtilen amacı sağlama işine girişirler. 1865'te daha sonra dağılacak ve bir kısmı Jön Türkler olarak anılacak bir grup genç, amacı meşrutiyeti getirmek olan bir örgüt kuracaklardır. Bu harekete ilk örgütlü gençlik hareketi demek yerinde olabilir. Ancak örgüt bir süre sonra II. Abdülhamit baskısıyla iş yapamaz duruma gelir. İkinci örgütlenme denemesi 1899'da Askeri Tıbbiye Mektebinden beş öğrenci tarafından kurulan İttihad-ı Osmanî adlı örgüt olarak karşımıza çıkar. Daha sonra Ahmet Rıza Bey ile İttihat ve Terakki Cemiyeti adını alır ve Ahmet Rıza Bey'in başında bulunduğu Paris'teki Jön Türkler de cemiyetin Paris Şubesini oluşturur. İstanbul'da yayılan örgüt Mülkiye, Harbiye ve Tıbbiye öğrencilerinden destek görerek 1908'de partiye dönüşür. Bu hareket Abdülhamit'in baskıcı yönetimine karşı Avrupa'daki liberal düşüncelerden esinlenen genç okumuşların direnme hareketi olarak adlandırılabilir. Bu gençler sayesinde II. Meşrutiyet ilan edilir ve II. Abdülhamit tahttan indirilir.

> "14 Ekim1910'da göreve başlayan Darülfünun Talebe Cemiyeti ile yasal bir kimlik kazanan Osmanlı Gençliği, 22 Mart 1912'de tam olarak faaliyete geçen Türk Ocağı'nın aydın kadrosu ile bağdaşık bir yol izlemelerine rağmen tam anlamı ile etkin olamamıştır. Eğitim düzeyi yetersiz gençler o günkü durumları derinlemesine ve modern bir yorumla değerlendirememiş, çoğu kez de meşrutiyetin ve kurumlarının etki ve kısır döngülerinde mücadele vermişlerdir. Monarşik yapıya ilk tepkiler; mülkiye, tıbbiye ve harbiyeli gençler tarafından başlatılmış, gençlik örgütlerinin bu yıllardaki eylemleri, yönetimin istibdadının, günlük ve politik protestosu kimliğinden öteye gidememiştir." [31]

Sonuç olarak Osmanlı döneminde gençliğin ideolojik açıdan bir araya gelmesi ve örgütlenerek toplumsal yapıya karşı çıkması durumlarının özellikle çöküş döneminde yapılan birkaç protesto mitinginden öteye gittiğini söylemek pek mümkün olmamaktadır.

---

[30] Şerif Mardin,, *Jöntürklerin Siyasi Fikirleri*, İstanbul, 2012, s.32.
[31] A. M.İnan, *age*., s.35.

> "Cumhuriyet dönemine geldiğimizde başlangıçta pek bir farklılık göremeyiz. Milli mücadelenin başladığı günlerde özellikle İzmir'in işgalinden sonra İstanbul'da gerçekleştirilen Fatih, Sultanahmet ve Üsküdar mitingleri uyanış ve eyleme katılma açısından önemli örneklerdir. Türkiye'de özellikle Cumhuriyet döneminde gençlik daima özel bir konuma sahip olmuştur. Bunun temel nedeni Osmanlı özgürlükçü hareketlerinden günümüze kadar genç kuşakların oynadığı, bir yerde ilerici ve olumlu diye niteleyebileceğimiz roldür. Bunun ötesinde Türkiye'de demografik özellikleriyle genç kuşaklar ülke ekonomisinde ve toplumsal yaşamında başat roldedir. Ele alınan dönemin Türkiye'sini genç nüfusa sahip olma yönünden dünyanın birkaç önde gelen ülkesinden biri olarak niteleyebiliriz." [32]

Bu dönemde örgütlü öğrenci derneklerinden söz edilememekle beraber, cumhuriyetin ilanından çok partili hayata geçişe kadar gençlik eylem ve örgütlenmelerinden yalnızca ulusal politikalar doğrultusunda hareket eden topluluklar olarak söz edilebilir. Çeşitli kaynaklarda farklı kuruluş tarihleri belirtilmesi ile birlikte 1936'da kapatılışına kadar –daha sonra tekrar açılacaktır- Milli Türk Talebe Birliği'nin varlığı görülür. Dönemin öğrenci eylemleri için 1924 yılında tramvay şirketini protesto yürüyüşü, "Vatandaş Türkçe Konuş" kampanyası, "Yerli Malı Kullanalım" kampanyası, Hatay Mitingleri[33] sayılabilir. 40'lı yıllarda ırkçı, Turancı görüşler karşısında İstanbul Üniversitesi'nde "İleri Gençler Birliği"nin kurulduğu görülür. 1942 yılında Peyami Safa Türk Gençliğinden ve onun sakinliğinden kuşkulu ve şikâyetçidir. "Yatalak Cemiyetlerin Gençliği" yazısında 1941 yılının gençliğini şöyle tanımlamaktadır:

> "İdealsiz cemiyetlerde, ihtiyar ve yatalak, uyuşuk ve mıymıntı cemiyetlerde gençlik, davasız ve teşkilatsız bir parazit sürüsüdür. Bütün ateş çağı, dinamizm ve kahramanlık çağı; evle okul, kahveyle okul arasında geçen bu şaşkın ve avare yığının başı omuzlarının arasına kaçmış bakışları ürkek ve solgun sesi kısıktır. İdeal taşıyıcısı büyük inkılap cemiyetlerinde fakat samimi inkılap cemiyetlerinde gençlik, davalı ve teşkilatlı, dinamik, çağının şuuruna ve memleket işlerinde –faal ne demek- en faal role sahiptir. Milli davasının düşmanı olan bütün

[32] Murat Belge, "1968 Gençlik Hareketleri", *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, C.3, İstanbul, s. 812.

[33] MTTB Hatay'ın Türkiye'ye ilhakında, Suriye'yle Türkiye arasında oluşan sorunlara karşı izinsiz miting düzenledi ve 22 Kasım 1936 da kapatıldı.

> unsurlarla, bütün fikirlerle dövüşür. İnkılabın dinamosu odur. Milli iradeyi ayakta tutan bütün enerjilerin kaynağı olduğunu, her memleket davasında yükselen sıcak ve büyük sesiyle daima hissettirir; varlığını her gün belli eder. Böyle cemiyetlerde gençlik, çocuklukla olgunluk çağı arasında bir köprü, fizyolojik bir istihal devresinden ibaret değildir. Sosyal bir amildir ve kendine has büyük bir rolü vardır ki o da cemiyetin heyecan mihrakı olmak, ideal coşkunluğunu yaşatmak ve her an taptaze bulundurmaktır. Bunun için büyük inkılaplar büyük ve samimi inkılaplar, gençliğe dayanır, onu teşkilatlandırır ve milli tavazzuhun düşmanı olan unsurlara ve fikirlere karşı elinde bir ideal meşalesiyle şahlandırırlar."[34]

Türkiye'de tek parti rejimi kendine bağlı bir gençlik hareketinin oluşmasını sağlamıştır. Oluşumun temeli ise milliyetçiliktir. Aynı zamanda Kemalist devletin geleceği de gençliğe emanet edilmiştir. Milliyetçilik toplumun bütün faaliyetlerine hâkim bir güç olmuş, idealist aydınlar yıllarca Atatürk devrimlerinden olan milliyetçiliği, milli kültürün ve evrenselliğin vazgeçilmez bir yolu olarak görmüşlerdir. "Her türlü sorun çözümü için milliyetçiliğe başvurulur, milliyetçi İslamcı, milliyetçi - sosyalist, milliyetçi – mukaddesatçı gibi kavramlar her yerde kullanılmaya başlanır ve birçok konuda milliyetçi davranış dışındaki davranışlar veya tahayyüller vatana ihanet mertebesinde görülür. Bu milliyetçilik anlayışı ise uzun süre boyunca bir takım emelleri, alışkanlık ve fikirleri maskeleme aracı haline gelir."[35]

İleriki bölümlerde değinilecek olan komünizme karşı girilen mücadeleden de anlaşılacağı üzere tek parti rejimi zamanın sol basınını, üniversite gençliğinin de baskılarıyla susturur, tasfiye eder. 1950'li yıllarda ise gençlik artık iktidarın değil muhalefetin yan gücüdür. Siyasal iktidara karşı devlete sahip çıkmaktadır. Bir süre sonra üniversiteler muhalif kamplar haline gelir. DP tarafından şiddet uygulanarak tasfiye edilmeye çalışılır. DP tarafından gençlere uygulanan baskı 27 Mayıs'ın ana gerekçelerinden biridir. Sonunda gençliğe memleketi baskıdan kurtarmış olma rolü verilir ve gençlik hürriyet kahramanı olarak görece bir hareket serbestliği, bir nevi dokunulmazlık kazanır.

1945-1950 arasında fonksiyoner bir genç kuşak oluşmuş, pek çok gençlik dernek, örgüt ve federasyonları kurulmuş, gençler yönetimde gitgide daha çok söz

[34]Alıntılanan kaynak: A. M.İnan, age. s.44.
[35] Kemal H.Karpat, *Türkiye'de Siyasal Sistemin Evrimi: 1876-1980,* Ankara, 2007, s.365.

sahibi olur duruma gelmiştir. Tek partili rejimin tasfiyesiyle bir uygarlıktan başka bir uygarlık dönemine geçiş dönemi de sayılabilen bu süreçte gençlerin ortak amacının ülkeyi çağdaş medeniyet seviyesine çıkarmak olduğu söylenebilir.

1948-1950 yılları arasının önceki dönemlere göre gençlik eylemleri yönünden oldukça yoğun geçtiği söylenebilir. Hem ülke içindeki hem de yabancı ülkelerdeki uygulamalara karşı eylemler söz konusu olmuştur. 1949 yılında Londra Olimpiyat Filmi'nde Türk güreşçilerine yer verilmeyişi ve Atina'da Türk futbolcularının saldırıya uğramaları nedeniyle protesto ve kınamalar ortaya çıkmış, İstanbul Belediyesi'nin pasoları kaldırması üniversite gençliğinde çok büyük bir tepki uyandırmış, bu tepkiler bir süre sonra yerini miting ve toplu yürüyüşlere bırakmıştır. Bu dönemde devrim karşıtı öğrenci eylemleri de sıklaşmış, özgürlük, ulusal bağımsızlık, egemenlik isteklerine dayanan gençlik eylemleri yoğunluk kazanmıştır. "Reformların hızı azaldıkça ve özellikle Atatürk'ün ölümünden sonraki yöneticilerin devrimcilik anlayışı yapılmış reformların bekçiliğine dönüştükçe, öğrenci gençlik de iktidarların rejim içindeki muhalifleri olmaya başlamışlardır. 1950-1954 arası yeni bir hamle dönemi izlenimini uyandırdığı için bu genel çizginin dışında kalmaktadır. 1960'lardan sonra ise öğrenci hareketleri rejim içinde fakat toplumsal düzene karşı bir mücadele görünümü almıştır".[36]

> "1950-1960 dönemi için pasif dönem demek doğrudur. 27 Mayıs öncesi öğrenci olayları dışında çok az sayıda eylem olmuştur. Bu eylemler 1950-1953 yılları arasında Mustafa Kemal heykellerine yapılan saldırıları kınama, Kıbrıs için Kıbrıs Türk'tür, Türk kalacaktır sloganı ile yapılan gösteriler, 1957 sonrasında Nurculuğa karşı tepkiler, olarak sayılabilir."[37]

Bu dönemdeki en önemli olay 6-7 Eylül olayları ve gençlerin etkisidir. Kıbrıs konusu ve birtakım kışkırtmalar neticesinde İstanbul ve İzmir gibi azınlıkların yoğun olarak ikamet ettiği bölgelerde yaşanan yağma, talan ve saldırılar şekil ve sonuçları açısından önemli bir etkiye sahiptir.. "Olaylar olduğu esnada yüz bin civarında olduğu varsayılan Rum nüfus bugün iki bin adede düşmüş, gündelik yaşamdan da çok önemli bir parça kopup gitmiştir. Özellikle ticaret kültürü, iş becerileri ve ahlakı yara almış,

[36] Musa Arırt, *Cumhuriyet Döneminde Gençlik,* İzmir, 1979, s.78.
[37] Musa Arırt, *age.* s.80

yerlerine gelen göçer dinamikler bu açığı kapatmaya yetmemiştir.” [38] Türkiye tarihinde hükümetin halkı kışkırtıcı bu tür hareketlerine sıkça rastlanmıştır ancak 6-7 Eylül olaylarının sonucu sadece siyasal olmamış yukarıda değinildiği üzere farklı kültürlerin bir arada yaşayamaması neticesi doğmuş, bu sebeple de ülke kültürel açıdan da zarara uğramıştır. Türk halkının Enosise, Kıbrıs'ın Yunanistan'la birleştirilmesine ne kadar sert karşı olduğunu göstermek için gençlerden oluşan Kıbrıs Türk'tür Cemiyeti önderliğinde gerçekleşen örgütlü gösteri kısa süre sonra kendiliğinden bir kargaşaya dönüşmüş, kentin göreli lüks zenginlerine düşmanlıkla mal ve mülklerinin yağmalamasına ve DP hükumetinin daha önce görmediği kitlesel bir tepkiye neden olmuştur. Olayların tırmanması sonucunda Türkiye'nin üç büyük kenti İstanbul Ankara ve İzmir'de sıkıyönetim ilan edilmiş ve sıkıyönetim, hükümetin siyasi denetimini pekiştirmesini ve çatışmaları denetim altına almasını sağlamıştır.[39]

Dünyada gençlik kültürü 1950'lerden sonra oluşmaya başlar ve özellikle 60'ların ikinci yarısında zirveye ulaşır. Gençler kendi, tutku ve ideolojilerinin ötekilerden üstün olduğunu kanıtlamak ve varlıklarını sürdürmek için harekete geçerler. 1965 yılında başlayan gençlik hareketi 1967'de bütün dünyayı sarar. 1968'de Amerika'da Martin Luther King'in, Başkan Kennedy'nin öldürülmeleri öğrenci ve gençleri şiddet eylemlerine sevk ederken, Fransa, Yugoslavya, İspanya ve diğer ülkelerde de gençlik örgütleri devlet görevlerinde ve devlet politikalarında etkinliklerinin artması için büyük savaşıma girişmişlerdir. Giderek şiddeti artan ve anarşiye dönüşen öğrenci hareketlerinin yarattığı kaos ortamı, ekonomik düzeni, eğitim sistemi, demokrasisi sağlam ve güçlü ülkelerde kısa zamanda düzeltilmiş ancak Türkiye gibi, İspanya ve İtalya gibi az gelişmişliğin pençesinde olan ülkelerde ekonomik nedenlerin yanı sıra koalisyon hükümetlerinin beceriksiz politikaları nedeniyle de çözüm bulunamamıştır.

Türkiye'de daha önceleri küçük çapta öğrenci eylemleri görülse de ilk büyük öğrenci hareketleri, 1950'lerin sonunda başlamış, bir askeri darbeye ortam hazırlamış ve demokrasiyi pekiştirme çerçevesinde geçicilik vaadiyle gelen 27 Mayıs askeri rejimi de üniversitelere ve öğrenci hareketlerine ivme kazandırmıştır. 1960 yılında gerçekleşen askeri darbe sonunda toplum tarafından üniversite gençliği, toplum adına iyiyi, doğruyu, güzeli görebilen bilinçli bir üst tabaka olarak algılanmıştır. Öyle ki bu algı 61 yılındaki anayasayı hazırlayan Kurucu Meclis'te bir öğrenci temsilcisinin bulunmasıyla da

[38] Atilla Akar, *Türkiye Komplolar ve Provokasyonlar Tarihi*, İstanbul, 2009 s. 108.
[39] Feroz Ahmad, *Demokrasi Sürecinde Türkiye 1945-1980*, İstanbul,1996,s.67.

kendini gösterir. 60'lı yılların başında gençlik büyük bir toplumsal güç ve baskı grubudur artık. Bu gelişmelerde kuşkusuz Batı üniversitelerindeki gençlik hareketlerinin büyük etkisi bulunur. Ancak Batı ile Türkiye arasında yapısal ve kurumsal birtakım farklılıklar söz konusudur. Fransa'nın Cezayir ile olan savaşı, Amerika Vietnam Savaşı, işçilerin öğrencilerle bir araya gelmesi gibi etkilerin de varlığıyla Batı'da, sosyal hatta sosyalist bir demokrasi oluşturma kaygıları egemenken Türkiye'de en büyük hedef tehlikede olduğu düşünülen biçimsel demokrasiyi kurtarmak olmuştur. Fakat bu hareketlilik Türkiye'de demokrasiyi kurtarma amacına hizmet edememiş, aksine hemen her 10 yıl süresinde gelen askeri rejimler demokrasiyi sık sık kesintiye uğratmıştır. "Ancak Menderes rejimi devrildikten ve 1961 anayasası kabul edildikten sonradır ki fazla da bir şey elde edilmediği ve içi boş bir demokrasiyle çağdaş olunamayacağı duyguları egemen olmaya başlamıştır. [40]

60'ların başındaki bir başka gençlik eylemi de Said-i Nursi ve irtica karşıtlığı hususunda ortaya çıkar. Gençler bu konuda katı bir tepki gösterir ve eylemlerin sıklığı giderek artar. "Meclis Tahkikat Komisyonu"nun kurulması üzerine Ankara ve İstanbul'da gençliğin gösterdiği tepki ve bu tepkiye karşı Menderes Hükümeti'nin aldığı sert önlemler 28-29 Nisan olaylarına neden olmuş, bunu Kızılay olayları ve Harp Okulu yürüyüşü izlemiştir. Bu gerilim 27 Mayıs girişimi ile doruk noktasına ulaşmıştır. [41]1960 yılında gençlik çok önemli bir sosyal güç, büyük bir baskı grubu idi. Daha da önemlisi bütün yurt sorunlarında söz sahibi ve bir yanıyla iktidar ortağı durumunda idi. Bu iktidar ortaklığı özellikle 27 Mayıs öncesindeki olayları yaratmasından geliyordu ve gerek Milli Birlik Komitesi gerekse diğer yetkililer ve aydınlar tarafından yurt sorunları üzerinde gençliğin fikri alınıyordu. Yeni anayasayı hazırlayacak olan kurucu meclise gençlik temsilcileri bu anlayış içinde gidiyordu. Örneğin 19 Nisan 1960'daki Kızılay gösterileri, 28 Nisan olaylarında Turan Emeksiz'in ölümüyle birlikte 27 Mayıs'ı hazırlayan ilk gençlik eylemleridir. 27 Mayıs üzerinde gençlik hak sahibiydi. Çünkü gençliğin başlattığı eylemi ordu tamamlamıştı. 27 Mayıs ile birlikte Türkiye'de sınırlı da olsa bir demokratik ortam kurulmuştur.

[40] Taner Timur, *Toplumsal değişme ve Üniversiteler,* Ankara, 2000, s. 268.
[41] M.Arırt, *age.* , s.81.

> "1960 sonrası gençlik hareketlerini, kimliğini tanımlamak için önce örgütlülüğünden söz açmak gerekir. 1960 devriminde oynadıkları rolle birlikte yükseköğrenim gören gençler en idealist yaşlarda aydınlanmacı bir ortam yakalamanın, örgütlü olabilmenin de avantajıyla, neredeyse kendiliğinden, toplumsal gelişimde öncü bir işlev üstlendiler. Siyasal, toplumsal ve yasal kabul görü, ne dedikleri, ne yaptıkları ile de ilgi çekmelerini sağlıyordu".[42]

1960 ihtilalinde ve ihtilali hazırlayan koşullarda çok önemli bir görevi ve etkisi olan gençler, 27 Mayıs sonrası hem ordu hem de CHP yönetiminin destekleyici unsurlarıdır. Ancak bu uzun sürmez. 65 yılında seçimle iktidara gelen Adalet Partisi döneminde hatta daha öncesinde, gelecek bölümlerde detaylarına da yer verilecek olan emperyalizme tavır almaması ve bunun gibi nedenlerle gençlik CHP'den yavaş yavaş kopmaya başlar. Özellikle 65 sonrası gençlerin büyük bir çoğunluğu ilgisini Türkiye İşçi Partisi'ne yöneltmeye başlayacaktır. 27 Mayıs sonrası siyasi arena oldukça hareketlidir. Özellikle sol kesimde gençliği örgütlemek, kendi saflarına çekmek için yoğun bir çaba vardır. CHP, TİP ve daha sonra MDD(Milli Demokratik Devrim) grubunu oluşturacak olan TİP dışında kalanlar bu yönde en fazla çaba gösterenlerin başındadır. "Gençler 27 Mayıs öncesi pratiğiyle toplumdaki dinamik rolünü taşıdığı potansiyeli ortaya koymuş, bu yanıyla 27 Mayıs sonrası toplumsal dinamiği yönlendirmek isteyenlerin de gözdesi olmuştur." [43]

1962-1963 yılları arasındaki gençlik eylemlerinin nedenleri arasında Harp Okulu gençliğinin Talat Aydemir olaylarına[44] katılışı önemli bir yer tutar. 27 Mayıs Darbesi sonrası suçlu olduğu düşünülen DP yetkililerinin affının istenmesi bir yandan, buna karşılık Talat Aydemir'in darbe girişimine katılan Harp Okulu öğrencilerinin af dışında bırakılması diğer yandan hükümete karşı büyük eylemlere neden olmuştur. Aynı zamanda bu yıllar gerek öğrenci gerekse emekçi gençliğin yeni bir örgütlenme aşamasına girdiği dönemdir. Eğitim düzenine karşı tepkinin belli bir güce ulaşması da 1964 yılına rastlar. Türkiye'de eğitim sistemine karşı düzenli ve sürekli ilk tepki

---

[42] Şükran Soner, *Bizim 68'liler*, İstanbul, 2008, s.15.
[43] Celalettin Can, *Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm Mücadelesinde Gençlik*, İstanbul, 1988, s. 49-50.
[44] 27 Mayıs 1960 darbesinin bazı açılardan tamamlanamamış olduğunun deklaresi üzerine Albay Talat Aydemir tarafından 22 Şubat 1962 ve 21 Mayıs 1963 yıllarında yapılan ancak başarılı olunmayan darbe girişimleri.

tekniker okulu öğrencilerinden gelmiştir. Teknikerlerin tepkisi 1965-1966 ders yılı içinde bir yıla varan boykot, yürüyüş ve açlık grevleriyle yoğunlaşan bir uğraştı.

Özetle 1960-1965 yılları arasındaki gençlik eylemleri Atatürk ilkelerine ve 27 Mayıs eylemine karşı olan davranışlara tepki olarak ortaya çıkan tutumlar niteliğindedir. Bu dönemde gençlik yurt ve dünya sorunlarının temel nedenlerini ve toplumun sosyo-ekonomik yapısını tam anlamıyla bilmeden, ülkenin kalkınabileceği ve bu kalkınmada da kendisinin görevli, yetkili ve sorumlu olduğu sanısındaydı. Ancak kalkınmanın temelinin ekonomik olduğu 1964-1965 yılında gençlik olaylarına da yansımaya başladı. Artık gençlik kuruluşları ekonomik sorunlara da eğiliyor ve büyük ağırlık veriyordu. 1965 yılında başlayan milli petrol sorunu zaman zaman yeniden ele alınacak bunun yanında diğer madenler, yeraltı kaynakları ile ilgilenilecek, ilaç sanayiindeki sömürü sergilenecek, Türkiye'nin sanayisi eleştirilecek, montaj sanayiine karşı çıkılacak, bir diğer yandan toprak kavgaları gündeme gelecek Atalan, Değirmenköy çatışmaları mahallinde incelenecek ve benzeri birçok gençlik eylemlerine konu olacaktır.

1965-1970 yılları arasındaki öğrenci hareketlerinin önemli hedeflerinden biri siyasettir. 60'lı yıllar Türkiye'de sosyalist ideoloji hem parlamentoda temsil edilmeye, hem de özellikle üniversite gençliği arasında yaygın olarak tartışılmaya başlanmıştır. "1965-1970 döneminde öğrencilerin yaptıkları 92 sessiz yürüyüşten sadece 27 tanesi üniversite ve eğitim sistemiyle ilgili nedenlerdendi.(bu rakamlara üniversiteye giremeyen lise mezunlarının yaptıkları protesto yürüyüşleri de dâhildir). Geri kalan 65 sessiz yürüyüş ise toplumsal düzen veya siyasal rejimle ilgili sorunlar nedeniyle gerçekleştirilmişti". [45] Yine 60'ların ikinci yarısı üniversite işgalleri ve ders boykotlarının da sık görüldüğü yıllardır. 1968 yılından itibaren giderek sıklığı artan boykot ve işgallerin sebebi eğitim sorunları olmaktan çıkmış, siyasi rejim ve toplumsal düzenle ilgili sorunlar halini almıştır. Ancak bu kez farklı bir durum söz konusudur. Üniversite profesörlerinin çoğu da öğrencileriyle aynı saftadır. Boykot ve işgallere katılan öğrenciler hakkında Cumhuriyet Savcılığı'nın açtığı davalarda bilgilerine başvurulan öğretim üyelerinin çoğu savcılığın taleplerine cevap vermeyecek, hatta pek çok öğretim üyesi üniversiteye bir zarar verilmediğini, kendilerinin öğrencilerle bir sorunu olmadığını beyan ederek pasif de olsa, boykot ve işgallere destek olacaklardır. Hükümetin tavrı neticesinde sağ ve sol kutuplaşmaları artacak bu işgal ve boykotlar

[45] M. Arırt, *age.* s.85-87.

giderek taşlı sopalı, bir süre sonra da silahlı saldırılara dönüşecek ve gençlerin hayatlarına mal olacaktır.

Buraya kadar anlatılanlara bakılacak olunursa tek parti döneminin sona ermesi ve DP iktidarının gelmesi ile birlikte 1960'a kadar gençler ana muhalefetin destekleyicisi konumundadır. 27 Mayıs itibarı ile "ordu ile el ele" sloganlarıyla hem ordunun hem de CHP hükümetinin ve İsmet İnönü'nün daimi destekleyicisidir. Bu durum Osmanlı'daki medrese, askeriye ve ulema ittifakına benzetilebilir. Burada güçlü bir milliyetçi vurgu söz konusudur ve bir araya gelmenin ana sebebi Kemalizm ve Atatürk devrimlerinin yüceltilmesidir. 27 Mayıs'tan sonra bir süre daha bu şekilde devam eden ideoloji 60'ların ikinci yarısında bir yol ayrımına gelir. Gençlik hareketine göre 27 Mayıs ihanete uğramış hedeflerine ulaşamamıştır. Deney daha radikal bir programla tekrarlanmalıdır. 1960'ların son yıllarında ortaya çıkan ayrışmanın bir tarafında milliyetçi muhafazakârlar diğer tarafında ise başta TİP olmak üzere sol gruplar yer alır. Milliyetçiler, AP hükümeti ile komünizmle mücadele zemininde birleşiyor, komünizmle mücadele dernekleri kuruluyor, bu arada milliyetçi muhafazakârların hakimiyetine girdiği bildirilen Milli Türk Talebe Birliği de üniversite gençleri olarak bu mücadeleye destek veriyordu. Sosyalist hareketin giderek ivmelendiği 1968 yılında MTTB'nin Anti-Komünizm çabaları keskinleşir ve 1968 önemli bir kopuş anı olur. Artık gençler birbirlerini öldürebilecek kadar kutuplaşmış iki gruba ayrılmış, tamamıyla birbirine düşman hale gelmiştir. Bu tarihten itibaren toplu gençlik ayaklanmaları görülmediği gibi bir grubun yaptığı herhangi bir eylemi her türlü çıkara uygun da olsa diğer grup sabote edecektir.

Hem 27 Mayıs'ı hazırlayan önemli güçlerden biri olması hem de var olan 61 anayasası düzeninin bekçiliğini yapması nedeniyle darbeyle iktidardan uzaklaştırılan ancak 1965'te tekrar iktidar olan DP - AP güçlerinin ana hedeflerinden biri de bu gençlik kitlesinin dağıtılması, gençlerin örgütsüzleştirilmesi olur. Çünkü hükümet öğrencileri daima bir darbenin ana gücü olarak görecek ve örgütlü birlikleri ortadan kaldırmak için elinden geleni yapacaktır. Gençlerin gücünü ortadan kaldırmak için sağ tabanda başka bir gençlik hareketi oluşturulmaya ya da oluşan hareket radikal hale gelinceye dek desteklenmeye veya öğrenci dernekleri sahte kongrelerle iki başlı hale getirilip ele geçirilmeye çalışılır.

60'lı yılların ortalarında gençlik hareketlerindeki yığınsallık kaybolur. Özellikle 1967 sonrası Türkiye'deki gençlik eylemlerinde hem nitelik hem nicelik bakımından köklü bir değişiklik görülür. Kapitalist ve emperyalist toplumların biriken bunalımlarının sebep olduğu düşünülen "1968" yılı dünyada ve Türkiye'de gençlik eylemleri yönünden bir dönüm noktası sayılır. 1968'in ilk ayları, 12 Şubat'ta Osmaniye ve gericilik olayı, 19 Şubat'ta TİP'lilerin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde dövülüşü, 24 Şubatta Ankara'daki "uyanış mitingi", 3 Mart'ta İstanbul'da MTTB'ye bağlı kuruluşların düzenlediği "şahlanış mitingi" ve 24 Martta Bursa Mukaddesatçılar Kurultayı gibi karşı-devrimci olaylar gerçekleştirilir. MTTB Başkanı İsmail Kahraman'ın Şahlanış Mitingindeki konuşması bu konuda iyi bir belgedir: "Birkaç sene öncesinin teşkilatsız Türkiye'si artık geride kalmıştır. Millet artık teşkilatlı azimli ve muktedirdir. Hizaya getirilmesi gerekenleri millet bizzat hizaya getirmeye kararlıdır… Böyle davranışların fatura bedeli hayattır" [46]

Üniversite işgalleri 1968 Haziranı'nda bütün yurda yayılır ve eylemler sırasında hemen hemen bütün üniversitelerde yüzlerce bildiri yayınlanır. Bu bildirilerin tek ortak noktası öğrencinin yönetime katılması olup 20 Haziran 1968'de yayınlanan "İstanbul Üniversitesi Genel Reform Tasarısı ve Fakültelere Özgü İstekler" broşüründeki görüşler şöyledir: "Üniversitelerimizde gerçekleştirilmesi zorunlu görünen değişimlerin sadece üniversitelerin kuruluş ve işleyiş sistemiyle ilgili olamayacağı açıktır. Üniversite düzenini bu müesseselerin kuruluş ve işleyiş biçimlerinden, öğrencilerin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesine kadar varan bütün sorunlarını içine alan bir şekilde anlamaktayız. Eğitimi özellikle yüksek eğitimi yapabilmenin bir şans, bir imtiyaz durumu olduğu ülkemizde üniversite sorununun tüm eğitim sorunundan ayrılamayacağını, eğitim sorunlarınınsa temel düzen sorununa bağlı bulunduğunu bilmekteyiz"[47]

Türkiye'de gençlik hareketlerinin kendiliğinden değil, gençlerin örgütlülüğünden ve etkilerinden çekinen hükümetlerin planlı programları neticesinde nihayete ulaştığı söylenebilir. Hükümetin öğrenci derneklerine olan müdahalesi bunun bir kanıtı olarak görülebilir. Yükselen sol karşısında, genelde milliyetçi muhafazakâr grupların, özelde MHP ve *ülkücülerin* bulunduğu hareket ve eylemlerin devlet

[46] M. Arırt, *age.* s.89-90.
[47] İstanbul Üniversitesi Genel Reform Tasarısı Ve Fakültelere Özgü İstekler, İstanbul Üniversitesi İşgal Komiteleri Konseyi, İstanbul, 1968.

tarafından desteklendiği söylenmektedir. Cumhuriyetin laik reformlarının radikal bir şekilde İslam'ı kamusal alandan uzaklaştırması neticesinde, milliyetçiliğin İslamcılar için ikinci bir yol oluşturması, sol ve komünizm aleyhtarlığının hem sağ hem İslamcı ideolojide hem de hükümet ideolojisi nezdinde kesişme olanağı bulması da *devrimci* gençlik örgütlerinin sonunu hızlandırmıştır. İslamcılığın da milliyetçiliği dinileştirme refleksi bu grupları birbirine bağlar, tamamen ayrışmış olan gruplar arasında kısa sürede şiddet neredeyse iç savaş boyutlarına tırmandırılır. Demirel hükümetinin o dönemdeki tavrı konusunda Bozarslan şöyle demektedir:

> "Hem modern hem de devletçi ve popülist bir genç mühendis olan Süleyman Demirel'in yönetimindeki AP, eski DP'nin otoriterliğini en baskıcı yanlarıyla restore eder. Güçlü devlet savunucusu olan Demirel son derece Anti-komünisttir ve özgürlükleri ortadan kaldıran yeni bir anayasa talebini sürekli yineler. Popülist biri olarak, dinsel karta oynadığı birçok taşra vilayetinde elinden geleni yaparken, militan anti-komünizmi ise ordunun bir bölümünün desteğiyle onu giderek radikalleşen sol karşısında fazlasıyla zorlayıcı uygulamalara yöneltir."[48]

1968'den başlayarak gençlik eylemlerinin niteliği tamamıyla politik bir içeriğe bürünmüş olup, öğrenci örgütleri birbirleriyle çetin savaşlar vermişlerdir. Artık politik saflar tamamıyla belirginleşmiştir. 1969 yılına gelindiğinde sağ ve sol her iki grup da yeni bir dönemin başında bulunmaktadır. Bir tarafta MTTB, Komünizmle Mücadele Dernekleri, İlim Yayma Cemiyeti ve Ülkü Ocakları Birliği yani sağın değişik kesimlerini bünyesinde barındıran karşı devrimci gençlik örgütleri hem maddi açıdan hem de vurucu araçlar yönünden donanımlarını tamamlamışlar, diğer tarafta Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu ve Fikir Kulüpleri Federasyonu ikinci döneminde örgütlenmeyi tamamlamak, sekter davranış ve tutumları yok etmek, örgüt içindeki anti sosyal demokrat unsurları tasfiye etmekte etkili olmuştur. Fikir Kulüpleri Federasyonu'nda aynı yıllarda yeni gelişmeler izlenmektedir. Devrimci Öğrenci Birliği (DÖB) gençlik eyleminin önderliğini FKF'nin yönetiminden devralır. DÖB kısıtlı sayıda fakat sosyalizmin heyecanını gençliğin ataklığı ile birleştirmiş bir kadrodan oluşmaktadır. Bununla birlikte soldaki bölünmelerde daha önemli bir olay FKF'nin 1969 Ocak ayı başında toplanan genel kurulunda meydana gelir. FKF genel kurulunda

[48] Hamit Bozarslan, Türkiye *Tarihi: İmparatorluktan Günümüze*, İstanbul, 2015, s. 312.

yönetim el değiştirmiş, Sosyalist Devrim Stratejisini uygulayan TİP yanlısı gençler tasfiye edilerek yerini milli demokratik görüş almıştır. Daha sonra 10 Haziran 1969'da İstanbul ve Ankaralı ortak görüşe sahip gençler bir araya gelerek FKF kongresini ele geçirip 12 Ekim 1969'da Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu'nu(Dev-Genç) kurmuşlardır.

Sonuç olarak Türkiye'de başlangıçta çoğunluğu Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda "muasır medeniyet seviyesine" ulaşmak isteyen gençlik örgütleri zamanla ayrışmış, 60'lı yılların sonlarına doğru dünyada gelişen olayların da etkisiyle iyiden iyiye kutuplaşmış, insanların gruplar halinde öldürüldüğü, adam kaçırma, soygunlar, okul, işyeri baskınları, kahvehanelerin tarandığı hastanelerin evlerin basıldığı bir ortama gelinmiş, ölüm haberleri gazete sayfalarını karartmaya başlamıştır. Bu örgütlerin çoğu ilkin 1971 muhtırası ve 1980 darbesi neticesinde kapatılmıştır. Devlet tarafından köklü uygulamaların yapılmaması bu konuda en önemli etken olarak görülmektedir.

DP dönemine bütünüyle bakıldığında, gençliğin baskı ve terör karşısında muhalefeti yükselten ilk tabakalardan biri olduğunu görülür. Ancak solun edilgenliği ve zayıflığı yanı sıra hükümetin de baskısı nedeniyle bu hareketler küçük ve orta burjuvazinin etkisinde kalmış Kemalizm çerçevesinden kopmamıştır. Aralarında organik bir ilişki olmasa da gençlik ve ordu aynı hedefe yönelmiş, DP iktidarının yıkılması, demokratik hakların genişlemesi ortak amaçlar haline gelmiştir. 27 Mayıs sonrasında gençlik kenara çekilmiş, ordu ve sivil kesim içerisindeki küçük ve orta burjuva kesimler, unsurlar, CHP ile birlikte yeni rejimi şekillendirmeye başlamıştır. Gençlik "görevini yapmış olmanın" rahatlığıyla 27 Mayıs sonrası yapılan düzenlemeler karşısında kenarda kalmış; isteklerinin gerçekleşmesini beklemeye başlamış ve 60 hareketinin hazırladığı nisbî özgürlük ortamında yeniden okullarına dönmüştür. Ancak gelişen sürecin niteliği gençliği yeniden harekete geçirip okul dışına çekmekte gecikmemiştir.

27 Mayıs'ta somutlaşan küçük ve orta burjuvazinin atılımı gerçek anlamıyla sonuca ulaşmaktan uzak kaldıysa da ülkede azımsanmayacak değişiklikleri de gerçekleştirmiştir. Kısıtlı da olsa sağlanan bir takım hak ve özgürlükler, o güne kadar Türkiye halkına hiç tanınmayan genişlikte bir bilinçlenme, örgütlenme ve mücadele

olanağı tanımış, gençler hem bu hak ve özgürlüklerin ortaya çıkmasını sağlamış hem de gelecek dönemlerde bu haklardan faydalananlar arasında yerini almıştır.

Özetle denilebilir ki; öğrenci birliklerinin 12 Mart öncesi devrimci gençlik hareketinde önemli bir yeri vardır. Öğrenciler serbest seçimler sonucunda temsilcilerini birlik yönetimine getirir, üniversitelerin pek çok sorunu ile ilgilenir, şebekeler(indirim de sağlayan öğrenci kimlikleri) öğrenci birlikleri tarafından verilir ve bu birlikler sayesinde üniversite ve fakültelerde geniş bir demokratik ortam bulunurdu. Öğrenci birlikleri öğrencilerin kolektif iradesini temsil ediyor, kitlelerin kolektif eylemlerini kolaylaştırıyordu. Öğrenci birliğinin yasal olması, birlik seçimlerine katılan grupların da yasal sayılmasını sağlıyor ve bu gruplar okul içinde sürekli bir yer edinebiliyordu. 60'ların sonlarına gelindiğinde sağ sol çatışmaları giderek şiddetini artırarak devam edecek, bu durum yine ordu müdahalesine neden olacak, 12 Mart döneminde çıkarılan yasalarla üç öğrencinin idam edilişinin yanı sıra hemen hemen tüm öğrenci birlikleri kaldırılacak ve toplumun pek çok kurumu ile birlikte üniversitelerdeki demokratik ortamın da uzun bir dönem geri gelmeyecek şekilde yok edilmesine neden olacaktır.

1.2.1 1948-1970 Yılları Arasında Türkiye'de Faaliyet Gösteren Gençlik Örgütleri

1.2.1.1. Milli Türk Talebe Birliği (MTTB)

"Milli Türk Talebe Birliği (MTTB), 1936'da izinsiz Hatay mitingi düzenlediği gerekçesiyle hükümet kararıyla kapatılıp tekrar faaliyete geçtiği 1946 yılına kadarki süre dışarıda tutulursa, yaklaşık 55 yıl boyunca yükseköğrenim gençliği arasında etkili olmuş bir örgütlenmedir."[49] Kuruluş tarihi 14 Aralık 1916 olarak bilinir ve 12 Eylül 1980 askeri girişimi ile kapatılır. İdeolojik duruşunun şekillenmesinde milliyetçilik, Turancılık, ırkçılık, mukaddesatçılık ve muhafazakârlık belirleyicidir. Birliğin 1963 tarihli ana tüzüğünde yer alan amaçları arasında; Türk gençliğinin aydınları olan

[49] Çağatay Okutan, *Bozkurt'tan Kuran'a Milli Türk Talebe Birliği*, İstanbul, 2003, s.3.

yükseköğrenim gençliğinin milliyetçi fikirlerini geliştirmek, memleket ve millet yolunda gençliğin işbirliği yapmasını sağlamak, Türklük şuurunu kökleştirmek, yükseköğrenim gençliğinin maddi, manevi ve fikri ihtiyaçlarını karşılamak vs. sayılabilir. Yine bu tüzüğe göre birlik edebiyat hukuk ve tıp dernekleri vasıtasıyla kurulmuştur. Birliğin organları, genel kongre, yönetim kurulu, mahalli icra komiteleri, merkez icra konseyi, yüksek haysiyet divanı, murakabe heyeti ve genel yönetim kurulunun teşkil edebileceği ihtisas komiteleridir. 1980 darbesi ile kapatılmasından sonra 27 Mart 2008 tarihinde de **"Talebe Birliği Federasyonu"** adı ile resmen yeniden kurulan MTTB diğer kuruluşlardan farklı olarak günümüzde de çalışmalarını devam ettirmektedir.[50]

1.2.1.2. Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı(TMGT)

Bu kuruluşun ilk adımları 1949 yılında İngiltere'de Ashridge'de toplanan Dünya Gençlik Teşkilatı kurucu meclisine katılan TMTF'ye bağlı delegeler tarafından atılmıştır. "O zamanlar WAY(World Assembly of Youth) kongrelerine Türkiye adına TMTF delegeleri katılıyorlardı. Federasyon delegeleri bu kongre dönüşünde çeşitli gençlik hareketlerini bir çatı altında toplama düşüncesini ve bunun ilkelerini getirdiler. Bu yoldaki çalışmalarını kendilerinden sonra geleceklere de devredebilmek amacıyla, TMTF bünyesinde bir gençlik komitesi kurarak bunu TMTF tüzüğüne amaç maddesi olarak getirdiler."[51] 12 – 13 Ekim 1951 yılında Türk Kadınlar Birliği, Kızılay Gençlik Kolu, Yeşilay Gençlik Kolu, Anadolu Oymağı ve Milliyetçiler Derneği'nin temsilcileriyle kurulan, 20 Haziran 1952'de de Türk Devrim Ocakları, Türkiye Tekstil Örme Giyim Sanayi İşçileri Federasyonu (TEKSİF)'in üye olduğu Milli Gençlik Komitesi 8 Mart 1954 tarihinde Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı (TMGT) adını alır. O yıl kabul edilen tüzüğe göre asil üyeleri Milli Talebe Federasyonu, Türk Devrim Ocakları TEKSİF, Türk Kadınlar Birliği ve daha sonra da 1957'de katılan Türkiye İzciler Birliği oldu. TMGT'nin amacı Türkiye'de çeşitli konularda çalışan gençlik hareketlerini birleştirerek dayanışmayı artırmak, özellikle öğrenci ve işçilerin gençlik

[50] MTTB ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Erkan Çav (2010)"Tanzimattan Cumhuriyete Türkiye'de Değişen Gençlik Hareketleri ve Milli Türk Talebe Birliği Deneyimi (1916-1980)"(Doktora Tezi) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
[51] Turan Feyizoğlu, *Türkiye'de Devrimci Gençlik Hareketleri Tarihi*, İstanbul, 1993, s. 620.

kesimiyle ilgili sorunları çözmeye çalışmak, dünya gençliği ile Türk gençliği arasında dayanışma sağlamak, Türk gençliğini yurtta ve dünyada temsil etmek ve dünya barışı için çaba göstermekti. Gençlik konularını işleyen çeşitli yayınlarının yanı sıra TMGT'nin bir de aylık dergisi bulunuyordu. Milliyetçiler Derneği komitenin kuruluşundan beri üye olmasına karşın TMGT çalışmalarına katılmıyordu. Gerici tutumu dolayısıyla 1959 yılında kapatılmadan altı ay önce de kuruluştan çıkarılmıştı. [52] 1964 yılında TMGT'yi oluşturan kuruluşlar TMTF, Türk Devrim Ocakları, TEKSİF, Türk Kadınlar Birliği, Türkiye İzciler Birliği, Türk Ziraatçiler Cemiyeti, Tiyatro Derneği, Dünya Federalistler Türk Derneği idi.

1.2.1.3 Dünya Gençlik Birliği (WAY)

Dünya Gençlik Birliği/ WAY (World Assembly of Youth) 1949 yılında 24 ülkeye ait gençlik örgütleri tarafından kurulmuş ve üye adedi giderek yükselmiş, böylece hür dünya gençliğini tam anlamıyla temsil eden bir teşkilat kimliğini kazanmıştır. Üyesi bulunan Milli Gençlik organları arasında bir koordinasyon vazifesi görmektedir. Milli teşekküller her türlü gençlik hareketini içlerine almak suretiyle değişik görüşleri dünya gençlik topluluğunda aksettirmek imkânına sahip olmaktadır. WAY tüzüğü uluslararası insan hakları derneği tarafından da kabul edilmiş ve onaylanmıştır. Birlik, Birleşmiş Milletler ve milletlerarası her türlü kuruluşla çok yakın bir temas ve işbirliği halindedir. Dünya gençliğini ilgilendiren konulardaki uzmanlık ve temsil yeteneği bu kuruluşlar tarafından kabul edilmek suretiyle WAY'e milletlerarası temsil statüsü verilmiştir.

Tüzük gereğince kuruluşun her kademesinde milli teşkilatların eşit oy hakkı vardır. WAY konseyi General Assemble'nin çekirdeği durumundadır. General Assemble her dört yılda bir toplanarak WAY'in izleyeceği yolu tespit eder. Konsey ise her iki senede bir toplanarak çalışma programı hazırlar. İcra komitesi, hazırlanan çalışma programının tatbikini takip ve kontrolle görevlidir. İcra komitesine tavsiyelerde bulunmakla görevli *gelişme, yönetim* ve *zirai* komisyon olmak üzere üç komisyon

[52] Tanzer Sülker Yılmaz, *Türkiye'de Gençlik Hareketleri,* İstanbul, 1997, s. 74-75.

mevcuttur. Tüzükte ifade edildiği şekliyle gayesi gençliğe "ihtiyaç ve mesuliyetlerini tetkik imkânını" sağlamak ve dikkatlerini bu hususa çekmektir. Bu gayeye ulaşmak için izlediği çalışma yolları şunlardır:

- Irklar arasındaki saygıyı arttırmak ve milletler arası anlayış geliştirmek
- Gençliğin ihtiyaç ve meseleleri hakkında malumatın toplanmasına yardım etmek
- Gençlik teşekküllerinin faaliyetleri ve çalışma metotları hakkında bilgi yaymak
- Muhtelif memleketler gençlikleri arasında fikir ve görüş değişimini kolaylaştırmak
- Gençlik hareketlerinin gelişmesine yardım etmek ve karşılıklı yardımlaşmayla gençlik teşekküllerinin faaliyetlerinin artmasını temin etmek
- Gönüllü gençlik teşekküllerinin meydana getirdiği milli teşkilatların gelişmesinde işbirliği yapmak
- Gençlerin kendi teşekküllerinde ve cemiyetteki mesuliyetlerini tanımaları ve kabul etmeleri için kendilerini desteklemek

Türk Gençliği kuruluşundan itibaren WAY'ın çalışmalarında daima aktif rol almış, tüm toplantılarında Türkiye'yi temsilen bir üye bulunmuştur. [53]

1.2.1.4 Dünya Üniversiteler Servisi(WUS)

Köklerine ilk olarak 1920 yılında kurulmuş olan Avrupa Talebe Yardımlaşması teşkilatında rastlanan WUS(World University Service), I. Dünya Savaşı sonrası gençlerin ihtiyaçlarını karşılamak için kurulan Milletlerarası Talebe Servisi ile II. Dünya savaşı sonrası kurulan Dünya Talebe Yardımlaşması kuruluşlarının 1950 yılında birleşmesi ile kurulmuştur. Faaliyet programlarında özellikle öğrencilerin hayat şartları ve ikamet imkanları, öğrenci yurtları, otelleri, kantin ve kooperatifleri yer alır. Bunun yanı sıra öğrenci sağlığı ile ilgili tıbbi servislerin oluşturulması, revir, klinik ve sanatoryum kurulması yine kuruluş programlarında yer almaktadır. Öğrencilere özellikle göçmen öğrenciler, yiyecek giyecek yardımı ve tahsil bursları sağlanması en

[53] Mesut Ülkü, "Dünya Gençlik Birliği", *Talebe Dünyası,* S.2 İstanbul ,1957 s.27-29.

önemli görevleridir. WUS Türkiye milli komitesi olan TÜS (Türkiye Üniversiteler Servisi) ise 1952 yılında resmen kurulmuş olup Türkiye Milli Talebe Federasyonu ile öğretim üyelerinin ortak bir kurumudur. [54]

1.2.1.5 Fikir Kulüpleri Federasyonu (FKF)

İlk fikir kulübünün Ankara Üniversitesi'de mi yoksa Hukuk Fakültesi'nde mi kurulduğu sorusunun cevabı tartışmalıdır. TMTF yayın organı *İnkılap Gençliği* bu konuda Hukuk Fakültesi Fikir Kulübü ilktir derken[55] görüşme yaptığımız Yalçın Küçük ilk fikir kulübünü SBF Fakültesi Fikir kulübü olarak bildirmektedir.[56] Ancak yaygın kanaat 17 Kasım 1952 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Mensupları fikir Kulübü adıyla Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde kurulduğu yönündedir. *Devrim Gençliği* dergisi bu konuda "bir avuç memleket sever gencin fikir ve sanat meselelerini yakından ilgilendiren önemli konuları aydınlarımızın gözleri önüne sermek için toplanıp Ankara Hukuk Mensupları Fikir Kulübünü kurdular" [57] demektedir. Aynı yazıda kulübün amacının hümanist, daha yaygın bir deyişle batılı anlayışı temsil etmek iddiasında olduğunu ve sözde kalmış bütünlüğe ulaştırılamamış yenilik arayışlarını canlılığa kavuşturmak olduğu ifade edilir. Fikir Kulübü'nün yıllık faaliyet raporunda şöyle denilmektedir: "Memleketin fikir hayatında söz sahibi olmak için belirli bir sisteme apaçık bir çalışma programına ihtiyaç vardır. Fikir kulübünün prensipleri bellidir

> 1- Yurdumuzda okumuş bir vatandaş olarak sorunumuz vardır. Fikir, ekonomi, siyaset alanlarında istikrar ve gelişme unsuru aydın vatandaşlardır. Aydın vatandaşlığın gerçek vasfı ise fikirdir. Fikir Kulübü bu ihtiyacı karşılayan fikir pazarıdır.
> 2- Prensibimiz sık sık tekrarladığımız gibi meslek ayırmaksızın ilgi duymak zorunda bulunduğumuz konuları ortaya koymak arzusundan doğmaktadır. Çeşitli sanat çalışmalarımız bunun sonucu oluyor.

[54] "Bir Seyahat Dolayısiyle", *Talebe Dünyası,* S.2,İstanbul, 1957 ,s.12.
[55] "Fikir Kulübü", *Devrim Gençliği*, S.19, 1954, s. 27.
[56] Yalçın Küçük, 8 Şubat 2016 tarihli görüşmeden.
[57] *Devrim Gençliği*, S.19, 1954, s. 27.

> 3- Son olarak her iki prensibin tabii bir neticesini söylemeliyiz: Saf katıksız bir fikir hürriyetine inanıyoruz. Ancak fikir hürriyetini yok etmek amacı güden cereyanlar kulübün fikir hürriyeti anlayışının dışındadır. Tüzüğümüzün açık emri olan bu kaide geleceğimizin sigortası, yapımızın nefsini koruma imkânıdır. Anayasamızın himayesinde ve İnsan Hakları Evrensel demecinin ışığında gelecek yıllara açık alın ve başarı ile girmeliyiz."[58]

Fikir Kulüplerinin, federasyon çatısı altında birleşmesi 65-66 öğretim yılı içerisinde gerçekleşir. Fikir Kulüpleri Federasyonu, ülkenin gidişatına müdahale etme isteği taşıyan öğrenciler tarafından kurulup, gençliğin siyasallaşmasına paralel olarak sosyalist bir hatta oturmuş ve Türkiye'de üniversite öğrencilerinin siyaseten en hareketli oldukları dönemle özdeşleşmiş bir örgüttür. Kurucu kulüplerin belli olmasıyla beraber başlatılan tüzük çalışmaları 17 Aralık 1965'te tamamlanmış ve FKF bu tarihte bir tüzel kimliğe kavuşmuştur. Ülke, dünya ve üniversite gündemlerine bir bütünlük içerisinden bakma iddiasını taşıyan ve "gençliğin mutluluğunu, insanların kendini yetiştirebileceği olanakların var olduğu bir düzende" (FKF Tüzüğü) gören federasyonu oluşturanlar arasında SBF Fikir Kulübü, DTCF Fikir Kulübü, Fen Fakültesi Fikir Kulübü, Hukuk Fakültesi Fikir Kulübü, Yüksek Öğretmen Okulu Fikir Kulübü bulunmaktadır.

9–10 Ekim 1969 tarihleri arasında SBF'de düzenlenen Olağanüstü Kurultay ile FKF tasfiye edilmiş ve FKF'nin kontrolünü ele alan kadrolarca Dev-Genç kurulmuştur. Bu süreç içerisinde TİP ile herhangi bir yakınlığı olan veyahut aşamacı devrim düşüncesine sıcak yaklaşmayan bütün öğrenciler örgütten ihraç edilmiştir.

[58] T.Feyizoğlu, *age*.,s. 620.

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE MİLLİ TALEBE FEDERASYONU

2.1. Kuruluş ve Yapı

Türkiye Milli Talebe Federasyonu 1948 yılında Türk yükseköğrenim gençliğini temsil etmek üzere kurulmuştur. Federasyon, ilkin bünyesinde sadece İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birlikleri bulundurmakta iken, teşkilatını kısa sürede 57 cemiyet ve 7 birliğe yükseltmiş, zamanla neredeyse bütün üniversite fakülteleri öğrencileri Federasyona dâhil olmuştur. Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı'nın (TMGT) kurucu üyesi olup, dolayısıyla WAY'a ve UNESCO'ya üyedir. Ayrıca direkt olarak da "Ulusal Öğrenci Birlikleri Koordinasyon Sekreterliği'nin (COSEC) üyesidir.

Federasyon çalışmaları Kültür Sanat, Basın Yayın, Folklor, Dış ilişkiler, Uluslararası Kültür Organizasyonu, Müzik, Yedek subay Öğretmenler, Öğrenim Sağlığı Araştırma ve Etüt Bürosu, Foto-Film, Kurs Komitesi, Teknik komiteleri tarafından yürütülür. Bunlardan başka Turizm Müdürlüğü de öğrenci turizmini geliştirmek ve yürütmek amacıyla olumlu faaliyetlerde bulunmakta ve rehber yetiştirmektedir.

Federasyonun amaçları şu şekilde belirlenmiştir:

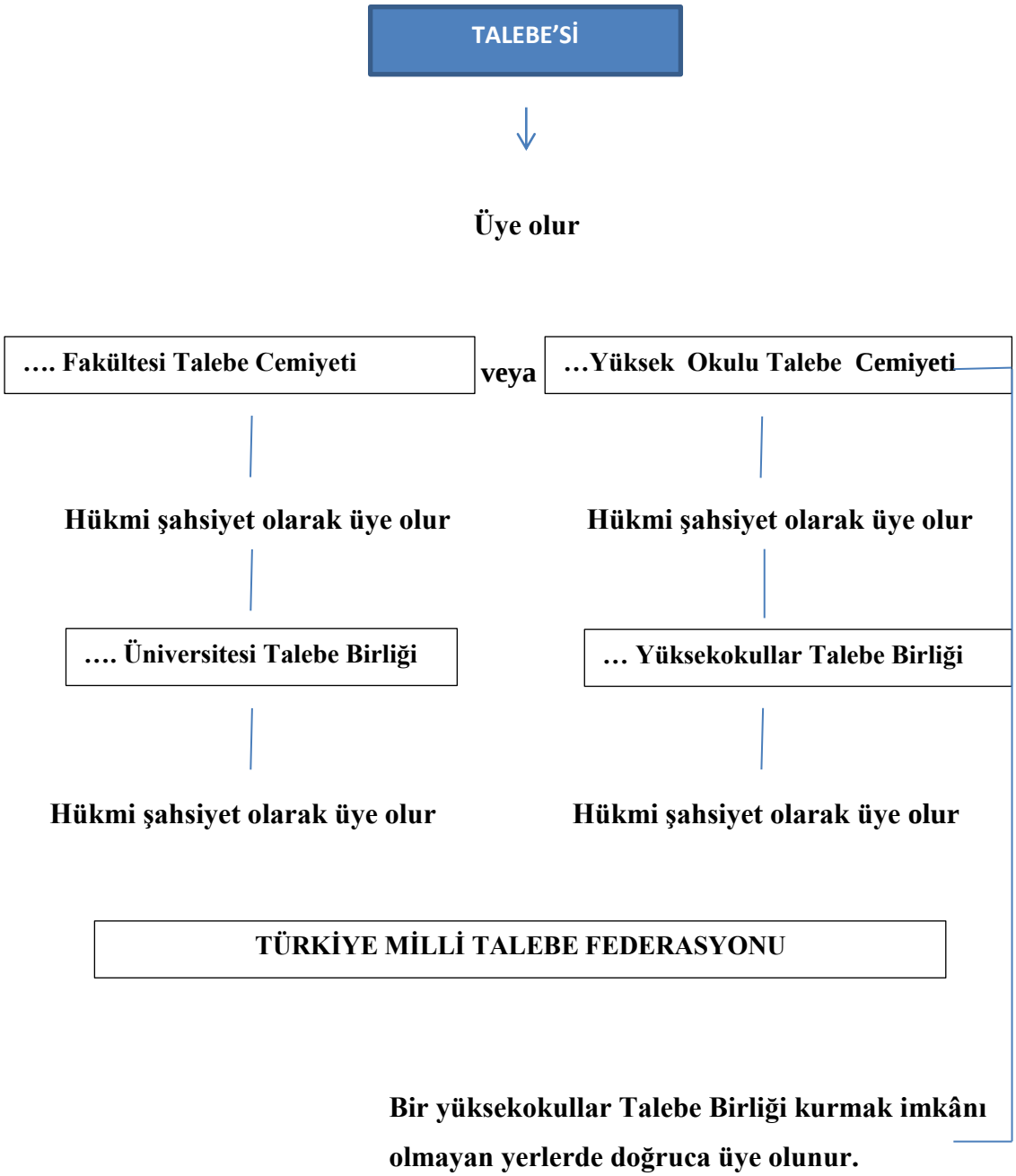
- Yurt içinde ve dışında Türk Yükseköğrenim Gençliğini temsil etmek
- Türk yükseköğrenim gençliğini tamamıyla temsil edecek tek öğrenci kuruluşu olmak
- Türk yükseköğrenim gençliğinin yurt, burs, kitap, iş vesaire gibi sorunları ile uğraşmak
- Türk yükseköğrenim gençliğinin sosyal ve kültürel alandaki gelişimini sağlamak
- Milli meseleler üzerinde hassas ve uyanık bulunmak
- Atatürk inkılaplarını korumak
- Dünya gençliği ile daimi temaslarda bulunmak ve işbirliği yapmak
- Yurt içinde ve dışında sosyal ve kültürel organizasyonlar tertiplemek

- Turizm Müdürlüğü vasıtasıyla Türk Yükseköğrenim ve Dünya Gençliğinin her türlü turizm çalışmalarını organize etmek
- Yedek subay öğretmenler meselesini aydınlatacak çalışmalar yapmak.[59]

Bu genel bilgilerin ardından 18 Mayıs 1951 yılında TMTF Genel Sekreterliği tarafından 3 yıllık özel istatistik ve arşiv programının ana hatlarını tespit eden genel kurul raporuna istinaden hazırlanmış bilgilerin sunulması TMTF'nin kuruluş ve yapısının net anlaşılması açısından faydalı olacaktır. Adı geçen rapor "*TMTF Nedir? Neler Yapmıştır? Neler Yapmayı Tasarlar?"* başlığı altında 1951 yılında Ankara'da yayınlanmış olup Federasyon'un 2 numaralı yayınıdır. Yayında ilk olarak aşağıda görülen teşrih diyagramı yer alır. Bu diyagramla organizasyona nasıl üye olunduğu ve organizasyon yapısı net olarak anlaşılabilecektir.

[59] *Türkiye Milli Talebe Federasyonu*, Ankara, 1962-63 s.3.

Bir Fakülte veya Yüksekokul

Bir yüksekokullar Talebe Birliği kurmak imkânı olmayan yerlerde doğruca üye olunur.

17 Mayıs 1948 tarihinde İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği ile İstanbul Teknik Üniversitesi Birliği tarafından kurulan Türkiye Milli Talebe Federasyonu'na 20 Eylül 1948 tarihinde Bakanlar Kurulunca Milli unvanının kullanma izni verilir. Temmuz 1949'da Ankara Üniversitesi Talebe Birliği ile Ankara Yüksek Tahsil Talebe Birliği, 27 Mart 1950'de İstanbul Yüksekokullar Talebe Birliği ile Zonguldak Maden Teknik Okulu Talebe Cemiyeti, Eylül 1950 Lozan Türk Talebe Cemiyeti Federasyona katılırlar.

Temsil kabiliyeti ile ilgili olarak raporda verilen bilgilere göre; üniversite veya yüksekokulda kayıtlı öğrenci sayısı toplamda 27385 iken öğrencilerin talebe birlik ve cemiyetlerine kayıtlı olanların sayısı 19267'dir. Bu istatistiklere göre 1951 yılında yüksek tahsil gören gençlerin %70'i Federasyon'a dâhil birlik ve cemiyetlerin üyesidir. Raporda Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun Türk Yüksek Tahsil gençliğini temsile yetkili tek teşekkül olduğu bildirilmektedir ki bu da kuruluş amaçları arasında belirtilmektedir.

1951 yılında yayınlanan bu rapora göre kuruluş amaçları dışında, yapmayı tasarladıkları özel konular da belirlenmiştir Bunlar;

- Bütün yüksek tahsil gençlerinin öğrenim sürelerinde 1,5 – 3 aylık mecburi köy hizmeti yapmalarını sağlayan bir kanun tasarısının hükümete sunulması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde onaylanması için kampanya açılması
- Satılmayan günlük gazetelerin kilo ile temin edilerek köylere dağıtılması
- Talebe Bankası'nın kurulmasını teşvik için sistemli bir kampanya yürütülmesi
- Kurulacak Üniversite sitesinin idaresinin öğrenciler tarafından yapılmasının sağlanması
- World University Service (WUS) Türkiye Komitesinin üniversite öğretim üyeleriyle bir arada kurulması
- Dünya Gençlik Birliği'nin 1951 Genel Kurulu toplantısına 6 delegeyle katılıp bu teşkilatın tüzüğüne "Komünizmle Mücadele" maddesini ilaveyi kabul ettirilmesi
- Bir "Formation de Cadres" (idari personel eğitimi) kursu açıp rasyonel iş anlayışına sahip personel yetiştirilmesi
- Türkiye'nin Unesco Milli Komisyonunda temsil edilmesinin sağlanması
- Aydın ve okumuş kişilerin işsizliğinin önlenmesi
- Bir Türkiye Milli Gençlik Komitesi kurulması
- İnkılaplar mevzuunda hassasiyetin korunması ve en ufak baltalama belirtilerinden ilgili makamların haberdar edilmesi
- Gençliğin genel kültürünü artırmak adına ucuz yayınevleri bulunması ve dergi, kitap basımının sağlanması

- Üniversite öğrencilerinin spor faaliyetlerine katılımının artırılması, üniversitelerde spor alanına gereken önemin verilmesinin sağlanması
- Üniversite öğrencilerinin güzel sanatlara teşvik edilmesi
- Bugüne kadar yüksek tahsil talebesine sağlanmış hakların titizlikle korunması ve başlanmış işlerin yarıda bırakılmaması[60]

Yukarıda yer alan komisyonlar dönemsel olarak farklılıklar göstermektedir. 1954 yılında daha sonra TMTF Genel Başkanı olacak olan Hüsamettin Canöztürk, Federasyon tarafından çıkarılan *Talebe Dünyası* adlı dergide TMTF hakkındaki bilgileri şu şekilde vermiştir:

> "Talebe hak ve menfaatlerinin korunması, talebenin kültürel ve sosyal ihtiyaçlarının temini yolunda Türk yüksek tahsil gençliğinin tek bir teşekkül etrafında toplanma arzusunun en fazla duyulduğu 9 Temmuz 1948 tarihinde İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği ile İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliği temsilcilerinin iştirakiyle yapılan toplantı neticesinde TMTF kurulmuştur." [61]

Diğer ülkelerdeki öğrencilerin sosyal ve kültürel faaliyetlerinin sistemli bir şekilde yönetimi ve geliştirilmesi şeklinde ortaya çıkan sendikal öğrenci hareketinin Türkiye'deki tek temsilcisi olup, uluslararası öğrenci dernekleri ile bağlantıları sağlayan Türkiye Milli Talebe Federasyonunun amaçlarını da belirten Canöztürk'ün sözlerinden daha önce yukarıda sayılan amaçlara oldukça şiddetli bir milliyetçilik nüvesinin eklemlendiği anlaşılmaktadır.

> "Türk yüksek tahsil gençliğini bir kül halinde toplayarak aralarında milli ve ilmi tesanütü artırmak, talebelerde memleket meselelerini her şeyden üstün tutan bir milli şuur yaratmak ve onları bu yolda teçhiz etmek, talebenin milli karakter sahibi Türk devrimlerinin esaslarına bağlı vatandaşlar olarak yetişmesine çalışmak, gençliğin maddi ve manevi kuvvet milli hâkimiyet esasına bağlılık ve vatan sevgisi yolunda inkişafı imkânlarını temin etmek ve artırmak, gençliğe halk ve memleket için feragat ve fedakârlıkla çalışmanın zevkini duyurmak,

[60] *TMTF Nedir? Neler Yapmıştır?Neler Yapmayı Tasarlar?,*TMTF Neşriyatı No 2, Ankara, 1951.
[61] Hüsamettin Canöztürk, "TMTF Kuruluşu Mahiyeti ve Çalışmaları"*Talebe Dünyası*, S. 1 İstanbul , 1954, s.4.

> talebelerin hak ve menfaatlerini korumak, her türlü sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak, talebe arasındaki birliği ananevi arkadaşlığı devam ettirmek ve kuvvetlendirmek, talebeler ile öğretim üyeleri arasındaki karşılıklı sevgi ve saygıya dayanan bağların tesisine ve idamesine çalışmaktır.[62]

Yine federasyonun amaçları arasında dünya öğrenci birlikleriyle ilişki kurulması Türkiye ve Türkiye üniversite öğrencilerinin dünyaya tanıtılması ve ortak amaç ve menfaatleri gerçekleştirmek üzere çalışmalar yapılması yer alır. TMTF hem yurtiçi hem yurt dışı faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde Türkiye yükseköğrenim gençliği adına hareket etmektedir. Federasyona üye olan kuruluşlar İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği ya da Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti gibi ait oldukları üniversite ve fakülte isimleriyle adlandırılır. Bu cemiyetlerin kendi özerklikleri vardır ve kendi fakülte ve okullarında okuyan öğrencilerin her türlü hak ve hukukuna müdafaa edip üyelerine yardımda bulunurlar. Cemiyetler birlikleri, birlikler de federasyonu oluşturur.

TMTF'nin temsil ve yürütme organı Genel İdare Kurulu'dur. Bu kurul talebe birliklerinin gönderdikleri 15; talebe birliği bulunmayan yerdeki cemiyetlerin gönderdikleri 5'er kişiden oluşan ve her yıl mart ayının ikinci haftasında toplanan büyük kongre tarafından seçilir ve 23 kişiden oluşur. Kongrenin toplanma tarihleri zamanla değiştirilmiş, mart ayı yerine bazı yıllar temmuz, ağustos hatta ekim ayında yapıldığı görülmüştür. Genel idare kurulu tarafından seçilen ve Merkez İcra ve Mahalli İcra Komiteleri dışında federasyonun amaçlarını gerçekleştirmek üzere faaliyet gösteren bazı müdürlük ve komiteler de mevcuttur. Bunlar:

- Turizm Müdürlüğü
- Beynelmilel Münasebetler Bürosu
- Kıbrıs Komitesi
- Batı Trakya Türkleri Komisyonu
- Basın Yayın Komisyonu
- Spor Komisyonu
- Gösteri ve Folklor Komisyonu,
- Köycülük Komisyonu
- Irak Türkleri Komisyonu
- Talebe Bankası, Sigortası ve Kooperatifleri Hazırlama Komitesi
- Yazma ile Yüksek Tahsil ve Gece Üniversitesi Komisyonu

[62] Hüsamettin Canöztürk, "TMTF Kuruluşu Mahiyeti ve Çalışmaları"*Talebe Dünyası*, S. 1 İstanbul , 1954, s.5.

TMTF'nin benimsediği bir diğer görev de ülke ve dünya meseleleri karşısında gençliği ilgilendiren konularda ve öğrenci haklarının savunulmasını gerektiren durumlarda hazırladığı konferans, toplantı ve mitinglerde öğrencilerin sesini, gençliğin hassasiyetini duyurmaktır.

TMTF yurt içinde Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı ve Milli Tesanüt Birliği'nin kurucu ve asli üyesidir. Uluslararası alanda da WUS (Dünya Üniversiteler Arası Yardımlaşma Birliği) WAY (Gençliğin Dünya Topluluğu) ve COSEC (Milli Talebe Teşekkülleri Koordinasyon Sekreterliği) ile işbirliği yaparak bütün dünya öğrencileri arasında dostluk ve bilgi alışverişi sağlamayı amaçlamıştır. Farklı zamanlarda yapılan ve TMTF'nin katıldığı uluslararası öğrenci konferansları çalışmalarıyla gelecek seneler için etraflı olarak öğrenci etkinliklerinin bir programı hazırlanmakta, bu konferansların içeriği gittikçe gelişmekte ve katılım artmaktadır.

Hüsamettin Canöztürk tarafından uluslararası açılıma önem veren tek öğrenci kuruluşunun TMTF olduğu, bu bağlamda Uluslararası ilişkiler anlamında COSEC kanalı ile düzenlenen konferanslardan birisinin 1954 yılının ocak ayında Türkiye'de yapıldığı ve TMTF tarafından organize edildiği, Balkan ülkelerinden Yugoslavya ve Yunan talebe kuruluşları ile pek çok konuda ortak organizasyonlara girişildiği belirtilmiştir.[63]

TMTF'ye yıllar içinde pek çok isim başkanlık yapmıştır. Bunlar sırasıyla:

Talha Ermiş, Can Kıraç, Oğuz Altan, Ali İhsan Çelikkan, Mesut Ülkü, Nedim Üsdiken, Hüsamettin Canöztürk, Vahdet Tayan, Samet Güldoğan, Ayhan Soysal, Nurettin Sözen, Mahmut Kemal Kumkumoğlu, Erdoğan Tuncer, Ahmet Güryüz Ketenci, Yücel Akıncı, Sencer Güneşsoy (ve Ekrem Özer) olarak bilinmektedir.

[63] Hüsamettin Canöztürk, "TMTF Kuruluşu Mahiyeti ve Çalışmaları"*Talebe Dünyası*, S. 1 İstanbul , 1954, s.6.

2.2. Dönemler ve Zihniyetler

20 yılı aşan varlığı süresince TMTF, faaliyetleri, ideolojisi ve Türk siyasetindeki rolü ve ağırlığı açısından beş dönemde incelenebilir.

2.2.1. 1948-1955 Dönemi

1948 yılında kurulduğu ve ilk Başkanı'nın Talha Ermiş olduğu bilinen Türkiye Milli Talebe Federasyonu hakkında yukarıda sözü edilen 1951 tarihli raporda yer alan bilgiler dışında basında çok detaylı haberler yer almamıştır.[64] Çeşitli kaynaklardan derlenen bilgiler doğrultusunda 1948-1950 yılları arasında gerçekleştirilen faaliyetleri şu şekilde sıralanabilir:

1948 ve 1949 yılları yaz aylarında "Anadolu'yu Fiilen ve Fikren Kalkındırma Kampanyası"na başlamış ve kampanya başarı ile sonuçlanmış, İstanbul ve Ankara'da sık sık komünizmi lanetleme mitingleri düzenlenmiş, bunların yanı sıra yüksekokullarda tek dersten sınıfta kalan öğrencilerin sınıf tekrarı yapmadan ileriki sınıflara devamı sağlanmıştır. Öğrenci sigortalarının gündemde olduğu bu dönemde, işçilere tanınan "Securite Sociale" (sosyal güvenlik)in talebelere de sağlanması veya ayrı bir öğrenci sigortası tahsisi konularında raporlar hazırlanmıştır. Öğrencilere verilen burslarla ilgili olarak sistemin düzenlenmesi için milli bünyeye uygun bir öğrenci bankası tasarısı İsveç ve Belçika'da incelettirilerek hazırlanmış, yatılı yüksekokullarda, kaldırılan burs sistemine geri dönülmesi için Milli Eğitim Bakanlığı'yla temasa geçilerek İstanbul Teknik Okulu'na bu hakkın tanınması sağlanmıştır.

Talebe siteleri de yine bu dönemdeki güncel konulardan biridir. Öncelikle İstanbul'da kurulması istenen talebe sitesi için yurt dışında bulunan siteler öğrenciler tarafından araştırılmış, Milli Eğitim Bakanlığı'na ve üniversitelere konu ile ilgili raporlar sunulmuştur. İstanbul'da kurulacak site için Milli Eğitim Bakanlığı ile sıkı bir

[64] Faaliyetler bölümünde yer almamış olan bazı basın haberlerinin tam metni ekler kısmında yer almaktadır.

işbirliğine gidilmiştir. Yüksekokul ve Fakülte öğrencilerine toplu taşıma araçlarında, sinema ve tiyatrolarda %50; ilkin demiryolu taşımacılığında %95 ve denizyollarında %80 indirim sağlanmış daha sonra ilgili bakanlıkla yapılan anlaşmayla, istismarı önlemek için bu hak %60'a indirilmiştir. Kış aylarında dış sulara sefer yapan gemilerde de %50 grup indirimi sağlanmıştır. Göçmenlere yardım amacıyla, Ankara'da bir müsamere düzenlenmiş buradan elde edilen 4000 TL gelirin yanı sıra, İsviçre'de 700 TL ve talebelerden şahsi yardım olarak 7500 TL olmak üzere toplamda 11.200 TL nakit yardımı toplanmış ve ilgililere devredilmiştir. Kızılay'dan her sene fakir öğrencilere yardım için alınan giyim eşyasından göçmenler yararına feragat edilmiş, 5 göçmen öğrenciye de senede 420 liralık tahsil bursu temin edilmiştir. Ayrıca yine göçmen talebelere üye birlikler tarafından kırtasiye ve para yardımı yapılmıştır. Brüksel'de 1949'da İtalya'da 1960'da ve USA'da Stanford Üniversitesinde 1951'de sergiler açılmış ve konferanslar verilmiş, inkılapları koruma amacı ile cehaletin baş düşman olduğu dikkate alınarak cehaletle mücadele kampanyası düzenlenmiştir.

TMTF'nin turizm konusundaki faaliyetleri de bu dönemde büyük bir hızla başlamış, 1950 Ağustosu'nda İstanbul'da iki gün devam eden "Milli Oyun ve Türküler Festivali" yapılmış, Basın Yayın Genel Müdürlüğü'yle işbirliği yapılarak İstanbul'a gelen büyük turist kafilelerine halk oyunları gösterileri ve türkü dinletileri sunulmuştur. Turizme destek amacı ile Turizm Komisyonunca açılan kurslarda 100 üniversiteli genç "tam ehliyetli rehber" olarak yetiştirilmiş ayrıca bu gençlere ücretli rehberlik yapma fırsatı verilmiştir. 1500 üniversiteli gencin katıldığı, Mısır, Suriye, Lübnan, Irak, İran, Kıbrıs, Yunanistan, İtalya, Fransa ve İngiltere'ye seyahatler düzenlenmiş, tek veya kafile halinde İran, Irak, Suriye, Mısır, Yunanistan ve İtalya'dan gelen 1000 öğrenci ağırlanarak kendilerine ülke tanıtımı yapılmış, bu ülkelerden gelen öğretmen kafilelerini ağırlama hususunda Milli Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Muallimler Birliğiyle de işbirliği yapılmıştır.

TMTF'nin uluslararası faaliyetleri de bu dönemde başlamıştır. Örgüt, WAY'e kurucu üye olarak katılmış bu teşkilatın 1948 Londra ve 1949 Brüksel toplantılarına delegeler göndermiştir. Kurucu üye olması nedeni ile WAY'in 1950 yılındaki toplantısı İstanbul'da düzenlenmiş, TMTF 35 ülkeden 150 öğrencinin ağırlandığı bir organizasyona ev sahipliği yapmıştır. Gelen delegelerin memleketlerine döndüklerinde pek çok konferansla Türkiye ve Türkiye gençlerini dünyaya tanıttıkları bildirilmektedir. Yine uluslararası çalışmalar arasında "Stockholm Beynelmilel Talebe Konferansı"na

katılım sağlanmış, bu konferansta TMTF'nin *Komünistlerin Oyuncağı IUS (International Union of students)a* karşı hür milletlerin talebe federasyonlarıyla bir uluslararası bir kuruluş oluşturulması teklifi prensip olarak ittifakla kabul edilerek realizasyonu gelecek yıla bırakılmıştır.

İngiliz Milli Talebe Federasyonu'nun 1951 Mart'ında Southampton'da yapılan kongresine müşahit göndererek çalışma tarzları ve müzakere usulleri incelettirilmiş, 1951 Nisan'ında İstanbul'da toplanan Birleşmiş Milletler Gayri Resmi Teşekküller Mahalli Konferansına TMTF üyeleri de katılmıştır.

İzci kampları konusunda da bir çalışma başlatan TMTF gençlik hareketlerini teşvik açısından Belçika ve Fransa'ya öğrenci gönderilerek izcilik hakkında araştırma yaptırmış ve inceleme sonuçları bir raporla Milli Eğitim Bakanlığına sunulmuştur. Bu rapor Milli Eğitim Bakanlığı tarafınca onaylanmıştır.

Rapordan elde edilen bilgilere ek olarak TMTF'nin ilk dönem başkanlarından Can Kıraç kuruluşu şu sözlerle ifade eder:

> "Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun kuruluş hareketinin başlatılmasının gerçek sebebi, Türk Yüksek Tahsil Gençliğini temsil etme iddiasında olan MTTB (Milli Türk Talebe Birliği)'nin öğrencilikleri tamamlanmış üyeleri ile politik bir platform oluşturmalarıydı. Açıkçası MTTB siyaset yapmaya yönelmişti. Bu gelişmeler devam ederken Yüksek Ziraat Enstitüsü Talebe Cemiyeti çalışmalarını Ankara Üniversitesi Talebe Birliği içinde Ziraat Fakültesi Talebe Cemiyeti olarak devam ettirme kararı almış, 1949 yılı Temmuz ayında Birlik TMTF'ye katılmıştı. 19 Kasım 1949 günü Ankara Halkevi'nde TMTF'nin olağanüstü genel kongresi yapılmış, federasyon başkanlığına Ziraat Fakültesi Talebe Cemiyeti ve Ankara Üniversitesi Talebe Birliği delegesi Can Kıraç seçilmişti. Kendisi fakülteden sınıf arkadaşı olan Ahencan Şenyuva'yı Federasyon Genel Sekreterliğine getirerek etkili bir yönetim modelini uygulamaya koymuştu."[65]

Bunlara ek olarak Kıraç; WAY Toplantılarına Türk Delegasyonu Başkanı olarak katıldığını ve o tarihte basında epeyce yer aldığını, dönemin Milli Eğitim ve Maliye

[65] Can Kıraç ile 08 Temmuz2016 tarihinde yapılan yazılı görüşmeden aktarılmıştır.

Bakanları Avni Başkan ve Hasan Polatkan ile İstanbul Valisi Fahrettin Kerim Gökay tarafından toplantıların yakından izlendiğini bildirmiştir:

> "O yıllarda Ankara'ya başka şehirlerden yükseköğrenim yapmak için gelen gençlerin karşılaştıkları en önemli sorun başlarını sokacak bir yer bulamamalarıydı. Bu sebeple fakülte ve yüksekokul öğrenci derneklerinin Federasyon'a getirdikleri konuların başında yurt teminiyle ilgili istekler bulunurdu. Federasyon yöneticileri olarak bu sorunu milli eğitim bakanları ve üniversite rektörleriyle sık sık tartışırdık. 1950 yılının başlarında Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Yöneticileri, Ankaralı hayırsever bir işadamınca Maltepe'de yaptırılan öğrenci yurdunun üniversiteye devrinde ortaya çıkan sorunları federasyon başkanlığına getirmişler ve bu yurdun bir an önce hizmete girmesi için gerekli girişimlerin hızlandırılmasını istemişlerdi. Gençlerin çağdaş bir ortamda yetişmelerine yönelik bu eserin sahibi Ankaralı işadamı Vehbi Koç'tu. Meselenin çözümü yasa çıkması ile sağlanabilecekti. Bunu temin için Demokrat Parti iktidarının ilk Milli Eğitim Bakanı Avni Başman, Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Hikmet Birand ve milletvekilleriyle muhtelif temaslarda bulunmuştuk. Neticede gerekli yasal düzenlemeler yapılmış ve Vehbi Koç Talebe yurdu 30 Nisan 1951 günü Ankara Üniversitesi'ne törenle teslim edilmişti" [66]

Kıraç'ın da belirttiği üzere, kendisinin Federasyon Başkanlığı'na kesin seçilme tarihi 19 Kasım 1949 tarihli genel kongre sonucundadır. 23 Kasım 1949 tarihli *Cumhuriyet* gazetesi haberine göre 22 Kasım 1949 günü Genel başkanlığa Can Kıraç Ankara Üniversitesi Talebe Birliği'nden, İkinci Başkanlığa ise Dündar Kalyoncuoğlu İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği'nden seçilmiştir. Dört gün devam eden kongre sonunda başkanlık seçimleri haricinde alınan kararlar arasında Federasyon merkezinin Ankara olarak tespiti, İzmir Yüksek Ticaret Okulu'nun federasyona kabul edilmesi Türkiye Milli Gençlik Komitesi'nin kurulması, mitinglere son verilmesi konuları tartışılmış, MTTB ile TMTF isimlerinin karıştırılması noktasına dikkat çekilmiştir.

TMTF'nin yukarıda değinilen faaliyetleri genel olarak kamu yararına faaliyetler gibi görünmekte ancak yapılan ve yapılması tasarlanan tüm organizasyonlarda milliyetçilik nüvesi göze çarpmaktadır. Özellikle komünizm ile mücadele çalışmaları o

[66] Can Kıraç ile 12 Şubat 2016 tarihinde yapılan telefon görüşmesinden alınmıştır.

yıllarda başlamış ve yüksek tahsil gençliğinin ana hedeflerinden biri haline gelmiştir. Komünizmle mücadelenin TMTF'nin odak noktası olmasının sebebi de dünyada yaşanan soğuk savaşın etkileridir. Amerika ve Sovyetlerin sık sık karşı karşıya geldiği, atom bombalarının kullanıldığı 1945 ile Sovyetler Birliği'nin çözülüşü arasındaki kırk beş yıllık dönemde yetişen nesiller Hobsbawm'a göre "her an patlak vereceğine ve insanlığı tahrip edeceğine geniş çapta inanılan küresel nükleer savaşın gölgesi altında yetiştiler." Gelecekten en ümitli olanlar için bile "…taraflardan birinin ya diğerinin uygarlığın planlı intiharı için düğmeye basmasını ancak karşılıklı yok etme garantisinin önleyeceği varsayımını temel alan sürekli bir nükleer karşılaşma durumunda, gerek siyasal gerekse teknolojik olarak daha kötüye gidebilecek bir noktaya geldi. Bu intihar gerçekleşmedi ancak kırk yıl kadar her gün gerçekleşebilecekmiş gibi göründü. [67] Türkiye'de soğuk savaş boyunca milliyetçi muhafazakârlık, sancılı da olsa liberal veya İslamcı anlayışları kendi sınırlarında tutmayı başarmış, 1980'leri izleyen yıllar ise bu başarının hiç beklenmeyen yönlerden ciddi meydan okumalarla sarsıldığı zor yıllar olmuştur." [68]

Yukarıda bahsedilen soğuk savaş dönemi dünyaya iki dünya savaşından da daha fazla zarar vermiş bir yanda kapitalizmi simgeleyen ABD diğer tarafta sosyalizmin savunucusu Sovyetler Birliği ile dünya iki kutuplu hale gelmiştir. Bu iki kutupluluk ağır bir tahribat yaratmış, ideolojik gerginlikler, azınlık politikaları, homojenleştirme, milliyetçilik, militarizm ve devletin önlenemez kutsanışı ile komünizmin tehdit olarak gösterilmesi temel hak ve özgürlükleri ağır bir şekilde tahrip etmiştir. Bu süreç, Türkiye de dâhil olmak üzere dünyanın her yerinde nüfus patlamasına yol açmış. Savaş sonrası 1945-1946-1947 yıllarında doğanlar en kalabalık nesli oluşturmuştur. Bahsedilen iki ekonomik model yani kapitalizm ve komünizm yaklaşık 50 yıl Sovyetler Birliği'nin çöküşüne kadar yoğun bir rekabet ortamı hazırlamış, günlük hayat ve ekonomik alışkanlıklar tüm dünyada seçilen modellere göre içerik değiştirmeye başlamıştır. Kapitalist ülkeler, tüketim üzerine yeniden inşa edilmeye başlamıştır.[69]

---

[67] Eric Hobsbawm*, Kısa 20. Yüzyıl 1914-1991 Aşırılıklar Çağı,* İstanbul, 1991, s.302.
[68] Yüksel Taşkın, *Anti-Komünizmden Küreselleşme Karşıtlığına: Milliyetçi Muhafazakar Entelijensiya*, İstanbul, 2007, s.20.
[69] Mehmet Ö. Alkan "Soğuk Savaş'ın Toplumsal, Kültürel ve Günlük Hayatı İnşa edilirken*", Türkiye'nin 1950'li Yılları* (derl. Mete Kaan Kaynar), İstanbul ,2015, s.591-592.

Can Kıraç'ın 1 Nisan 1951 tarihinde *İnkılap ve Gençlik* gazetesinde yayınlanan aşağıda tamamına yer verilen yazısı[70], dönemin ruhunu ve TMTF'nin döneme bakışını yansıtması açısından oldukça önemli bir belgedir:

> "Yirmi beş yıldan beri yükseltilmek istenen eserin bizler olduğuna inanan insanları muhakkak ki kaybedilmesini asla istemediğimiz bir davanın prensiplerini bizlere devrederken müsterihsinizdir. Sizler yeni bir devrin yaratıcılarıydınız. Bizler ise bu yeni devrin akıncıları olacağız. Fakat ne hüzün verici bir kaderdir ki mücadeleye atıldığımız ilk günlerde karşımıza inkılap düşmanları çıkmıştı. Bütün hüsnüniyet ve samimiyetimizle memleket meselelerine sarılacağımız bir devrin arifesinde vicdan hırsızlarının yolumuzu kesmesini istemezdik. Ve eğer emanetleri devralan genç nesiller işe daima inkılap düşmanlarına karşı mücadele ile başlayacaklarsa şüpheniz olmasın ki yetişen her yeni nesil kendinden önce yaşamış olanların kabahatlerini kolay kolay affetmeyecektir. Bugün hepimiz yaşanmasını düşünmek dahi korkunç olan bir devrin hortlama kıvranışlarını endişeyle seyretmekteyiz. Istırabımız sonsuzdur.
>
> Türk İnkılabına sadakat için ant içen insanlar !
>
> Sizlere soruyoruz!
>
> Yarattığınız eserin boğazına dolanan kanlı elleri okşamaya hala devam edecek misiniz? Yirmi beş yıldır doğruluğunu fikirlerimize işlediğiniz inanışların bir safsata olduğunu söyleyenleri hala konuşturacak mısınız? Ve hala onlar haykırdıkça sizler susacak mısınız? Geç kalınıyor… Geç kalıyorsunuz…
>
> Kubilay'ın başarıları, sırıkların uçlarına gerilmiş kanlı fener alaylarının hasreti ile kalplerinde yeni bir Menemen İsyanı'nın kabusunu taşıyanlar her geçen gün biraz daha vahşileşiyorlar.
>
> GEÇ KALINMAMALI
>
> GEÇ KALMAMALISNIZ
>
> Artık fikirlerimizdeki isyan damarlarımıza yürüyor… ve hepimiz temenni ediyoruz: Kanlı fener alayları bizim şehirlerimizin meydanlarında yapılmasın!"[71]

[70] 26 Şubat 2018 tarihinde Yekta Güngör Özden ile yapılan mektup yolu ile görüşmede gönderilmiştir.
[71] Can Kıraç, *İnkılap Gençliği*, İstanbul, 1 Kasım 1951,s.1.

28 Eylül 1950'de yapılan 6. genel kongresinde Oğuz Altan Federasyon başkanlığına seçilir.[72] TMTF olağanüstü olarak 27 Eylül Çarşamba gününe kadar İÜ Talebe Birliği lokalinde toplanmıştır. Lozan Türk Talebe Birliği 32. Cemiyet olarak federasyona katılmıştır. Federasyon Genel İdare Kurulu değişmesi karar altına alındığından yeni genel idare kurulu seçimine geçilmiş, istifa eden genel başkan yerine İstanbul'dan Oğuz Altan ikinci başkanlığa Ankara'dan Aydın Gençosman seçilmiştir.[73]

TMTF'nin 1951 yılının Mart ayında Zonguldak'ta yapılan ve beş gün süren yedinci büyük kongresinde komünizm ve irtica konuları uzun uzun tartışılmış ve yeni yönetim kurulu seçilmiştir. Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nda mevcut iki başkan sistemi vardır. Nurettin Sözen'in bildirdiği üzere[74], genel başkan İstanbul'dan seçilirse ikinci başkan Ankara'dan, genel başkan Ankara'dan seçildiğinde ise ikinci başkan İstanbul'dan seçilmektedir. Genel başkanın seçildiği il ise genel merkez olarak kabul edilmektedir. Genel başkan ya da ikinci başkan olup olmadığı fark etmeksizin genellikle İstanbul'daki Başkanın beyanatlarına ve haberlerine rastlanmaktadır. Türkiye Milli Talebe Federasyonunun Ankara'daki şubesinde yer alan başkan ya da başkanlık genellikle ikinci planda yer alır. Bunun nedeni olarak özellikle başlangıç yıllarında İstanbul'da daha çok yükseköğrenim öğrencisi olması sebebiyle, toplantı ve mitinglerin de İstanbul'da Ankara'dan daha sık olduğu söylenebilir.

1951 yılının Mart ayında yapılan kongre neticesinde Genel Başkan Orhan Arıman ikinci Başkan ise Ali İhsan Çelikkan olmuştur. [75] Orhan Arıman İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği başkanıdır. Ancak bu tarihten sonra elimize geçen haberlerde ve Federasyon tarafından çıkarılan tüm yayınlarda Ali İhsan Çelikkan Genel Başkan olarak görülmekte, Orhan Arıman ile ilgili herhangi bir bilgiye rastlanmamaktadır. Nitekim Federasyon ile ilgili olarak görüşme yaptığımız Can Kıraç, Yekta Güngör Özden, ve Nurettin Sözen de Can Kıraç'tan sonraki Federasyon başkanının Ali İhsan Çelikkan olduğunu doğrulamışlardır. O nedenle buradan devamla genel başkan olarak Ali İhsan Çelikkan ismi anılacaktır. Çelikkan, 1954 yılında Mesut Ülkü başkan olana kadar başkanlık yapacak ve en uzun dönem başkanlık koltuğunda kalma unvanını alacaktır.

---

[72] *Cumhuriyet,* 28/9/1950.
[73] Altan döneminde farklı herhangi bir çalışma görülmemiş, basında ise düzenlenen konferanslar turizm haberleri ve kongre toplanması haberi dışında bir habere rastlanmamıştır.
[74] Nurettin Sözen ile 1/1/2016 tarihinde yapılan görüşme.
[75] *Cumhuriyet,* 30/3/1951.

Çelikkan döneminde, 1952 yılında TMTF *İnkılap Gençliği* adı altında aylık bir dergi yayınlamaya başlar. Dergide çıkan bir yazısında Çelikkan, Türk aydınlarını vazifeye davet eder ve asıl meselenin devrim hareketlerinden sonra onun fikriyatını yapmak ve sistemleştirmek olduğunu vurgular. Bu yapılırsa Atatürk'e ve devrimlerine olan borcun ödeneceğini dile getirir.[76] Bu dergi, dönemleri ve zihniyetleri net olarak gözler önüne sermektedir. 1952 yılına ait dergiler gözden geçirildiğinde, Federasyon'un; Cumhurbaşkanı Bayar'a minnettarlığı, Cumhurbaşkanı'nın da Federasyon'u Atatürkçü ve Devrimci olduğu için desteklediği hâttâ 19 Mayıs'ta TMTF'nin Gazi Orman Çiftliği'ndeki Marmara Köşkü'nde düzenlediği baloya katılarak Federasyon'u öven bir konuşma yapması göze ilk olarak çarpanlar arasındadır. Bunların dışında memleket meseleleri konusunda Atatürk devrimleri yolunda olunduğuna, hem komünizmin hem de irticanın karşısında olunduğuna ve Kıbrıs meselesine yer verilmektedir. A. Salih Ulutaş'ın; "Kahraman milletin evlatları! Kara Fatmaların çocukları! İçimizde tarih boyunca devam eden alçaklıklar için, bu Moskofa kin ve gayz duymayan, şehit kızlarımızın, babalarımızın, yiğit erlerimizin intikamını almak istemeyen var mı? İşte bunun içindir ki sizin gibi bir numaralı Moskof düşmanıyım."[77]cümlesi TMTF'nin komünizme yaklaşımını ispatlar niteliktedir.

Derginin hemen her sayısında Atatürk inkılapları, laiklik, Atatürkçülük (Kemalizm), Atatürk sevgisi, Atatürk'ün büyüklüğü konulu makaleler yer alır. Derginin orta bölümünde ayrıca bir Atatürk sayfası mevcuttur. Bu bölümde Atatürk'ten sözler ya da anlattığı fıkralar, yabancı gözüyle Atatürk ya da insan olarak Atatürk gibi metinlere, şiir ve makalelere yer verilmektedir.

Bu tarihler ayrıca Türkiye Milli Gençlik Komitesinin (daha sonra TMGT olacak) kurulma yılı olduğundan federasyon bunun heyecanı içindedir. Bu nedenle komite raporlarına ve komite çalışmalarına da sıklıkla yer verilmektedir.

Yeni Büyük Doğu Gazetesi 28 Haziran 1952 tarihinde yayınladığı haberde TMTF'yi CHP'li olarak vasıflandırmış, iki üç kişiden ibaret bir gençlik kurulu olarak ele almıştır. Bunun üzerine TMTF yetkilileri yayınladıkları tekzipte 28 bin üyelerinin bulunduğunu, Ata'nın izinde olduklarını ve CHP ile bir ilgileri olduğunu ispat ettikleri takdirde istifaya hazır olduklarını bildirmişlerdir. Her ne kadar görüşülen tüm başkanlar

[76]Ali İhsan Çelikkan "Devrimler ve Biz" *İnkılap Gençliği* ,S.1,Ankara, 1952, s.12.
[77] A. Salih Ulutaş "Niçin Moskof Düşmanıyım" *İnkılap Gençliği* S. 4, Ankara, 1952, s.8.

tarafından siyaseti kurumlarına karıştırmadıkları dile getirilse de TMTF için tam olarak CHP'li denilmeyebilir ancak ideolojik olarak CHP'ye her zaman daha yakın olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği üyesi olup 1959 TMTF Genel Kurul seçimlerinde Kongre Başkanlığı yapan Yalçın Küçük de bu konuda Türkiye Milli Talebe Federasyonunun tamamıyla apolitik bir kuruluş olduğunu ve herhangi bir siyasi mevzuya karışmadığını belirtmiştir. [78]

1953 yılına gelindiğinde dil devrimi sebebiyle TMTF dergisinin adı değişir ve *Devrim Gençliği* olarak yayınlanmaya başlar. O zamanki Basın Yayın Komisyonu Başkanı Yekta Güngör Özden, bu değişimin kendi önerisi ile gerçekleştiğini bildirmiştir.[79] Atatürk devrimlerine duyulan candan bağlılık giderek artan bir coşkuyla yinelenmeye devam eder. Aynı zamanda turizm faaliyetleri de yoğun olarak devam etmekte, İtalya, İspanya, Fransa, Yunanistan'a hem yapılmış hem de yapılacak gezilerle ilgili haberler verilmektedir. Dergi aynı zamanda özellikle Garanti Bankası, Ziraat Bankası, Devlet Havayolları, İş Bankası, İller Bankası, Sümerbank gibi pek çok devlet kuruluşunun reklamını alarak bu doğrultuda Federasyon gelirlerini artırmaktadır. Çeşitli sanat makaleleri, Konfüçyüs'ün demokratik düşünceleri, Prens Sabahattin, Goethe, Birleşmiş Milletler, müzik, tiyatro gibi genel konulara da değinen dergi genel kültür açısından da öğrencilere hizmet vermiştir.

1953 yılında TMTF "Anadolu'yu Fikren ve Fiilen Kalkındırma Komisyonu'nun" adını "Köycülük Komisyonu" şeklinde değiştirir. "Davamız Köy, Yolumuz Köylü" sloganıyla hareket eden komisyon, yükseköğrenim gençlerine köyleri tanıtarak köy davasını hassasiyetle ele almıştır. Yozgat köylerini içine alan 15 günlük çalışma programında 15300 adet kitap ve broşür dağıtılmış, Atatürk resimleri köy odalarına hediye edilmiş, gidilen yerlerde sorular cevaplanmış, karşılaşılan güçlüklere çare bulma çabasına girilmiş, ziraat fakültesi öğrencileri pratik basit ilaçlama usullerini köylülere öğretirken, veteriner fakültesi öğrencileri ise hayvan hastalıkları hakkında köylüyü bilgilendirmişlerdir.

1953 yılında yayımlanan sayılarında *Devrim Gençliği* dergisi öğrenci birlik ve cemiyetlerinden detaylı olarak bahsetmiş, federasyon hakkında aydınlatıcı bilgiler vermiştir. Söz konusu dönemde Türkiye'de yalnızca üç üniversite ve Milli Eğitim

[78] Yalçın Küçük ile 8 Şubat 2016 tarihinde yapılan görüşme.
[79] Yekta Güngör Özden ile 26 Şubat 2018 tarihinde yapılan yazılı görüşme.

bakanlığına bağlı birkaç yüksekokul bulunmaktadır. Liseyi bitiren öğrenciler ya bu okullara ya da Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı askeri okullara devam etmek durumundadırlar. Askeri okul öğrencilerinin ise öğrenci cemiyetleri kurma hakları söz konusu değildir. Buna karşın her fakülte ve yüksekokulda bir Talebe Cemiyeti bulunmaktadır. Fakülte veya yüksekokula kaydolan gençler Medeni Kanun'un Cemiyetler Kanunu'nun ve Cemiyet Tüzüğünün istediği şartları yerine getirmekle bu cemiyetlere üye olabilmektedirler. Her talebe cemiyetinin bir genel kurulu, bir yönetim kurulu vardır. Cemiyeti yönetim kurulu yönetim kurulunu da başkan temsil eder. Her cemiyetin seçim dönemi kendi bünyesinin özelliklerine göre değişik zamanlarda başlarsa da genelde ders yılının başında yapılmaktadır. Halen Türkiye'de 33 tane fakülte ve Yüksekokul Talebe Cemiyeti vardır. (1953 itibarı ile)

Bazı talebe cemiyetleri "Talebe Birliği" adı altında birleşmiştir. Talebe birliğini talebe cemiyetinden ayıran en büyük fark üyelerinin hukuki durumlarıdır. Cemiyetlerin üyeleri gerçek kişiler yani bireyler, birliklerin üyeleri ise tüzel kişiler yani cemiyetlerdir. Talebe birliklerinin genel kurul toplantılarında her talebe cemiyeti gerekli sayıda delege bulundurur. Bunlar her cemiyetten belirli sayıda üye seçerek *Talebe Birliği Yönetim Kurulu*nu oluştururlar. Talebe birliğini de yönetim kurulu başkanı temsil eder. 1953 yılı itibarı ile Türkiye'de beş talebe birliği vardır. Ankara Üniversitesi Talebe Birliği, İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği, İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliği, İstanbul Yüksekokullar ve Ankara Yüksek Tahsil Talebe Birlikleridir. İzmir ve Zonguldak'ta birer talebe cemiyeti bulunduğundan buralarda Talebe Birlikleri kurulmamıştır. Yukarıda isimleri verilen beş birlikte, iki müstakil talebe cemiyeti ve Türkiye dışındaki Türk öğrencilerinin kurdukları cemiyetlerden biri olan Lozan Türk Talebe Cemiyeti aralarında birleşerek Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nu kurmuşlardır. Daha önce de belirtildiği gibi Talebe Federasyonu İstanbul'da İstanbul ve İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliğinin birleşmesi ile 17 Mayıs 1948 de kurulmuş, Bakanlar Kurulundan alınan izinle de aynı yılın eylül ayında Milli unvanını kullanmaya başlamıştır. Temmuz 1949'da Ankara Üniversitesi Talebe Birliği ile Ankara Yüksek Tahsil Talebe Birliği federasyona dâhil olmuş, Mart 1950'de İstanbul Yüksekokullar Talebe Birliği, İzmir Yüksek Ekonomi ve Ticaret Okulu Talebe Cemiyeti, Zonguldak Maden Teknik Okulu Talebe Cemiyeti ve Eylül 1950'de Lozan Türk Talebe Cemiyeti Federasyona katılarak gelişmesini sağlamışlardır. Paris ve Londra'da kurulan Türk talebe cemiyetlerinin de çok yakın bir zamanda Federasyon'a

katılmaları söz konusudur. Talebe federasyonu, TMGT'ye bağlı federe bir teşkilat olarak Türkiye'deki talebe hareketini temsil etmektedir.

Federasyon büyük kongresine üye birlikler 12'şer üye cemiyetler ise 4'er delege yollarlar. Kongrede her birlikten ve cemiyetten bir kişi seçilerek Genel İdare Kurulu oluşturulur. Ayrıca her birlik ve cemiyet başkanı da genel idare kurulunun tabii üyesidir. Her üç ayda bir toplanan genel idare kurulu bir konsey mahiyetinde olduğu için kurul kararlarını yerine getirme görevi büyük kongrece en az 3/5 çoğunlukla seçilen genel başkana ve ikinci başkana aittir. Tüzük gereği Genel İdare Kurulu'nun da başkanları olan birinci ve ikinci başkanların ayrı ayrı şehirlerden olmaları gerekmektedir. Bu başkanlar bulundukları şehirlerde Genel İdare Kurulu'nun kararlarını yerine getirmek üzere sorumluluğu tamamen kendilerine, dolayısıyla Genel İdare Kurulu'na ait olmak şartıyla birer İcra Komitesi kurarlar. Dörder kişiden oluşan bu komitelerden genel başkanın kurduğuna Merkez İcra Komitesi diğerine de Mahalli İcra Komitesi adları verilir. Federasyonun bütün çalışmalarının bu icra komitesi aracılığıyla yürütülmesinde bazı aksaklıklar olabileceği için bir de ihtisas komisyonları kurulmuştur. Komisyon kurmak ve kaldırmak yetkisi de Genel İdare Kurulu'na aittir.

2.2.1.1 Federasyon Çalışmaları

2.2.1.1.1 Komisyonların Çalışmaları

2.2.1.1.1.1. Turizm Komisyonu

Türkiye'ye gelen yabancı öğrencilerin ağırlanması, Türkiye'de gezdirilmesi ve Türk öğrencileri için de yurtiçi ve yurtdışı seyahatler düzenlenmesiyle uğraşan bu komisyon, rehber kursları da açarak yükseköğrenim öğrencilerinin hayata hazırlanmasına yardım etmektedir. Komisyon tarafından bugüne kadar iki yüz civarında rehber yetiştirilmiş, Türkiye'ye gelen bin öğrenci ağırlanmış ve bin beş yüz Türk öğrenciye de yurtdışında seyahat olanağı sağlanmıştır.

2.2.1.1.1.2. Köycülük Komisyonu

8. büyük kongreye kadar "Anadolu'yu Fikren ve Fiilen Kalkındırma Komisyonu" adını taşıyan ve çok abartılı bulunması nedeniyle ismi değiştirilen bu komisyon her yaz köylere geziler düzenler. İçinde, özellikle veterinerlik, tıp, ziraat, hukuk fakülteleri öğrencileri bulunan gruplar belirlenen bir bölgedeki köyleri dolaşır her köyde bir iki gece kalmak suretiyle köylülerin sorularını cevaplar ve sorunlarını halletmeye çalışmışlardır. Örneğin 1950 yılı yazında Diyarbakır'ın 810 köyünden 350'si, 1951 yılı yazında bütün Ankara köyleri, 1952 yılında da Yozgat köyleri dolaşılmıştır.

2.2.1.1.1.3. Yayın Organları Komisyonu(Daha sonra ismi Basın Yayın Komisyonu olarak değiştirilecektir)

Bu komisyon Talebe Federasyonunun bir yayın organı ihtiyacını karşılamak üzere faaliyete geçmiş ve *Devrim Gençliği* dergisinin, çeşitli bildiri ve broşürlerin, TMTF tarafından bastırılan kitapların tüm işlemleri bu komisyon tarafından yapılmıştır.

2.2.1.1.1.4 Spor Komisyonu

Federasyon üyelerinin spor faaliyetlerini geliştirmek amacı ile kurulan bu komisyon pek çok spor kolunda yarışmalar düzenlemekte ve spor aktiviteleri için organizasyonlar tertiplemektedir.

2.2.1.1.1.5.Gösteri, Güzel Sanatlar ve Folklor Komisyonu

Ağustos 1950'de İstanbul'da yapılan ve iki gün devam eden Milli Oyun ve Türküler Festivali'nden sonra 53 yılında da aynı içerikte bir festival için çalışmalar devam etmiştir. İleride de görüleceği gibi TMTF'nin folklor ve gösteri çalışmaları her

yıl devam edecek hatta bir süre sonra Uluslararası Kültür Şenlikleri'ne dönüşecektir. Komisyon ayrıca ülkeye gelen turist gruplarına Basın Yayın Umum Müdürlüğü'nün aracılığı ile Türkiye milli oyunlarının sergilenmesi için çalışmalar yapmıştır.

2.2.1.1.2. İcra Komitelerinin Çalışmaları

Hem komünizm hem de irtica karşıtı mitinglerin düzenlenmesi, göçmen öğrenciler için yardımların toplanması, gece üniversitesi açılması gibi konularda ilgili makamlarla görüşmelerin yapılması, çeşitli alanlarda maddi yardım kampanyaları düzenlenmesi, talebe sitelerinin kurulması hakkında ilgililerin dikkatlerinin çekilmesi, bursların artırılması, öğrenci indirimleri sağlanması gibi tüm konular icra komitesinin sorumluluk ve yetki alanıdır. İcra komitelerinin çalışmaları neticesinde Türkiye Milli Talebe Federasyonu UNESCO Milli Komisyonu'na asli üye olarak kabul edilmiştir. Genel olarak icra komiteleri yükseköğrenim öğrencilerine yeni haklar sağlamak ve sağlanmış olan hakları korumak için çalışmaktadır.

1953 Temmuz ayında Köycülük Komisyonu çalışmaları neticesinde Sivas köylerine 15 öğrencinin katıldığı bir araştırma gezisi düzenlendiği görülür. Köylerde yapılan çalışmaları ana hatlarıyla anlatan bültenler Ankara ve İstanbul Basınına gönderilir. Ancak Federasyon bu haberin yalnızca *Ulus Gazetesi* tarafından ancak siyasi maksatlarına uygun şekilde değiştirilerek yayınlanmasından ötürü şaşkınlığını dile getirir. Federasyon'un gönderdiği basın bültenine göre 80 köy ve 5 ilçe merkezi dolaşılmış, gezilen her köyde vatandaşlarla dertleşilmiş, bu konuşmalar siyaset harici olup genel sıkıntılar üzerinde durulmuştur. 20000 kitap ve broşür dağıtılmış, köylü memnun olmuş ve öğrencilere her derdini açacak kadar yakınlık duymuştur. Komisyonun gezi sonunda oluşturduğu raporda, çalışmaların tatminkâr olmadığı, köy okullarının harap ve bakımsız olduğu, kız çocuklarının okula gönderilmediği, dinî mekteplerin gizli olarak faaliyet halinde olduğu, hayvancılığın günden güne kötüye gittiği, ormanların yok olduğu, köy suyu ve köy yolu meselelerinin Hafik ilçesi dışında halledilmek üzere olduğu, küçük el sanatlarına önem verilmesi gereği belirtilmiştir. [80]

[80] "Köycülük Komisyonu Çalışmaları ve Bir Açıklama", *Devrim Gençliği*, S.14-15,1953,s.18

Bununla birlikte 53 yılında turizm faaliyetleri devam etmekte, İskandinav Ülkeleri, İtalya, Fransa, Almanya, Yugoslavya, İspanya, Portekiz'e seyahatler düzenlenmekte, ülkeye daha çok grup getirilmesi ile ilgili çalışmalar yapılmakta, misafirhane ve dinlenme evleri sayılarının artırılması için uğraşılmaktadır. Yine aynı dönemde gündemde yoğun bir yer işgal eden Kıbrıs meselesinden dolayı belirli aralıklarla Kıbrıs'a giden heyetler oradaki Türkler hakkında yazılan raporlarla geri dönerler. Diğer ülkelerde görülen eğitim alanındaki gelişmelerin takibi için, örneğin Amerika Birleşik Devletleri Talebe Birliği'nin Kongresine katılmak üzere veya Viyana'da toplanan *Beynelmilel Talebe Matbuatı Konferansı'na* TMTF'yi temsilen bazı öğrenciler katılmıştır. Federasyon, faaliyetlerinin yabancı ülkelerde de duyulması için çaba gösterir ve yabancı dilde bülten yayımlamak için hazırlıklara girişir. Fransızca olarak hazırlanan bültenler bütün yabancı ülkelerdeki öğrenci federasyonlarına ve uluslararası yayın organlarına yollanmaktadır.

1953 yılı sonunda, 70'lere kadar hiç gündemden düşmeyecek olan tek öğrenci kuruluşunun oluşması hususunda ilk adımın atıldığını görülür. TMTF ve MTTB'nin birleşmesi konusu gündeme gelmiş bu konuda iki öğrenci kuruluşunun genel idare kurulları ortak bir toplantı düzenlemiş ve gerekli protokolleri hazırlayarak talebe cemiyetlerine göndermişlerdir. [81]

1954 yılında TMTF, dergisinde Fikir Kulübü'ne yer vermiş fikir hayatında gittikçe önem kazanan, tiyatro eleştirileri, paralı konferans ve münazaraları, açıklamalı gezileriyle de tanınan bu *çalışkan* kulüp okuyuculara tanıtılmıştır. Fikir kulübünden "Bir avuç memleket sever gencin fikir ve sanat meselelerini yakından ilgilendiren önemli konuları aydınlarımızın gözleri önüne sermek için toplanıp Ankara Hukuk Mensupları Fikir Kulübünü kurdular, kulüp bu yıl kasım ayında ikinci çalışma yılına başarı ile girmiştir" şeklinde bahsedilmektedir.[82] Kulübün hümanist, daha yaygın bir deyişle batılı anlayışı temsil etmek iddiasında olduğunu ve kulübün tek amacının sözde kalmış, bütünlüğe ulaştırılamamış yenilik arayışlarını canlılığa kavuşturmak olduğu söylenmektedir.

1954 yılı faaliyetlerine bakıldığında, Ocak ayında Uluslararası Talebe Federasyonları Koordinasyon Sekreterliği (COSEC)'nin düzenlediği Milletlerarası

[81] "Tek Talebe Teşekkülüne Doğru",*Devrim Gençliği*, S.18, 1953, s. 26.
[82] "Fikir Kulübü", *Devrim Gençliği*, S.19, 1954, s. 27.

Talebe Konferansı'nın dördüncüsü İstanbul'da Şale Köşkünde toplanır. Bu toplantı için TMTF t büyük bir organizasyon düzenlemiş ve toplantıya vali ve milletvekilleri dâhil pek çok hükümet ileri geleni katılmıştır. Organizasyona ayrıca 43 ülkeden 120 delege katılır. Profesörlerin de bulunduğu ilk toplantı İstanbul Valisi Prof. Gökay'ın bir konuşması ile açılmış ikinci konuşmayı TMTF adına ikinci Başkan Refet Erim yapmıştır. Daha sonra Dünya Üniversiteliler Servisi (WUS)'ni temsilen Prof. Tevfik Sağlam, Sorbon Üniversitesi Rektörü Sarailh'in bir mektubunu okuyarak konferans için her türlü yardıma hazır olduklarını bildirmiştir. Kosta Rica delegesi misafir öğrenciler adına teşekkür ettikten sonra Danimarka delegesi gelenek gereğince bir yıldır kendilerinde bulunan işlemeli kutu içindeki başkanlık tokmağını gelecek toplantıya kadar kalması için TMTF'ye verilmek üzere başkanlık divanına temsil etmiştir. Yunanistan, Altın Sahili, Lübnan, Malta ve Malatya Milli Talebe Birlikleri ilk defa kongrece resmen tanınmışlardır. Çalışmalara dört komisyon halinde devam edilmiş ayrıca *Milletlerarası Talebe İşbirliği Esaslarını Tespit Komisyonu* kurulmuştur. Basın ve İstihbarat Komisyonu *Student Mirror adlı* derginin İspanyolca olarak yayınlanması, şeklinin değiştirilmesi, genişletilmesi konularını üstlenirken Sosyal Davalar Komisyonu ise Latin Amerika talebelerinin raporlarını müzakereyle, diktatörlük altındaki memleket durumunu, Avrupa'daki talebelerin faaliyetlerini, herkese okuma imkânlarının sağlanmasını ve talebelerin sıhhi şartlarını incelemiştir. Filipin Delegesi TMTF'ye bir bayrak hediye etmiş Litvanya delegeleri Rusların Litvanya'da yaptığı mezalimi izah eden ve yalnız dünya özgür ülkelerinden on tanesinin büyüklerine verilmek üzere on adet kitap getirmişler ve Başbakan Menderes'e sunmuşlardır. Konferans için gelen UNESCO Gençlik Dairesi Müdürü M. Pierre François gençlik ve talebe meselelerini görüşmek üzere Ankara'ya gitmiş ve ilgililerle temaslarda bulunmuştur.[83]

Mart 1954'te toplanan X. Büyük kongrede İstanbul Teknik Üniversite'den Mesut Ülkü Genel Başkanlığa, Gazi Eğitim Enstitüsünden Vahit Yılmaz ikinci başkanlığa seçilir. Daha önce 1952 yılında yapılan kongrenin 7. Genel kongre olduğunu belirtilmişti. 1954 yılında yapılan kongrenin 10. Genel kongre olduğu görülmekte buradan TMTF'nin her yıl kongre yaptığı ancak başkan seçiminin her yıl yenilenmediği ya da başkanlıkta herhangi bir değişiklik olmadığı sürece bu kongrelere dönem yayınlarında haber olarak yer verilmediği anlaşılmaktadır. 20 yılı aşkın bir süre faaliyette bulunan TMTF'nin başkan sayısının yıllara denk olmaması bazı başkanların

[83] "Talebe Federasyonu Çalışmaları", *Devrim Gençliği*, S.20, 1954, s. 25.

başkanlık sürelerinin uzun olması her genel kongrede başkan seçilmediğinin diğer bir kanıtıdır.

Nisan ayında toplanan idare kurulunun genel konusu yurt dışında bulunan "ırkdaşlar"dır. Özellikle Kıbrıs'ta bulunan Türklerin ön planda olduğu görüşmelerde 21 Nisan Kıbrıs Günü olarak ilan edilmiş, her yılın o günü Kıbrıs hakkında toplantılar yapılması kararlaştırılmıştır. Ayrıca Irak, Musul ve Kerkük'te bulunan Türklerin çeşitli sorunlarıyla da ilgilenmek üzere bir komisyon kurulur. Son günlerde kendilerine Yunan hükümeti tarafından baskı yapıldığını ileri süren Batı Trakya Türkleri için de ayrı bir komisyon kurulur. Federasyon, Lozan Anlaşması'yla bu ırkdaşlara tanınan bazı hakları ihlal eden Yunan hükümeti nezdinde teşebbüse geçilmesini kararlaştırmıştır.[84]

1954 yılının diğer gelişmeleri arasında Şile'de öğrenciler için düzenlenen yaz kampları, köy komisyonunun 15-30 Temmuz tarihleri arasındaki Tunceli ilçe ve köyleri gezisi, İzmir Fuarı'nda elişi ve çalışmaları sergilemek üzere katılma çabaları, -nitekim Milli Eğitim vekâletinin bütçeyi karşılayamayacağı neticesi ile gerçekleşememiştir- yine 19 Mayıs'ta düzenlenen gençlik balosuna başbakan ve cumhurbaşkanının katılımlarını ve mahalli Kıbrıs komitelerinin İstanbul toplantılarını saymak mümkündür. Eylül ayına gelindiğinde TMTF *Devrim Gençliği* dergisi yanında *TMTF Talebe Dünyası* adıyla ikinci bir dergi daha yayınlamaya başlar. Türkiye'deki öğrenci gazetelerinin diğer ülkelere oranla çok az olduğu ve olanların da "talebe dünyasını" yeterli derecede yansıtmadıkları düşüncesiyle çıkarılmaya başlanan dergi, değişik konularda haberler verecek ve okuyucularına serbest görüş bildirme imkânı sağlayacaktır. Dergi, yazmak isteyen herkesin, her türlü hareketin temsilcilerine açıktır. Genel Başkan Mesut Ülkü bu hususta yazmak isteyenlerin müracaatlarının daima olumlu karşılanacağını bildirmiş, "sadece düşüncelerinizi yazınız ve yazdıklarınızı düşününüz" ricasıyla herkesi yazmaya davet etmiştir.[85]

TMTF'nin de içinde yer aldığı Kıbrıs Türk'tür Komitesi bir broşür yayınlamış, broşürde, Londra'da Türkiye'nin komünizm tuzağına düşmemek için temkinli politika izlediği belirtilmiştir. Kıbrıs Türklerinin dileklerini dinlemek ve Kıbrıs'taki Türklerin durumu hakkında bilgi almak için Cumhurbaşkanı Celal Bayar, Kıbrıs heyeti ile görüşmüştür. Öte yandan TMTF, Kıbrıs Türk'tür Komitesi adına bir basın toplantısı

[84] "Türkiye Milli Talebe Federasyonu Çalışmaları" *, Devrim Gençliği*, S.22-23, 1954, s. 21.
[85] *Talebe Dünyası*, S.1,1954.

düzenlemiş, Kıbrıs konusuyla ilgili son olaylar hakkında yaptığı bir açıklamada İzmir mitinginden niçin vazgeçildiğini açıkladıktan sonra "Umumi efkâra bir kere daha açıklamak isteriz ki Kıbrıs mevzuundaki çalışmalarımız asla hızını kaybetmeyecektir. Bu çalışmalarda kuvvetimizi Türk umumi efkârının desteğinde bulmaktayız. Şu hususu belirtmek isteriz ki TMTF daima kendi bünyesinde vücut bulan fikirleri nizam içinde neticelendirir. Bu çalışmalarda Atatürk devrimlerini aklıselim ve menfaatlerini rehber olarak kabul eder."[86]

1956 yılında Genel Başkan olacak Hüsamettin Canöztürk'ün 1954 yılında *Talebe Dünyası* dergisinin ikinci sayısında Federasyon'u anlatan yazısından yola çıkılarak, TMTF kuruluşundan bu yana ortaya çıkan değişiklikler arasında Batı Trakya Türkeri Komisyonu, Kıbrıs Türkleri Komitesi, Talebe Bankası Sigortası ve Kooperatifleri Hazırlama Komitesi, Irak Türkleri Komisyonu, Gece Üniversitesi Komisyonu gibi komisyonların İcra Kurulu'na eklendiği görülür. Yine bu yazıda Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun, yurt ve dünya meseleleri karşısında gençliği ilgilendiren konularda, gerektiğinde realist bir görüşle halka açıklamalarda bulunabileceği, milli konularda, öğrenci haklarının savunulması gerektiğinde hazırladığı konferans, toplantı ve mitinglerle gençliğin sesini duyurmayı vazife olarak gördüğü belirtilir. Buradan hareketle TMTF'nin 1954 yılı itibariyle öğrenci meseleleri yanında devlet meselelerine de müdahil olmaya başladığı görülmektedir. Aynı zamanda, seneden seneye federasyon bünyesindeki birimlerin faaliyet alanları genişlemiş ve uluslararası alandaki ilişkiler artarak devam etmiştir. Bu tarihlerde TMTF toplantılarına İstanbul Valisi'nin katılarak gençleri teşvik ettiği görülmektedir; nitekim Vali, 10 Temmuz 1954 günü Federasyon'u ziyaret ederek Genel İdare Kurulu'nun çalışmalarını dinlemiş ve TMTF'nin Türk yüksek tahsil gençliğini temsil ettiğini, gelişmelerini zevk ve heyecanla takip ettiğini, çalışmalarının arkasında olacağını ve her zaman yardım edeceğini bildirmiştir. [87] Federasyon Genel İdare Kurulu üyeleri aynı zamanda Cumhurbaşkanını da ziyaret eder ve Bayar'ın "Amerika'da hangi üniversiteye gittiysem beni orada karşılayanlar arasında talebe teşekkülü başkanı da vardı. Orada talebe teşekküllerinin durumlarını pek çok kez gördüm. Bugün siz de o yolda yürüyorsunuz ve az zamanda o seviyeye varacaksınız. Atatürk bu devleti size emanet etmişti bekçiliğinize eminiz." sözleri, Vali Gökay'ın TMTF Genel İdare Kurulu üyelerine bir

[86] *Cumhuriyet,* 16/9/1954
[87] "Vali Gökay'ın Federasyonu Ziyareti", *Talebe Dünyası*, S.1, 1954 s.29ve32.

yemek vermesi (14 Temmuz 1954), TMTF'nin Cumhurbaşkanı şerefine düzenlediği yemeğe dönemin İstanbul Valisi, Sarıyer Kaymakamı, büyükelçi, emniyet müdürü, gibi devlet erkânından önemli kişilerin katılması federasyon ile devlet arasındaki yakın ilişkiyi göstermektedir.

Bu tarihlerde TMTF'nin neler yaptığı X. Devre genel İdare Kurulu toplantısı sirkülerine bakarak da incelenebilir.[88]10 Temmuz günü saat 10:30 da başlayan ve o güne kadarki en uzun kongrelerden olma özelliğini taşıyan toplantı kısa aralıklarla 13 gün devam etmiş, 22 Temmuz Perşembe günü sabaha karşı sona ermiştir. Gündemde, merkez ve mahalli icra komiteleri ile komisyon bürolarının üç aylık faaliyetlerinin, genel muhasebenin müzakeresi ve onayı; gelecek üç aylık faaliyet programının tespiti gibi maddelerin yanında yüksekokul davaları, talebe bankası, talebe sigortası, yazışma ile tahsil ve gece üniversiteleri gibi konular da ayrıntılı bir şekilde yer almıştır. Merkez ve mahalli icra komitelerinin Çanakkale Şehitler Abidesi'nin temel atma töreni, 15 Mayıs Hava Şehitlerini Anma Töreni, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı, 13 Haziran İnönü Şehitler Anıtı'nın temelinin atılması, TMTF'nin İstanbul'daki yeni lokalinin alınışı, devrimleri koruma ve yaşatma yolunda yapılan çalışmalar, MTTB, TMGT ve Milli Tesanüt Birliği'yle olan ilişkiler, yüksekokul davaları için yapılan çalışmalar toplantının gündemindeki bazı hususlardır. Basın Yayın Komisyonu'nun oy birliğiyle onaylanan faaliyetleri ve raporda belirtilen esas problemler şunlardır:

- Türkiye'de çıkan 330 mütecaviz gazete ile işbirliği edilmiş bütün haberlerin gazetelerde az zaman sonra duyurulması sağlanmış
- İstanbul radyosu ve Anadolu Ajansı ile işbirliği yapılmış muhtelif haberlerin radyolardan neşri sağlanmış
- Dil devrimi ve Atatürk vecizeleri broşürleri hazırlanması kararlaştırılmış
- Türkiye radyolarında TMTF saati temin edilmeye çalışılmış ancak zaman ve zemin uygun olmadığından sonuç alınamamış
- Devrim Gençliği mecmuasının abone sayısının artırılması için gerekli çalışmalar yapılmış

[88] "TMTF X. Devre Genel İdare Kurulu II. Toplantısı" *Talebe Dünyası*, S.1, 1954, s.6.

- Şiir sergisi hazırlanmış ve kısa bir zamanda kervan şeklinde bütün Türkiye'yi gezmeye başlamıştır.[89]

İlk toplantıda kurulan Irak Türkleri Komisyonu'nun yaptığı çalışmalara gelindiğinde komisyon başkanı Vedat Oğuzer, Genel İdare Kurulu'na sunduğu raporda hazırladıkları faaliyet programını ana hatlarıyla anlatmıştır. Raporda Irak Türklerinin Irak'taki durumları ve diğer azınlıklarla ilişkileri hakkında etraflıca bilgi verilmiştir. Buradaki Türklerin Türklüklerini yok etmek için girişilen teşebbüslerden bahsedilmiş ve çalışma programının ana hatları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

> "Irak Türk Kültür anlaşmasından faydalanarak ilköğretimin Türkçe olmasına çalışmak
>
> Ortaokul ve liselerde okutulan yabancı diller gibi öz lisanları olan Türkçenin ders haline gelmesine çalışmak
>
> Türkiye'de okumak isteyen yardıma muhtaç talebelere burs temin etmek
>
> Türk bölgelerinin idarecilerinin Türk olmasının teminine çalışmak
>
> Kıbrıs'ta olduğu gibi Kerkük ve Musul bölgelerine kültürel ve milli hisleri kuvvetlendirici geziler tertip etmek
>
> Türk azınlığı ile meşgul olan ve karakter bakımından sağlam elçi ve konsolosların gönderilmesine çalışmak
>
> Türk halk kütüphanelerinin kurulmasına çalışmak"[90]

Toplantıda Spor Komisyonu faaliyetleri arasında ünlü sporcuların komisyona alınması neticesinde spor faaliyetlerine ilginin arttığından bahsedilmiş, hem yurt içi hem yurt dışı yerli ve yabancı takımlarla spor müsabakaları düzenleme çalışmalarının başladığı bildirilmiştir.

Kıbrıs Komitesi faaliyetleriyle ilgili olarak kurulda görüşülen konular arasında; Kıbrıs kafilelerinin Türkiye'de gezdirilmesi, ilki bu sene gerçekleşecek olup her sene

[89] "TMTF X. Devre Genel İdare Kurulu II. Toplantısı" *Talebe Dünyası*, S.1, 1954, s.7-8.
[90] "TMTF X. Devre Genel İdare Kurulu II. Toplantısı" *Talebe Dünyası*, S.1, 1954, s.9.

yapılması planlanan 21 Nisan Kıbrıs'a Bağlılık Gösterisinin organizasyonu, Kıbrıs'ta kurulacak Türk Halk Kütüphanesi'ne kitap temin etmek için çeşitli çalışmalar, Kıbrıs mevzuunda basında çeşitli çalışmaların yayınlanması, her sene yapılan Kıbrıs kültürel gezilerinin bu yılki çalışmaları konu olmuştur. Kıbrıs komitesi Kıbrıs'ın Türk olduğunu bütün dünyaya ispat etmek için bazı çalışmalarda bulunmuştur. Kıbrıs'ın Türk oluşunun sebepleri, coğrafî tarihî, iktisadî, askerî ve stratejik, hukukî, etnik (ırk, nüfus) açılardan otoritelere hazırlatılacak ve bunlar yabancı dillerde yayınlanacaktır. Böylece İngiltere veya Birleşmiş Milletler Kararına güvenenler *dünyanın kararını* öğreneceklerdir.

Bunların dışında genel kurulun gündeminde Köycülük Komisyonu'nun düzenlenecek Tunceli ili faaliyetleri, iç ve dış olmak üzere Turizm Bürosu faaliyetleri, talebe banka ve sigortaları sağlanması ile ilgili hususlar, yüksekokul davaları ve gece üniversiteleri konuları yer almıştır.

TMTF'nin X. Devre Genel İdare Kurulu'nun 2. toplantısına ait sirküler daha önce de belirtildiği gibi 50'li yıllarda Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun hangi hususlarda çalıştığı hakkında detaylı bilgi içermektedir. Kuruluş; milliyetçi gençlik ruhunu korumak koşulu ile Atatürk ilke ve inkılaplarını korumaya adanmış bir felsefe doğrultusunda Türkiye yüksek tahsil gençliğinin gerek yurt içindeki ihtiyaçlarının karşılanması gerekse uluslararası ilişkiler çerçevesinde dünya ile bütünleşmesi açısından çaba göstermektedir. Bunun yanı sıra toplum ve memleket meselelerine de yavaş yavaş değinilmeye başlamış, özellikle göçmenler ile ilgili kurulan komisyonlar ve köyleri geliştirmek amacı ile kurulan komisyonlar aracılığı ile sadece gençlere değil Türkiye kalkınmasına da fayda sağlamaya çalıştıkları gözlenmiştir.

1954 yılının TMTF gündemindeki en önemli konularından biri Kıbrıs meselesidir. Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı için adadaki Rumların İngiliz yönetimine ve Kıbrıs Türklerine karşı başlattıkları şiddet eylemleri, Türk hükümet ve kamuoyunda geniş yankılar uyandırmıştır. Kıbrıs'a muhtariyet verileceği haberinin ilk çıktığı günlerde 24 Temmuz 1954 günü TMTF Kıbrıs mevzuunda bir beyanname yayınlayarak bu davadaki görüşünü bir kez daha açıklamıştır:

> "76 sene evvel o zamanki siyasi düşüncelerle emaneten İngiltere'ye verilen Kıbrıs'ın istiklalini tayin hususunda çatlak seslere gayretlerinin beyhude olduğunu söylemek isteriz. TMTF, Türk gençliği adına Kıbrıs davasının Türkiye ile İngiltere

> arasında bir dava olduğuna inancını bir defa daha belirtir. Başka milletler bu konuda söz sahibi değildir, olamazlar. Yunanistan Kıbrıs üzerinde hak iddia edercesine hareket etmekte ve işi Birleşmiş Milletler'e kadar götürmeye kalkışmaktadır. Bunu Türk Yunan dostluğuna yakıştıramıyoruz. Biz iki memleket arasında Atatürk'ün eseri olan dostluğu zedelemek istemiyoruz. Ancak bizim milli içtimai tarihi menfaatlerimize dokunmamak şartıyla… Buna tevessül etmek dostluğun ciğerine el atmak olur ki bu da herhalde olgun bir topluluğa yakışır bir hareket değildir. Kıbrıs'ı almak için müracaat yeri Birleşmiş Milletler veya İngiltere olamaz. Bu tarihi inkâra kalkışmak demektir. Mal sahibinden alınır. İstiyorlarsa gelsinler bizimle konuşsunlar dostça, mertçe…Türk gençliği Kıbrıs'ın Yunanistan'a verilmesine asla müsamaha göstermez. Kıbrıs Yunanistan'a verilemez çünkü: Yunanlılar azınlıkları idareleriyle eritip mahvettiklerini göstermişlerdir. İşte 12 Ada, işte Batı Trakya… Canını kurtarmak için anayurda kaçan Batı Trakya Türkleri bunun canlı şahididirler. Hâlbuki Türkiye, idaresindeki azınlıkları yaşatmakta ve gelişme politikası güttüğünü daima ispat etmiştir. İşte İstanbul Rumları… Bugün Yunanlıların idaresinde bulunan Türkler Türkiye'ye gelmek için can atarken, İstanbul Rumlarının bir tanesinin burayı terk etmek hayalinden bile geçemez. O halde Kıbrıs Adası'nı terk ettiği takdirde idari kabiliyet bakımından da Kıbrıs Türklerini Yunanistan'ın idaresine vermektense Kıbrıs Rumlarını İstanbul Rumları gibi insanca yaşayabilecekleri Türk idaresine vermelidir. Böylece daha ahlaki daha insani hareket etmiş olur. Kıbrıs üzerinde hak iddia edenler, size haykırıyoruz: Şayet Kıbrıs üzerinde bir iddianız varsa gelin bizimle konuşun bizden isteyin. Ve şunu da unutmayın ki: Dedelerimizin kutsal emaneti, anavatanımızın ayrılmaz parçası, Yeşilada'nın sükûnunu bozacak herhangi bir hareketi önlemek namus borcumuz bayrak şerefimizdir…"[91]

Yukarıdaki bildiride de görüleceği üzere TMTF Kıbrıs konusunda geniş ve sürekli bir faaliyete girmiş, 24 Ağustos 1954 tarihinde, Anadolu'dan gelen gazete sahipleri, başyazarları ve yazı işleri müdürleriyle Federasyon genel merkezinde bir toplantı düzenlenmiştir. 4 saat süren toplantı neticesinde bir komite kurulması kararlaştırılmış, 28 Ağustos 1954 tarihinde Başkan Menderes tarafından "Kıbrıs Türk'tür Komitesi" vilayette kabul edilmiştir. Adnan Menderes komite mensuplarına iltifatta bulunmuş, Kıbrıs'ın hiçbir zaman Yunanlıların olamayacağını ve hükümet olarak gerekli tertibatın alındığını kesin bir dille teyit etmiş, Türk milletinin Kıbrıs davasında itidal ile hareket etmesinin yerinde olacağını söylemiştir. Aynı akşam TMTF

[91] "Kıbrıs Davası ve TMTF", *Talebe Dünyası,* S.1, 1954 s.41.

genel merkezinde yapılan toplantıya, TMGT, Milli Tesanüt Birliği, Hür Fikirleri Yayma Cemiyeti, Devrim Ocakları, Türk Kadınlar Birliği, Kıbrıs Kültür Derneği, TMTF, MTTB, Türkiye Muallimler Birliği, Türkiye Öğretmenler Derneği, çeşitli işçi teşekkülleri, siyasi parti temsilcileriyle üniversite rektörleri, fakülte dekanları, profesörler ve bilim adamları davet edilmiştir. 200 kişinin bulunduğu toplantıda teşekkül temsilcileri Kıbrıs konusundaki görüşlerini dile getirmiş pek çok karar alınmış bu arada İstanbul mebusu Haçopulos'un komite çalışmalarına davet edilmesi ve Patrik Athenogros'a komite tarafından bir mektup gönderilerek kendisinden Ortodoks Kilises'nin ve metropolitlerinin politikaya karışmalarının yerinde olmadığını bildirmesi istenmiştir. Devamında siyasi partilerin ve İsmet İnönü'nün mesajları okunmuştur. [92] 1954 yılında hemen her gün tüm gazetelerde TMTF'nin ve gençliğin Kıbrıs meselesi hakkında görüşleri ve beyanları yer almaktadır.

1954'te TMTF'nin yayın bolluğuna rağmen 1955 yılına gelindiğinde Federasyonun kendine ait hiçbir yayını bulunmamaktadır. Bazı kaynaklar tarafından Kıbrıs Meselesi ve 6-7 Eylül olaylarında etkin bir rolü olduğu öne sürülen TMTF'nin bu konudaki sessizliği dikkati çekicidir. Bunun nedenleri arasında Başkan Hüsamettin Canöztürk'ün de 6-7 Eylül olayları sebebiyle yargılanması gösterilebilir. Öte yandan olayların baş aktörü sayılan Kıbrıs Türk'tür Cemiyeti "resmi açıklamalara göre, Ağustos 1954'te MTTB ve TMTF teşvikiyle basının ve TMGT'nin de katılımıyla bir ulusal komite biçiminde Kıbrıs'ta Türk azınlığı ve Birleşmiş Milletler ve diğer örgütler karşısında savunmak ve tüm ülkede protesto eylemleri düzenlemek amacıyla kurulmuştu".[93] TMTF'nin o dönemki başkanı Hüsamettin Canöztürk komite üyesiydi ve daha sonra 2 Ekim 1954'te derneğe dönüştürülen cemiyetin faaliyetleri için TMTF binası kullanılmaktaydı. Bununla birlikte Dönemin TMTF Basın Yayın Komisyonu Başkanı Sayın Yekta Güngör Özden, TMTF ile 6-7 Eylül olaylarının ilişkisi sorusuna şöyle yanıt vermektedir: "Federasyon 6-7 Eylül 1955 olaylarına asla karışmadı ancak çalışma yerimiz arandı belgelerimiz götürüldü."[94]

Olaylar neticesinde KTC İstanbul şubelerinin idari heyetlerinden 87 üye ve bu kişilerle sıkı işbirliği içinde olan aralarında TMTF Başkanı Hüsamettin Canöztürk'ün de

[92] "Kıbrıs Davası'nda Türk Gençliği Sesini Bütün Dünyaya Duyuruyor",*Talebe Dünyası*, S.1, 1954, s.52-53.
[93] Dilek Güven, "*Cumhuriyet Dönemi Azınlık Politikaları ve Stratejileri Bağlamında 6-7 Eylül Olayları"* İstanbul, 2017,s.13-14
[94] Yekta Güngör Özden ile yapılan 25 Şubat 2018 tarihli yazılı görüşmeden alınmıştır.

yer aldığı kişiler tutuklanır. Tutuklanma gerekçesi olarak da bu kişilerin faaliyetlerinin saldırıların başlamasına yol açması ve derneğin kuruluş amacından uzaklaşması gösterilir.

> "1955 Aralık sonuna kadar KTC'nin saldırıları teşvik ettikleri gerekçesiyle tutuklanmış olan 87 yöneticisi tahliye edilirken, 17 kişi hakkında 12 Şubat 1956'da dava açılır. İddianameye göre yabancı bir ülkeye karşı düşmanca beyanat, tahrik, şiddet olaylarına destek vermek ve delilleri yok etmekle suçlanan sanıklar arasında Hüsamettin Canöztürk de bulunmaktadır ancak iddianamenin ayırt edici kısmı Hikmet Bil, Orhan Birgit ve Hüsamettin Canöztürk'ün yalnızca şubelere gönderilen mektup ve Taksim Meydanında Rum gazetelerinin yakılması gerekçeleriyle suçlanmış olmalarıdır. Bu kişiler hakkında tahrik ya da şiddet eylemlerinin desteklenmesi nedeniyle bir suçlama söz konusu değildir."[95]

Sonuç olarak 1960 yılında görülen dava neticesinde tanık olarak ifade veren Hüsamettin Canöztürk de diğer tanıklar gibi olaylarda resmi kurumların parmağı olduğu vurgusunu yapmıştır.

2.2.2. 1956-1960 Dönemi

Federasyon'un 1956 yılındaki genel başkanı Hüsamettin Canöztürk, ikinci başkan Gültekin Özdener'dir. 36493'ü erkek 7259'u kız olmak üzere toplam 43752 yüksek tahsil öğrencisi üyesi bulunmaktadır. 1954 yılında ayda bir olarak çıkması planlanan *Talebe Dünyası* dergisinin ikinci sayısı 55 yılındaki birtakım sorunlar ve kapatılmalar dolayısıyla ancak 1956 yılında yayınlanabilmiştir. Başkan Hüsamettin Canöztürk, bu sayıda yer alan giriş yazısında, gençliğin hem komünizm hem de irtica karşısında yer aldığından, her türlü haksızlığa karşı gelinmesi gereğinden ve geldiklerinden, ülkenin kalkınması için talebe teşekküllerine olan ciddi ihtiyaçtan, idarecilerin sadece siyasi sebepler için değil kültür seviyesinin yükselmesi için öğrenciye yardım etme zorunluluğu olduğundan bahseder. İrtica karşıtlığının devam ettiğinin anlaşıldığı yazılardan birisi Sina Akşin'in çarşafın yasak edilmesi gerekliliği

[95] D. Güven, *age*. s.89

ile ilgili makalesidir. Akşin yazısında, şapka devriminin psikolojik etkisi olan bir sembol olduğu vatandaşlara cesaret, saygı ve korku telkin eden milli bayrağa benzediğini ancak etkisini yitirdiği için şimdi yine bir sembol olarak çarşafın kaldırılarak aynı etkiyi getireceğinden bahsetmektedir.

Bu dönem 6-7 Eylül 1955 yılında gerçekleşen son siyasi olaylardan sonra gençlerin siyaset açısından görece durgun olduğu bir dönemdir. Federasyonun gündeminde yine talebe davaları söz konusudur. Burs, şebeke, talebe bankası, yurt ve site sorunları, talebe sağlığı, staj ve geziler, üniversite yönetmelikleri çoğunlukla tartışılan olaylardandır.

Bu durağan dönemde TMF için tek hareket başkanlık seçimidir. *1957* yılında da Canöztürk genel başkanlığa devam etmiş sonrasında yapılan seçimlerde Vahdet Tayan genel başkan Erol Ünal ise ikinci başkan seçilmiştir. 1958 yılı da genel görünüş ve faaliyetler açısından bir önceki seneden çok büyük farklılıklar göstermez.

Yapılan çalışmalar arasında, Unesco Türk Milli Konseyinin 25 Temmuz'da Güzel Sanatlar Akademisi'nde yapılan kongresi, öğrenci birlikleri tarafından üniversitelerde talebelere yaz aylarında iş temininin sağlanması, İran Şahı Rıza Pehlevi şerefine yapılan askerî gösterilerde öğrencilerin hazır bulunması, hem Pehlevi'ye hem de Pakistan Cumhurbaşkanı İskender Mirza'ya talebe birlikleri tarafından fahri üyeliklerinin takdim edilmesi gibi faaliyetler göze çarpmaktadır. TMTF Turizm Müdürlüğü'nün çalışmaları yine kesintisiz devam etmektedir. Bu konuda broşürler basılmakta, dünya gençliğinin turizm amaçlı olarak Türkiye'ye gelmesi konusunda ciddi çalışmalar yapılmaktadır. Gençlik tiyatroları tüm yurtta turneler düzenlemekte Bursa Eskişehir, Kütahya, Uşak, Denizli, gibi illerde gösteriler sunulmakta halkla söyleşiler gerçekleştirilmektedir.

Bu döneme Federasyon ve bağlı birliklerin her türlü siyasi düşünüşten uzak ve siyasi partilerin üstünde olduğu ve olması gereği düşüncesi hâkimdir. Federasyon yöneticileri kendi tabirleriyle politikanın eşiğine dahi varmadıklarını söylemektedirler. Demokratik düzenin gereklerinden olmak üzere her gencin siyasi bir anlayışı olduğunu, şu veya bu partiye aidiyetini normal kabul etmekle beraber federasyonu hiçbir zaman politikacıların ellerine düşürmemekle övünmektedirler.

58 yılı sonuna gelindiğinde biraz daha sosyal konulara ağırlık verildiği dikkati çekmektedir. [96] İETT'nin talebe ücretlerine zam yapmak istediği ve gençliğin Belediye Başkanlığı ile bu hususta görüşmeler yaptığı görülür. Yine öğrenciye indrimli verilen sinema biletleri konusunda sinemacıların indirimli bilet vermek istememesi dolayısıyla biletlerin bittiğini söylemeleri üzerine öğrenciler savcılığa müracaat edeceklerini bildirmektedirler. Öte yandan öğrenci yurdu sorunları gündemin çoğunu oluşturmaya devam etmekte, Hatay'da öğrenci yurtlarının olmayışı veya İstanbul'da bulunan Rizelilerin kurduğu talebe yurdunun kapatılma kararı gündemdeki haberler arasında yerini almaktadır. TMTF bu konulara hükümet yetkilileri ile görüşerek sorunlara çözüm aramaktadır. Bursların arttırılması konusunda ve Talebe sitelerinin inşası için Maarif vekilliği ile temasların devam etmekte olduğu verilen diğer haberler arasındadır. 1957 yılına ait rastlanılan bir haberden, TMTF'nin 13. Kongresinin tartışmalı geçtiği, İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği delegelerinin kongrenin alışveriş zaviyesinden mütalaa edilecek bir zihniyetle idare edildiği gerekçesiyle kongrenin mesuliyetlerine iştirak edemeyeceklerini bildirerek kongreyi terk ettikleri öğrenilmektedir.[97] Yine 1957 yılında Hüseyin Cahit Yalçın'ın ölümü üzerine TMTF'nin yayınladığı bir tebliğde "Türk gençliği onun yaptığı hürriyet mücadelesini daima kendisine şiar edinecektir son nefesinde bile bu memleketi ancak Türk gençliği kurtarır diyen büyük insana gereken saygıyı gösterelim" sözleri yer almaktadır. [98]

1958 yılında Hukuk Fakültesi Profesörü Hüseyin Nail Kubalı'nın, derslerinde günün siyasi olaylarını eleştiren beyanlarının hükümet çevrelerini rahatsız etmesi ve bu konuda çalışmalara başlaması üzerine öğrencilerin hocalarına büyük destek verdiği ancak İstanbul Üniversitesi Senatosu'nun Kubalı'nın demeç ve yazılarını siyasi mahiyette bulmamasına rağmen, profesörün bakanlık emrine alındığı haberi ortaya çıkmıştır. Verilen haberlere göre bu olay gençler arasında büyük yankı uyandırmış ve bu konuda çeşitli gösteriler düzenlenmiştir.

TMTF'nin bu yıllarda düzenlediği Kıbrıs ile ilgili mitingler ve yayınladıkları bildiriler yine haberler arasında yer almaktadır. 4 Haziran 1958 tarihli bildirisinde TMTF "İngiliz hükümetinin Kıbrıs planı Türk tezi aleyhinde olduğu takdirde akacak

[96] 1957 yılından 58 yılının sonuna kadar TMTF yayın organlarını bulunamamıştır. Yukarıda verilen bilgiler bu tarihlerde yer alan broşürlerden, gazete haberlerinden ve dönem hakkında yazılan kitaplardan derlenenlerden ibarettir. TMTF Talebe Gazetesi'nde bazı sebepler dolayısıyla TMTF neşir organının iki yıl sessizliğe gömüldüğü bildirilmiştir.
[97] Muammer Taylak, *Türkiye'de Öğrenci Hareketleri*, İstanbul, 1997, s. 286.
[98] M. Taylak, *age*. s.289.

kandan Türkiye'nin mesul tutulamayacağını" belirtir.[99] Bu konuda İstanbul ve Ankara'da katılımcı sayısının 300 bine ulaştığı mitingler yapıldığı söylenmektedir. Mitinglerde İngiliz politikasına şiddetle karşı çıkılmış, TMTF Rum Ortodoks Patriği Athenagoras'ı federasyona davet etmiştir. TMTF II. Başkanı Calal Hordan "Vatanın bölünmez bir parçası olan Kıbrıs için yaptığımız fikri mücadele henüz bitmemiştir. Türk gençliğinin yaptığı fikri mücadele dost görünen düşmanlarımız tarafından benimsenmek istenmiyorsa da biz müspet fikirlere intibak edemeyenlere davamızı fiili ve teorik olarak kabul ettirmek azmindeyiz" demektedir.[100] 1958 yılında da TMTF II. Başkanı Erol Ünal İngiltere'nin son Kıbrıs planı hakkındaki fikirlerini şu şekilde aksettirmiştir:

> "İngiltere'nin son planını Türk yüksek tahsil gençliği olarak kabul etmemize imkân yoktur. Milli davamızda mücadelemizden asla ve asla yılmayacağız. Türk milletinin bu konuda ne derece azimli ve kararlı olduğunu yurdun her tarafında yapılan mitingler göstermiştir. Her gün mevcudu kabaran gönüllü gençlik ordumuz da bunun en basit misalidir. Adalet er geç gerçekleşecek ve Türk Kıbrıs yakın bir zamanda Türk olacaktır. Ayrıca Kıbrıs'ta son göçler ve harman yakma hadiseleri dolayısıyla müşkül duruma düşen ırkdaşlarımıza ayni yardım yapılması hususunda temaslara başladık ve yakın bir tarihte bunu gerçekleştirmeye çalışacağız".[101]

Bu tarihlerde federasyonun ülkenin iç işlerine müdahalelerini görmek mümkündür. Özellikle Kuran'ın Türkçe harflerle yazılması konusunda diyanet işleriyle yaptıkları tartışma önemli bir yer tutmaktadır.[102] Arapça Kuran'ın İnkılap Gençliğinin Kuran'ı okumasına ve anlamasına set çektiği tartışılmaktadır.

1957 yılında iki büyük öğrenci örgütü TMTF ile MTTB iktidarın baskısı altındadır. 1959 yılında düzenlenen kongrelerinde ise Demokrat Parti'nin bu kuruluşları ele geçirmek için çalıştığı izlenimi verecek gelişme ve söylentiler yaygınlaşacaktır. 1956 yılından itibaren üniversite çevreleri ve gençlerin Demokrat Parti iktidarına karşı savaşım vermeye başladıkları düşünülebilir. Bu savaşımın asıl nedeni siyasi olup, giderek CHP'ye yaklaşan gençliği baskı altına almak ve kendi safına çevirmek isteyen Demokrat Parti'nin gençlere siyaseti yasaklaması olduğu düşünülebilir. Giderek

---

[99] M. Taylak, *age*. s.295.
[100] *Cumhuriyet*, 1/1/1958.
[101] *Cumhuriyet*, 21/6/1958.
[102] *Talebe Gazetesi*, S.1, 1958,s.2

hızlanacak olan bu savaş 1960 Nisan ve Mayıs'ında doruğa ulaşacak, süregelen eylemler 1960'taki askeri darbenin en önemli dayanağını oluşturacaktır.

1958 yılında sosyal konulara karşı da gençlerin hassaslaştığı görülür. Nitekim TMTF ikinci başkanı Erol Ünal bir basın toplantısında gazetecilere Devlet Demir Yolları ile Denizcilik Bankası'nın talebe biletlerine zam yapmalarını üzüntüyle karşıladıklarını bildirerek,

> "Bugün esasen güç şartlar altında yüksek tahsillerini ikmal durumunda olan ve ayda 150 lira ile yemek içmek yatma nakliye masraflarımızı karşılamak durumunda bulunan öğrenci arkadaşlarımıza bu zam çok büyük bir yük teşkil edecektir. Bu zamların kaldırılması hususunda ilgililere gerekli müracaatı yapmış bulunuyoruz. Birer amme müessesesi telakki ettiğimiz Devlet Demir yolları ile denizcilik bankasından bu konuda anlayış bekliyoruz. İleride icap ederse bugün öğrencilerin içinde bulunduğu güç durumu açıklayacak ve bu zamların tesirini bizzat rakamlarla göstermeye çalışacağız." [103]

açıklamasını yapmaktadır.

1959 yılında TMTF Başkanı Vahdet Tayan ve ikinci Başkan'ın Erol Ünal olduğu dönemde yine Kemalist ya da diğer tabir ile Atatürkçü görüşün hâkim olduğu görülmektedir. Nitekim bu yıl TMTF ile ilgili ulaşılabilen ilk haber *Büyük Doğu Dergisi*'nin Atatürk aleyhindeki yazıları karşısında Federasyon'un tepkisidir. TMTF bu yazıları "bazı din istismarcılarının cüretkâr hareketleri" olarak tanımlamış, Atatürk'e dil uzatıldığı konusunda savcılığın dikkatini çekmeye çalışmıştır. Ayrıca bu konuda TMTF tarafından 21 Mart tarihinde bir miting düzenlemek istemiş ancak bu mitingler "memlekette ne din istismarı ne irtica vardır" denilerek engellenmiş, bunun yanı sıra Federasyon 2. Başkanının bu konuda yaptığı basın toplantısının metinlerinin de yayınlanması yasaklanmıştır.[104]

Yukarıda değinildiği gibi Demokrat Parti hükümetinin gençlik kuruluşlarını ele geçirme çabası ile ilgili olarak ilk önce MTTB kongresinde başkanın seçilebilmek için adaylığı sırasında delegelere para dağıttığı iddiası ortaya atılmış, TMTF Kongresinde

---

[103] *Cumhuriyet*, 21/6/1958.
[104] M.Taylak, *age*. s.300.

DP adayı Samet Güldoğan'ın haksız yolla yasal olmayan bir kongreyle seçilmesi olayı vuku bulmuştur

1959 yılı Mayıs ayında TMTF'nin 15. Genel kongresinde bir sonuç alınamadığı gibi seçimler sırasında kavga çıkmış ve polis çağrılmıştır. Seçimlerin 7. turu polis nezaretinde yapılmıştır ve bundan da bir sonuç alınamamıştır. 7.5.1959 günü kongre seçim yapmak üzere yeniden toplanmış ve kavga çıktığı için tekrar ertelenmiştir. Bu toplantıda kongreye başkanlık eden Yalçın Küçük 'ün üzerinde sustalı bıçak bulunduğu polise ihbar edilmiş, arama sırasında Kongre Başkanı bayılmıştır. 9.5.1959'da kongre çalışmalarına devam edilmiştir. Neticesiz çalışmalar ve yaşanan tatsız olaylar üzerine İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği'ne bağlı cemiyetler bir bildiri yayınlayarak "Bir üniversite topluluğu vekâr ve haysiyetine yakışmayan bu kötü hadiselerin müsebbiplerini efkâr-ı umumiye önünde protesto eder ve bu arada İ.Ü.T.B delegasyonunu tanımadığımızı her türlü küçük hesap ve temayüllerden uzak yeni bir delegasyonun camiamızı temsil etmesini arzuladığımızı beyan ederiz" demişlerdir.[105]

Yalçın Küçük bu hususta şu ifadeyi vermektedir. [106]

> "Bir, benim üzerimde silah ya da benzeri bir alet çıkmadı. Beni ünlü polisler başkanın üzerinde silahvar iddiaları ile hırpaladılar ve bayıldıktan sonra karakola götürdüler. Üzerimde silah bulunduğuna dair bir işaret ve tutanak yoktur. İki, devamlı tehdit altındaydık. Gazete haberlerindeki fotoğraflarda görülen birisi siyah gözlüklü olan yanımdaki arkadaşlarım korumalardı. Kasımpaşa'dan gelirlerdi. Cağaloğlu'ndaki çok güzel binamızda beni sizi arıyorlar diyerek çağırırlar ve büyük odalara götürmek isterlerdi. Giderdim ve her ihtimale karşı büyük kapıların demirden kapı tokmaklarından birisini yanıma alırdım. Bunu silah kabul etmişler. Polisler silah aradılar ve bulamadılar. Yalnız ben de her ihtimale karşı silah sayıyordum."

Kongre de bu çekişmelerden sonra 15.7.1959 ertelenmiştir. Seçimlerde bir sonuç alınamadığı için bu tarihte toplanmak üzere ertelenen TMTF 15. Kongresi Balıkesir'de toplandı. Kongre sakin bir hava içinde yapıldı. Bir türlü sonuç alınamayan seçim

[105] M.Taylak, *age*. s.303.
[106] Yalçın Küçük ile 19 Mart 2016 tarihinde yapılan görüşmeden alınmıştır.

sonunda gerçekleştirilir ve yapılarak Federasyon Başkanlığı'na 72 oyla Samet Güldoğan seçilir. Yalçın Küçük Kongre detaylarını şöyle özetlemektedir:

> "TMTF kongre başkanıydım. Samet Bey İstanbul'dan seçilemedi, Kongreye hâkimdik. Balıkesir'e gittiler. Yüksekokullar vardı. Orada DP gücüyle sözde bir kongre yaptılar, İstanbul'a geldiler, iki başkan olduk. Birisi Güldoğan ve diğeri "Kongre Başkanı" ben, bir süre böyle gitti. Kısa zaman sonra 27 Mayıs oldu ve Menderes ve Samet Bey tutuklandılar. Bitti. Kısaca budur."

Kongre sakin bir hava içinde cereyan edip sonuç alınmasına rağmen sonradan çıkan bazı dedikodular ortalığı bulandırmıştır. Yayılan dedikoduya göre Demokrat Parti idarecileri Federasyon başkanlığı seçimlerinde Samet Güldoğan'ın kazanmasını sağlayabilmek için Sadık Erdem'i bu işle görevlendirmiş ve adı geçen milletvekili de bu maksatla Balıkesir'e gelerek seçim sonuçlarına etki etmiştir. Balıkesir'de kongre bu şekilde yapılırken İstanbul'da da bazı olaylar olmuştur. Daha önceki federasyon kongresine başkanlık etmiş olan Yalçın Küçük kanuni kongrenin İstanbul'da toplanacağı gerekçesiyle taraftarlarını toplayarak İstanbul'da kongre yapmak istemiştir. Polis duruma müdahale etmiş ve Yalçın Küçük ile Erol Ünal emniyete götürülmüştür. Balıkesir Kongresi'nde Federasyon başkanlığına seçilen Samet Güldoğan 16.7.1959 günü polis himayesinde Federasyon binasına geldiğinde Yalçın Küçük'ü başkanlık makamında oturur bulmuş ve Yalçın Küçük Balıkesir Kongresi'ne iştirak eden delegasyonların gerçek delegasyonlar olmadığı için bunların seçtiği başkanın da gerçek başkan olamayacağını iddia etmiştir. Yalçın Küçük 22.7.1959 günü, dördü İstanbul valisi, ikisi Balıkesir Valisi, ikisi Emniyet 1. Şube Müdürü, altısı polis memurları aleyhine olmak üzere 14 dava açmıştır. TMTF'de beliren bu anlaşmazlık üzerine MTTB Başkanı birleşme teklifini yinelemiştir.[107] Bu konuyu 1961yılında Federasyon başkanı olacak olan Nurettin Sözen de TMTF'ye yönelik baskılar adı altında şöyle anlatmaktadır:

> "TMTF tüzüğüne göre genel başkan ile ikinci başkan ayrı kentlerden seçiliyordu. O zaman genel başkan Ankara

[107] Alpay Kabacalı ,*Türkiye'de Gençlik Hareketleri*, İstanbul ,2007, s.118.

> Üniversitesi'nden seçilmişti. Erol Ünal da ikinci başkan olmuştu. Ondan sonra 1959 yılında TMTF Genel Kurulu yapıldı. Kongre Başkanı Yalçın Küçük oldu. Hükümet olağanüstü ilgi gösteriyordu kongreye. Sadık Erdem Park Otel'e bu konuyla ilgilensin diye yerleştirilmişti. Kongrede o zaman 5/3 yani nitelikli çoğunluğu sağlamak gerekiyordu başkan seçmek için. Fakat seçim sonuçları bir türlü neticelenmiyordu. Vali Ethem Yetkiner gelmişti ne oluyor niçin bitiremiyorsunuz diye. Sadık Erdem hep telefonda, adamları orada.
>
> Yalçın Küçük, yönetimi, iktidarın kontrolüne vermek istemiyor. Bir ay oldu bitmiyor seçim. Ben o zamanki emniyet müdürünün Yalçın Küçük 'ün elini büktüğünü hatırlarım. Erol Ünal yine aynı muameleyi görüyor. Buna rağmen o çocuklar teslim olmadılar, direndiler. Hiçbir zaman 3/5 çoğunluk sağlanamadı. Büyük olaylar oldu. Biz de lojistik destek sağlıyorduk. Ben mesela Yalçın'a ekmek peynir, üzüm götürüyordum. Yalçın Küçük başkanlık odasından çıkmıyordu, gelir otururlar diye. Anahtarlar hapishane gardiyanları gibi elindeydi. Gömleği simsiyah olmuştu. Bir mavi lacivert arası elbisesi vardı. Ne ütü ne bir şey kalmıştı. Devlet, başbakanı, milletvekili, valisi emniyet müdürü dâhil kongreyi sonuçlandıramadılar. En sonunda tamamen illegal olarak çözdüler. Kongre Balıkesir'de çoğu delegeden habersiz yapıldı. Balıkesir'e uçak kaldırdılar bunun için. O zaman Balıkesir havaalanı yok aslında, bir yeri meydan gibi göstermişler. Uçağa kendilerinin yandaşı olan delegeleri doldurdular. Balıkesir'de öğretmen okulunu kapattılar. On yıldır yirmi yıldır uçak inmeyen havaalanına uçak indirdiler. O okulda yedirdiler içirdiler gençleri. Tamamen hukuk dışı bir yolla ikinci başkanın başkanlığında (ki hükümet yanlısıydı) bir uyduruk kongre yaptılar ve Samet Güldoğan'ı TMTF Genel başkanı seçtiler."[108]

Yukarıda da değinildiği üzere TMTF'nin 15. Genel kongresi başkanı Yalçın Küçük üzerinde silah bulundurma iddiasıyla ve eski genel Başkan Vahdet Tayan da kongrede DP Gençlik bürosu hakkında konuştuğu iddiasıyla nezarete alınmış gece kefaletle serbest bırakılmışlardır. Kongre Başkanının nezarette olması nedeni ile genel kurul kongresi yine uzamış, kongre ikinci başkanının riyasetinde toplanmış ancak ikinci başkanın da istifa etmesiyle yine sonuç alınamamıştır. Kongreye tekrar başkan seçilmiş (Erol Erkmen) bu arada kongre delegeleri arasında kavgalar ortaya çıkmıştır. İÜTB ikinci başkanı çıkarılan son olayları delegeleri huzurunda protesto etmek isterken kendi birliğinden delegelerin saldırısına uğramış ve delegasyondan ihraç edilmiştir. Vücudunda darp izleri bulunan ikinci başkam adli tabipten üç gün rapor alarak

[108] Nurettin Sözen ile18/06/2015 tarihinde yapılan görüşmeden alınmıştır.

saldırganlar hakkında savcılığa müracaat etmiştir. Delegeler İstanbul Yüksekokullar Talebe Birliği Başkanı İsmet Özbey'in adaylığını koymasıyla olayların son bulacağını, zira bütün delegelerin kendisini seçeceğini, fakat Özbay'ın açıklamadığı bazı sebeplerden dolayı bir türlü adaylığı kabul etmediğini söylemektedir. Diğer taraftan TMGT bu konuda aşağıdaki bildiriyi yayınlamıştır:

> "TMTF kongresinde cereyan eden bazı nahoş hadiseler ve başkanla bir delegenin polis tarafından karakola götürülüş şekli ile hala nezaret altında tutuluşları teessürümüzü mucip olmuştur. Türk yüksek tahsil gençliğinin temsilcisi olduğuna inandığımız üye teşekkülümüz TMTF ile ilgili konuları hassasiyetle takip ediyor, kongrenin her türlü müdahaleden uzak kalmasını ve gereken olgunluk içinde sona ermesini temenni ediyor, buna güveniyoruz. [109]

Kongre sırasında çıkan tartışmalar ve sonrasında bu beyanatlar devam ederken, Balıkesir'de yapılan kongrede başkan seçilen Samet Güldoğan İstanbul TMTF Merkezine geldiğinde başkanlık odasında Yalçın Küçük'ü bulacak ve içeriye giremeyecektir. Seçimin hileli ve bu nedenle gayrimeşru olduğunu düşünen Talebe Birliği ve dolayısıyla federasyon üyeleri, kongreye katılan Ankara ve İstanbul Üniversitesi delegelerinin gerçek delegeler olmadıklarını iddia etmişlerdir. Bu konuda kongrede meydana gelen olayları sert bir dille protesto eden Yalçın Küçük "Balıkesir'de yapılan gayrimeşru kongreye iştirak eden delegasyonlardan başta İÜTB delegasyonu olmak üzere Ankara Üniversitesi, Ankara yüksekokullar ve İstanbul yüksekokullar delegasyonları hakiki delegasyonlar değildir" demiştir.[110]

CHP Adana Milletvekili Hamdi Öner TMTF kongresi ile ilgili olarak ve içişleri bakanının cevaplandırması isteğiyle TBMM'ye bir önerge vermiştir. Önergesinde "15.7.1959 tarihinde umumi heyetin verdiği karar ve yetkiye istinaden Federasyonun Cağaloğlu merkezinde kongre toplanmaya başladığı sırada bina önüne coplu resmi ve sivil zabıtaların biriktiği, gelen delegeleri zor kullanarak içeri almadıkları, gene cop ve hırpalayıcı metotlarla kongrenin dağıtıldığı, Başkan Yalçın Küçük 'ün kolundan sürüklenerek federasyonun eski ikinci başkanı Erol Ünal'la beraber emniyet nezaretinde

[109] *Cumhuriyet, 8*/5/1959.
[110] *Cumhuriyet*, 17/7/1959.

alınıp 4 saat hürriyetlerinden mahrum edildiklerini" ifadeyle bu durumun ve öğrencilere yapılan tazyiklerin açıklanmasını istemiştir. [111]

TMTF Başkanlığına normal olmayan bir seçimle geldiği düşünülen Samet Güldoğan tüm gençlik dernekleri tarafından protesto edilmiş ve eleştirilere uğramıştır. MTTB Başkanı Vehbi Ünal yaptığı bir basın toplantısında İstanbul kongreleri hakkında şunları söylemiştir: "Öğrenciler arasına nifak ikilik sokuluyor. Bu, yabancıları sevindirmektedir. TMTF'nin yeni başkanı ve yönetim kurulu partizanlara alet olmaktadır. Bu bakımdan Türk Gençliğini temsil edemez. Zaten dikte metotlar ile başa geçenler uzun zaman bu makamda kalamazlar. Samet Güldoğan'ın yerine gençlikçe istenen birinin geçmesini arzu ederdik" TMTF'nin 15. Kongresinin sonunda başkanlığa seçilen Samet Güldoğan Elazığlı olmasına rağmen buradaki yüksek tahsil gençliği tarafından da protesto edilmiştir. [112]

15. Genel Kongre TMTF'de araya ayrışmaların girdiği ilk kongre değildir. Ancak bu ayrışmaların en çok ses getirdiği ilk kongre olma unvanını elde etmiştir. TMTF'nin o günkü hükümetle daha önceleri başlayan sıkıntıları, DP hükümeti tarafından başkanlığa oturtulduğu bilinen Samet Güldoğan'ın gelmesi ile daha ileri boyutlara taşınmış, bundan sonra 27 Mayıs darbesine kadar düzelmeyecek bir seviyeye ulaşmıştır.

2.2.3 1960-1965 Dönemi

1960'a doğru gelindiğinde DP iktidarının uygulamalarına karşı gençlik hareketleri iyice yükselmiş, polisle gençlik arasındaki çatışmalar giderek ivme kazanmaya başlamıştır. 28 Nisan'da İstanbul Üniversitesinde polisle meydana gelen çatışmada Turan Emeksiz adlı öğrencinin öldürülmesi bardağı taşıran son damla olacaktır. Bir ay sonra ise 1960 darbesi gündemdedir.

1959 yılında, Kıbrıs'a gitmek için pasaport alan öğrencilerin pasaportları polis tarafından geri alındığı, gençlik örgütlerinin kongre ve toplantılarına polis ve hükümetin müdahale ettiği görülmüş bunun sonucu olarak ise hükümet ile öğrencilerin arası gitgide açılmaya başlamıştır. TMTF'yi ziyaret ederek öğrencilerin giderek siyasetin içine

[111] *Cumhuriyet*, 17/7/1959.
[112] *Cumhuriyet*, 22/7/1959.

girmesi konusunda konuşan Maliye Bakanı Hasan Polatkan, hem bir ihtar hem de bir nasihat gibi görülen şu sözlerle öğrencilerin dikkatlerini çekmektedir:

> "Bizim gençlerden isteğimiz, vatana ve millete hayırlı olabilmeleridir. Öğrencinin ilk vazifesi iyi yetişebilmek için çalışmaktır. Tabii bahsettiğimiz önceki faaliyetler yararlı faaliyet değildir. Ayrıca düpedüz politikaya da girmek doğru değildir. Dersleri kenara atmak suretiyle bir menfi politikaya atılmak çok zararlıdır. İhtiyaçlarınıza cevap vermek, daha rahat çalışmanızı sağlamak bizim vazifemizdir. Fakat sizin de vazifeniz çalışmaktır. Millete her şeyi ters göstermek her şeyi ters yönde ele almak politika değildir. Sizden öncekiler bunu yaptılar. Temennimiz sizin o eski hatalara gitmemenizdir."[113]

Öğrenci hareketlerinin daha çok siyasileştiği, öğrencilerin dünyada meydana gelen dalgayla birlikte daha politik bir çerçevede hareket ettikleri görülmektedir. Üniversitelerde sık sık yaşanan protesto olayları, ders boykotları, öğrenci mücadeleleri giderek şiddet eylemlerine dönüşen, yaralama ve ölümlerle sonuçlanan müdahalelere dönüşmektedir. Öğrencilerin hem hükümet hem polis hem de irtica karşısında hareket ettikleri göze çarpmaktadır. TMTF ile MTTB bu dönemde yakın işbirliği içerisinde görülmektedir. İki öğrenci kuruluşunun birleşmesi ile ilgili haberler 60'lı yıllar boyunca gündemde kalacaktır.

1960 yılı Ocak ayında MTTB genel başkanı Yaşar Özdemir Eminönü öğrenci lokalinde bir basın toplantısı düzenleyerek Mümtaz Tarhan vasıtasıyla kendilerinin başvekille temas ettirilmek istendiğini, bu maksatla iki defa Tarhan'a gidildiği halde istenilen görüşmenin yapılmadığını fakat niyetlerinin gençleri DP ve Vatan Cephesi'ne kayıt olmalarını istemek olduğunu açıklamıştır. Birlik başkanı Özdemir bu görüşmelerin ilkinin 20.03.1960 günü yapıldığını ve TMTF'yi temsilen Samet Güldoğan'ın da hazır bulunduğunu bildirdikten sonra "Bize siyaset yapıyorsunuz diyenler kendi lehlerine siyaset yapmaya teşvik ediyorlar. Biz ne CHP'li ne DP 'li ne de CKMP'liyiz. İnandığımız davada çalışan gençleriz" demiştir. [114]

---

[113] *Cumhuriyet*, 28/8/1959.
[114] M.Taylak, *age*. s.313.

1960 yılında Demokrat Parti'nin üniversite çevreleriyle, öğrencilerle, basın ve muhalefetle ilişkilerinin son derece gerginleştiği görülmektedir. 18 Nisan'da CHP ve bazı basın faaliyetlerinin irdelenmesi için *Meclis Tahkikat Komisyonu* kurulması hakkında kanunun çıkarılması üzerine gerginlik iyice artmıştır. Komisyon kararlarına göre partilerin kongre ve toplantı düzenlemeleri, siyasi faaliyette bulunmaları ve yeni teşkilat kurmaları yasaklanmış, komisyon ile ilgili bütün yayınlar ve Tahkikat Komisyonu'nun kuruluş müzakerelerinin yayınlanması yasaklanmıştır. Komisyonun kurulmasından bir gün sonra 19 Nisan'da Kızılay'da büyük bir sokak gösterisi düzenlenmiştir. Çoğunluğunu üniversite öğrencilerinin oluşturduğu göstericiler iktidarın tutumunu kınayan sloganlar atmış, gösteri sonunda biri gazeteci 11'i öğrenci olmak üzere 22 kişi tutuklanmıştır.[115]

Başbakan üniversite profesörlerini ve üniversiteleri hedef tutan konuşmalarından birini İzmir'de yapmış; konuşmasında:

> "Üniversite hocaları 1946'da nerede idiler? O zaman çocuk mu idiler? Onlar o zaman da hürriyet ve demokrasi hakkında talebelerine ve halkı aydınlatıcı malumat verdiklerini ispat etsinler Ben de şimdi hürriyet diye bağıran hocaların önünde özür dileyeyim. Onlar üniversiteyi setlerle çevrilmiş bir yer zannediyorlar. Hayır. Kanun hilafına memleket zararına hareketleri görülürse üniversiteye girmek değil kürsülerine kadar gidilir. Bunlar cüppelerini bir zırh gibi sırtlarına geçirirler devletin işlerine karışırlar. Öğrencilere gelince, bunların arasında bir kısım daha vardır ki bunlar sadece talebe, sınıflarında döne döne başları dönmüş 35 yaşına gelmişler hala analarına bir lokma ekmek bile temin edemezler" [116]demiştir.

Giderek öğrenci hareketleri tarihinde önemli bir yeri olan 28-29 Nisan olaylarına bir bakıma 27 Mayıs darbesinden önceki en büyük kargaşanın gerçekleştiği döneme gelinir.

27 Nisan günü Marmara Öğrenci Lokali'nde toplanan Tıp Talebe Cemiyeti'nin kongresinde Güney Kore öğrencilerinin verdiği özgürlük savaşına bir telgrafla destek olunması için bir önerge verilir. Genel Kurul Başkanı'nın önergeyi okuması neticesinde

---

[115] M.Taylak, *age*. s.315.
[116] A. Kabacalı, *age*., s.120.

daha önce sert tutumu ile eleştirilen ve "Menderes'in polisi" unvanını alan Bumin Yamanoğlu kürsüye koşarak önergeyi ele geçirmek ister. Öğrenciler daha hızlı davranarak kâğıdı yırtarlar ancak emir alan coplu ve gaz bombalı polisle öğrenciler arasında bir çatışma başlar. Sonunda kongre dağılır, kongre başkanı ve birkaç öğrenci emniyete götürülür. Bu sırada üniversiteye gelen rektör Sıddık Sami Onar polise "öğrenciye bu şekilde davranmaya hakkınız yok" dediğinde polis şiddetinden nasibini alır ve yumruklanarak emniyet müdürlüğüne götürülür. Olaylar üzerine İstanbul'daki öğrenciler iktidarın tutumunu ve tahkikat komisyonunun kurulmasını ertesi gün protesto etmeyi kararlaştırırlar. 28-29 Nisan'da İstanbul 29-30 Nisan'da Ankara'da gerçekleşen olaylar o zamana kadar ki öğrenci hareketleri tarihindeki en büyük gösteri unvanını alır.

Daha sonra her yıl anısına tören gerçekleştirilecek olan 28 Nisan 1960 tarihinde yaşananlar şu şekilde özetlenebilir: 27 Nisan günü yukarıda bahsedilen olayların gerçekleşmesi sonucu çeşitli fakültelere bağlı öğrenciler, yurtları birer birer dolaşarak büyük gösteriye hazır olmaları için arkadaşlarını uyarmış, haberin sızmaması için büyük bir özen göstererek hemen tüm yurtlara durum bildirilmiştir. Sabah erken saatlerde öğrenciler hukuk fakültesinde buluşurlar. Kastro Nuri'nin[117] konuşması ile olaylar başlar. 2000 kişilik öğrenci grubuna "Arkadaşlarım artık burada oturup hukuk eğitimi yapmamızın bir anlamı kalmamıştır. Tahkikat Komisyonu'nun yeni aldığı kararlar hukukçuların şeref ve haysiyetine aykırıdır. Hepimizi dışarıda bir mücadele bekliyor, bu hürriyet mücadelesidir. Fazla bir şey söylemeyeceğim yalnız Namık Kemal'in bir şiirini size hatırlatacağım, Felek her türlü esbab-ı cefasın toplasın gelsin /Dönersem kahpeyim millet yolunda bir azimetten" sözleriyle Hürriyet Kasidesinden bir beyit okumuştur.[118] 2000 kişilik sınıfın bir anda kapılara doğru yürüdüğü görülür. Aynı anda diğer sınıflar da koridora taşmakta, derse girmeyen gruplar ise bahçede beklemektedir. Koridorlardan taşan öğrenciler Gençlik Marşı'nı söylemeye başlarlar, ardından bahçedeki Atatürk heykeli önüne gelindiğinde İstiklal Marşı okunur. Daha sonra kalabalığın arasına polis cipinin (içinde Menderes'in güvendiği polis Bumin Yamanoğlu, Mehmet Bal ve birkaç polisin daha bulunduğu bildirilmiştir) girmesiyle şiddetli olaylar başlar. Yerlerde sürüklenen öğrenciler, havaya açılan ateşler dehşet veren görüntüler yaratır. Polis memurunun şarjörünü çocukların ayaklarına doğru boşaltması üzerine üç genç yaralanır ve öğrenciler adeta linç etmek üzere polis Bumin Yamanoğlu'nun üzerine yürürler.

[117] Nuri Yazıcı (Hukuk Fakültesi Öğrencisi, 27 Mayıs sürecinde İstanbul Üniversitesi öğrenci olaylarına öncülük etmiştir.)
[118] T.Feyizoğlu, *age*.,s.20

Diğer polislerin de ateş açması üzerine Bumin Yamanoğlu kurşunların koruyuculuğunda araca sığınarak kaçırılır. Yaralı gençler arkadaşlarının kollarında sınıflara taşındığı sırada üç polis arabasının daha baskına geldiği görünür. Rektör Sıddık Sami Onar ve Profesör Sulhi Dönmezer polislere ne olduğunu sormaya gittiklerinde, Dönmezer, polis Zeki Şahin tarafından yumruklanır ardından "ne yapıyorsunuz" diye soran Onar da ensesinden tutulup yere yatırılır. Bu, olay öğrencileri daha da öfkelendirmiştir. Rektörü araca sürükleyen polisin üzerine yürümek isteyen öğrenciler göz yaşartıcı bombalarla uzaklaştırılmaya çalışılır. Öğrencilerin yürümeye devam etmeleri sonucu ateş başlar. Öğrenciler, Süleymaniye Meydanı'na bakan iç bahçeye doğru çekilmeye başlarlar. Kavga daha geniş alanlara doğru yayılır. Bu sırada öğrenciler tarafından Atatürk'ün Gençliğe Hitabe'si ve Bursa Nutku okunmaktadır. Yaralı öğrenciler Fizyoloji Enstitüsü'ne taşınmıştır. Anayasa Profesörü Tarık Zafer Tunaya, polisten çekilmelerini istemesi üzerine "yaralı polislerimiz var bunun için tahkikat yapacağız" cevabıyla karşılaşır. Öğrenciler, *polis gitsin asker gelsin, rektörümüzü isteriz* sloganlarıyla tepkilerini dile getirmektedir. Emniyet Müdürlüğü'ne götürülen Rektör Onar bir süre sonra verilen emirle serbest bırakılır. Üniversiteye dönen rektör öğrenciler tarafından coşkuyla karşılanır, öğrencilere "sağlığım iyi, yavaş yavaş dağılın" mesajı vermesi üzerine öğrenciler dağılır ancak amaçları gruplar halinde caddelerde yürüyüş yapmaktır. Çıkış sırasında karşılaşılan polis barikatlarıyla yine taşlı sopalı ve bombalı çatışma başlayınca arka kapıdan çıkmaya karar veren öğrenciler bu kez de askerlerle karşılaşır ancak askerin gençlerin davranışlarını hoşgörüyle karşıladığı söylenmektedir. Arka kapıdan sızan öğrenciler Beyazıt Meydanı'na doğru "Hürriyet", "Katil polis", "Menderes istifa", diye bağırarak ilerlerken bazı çevre sakinleri kaldırımlarda ve pencerelerde gençleri alkışlamaktadır. Beyazıt Meydanı, diğer yönden gelen kafileler de birleşince binlerce kişiyle dolar. Meydan, karşılaşılan polislerle büyük çarpışmalara sahne olur. Taşlı tabancalı sahneler uzayıp gider, yaralanan öğrenciler hastanelere sevk edilir. Bu sırada 20 yaşındaki Turan Emeksiz adlı Orman Fakültesi öğrencisi polis kurşunuyla hayatını kaybeder. Cumhuriyet tarihinin ilk öğrenci şehidi olarak hatırlanacaktır. Hukuk Fakültesi öğrencileri; Cengiz Ballıkaya, Kenan Özten, Hüseyin Onur, Tıp Fakültesi'nden Mevlüt Kurtoğlu, İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nden Hüseyin Irmak ağır yaralanırlar. Sol kasığından giren kurşun Hüseyin Onur'un damarını patlatır. Onu, daha sonra sol bacağını keserek kurtarabileceklerdir. Kenan Özten'in bacakları tank paletinin altında kalarak parçalanır. Meydanda silaha karşı taşla devam eden savaş polis kurşunlarının tükenmesiyle son bulur. Polisler

çekilir, asker; öğrenci ile polis arasına girdiğinde öğrencilerden "Türk askeri çok yaşa" tezahüratları duyulur. Pek çok öğrencinin kurşunla tankla, kırbaçla, at tepmesiyle ve copla yaralandığı olaylar bir gün sonra Ankara'da da gösterilere neden olur. Hukuk Fakültesi ve Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencilerinin başlattığı gösterilere profesörler de katılır. Vali'nin ardından emniyet müdürünün, ardından da sıkıyönetim komutanının gelerek dağılma emrini vermesi öğrencileri yine durduramaz. Polis asker ve öğrenci arasında yine taşlı sopalı kavgalar meydana çıkar. Öğrenciler coplanırlar. Gazeteciler de polis şiddetine maruz kalır. 30 Nisan 1960'da İstanbul Sultanahmet'te çıkan olaylarda İstanbul Lisesi öğrencisi Nedim Özpolat öldürülür. Aynı gün DP hükümeti Ankara ve İstanbul'da sıkıyönetim ilan eder. İstanbul sıkı yönetim komutanlığı yayınladığı ilk bildiride her türlü toplantıyı ve saat 21:00 ile 05:00 arası sokağa çıkmayı yasaklar. Umuma açık yerleri kapatır. 28 Nisan olaylarının yazılması ve fotoğrafların basılması da yasaklanır. Tahkikat Encümeni de aynı olaylara ilişkin bildirisinde "28 Nisan günü İstanbul'da cereyan eden hadiseler hakkında encümenimizin hükümetin ve örfi idare (sıkıyönetim) kumandanlıklarının yapacakları resmi tebliğler haricinde her türlü haber havadis, makale, fıkra mütalaa, resim ve yazıların neşri yasak edilmiştir" sözleriyle yayın yasağının başladığını onaylar. İstanbul ve Ankara'daki öğrenci yurtları bir süre kapatılır ve öğrencilerin memleketlerine dönmeleri istenir. 1 Mayıs tarihli *Cumhuriyet*'in haberine göre Ankara'daki olaylarda 22 kişi yaralanmış 58 kişi gözaltına alınmıştır. Üniversite ve yüksekokullar 1 ay, *Cumhuriyet* ise verdiği karikatürün kamuoyunu karıştırma ve kışkırtma niteliğinde görülmesinden dolayı 10 gün süre ile kapatılmıştır.[119]

Kapatmalar, yasaklamalar bir ay kadar devam eder ve ardından tarihsel bölümde detaylarını vermiş olduğumuz 27 Mayıs hareketi ile silahlı kuvvetler Türkiye yönetimine el koyar.

Bu noktaya kadar Türkiye Milli Talebe Federasyonu tarafından gerçekleştirilen faaliyetlere bakıldığında uluslararası çalışmaların devam etmekte olduğu görülür. Bunun bir örneği Fransa'da öğrenim gören Türk öğrencilerin kurdukları Türk Talebe Cemiyeti'nin Fransız resmi makamlarınca tanındığı ve Fransız resmi gazetesinde yayınlandığıdır.

---

[119] Bu olaylarla ilgili bilgiler için bkz.; A. Kabacalı, M. Taylak, T. Feyizoğlu, Hikmet Çetinkaya, Tanzer S. Yılmaz, adı geçen eserler.

27 Mayıs'tan sonra TMTF yönetimini geçici bir komite devralır. Bir süre sonra Haziran ayında bu komitenin çalışmaları yetersiz bulunarak yeni bir yönetim kurulmasına karar verilmiş, 10 Haziran'da toplanan komitede yapılan seçim sonunda yönetim kurulu başkanlığına Ayhan Soysal seçilmiştir. Soysal'ın olağan kongre toplanana kadar birkaç ay sürecek bir başkanlık dönemi olmuştur.

27 Mayıs *Devrimi,*[120] TMTF, MTTB ve bağlı birlikler tarafından bir bayram sevinci ile karşılanır. 27 Mayıs darbesi süresince ordu ile birlik olan gençlerin özellikle 28 Nisan olaylarının da büyük etkisiyle itibarı artmış, gençler kamuoyu tarafından büyük destek görmeye başlamışlardır. Öyle ki bu dönemde insanlar itibar için "TMTF başkanıyım" şeklinde kendilerini tanıtır hale gelmişlerdir. Nurettin Sözen'in ifadesine göre kendi zamanında yani tam da 27 Mayıs Devrimi sonrasında "TMTF'nin itibarı çok yüksek idi. TMTF Başkan ve üyeleri gerek cumhurbaşkanı gerek başbakan gerek milletvekilleri veya ordu komutanları ile her istedikleri anda görüşebiliyor diledikleri konuları masaya yatırabiliyorlardı. Cumhuriyet baloları gibi önemli devlet törenlerinde bulunuyorlar, Cumhurbaşkanı tarafından ziyaret ediliyorlardı."[121]

27 Mayıs mit haline gelmiş, Atatürk ve devrimlerinin yanına bir de 27 Mayıs miti eklenmişti. 27 Mayıs Devrimi aleyhinde herhangi bir beyanat verilmesi gençleri sokaklara, protestolara taşıyan diğer bir konu olmuştur. Bunun örneklerinden biri İÜ Hukuk Fakültesi Anayasa Kürsüsü Başkanı Ali Fuat Başgil'in, dil devriminin memleketin sanat ve düşünce sistemini yıktığını, memlekette bir ahlak buhranı yaşandığını, herkesin önce Müslüman sonra Türk olması gerektiği yönündeki görüşlerinden dolayı 27 Mayıs Devriminin iyi havasını bozması gerekçesiyle istifasını istemeleridir. Başgil'in evi önünde lehte gösteri yapmak isteyen bir takım öğrenciler gözaltına alınmış bu konuda TMTF, İÜTB, İTÜTB, İYOTB, İTÜTOB başkanlarının yaptıkları basın toplantısında TMTF Başkanı Ayhan Soysal şunları söylemiştir:

> "İğrenç emellerine erişemeyen DP'nin kışkırtma ve özendirmeleri ile yıllarca geri bir düşüncenin esiri olan birkaç kişinin milli birlik ve beraberliği sarsıcı hareketlerini nefretle gözlemledik. Bütün tarihimiz boyunca her devrim hareketini gerici bir hareket izlemiştir. Bugünkü hareketi Atatürk düşmanı, devrim karşıtı, geri düşüncede birkaç bilinçsizin yapmış olduğu

[120] Öğrenciler, özellikle TMTF mensubu öğrenciler 27 Mayıs olaylarını devrim olarak tanımladığından bazı bölümlerde bu şekilde bahsedilebilmektedir.
[121] Nurettin Sözen ile 20/04/2017 tarihli görüşmeden alınmıştır.

> açıktır. Milli yararlarımızın ve birliğimizin söz konusu olduğu şu günde bu gibi hareketlere girişenlerin yurtseverliğinden şüphe ettiğimiz gibi bu ataklığı gösterenlere en küçük bir hoşgörü dahi yapılmamasını arzu ediyor ve bekliyoruz. Bu gibilerin şiarı herkesi dinsizlik, komünistlikle suçlayıp memleketi 27 Mayısta aşıp geride bıraktığımız karanlıklar içerisine sokmaktır. Bizce önemli olan çağdaş batı uygarlığına ulaşmaktır. Atatürk ideallerinin ve devrimlerimizin sahibi olarak bizi geriye götürecek kıpırdanışları da şiddetli şekilde bastıracak, milli devrimimizin ruhunu zedeleyen bu gibi hareketlere engel olacağız. Şunu özellikle belirtmek isteriz ki, üniversite gençliği bir bütündür, parçalanamaz. Er geç içerisinde bulunan birkaç satılmış ve zavallıyı da düzeltip saf dışı edecektir."[122]

Federasyon başkanı bu öğrencilerin anti-Kemalist ve Atatürk düşmanı olduklarını, sayılarının yüzü aşamadığını, toplam yirmi bin olan İstanbul Üniversitesi öğrenci sayısının içinde bu sayının bir anlam oluşturmayacağını belirterek liderlerinin Hukuk Fakültesi'nden Eyüp Yardımcı ve Kadir Mısıroğlu ismindeki kişiler olduğunu bildirmiştir. İÜTB Başkanı Ayhan Toraman da devrim karşıtı öğrencilerin, *Havadis* gazetesi yanlısı gösteriye katıldıklarını, kendilerini adım adım izlediklerini belirtmiş Prof. Ali Fuat Başgil hakkında şunları söylemiştir: "Ali Fuat Başgil *Yeni Sabah* gazetesine yazdığı ve havadis gazetesi tarafından kısaltılarak yayınladığı yazılarında savunduğu düşüncelerle milli birliğin bütünlüğünü bozmak istiyor. Bazı yalan ve suçlamalarla üyesi bulunduğu İstanbul Üniversitesi'nin elde ettiği saygınlığı sarsma yolundadır. Devrimlere yüz çeviren bu hocaya sormak gerekir niçin 1950'den 1960'a kadar susmuştur. O devirde tek yazı yazdığı gazete Necip Fazıl Kısakürek'in *Büyük Doğu*'sudur". [123] Başkan söz konusu profesörün durumunun senatoca incelenmesi için dilekçe ile rektörlüğe başvurduklarını açıklamıştır.

27 Mayıs Devriminden sonra TMTF yönetimini ele alan geçici komite toplanmış, çalışmalarını gözden geçirmiştir. Geçici komite yönetim kurulunun çalışmalarını yetersiz bulduğundan değiştirilmesine karar verilmiştir. Yapılan seçim sonunda yönetim kurulu başkanlığına Nurettin Sözen, ikinci başkanlığa Kemal Özelçi, genel sekreterliğe Yalçın Gürsel muhasipliğe de Yüksel Atilla seçilmiştir.

Sözen döneminin önemli konularından biri İstanbul'da bulunan MBK üyelerinden Kurmay Yarbay Şükran Özkaya'nın yüksek rütbeli iki subay ile birlikte

[122] T.Feyizoğlu *age*., s. 63-64.
[123] *Cumhuriyet*, 1/8/1960.

MTTB'yi ve TMTF'yi ziyaretidir. Öğrenci temsilcileriyle görüşen Yarbay Şükran Özkaya pek yakında bütün öğrenci sorunlarının çözümleneceğini söylemiş ve başkanların dileklerini de not almıştır. Verilen habere göre [124] en kısa zamanda düzenleneceği belirtilen konular arasında öğrenci yurtları, öğrenci bankası ve krediler, öğrencilere yarı zamanlı iş olanakları, üniversite öğrencilerinin ortaokul ve liselerde öğretmen yardımcısı olarak kullanılması, öğrenci sağlık sorunları bulunmaktadır. Kurmay Yarbay Şükran Özkaya özellikle iki öğrenci kuruluşunun birleştirilmesi konusu üzerinde durmuş ve federasyonun genel başkanı Nurettin Sözen ile kırk dakika kadar süren gizli bir toplantı yapmıştır.

Bu sırada yükseköğretim öğrencileri hakkında bir kanun tasarısı hazırlamak üzere vilayetin öğretim üyelerinden bir komisyon kurulmuş ve bu komisyon öğrenci kuruluşları hakkında bir tasarı hazırlamıştır. Tasarıda öğrenci kuruluşlarının amaçları, kuruluş biçimleri ve cezai hükümleri açıklanmakta ve her fakültede ancak bir dernek kurulması kabul edilmektedir. Dernekler, birlikleri meydana getirecek birlikler ise federasyonu kuracaktır. Türkiye'de tek bir federasyon bulunacak ve ismi Türkiye Ulusal Öğrenci Federasyonu olacaktır. Bu hususta verilen bu haberin ileride hayata geçirildiği bilgisine ulaşılmamakla birlikte bu haber öğrenci derneklerinin hükümetin önemli meseleleri arasında yer aldığını göstermesi sebebi ile önemlidir. Böyle bir tasarı hazırlanmasına rağmen İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Ayhan Toraman basına verdiği bir beyanda "TMTF ile MTTB'nin birleşmesi diye bir şey olamaz zira MTTB olsa olsa konumu bakımından bizim alt kadememizde bir kuruluştur. Üstelik MTTB İstanbul Üniversitesi öğrencileri adına bile konuşacak durumda değildir çünkü MTTB'nin İstanbul Üniversitesi'ne bağlı fakülte ve enstitülerin ancak beşinde derneği bulunmaktadır. Buna karşılık birliğimizin 10 cemiyeti vardır" demiştir. [125]

Cezayir olayları TMTF'nin dikkat verdiği diğer bir hususdur. Cezayir Milli Talebe Birliği Başkanı TMTF'nin davetlisi olarak İstanbul'a gelmiş, TMTF ile yaptıkları toplantıda Cezayir Milli Kurtuluş Savaşı'nın amacını ve Cezayirli öğrencilerin öğrenim sorunlarını açıklamış ve davalarının Türk kamuoyuna açıklanması için basının yardımcı olmasını istemiştir. Toplantıda söz alan TMTF başkanı Nurettin Sözen, bütün özgür dünya ulusları öğrencilerinin yaptıkları yardımlara Türk öğrencileri temsilcisi olarak federasyonlarının da katılmasını görev bildikleri ve ilk olarak beş

[124] *Yeni İstanbul*/ 12/09/1960
[125] *Cumhuriyet*,13/9/1960.

Cezayirli öğrenciye burs sağladıklarını, küçük çapta başlayan bu yardımın, ilaç, elbise, battaniye, çadır vs. gibi maddi yardım kampanyası düzenlenerek yardımın devamı için çalışacaklarını açıklamıştır. Kırka yakın Cezayirlinin Fransızlar tarafından öldürülmesi ile sonuçlanan "Cezayir olayları" ile ilgili olarak Fransa Cumhurbaşkanı General De Gaulle'un Cezayir'e karşı tutumunu protesto etmek amacıyla TMTF ve bağlı öğrenci birlikleri sessiz bir yürüyüş yapmışlar ve Teknik Üniversite'den Taksim'e gelerek Atatürk Anıtı'na çelenk koymuşlardır. Daha sonra Fransız Konsolosluğu'na giden ve sayıları 300 üzerinde olan kalabalık, Fransızca "Hür Cezayirlilerle beraberiz, Cezayir'e hürriyet istiyoruz, Cezayir'den defolun" yazılı pankartları sessizce konsolosluğun kapısı önüne bırakarak, bir dakikalık saygı duruşundan sonra sessizce dağılmışlardır. TMTF bu konuda hem Başbakan Cemal Gürsel'e hem de Birleşmiş Milletlere birer telgraf çekmiş, Başkan Nurettin Sözen Cezayir'e verdikleri desteği dile getirmiştir:

> "Birleşmiş Milletler
>
> New York
>
> Türk gençliğinin kurtuluş savaşı yapan Cezayirlilerle beraber olduğunu belirtir, Birleşmiş Milletler 'de bu kanlı savaşa bir an önce son verecek adil ve olumlu bir kararın alınmasını dileriz. "
>
> "Devlet ve Hükümet Başkanı
>
> Ankara
>
> "Özgürlük savaşı yapan Cezayirlilerin maruz kaldıkları uygulamaları ve bugünlerde Birleşmiş Milletlerdeki tartışmaları ilgi ile izliyoruz. Özgürlük savaşını başarı ile bitirmiş bir ulusun gençliği olarak altı yıldan beri özgürlüğü için kahramanca savaşan Cezayirlilerin Birleşmiş Milletlerde desteklenmesini diler, en derin saygılarımızı sunarız."[126]

Aynı dönemde TMTF'nin üzerinde durduğu diğer bir konu da MBK'nın bir kararla 147 öğretim görevlisini görevden uzaklaştırmasıdır. TMTF Başkanı Nurettin Sözen, İÜTB Başkanı Turgay Ocakoğlu, İTÜTB Başkanı Metin Beştepe, İYOTB Başkanı Yalçın Gürsel ve Maçka Teknik Okulu Talebe Birliği Başkanı Yüksel Atilla ortaklaşa yaptıkları basın toplantısında, 147 öğretim üyesinin görevlerinden uzaklaştırılmalarını büyük üzüntü ile karşıladıklarını açıklamışlardır. 29 Ekim 1960

[126] T.Feyizoğlu, *age.* s.74.

Cumartesi gecesi TMTF Taksim Belediye Gazinosu'nda Cumhuriyet Balosu düzenlemiş, Baloya Prof. Tarık Zafer Tunaya ve Doçent Dr. İsmet Giritli ile Milli Birlik Komitesi üyelerinden Orhan Erkanlı ile Numan Esin Katılmışlardır. Erkanlı ile Esin, TMTF başkanı Nurettin Sözen ile bir müddet görüşmüşlerdir. Bir sohbet toplantısı içinde geçen görüşmenin tek konusu 147'lerin üniversiteden uzaklaştırılması olup bu konuda Erkanlı, yapılan uygulamada bazı haksızlıklar yapıldığını kabul etmiştir.[127]

TMTF yayın organı *Devrim Gençliği'*nin Kasım 1960 tarihli sayısı Federasyon'un o günkü ideolojisi hakkında bilgi vermektedir. [128]Amacının Atatürkçü ilkeler üzerinde kurulmuş devrimleri bütün imkânlarla korumak olduğunu ve dergide gençlik sorunlarına ve sosyal sorunlara yer verileceğinin açıklandığı "çıkarken" adlı giriş yazısının ardından "Atatürk diyor ki" adlı köşe Atatürk'ten bir takım sözlerle ve onun Türk gençliği hakkındaki beyanatları ile karşımıza çıkmaktadır. Falih Rıfkı Atay'ın "27 Mayıs'tan beri Atatürk yeniden dirilmişe döndü aradan aylar geçmesine rağmen bu rüya sevinci duygusunu hala kaybedemiyorum. Atatürkçülük, Atatürk sağ olduğu kadar ayakta" sözlerinin yer aldığı dergide, 10 Kasım nedeniyle yazılan Atatürk ile ilgili anma haberleri ve yazıların yanı sıra 27 Mayıs'ın getirdiği fırsatların dile getirildiği görülmektedir. Düşünceler 27 Mayıs öncesi *layık olunmayan idare*den kurtulmak için birleşen aydınların ve ileri güçlerin şimdi siyasi ve toplumsal hayata olumlu bir tutumla yeniden bağlandığı yönündedir.

Yine dergide 28 Nisan olaylarının nasıl başlayıp nasıl bittiğini anlatan, vatansever, vatanperver bir yazı yer almaktadır. Polisle öğrenci arasında gözü yaşlı bir hakemin, "Türk milleti ve onun sarsılmaz kudretinin temsilcisinin, asil kahraman Türk Ordusu'nun olduğunu bildiren yazı", Tunç Bilen imzasını taşımaktadır. Büyük devrim hareketi ile korku ile geçen bir devrenin kapandığı ve artık ışıklı günlere gidileceği ümidinin olduğunu belirtmektedir. "Özgürlük kavgası" sırasında yabancı öğrenci birliklerinden gelen telgraflara da yer verilmiştir. İsviçre, İsveç, Norveç, Kanada, Hollanda, Almanya öğrenci birliklerinden gelen telgraflarda öğrenci birlikleri, akademik hakların çiğnenmesini protesto ettiklerini, trajik ölümler ve yaralanmalar konusunda üzüntülerini, kahramanca savaşımları için Türk öğrencilerine besledikleri sempatiyi, gelecek günler için başarı dileklerini belirttikleri söylenmektedir. Her sayıda olduğu

[127] *Yeni İstanbul,* 29/10/1960.

[128] Herhangi bir yerde bu konuda bilgiye rastlanmamış olunmasına rağmen 27 Mayıs hareketinden itibaren bu tarihe kadar derginin yayın hayatının yine kesintiye uğramış olduğu varsayılmaktadır. Girişte yer alan çıkarken adlı yazıdaki yayın hayatına atılırken sözünden hareketle bu kanıya varılmaktadır.

gibi yine tiyatro, folklor, sanat haberlerine yer verilmiş, öğrencilerin sağlık araştırmaları için bir anket düzenlenmiş ve bütün öğrenciler bu anketi doldurmaya teşvik edilmiş, TMTF'nin cumartesi öğleden sonraları yaptığı koro çalışmalarına ilgilenenler davet edilmiş, Cezayir desteklerine değinilmiştir.

1960 devriminde oynadıkları rolle birlikte yükseköğrenim gören gençler en idealist yaşlarda aydınlanmacı bir ortamı yakalamanın ve örgütlü olabilmenin avantajıyla toplumsal gelişimde, kendiliğinden, öncü bir işlev üstlenirler. Siyasal toplumsal ve yasal kabul görü, söyledikleri ve yaptıkları ile ilgi çekmelerini de sağlamaktadır. Daha sonra detaylarına yer verileceği üzere öğrencilerin yeniden sokaklarda miting alanlarında görülmeleri 1960 yılının son aylarına rastlar. Atatürk heykellerinin bombalanmasına karşı "Atam İzindeyiz Andı" için büyük kentlerin meydanlarında toplanırlar. Özellikle İskenderun'da Atatürk heykeline atılan bomba büyük tepkilere yol açmıştır. İstanbul Üniversitesi bahçesinde toplanan öğrenciler önce hep bir ağızdan şu andı içmiştir: "Dünya var oldukça düşmanlar yaşadıkça onları ezmek bizler için vatani, en büyük ve en kutsal bir görev olacaktır." Düzenlenen mitingde konuşma yapan TMTF Genel Başkanı Nurettin Sözen "Atatürk'e yapılan saldırıyı nefretle karşıladık. 28 Nisan gençliği olarak ihtar ediyoruz, bu heykele yapılmış bir saldırıdır fakat fikir Atatürk'e, içimizdeki Atatürk'e el uzatılamaz. Görevimizi anlamış bulunuyoruz".sözleriyle olayı kınamış ve TMTF'nin olay karşısındaki tavrını belirtmiştir. [129] İlerleyen günlerde yine İskenderun Atatürk Heykeli'nin bulunduğu meydanda on binlerce insanın katıldığı mitingde bazı MBK üyeleri ile öğrenci dernekleri başkanları da hazır bulunmuşlardır.

Atatürkçülüğün son derece canlı ve önemli bir konu olduğu bu günlerle ilgili Tanıl Bora 27 Mayıs döneminin Kemalizm'i için şu ifadeleri kullanır:

> "Erken cumhuriyet döneminde, 1938 sonrası İnönü'nün cumhurbaşkanlığı döneminde Atatürk kültünün yeniden üretiminde göreli bir durulma görülür. Çok partililiğe geçişle birlikte bu ihmali İnönü'nün diktatörlük stratejisi olarak yorumlayan Demokrat Parti, ilk yıllarında Atatürk imgesinin ikmaline önem verdi. O dönemde anti-İnönü ve anti-CHP bir jestti bu. Atatürk'ün hatırasına hakaret sayılan fiilleri ve bunları teşvik etmeyi cezalandıran özel kanun 1951'de DP iktidarınca çıkartıldı. Atatürk kültünün asıl kaldıracı askeri müdahaleler

[129] T.Feyizoğlu, *age*. s. 75.

> olmuştur. Siyasi iktidarları istikrarı bozmak, iç barışı tehdit etmek ve cumhuriyetin kurucu değerlerini tehlikeye düşürmekle suçlayan darbeciler, birlik ve beraberliği tesis etme iddialarının sembolü olarak kendilerini Atatürk'le meşrulaştırdılar; kendilerini meşrulaştırmak için Atatürk mitosunu büyüttüler. 27 Mayıs 1960 darbesi hem Atatürk imgesindeki hem Atatürkçülük edebiyatındaki patlamayla bunun ilk etabıdır." [130]

1960 yılını *CHP Sosyal Demokrasi ve Sol* adlı çalışmasında Yunus Emre de şöyle değerlendirmektedir. "1960 Türkiye için devamlılığın değil tarihsel değişimin yılıdır. 27 Mayıs 1960 askeri darbesi ve 1961 anayasası toplum ve siyaset için bir sonraki darbenin yılı olan 1980'e kadar sürecek yeni bir dönem başlatmıştır. 1961 anayasası ile çerçevesi çizilen yeni rejim siyaseti ekonomiyi ve toplumu birçok açıdan değiştirmiştir." [131] Karpat'a göre ise "1960 darbesi sonrasında Türkiye'deki politik yaşama bir yandan askeri darbelerin diğer yandan siyasal partiler ve çeşitli toplumsal gruplar arasında bir darbe sonrası dönemde normal olarak beklenenden çok daha sık ve yoğun yaşanan çekişmelerin tedirginliği egemen olmuştur. 1960 öncesindeki politik istikrarla tam bir çelişki oluşturan bu huzursuzluk siyasal yönetimin yasal yoldan değiştirilmesi ve denetlenmesi için daha iyi bir sistemin kurulmasını amaçlayan bir dizi anayasal değişikliğin ardından ortaya çıkmıştır." [132]

1961 anayasası Türkiye siyasetine birçok değişiklik getirir. Seçimlerde nisbi temsile geçilmesi, senato ve Anayasa Mahkemesi yoluyla yürütmenin daha etkin bir denetiminin sağlanması, ithal ikameci sanayileşme modeline geçiş ve kalkınma planlaması bu değişikliklerden birkaçıdır.

Bu dönemde gençlerin toplumsal/siyasal yaşamın her alanında çıkışları vardı. Kurucu meclis çalışmalarını, yasaları yakından izliyorlar, görüş bildiriyorlar ve görüşleri ciddiye alınıyordu. [133] 27 Mayıs'ın gerçekleştirilmesindeki payları yadsınamayacak gençler ve örgütleri büyük değer kazanmışlardı. Gençlerin eylemleri de ihtilalin mantığına uygunluk gösterir niteliktedir. Hatta 1960'ların ilk yarısındaki gençlik hareketlerinin, Atatürk ilkelerine ve 27 Mayıs'a cephe alan davranışlarına karşı girişilen ve ilerici olduğu düşünülen tavırlar niteliğinde olduğu söylenebilirdi. Devrimlere ve 27 Mayıs'a yapılan hareket karşısında ilk ve en şiddetli tepki gençlerden

[130] Tanıl Bora, *Cereyanlar*, İstanbul, 2017, s. 123.
[131] Yunus Emre, *CHP Sosyal Demokrasi ve Sol*, İstanbul, 2013 s.47.
[132] Kemal H. Karpat, *Türkiye'de Siyasal Sistemin Evrimi: 1876-1980*, İstanbul, 2007 s.209.
[133] Şükran Soner, *Bizim 68'liler*,İstanbul,2008,s. 15

gelmekteydi. Gençler Atatürk ve 27 Mayıs adına konuşuyorlardı. Örneğin MTTB'nin 28 Nisan'ın birinci yıldönümü dolayısıyla yayınladığı bildiride şunlar okunuyordu "Atatürk nesli milliyetçi, devrimci ve idealist Türk gençliği dün olduğu gibi bugün de düşmanlarını kahreden bir kuvvet olacaktır. Hürriyet ideali yoluna nesiller boyunca binlerce şehit vermiş bir milletin vatansever gençleri olarak hürriyetimizi canımızdan aziz bilerek, icap ederse bu uğurda yeni şehitler vermekten kaçınmayacağız"[134]

TMTF'nin 147'ler olayı ile ilgilendiği haberlerine de bu dönem sıkça rastlanmıştır. 114 Sayılı Kanun'un değiştirilmesi için çektiği 4 Ocak tarihli telgrafında TMTF Başkanı Nurettin Sözen Milli Birlik Komitesi Sekreterliği'ne hitaben "114 sayılı kanun[135] ile ilgili çalışmalarınızı dikkatle ve ümitle izliyoruz. Yükseköğrenim gençliği, gerekli değişikliğin yapılmasını istiyor. Temsilci olmayan bazı kişilerin, öğrenciler hakkında size yanlış bilgiler verdiğini üzülerek öğrendik. Ulusumuz ve üniversitelerimiz için hayırlı olacak kararınızı bekliyoruz" [136] demiştir. 22 Şubat 1961 tarihli basın açıklamasında ise Sözen yine "147'ler konusunda hatanın giderilmesini bekliyoruz" demiştir. Bazı muhabirler tarafından verilen isimlerin hiçbir incelemeye tabi tutulmadan alt alta yazılması suretiyle ölçüsüz olarak hazırlanan listenin içinde büyük değerlerin var olduğunu bildiren Sözen şöyle der:

> "Şeref ve itibarları ile oynanmış hocalarımız arasında 28 Nisan Kurtuluş Savaşı sırasında yayınlanan senato bildirisine imza atanlar, yaralıları tedavi edenler hükümetin sıkı önlemlerine rağmen öğrencileri bağırlarına basanlar da mevcuttur. Bunlardan hiçbirine, yaptıkları başvurulara rağmen neden gösterilmiş değildir. Bu hareket hem geride kalan hocalarımızın hem de bizim geleceğe karşı güvenimizi sarsmıştır. Defalarca kabul ve ilan edildiği halde bu hataların düzeltilmesine gidilmemiş ve böylece bir sömestr geçmiştir. Her üniversitenin kadrosundan 40-60 öğretim üyesinin birden eksilmesinin öğretimde ne zor bir durum meydana getirdiğini açıklamaya gerek görmüyoruz. Bir hafta sonra ikinci sömestr öğrenimine başlayacağız. Bütün bu geçmişi unutarak bizi tam kadrolu üniversitemize kavuşturmak, dünya önünde Türk ulusunun saygınlığını yeniden kazandırmak ve nihayet kırılan şerefleri onarmak zamanı gelmiştir." [137]

---

[134] T. S.Yılmaz, *age*.s. 98.
[135] 28 Ekim 1960 tarih ve 10641 sayılı *Resmi Gazete*'de yayınlanan "Üniversite Öğretim üyelerinin bazılarının vazifelerinden affına ve bazılarının diğer fakülte ve yüksekokullara nakline dair" kanun.
[136] *Cumhuriyet*,31/10/1960.
[137] T.Feyizoğlu, *age*. s. 85.

Gençlerin toplum sorunlarıyla yakından ilgilenmeye başladığının bir başka kanıtı da nükleer silah karşıtı düşünceleridir. Nükleer konusundaki tepkiler 1961 yılının en çok değinilen sosyal konularından biridir. TMTF bu konuda "Türk gençlik ve aydınının nükleer silahlar karşısındaki düşünceleri nedir?" konulu bir açık oturum düzenlemiş ve Türkiye'de ilk defa düzenlenen böyle bir açık oturumun sonunda Nobel armağanı kazanmış atom bilgini Linus Pauling'in bütün insanlığı nükleer silahların yasak edilmesi uğrunda savaşıma çağıran bildirisi imzalanmıştır. Konuşmalar sonunda yayınlanan bildiriyle "Nükleer silahların yasak edilmesinin gereğine inanıyoruz. Bunların durdurulması için dünya aydınlarıyla aynı düşünce ve safta olduğumuzu Türk ve dünya kamuoyuna açıklamayı yararlı buluyoruz"[138] açıklaması yapılmıştır.

TMTF Anayasanın halkoyuna sunulacağı 9 Temmuz 1961 tarihinden 15 gün önce bir kampanya açmış, ilk olarak 3500 pankart bastırılmış, Ankara, Erzurum, Bursa, Zonguldak, Bandırma, Eskişehir ve çeşitli illere gönderilmiştir. Ayrıca 1 milyon "EVET" rozeti bastırılmış, bu rozetler üniversiteliler tarafından vatandaşların yakalarına takılmış, bir anayasa kervanı tertip edilerek Rumeli yakası gezilmiş rozetler halka dağıtılmıştır. Ayrıca İstanbul'un çeşitli semtlerindeki mağaza vitrinlerine ve duvarlarına rozetler yapıştırılmıştır. [139]Yeni anayasanın kabulünden önce yaptığı bir konuşmada TMTF 2. Başkanı Yalçın Gürsel şu ifadeleri kullanmaktadır.

> "Geçirdiğimiz buhranlı ve haince bir 10 seneden sonra inanmış ve ideal sahibi büyük Türk milletinin başardığı 27 Mayıs Devrimiyle başlayan demokrasi yolundaki çalışmalar sonunda, geleceğimizi garanti altına alan yeni bir anayasa hazırlanmış ve halkımızın onayına sunulmuştur. Federasyonumuza bağlı birlik başkanları ile yaptığımız görüşme sonucu, Türk Yükseköğrenim gençliği yeni anayasaya EVET diyecektir. Anayasamızın ana ilkelerini halka açıklamak için bütün üniversite ve yüksekokullara bağlı arkadaşlarımızı göreve çağırıyoruz. Federasyonumuz bu yolda çalışmalarına başlamış ve ilk adım olarak pankartlar hazırlamış bulunmaktadır.
>
> En güzel evet anayasaya; Anayasa bir milletin namusudur; Anayasa demokrasinin temelidir; Üniversiteli arkadaş, Anayasayı açıklamak senin görevindir; Anayasaya EVET diyeceğiz; Yeni anayasa haklarımızın ve geleceğimizin

[138] *Cumhuriyet*, 15/4/1961.
[139] "TMTF'dan Haberler", *Devrim Gençliği*, S.4, 1961 s.2.

> güvencesidir; Yeni anayasaya inanıyor ve güveniyoruz. Halkoyunda kabul edileceğine inandığımız anayasamızın millet ve memleketimize hayırlı olmasını temenni ederim [140]

Devrim Gençliği Ağustos sayısında verilen bu habere göre İstanbul Valiliği anayasa ile ilgili tüm bu çalışmalarından dolayı arayıp TMTF'ye teşekkür etmiştir.

TMTF turizm faaliyetleri de hızla devam etmektedir Belçika Papaz Okulu öğrenci, yönetici ve papazlarından oluşan altmış beş kişilik bir grup TMTF Turizm Müdürlüğünün çağrılısı olarak İstanbul'a gelmiş, dört gün kalarak görülmeye değer yerleri gezmiş, cami ve kiliseleri incelemişlerdir. Ayrıca Paris Üniversitesi'nden beş erkek yirmi altı kız öğrenci İstanbul'a gelmiş ve bir gün İstanbul'da kaldıktan sonra Anadolu'ya geçmişlerdir. Ülkeyi ziyarete gelen turistlere ülkeyi tanıtmak için yabancı dil bilen, tarihi eser ve zenginlikler konusunda bilgili eleman ihtiyacı üzerine TMTF Turizm Müdürlüğü tarafından açılan 7-8 ay süren Amatör Talebe Tercüman Rehber Kursları düzenlenmektedir. Bu tarihe kadar 350-400 amatör rehber yetiştirilmiş olduğu, bu yılki kursun öncekilerden daha geniş tutulduğu ve eğitim kadrosuna ülkede turizm alanında isim yapmış kişilerin dâhil edildiği bildirilmiştir. Türk öğrencilerinin yabancı ülkeleri görüp tanımaları için Avrupa seyahatleri, Fransa, İngiltere ve Norveç'te yol ücretleri gidene ait olmak üzere, ziraat ve kültür kampları, Karadeniz'de dinlenme kampı, yaz aylarında şehir içi geziler düzenlenmekte bunun için programlar hazırlanmaktadır. Bunların dışında Anadolu'daki okullarda yaşanan kitap sıkıntısını gidermek amacıyla kitap kampanyaları düzenlenmiş, öncelikle Milli eğitim Müdürlüğü'ne müracaat edilmiş, okullara duyuru yapılmış ardından 1. Ordu'dan ve emniyet müdürlüğünden alınan araçlarla kitapların toplanmasına başlanmış, geliri ile kitap kampanyasına katkı sağlanması amacıyla bir konser düzenlenmiştir. Türkiye'yi ziyaret eden öğrencilerin ülkedeki öğrenci indirimlerinden yararlanması sağlanmış bunun yanı sıra yurt dışını ziyaret eden öğrencilere de sağlık sigortası yapılması için bir sigorta şirketi ile anlaşma yapılmıştır. TMTF'nin düzenlediği 6. Uluslararası Kültür Festivali İstanbul Ankara, Bursa ve İzmir'de gerçekleşmiş 375 yabancı davetli ağırlanmıştır. Yemek yatak ücretleri federasyon tarafından karşılanan gruplar arasından tarihî bölgeleri gezmek isteyenlere TMTF Turizm Müdürlüğü'nün amatör rehberleri eşlik etmiştir. Almanya, İtalya, Fransa, İngiltere gibi ülkelerin tiyatro ve koroları

[140] *Cumhuriyet*, 19/6/1961.

gösterileri de festival kapsamında yer almıştır. Uluslararası Kültürel Organizasyon Başkanı Raif Ertem'in söylediğine göre dört şehirde birden koro, orkestra, folklor ve tiyatro gruplarının katıldığı festival turistik açıdan oldukça faydalı olsa da İstanbul'da dahi yeterince festival izleyicisi yaratılmamıştır.[141]

TMTF'nin bu yıl ilgilendiği bir başka konu Yedek Subay Öğretmenlerdir. Bu konuda Ankara'da yetkililerle görüşen TMTF temsilcileri Yalçın Gürsel ve Yaşar Gökhan aldıkları neticeleri şu şekilde özetlemişlerdir:

> "15 Ekim 1960 tarihinden önce lise ve muadili okullardan mezun olanların 2 sene yedek subay öğretmenlik yapmaları konusunda müktesep hakları kabul edilmiştir. Milli eğitim Bakanının son basın toplantısında bahsettiği bir yıllık erlik bir yıl öğretmenlik mevzuundaki kanun tasarısı kanunlaşırsa, 15 Ekim 1960 sonrası mezun olan lise mezunları bu yeni kanuna tabi olacaklardır. Yedek subay öğretmenler 3 aylık eğitim sırasında er elbisesi değil, yedek subay talebesinin dâhili elbisesini giyecekler, ilerideki senelerde ise askeri eğitim sırasında yedek subay öğretmenler yedek subay talebesinin dâhili ve harici üniformasını giyecekler, ikinci üç aylık eğitimde teğmen üniformasını giyerek terhis olacaklardır. Yedek subay öğretmenlerin öğretmenlik esnasında orijinal bir rozet takmaları özel bir hüviyet ve berat verilmesi hususunda karara varılmak üzeredir. Bu rozet ve belge yedek subay öğretmenlere bazı askeri imkânlar verecektir. Üniversiteli yedek subay öğretmenlere imtihanları için 15 Haziran'dan sonra bir ek izin verilmesi için vaki teşebbüslerimiz ilgililerin Ankara'da bulunmamaları sebebiyle kesin bir neticeye bağlanamamıştır. Gençlik temsilcisi Hüseyin Onur[142] gerekli temaslarda bulunup neticeyi bize en kısa zamanda bildirecektir. MBK üyeleri eğitim bölgesi kumandanının bir hafta izin verme salahiyetinin mevcut olduğunu ifade etmişlerdir. İsteklerimiz MBK üyelerince masum ve makul olarak vasıflandırılmıştır." [143]

1961 yılının 28 Nisan'ında yaşanan olaylar üzerinden bir yıl geçmiş ve 28 Nisan anma töreni yapılmıştır. Tören Sabah 9.55'te İstanbul Üniversitesi bahçesinde Atatürk

---

[141] *Devrim Gençliği*, S.3,1961, s.2.

[142] 28 Nisan olayları sırasında sol bacağını yitiren İstanbul Hukuk Fakültesi öğrencisi Hüseyin Onur, 4 Aralık 1960 tarihinde tedavi için gittiği Londra'dan 19 Şubat 1961 tarihinde dönmüş dünyanın en iyi ortopedistleri tarafından tedavi edilmiş egzersiz yaptırılmış yapay bacak takılmıştır. Döndükten sonra Kurucu Meclis Gençlik Temsilcisi olmuştur.

[143] "Yedeksubay öğretmenler ve TMTF", *Devrim Gençliği*, S.3, 1961, s. 9.

Heykeli etrafında MBK üyeleri, İstanbul Valisi ve Belediye Başkanı, üniversite öğretim üyeleri, Kurucu Meclis Temsilcileri ve ordu mensupları ile üniversite gençliğini temsilen yüz elli öğrencinin katılımıyla başlamış, çelenklerin Atatürk heykeline konulmasının ardından üniversite bahçesinden Hürriyet Meydanı'na çıkılmıştır. Meydanı dolduran binlerce genç 3 dakikalık saygı duruşunda bulunmuş, İstiklal Marşı okunmuş ve Mehter Takımı'nın katılımıyla Gazi Osman Paşa Marşı söylenmiştir. İÜTB Başkanı Ayhan Efeoğlu, Orman Fakültesi Dekanı Salahattin İnal, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Fahri Özdilek, Örfi İdare Kumandanı Korgeneral Cemal Tural, İstanbul Valisi ve Belediye Başkanı Tümgeneral Refik Tulga, Kurucu Meclis temsilcisi Hüseyin Onur ve gençlik teşekkülleri temsilcilerinin konuşmalarının ardından resmi geçit yapılmış ve saat 14:00 da törene son verilmiştir. Gece ise hürriyet meydanında meşaleler yakılmış ve bando marşlar çalmıştır. İzci talebeler Turan Emeksiz' in şehit olduğu yerde nöbet beklemişlerdir.

60-61 yıllarında daha önce de belirtildiği gibi tek öğrenci teşekkülü kurulması çabaları başlamış öğrencilerin hep bir arada olmaları ile daha etkin olacakları düşünülmüş ve bu hususta birtakım çalışmalar yapılmıştır. Milli Birlik Komitesi bu konuda bir kanun tasarısı hazırlamış, hazırlanan tasarıya göre cemiyetler kanununa eklenen bir madde ile federasyon statüsü tespit edilecek ve Kurum Türkiye'deki yükseköğrenim gençliğini temsil eden en büyük dernek olacaktır. Bu konuda gazetede yer alan bir habere göre: "Türkiye'deki bütün yüksek öğrenci kurul ve federasyonlarının Türkiye Ulusal Öğrenci Federasyonu adı altında birleştirilmesi kararlaştırılmıştır. Karar bu sabah MBK güvenlik komisyonunda komite üyesi Muzaffer Yurdakuler, MTTB ve TMTF Ankara Teşkilatı başkanları ve Milli Eğitim Bakanlığı temsilcilerinin katıldığı toplantıda alınmıştır. Bu konuda Milli Birlik Komitesi'nde bir kanun tasarısı hazırlanmıştır. Buna göre cemiyetler kanununa eklenen bir madde ile federasyon statüsü tespit edilecek ve kurum Türkiye'deki yükseköğretim öğrencilerini temsil eden en büyük dernek olacaktır."[144]

TMTF 16. Devre genel kurulunda görüşülen bu husus MTTB içerisinde de kabul görmüş her iki kuruluşun temsilcileri çalışmalara başlamış ancak ne var ki belli sebepler dolayısıyla sonuçlanamamıştır. 61 yılı üçüncü çeyreği itibarı ile genel başkanlığa gelen M. Kemal Kumkumoğlu ve MTTB Başkanı Faruk Narin kendileriyle bu konuda yapılan

[144] *Dünya,* 7/12/1960.

röportajda, çalışmaların devam ettiğini birleşmeyi istediklerini ancak henüz yeterli ve gerekli koşulların şekillenmediğini bildirmişlerdir. İleriki zamanlarda da temsil salahiyeti konusunda anlaşılamadığı gerekçesi ile birleşmenin gerçekleşemediği bildirilmiştir.

Yukarıda anlatılanların ışığında, 27 Mayıs öncesinde büyük olaylara vesile olan ve son derece hareketli üniversite gençliğinin, darbe sonrasında, kavuştukları görece özgür ortam neticesinde rahatlamış olduğunu ve bu sürede politik herhangi bir hareket görülmediğini söylemek mümkündür. Genel Başkan Nurettin Sözen'in federasyon hakkındaki sözleriyle Cavit Orhan Tütengil'in talebe teşekkülleri hakkında yazdığı yazı dönemin özetlenmesi ve TMTF'nin ne oranda söz sahibi olduğunun görülmesi açısından oldukça önemlidir.

60-61 yıllarında Genel Başkanlık yapan Nurettin Sözen Federasyon faaliyetleri hakkındaki görüşlerini şöyle dile getirmektedir:

> "TMTF Türkiye'deki tüm yükseköğrenim kurumu öğrencilerinin pasosunu verirdi. Ben başkanlık dönemimde teker teker onları imzaladım. İmzalar için 1 lira alınır bu para birliğe verilirdi. Birlik de talebe cemiyetlerine verirdi. Mesela Yeşil Kartlar vardı belli koşullara uyan belli ücreti ödeyenler yurtdışına gidip belli bir süre orada kalabilmek için TMTF Turizm bürosundan yeşil kart alırdı. Onları da biz verirdik. Türkiye'de hiçbir dalda yokken TMTF değişim programı ile yurtdışına öğrenci gönderir oradan öğrenci getirirdi. Federasyon olarak resmi yetkilerimiz vardı. Yassıada duruşmaları için resimli ziyaretçi kartları tahsis edilmişti. TMTF komisyonlarıyla ve etkinliğiyle çok önemli bir kuruluştu. Binamız Hürriyet Gazetesinin eski binası karşısındaki sütunlu binaydı devletten destek alınarak dekore edilmişti. Örneğin başkan odası cumhurbaşkanı odası gibiydi. Her yer maun kaplamalı. Harika bir toplantı salonu ve kütüphanesi vardı. Ben ilk defa çift kapıyla orada karşılaştım. Girince lambalar meşgul yanıyor. En alt katta turizm bürosu vardı. Türkiye'de turizm bürolarının kurulması federasyonla başlar. Müdürlüğe atadığımız öğrenci arkadaşlarımız vilayetlere giderek batıda gördüklerini veyahut duyduklarını anlatarak komisyonda görev alarak bu turizm hareketlerinin yaygınlaşmasında birinci derecede rol oynamışlardır. Orada karşılaştıkları şeyler; öğrenci vapuru olur mu öğrenci uçağı olur mu gibi tepkilerdi. Şu anda bile yok böyle bir uygulama. Uluslararası Talebe Federasyonlar Birliği COSEC'e üyeydik. Büyük iddiayla söylüyorum. Türkiye'nin folklor örgütlenmesini TMTF başlatmıştır. Bunların başındaki bütün hocalar zamanında federasyonun folklor heyetinde

> oynamış insanlardır. Federasyon Türkiye'de ilk uluslararası festivalleri yaptı. Yani şu bugün çok konuşulan uluslararası festival diye bir şey var ya, onu ilk Türkiye Milli Talebe Federasyonu söyledi. Her dalda sanatta, cazda ya da diğer alanlarda yabancı ülkelerden öğrenciler gelerek üç gün, bir hafta açık havada ya da kapalı salonlarda kültür festivaline katıldılar. Ben 23 yaşında TMTF genel Başkanı iken kendimi devlet başkanı gibi görüyordum. Çünkü mesela ben başbakanla görüşmek istiyorsam randevu yoktu. İstanbul'dan telefon edip efendim ben yarın geliyorum size anlatacaklarım var derdim başbakana. Cumhurbaşkanı ile görüşmek için randevu almak yoktu. Ekonomik olsun diye askeri uçakla giderdim üstelik. Mesela benim o dönem Dünya gazetesinin birinci sayfasında üç tane haberim çıktı. Kurucu Meclis'e Hüseyin Onur'un gönderilme günleriydi. Gazete o zaman Falih Rıfkı Atay'ındı. Muhalefeti en çok Dünya Gazetesinden izlerdiniz. Birinci sayfasında TMTF Başkanı olarak yer aldım. Bunu şuna yorumlamak istiyorum. Öğrenci örgütlerinin ağırlığı vardı. Bugün sıfır olan karmakarışık olan etkin olmayan öğrenci örgütlerinin o dönem ne kadar önemli olduğunu anlatmak istiyorum. Orada çok ince bir şey var. Ülke talebelerine güveniyordu. TMTF çok büyük bir otoriteydi. Üstelik bağımsızdı, güdümlü değildi."[145]

Devrim Gençliği Dergisi 1961 Mayıs sayısında Cavit Orhan Tütengil talebe teşekküllerini bekleyen işler hakkında yazdığı eleştiri mahiyetindeki yazı da farklı fikirleri görebilmek açısından değerlidir:

> "Üniversite ve yüksekokullara devam eden talebelerin dernek ve cemiyetleri nelerle uğraşıyor? Yaptıkları yapması gerekenlerin tümünü kuşatıyor mu? Bu konulardaki düşüncelerimi Devrim Gençliği okurlarıyla paylaşmak istiyorum.
>
> Önce şu sorunun cevabını arayalım. Talebe teşekkülleri yukarıya doğru mu yoksa yukarıdan aşağıya doğru mu şekillenmektedir? Bu sorunun değindiği mesele başka bir deyişle talebelerin kendi teşekkülleriyle ne ölçüde ve nasıl ilgilenmekte olduklarıdır.
>
> Görünüş şudur: oldukça hararetli geçen seçimler dışında büyük talebe çoğunluğunun, kendi adlarına faaliyet gösteren cemiyetlerle bir ilgileri yoktur. Bu gibi teşekküllerde çalışmayı talebeliğin yanı sıra ikinci bir iş haline getirenler cemaat

[145] *İnsana ve Demokrasiye Adanmış Bir Hayat: Nurettin Sözen* (Derl. Şükrü Aslan, H.Kurtuluş), İstanbul, 2014, s.88.

gruplarına özgü düşünce ve davranışlarıyla yönetim kurullarından gelip geçmektedirler.

Demeçler basın toplantıları, çaylar balolar, son yıllarda moda haline gelen eğlence günleri ve festivaller dışında bu teşekküllerin ne gibi kültürel çalışmaları vardır? Talebe dünyasının mesken, sağlık, ucuz yemek, ders notu ve kitabı, sosyal dayanışma gibi meselelerinden ne kadarı ile ciddi bir şekilde uğraşmaktadırlar? Talebe davalarını savunan veya tanıtan fikir organları var mıdır?

Bu konular üzerinde hiç durulmadığı elbette söylenemez. Kendi aralarındaki oranlar ölçüsüz olsa da tiyatro faaliyetinden yayına turizm çalışmalarından köy incelemelerine kadar geniş bir alanda yer alan, bunun için de derine inmekten çok yüzeyde kalan gayretler eksik değildir. Fakat gene de talebelerin hayati meseleler etrafında yer alması gereken faaliyetler, gösterişe ve eğlenceye kaçan çalışmalar arasında devede kulak kalır.

Yazımın başından beri kullanageldiğim dernek ve cemiyet kelimelerinin derdin bir yüzüne işaret etmekte olduğunu ilgililer hemen anlayacaklardır. Cılız ve birbirine karşıt teşekküller yerine büyük organizasyonlara vararak daha etkili ve verimli çalışma ortamı yaratılabilir diye düşünüyorum. Böyle bir teşekkülü bekleyen işler arasında şöyle konuların da yer alacağını sanırım.

1- Odalarını ve evlerini talebelere kiraya vereceklerle talebeler arasında irtibat kurarak yerleşme işine yardım etmek
2- Üniversite sitesinin talebelerin sosyal faaliyetleri ile ilgili bina ve tesislerin yapılması için ilgilileri devamlı baskı altında bulundurmak
3- Şehir içinde ve çevrede yapılacak inceleme, yürüyüş ve gezintiler düzenlemek
4- Ders kitap ve notlarının ucuz ve süratli olarak basımını sağlamak
5- Üniversiteye ait bina ve salonlardan yararlanarak kahvaltı ve yemek, talebe konserleri ve temsilleri için gerekli düzeni kurmak ve işletmek
6- Sinema, müzik, kitap, spor, tiyatro… Kulüpleri kurarak talebe hayatına renklilik ve canlılık getirmek
7- Yurt ve dünya meseleleri etrafında seminerler, tartışmalı toplantılar tertip etmek, çağdaş fikir ve sanat meselelerine karşı ilgi uyandırmak
8- Dış ülkelere doğru yönelmiş görünen turistik faaliyetlerin yanı sıra Anadolu'ya yurdun dört bir köşesini tanıma ve inceleme gezileri düzenlemek.

Yukarıda sayılanlarla talebe teşekküllerini bekleyen işlerin noksansız olarak ortaya konulduğunu söylemek istemiyorum. Bunlara sizin de ekleyecekleriniz olabileceği gibi yeni durumların yaratacağı meseleler de olacaktır. Demek istediğim

> şudur: işe talebe teşekküllerini bekleyen işlerin ne olduğunu yeni baştan düşünerek girişilmelidir. Gayemiz nedir sorusuna bir defa daha cevap aranmalıdır. Konuya bu açıdan bakılınca söz konusu ettiklerimizle bunlara eklenecekler sorunun cevabını arayanlara ışık tutmaz mı dersiniz?"[146]

TMTF 16. Genel Kurul toplantısı 11 Mart 1961 tarihinde saat 10:45 te İstanbul Belediyesi oturum salonunda başlamış, altı birlik ve 45 cemiyeti bulunan federasyonun toplantısında 130 delege hazır bulunmuş ve gündem tasarısı gereğince divan seçimine geçilmiştir. *Dünya* gazetesinin 12 Mart 1961 tarihli haberine göre Federasyon kongresinde bir Kurmay Albay, iki yarbay, bir binbaşı, 1. Ordu Örfi İdare Kumandanlığı adına hazır bulunmuşlar ve kongreye bir ara 66. Tüm K. Tuğg. Faruk Güventürk ile Temsilciler Meclisi Üyesi Hasan Tez de gelmişlerdir. 10 gün sonraki haberde kongrenin halen devam ettiği ve yeni başkanın bir türlü seçilemediği bildirilmektedir. İstanbul Üniversitesi Başkan adayı Nurettin Sözen ile Ankara Üniversitesi Başkan adayı Kemal Kumkumoğlu 12 turdur başkanlık için gerekli olan oyu bir türlü alamamıştır. Uzun süren seçimden delegelerin tümü yakınmakla beraber bir türlü bir aday üzerinde birleşememişlerdir. Adaylardan Nurettin Sözen'in turlarda aldığı 61-69-30-41-60 oya karşılık Kemal Kumkumoğlu 58-45-59-48-52 oy almış, her iki aday da gerekli olan 78 oyu alamadıkları için seçilememiştir. Aynı gazete 24 Mart tarihli baskısında 19. Turda halen seçilemediğini bildirirken 25 Martta kongrenin sona erdiğini ve Genel Başkanlığa Kemal Kumkumoğlu, ikinci başkanlığa Yalçın Gürsel'in seçildiğini bildirmektedir.

Bu konuda anılarına değindiğimiz Nurettin Sözen süreci şu şekilde anlatmıştır:

> "27 Mayıs'tan sonra İstanbul Belediye salonunda federasyonun genel kurul toplantısını yaptık. Günlerce sürmüştü. Benim adaylığım tekrar söz konusu oldu. Burada çok ilginç gelişmeler oldu. Karşımda güçlü muhafazakâr milliyetçi bir takım vardı. Ben bir türlü yeterli sayıya ulaşamıyor, hep sınırda kalıyordum. Dolayısıyla seçimler çok uzadı. Ancak sonradan öğreniyorum ki bu organize edilmiş bir durum. Kongre başkanından öğrendiğim kadarıyla oylar tamamlanmasın diye oy kullanacak kişilerin o gün toplantıya gelmesi bir şekilde engelleniyormuş. Mesela kadın arkadaşlar kulüplere götürülüyormuş seçimlerin yapılacağı günler. Okulumun aksayacağından korktukları için

[146] Cavit Orhan Tütengil, "Talebe Teşekküllerini Bekleyen İşler", *Devrim Gençliği,* S.3, 1961, s.14

> ailem de ikinci kez başkan olmamı istemiyordu. O arada bir sürü olay gelişti. Daha sonra milli eğitim bakanı olacak Vehbi Dinçerler Maçka Teknik Okulu talebe birliği başkanıydı ve muhafazakârdı. Bir gün bana geldi, reis diye konuşuyor benimle, "çok uzadı bu çok zarar görüyoruz, üzülüyoruz, biz oturduk arkadaşlarla düşündük geçmişte yaptığımız hizmeti gözden geçirdik. Biz sizi oybirliğiyle seçeceğiz ama size tek bir koşulumuz var CHP'den istifa edeceksiniz" dedi. Onların adayı arkadaşım Kemal Kumkumoğlu'ydu kendisi avukattır ve Ankara Üniversitesi'ni temsil ediyordu. Ben İstanbul Üniversitesi adayıydım. Dinçerler 3-5 kişilik bir heyetle gelmişti ve sözcülüğünü yapmıştı. Niye? Dedim. Dedi ki TMTF yani Türkiye'nin sayılı sivil toplum örgütlerinden birinin başında partili bir insan olmamalı. Sen namuslu dürüst bir insansın senden kuşkumuz yok. Yani bağımsız hareket edeceğinden eminiz. Ama sana karşı oluş nedenimiz CHP'li olman. Dedim ki "bu teklifi bana kongre lafı olmadan üç ay evvel bir pazarlık konusu olmadan yine böyle üç dört talebe birliği adına gelerek yapsaydınız ve bizim talebe federasyonu başkanımız bir siyasi partiye kayıtlı olamaz deseydiniz buna hiçbir itirazım olmazdı. İstifa ederdim. Şekil olarak da olsa düşüncelerim açısından fark etmese de ben istifa edebilirdim. Ama şimdi seçim sürecine girilmiş. On gündür seçim yapılıyor. Benimle pazarlık eder gibi buradan ayrılırsan seni seçeriz gibi bir durumu kabul edemem. Onun için istifa etmeyeceğim kusura bakmayın. Ben partiye kayıtlıyım ve partili olarak kalacağım. Buraya seçilirken de partiliydim. Hizmet ederken de partiliydim. Bu ayrılmam için bir sebep değil. Bu olayların üzerinden zaman geçti dayanacak gücüm kalmamıştı ailem derslerim aksıyor diye endişeliydi. Benim genel sekreterliğimi yapan Yalçın Gürsel diye bir arkadaşım vardı vardı ben çekileyim sen aday ol dedim. Kongre sonunda Yalçın Gürsel ikinci Başkan Kemal Kumkumoğlu Ankara'dan Genel Başkan oldu."[147]

Kemal Kumkumoğlu dönemi TMTF'nin görece sakin bir dönemidir. Bu dönemde federasyon yayın hayatına devam etmediğinden yapılanlar hakkındaki bilgilerimiz gazete haberleri ile sınırlıdır. Kumkumoğlu'nun federasyon ile ilişkisine dair az sayıda habere rastlanmış ancak bu haberler neticesinde Kemal Kumkumoğlu'nun fikirlerinin federasyon genel yapısına aykırı olduğu görülmüştür.

Bunlardan ilki Kumkumoğlu'nun gazetelerde çıkan 147'lerle ilgili bildirisinin teşkilat bünyesinde bir problem olması haberidir. TMTF nin bu konudaki görüşüne, davranışına ve genel kongresinde almış olduğu karara karşı olan Kumkumoğlu'nun

[147] .Nurettin Sözen 29/12/2015 tarihli görüşmeden alınmıştır.

bildirisi birlik başkanları tarafından tasvip edilmemiş, birlik başkanları 114-ve 115 Sayılı Kanunların aynen uygulanacağını ifade eden ve bunu federasyonun görüşüymüş gibi kamuoyuna açıklayan Kumkumoğlu'nun durumunu 7 Mayısta yapılacak genel idare kuruluna götüreceklerini açıklamışlardır.

Dönemle ilgili diğer önemli haber ise Kumkumoğlu'nun kongrede tabanca ile ateş etmesidir. Türkiye Milli Talebe Federasyonuna bağlı 6 birlik başkanı aralarında bir protokol hazırlayarak TMTF'yi 25 Aralık'ta olağanüstü kongreye çağırmışlardır. TMTF'nin olağanüstü kongreye davet edilme sebebi Genel Başkan Kumkumoğlu'nun sebep ne olursa olsun Ankara Yüksekokullar Talebe Birliği Kongresi'nde tabanca ile ateş etmesidir. Bu olağanüstü kongre diğer kongrelerden ayrı bir mahiyet taşıyacak ve bir nevi haysiyet divanı olarak çalışacaktır.[148]

Aralık ayında yine -daha önce bahsedilen- yedek subay öğretmenler ile ilgili komisyonunun başkanı Yaşar Gökhan TMTF binasında bir basın toplantısı düzenleyerek yedek subaylık, yedek subay öğretmenler konusundaki görüşünü "Biz lise mezunlarının er olmasına taraftar değiliz 1111 ve 97 sayılı kanunlar yeniden gözden geçirilmelidir" şeklinde açıklamıştır. Başkan *ordumuzun* her devre 3000 yedek subaya ihtiyacı olduğunu üniversite ve yüksekokul mezunlarının bu ihtiyaca cevap veremediklerini belirterek bir lise mezununun bir ilkokul mezunu veya *cahil* bir insanla aynı statüye tabi tutulmamalarını istemiştir. "Üniversite ve yüksekokullara yapılan tehacümün bir sebebi de lise mezunlarının yedek subay olamamasıdır" diyen başkan üniversiteye giremeyen gençlere askere gidebilme veya tekrar üniversite giriş imtihanlarına katılabilme imkânı verilmesinde fayda olduğunu ifade etmiştir.[149]

1961 Mart ayında Kemal Kumkumoğlu'na teslim edilen Genel Başkanlığın Temmuz 1962 yılında Erdoğan Tuncer tarafından yürütüldüğü görülmektedir. TMTF Atatürk ilkelerine ve 27 Mayıs karşıtlığına cephe alan karakterini korumakta, yurdun ulusal birliğinin korunmasına ve kuvvetlenmesine hizmet etmek gayesini taşımaktadır. Yapılan boykot çağrıları, yayınlanan bildirilerde "27 Mayıs Devrimi"ni benimsemeyenlere karşı yapılan açıklamalar dikkati çekicidir. Demokrasiden ve onun savunucusu olan ordudan yana olunduğu her fırsatta dile getirilir.

---

[148] *Cumhuriyet*, 7/12/1961.
[149] *Cumhuriyet*, 4/12/1961.

"1950 sonrası kara bulutlar devresi. Bütün moral değerlerimizi kaybettiğimiz çağ. İş başına gelenler cahil, duygudan yoksun maddi çıkarlarını düşünüyorlar sadece. Kıtlıktan çıkmış gibi çalıyorlar. Çaldıkça sapıtıyorlar memleket işlerini. Fakir düşüyor millet. Yurdun inancı kalmıyor kendilerine. İktidardan düşmemek için çare arıyorlar. Diktatörlerin kullandığı en kötü iki yola giriyorlar. Şahsi çıkarlarını gerçekleştirmek için acımadan bu vatana önce ahlakını bozuyor toplumun birçok kimselere maddi çıkarlar temin ediyorlar. Memleket içinde bedavadan geçinen partiye girince nimetlere kavuşan geniş bir kütle yaratıyorlar. İktidarlarını bu kütleye dayıyorlar. Devlet paralarını akıtıyor bu insanlara. Vatanın hoşnut olmadığı fakat onlardan hoşnut bir kitle cerahat gibi duruyor orta yerde. Gayesiz, fikirsiz, sadece mali, maddi hırs içinde. Yurdun değişik bölgelerinde her türlü çalmayı, adam kayırmayı, ahlaksızlığı yapan bu kitle: İktidar hastalarının yarattığı kanser. İktidarcılar bir yola daha başvuruyor. Milletin duygularını istismar etmek için. Ankara barlarında çıplak kadın âlemleri, Çankaya'da harem hayatı yaşarlarken çıkıyorlar camileri ziyarete. Eyüp Sultana gidiyorlar kurban kesiyorlar. Yunus Emre gibi Allah Allah deyip dolaşıyorlar. Kimisi peygamberim diyor kimisi veli. Kendi çıkarları uğruna toplumun zayıf tarafını istismar edip duruyorlar. Hakiki yolu gösteren değerleri savunan, bu ulusu gerçekten seven kimselere çamur atıyorlar. Dinsiz diyorlar vatanseverlere. Varsın yok olsun mutluluğumuz, değerlerimiz yok olunca akıl fikir, kimse çıkıp söyleyemeyecek yaptıkları işin kötülüğünü. Onlar adam öldürecek onlar 20 yaşından beri bu ulusun mutluluğu için saçlarını aklaştıran kahraman, kurtarıcı büyük asker İnönü'müzün kafasına taş attıracak. Topkapı'da suikast tertip edecek, yurtdışına çıkarılmasını isteyecek ve herkes susacak. Gerçekte hep yanılıyorlar hesaplarında. Düşünmüyorlar ki bir nesil yetişmiş devrimleri koklaya koklaya… Bir nesil yetişmiş aydınlık çağın bilgilerini öğrene öğrene. Ve Mustafa Kemaller yetişmiş 28 Nisan 27 Mayıs yaratacak. Hem bu sefer Mustafa Kemaller bir değil iki değil onun ilkelerinde binlerce, on binlerce Mustafa Kemaller var bu yurdun üzerinde.

Mutlu bir gündü o Ulus özgürlüğüne yeniden kavuşmuştu. Yıllar yılı süren acının sonu. Kötü acıydı o. 27 Mayıs kurtarmıştı bütün acılardan. 27 Mayıs 1924 sonrasının mutluluğunu getiriyordu bizlere. Atatürk'ün havası vardı yeniden bulutlar çekilmişti, kavuşmuştuk aydınlığımıza. İçimizi artık yurt adına bir korkudan bürümeyecek. Korkmayacağız 1950 -1960 devresinin geri gelmesinden. Bir zamanlar dışa karşı dış istiklal, dış hürriyet uğruna cephelerde savaşmış, Lozan imzalamış ak saçlı kahraman İnönü dışa karşı hür bir devletin kendi iç idaresinde de hür olması, yurttaşlarının hür yaşaması için çetin savaşlarını başarı ile sona erdirmiştir. Demokratik düzen için on yıl en güç şartlar altında çalışması kıvanç kaynağıdır. İhtilalin fikir liderliğini yapan büyük devlet adamı, büyük asker İnönü ihtilal

> sonrası yapılan serbest seçimler sonrası Türkiye'nin başvekili olarak sorumluluğunu üzerine almış koalisyon hükümetinin zorluklarına rağmen büyük şahsiyeti ile kitleleri etrafında toplamış, partiler arasında koalisyon sağlamıştır. Demokrasi için her türlü fedakârlığı kabullenen İnönü yine ulusun midesini bulandıran kişisel çıkarlarını düşünen düşüklerden yana olan intikamcı istismarcı unsurlara şamarı indirecek ikinci ordu teşebbüsü onun şahsiyetinin büyüklüğü karşısında erimiştir. Bu demokratik rejim için katlanılan son fedakârlıktır. Eğer partiler yıkıcı hareketlere devam ederler, 27 Mayıs devrimine ve orduya çamur atmaya devam suretiyle küçük hesaplar peşinde koşacaksa başta İnönü ve Türk gençliği demokrasi bahasına ikinci bir harekete karşı direnmeyecektir."[150]

TMTF'nin ihtilal öncesi ve sonrası ile ilgili genel düşünce yapısını anlatan bu yazıya paralel olarak dönemin gazete ve dergilerinde de TMTF'nin *istismarcı* ve *gerici* olarak adlandırdığı *27 Mayıs Devrimi'*ne ve Atatürk ilkelerine karşı olduklarını düşündükleri basını sıkça boykot ettikleri ve gençleri, halkı bu boykotlara davet ettikleri görülmektedir. *Hakikat, Ekspres, Son Posta, Yeni İstiklal, Son Havadis, Yeni İstanbul ve Zafer Gazeteleri* için sık sık boykot çağrıları yapılmış, Türk ulusuna gerçek yolu gösteren büyük Türk askeri İnönü'ye bağlı olunduğu her fırsatta açıkça dile getirilmiş, 28 Nisan ve 27 Mayıs olayları ile tarihe geçmiş gayrı meşru bir iktidarın telifçiliğini yapanlar defalarca uyarılmıştır.

1962 yılında TMTF'nin yalnızca ordunun, 27 Mayıs'ın veya Atatürk ilkelerinin karşısında olanlara değil, sosyalist fikirlerin cereyan ettiği fikir kulüplerine ve komünizme de keskin tehditlerde bulunduğu görülür. Bu konuda MTTB ile kimi zaman ortak bazen de ayrı ayrı ancak içerik olarak aynı beyanatların verildiği bildiriler yayınlanır. Örneğin 13 Ocak 1962'de Ankara Tandoğan Meydanı'nda düzenlenen mitingde yaptığı konuşmasında, Türkiye Milli Talebe Federasyonu Başkanı Kemal Kumkumoğlu "Türk gençliğinin ideolojisini bozuk olanları tarumar etmeye yeminli olduğunu" Milli Türk Talebe Birliği Başkanı Oğuz Çetinoğlu ise " …Ey kahpe kızıl! Sen bizi ayıramazsın, sen öleceksin sen Türk gençliği tarafından ezileceksin!... Sinsi çalışmaların boşuna. Karşında ülkücü gençlik sarp kayalar gibi dimdik durmaktadır. Kızıl yobaz sana son ihtarımızı veriyoruz: Seni ezeceğiz sözleriyle komünizm karşıtlığını ilan ediyorlardı. TMTF'nin kurucu üyesi olduğu Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı adına bir konuşma yapan Gültekin Özdener "Bu memlekette kafası ezilecekler

[150] "27 Mayıs", *Devrim Gençliği*, S.2, 1962, **s.**7.

varsa o da komünistlerdir. Biz bütün kuvvetimizle bu kızıl yobazlara karşıyız. Arkadaşlar aramıza giren bazı tahrikçi ve memleketin selametini istemeyen zümre varsa onların ölümü Türk gençliğinin elindedir" diyordu. [151]

1962 yılının 29 Nisan'ında Ankara'da gerçekleşen anma törenine gençlik kuruluşları, mülki ve askeri ileri gelenleri ve siyasi partilerden yalnızca CHP katılmış, törende bir rejimin yıkılmasında hayatlarını vermekten çekinmeyen "asil" Türk gençleri kahramanlıklarıyla anılmışlardır. "Katillere af yok" sloganlarının atıldığı yürüyüşle olayların cereyan ettiği fakültelerin önünde toplanılarak Atatürk büstü önüne çelenk konulmuş, daha sonra Yenişehir Zafer Anıtı önünde toplanılarak devam eden törende Ankara Üniversitesi Rektörü Suut Kemal Yetkin ve pek çok öğrenci konuşma yapmıştır. Ordu mensupları, tümgeneral Burhanettin Uluç ile tabii senatörlerden Vehbi Ersü'nün konuşmalarının ardından TMTF adına konuşan Serdar Tüzün " Bir takım yüzü karalıları affettirmek isteyenlere Türk Gençliği daha 29 tane 29 Nisan yaratacak kuvvette ve imandadır" demiştir.[152]

Kumkumoğlu döneminde yayınlanmayan Devrim Gençliği dergisi Erdoğan Tuncer Döneminde tekrar yayın hayatına katılmıştır. 1962 yılında üç sayısı görülen derginin TMTF'den haberler kısmına göz gezdirildiğinde, TMTF tarafından lise ve üniversite öğrencilerine yabancı dil kursları açılacağı, folklor komisyonunun çalışmalara başladığı, yeterli kişiler tarafından folklor konferanslarının verileceği, yurtlar ve kredi kurumu konusunda çalışmaların devam ettiği, Turizm Bakanı Celal Tevfik Karasaban ve Başbakan Yardımcısı Hasan Dinçer'in federasyona gelip yetkililerle sohbet ettiği dışında farklı bir habere rastlanmamaktadır. Haberler bölümü genelde tam sayfa verilen ve tüm haberlerin Federasyon çalışmalarına yer verdiği bölüm artık küçülmüş ve çoğu haber Federasyon çalışmalarından ziyade Adana'da yeni bir üniversite yapılması, Milli Eğitim Bakanlığının öğrencileri Avrupa'ya tahsile göndermesi ya da TMTF'nin kendi birliklerine şebeke vermesi gibi genel haberler haline gelmiştir. Bir Atatürk Marşı Yarışması düzenleneceği, yarışma sonunda seçilecek marşın 1963 yılı 19 Mayıs'ında söyleneceği, bir kişinin hem beste hem güfte yarışmasına katılabileceği bildirilmiştir. Bununla birlikte Robert Kolej'deki "Atatürk'ün Kişiliği" konulu seri konferansları sabote eden 5 öğrenci Makine Fakültesi Talebe Cemiyeti üyeliğinden çıkarılmıştır. Atatürk'ü çeşitli yönleriyle tanımak amaçlı seri

[151] T.S.Yılmaz, *age*., s. 103-104.
[152] T. Feyizoğlu *age*., s. 106.

konferansların dokuzuncusu olan Vedat Nedim Tör'ün hazırladığı "Atatürk Devrinde Kültür Maarif ve Yayın" konulu konferansta bir siyasi partinin kongresinde fikre karşı kaba kuvvet kullanan zihniyeti desteklediklerini ifade eden İmdat Akmermer, Kahraman Amni, Bahri Zengin, Abidin, Işık ve Ertan Yülek'in ihracına İTÜ Makine Fakültesinin 15. Kongresinde karar verilmiştir. Derginin **"**Görüş" adlı özel köşede bu konuyla ilgili şu sözlere yer verilmektedir:

> "Türk ulusu yarına güvenle bakacak hale gelmeye başladı. Olağanüstü günler arkada kaldı. Kurumlar görevlerini benimsediler çalışıyorlar. Demokratik hayatın gereklerinden olan düşünce ayrılıkları görülüyor sık sık. Bunları sevinçle karşılamamız gerekiyor. Zıt düşünceler olmadan gerçek ortaya çıkmaz çünkü bizim gençlik olarak düşünceleri geniş görürlükle karşılamamız gerekir. Robert Kolejde yapılan konferanslarda gençlikten olduklarını ileri süren bir takım kişiler hadiseler çıkarmışlardır. Atatürk için konuşanları Köy Enstitülerini savunanları komünistlikle suçladılar. Bunlardan beş kişi İTÜ Makine fakültesi kongresinde cezalandırıldı, cemiyetten çıkarıldı. Türk Gençliği Atatürk'ü destekliyor. Meşalesi müspet ilimdir. Komünizme ve faşizme karşıdır." [153]

Farklı görüşlere sevinmeliyiz diye başlayıp ardından farklı görüşte olanların cemiyetten ihraç edildiğinin söylenmesi ile ortaya çıkan ironi dikkati çekicidir. Örgüt tarafsızlığı, örgüt ideolojisi ve amaçlarının dışına çıkılana kadar vardır. Burada TMTF'nin de ideolojik olarak tarafsızlığı savunmakla birlikte, davranış olarak tarafsızlığı hayata geçiremediğinin ipuçları verilmektedir.

Genel Başkan Erdoğan Tuncer "Yüksek Öğrenim Sorunu" başlıklı yazısında, her yıl sayısı artan lise mezunlarının karşısında yüksekokulların durumlarını bu artışa göre ayarlayamaması, yüzlerce gencin açıkta kalması, üniversiteye girilse dahi yurt bulma zorluğu, yurt bulanların tesisat yemek vs. gibi problemlerle karşılaşması, kültürel ihtiyaçları giderecek tesislerin olmaması, araştırmalar için kütüphanelerin yokluğu gibi bir takım öğrenci sorunlarından söz etmiştir. Bir diğer yazısında[154] Tuncer, 351 sayılı kanunla kurulan Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'nu öğrencilere faydalı hale getirme çabalarından, ancak kuruluşun çalışmaları için gereken paranın hükümet tarafından verilmediğinden yakınarak, kanunun 40 milyondan az olmamak kaydıyla

[153] "Görüş", *Devrim Gençliği*, S.3, 1962 s. 1.
[154] *Devrim Gençliği*, S.4, 1962 s. 1,4

kuruma para ayırması gerektiğini bildirmesine rağmen maliye bakanlığının bu miktarı ayırmamasına hayretlerini dile getirmiştir. Hükümetten gerekli ödeneğin bu yıl bütçeye konacağını beklediklerini, yükseköğretim gencine yapılacak yatırımın fabrika yatırımından daha az yararlı olmadığı yönündeki söylemleriyle gençlerin yetişmesinin bir anlamda ülkenin kalkınmasının ön koşulu olduğunu söylemektedir.

Yine tüm dergilerde cemiyet ve birlik kongrelerinden haberler verilmekte seçilen başkanlar bildirilmektedir. Ankara'da Kültürel faaliyetlere hız vermek maksadı ile TMTF Ankara komisyonlarının kurulması, Diş hekimliğinin gelişmesi için gösterilen çabalar, TMTF 7. Kültür Festivali'nden haberler, folklor haberleri, TMTF'nin kendisine bağlı birliklere şebeke vermesi, yedek subay öğretmenlerin meseleleriyle ilgilenmek üzere kurulan komisyon ve faaliyetleri, Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı çalışmaları verilen diğer haberler arasındadır.

Basın Yayın ve Turizm Bakanı Celal Tevfik Karasaban TMTF'yi ziyaret etmiş, Gençlik dertlerini, gençliğin yetkili temsilcilerinden dinleyen bakan, bu konuda yapabileceği her şeyi açıkça belirtmiştir. Bilhassa folklor, turizm ve basın yayın konularında kırtasiyeciliğe meydan vermeden bizzat temin edeceği yardımlar Federasyon çalışanlarına ümit vermiştir. TMTF Turizm Müdürlüğü'nün Alman Talebe teşekkülüyle anlaşması sonucu ilk grup 30 genç Almanya'ya gönderilmiştir. Frankfurt yakınlarında Frankental şehrinde kalacak olan talebeler bir fabrikaya girip çalışacak aynı zamanda Almanca kurslarına devam edeceklerdir. Gelecek ay bir grup daha gönderilecektir.

Derginin bu sayısında "1963'de Bütün Dünya Atatürk'ü Anacak" başlığıyla verilen Atatürk'le ilgili bir başka haber de şöyledir:

> "Atatürk'ün ölümünün 25. Yıldönümünde onu ve ilkelerini yalnız biz değil, bütün dünya bir kere daha anacak inceleyecek. Birleşmiş Milletlerin ihtisas kurumlarından olan UNESCO bunu karar altına aldı. Türk aydınlarının Atatürk üzerine yazılmış yazılarını TMTF UNESCO vasıtasıyla dünyaya yaymak için çalışmalara başlamıştır. 1963 Kasım ayında bütün dünyada dağıtılacak olan çeşitli dillerde yazılmış bir kitap çıkartılması TMTF'nin çalışmaları arasındadır. Türk aydınlarının bu konuda ilgi göstereceklerini beklemekteyiz."

Bu sayıda TMTF'nin genel kurul toplantısıyla ilgili bilgilere de yer verilmiştir. XVII. Devre 2. Genel yönetim kurulu toplantısı 30 Kasım 1962'de saat 13:30'da başlayıp 1 Aralık 1962 saat 00:30'da geceli gündüzlü mesai yapmak suretiyle tamamlanmıştır. Toplantıda federasyonun genel kurulundan bu yana yapılan faaliyetler görüşülmüş ve yeni faaliyetler planlanmıştır. Toplantıya federasyona bağlı bulunan İstanbul'dan beş, Ankara'dan iki ve ayrıca İzmir, Eskişehir, Bursa ve Erzurum'dan gelen müstakil cemiyetler de katılmıştır.[155]

Dergide yer alan bir teşekkür yazısında "Federasyonumuz binasının onarılması cümlesinden olarak elektrik tesisatını yaptırmak suretiyle büyük ve alicenap yardımlarını esirgemeyen Devlet Demiryolları 7. İşletme Müdürü Sami Cingi ve Tesisler Servisi Müdürü Tarık Coşkunoğulları ve tesisler elemanlarına teşekkürü bir borç biliriz." denmektedir.[156]

Bu sayıda öğrenilen bir başka bilgi de TMTF'nin Türk-Yunan dostluğu adına attığı adımdır. 1960 Ekim ayında yapılan 4. Uluslararası tiyatro festivali sebebiyle tanışılan Atina'daki Yüksek Profesyonel Sinema ve Dram Okulu, 20 Ekim 1962 tarihinde göndermiş olduğu mektupla 3 Türk talebesine 3 yıl süre ile 500 dolarlık bir burs tahsis ettiklerini bildirmişlerdir. TMTF ise bu hareketlerini dost iki ülkenin karşılıklı yardımlaşma ve iyi niyetleri yönünden takdirle karşıladıklarını belirtmişlerdir.

Verilen haberler dışında dergilerde yer alan makaleler de konu çeşitliliği göstermesi açısından ilgi çekicidir. TMTF basın komisyonu başkanlığı yapmış Mehmet Barlas'ın "düşünebilen kişilerin aydınlığından yararlanmak gerektiği hakkındaki" makalesi, diğer bir sayıda "Avrupalı olmamamız Türk olmamız suretiyle sanatımız özellik kazanır" diyen Sevgi Babaoğlu'na karşı çıkarak *sanatın milliyeti olmaz kişiliği olur, folklora saygı duyarız ancak ona saplanmayız* dediği, sanatla ilgili köşe yazısı ilk dikkati çekenler arasındadır. Yalçın Nutku'nun fotoğraf ve sinema üzerine yazılmış makalesi, Tolstoy'un "Üniversite" adlı hikâyesi, Camus 'nün "Uyumsuz üzerine" adlı denemesinden bir bölüm, Resim ve heykelde soyut sanatın öncülerinin anlatıldığı bir makale de (Resimde Kandinsky, Malevich, Mondrian; Heykelde Brancusi, Gabo, Pevsner) yer almaktadır.

---

[155] "TMTF Genel Yönetim Kurulu Toplandı", *Devrim Gençliği*, S.1, 1962, s.7.
[156] "Teşekkür", *Devrim Gençliği*, S.3, 1962 s. 2.

Behçet Kemal Çağlar'ın Vatan gazetesinde yazdığı "Yahya Kemal ve Namık Kemal'in de hakkını vermeli" başlıklı yazısı, Türk Dil Kurumu Çeviri ödülünü kazanan Adalet Cimcoz'un çevirisini yaptığı Kafka'nın "Milena'ya Mektuplar"ından birkaç bölüm gençleri edebiyat alanında bilgilendirme amaçlıdır. Tarık Zafer Tunaya tarafından kaleme alınmış "Kuvvetini Milletten Alan Lider" başlığını taşıyan Atatürk ve 10 Kasım ile ilgili makale, Ümit Kırgız tarafından yazılan "gençlik politika yapmamalı politika yapacaksa gençlik teşekküllerinde değil siyasi partilerin gençlik kollarında yer almalı" temalı "Öğrenci Teşekkülleri ve Günlük Politika" adlı makalesi, Orhan Karataylı tarafından toprak reformu üzerine yazılan bir makale, Cezayirli bir asi ile yapılan röportaj, Encounter dergisi yazarlarından Rita Hinden'in Afrika için hazırladığı bir yazı dizisi, Antonio Vivaldi hakkında tanıtıcı bir yazı, dergilerdeki diğer göz dolduran yazılardandır.

İngiliz Tarihçisi Arnold Toynbee'nin Türkiye ziyareti ve Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde düzenlenen akademik seminere katılarak bazı meslektaşlarının sorularını cevaplama nezaketinde bulunması, Doç. Nermin Abadan Unat'ın kaleme aldığı bir yazıda bildirilmektedir. Mümtaz Turhan, Nermin Abadan Unat, Halil İnalcık, Şerif Mardin, Princeton Üniversitesinden Prof. Lewis Thomas'ın da sorular sorduğu seminerle ilgili makale tüm soru ve cevaplarla dergide yer almaktadır. Özellikle Türk devrimi ve dinler hakkında görüşlerine yer verilen Toynbee'nin ilki 1912, ikincisi 1923 yılında olan bu üçüncü Türkiye ziyaretinde yaptığı konuşmalar derginin ilgi çekici makaleleri arasında yerini bulmuştur.

Genel olarak bakıldığında yayın organı olan *Devrim Gençliği* dergisi bir yandan genel kültür diğer yandan gençlik hakkında yapılanlar, yapılacaklar, yapılması gerekenler hakkında yeterli sayılabilecek bilgiler içeren ve sık sık dile getirildiği gibi siyasete uzak bir dergi imajını çizmektedir. Ancak derginin bazı sayılarına özellikle 28 Nisan 6-7 Eylül, 27 Mayıs gibi hadiseli tarihlerde yayınlanmaması nedeni ile ulaşamadığımızdan o dönemlerde basılmış olsaydı gençler yine politikadan uzak kalmaya devam edebilecekler miydi sorusuna cevap vermek mümkün görünmemektedir.

1962 yılında daha önce de gündeme gelmiş olan MTTB ve TMTF'nin birleşerek tek teşekkül olması yolundaki söylemler halen devam etmekte olup 17 Eylül tarihli *Vatan* gazetesinde TMTF Başkanı Erdoğan Tuncer, MTTB ile birleşmek üzere girişime

geçtiklerini açıklamaktadır. Birleşme girişiminden bir sonuç çıkmazsa TMTF'nin referandum yapılmasını isteyeceği belirtilmiştir. İlerleyen günlerde yine konuyla ilgili olarak düzenlenen basın toplantısında Türk gençliğinin tek teşekkülle temsil edilmesine hizmet etmeyen politikacıları ve MTTB yöneticilerini suçlayan Tuncer "Politikacılar talebe teşekküllerini limon gibi görüyorlar suyunu sıktıktan sonra kabuğunu bir tarafa atıyorlar. Eğer politikacılar TMTF ve MTTB'nin birleşmesini samimi olarak istiyorlarsa ve politik düşüncelerine alet etmek gibi bir alt düşünce taşımıyorlarsa kanunu çıkaracaklardır"[157] demiştir.

Başkan Tuncer'le ilgili bir haber dönemin olayları açısından dikkati çekicidir. İzmir Ticari İlimler akademisinde konuşan başkan Erdoğan Tuncer 27 Mayıs'tan önceki devri mahkûm edici sözler sarf edince 100 kadar öğrencinin hücumuna uğramış, çıkan kavgalar yüzünden yarım kalan İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Öğrenci Derneği Kongresi'nde yine olaylar olmuş, 27 Mayıs'tan önceki zihniyeti kötüleyici bir konuşma yapan TMTF genel başkanı Erdoğan Tuncer toplantıya siyaset karıştırdığı iddiasıyla öğrencilerden kalabalık bir grubun fiili hücumuna uğramıştır. TMTF Genel Başkanı konuşması arasında "27 Mayısta mahkûm edilen zihniyeti daima kalbimizde de mahkûm edeceğiz dediğinde salonun orta kısmında yer almış bulunan birkaç yüz kişilik bir öğrenci grubunun çok şiddetli protestolarıyla karşılaşmıştır. "Yuh", "İn aşağı", "Politika istemiyoruz" sesleri arasında bir müddet konuşamayan Tuncer "Tavzih etmek istiyorum diye sözlerine devam etmeye kalkınca üzerine hücum eden kalabalık bir grup tarafından hırpalanmış ve güçlükle salondan çıkarılarak profesörler kurulu odasına sokulmuştur. Aleyhteki şahıslar kapı önünden ayrılmayıp protestolarına devam ederken kongre salonu da karışmış, protestocu grupla bunları yatıştırmaya çalışanlar arasında yumruklaşmalar olmuştur. Bu arada İzmir Sporlu futbolculardan Aykut Akkor burnuna yediği bir yumrukla kanlar içinde yere yıkılmıştır. Kavga esnasında sinir buhranı geçirenler bayılanlar görülmüş neticede pencereler açılarak salon havalandırılmak suretiyle sükunet güçlükle temin edilmiştir. Kongre seçimlerin ardından sona ermiştir.

1962 yılının Ekim Ayı'nda Ankara'da 10 kişilik bir grubun sessiz bir yürüyüş ile hükümet ve İsmet İnönü'yü protesto etmek istemesi sonucu Kızılay Meydanı'nda biriken binlerce kişi bu yürüyüşçülere linç girişiminde bulunmuşlardır. Büyüyen olaylar Adalet Partisi Merkezi ile Yeni İstanbul ve Tercüman gazetelerinin genel merkezlerinin

[157] *Cumhuriyet*, 17/06/1963.

tahrip edilmesine varmıştır.[158] Bu konu üzerine TMTF yayınladığı bir bildiride şöyle demektedir:

> "Bir ülkede masum kitleleri istismar ederek devam etmek istidadını gösteren hareketler hangi pozisyonda olursa olsun durdurulacaktır. Memlekette anarşi yaratmak için ısrarla bu milletin zinde kuvvetlerine yönelen davranışlar geri tepmeye mahkûmdur. Türk yükseköğrenim gençliğinin asil heyecanını kimse istismar edemeyecektir. Biz zamanı gelince nasıl hareket edeceğimizi bilen ve bunu yakın tarihte de ispat etmiş bir kitlenin temsilcileri olarak Ankara'da cereyan eden son olayların istismarının artık durdurulması gerektiğine inanıyoruz. Türk gençliği hiçbir tahrikin ve hiçbir alt düşüncenin esiri olmamıştır. Çiğnendiği zaman şehit vermek pahasına savunmasını yaptığımız anayasaya saygımız büyüktür. Fakat bu anayasanın kasıtlı olarak istismar edilmesine ve onu getiren 27 Mayıs'a dil uzatılmasına artık sadece seyirci kalınamayacağının bilinmesi gerekir. Tahrikler ve gençliğe karşı tecavüzkâr ifadeler durdurulmalıdır. Aksi takdirde bu tahrikleri susturmağa muktediriz. Demokrasi inancımız tamdır ve kesindir. Demokrasinin gerçekleşmesi için de partilerin yaşamasına inanıyoruz. Ankara'da Adalet Partisi merkezine yapılan tecavüzü bu inancımız içinde doğru bulmuyoruz. Türk yükseköğretim gençliği her zaman siyasetin üstündedir. Rejimin ve inkılapların siyasi bekçisidir. Bu konuda açılacak her şom ağız son olaylarda görüldüğü gibi anında kapatılacaktır. (Vatan 5.10.1962)[159]

1962 yılı da 1961 yılı gibi görece sakin geçen yıllardan biridir. TMTF faaliyetleri *Devrim Gençliği*'nde yer alan haberler neticesinde anlaşılmaktadır. İleriki dönemlerde görüleceği gibi, bazı yıllarda, özellikle 1965-67 arasında TMTF hakkında gazetelerde her gün hatta bazı günler birden fazla haber çıkabilirken bu yıllar boyunca birkaç haberin ötesine geçilmemiştir. Buna rağmen federasyonun halen saygın ve adı geçen bir kuruluş mertebesinde olduğu "Muhabbet Tellalı Kendini TMTF Başkanıyım Diye Tanıttı" [160] gibi haberlerden anlaşılmaktadır. Bu durum TMTF'nin sadece hükümet yetkilileri tarafından değil halk arasında da muteber bir örgüt kabul edildiğini göstermektedir.

---

[158] *Cumhuriyet* ,03/10/1963.
[159] Alıntılanan Kaynak,T.Feyizoğlu *age*. s. 117.
[160] *Cumhuriyet*, 3/2/1962.

1962 yılından itibaren hem sağ hem sol içinde başlayan hareketlenmeler sonucu kendini ilerici ya da demokratik olarak adlandıran gençlik bir yandan komünizm diğer yandan faşizm ile mücadeleye girişir. Gerek fikir kulüplerinin aktif hale gelmesi gerek AP yandaşı gençlerin 27 Mayıs protestoları gerekse ilahiyat fakülteleri ya da imam hatip liseleri gibi dinî okullarda baş gösteren sol eğilimli öğretmenlerin protesto edilmeleri bahsedilen Atatürkçü gençleri bu iki cenahla savaşır hale getirir ve sert bildiriler yayınlanır. 1963 yılında TBMM'de Komünizmle Mücadele Komisyonu kurulur. Gençlik her fırsatta hem komünizmin hem gericiliğin karşısında, 27 Mayıs'ın ve ordunun yanında olduğunu beyan eder. Atatürk'e ve ilkelerine ihanet etmek ya da halkı demokrasiden şüpheye düşürmek en büyük suç sayılmaktadır. Bu sürede Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti seçimlerini milliyetçiler kazanır. MTTB sol kalemlerin susturulması için hükümet düzeyinde girişime geçeceğini açıklar. Sosyalist maskeye bürünenlerin karargâhı haline geldiklerini düşünen *Cumhuriyet, Milliyet, Dünya* ve *Akşam* gazeteleri ile *Yön* dergisini kınayan protesto eylemleri düzenlenir.[161] İmam hatip okulu öğrencileri *Yön* dergisini kınayan bir gösteride dergiyi yırtarlar. 141 ve 142. maddelerin anayasadan kaldırılmamalarını bilakis daha da ağırlaştırılmasını talep ederler. Çünkü bu maddelerin ağırlaştırılması komünizmin gizli propagandasına engel olacaktır. TMTF ise her fırsatta Atatürk devrimlerini rotasından çıkarmakta olanları ikaz etmeyi görev edinir. 27 Mayıs devrimini unutanlar veya devrim şehitlerine küfür edenler olursa yükseköğrenim gençliğinin "28 Nisan 1960" gününü tekrar yaşayacağını hatırlatır. Bu hususta MTTB ile aynı görüşü paylaşırlar. Birlikte mitingler düzenleyerek 27 Mayıs ruhunu şahlandırmaya çalışırlar. Komünizm veya faşizmin taraftarları olmadıklarını ve hiçbir parti adına mücadele yapmadıklarını her fırsatta dile getirirler. 1963 yılında öğrenciler arasındaki kavgalar büyüyerek sokaklara taşmış, mart ayına gelindiğinde iki tarafın gençleri arasında çıkan kavgalar neticesinde gençlik örgütleri tarafından AP Genel Merkezi tahrip edilmiş, TMTF ve MTTB gibi gençlik örgütleri sağcı ve İslamcı görülen kesim gençleri tarafından Komünist olarak nitelendirilmeye başlamış ve taşlı sopalı kavgalar giderek şiddetini ve sıklığını artırmıştır. Bu olaylar sırasında TMTF, sıkça yayınladığı bildirilerde ordu ile kucak kucağa olduklarını ve olacaklarını belirtmiştir. Olaylar liseli öğrencilere de sıçramış, karşı mitingciler tarafından komünistlikle suçlanan Galatasaray Lisesi ve İstanbul Lisesi öğrencileri suçlamaları protesto etmek için yürüyüş ve mitingler tertiplemişlerdir. Mart ayında

[161] T.Feyizoğlu, age., s.99.

Atatürk ve devrimlerine dil uzattığı iddia edilen *Toprak* dergisi ve *Yeni İstiklal* gazetesine karşı bir saldırı yapılmış toplanan bin kadar öğrenci karşı devrimci olduğu düşünülen veya tahrikçi olduğu ispat edilen öğrencileri ve Toprak dergisi sahibi İlhan Darendelioğlu'nu bir süre tartakladıktan sonra emniyet güçlerine teslim etmişlerdir.[162] Bunun yanında Türk gençliğine Millet Meclisinde *sürü* diye hitap eden AP'li genel kurul üyesi hakkında dava açılacağı bildirilmiştir. Aynı yılın mayıs ayında Harp Okulu öğrencileri tarafından bir darbe teşebbüsü gerçekleştirilmiş, Muhafız Birliği ve diğer askeri birliklerin girişimiyle bastırılmış, sanık bulunan 1459 Harp okulu öğrencisinin yargılamalarına Haziran ayında başlanmış, yargılamalar sonunda 166 Harp okulu öğrencisi mahkûm olmuş, beraat eden 763 öğrencinin okuldan çıkarılması gereğine karar verilmiştir. Ancak uzaklaştırılan öğrenciler bir süre sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nın aldığı bir kararla üniversitelerin çeşitli fakültelerine yerleştirilmişlerdir.

29 Nisan 1963'te TMGT, TMTF ve MTTB bir bildiri yayınlayarak ortak tavırlarını şu satırlarla dile getirmişlerdir: "28-29 Nisanlar Türk gençliğinin her türlü istismarcılara karşı kazandığı büyük zaferin bayramıdır. Temsilcileri bulunduğumuz Türk gençliği adına kendini bilmezlere, parlamenter rejimin aleyhtarlarına, anayasa düzeninin ve onun ruhundan doğan kanunların karşısında bulunanlara, Atatürk ilkelerine karşı olanlara, 27 Mayıs'ı gölgelemek isteyenlere, şerefli Türk ordusu ve Türk gençliğine dil uzatanlara, büyük Türk milletinin bölünmez bütünlüğünü ve huzurunu bozmak isteyenlere daima 28-29 Nisan'ı hatırlatır, kendilerine gelmelerini bir defa daha ihtar ederiz."[163]

Gençlik kitleleri o günlerdeki en büyük tepkisini Celal Bayar'ın 22 Mart 1963'te Kayseri cezaevinden tahliye olur olmaz takındığı tutum üzerine göstermiştir. DP döneminin cumhurbaşkanının "Ben çıktım ama içeride benim kadar memlekete hizmet etmiş arkadaşlarım var" sözleriyle, Yüksek Adalet Divanı'nı küçümseyen terimler kullandığı ifade ediliyordu. Celal Bayar'ın tahliyesi, 27 Mayıs karşıtı olduğu düşünülen çevrelerce politik malzeme haline getirilecek, gruplar halinde Bayar'a ziyaretler yapılacak ve 27 Mayıs lehtarlarını kışkırtacaktı. Nitekim TMTF olaylar karşısında sessiz kalmayacak, 24 Ocak 1963 tarihinde yayınladığı bildirisinde şöyle diyecektir:

---

[162] *Cumhuriyet*, 29/03/1963.
[163] T.S. Yılmaz, *age*., s..98.

> " …27 Mayıs'ta anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybettiklerinin sabitliği dünyaya ilan edilenlerin icap ettiği takdirde tekrar aynı akıbeti göreceklerinin yakın olduğunu hatırlatmak isteriz. 27 Mayıs öncesi zihniyet Atatürk ilkelerine ihanet ettiği için ebediyen mahkûm edilmiştir. Şunu tam bir kesinlikle ifade etmek isteriz ki Türk yükseköğrenim gençliği bu zihniyeti ve bunun zavallı temsilcilerini ebediyen affetmeyecektir. (…) Atatürk ilkelerine sadakat ve onları benimsediklerini ilan edenler 27 Mayıs'a saygı duymak zorundadır. (…) Türk yükseköğrenim gençliği yarattığı eserini canı ve kanı pahasına korumasını bilecektir. (…) 27 Mayıs'ı inkâr edenler için bu ihtarımız son fırsattır…"

Her iki tarafın tahrik edici hareketleri yüzünden karşılıklı tepkiler giderek şiddetlenecek, düzenlenen miting yukarıda da belirtilen 27 Mayıs aleyhine yayın yapan bazı gazeteler ile Adalet Partisi Genel Merkezinin tahrip edilmesi hareketine dönüşecekti.

Yaşananlar neticesinde TMTF ve bağlı kuruluşların hükümet ile ayrışmaları bu dönemde keskinleşmeye başlamıştır. Şöyle ki İstanbul Üniversitesi Talebe Birliğinin 14. Genel Kongresi'nde kendisine söz verilen Türkiye Milli Talebe Federasyonu Başkanı Erdoğan Tuncer yaptığı kısa konuşmada "Malum partinin mesul şahısları 27 Mayıs'ın karşısında değiliz yerine 27 Mayıs'ın koruyucusuyuz ordu ile beraberiz demelidirler. Aksi halde mücadelemiz devam edecektir" sözleriyle Türk gençliğine komünist diyenleri komünizme yardım etmekle suçlamış ve AP Genel Başkanı Ragıp Gümüşpala için "müfteri" kelimesini kullanmıştır. Gençliğin, milliyetçiliği, kimsenin tekeline vermeyeceğini, asıl kendilerini komünizmle suçlayanların kendilerine milliyetçilik süsü verdiğini söylemiştir.

1963 Türkiye Milli Talebe Federasyonu'na ait elimizde en fazla yayının bulunduğu yıldır. Buradan Federasyonu faaliyetlerini ya da en azından yayınlarını bir kesintiye uğratacak mühim bir olay olmadığı kanısına varılabilir. Bu süreklilikte diğer gençlik örgütleri ile aynı doğrultuda ilerliyor olmalarının da payının büyük olduğu düşünülebilir. *Atatürkçü gençlik, hep bir arada devlet ve ordu ile el ele,* komünizm ve irtica ile savaş halinde görünmektedir.

Yılın ilk günlerine TMTF olayla başlar. 3 Ocak 1963 günü yapılan Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti yıllık kongresi, devrimci, ülkücü ve Hür Hukukçular adları altında kongreye katılan gruplar arasında sert tartışmalar yaşanması nedeniyle yarım

kalmıştır. Dağıtılan bir beyannamedeki "Bir İslam Platformu üstünde şahlanan Türk milliyetçisiyiz, bize gerici, yobaz diyenler asil milletimizin vicdanında mahkûm olmuş zihniyetin hizmetkârlarıdır" sözünü tenkit etmesi üzerine yuh sesleri arasında Hür hukukçular grubu hücuma uğrar. Daha sonra gruplar birbirlerini komünist gericilikle itham etmiş, salonda kavgalar başlamış ve kongre riyaset divanı gizli bir oturum yaparak, sükûnet avdet etmedikçe kongrenin devam etmeyeceğini ve süresiz tehir edildiğini bildirmiştir[164]

Tabii senatör Mucip Ataklı'nın TBMM'de yaptığı, Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde düzenlenen açık oturumu kötüler mahiyetteki konuşması üzerine Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri 23 Ocak günü sessiz bir yürüyüş yaparak Ataklı'yı ve onu doğrulayan Adalet Bakanı'nı protesto ederek, "Hürriyet mücadelesinde beraber yer aldığımız fikir ve heyecan arkadaşlarımız eski MBK'lıların bizleri ithamı çok acıdır" demişlerdir. [165]

Milli Eğitim bütçesinin görüşülmesi sırasında komisyonda bir AP milletvekilinin Dil Tarih Coğrafya Fakültesi öğrencilerine ve özellikle kız öğrencilere çeşitli şekillerde dil uzatması üzerine bu fakülte öğrencileri protesto maksadıyla TBMM'ye iki ayrı günde yürüyüş yapmışlardır. Yürüyüş yapanlar TMTF muhabirine bilhassa şunu belirtmek istediklerini söylemişlerdir: "Bir süreden beri Türk gençliği aleyhinde maksatlı şekilde küçük düşürücü yayınlar yapılmakta sözler söylenmektedir. Bu yayınları yapanlar ve sözleri söyleyenler mahiyetleri belli kişilerdir. Bu yayınları dikkatle izlemekteyiz. Fakat Türk milletinin temsilcisi olan bir milletvekilinin ağzından çıkanların ne şekilde tefsir edileceğine akıl sır erdiremedik." Diğer taraftan DTCF öğrencilerine yakışıksız sözler söyleyen milletvekili Ethem Kılıçoğlu ise yürüyüşlerden sonra sözlerini geri aldığını söylemiş ve " ben böyle dememiştim" şeklinde konuşmuştur. Ancak konuşmasını dinleyen diğer milletvekilleri bu sözleri söylediğini ve duyduklarını bildirmiştir.[166]

Öğrenci dünyasının çok önemli konularından biri daha sessiz yürüyüşle kamuoyuna duyurulmuştur: "Yurtlardaki feci durumdan söz etmek istiyoruz. Yemekleri bozuk çıkan kaloriferleri yanmayan pislikten geçilmeyen yurtlardan bu yurda ışık saçacak kişiler çıkmasını bekliyoruz. Öğrenci yurtlarının sayıları, durumları nedir kimse

[164] "TMTF Haberleri", *Devrim Gençliği,* S.4, 1963, s.2.
[165] "Öğrenciler Ataklı'yı Protesto Ettiler", *Devrim Gençliği,S.* 4,1963, S. 1-6.
[166] "Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi öğrencileri TBMM'ye yürüyüş yaptı", *Devrim Gençliği* , S. 4/ s.1-7.

bilmiyor. TMTF bu konuda bir anket hazırlamıştır. Önümüzdeki günlerde sonuç sayılarla açıklanacaktır. Fakat ilgililer işi öncelikle hal yoluna sokmalıdır"[167].

Önümüzdeki 1963-1964 öğretim yılından itibaren öğrenci cemiyetlerine Türkiye Milli Talebe Federasyonu bütçesinden 150 bin liranın belirli oranlarda dağıtılması kararlaştırılmıştır. Böylelikle cemiyetlerin daha iyi çalışacakları düşünülmektedir. [168]

Yine bu dönemde gündemdeki diğer bir konu uzun süre sınıfta kalmış, *yıllanmış* öğrencilere, indirimlerden yararlanılmasını sağlayan öğrenci kimliğinin (şebeke) verilip verilmeyeceği" meselesidir. Bu konu TMTF'nin de etkileriyle rektörlük ve fakülte dekanları tarafından uzun süre tartışılmış, sonuçta öğrencilerin lehine sonuçlanmış ve bu öğrencilerin de öğrenci statüsünde olmalarına karar verilmiştir. Yine Öğrenci indirimleri konusunda TMTF Genel Başkanı Erdoğan Tuncer Ankara'da Maarif ve Maliye Bakanları ile Başbakanla konuşmuş, ardından yurt dışına çıkacak öğrencilerden vergi alınmayacağı ve Ulaştırma Bakanlığı ile yapılacak görüşmeden sonra vapur ücretlerinin indirileceği konusunda beyanat vermiştir.[169] Erdoğan Tuncer, 2. Başkan Cafer Gümüş ile Merkez icra heyetinden Hulusi Gündüz kredi ve yurtlar kurumu genel kurul toplantısına da katılmışlar, toplantıda yurtlar kurumu ile ilgili 351 sayılı kanunda düzenleme yapılmış, Milli Eğitim Bakanlığına sunulacak kanun tasarısı şekillenmiştir. Yurtların eğitim işinin öğretim üyeleri, öğrenci temsilcileri ve yurt müdürlerinden kurulu bir kurul tarafından yürütülmesi talep edilmiştir. Bununla birlikte üniversitelerin isterlerse sermayesi yurtlar kurumu tarafından sağlanmak üzere, kendilerine yakın olan yurtların işletmelerini alabilecekleri hususu karar altına alınmıştır. Toplantıda ayrıca 1962 yılında dağıtılan burslar belirlenmiş, Tahsis edilen 2029 kişilik kontenjanın 1667 kişi için olan kısmı kullanılmıştır. 1963 yılı için 2338 öğrenciye kredi tahsisine karar verilmiştir. Bu kredilerin dağıtımında gerçek ihtiyaç sahipleri göz önünde bulundurulacaktır. Bu arada mevcut yurtların yetersizliği ve bakımsızlığı göz önüne alınarak inşaatları süren yurtların inşaatlarının süratle tamamlanması ve yeni yurtlar yapılması kararlaştırılmıştır.[170]

TMTF'nin sinema düşünürü ve fotoğrafçılık kursları Nisan ayının ilk haftasında Baha Gelenbevi ve Cemal Işın Beylerin öğretim üyeliğinde başlamış. Amacı öğrencilere

[167] "Görüş", *Devrim Gençliği,S.* 4,1963, s.1.
[168] "Öğrenci Dünyası", *Devrim Gençliği* ,18 Mart 1963 Çanakkale Zaferi Özel Sayısı, s. 2.
[169] "Öğrenci Dünyası", *Devrim Gençliği* ,18 Mart 1963 Çanakkale Zaferi Özel Sayısı, s. 2.
[170] "Öğrenci Dünyası", *Devrim Gençliği* ,S.5 1963 s.1ve8.

amatör fotoğrafçılık zevkini aşılayabilmek ve sinema seyircisinin görüşünü yükseltmek sinema filminin çekilişini öğretmek olan kursların TMTF binasında yapılması kararlaştırılmıştır.

TMTF daha önceki yıllarda olduğu gibi bu yıl da turizm konusunda yoğun faaliyetlerde bulunmuştur. Turizm Müdürlüğü Türkiye'yi tanıtma kampanyası açmış, müracaat eden her okul ve gruba Federasyon rehberleri tarafından öncelikle İstanbul tanıtılmaya başlanmıştır. İleride bu çalışmalar yurt çapında yapılacaktır. Bununla beraber 25-28 Şubat tarihlerinde Rehber Kursu tarafından İzmit, Adapazarı, Kütahya, Afyon, Denizli, Aydın, Efes ve Balıkesir'e uygulama gezileri, 22-24 Mart tarihlerinde de amatör talebe tercüman gezisi düzenlenmiştir. 18 Mart kutlamalarında Türk yükseköğrenim gençliği adına konuşan TMTF Genel Başkanı Erdoğan Tuncer:

> "Bir yıl önce Çanakkale zaferinin yıldönümünü kutlamak amacıyla Çanakkale'ye gelen bir kısım üniversite öğrencilerinin yaptıkları bazı hareketleri bütün Türk gençliğine mal etmek isteyen zihniyetin karşısındayız. …Bu millet 48 yıl önce Çanakkale geçilmez sözünü tarihe altın harflerle geçirmesini bilmiştir. Bu milleti içeride ve dışarıda tehdit edenler olursa ve Atatürk yolundan ayırmaya çalışanlar çıkarsa Türk gençliği her zaman olduğu gibi bunları oldukları yere mıhlamasını bilecektir. Eğer Atatürk'e küfredenler milleti karanlık yollara sürüklemek isteyenler olursa tıpkı 48 yıl önceki gibi Türk gençliğinin ve şerefli Türk ordusunun yumruğunu başlarına yiyeceklerdir."[171]

Daha sonra bu konuşması ile ilgili bir bildiri yayınlayan Tuncer bildirisinde şöyle demektedir:

> "Çanakkale zaferinin 48. Yıldönümü dolayısıyla yaptığım konuşma hakkında bazı yanlış tefsirlere yol açabilecek davranışlar karşısında bir açıklamada bulunmayı uygun buldum. Geçen yıl bir bardak suda fırtına yaratmak hevesiyle mesuliyetsiz kişilerin kime verildiği belli olmayan davetiyeleriyle hadiseli geçen Kadeş olayları malumunuzdur. Bu yıl gençliğin hakiki hüviyetini göstermek amacıyla düzenlediğimiz olgun ve ciddi geçen organizasyonumuzdan rahatsız olanların çıktığını gördük. Zafer gününü kutlamaya geldiğini iddia eden bir parti başkanının konuşmadaki Atatürkçü havadan rahatsız olduğunu esefle müşahede ediyorum. Eğer

[171] "Öğrenci Dünyası", *Devrim Gençliği* ,S.5 1963 s.2.

> Atatürk yolundan bu milleti ayırmak isteyenler çıkarsa onlara yumruğumuzu indireceğiz, demek partizanlık ise bu parti liderinin anlayışını millet önünde teşhir ediyorum. Çünkü 20. Asır Türkiye'sinde Atatürkçülük particilik demek değildir. Başbakana telgraf çekerek anayasa teminatından bahsedenlere anayasanın diliyle cevap veriyorum "anayasayı milli mücadele ruhunun millet egemenliğinin Atatürk devrimlerine bağlılığın tam şuuruna sahip olarak; asıl teminatın vatandaşların görevlerinde ve iradelerinde yer aldığı inancı ile Hürriyete adalete ve fazilete âşık evlatlarının uyanık bekçiliğine emanet eder. Sayın Gümüşpala bu telgrafıyla CHP gençlik kollarına mensup olduğumu ve partizanca konuştuğumu iddia etmekte. Kendisini millet önünde ispat etmeye davet ediyorum. İspat edemediği takdirde iftiracı olarak ilan edeceğim ettiği takdirde istifa etmeye hazırım. Zafer kutlamaya geldiğini iddia eden bu zat şehirdeki törenin devamı olan Hasan Mevsuf şehitliğine gelmemekle samimi olmadığını bir kez daha kanıtlamıştır. Ayrıca Kepez köyünde diktiğimiz Atatürk büstümüzün açılışında bulunmayışını ne ile izah edecektir bunu da merak etmekteyim. Sonuç olarak tekraren söylüyorum ki bu memleketi Atatürk yolundan tekrar ayırmaya çalışanlar olursa Türk gençliğinin yumruğunu kafalarında hissedeceklerdir. Atatürk ve devrimler aleyhine körüklenen faaliyetleri teminat altına alacak bir anayasa ve bunun tatbikçilerine de bu ülkede hayat hakkı tanımayacağımızı bir kere daha belirtmek isterim." [172]

1963 yılı Temmuz ayına gelindiğinde TMTF 18. Büyük Kongresi'ni yapar. 22 Temmuz Pazartesi günü saat 10:00 da Arifiye İlk öğretmen okulu toplantı salonunda gerçekleşen kongreye Milli Eğitim Bakanı, MTTB mensupları, basın mensupları, siyasi parti temsilcileri de katılır. Tüm genel kongrelerde olduğu üzere, açılış, kongre divan seçimi, komisyonların seçimi, çalışma raporlarının okunması, muhasebe raporlarının okunması, murakabe raporlarının okunması, raporların tenkidinin ardından kongreye katılan Milli Eğitim Bakanı Dr. İbrahim Ökten konuşmasında gençlerin sokağa dökülmemelerini tavsiye etmiş, tek teşekkül olmanın faydalarından bahsetmiş TMTF ve MTTB'nin birleşmesi hususunda yardımlarını esirgemeyeceğini dile getirmiştir. Aynı doğrultuda AP Milletvekili İsmet Sezgin de gençliğin tutumunu övmüş, iki öğrenci kurumunun birleşmesinin zorunluluğundan bahsetmiştir. Genel Kurula COSEC sekreteri Miss Meta Ramsey de katılmış, Türk yükseköğrenim gençliğinin her türlü davası ile meşgul olacaklarını belirttikten sonra geçen yılki 10. COSEC konferansında Türk delegasyonunun konferansı terkine sebep olan Kıbrıs meselesine de kısaca temas

[172] "Öğrenci Dünyası", *Devrim Gençliği* ,S.5 1963 s.2.

edip davanın COSEC tarafından tekrar ele alındığını ve ağustos ayında yapılacak yerel bir toplantıda görüşülerek ikinci konferansa getirileceğini söylemiştir. Kongrenin ikinci günü İçişleri Bakanı H. Oğuz Bekata genel kurulda yaptığı konuşmada toplum için demokrasinin doğal olduğunu belirtmiş ve Türk toplumu içinde demokrasinin Orta Asya'dan itibaren tatbikine ait örneklerle gelişimini açıklamıştır. Kongrede TMTF'nin gelecekteki çabaları için kararlar alınmış, bu kararlar arasında öğrenci gençliğin sosyal sağlık ihtiyaçları için bir mediko-sosyal kurumunun kurulması, öğrenci mübadelesine önem verilmesi, diğer ülkeler öğrenci kurumları ile delegasyon değişimi yapılması, uluslararası kültür ve teknik çalışmalara katılarak öğrencilerin dünya sorunlarına ilgi duymasının sağlanması oy çokluğuyla kabul edilmiştir. Yine daha önceki dönemlerde olduğu üzere, TMTF'nin memleket kalkınmasında hisse alması, folklor, müzik, basın, kültür sanat komisyonlarının çalışmalarıyla halka inilmesi, turizm müdürlüğü vasıtasıyla yaz aylarında okul, yol inşası gibi işler için Anadolu'da kamplar kurulması, Anadolu halkları ile temaslarda bulunulması, Anadolu'ya seyahatler düzenleyerek halkın ihtiyaçlarının belirlenmesi, Uluslararası Kültür Festivali'nin İstanbul dışındaki illerde düzenlenmesi gibi amaçlar Genel İdare kuruluna görev olarak verilmiştir.[173]

Erdoğan Tuncer 1963 yılı Ağustos ayında yapılan seçimle başkanlığı Nafiz Duru'ya teslim eder. Önceki sorunlu seçimlerin aksine bu kez başkanlık seçimi demokratik ve doğal yollarla gerçekleşmiştir. Başkanlık seçimlerinde İÜTB adayı M. Nafiz Duru 14. Turda 3/5 çoğunluğu sağlayarak genel başkanlığa getirilmiş, AYOTB adayı Yılmaz Hocaoğlu ikinci başkanlık seçimini mutlak çoğunlukla kazanmıştır. Yeni başkanın ilk genel kurul toplantısında, merkezî ve mahalli icra heyetlerinin seçilmesini müteakip alınan kararlar şöyle sıralanabilir:

> - Yönetim kurulu toplantılarının 3 ayda bir düzenli olarak yapılması
>
> - Genel kurul toplantısının Mart ayı ikinci yarısında yapılması
>
> - İmam hatip okulu mezunlarının köy ilkokullarına öğretmen olarak tayinleri için meclise getirildiği istihbar edilen kanun tasarısı hakkında araştırma yapılması, mevcut din adamlarından %91 inin okuma yazma bilmemesi ve lise mezunlarının asker olarak vatan hizmetlerini yapmaları karşısında İmam Hatip

[173] Bu bilgiler *Devrim Gençliği* dergisinin 20 Temmuz ve29 Ağustos 1963 tarihlerinde çıkarılan 6 ve 7. Sayılarından derlenmiştir.

> okulu mezunlarının mevcut müspet ilim tahsil etmiş din adamı ihtiyacını karşılamak üzere meslekleri ile ilgili sahaya kaydırılarak, köy okullarının öğretmen ihtiyacının lise mezunlarından karşılanması yönünde ilgili bakanlıklarla temasa geçilecek ve bir bildiri yayınlanması
>
> - İYOTB'ye federasyon merkez binasında bir oda daha verilmesi
>
> -TMTF Balıkesir bürosunun müstakilen açılması.[174]

Yine bu dönemde görülen TMTF ile ilgili haberler arasında, Ankara Gençlik Tiyatrosunun faaliyete geçmesi, İÜTB folklor gruplarının Yunanistan'a gitmesi, folklor, tiyatro, koro faaliyetlerinin yer aldığı Ayvalık Festivali'nin yapılması, Turan Emeksiz Anıtı kaidesinin işçiliğinin belediye tarafından yapılmaya başlaması, İYTOTB Matematik ve Teknik Resim talebe hazırlık kurslarının açılması yer almaktadır.

TMTF kendi yayını olan *Devrim Gençliği* dergisinde Bu dönemde üniversite sınavlarına giren öğrenci ve üniversite kontenjan sayıları hakkında kısa bir bilgi vererek ne kadar öğrencinin açıkta kaldığına dikkati çekmiştir. Buna göre: İstanbul Üniversitesi'ne 6300 kişi alınacak olup 35.122 aday müracaat etmiştir. Öğrenci sayısı ve fakültelere göre başvuran adayların sayısına gelince, Eczacılık Fakültesi kontenjan 165, aday 2367, Diş hekimliği kontenjan 110, aday 978, Edebiyat Fakültesi kontenjan 1640, aday 6482, Fen Fakültesi kontenjan 690 aday 4314, Hukuk Fakültesi kontenjan 2150 aday 7345, İktisat Fakültesi kontenjan 650 aday 4552, Orman fakültesi kontenjan 270 aday 4063 Tıp fakültesi ise kontenjan 625 aday 5201 olarak karşımıza çıkmaktadır. 765 öğrencinin alınacağı İstanbul Teknik Üniversitesi'ne 4286 müracaat olmuştur. [175]

Yeni öğrenim yılı dolayısıyla TMTF Başkanı Nafiz Duru'nun verdiği mesaj şu şekildedir;

> " Aziz Yüksek Tahsil Gençliği
>
> 20. asır yüksek tahsil talebelerinin milletlerine kılavuzluk ederek demokratik idareler kurabilmek için mücadele ettiği sayısız şehit verip kan döktüğü talebe hareketleri devresidir. Bu arada Türk yüksek tahsil gençliği tarihi vazifesini bu asırda yapmış, demokrasi perdesi arkasında kurulan dikta idaresinin iç yüzünü milletine göstererek elbirliği ile buna son vermiştir. 20. Asır

[174] "TMTF İlk Genel Kurul Toplajtısı Yapıldı"*Devrim Gençliği*, S.7, 1963, s.3-4.
[175] "Yükseköğrenim ders yılına giriyor", *Devrim Gençliği*, S. 9, 1963, s.1.

> ilmi, iktisadi ve sosyal gelişmelerin insan hafızasını durdururcasına ilerlediği refah devridir. Ancak milletine bu yönlerde kılavuz olamamış idareler ve yüksek tahsil gençlerinin bulunduğu devletler bu hıza ayak uyduramamışlar ve geri kalmış ülke ismini almışlardır. Türk yüksek tahsil gençliği olarak geri kalmış milletlerden biri olan aziz milletimize yokluklar içinde var olmayı, imkânsızlıklar içinde imkân yaratmayı ve bütün bunları yapabilmek için hiçbir tesirde kalmadan kendimiz başta olmak üzere çok hem de çok çalışmayı öğretmediğimiz müddetçe vazifemizi yapamıyoruz demektir. Aziz arkadaşlarımın 1963-64 ders yılının şahsına ve milletime uğur ve başarı getirmesini dilerim" [176]

Eylül ayının son haftasında TMTF Başkanı Nafiz Duru ve Basın Yayın Komisyonu Başkanı Orhan Karataylı'nın Ankara'daki iki üye ile birlikte Devlet Başkanı Cemal Gürsel ve Genelkurmay İkinci Başkanı Tağmaç'ı ziyaret ettikleri ve bu görüşmede daha ziyade öğrenci ve memleket meseleleri üzerine konuşulduğu ve yine Gürsel'in iki öğrenci kuruluşunun birleşmesi zorunluluğundan söz etmesi verilen bilgiler arasındadır. Aynı zamanda 10 Kasım'da yapılacak anma günü hakkında konuşulmuştur.

Bu dönemde dikkati çeken bir diğer haber İstanbul Yüksekokullar Talebe Birliği Başkanı İsmail Kıral Göğüş'ün basın bültenidir. Bültende genel hatları ile Milli Eğitim Bakanı'nın bazı çevreler tarafından istifa etmesi talebine karşıt görüşler beyan edilmektedir. Göğüş, çağın icaplarına ve devletin temel ilkelerine tamamen uygun olarak görevini yürüten Milli Eğitim Bakanının, bazı çevreler tarafından dini itham eden beyanatlar vermesi ve antikomünist neşriyat aleyhinde bulunmakla suçlamasını kınamaktadır: "İkide bir şeriat isterük, yenilik istemezük sloganı ile ortaya fırlayan yobaz ve mürteciler şunu bilmelidirler ki Cumhuriyet Türkiye'si teokratik bir devlet değildir… Milliyetçilik işportacılığı yapan hatta zaman zaman Atatürk ilkelerini, Atatürk milliyetçiliğini baltalayıcı yazılar yazan yayın organlarını yine şiddetle takbih ederiz. Milliyetçilik anlayışımız Lozan sınırları içinde Türkçülük ve ulus yararına çalışmaktır"[177]

1963 yılındaki gelişmelerden biri de TMTF öncülüğü ile Türkiye Üniversiteler Servisi Derneği adı altında bir dernek kurulmasıdır. TMTF tarafından kurulan bu

[176] "TMTF Genel Başkanı Nafiz Duru'nun yeni öğrenim yılı dolayısiyle mesajı",*Devrim Gençliği*, S. 9, 1963, s.1.
[177] "Basın Bülteni",*Devrim Gençliği*, S. 9, 1963, s.4.

dernek, tüzüğünde amacını, öğrenci ve öğretim üyeleri arasındaki bağı kuvvetlendirmek, toplumla üniversiteler arasında ilişkileri geliştirmek, öğrencilerin sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını tamamlamak, Dünya Üniversiteler Servisi (WUS)'ne Türkiye Milli Komitesi sıfatıyla katılmak, yükseköğrenim öğrencilerinin ve akademik kadroya atanmış öğretim üyelerinin dışarıda ihtisas tetkik ve tedavilerini ve araçlarını temin etmek olarak belirtir. Kurucular arasında Prof. Dr. Müfide Küley, Dr. Yılmaz Ali Manisalı, Dr. Hüseyin Yenisey, M. Nafiz Duru, Çetin Kayra ve Nurettin Orhan Karataylı'nın bulunduğu derneğe üye olabilmek için 18 yaşını bitirmiş olmak bir yükseköğrenim kurumunda öğretim üyesi veya TMTF üyesi öğrenci olmak veya bir üniversite veya yükseköğrenim mezunu olmak şartı bulunmaktadır. Her üye yılda en az 1 en çok 120 lira aidat ödemeye mecburdur. "Derneğin dağıtılması veya feshi ile bütün mallar TMTF'ye kalacaktır" maddesi dernek tüzüğünde yer almaktadır.[178]

Bu sırada, 1954 yılından beri sürekli dile getirilen MTTB ve TMTF'nin birleşme konusu halen gündemdedir. Ancak TMTF yayınları şimdiye kadar kaprisler yüzünden hayal olan birleşme durumuna artık Milli Eğitim Bakanı'nın da inandığını ve bizzat ilgilendiğini bildirmektedir. 4 Temmuz 1963 günü TMTF ile MTTB arasında üçüncü birleşme protokolü imzalanmış ve parlamentoya aksetme aşamasına gelmiştir. Bu konuda diğer bir adım da TMTF ve MTTB yöneticilerinin bu yıl ilk defa olarak Türkiye'nin her tarafında uygulanacak "Türk yükseköğrenim gençliği" antetli ve Atatürk resmi baskılı bir şebeke için anlaşmalarıdır. Halen İstanbul Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi dışında bütün üniversite ve yüksekokul öğrencilerinin kullandığı bu şebeke iki talebe teşekkülünün birleşmesi için ortak bir adım olarak görülmektedir. [179]

Yine bu yıla ait haberler arasında TMTF binasının boyanması, binanın ikinci katında bir arşiv kurulması ve tüm federasyon evraklarının tasnif edilerek yerleştirilmesi, İş Bankası mali desteği ile TMTF tarafından telif hakkı alınan ve dökümü tamamlanan Atatürk heykelinin Kıbrıs'ta açılışı ile ilgili bir haber yer alır. TMTF'nin teşebbüsü ve İş Bankası'nın finansörlüğüyle hazırlanan heykel Denizcilik Bankası'nın gemisiyle Kıbrıs'a götürülmüş, TMTF'den Duru ve *folklorun emektar başkanı* Sevgi Babaoğlu'nun katıldığı açılış töreni 29 Ekim günü yapılmıştır. Törende yapılan konuşmalarda Türk yükseköğrenim gençliği adına söz alan Genel Başkan "Türk yükseköğrenim gençliğinin Kıbrıs Türkünün davasını milli bir dava olarak kabul ettiğini

[178] "Türkiye Üniversiteler Servisi Derneği Tüzüğü", *Devrim Gençliği*, S. 9, 1963, s.7-8.
[179] "TMTF den Haberler", *Devrim Gençliği*, S. 9, 1963, s.9.

ve Atatürk'ün yurtta sulh cihanda sulh vecibesine sadık kaldıklarını, son yılların olayları karşısında Kıbrıs Türkü'nün gösterdiği tahammül ile bu vecibeye sadakatini ispatladığını ifade etmiştir. Heyet 2 Kasım'da İstanbul'a dönmüştür. [180]

TMTF Harici Münasebetler Bürosu 10 Kasım'da bütün ulusal öğrenci birliklerine aşağıdaki bildiriyi göndermiş ve bildiride Türk gençliğinin düşüncelerini yansıtmıştır.

> "Türk gençliği 10 Kasım 1963 günü devrimleri ile Türk ulusunu çağdaş, özgür ve demokratik uluslar düzeyine yükselten Atatürk'ü anmaktadır.
>
> Ölümünden bu yana geçen yirmi beş yıllık süre içinde Türk Gençliği yurtiçi ve yurtdışı bütün sorunlarda Atatürk ilkelerine bağlı kalmış ve bu yolun dünya barışı için tek yol olduğuna inanmıştır.
>
> Devrimlerin gerekliliğine inanan Türk gençliği Atatürk ilkelerine olan inancını ve Atatürk'e saygısını bu yıl da yurdun her yerinde düzenleyeceği törenler ile bir defa daha tekrarlayacaktır.
>
> Diğer yandan Atatürk'ün barışçı kişiliği ve güçlü devrimlerini göz önüne alan UNESCO bu büyük devlet adamının hayatı ve fikirleri ile ilgili konferanslar düzenleyecek yayımda bulunacaktır.
>
> Bu yayım ve konferanslar onun ve modern Türkiye'nin daha yakından anlaşılmasında yararlı olacaktır." [181]

TMTF'nin1963 yılında da yedek subay öğretmenlerle ilgili çalışmaları devam etmektedir. Devrim Gençliği'nde yayımlanan makalede TMTF'nin bu konudaki faaliyetleri ve köylerdeki eğitim hayatına bakışı etraflıca anlatılmıştır:

> "Milli Birlik komitesi zamanında Mehmet Özgüneş tarafından teklif ve devrin yasama organları tarafından kabul edilen 97 sayılı kanunu[182] yürürlüğe gireli 3 yıl oldu. Binlerce on binlerce genç Anadolu'muzun dört bucağına yayılıp aydınlık götürdüler. TMTF olarak arkadaşlarımızın bu çabalarını desteklemek ve

[180] "TMTF den Haberler", *Devrim Gençliği*, S. 9, 1963, s.9.
[181] "Atatürk için TMTF'nin Ulusal Öğrenci Birliklerine Bildirisi", *Devrim Gençliği*, S. 10, 1963, s.11.
[182] Kanun No : 97 Kabul tarihi 11/10/1960 bkz.13/10/1960 tarihli resmi gazete.

onların tatbikatta karşılaştıkları güçlükleri ilgili mercilere ulaştırabilmek için kurduğumuz yedek subay öğretmen komisyonu üç yıl boyunca ilgililerle yedek subay öğretmenleri bir araya getirerek açık oturumlar düzenledi, köy okullarının ihtiyaçlarını tamamlamak için yardımlar topladı yardım etti bunları dağıttı. İşte bu açık oturumlardan birinde 25 Şubat 1963 günü yapılanda, yurdun çeşitli yerlerinden gelen arkadaşlar ilgililere ve bulundukları yerlerde karşılaştıkları güçlükleri anlattı çözüm yolları tartışıldı, kararlar alındı. Bu gönüllü irfan ordusu temsilcilerinden biri bir zamanlar TMTF ikinci başkanı ve İYTOTB Başkanı olan Yalçın Gürsel'di. Gürsel yedek subay öğretmenlik yaptığı Mardin'in Savur Kazası Barman köyünün ilköğretim bakımından durumunu bütün gerçekleriyle ortaya serdi. Ve bunun sosyal nedenlerini kendi düşüncesine göre izah etti. Diyordu ki " 80 haneli köyde 5 sınıflı ilkokulun kayıtlı 46, devamlı 22 öğrencisi vardır. Okulun 1 ve 2. Sınıflarındaki öğrenciler Türkçe bilmiyor. 3.4.5. Sınıfa gelenler okumayı ancak becerebiliyor. Köyde ağalık müessesesi maalesef çalışıyor. Mevcut iki ağa karşılıklı iki kuvvetli siyasi partiyi tutuyor. Köylü de ağaların bu ayrılığını benimsemiş ve ayrılmış. 27 Mayıs devrimine kadar cinayetler işlenmiş köyde bol bol. Köylüler mezarlığı gösterip; -Öğretmen burada eceliyle ölen yoktur – diyorlar. Muhtar, sabıkaları olan, medeni kanuna rağmen 3 kadınla evli biri. Kanaatimce ilköğretim davasının bu feci hali yerli öğretmenlerin aynı vilayet dâhilinde görevlendirilmelerinden. Yoksa 8-9 yaşına gelmiş ve üstelik ilk okulun ikinci sınıfına geçmiş bir çocuğun Türkçeyi konuşması gerek."

Gürsel bunları anlatırken bir dağ yamacına kurulmuş geçimi bağcılıktan olan Kıraç köyünü düşünüyordu. Orada iki haftada bir yiyecek almak için 2 saat yayan 1 saat otobüsle geçtiği yolları, yağmurlar gelince köyün yamacından akan dereyi geçmek için köylüden eşek istediğinde "eşeğe yazık olur hocam" dediklerini düşünüyordu.

Bu insan hayatının o kadar ucuz olduğu yerlerdeki insanların sosyal gerçeklerini gün ışığına çıkarmak için düzenlediği anketin Mardin Öğretmenler Derneği baskısıyla nasıl toplattırıldığını düşünüyordu kalbi burkularak…

Adı geçen açık oturumdan sonra 24 Şubatta milliyet gazetesinde Gürsel'in sözleri çıktı. Mardin Öğretmenler Derneği, tekzip müessesesinin gerçekleri örtmek için kullanıldığı bu memlekette tekzip hakkını süslü laflarla kullanıyordu. "Yalçın Gürsel yalan söylüyordu, Yalçın Gürsel müfteri idi… Adı geçen köy güllük gülistanlıktı. Mardin Öğretmenler Derneği Yalçın Gürsel'i protesto eder… İdi.

Ve onlardan biri İstanbul'dan Mardin'e dönünceye kadar, Dernek Mardin'de oynanacak oyunun mizansenini hazırlamıştı.

> Rejisörlük şerefi Bay Veysi'ye aitti. Öğretmenler Derneği Gürsel'in aleyhinde bastırdığı beyannameyi Meclis'e kaymakamlıklara mahalli gazetelere ve halka dağıttı. Artık ortam hazırdı. Oyunun başlaması Gürsel'in Mardin'e gelmesine bağlıydı. Gelme gecikince sağ olsun Veysi Beyimiz boş durmadı. Hemen üzerindeki titri tahrik edip bu haddini bilmez yedek subay öğretmeni daha önce Vilayet Disiplin Kuruluna sonra mahkemeye verdirdi, ifadesi alınmadan anayasanın amir hükmüne rağmen… Arkasından okuluna bir müfettiş gönderildi.
>
> Hazırlanan oyundan habersiz olan Gürsel Mardin'e döndüğünde sokak ortasında küfrediliyor, imzasız mektuplar alıyor, öldürülmekle tehdit ediliyordu. Bunlara rağmen yılmadı. Ertesi sabah okulu açtığında ilk gelen bir öğrenci değil müfettiş beydi. Onu bir daha takip etti, hiç müfettiş uğramayan okullar olduğu halde… Gürsel'e sorular soruldu "Niçin geç geldin, okulu niçin açmadın, kaç gün açık kaldı okul şimdiye kadar, bir diyeceğiniz var mı ?" gibi. Evi soyulduktan, ölümle tehdit edildikten sonra muhtarın evinde muhtar ve üç hanımı ile aynı odada kalan Gürsel : "Evet" dedi "Bu şartlar altında ben öğretmenlik yapamam"
>
> Artık oyun bitmiştir. Bay Veysi'nin sahneye koyduğu oyun başarıya ulaşmıştır. Mardin valisinin karşısında ezik olan Bay Veysi Öğretmenler derneğinde kahraman pozlarındadır.
>
> Şimdilik etrafındaki birkaç şakşakçının pohpohları onu vicdanıyla baş başa bırakmıyor. Ama bir gün vicdan muhasebesi uykuları kovalarsa o gün Yalçın Gürsel Bay Veysi'yi affetmeye hazırdır. Zira bir zamanlar Güney Doğu'nun bu geri kalmış bölgesinde genç dimağlara ışık götüren Gürsel, bugün saçlarının kesik oluşuna aldırmadan başka bir yerde başka bir durumda ama Bay Veysilerin bulunmadığı bir yerde yine bu vatana hizmet ediyor, bu milletin hizmetçisi olduğuna inandığından. Bay Veysi, Veysi Beyler unutmayın ki sizi biz mahkûm etmiyoruz. Sizi var olduğuna inandığımız vicdanlarınız mahkûm edecektir. Zaten en büyük mahkûmiyet de budur insanlıkta…"

1963 yılının aralık ayı, federasyon yayınında yer alan "Kıbrıs'ta yine kan dökülüyor" sözleri ile karşılanır. *Devrim Gençliği* Dergisinin 25 Aralık 1963 tarihli 11. Sayısını bu sözleri kapak sayfasında kullanır. Dergide Kıbrıs Türkleri'nin o günkü durumu ve TMTF'nin konuya yaklaşımı ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır:

> "Uzun senelerden beri sistemli bir şekilde silahlandırılan Kıbrıs Rumları Enosis gayesini gerçekleştirmek için her türlü gayri insani ve gayri hukuki durumlara başvurmakta yüzlerce cana

> kıymaktan çekinmemektedirler. Türklerin dünya sulhunun bozulmaması için yaptıkları bütün fedakârlıklara rağmen, başta Makarios olmak üzere bütün Kıbrıslı Rumların anayasayı sistematik şekilde çiğnemekte oldukları üzüntüyle görülmüştür. Her türlü insanlık anlayışından ve medeni davranıştan uzak olan bu tutumlara karşı anavatan, Kıbrıslı kardeşlerimizin haklarını korumak için ilk günden beri harekete geçmiştir. Hükümet duruma müdahale etmiş gençlik bir bütün olarak kesin görüşlerini bildirmiştir. Gençlik taşan sabrını ve yükselen tansiyonu kendine yaraşan vakar ve olgunluk içerisinde yaptığı mitinglerle göstermiştir. [183]

3 Aralık Salı günü öğrencilerin üniversite bahçesinde yaptığı miting büyük bir kalabalığın katılımıyla İstiklal Marşı okunarak başlamış, gençlik temsilcilerinin konuşmalarıyla devam etmiş, Taksim'de ant içilerek sona ermiştir. Bu arada durumu yakından takip eden TMTF yöneticileri zaman zaman sabahlara kadar toplantı halinde bulunmuş ve diğer teşekkül yöneticileriyle birlikte olaylar hakkında görüşlerini açıklayan bildiriler yayınlamışlardır. Son olarak TMGT, TMTF, MTTB, Genel başkanlarının hazırladıkları bir nota bizzat TMTF genel Başkanları tarafından İnönü'ye verilmiştir. Bu notaya göre gençlik liderleri eski anlaşmaların da fayda getirmeyeceğine ve bu meselenin kesin olarak halledilmesi için başka hal çareleri bulunması gereğini bilhassa belirtmişlerdir.

Bununla birlikte TMTF bütün talebe birliklerine 21.12.1963 günü iki Kıbrıslı Türk öğrencinin Rum polisi tarafından öldürüldüğünü ve hadiseye sebebiyet veren Makarios ve Rum idarecilerini protesto ettiklerini belirten bir bildiri yayınlar. MTTB Genel Başkanı Yüksel Çengel ve TMTF Genel Başkanı Nafiz Duru imzası ile Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios'a gönderilen bildiride can güvenliğini sağlayamadığından cinayetin baş sorumlusu olduğunu ve uluslararası anlaşmaları ihlal ettiği için kendisini protesto ettiklerini bildirmişlerdir. Ülkenin tüm talebe birlikleri aynı konuda benzer basın bildirisiyle olayları protesto ederler. Bildirilerde, bir an önce Kıbrıs anayasasının tatbiki sağlanmadığı takdirde meydana gelecek daha üzücü olayların mesulü olmayacakları bildirilmektedir. Bununla birlikte tüm öğrenci teşekküllerinin yöneticileri ortak bir bildiri yayınlayarak, Kıbrıs konusunda bir miting yapılacağını ancak hükümetin içinde bulunduğu zor durumdan ötürü ordunun mitingin 23 Aralık günü

[183] "Kıbrıs'ta Yine Kan Dökülüyor", *Devrim Gençliği*, S.11,1963 s. 1.

yapılmasına izin vermediğini ve mitingin yapılacağı tarihin bilahare duyurulacağını, bunun dışındaki hiçbir bildirinin kendileri ile ilgileri olmadığını belirtirler.

10. COSEC toplantısında bütün Kıbrıs'ı temsil ettiği kabul edilen Kıbrıs Rum Talebe Cemiyetine istinaden, bu cemiyetin sadece Rumları temsil ettiğini belirtmek ve Türk talebeleri ancak Türk talebe cemiyetinin temsil edebileceğini savunmak üzere 1962 yılında kurulan İstanbul Kıbrıs Türk Talebe Cemiyetinin yedi maddelik basın bülteni yayımlanmıştır:

> 1- Şuna inanıyoruz ki son hadiseler çok öncesinden bir katil olduğunu bildiğimiz Makarios ve tedhişçilerinin tahrikleri neticesinde doğmuştur. Enosis(ilhak) rüyasını gerçekleştirmek için en uygun zamanın geldiğine inanan Makarios bilhassa Türkiye'deki olayları fırsat bilerek palikaryalarını masum Türkler üzerine saldırtmıştır.
>
> 2- Kabul edilen Türkiye Yunanistan ve İngiltere tarafından garanti altına alınan anlaşmalar maalesef bugüne kadar tek taraflı tatbik edilmiştir. Kıbrıs'ın polis teşkilatı ve içişlere ait her şey eski bir EOKA'cının eline verilmiştir. Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana üç sene geçmiş olmasına rağmen anlaşmaların tatbikinde hiçbir gelişme olmamıştır.
>
> 3- Rumların her an Türkleri imha etmek için bir katliama girişme hazırlığı vardır. Devamlı silahlanmakta olan Rumlara karşı bütün ümidini anavatana bağlamış bulunan kardeşlerimizin durumu bizleri üzmektedir.
>
> 4- Gene üzülerek belirtmek isteriz ki başından beri Makarios'un diktatörce durumuna karşı gençlik olarak Türk hükümeti ve hariciyesinden sert tepkiyi göremedik. Nitekim bugünkü gazetelerde son hadiselerin sayın başbakan İsmet İnönü tarafından bir kaza olarak tavsif edilmesi ve hariciyelerinin pasif tutumu yukarıdaki görüşümüzü destekler mahiyette olmuştur. Bizce bu şimdiye kadar yapılanların en önemlisidir. Bugün karşımızda Türk semtinin merkezindeki Atatürk heykeline bomba atıp kurşun sıkacak kadar küstahlaşan fanatik palikaryalar vardır. Bunlar kaza değil uzun müddettir Enosislerin tasarladıkları hadiselerin başlangıcıdır.
>
> 5-Liderler ve TC tarafından itidale davet edilen Kıbrıs Türk halkı ve gençliği şimdiye kadar her zaman itidalle hareket etmiştir. Fakat artık gençlik olan itidale tahammülümüz kalmamıştır. Her geçen günün aleyhimize bir gün her kaybettiğimiz kardeşimizin yeri doldurulmaz kayıplar olduğuna inanıyoruz. Ve yine inanıyoruz ki TC hükümetinin millet

> meclisinin senatosunun kesin karar verip Kıbrıs'taki kardeşlerimizi EOKA'cıların zulmünden kurtarmanın zamanı gelmiştir.
>
> 6-İşin artık diplomasi yoluyla halledilemeyeceğine inanıyoruz. Eğer hükümet olarak bu tutumda ısrar edilirse bizler Kıbrıs'taki kardeşlerimizin, ana ve babalarımızın vatanımızın emniyeti için fiili olarak mücadele olarak kararlı ve azimliyiz.
>
> 7-Kıbrıslı olarak içimizde anavatan ile birleşme arzuları vardır. Bu gayemizden bizi hiçbir şey ayıramaz.[184]

Bu konuda İran Yüksek Tahsil Gençlik ve Kültür Derneği tarafından Türkiye Milli Talebe Federasyonu'na gönderilen basın bülteni de dikkat çekicidir. Başkan Perviz Behrami imzası taşıyan bildiride "Kıbrıs'ta cereyan eden olayların baş kışkırtıcısı olan EOKA ve Makarios'u İran Yüksek Tahsil Gençlik ve Kültür Derneği namına lanetleriz. İnsani kurallara aykırı olan bu hareketten sizinle beraber aynı acıyı duymaktayız. Bir kere daha dost ve kardeş Türk milletine davalarınızın davamız olduğunu teyit eder; sizlerle aynı saflarda olduğumuzu belirtiriz." [185] Sözleriyle Türklerin yanında olduklarını belirtirler. Kıbrıs ile ilgili protestolar hem Türkiye üniversite öğrencileri arasında hem de kamuoyunda büyük yankı uyandırmış, özellikle TMTF, bu konuda yaptığı haber ve bildirilerle etkin bir rol oynamıştır. Denilebilir ki 27 Mayıs olayları ve arkasından ordunun desteği gençlere yüksek bir özgüven sağlamış, her fırsatta Kıbrıs için taarruza hazır olduklarını beyan etmişlerdir. Başpiskopos Makarios ile ilgili aşağıdaki yazı bu görüşü destekler niteliktedir:

> Katil Makarios
>
> "Devlet adamlığı ile ilgisi olmadığı gibi insanlık ve manevi değerlerle dahi hiçbir yakın tarafı olmayan Makarios elde etmek istediği yetkileri aldığı zaman takip edeceği hareket tarzını gösteren bugünkü tutumuyla Türklerin ve bütün dünyanın nefretini bir kere daha üzerine toplamıştır. Masum Türk arkadaşlarımızı ve talebe kardeşlerimizi korkutma veya yok etme politikası güden Makarios tarihten ders alamayacak kadar düşüncesiz olduğunu son hareketleri ile bir kere daha ispat etmiştir. Bu konuda TMTF görüşünü ifade etmek ve Türk

[184] "İstanbul Kıbrıs Türk Talebe Cemiyeti Basın Bülteni", *Devrim Gençliği*, S.11,1963 s. 11
[185] "Türkiye Milli Talebe Federasyonu Basın Bülteni",*Devrim Gençliği*, S.11,1963 s. 1.

> Yükseköğrenim gençliğinin fikrini dünya talebesine ulaştırmak için aşağıdaki telgrafı bütün talebe birliklerine göndermiştir.
>
> 'İğrenerek bildirmek mecburiyetindeyiz ki katil Makarios tarafından altında imzası bulunduğu anlaşmaları tanımadığını ilan ederek devletler hukukunu ihlal ederken, diğer yandan da emeline nail olduğu takdirde yapacağı hareketlere şimdiden müsamaha ederek 3Türk'ün öldürülmesine 7 Türk'ün yaralanmasına ve 2 Türk öğrencinin durup dururken üzerine ateş açılmasına göz yummaktadır. Hadiselerin gelişme tarzının açıklığı bu konuda yorumu fazla tutman dolayısıyla Kıbrıs meselesi hakkındaki görüşlerinizi Makarios'u protesto ve cani ilan ederek dünya kamu efkârına bildireceğinizi ümit eder bütün iyi niyetimize ve hukuk anlayışımıza rağmen tarihte vazifesini ihmal etmemiş bir milletin yükseköğrenim gençliği olarak muhtemel hadiselerden mesul olmayacağımızı ilan ederiz."[186]

1963 yılı Kıbrıs olaylarının tekrar gündeme gelmesi ile kapanır. 1964 yılı da yine bu gündemle başlayacaktır.

1964'teki Kıbrıs meselesine geçmeden önce bunalımının anlaşılması için bunalıma yol açan gerilimlere kısaca değinmek gerekir. Gencer Özcan 1964'e gelene kadarki Kıbrıs sürecini şu şekilde özetlemektedir:

> "Bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti 16 Ağustos 1960'ta ilan edilir. Türkiye 60'lar boyunca 1959 Londra Antlaşmalarının Kıbrıslı Türklere tanıdığı kurucu ortak statüsünün sürebilmesi için bu anlaşmaların kurduğu bağımsız Kıbrıs'ı destekler. Buna karşılık Yunanistan ve Kıbrıslı Rumlar Londra Antlaşmalarının öngördüğü güç paylaşımına dayanan yapıyı bozacak dolayısıyla Kıbrıslı Türkleri azınlık statüsüne indirgeyecek politikalar izler. Güç paylaşımına dayanan anayasal mekanizmalar kısa sürede tıkanır; devlet temel işlevlerini yürütemez duruma düşer. Sonuçta ABD'nin NATO'nun güney kanadını çökertecek bir Türkiye-Yunanistan çatışmasının önünü alabilmek için dayattığı Bağımsız Kıbrıs Devletinin temelleri üzerinden iki yıl geçmeden sallanmaya başlar. Başpsikopos Makarios 22 Kasım 1963'te Ankara'ya gelerek artık anayasanın değiştirilmesini talep eder. Makarios Başbakan İnönü'den Türkiye'nin Anayasanın tek taraflı bir şekilde değiştirilmesini asla onaylamayacağı cevabını almasına karşın 30 Kasım 1963'te Kıbrıs Anayasasının 13 maddesinde değişiklik yapılmasını öngören bir plan açıklayarak taleplerinde ısrar eder. 13 Nokta Planı olarak adlandırılan

[186] "Katil Makarios",*Devrim Gençliği,* S.11,1963 s. 3.

> öneriler Türk toplumunu elindeki en önemli silah olan veto yetkisini elinden alarak azınlık konumuna indirmeyi amaçlamaktadır. Bunun üzerine tırmanan gerilim 21 Aralık 1963'te Lefkoşa'da patlak veren *kanlı Noel* olayları ile çatışmaya dönüşür."[187]

Türkiye Milli Talebe Federasyonu Genel Başkanı Nafiz Duru Kıbrıs'taki son olaylardan dolayı Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel ve Başbakan İsmet İnönü'ye bir telgraf çekmiş, Kıbrıs'taki Türklerin katliamına artık vicdanlarının gurur ve haysiyetlerinin tahammül edemediğini Türkiye'de doğacak büyük hadiseleri önlemenin imkânsızlaştığını belirtmiştir. Kıbrıs'ta hakların ve hayatların hukuk düzeniyle kurtulamayacağına inandıklarından fiiliyata geçilmesini gençlik adına rica etmiştir.

1964 yılında o güne kadar Atatürk ve CHP çizgisinden kopmayan Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nda, başta Kıbrıs meselesinde daha sonra üniversite ile ilgili meselelerde olmak üzere CHP çizgisinden kopuş görülmeye başlanır. Hükümetin Kıbrıs meselesindeki tavrı kopmanın nedenlerinden ilkidir. 1964 yılı başlarında TMTF ve MTTB'nin bildirilerinden birinde, Kıbrıs meselesiyle ilgili TBMM'de *şahsi çıkarların milli meselelerden daha üstün tutulması*nın söylenmesi üzerine 27 Mayıs'tan beri tüm meselelerde ordu ve hükümet lehinde olan gençlerin tavırlarında farklılık oluştuğu görülür[188] *Devrim Gençliği* dergisinin Ocak 1964 tarihli 12. sayısının neredeyse tamamı Kıbrıs meselesine ayrılmıştır. *Kıbrıs Niçin Türk'tür, Kıbrıs Katliamı Milletlerarası Teşekküllere Götürülmelidir, Girit'in Talihi* ve *Kıbrıs, Makarios: Kıbrıs Canavarı* başlıklı yazılar, Dışişleri Bakanı'nın Kıbrıs meselesi ile ilgili konuşması ve Atatürk'ü öven bazı yazılar bulunmaktadır. İmroz Adası hakkında genel bilgiler verilmiş burada Rumlar tarafından yapılan işler belirtilmiş, adada Türk kültürünün olmamasından duyulan rahatsızlığın Hasan Saka Hükümeti tarafından adaya iskân edilen 30 Müslüman aile ile de çözülememesinden duyulan rahatsızlık dile getirilmiştir.

Türkiye 60'lı yıllar boyunca siyasi düşüncede hem sol hem milliyetçi ülkücü hem de İslamcı ideolojilerin oluşmasına sahne olmuştur. Yani bu yıllar siyasi ideolojilerin hızla ayrıştığı ve yeniden yapılandığı dönemdir. Fikirler eylemlerle bileşerek radikal görünümler almaya başlar. Özellikle 65 yılından itibaren radikalizm

---

[187] Gencer Özcan, "60'lı yıllarda Dış Politika" ,*Türkiye'nin 60'lı yılları* ,(Derl Mete Kaan Kaynar), İstanbul, 2017, s.230-231.
[188] Bildiri metni için bkz. *Devrim Gençliği*, S.12,1964 s. 1.

etkileri daha fazla görülecektir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Türkiye siyasi iktidarının profiline bakıldığında merkez sağ, darbeler ve koalisyonlar dönemlerinin art arda yaşandığı görülür. 1950 sonrası on yıl devam eden merkez sağ iktidarı 60 darbesiyle yerini askerî rejime, 61 ve 65 seçimleriyle de koalisyon hükümetlerine bırakmıştır. 65-71 yılları arasındaki yine AP'nin merkez sağ iktidarının ardından 71 yılında askeri idare ve sonrasında yine koalisyon hükümetleri yönetimi devralacaktır. Daimi muhalefet konumunda olan CHP ise yerini korumaya devam etmektedir. "Bu çalkantılı, bunalımlı siyasal platformda dönemin en önemli partisi olan CHP'nin yöneticileri 1961 anayasasının öngördüğü temel yapı değişikliklerini gerçekleştirecek reformları yapamadıkları gibi, kendilerini destekleyen ve büyük bir potansiyel güç olan gençlere de ileriye dönük hiçbir katkıda bulunmazlar. Aksine gençliğin büyük tepkisini çekecek birtakım kararların altına imza koyarlar." [189] 1964 yılının son aylarında *Milliyet*'te yer alan şu haber [190] CHP'nin dönemin gençlerini küçümsediğini ve kendilerini ilerici gören gençleri ne kadar yalnız bıraktığını göstermektedir: "CHP Genel Başkanı ve başbakan İsmet İnönü parti meclisinde yaptığı konuşmada gençlerin girişimlerini anlatmış ve "kendi kendilerine not vermek istiyorlar demiştir" Bu tartışmalara yol açmış ve İnönü'ye gençlerin haklı oldukları söylenmiştir. Üyelerden Nedim Tekin, "Üniversite gençliği CHP'den uzaklaşıyor, gençlik bizi bırakıyor" dediğinde İnönü Gençlik AP'ye mi gidiyor diye sormuş, Tekin'den "Hayır paşam gençlik ve aydınlar sosyalizme gidiyor" cevabını almıştır.

Hükümetle gençleri ters düşüren ve çok sayıda gösteriye neden olan diğer bir olay üniversite harçlarıdır. TMTF bu konuda yayınladığı bildiride " Çağı geçmiş devrini kapamış metotlarla çalışmakta olan üniversitelerimizin harçlar konusunda almış olduğu karar anayasamızın sosyal adalet kavramı ile asla bağdaşamaz. Gerçek anlamda yükseköğrenimin devlet eliyle yapılması gerekirken Türkiye'mizde HARÇ denen üniversiteye giriş kayıt imtihan ücreti olarak alınan para senin öğrenim yapmana engel olmak isteyen eski zihniyetin tezahüründen başka bir şey değildir. Seni bu tutumları ile geldiğin köye göndermek isteyenleri protesto et! …"[191] sözleriyle gençleri karara karşı birleşmeler yönünde uyarırken aynı zamanda sosyal devlet anlayışına sahip çıkarak, parasız eğitimden yana olduklarını da dile getirmektedirler.

[189] T.S. Yılmaz, *age*., s.101.
[190] *Milliyet* ,26/11/1964.
[191] T.S. Yılmaz, *age*., s. 101.

Bu dönemde Kıbrıs konusundaki hareketler de devam etmekte bu vesile ile Kıbrıs olaylarının gelişimini yakından izleyen TMTF Kıbrıs'taki katliamı fotoğraflarla belgelemek amacıyla Olgunlaşma Enstitüsü'nün salonlarında resim sergisi hazırlamaktadır. Sergi Genel Başkan Nafiz Duru'nun yaptığı açılış konuşmasıyla başlamış bazı davetlilerin konuşmalarıyla devam etmiştir. Kıbrıs tarihi gelişmesiyle ilmi bir açıdan ele alınmış, coğrafi sosyal ve jeopolitik yönleriyle de niçin Türk olduğu ve niçin Türkiye'nin olması gerektiği kesin bir dille anlatılmıştır. Gelişmekte olan son olayların yakından izlendiği söylenmiş, dünya kamuoyunun Türk'ün haklı davasını benimsemediği takdirde gerekirse fiili mücadeleden kaçınılmaması üzerinde ısrarla durulmuştur. [192]

1964 yılı başındaki diğer bir önemli olay Başbakan İnönü'ye yapılan suikast girişimidir.[193] 22 Şubat günü saat 11:55'te başbakanlıktan meclise giderken üç el ateş edilmek suretiyle gerçekleştirilmek istenen suikast yurt çapında büyük infial yaratmış, olayı tüm gençlik kuruluşları kınamış, TMTF bunu her şeyden önce vatan ve millet selametine göz dikmek olarak addetmiş, kati bir dille bu tip vatan düşmanlarını ezmeye muktedir olduklarını bildirmiştir.

1963 Mart sonuna doğru Kayseri Cezaevi'nden Celal Bayar bir süreliğine serbest bırakılır. Bu olay yalnızca rahatsız bir hükümlünün serbest bırakılması olarak kalmamış, bu vesileyle bazı AP'liler 27 Mayıs'a ve giderek Atatürk'e dil uzatmış ve yer yer gösteriler yapmışlardır. Bayar'ın hastalık nedeniyle tahliye edileceği aylar önceden belli olmuş, tahliye edildikten sonra da gruplar halinde kendisine ziyaretler yapılmıştır. Uygulamadan rahatsız olan TMTF'liler bir bildiri yayınlar. Bildiride Celal Bayar'ın serbest bırakılmasının gerçekte Atatürkçü politikanın ve 27 Mayıs Devrimi'nin tam tersi bir hareket olduğunun altı çizilir:

> "Uzun süredir Kayseri cezaevinde bulunan Celal Bayar'ı ziyaret etmek amacıyla üniversite içinde yapılan organizasyonu dikkat ve ibretle takip etmekteyiz. Bugüne kadar çeşitli yayın organlarında Türk yükseköğrenim gençliğinin yarattığı esere

[192] TMTF'nin Kıbrıs Hakkında Açtığı Sergi ve Yaptığı Toplantı Büyük Rağbet Gördü", *Devrim Gençliği*,S.13, 1964 s. 4-5.

[193] 22 Şubat 1964 cumartesi günü Başbakan İsmet İnönü Başbakanlıktan ayrılıp Büyük Millet Meclisine giderken üç el ateş edilmek suretiyle öldürülmek istenmiş, Cinayete teşebbüs eden Kayserili bir işçi olan Mesut Suna Hemen orada linç edilmek istenmiş emniyet kuvvetleri tarafından kurtarılmıştır.

> ihanet edercesine hareket etmek durumuna düştüğü zehabını uyandıracak yayınlar karşısında gerçek düşüncemizi kamuoyuna açıklamayı memleket borcu bildik. Milleti ortaçağ karanlığına sürüklemek isterken keyfi idareyi bir terör havasıyla yurtta estirmek isteyenlere direnen gençliğe karşı girişilen menfur hadiseleri unutmadık. 27 Mayısta anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybettiklerinin sabitliği dünyaya ilan edilenlerin icap ettiği takdirde tekrar aynı akıbeti göreceklerinin yakın olduğunu hatırlatmak isteriz. 27 Mayıs öncesi zihniyet Atatürk ilkelerine ihanet ettiği için ebediyen mahkûm edilmiştir. Şunu tam bir kesinlikle ifade etmek isteriz ki, Türk yükseköğrenim gençliği bu zihniyeti ve bunun zavallı temsilcilerini ebediyen affetmeyecektir. Siyasi bir yatırım bulmuşçasına masum vatandaşları af teraneleriyle avutmak yolunu tercih edenlerin bu gidişle hüsrana uğrayacakları gün yakındır. Atatürk ilkelerine sadakat ve onları benimsediklerini ilan edenler, 27 Mayıs'a saygı duymak zorundadır. Günlerce üniversite ve yüksekokullarda organizasyon yaparak bedava seyahat vaadi ile adam toplamak için çalışan AP Gençlik Kolu Başkanının başına gelenler, eğer bu tutum devam ederse daha ağırıyla tecelli edecektir. 70 bin yükseköğrenim öğrenci içinde birkaç yüz genci ayartarak 27 Mayıs'a meydan okurcasına bir parti tarafından organize edilen bu hareketi yapanların akıbeti çok feci olacaktır. Ne hazin tecellidir ki, 27 Mayıs öncesinde gençliğe bir avuç çapulcu diyenler şimdi onlardan medet ummaktadırlar. Atatürk ilkelerini siyaset sergisinde haraç mezat satılığa çıkaranlar şimdi de Atatürkçü gösterilmek istenmektedirler. Demokratik olmayanlar şimdi demokrasi taraftarı kesilmişlerdir. Önünü göremeyecek kadar gaflet uykusunda olanlara hatırlatmak isteriz, SBF'ye sıkılan kurşunların izleri hala durmaktadır. Hüseyin Onur hala tahta bacağıyla dolaşmaktadır. Bütün bunlardan sonra, Türk adaleti önünde mahkûm edilmişler için ziyaret tertiplemek isteyenler bilmelidirler ki, Türk yükseköğrenim gençliği yarattığı eserini canı ve kanı pahasına korumasını bilecektir. Eğer bu memlekette intikam peşinde koşanlar varsa, kesinlikle ifade edelim ki zafer yine Atatürkçülerin olacaktır. 27 Mayıs'ı inkâr edenler için bu ihtarımız son fırsattır. Türk yükseköğrenim gençliğinin demokrasiye inancı tamdır. Ve kesindir. Ancak demokrasi hakların istimalidir suiistimali değil. Atatürk ilkelerini ve 27 Mayıs'ı inkâr eden bir demokratik düzen hiçbir zaman yaşama ortamı bulamayacaktır." [194]

Celal Bayar'ı protesto yürüyüşleri iki gün üst üste yapılır. Yirmi beş bine yakın kişinin katılımıyla gerçekleşen yürüyüşlerin özellikle ikincisi, 1960 sonrasının en yoğun katılımlı öğrenci gösterisi olması nedeniyle tarihe geçer. Yürüyüşün ilk gününde

[194] Harun Karadeniz ,*Olaylı Yıllar ve Gençlik*, İstanbul ,2015, s.27.

kalabalık grup *Yeni İstanbul* gazetesine yürür. Gazetenin 27 Mayıs aleyhinde yazılar yayınlaması nedeniyle Yeni İstanbul'dan özür anlamına gelecek mahiyette bayrak asması istenir. Gazetenin direnç göstermesi üzerine bina taşa tutulur. Olaylara son vermek isteyen polis memurunun bayrağı asması üzerine bir alkış kopar ve yürüyüş İstiklal Caddesi yoluyla Taksim'e yönelir.

Harun Karadeniz bu yürüyüş hakkındaki açıklamalarıyla gazete saldırısının önceden planlandığının bilgisini vermektedir:

> "Ertesi sabah gazeteleri alınca gördük ki Yeni İstanbul Gazetesi bizim "komünist komünist çok yaşa diye bağırdığımızı yazıyordu. Hâlbuki böyle bir olay olmamıştı. Aramızda pek sosyalist de yoktu. Genel çizgi ilericilik çizgisiydi. Bu yazıyı okuyunca tepem attı. Benim gibi herkesin çok kızdığı görünüyordu. Öğlen saatinde yürüyüş Beyazıt'tan başladı ve yine aynı güzergâha yürüdük. Sultanahmet, Sirkeci, Karaköy, Bankalar Caddesiyle Tünel'e geldiğimizde gazeteyi darmadağın edecektik. Bir gün önce ben taş atılmaması için çabalamıştım. Fakat o gün makinalarını ben kıracaktım. Fena halde niyetlendim. Bir grup arkadaşla da konuştuk, böyle yalancı ve sahtekâr bir gazetenin makinaları kırılmalıydı. Fakat Tünel'e geldiğimiz zaman gördük ki cemseler binanın önünde uç uca dizilmişler ve binayı kordon altına almışlardı. 27 Mayıs düşmanı bir gazete, 27 Mayısçı bir ordunun arkasına sığınarak elimizden kurtuldu. Gazetenin önünde bir süre bağıra çağıra yürüdük. Yürüyüş yine Taksim'de yapılan toplantıyla son buldu."[195]

MTTB de Celal Bayar'ın Kayseri Cezaevi'nden tahliyesi ve Ankara'ya gelişi sırasında gösterilen nümayişkâr tutum üzerine yayınladığı bildirisinde, 27 Mayıs devrimini can vererek hazırlayan gençliğin "27 Mayıs karşıtı" olan davranışlara tahammülü olmadığını, MTTB binasının yanındaki Turan Emeksiz'in önünden Celal Bayar'ın geçmesinin ikinci bir 28 Nisan hadisesinin başlangıcı olabileceğini bildirmektedir.

19 Mayıs gençlik ve Spor Bayramının 45. Yıldönümü sebebiyle bildiri yayınlayan ve basın toplantısı yapan gençlik temsilcileri, bayramlarına üzüntüyle girdiklerini açıklamışlar ve çıkarları uğruna toplumu uygarlığa ulaşmaktan alıkoyanları

[195] H.Karadeniz , *age*., s.28.

lanetlemişlerdir. MTTB bildirisinde "Dün olduğu gibi bugün de yurdumuzu 45 yıl geriye götürecek şeriat düzeni isteyenlerle komünizmi savunanları, Atatürk ilkelerinin yılmaz bekçisi Türk Gençliği olarak bundan sonra birer birer açıklayacağımızı Türk kamuoyuna duyururuz" demekte aynı gün İÜTB başkanı Osman Zeki Telci: Bayramımızın 45. Yıldönümüne üzüntülü gireceğiz sözleriyle bitirdiği konuşmasında Atatürk'ün yolunu takip etmenin ülkeyi ilerleteceğini, sahte Atatürkçülerin ise ülkeyi karanlık günlere geri götüreceğini dile getirmiştir.

> "Atanın çizdiği yoldan yürümenin istediğini yapmanın Atatürkçülük olacağını çok iyi bilen sahte Atatürkçüler, düşmanlıklarını çok kez Ata'nın adına kullanarak gizlemek sinsiliğine, basitliğine, adiliğine düşmekle yetinmeyip, son zamanlarda daha ileri gidiyorlar, kampanya açıyorlar, kötü siyasi emellerine ulaşmak için geçmiş devrin özlemcisi olduklarını birtakım sloganlarla söylemekten çekinmiyorlar, menfaatlerine alet ediyorlar. Cevap verme zamanımızı bekliyoruz."[196]

Temmuz ayına gelindiğinde TMTF 19. Kongresini Erzurum'da düzenler. Erzurum'da 20 Temmuz 1964 günü gerçekleşen kongre için büyük bir program hazırlanmıştır. Kültür ve Sanat Festivali'e benzer bir şekilde düzenlenmesi planlanan kongrede Prof. Dr. Derviş Manizade, Prof. Dr. Tarık Zafer Tunaya, Prof. Dr. İsmet Giritli, Prof. Dr. Fahri Fındıkoğlu, Milli şair Behçet Kemal Çağlar gibi tanınmış bilim insanları çeşitli konularda konferanslar vermiş, ecek devamında folklor ekibi milli oyunlarla izleyicilerin karşısına çıkmış, tiyatro ekibi temsiller vermiştir. Erzurum Kongresi'nin başlamasının kırk beşinci yıldönümü dolayısıyla Erzurum'da gerçekleşen kongrede on beş gün süren tartışmalı toplantılardan sonra TMTF Genel Başkanlığına Ahmet Güryüz Ketenci seçilmiştir.

Ketenci'nin başkanlığı sırasında TMTF'nin ilk kitlesel eylemi üniversite harçlarının artırılması üzerine yapılır. Bu tepki çok geçmeden hükümet aleyhtarı bir gençlik gösterisine dönüşecek, 23 Eylül 1964'te Yükseköğrenim Gençliği Üniversiteler Komitesi Başbakan İnönü'ye şu telgrafı çekecekti:

---

[196] *Cumhuriyet* ,19/5/1964.

> "Üniversitelerin harçlarının artırılması hakkındaki kararı gençliğin kalbinde telafisi kabil olmayan bir yara açmış ve infial uyandırmıştır. Büyük sosyal problemleri olan ulusumuzun genç kuşağına bu suretle indirilmek istenen darbe, aslında halkçı demokratik rejim temeline kundak sokmayı hedef tutmaktadır. Durumun vahim sonuçlar doğurmasına engel olacak ani ve kesin kararlar alınmasında sayısız faydalar vardır."[197]

Ne var ki hükümet gençlerle ve sorunlarıyla ciddi bir biçimde ilgilenmeyecek, gençlere bilimsel değerden yoksun ders kitapları dışında pek bir şey sunmayacaktır. İktidar partisinin gençleri kendileriyle birlikte hareket etmeye bir çabası olmadığı gibi politikacılar da kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak amacıyla öğrenci örgütleriyle ilişkiye geçmişlerdir. Bu bir alanda eskiye dönüştür. 1954 seçimlerinden önce de bu taktik uygulanmış, partiler örgütledikleri gençlik kolları aracılığıyla öğrencilerden kendi siyasal gerekleri doğrultusunda yararlanma yarışına girmişlerdi. Öğrenci liderlerinin kontrolünü ellerinde tutarak kitleleri diledikleri gibi yönlendireceklerini düşünmekteydiler. Oysa anayasanın getirdiği özgürlük ortamında gençler bol bol okumuşlar, bilgilenmişler ve bilinç düzeylerini yükselterek kendilerini kullanmak isteyen siyaset adamlarının çoğunun niyetlerini okuyabilir hale gelmişlerdi. Artık yalnızca öğrenci sorunlarıyla ilgilenmiyor, ülke gerçekleri üzerine de düşünerek, sorunlar için çözüm yolları araştırıp önerilerde bulunuyorlardı. "Anayasanın korunması ve eksiksiz uygulanması, gelir ve vergi adaletsizliğinin ortadan kaldırılması, sosyal hukuk devleti gereklerinin yerine getirilerek sosyal adaletin sağlanması, ikili anlaşmaların yeniden gözden geçirilerek yurt çıkarlarına ters düşenlerin kaldırılması, madenlerin ve petrolün ulusallaştırılması, toprak reformunu gerçekleştirilmesi ve kredi adaletinin sağlanması, Köy Enstitülerinin yeniden açılması, eğitimde fırsat eşitsizliğinin giderilmesi" yolunda mücadele verir olmuşlardı. [198]

Böyle bir ortamda, hem CHP'nin gençliği küçümseyen olumsuz tavrı, gençlere destek vermemesi hem de üniversite gençliğinin çeşitli konularda bilinçlenmeleri sonucunda gençler yavaş yavaş yetersiz buldukları CHP'den uzaklaşmaya başladılar. Bu uzaklaşmanın en önemli kanıtı İstanbul, Ankara ve İzmir'deki 18 öğrenci yurdunda 1961 yılında %64 oranında oy alan CHP'nin 1965 seçimlerinde aynı yurtlardan yalnızca

[197] T.S. Yılmaz, *age*., s.102.
[198] T.S. Yılmaz, *age*., s.102.

%32 oy toplayabilmesidir. Aynı dönemde Türkiye İşçi Partisi (TİP) beş yıl öncesinin CHP'si gibi gençlerin partisi konumuna gelir. TİP yeni yöntem ve strateji uygulayarak gençleri parti kontrolünde eylemlere yöneltiyordu. Öte yandan dönemin başlıca düşün dergileri olan *Yön* ve *Sosyal Adalet* gençlere teori ile pratiği birlikte götürüyor, yüksek tirajlı bazı gazetelerin köşe yazarları gençliğin bilgilenmesi ve bilinçlenmesine önemli katkılarda bulunuyorlardı. Fikir kulüplerinin düzenlediği eğitim çalışmaları da gençlerin *sosyalist* kültür düzeylerinin yükselmesine yardımcı oluyordu. Bu arada milliyetçi kesim de boş durmuyor, "solcular ile sosyalist maskeye bürünenlerin karargâhı haline gelen *Yön, Cumhuriyet, Milliyet Dünya ve Akşam* gazetelerini protesto etmek amacıyla Taksim Meydanı'nda toplanıyor, "Türk milletinin en büyük düşmanı olan Moskofların uşaklarının bu topraklar üzerinde estirmek istedikleri kızıl havaya müsaade etmemeye azimli olduklarını" [199]yineliyorlardı.

TMTF genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci 10 Kasım'da yapılan Ata'yı anma törenindeki konuşmasında milliyetçi-solcu gençler ayrılığında TMTF'nin Atatürk ilkelerinden taviz vermeden nerede konumlandığını gösterir niteliktedir:

> " Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir ilkesi, milli mücadelenin ilk adımından itibaren her şeyin halk için yapıldığı delildir. O'nun devrimciliği Atatürk ideolojisinin fikri temelini teşkil ediyordu. Devrimcilik memleketin sosyal ve ekonomik sisteminde zorlamalarla değişiklik yapmak demektir. Devrimci ise gelişen uygarlık akımına ayak uyduran sosyal bünyede gerekli olan değişikliği yapmaktan çekinmeyen kararlı ve azimli kimsedir.
>
> Utanıyoruz Atam! Senin yurdunda köy enstitüsünü savunanlara komünisttir diyen fikir fukarası yaygaracılar var. Kafatasçılar var. Türk gençliği bugün çıkarcı ve tavizci politikanın bilerek yolundan çıkardığı cumhuriyeti ve gerçeklik yolundan uzaklaşan üniversiteyi Atatürk'ün anladığı anlamda yeniden kaidesine oturtmak ve bütün halkın ortak mutluluğunu sağlamak için ulusal bir direnişin eşiğindedir. Türk gençliği tarihin geri çevrilmesine ve zamanın olumlu yoldaki akışının durdurulmasına müsaade etmeyecektir."[200]

[199] *Milliyet*, 7/1/1962.
[200] H.Karadeniz , *age*., s.22-23

Ekim 1964 'te Oturum Başkanlığı'nı Fethi Naci'nin üstlendiği "Türkiye Nereye Gidiyor?" adlı bir açıkoturum düzenlenmiştir. Oturuma MTTB ve TMTF genel başkan ve üyeleriyle , İTÜTB ve İÜTB yönetici ve üyeleri katılmışlardır. Program boyunca 27 Mayıs'ı hazırlayan sebepler, 27 Mayıs'ın ülkeye etkileri, Türkiye üniversite gençliğinin durumu, gençliğin yüzyüze bırakıldığı sorunlar, Atatürkçülük ve Atatürk'ün fikirlerine her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyulması, köy enstitüleri, toprak reformu ve Türkiye'nin ekonomi politiği gibi pek çok konu tartışılmıştır. Dolara karşılık toprak verme meselesi konusunda Ketenci'nin;

> "Ulusların davranışları daha çok kendi iktisadi durumları ile ilgilidir. Tarih göstermiştir ki daima iktisaden güçlü olan devletler dış politikada söz sahibi olmuşlarıdır. Atatürk devletçiliği iktisadi bir ilke olarak kabul etmişti. Onun zamanında bu ilke savunuldu. 1950'den sonra takip edilen liberal politika ise bizi bu politikanın dünyadaki lideri Amerika'nın rampası durumuna düşürdü. Oysa az gelişmiş memleketlerde genel politika liberal ekonomi dışında olmalıdır. Yapılan özel antlaşmalarla, yapılan yardımlar dolaylı şekilde geri alındı. Memleket Amerikan mamullerinin bir pazarı haline geldi. Yardımları alabilmek için tavizler verdik. Şöyle ki Birleşmiş Milletler iktisadi yönden kuvvetli devletlerin etkisi altında. Bizim de bu kurumlara katılmamız uluslararası sorunları çözecek durumda olmayan bu kurumlarda yardım aldığımız ülkelerin etkisi altında kalmamıza onların politikalarına uygun oy kullanmamıza sebep oldu."

Sözlerine Genel Sekreter Coşkun Arıcı da bu hususta şöyle bir katkıda bulunur : "Bizim bağımsız dış politika isteğini öne sürüşümüz Kıbrıs meselesinde Batı'da aradığımız desteği bulamamamızdan sonraya rastlar. Batılı müttefiklerin davamızı benimseyeceği zannediliyordu. Bu süre bunun böyle olmasını bekledik. Ama sonunda yalnız bırakıldığımızı acıyla gördük. Beklediğimizi bulamamıştık. Amerika'da seçimlerin yaklaşması, Rum oylarını hesaplayan Başkan Jhonson'u etkilemiş olabilir. Fakat bunun böyle olmayacağını kendisiyle görüştüğümüz Amerikalı bir yetkili bana itiraf etmişti. Kennedy, belki daha değişik bir politika güdebilirdi. Amerika'nın davranışı Türkiye'yi bir üs olarak muhafaza gayesinden öteye gidememiştir. Bu sebeple Türkiye'nin batı bloku içinde yerini muhafaza etmekle beraber bağımsız bir dış politika izlemeye hakkı

vardır ben bundan yanayım". Ekonomik bağımsızlığın kaybedilme nedeni olarak Basın Yayın Komisyonu Başkanı Şuayip Taşpınar:

> "Asıl sebep Atatürk doktrininin yapılmamış olmasıdır. Atatürk hem aksiyon hem de fikir adamıdır. Burada aydınlar gereken vazifesini yapamamıştır denilebilir. Bizim kuşağa hep Atatürk'ün 1881 yılında doğduğu 1938 yılında öldüğü annesinin Zübeyde Hanım babasının Ali Rıza Bey olduğu öğretildi. Hâlbuki bize Atatürk'ün 1919'dan sonraki hayatı ve hareketleri lazımdır. Atatürk yalnız bizim değil, bütün esir milletlerin lideridir. Zamanın İngiliz veliahdı Hindistan seyahatinde iyi karşılanmayışının sebebini sorduğunda, kendisine bugün yeryüzünde bir Mustafa Kemal'in olduğu hatırlatılmıştır. Cezayir'de iç haneli bir köye varıncaya kadar Atatürk'ün fotoğrafı vardı evlerde. Atatürk köylü milletin efendisidir demişti. Bu mücerret bir söz değildir. Atatürk bu sözle halka dayanan bir devlet kurmayı düşünmüştür. Tek cümleyle Atatürkçü politikadan ayrılmamızın sebebi Atatürk doktrininin yapılmamış olmasıdır. Bundan da aydınlar sorumludur" demiştir.

Ekonomik bağımsızlığın nasıl sağlanacağı sorusuna Ahmet Güryüz Ketenci *bunun ancak meclisle halk arasındaki kopukluğun kapatılması ve Atatürk'ün halkçılık ilkesinin uygulanmasıyla* gerçekleşeceğini belirtir. Oturumdakü tüm konuşmalar ve sunulan çözüm önerileri göstermektedir ki TMTF, MTTB, İÜTB ve İTÜTB yöneticileri Türkiye'nin refaha ulaşmasını Atatürk ilkelerine tam anlamıyla dönülmesi ile mümkün olacağı konusunda hemfikirdirler.

Bektaş, 1964 yılı CHP'nin durumunu şu şekilde ifade eder:

> "1964 yılı içinde İnönü ve partinin lider kadroları parti ideolojisini *ortanın solu* olarak belirlemişlerdir. Aslında ortanın solu bir parti olma, bu noktada parti ideolojisini ve programını değiştirmek anlamına gelmiyor, partinin var olan görüşleri, 1960 ihtilalinden sonra moda olan kavramlarla yeniden tanımlanmaktaydı. Cumhuriyetçilik, demokrasi, planlı ekonomi, devletçi gelişme, sosyal adalet ve inkılapçılığa dayanan bir program bulunmaktaydı. İnönü bu programın ideolojiler yelpazesindeki yerini ortanın solu olarak tanımlamıştır. Ortanın solu sloganı ile sağlanmaya çalışılan yeni imaja rağmen CHP 1965 seçimlerinde yenilgiye uğramış ve AP tek başına iktidara

> geldi. Seçim sonuçlarına göre oyların %8 bir azalma gösterdiği parti toplam oyların ancak %28,7'sini alabilmiştir. CHP'nin bu denli yenilgiye uğramasının pek çok nedeni mevcuttur ancak bütün günah seçimlerden önce ve seçimler sırasında sık sık sözü edilen ve yeni tartışılan bir kavram olan "ortanın solu" na çıkarılmıştır. 1966 yılından itibaren CHP'nin bütün çabası ortanın solu yaklaşımını CHP'nin programına sokmak ve geliştirmek oldu. Ortanın solu hareketi 1930'ların halkçılık anlayışından oldukça farklı bir halkçılık ideolojisine sahipti. Sınıfların varlığını kabul etmekte ancak sınıf mücadelesine karşı çıkmaktaydı. Sosyal adalet, sosyal güvence ve özgürlük taraftarıydı, serbest teşebbüsü de temel özgürlüklerden biri olarak görmekteydi. Sosyal demokrasiden, daha oturmuş bir demokrasinin öncülerini hazırlayacak sosyal reformlar anlamında söz ediliyordu."[201]

Daha önce kuruluşu bildirilen Üniversiteler Komitesi mensupları bir basın toplantısı düzenleyerek "Bizi üzen İnönü'nün mücadele ettiğimiz zihniyetin etkisinde kalmasıdır" demişlerdir. İnönü'nün gençlerin hareketi ile ilgili olarak söylediği sözlere üzüldüklerini ifade eden yöneticiler özetle şunları söylemişlerdir: "Basının ve birçok öğretim üyelerinin dahi benimsediği ülkümüzü Paşa'nın bilmemesi veya bilmez gözükmesi hadisenin gerçek yüzü ile ilgilenmiyor izlenimi uyandırmış ve bizleri üzüntüye gömmüş ve kafamızda haksız şüphelere yol açmıştır. Biz esasen çalışmadan yükselmek gibi Türkiye'mizi bugüne kadar geri bırakan Osmanlı artığı fikirlerle mücadele ediyoruz." TMTF Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci gençliğin tarihi ve meşru görevini yerine getirmek üzere 18 Aralık'ta üniversite bahçesinde toplanacağını açıkladıktan sonra konuşmasını: "Ülkümüzü küçük hesaplarla ilkel metotlarla yıpratmaya çalışanlara önderimizin Bursa Nutku'nu yerine getireceğimizi hatırlatırız. Türk gençliği dün olduğu gibi bugün de savaşını bilinçli yapıyor ve ne istediğini çok iyi biliyor.[202] sözleriyle tamamlamıştır.

Bu gelişmeler üzerine Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel Milli Eğitim Bakanı İbrahim Öktem ile bir görüşme yapar, bakandan öğrenci talepleri konusunda detaylı bilgi alır. Başbakan İnönü ise İstanbul, Ankara ve Atatürk Üniversiteleri rektör ve/veya

---

[201] Arsev Bektaş, *Demokratikleşme sürecinde Liderler Oligarşisi, CHP ve AP (1961-1980),* İstanbul, 1993, s.27-28.
[202] T. Feyizoğlu, *age*., s. 205.

dekanları ile bir toplantı yaparak kendileri ile üniversite gençliği arasındaki ilişkiyi görüşür. Toplantıda İnönü, öğrenci birlikleri başkanlarının kendilerini ziyaret ederek İstanbul Üniversitesindeki son olayları anlattıklarını, profesörlerin bilimsel çalışma yapmamasından, öğrencilerle fakülte idareleri arasında geniş anlaşmazlıklar bulunduğundan, profesörlerin üniversitede ilim yaymak yerine dışarıda mesleki kazançlar edinmek uğruna görevlerini yapmadıklarını ilettiklerini bildirmiş, toplantı sonrası profesörler üniversite olayları ve öğrenci sorunları hakkında Başbakan ile fikir alışverişinde bulunduklarını beyan etmişlerdir. Bu arada Milli Eğitim Bakanı İbrahim Öktem üniversite yönetimi ile gençlik ilişkilerinde karşılıklı bir anlayış bulunmadığından, ilişkilerin düzelmesinin de olanaklı olmadığını açıklamış, dışarıdan müdahale ile değil üniversitelerin kendi içlerinde gerekli koşul ve olanakları sağlayarak reform yapmaları gerektiğini söylemiştir. Bunun yanı sıra İçişleri Bakanı Orhan Öztrak Yüksek Öğrenim Gençliği Üniversiteler komitesi üyeleri ile gizli bir toplantı yapmış, toplantının ardından gençlik sorunlarını İçişleri Bakanına anlattıklarını haklı olduklarının kabul edildiğini Bakanın Başbakanla görüşerek milli eğitim bakanının İstanbul'a gelmesini isteyeceklerini söylemişlerdir. Bu gelişmeler üzerine gençlik miting yapmaktan vazgeçer ve gerek Milli Eğitim Bakanı'nın gerekse hükümet ve parlamento üyelerinin kısa vadeli tedbirlerin süratle alınacağı konusunda verdikleri teminat üzerine şimdilik erteledeklerini ifade ederler.

Komitelerin başbakan ve hükümet yetkililerine ilettiği sorunlar Türk hükümetinin talebi üzerine Avrupa Konseyi tarafından Türkiye'ye gönderilen Mr. Hicter tarafından da dile getirilmiştir. Mr. Hicter TMTF hakkında araştırma ve incelemede bulunmuş ve kapsamlı bir rapor hazırlamış, çözüm önerilerinde bulunmuştur: "*İstanbul TMTF binasında bir müddet kaldım. Bu teşekkülün muhtelif bölüm başkanlarıyla tanıştım. 10 günlük çalışma raporumun birinci maddesini TMTF'ye teksif ederek daha çok telkinler halinde hudutlandırdım"* [203] cümlesiyle raporuna başlayan Hicter TMTF'nin herhangi bir siyasi parti ile bağlanmayı kabul etmeden Kemalist bir genel politika izlediğini belirtmiştir. 1960 ihtilalini getiren bazı olaylarda hükümeti harekete geçirme kabiliyetinden bahseder ve ardından federasyonun karşılaştığı güçlükleri sıralar. Federasyonu 1948 yılından beri tanıdığını bildiren Hicter raporunda daha önceden tanıdığı federasyon başkanı ya da federasyonda etkin görev yapan kişiler hakkında bilgiler edinmek istediğini ve sonunda büyük bir kısmının

[203] "Mr. Hicter'in raporu", *Devrim Gençliği,* S.1, 1964 s.8.

öğrenimlerini bitiremediklerini öğrendiğini de ekler. Bunu federasyon idaresinin öğrenimlerine zarar vermiş olmasına ve bu sebeple tahsillerini terk etmiş olmalarına bağlar. Hicter toplumun iyiliği için kendi öğrenimlerini feda eden gençlerin gelecekleri için tedbir almamış olmalarını vahim bulduğunu belirtmektedir. Bunun için sunduğu çözüm önerisi, Fransa'da da uygulandığı üzere başkanlık ya da aktif olarak federasyon bünyesinde görev alan gençlere bir veya iki yıl öğrenimlerini dondurma hakkı verilmesi ve görev süresi bitince öğrenimlerine devam edebilmelerinin sağlanmasıdır. Raporunda Federasyonun başlıca problemleri olarak derslerin yayınlanması, ikamet imkânlarının artırılması, özellikle yazın ücretli iş imkânı sağlanması, bir öğrenci kliniği kurulması ve öğrenci sağlığının yakından takip edilmesi, tatil kampları, çalışma kampları ve öğrenci yurtları meselesi olduğunu belirten Hicter, federasyona biraz daha fazla mali destek sağlaması açısından iki taraflı kültür anlaşmalarına daha fazla başvurulmasını ve imkânların arttırılması için azami gayret gösterecek gönüllü teşekküllerin yardımlarını tavsiye etmektedir.

Tüm öğrenci meseleleri yanında, Kıbrıs sorunu da hala TMTF gündemini yoğun olarak işgal etmektedir. Devrim Gençliği'nde son durumla ilgili bir yazı yayınlanır:

> "Soruyoruz
>
> Son günlerde Yunan uyruklu şahıslar veya Türk uyruklu Rum asıllı kimseler hakkında alınan ve alınmakta olan tedbirler sebebiyle bu gibi kimselerin Türkiye'de baskı altında bırakıldıkları intibaı uyandırılmak istenmektedir. Hâlbuki mesele devletler hukukunun en mühim esaslarından biri olan mütekabiliyet prensibinin tatbikinden ibarettir. Diğer bir deyimle Yunan Hükümeti Yunanistan'da bulunan Türk asıllı azınlık ile TC tebaasından bulunan vatandaşlarımıza karşı takip etmekte olduğu hareketlere Türkiye bugüne kadar mukabele etmemiş ve bu müsamahasının karşı tarafça takdirini beklemiş bundan netice almayınca aynı sistemleri mütekabiliyet esasına dayanarak teker teker yürürlüğe koymaya başlamıştır.
>
> Durumun umumi efkârda daha iyi aydınlanması için aşağıdaki suallere ilgili bakanlıklarca gerekli cevabın verilmesini rica etmekteyiz:
>
> 1-Türkiyede Yunan uyruklu kaç kişi yaşamaktadır? Türkiye'de Rum asıllı Türk tabiiyetinde kaç şahıs vardır? Yunanistan'da Türk asıllı Yunan tabiiyetinde ve Türk tabiiyetinde olan ırkdaşlarımızın miktarı ne kadardır?

> 2-Türkiyede Rumlara ait ilk mektep ortaokul ve lise adedi ne kadardır? Buna mukabil Yunanistan'da Türklere ait bu evsafta mekteplerin miktarı nedir?
>
> 3-Türkiyede yüksek tahsil görmüş Rum asıllı veya Yunan tabiiyetli insanların miktarı ne kadardır? Yunanistan'da aynı şekilde yüksek tahsil görmüş ne kadar Türk vardır?
>
> 4-Türkiyede serbest meslek icra eden Rum asıllı avukat doktor, diş tabibi mühendis vs. gibi şahısların miktarı ile Yunanistan'da Türklere ait bu miktar ne nispettedir?
>
> 5-Nispetler arasında Türkiye aleyhine bariz bir eşitsizlik varsa bu fark Türklerin okumaya karşı kabiliyetsizliklerinden mi yoksa yunan hükümetinin Türkleri tahsil ettirmemesi hususundaki kasıtlı politikasından mı ileri gelmektedir?
>
> 6-Türkiyede mevcut Rum asıllı azınlıklar ile yunan tabiiyetindeki şahısların servet mecmuaları ne kadardır? Bunun mukabilinde Yunanistan'daki Türklerin servetleri ne kadardır?
>
> 7-Türkiyede mevcut Rum ekalliyeti ile yunan tabiiyetindeki şahıslar ellerindeki mevcut servetin hangi kaynaklardan geldiğini ve arada tezayüt varsa bu tezayüdün vergilerini ödediklerini ispat edecek durumda mıdırlar?
>
> 8-Rum azınlıklarına veya yunan tabiiyetindeki şahıslara (ister şahıs ister şirket olsun) her sene verilmekte olan ithal ve ihraç lisanslarının miktarı nedir?
>
> Bu sualler cevaplandırıldıktan sonradır ki mesele daha vazıh bir hale gelecek ve gerek Rum azınlıklarının gerekse yunan tabiiyetindeki şahısların Türkiye'de dünyanın hiçbir yerinde bulunmayan istisnai ve imtiyazlı bir muameleye tabi tutuldukları daha kolayca anlaşılacaktır. [204]

Yukarıda maddelendiği üzere yazı tamamıyla Yunanlı ve Türkler arasındaki imkân ve haklar farklılığına açıklık getirmektedir. Derginin aynı sayısında yayımlanan "Bildiri" başlıklı yazı ise Kıbrıs'ta yaşayan Türklerin maruz kaldıkları durumların İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne uymadığı açıklanır. Yazıda ayrıca Birleşmiş Milletler de yapılanlara ses çıkarmadığı hatta onaylayan uygulamalarda bulunduğu için eleştirilir.

> "Kıbrıs davasını Türklüğü ve Türk topraklarının geleceği bakımından bir var olma-yok olma davası olarak kabul eden Türk gençliği Kıbrısta aylardır Türk topluluğuna karşı girişilen

[204] "Soruyoruz",*Devrim Gençliği*,S.1, 1964 s.13.

> genosit hareketleri karşısında gerekli aktiviteyi gösteremeyen Türk hükümetinin enerjik kararlarının karşısına çıkan ABD'yi protesto eder. İnsan hakları evrensel beyannamesinin tatbikçisi olarak kurulan ve bitaraf olması gereken Birleşmiş Milletlerin kırıştaki vahşeti ve onu idare edenleri bir kenara itip bir Rum ağzıyla konuşan genel sekreter Uthant'ı nefretle takbih eder. Milli bir dava olarak benimsediğimiz Kıbrıs konusunu kendi kin, oy avcılığı, günlük çıkarları uğruna istismar etmek isteyen parlamentonun bugünkü tutumunu milli menfaatlere aykırı olarak ilan eder. Bir taraf Uthant'ı raporu üzerine güvenlik konseyinin Kıbrıslı Türklerin aleyhin alacağı her kararı tanımayacağımızı dostluk adı altında menfaatlerimize darbe vurmak isteyen sözde dostlarımızın dostluklarına artık inanmadığını açıklar Olayların çıkışından bu yana daima hukuk ve uluslararası anlaşmalara riayet etmiş bir gençlik olarak bundan anlamayan insanlık kasaplarına ve hamilerine onların anlayacağı şekilde mukabele edileceğinin bilinmesini ister." [205]

Kıbrıs mevzuunda yayınlanan bir başka bildiri de TMTF'nin hem emperyalizmin hem de Türkiye hükümetinin karşısında olduğunu göstermek açısından önemlidir:

> "Hükümetimize Amerika'nın bizi idare etmesi ve eder görünmesi Türk milletinin ve gençliğinin bünyesinde büyük bir yara açmıştır. Kıbrıs'a yapılacak bir müdahaleye Amerika reisicumhuru Jhonson değil Türk milleti ve onun temsilcisi olan Türk hükümeti karar verir. Birleşmiş milletlerin bu konudaki aczi ve anlayışsızlığı Amerika'nın egoistliği karşısında artık harekete geçmek zorundayız. Güvenlik konseyinin aldığı kararları dahi tatbik etme kapasitesi olmayan Uthant'ı istifaya davet ederiz. Amerika cumhurbaşkanı Jhonsonu ve onun şahsında bütün idarecilerini Kıbrıs meselesindeki egoist tutumu ve Türk milletini para ile satın alınabilir kanaatlerinden dolayı Türk Yükseköğrenim gençliği adına lanetledik. Beceriksiz ve tarafgir tutumu ile Kıbrıs'a yıkım getiren Birleşmiş Milletleri şahsını rencide eden bir ırkı kökünden kazımak için EOKA ile müşterek hareket eden Gyani'yi Kıbrıs'ı terke davet ettik. Bütün bu görüşleri içine alan bültenimiz örfi idarece yasaklandığı için gazetelere emir verilerek basına kondurulmadı. Ayrıca basındaki klişeleri kazıtıldı.
>
> Bu görüşümüzü Başbakan İsmet İnönü'ye L Jhonson'a Uthant'a ve Gyani'ye birer mesajla bildirdiğimiz için TMTF yöneticileri

[205] "Bildiri", *Devrim Gençliği*,S.1, 1964 s..8.

> olan bizler örfi idarece takibata uğradık hala takibatlar devam etmektedir."[206]

1964 yılında da TMTF'nin "sanatsız bir ulusun, yaratıcı güçten yoksun bir ulusun yaşama gücünün de olmayacağı" görüşünden yola çıktığını ve kültür faaliyetlerine ağırlık verdiği görülmektedir. 1956 yılından beri gerçekleştirilen Uluslararası Kültür Festivali'nin dokuzuncusu gerçekleştirilmiş bunun için yurt dışından gelen ekipler bir hafta boyunca ağırlanmıştır. Bunun yanı sıra Federasyon bünyesinde kurulan Çalışma Kampları Komitesi de faaliyetlerine devam etmektedir. Bu yıl Türkiye'nin Van, Tunceli, İzmir illerinin köylerinde açılan uluslararası çalışma kamplarına 25'e yakın Avrupalı, 100'e yakın da yerli kampçı katılmıştır. Kamplarda köylerle ilgili projeler tasarlanmıştır. Tunceli'nin Yolkonak köyünde ve İzmir'in Gelevi köyünde birer ilkokul yapılacak, Van civarında bir köye okul ve camii yapılacaktır. Bu projelerin uluslararası ilişkilerin geliştirilmesi ve Türk Gençliği 'ne Anadolu'yu ve Anadolu'nun problemlerini tanıtma amacıyla gerçekleştirildiği bildirilmektedir.

TMTF'nin 4-6 Haziran'da Batı Almanya'nın Stuttgart şehrinde yapılan İspanyol talebeleriyle tanışma toplantısına TMTF adına Almanya Türk öğrenci Dernekleri Birliği Başkan Yardımcısı Ergün Göknel katılmıştır. Almanya, Belçika, Danimarka, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İskoçya, İsveç, İsviçre, Türkiye ve Yugoslavya talebe birliklerinin katıldığı toplantının amacının İspanya ve İspanyol öğrenciler hakkında bilgi almak, diğer Avrupa milli öğrenci talebelerinin İspanya'ya desteğini sağlamak olduğu bildirilmiştir.

Kıbrıs meselesinin patlak vermesinden sonra, son iki yıldır özellikle de 1964 yılı TMTF'nin uluslararası öğrenci teşekkülleri ile ilişkilerinde ciddi bir bozulma yaşandığı göze çarpar. TMTF COSEC kurucu üyelerinden olup her yıl kongrelerine temsilci göndermektedir. COSEC(Coordination Secretariat)'in 22 Haziran-1 Temmuz tarihleri arasında Yeni Zelanda'da yapılan ve on birincisi gerçekleştirilen kongresine elli dokuz ülkenin öğrenci birliği katılmış Türkiye'yi de TMTF Başkanı Nafiz Duru temsil etmiştir. On yıl boyunca COSEC bünyesinde kalan TMTF 1962 yılında Kanada'da yapılan onuncu konferansta Amerikan Talebe Teşkilatı'nın *gizli emperyalizmi* neticesinde yirmi altı devletle birlikte konferansı protesto amacıyla geçici olarak terk etmiştir. Konferanstaki yanlış tutumları protesto eden devletler, COSEC bünyesinden

[206] "Kıbrıs'ın üstünde Dolaşan Ruhlar",*Devrim Gençliği*,S.1, 1964 s..9.

çıkarılmış, bunun üzerine AUES adında daha çok Doğu bloklarını temsil eden Dünya Talebe Teşkilatı'na kaymışlardır. Yeni Zelanda'da yapılan bu konferansa katılabilmek için TMTF'nin kurucu üye olduğunu, kendisini teşkilat bünyesinden kimsenin ayıramayacağını Amerika emri ile bünyeden çıkartıldığını belirtmiş, bunun üzerine konferansa katılmış ancak "yeni bir üye" gibi müşahit kısmına oturtulmuştur. Nafiz Duru COSEC'in Amerika'nın sözünden çıkmayan bir kuruluş olduğunu şu sözlerle ifade etmiştir: "Konferansta Amerika'nın baskısı, kendi menfaati ön planda. Daima önemli komisyonları elinde tutmaya veya adamlarını yerleştirmeye çalışması küçük teşkilatlara şahsiyet hakkı tanımaması, istediği olmadığında türlü kulislere girmesi ancak bu yapılanları her zaman ön plana çıkmadan arkadan idare etmesi söz konusu. İngilizler COSEC Başkanlığını elde ederken Asya milli teşkilatları hemen her yerde kendi aralarında toplantılar yaparak durumu gövde gösterisine dönüştürüyorlar. Bu teşkilatların tarafsız devletlerde bulunmalarının avantajları mevcut: örneğin Hindistan 1962 konferansında genel sekreterliğe seçilmiştir." Duru'nun belirttiğine göre oy çokluğu Asyalılarda olmasına rağmen daima Amerika ya da Avrupa'ya bakarak oy vermektedirler. Yine Duru'ya göre bunlar üzerinde Amerika'nın konferansa katılmak için fakir talebe teşkilatlarına gönderdiği uçak biletlerinin tesiri fazladır. "Avrupa devletleri kuvvetli fakat her biri yalnız oy verdiği için tek rey. Amerika gibi enternasyonal bir gayeleri de olmadığından konferansta tesirleri fazla değil." Afrika ülkelerine gelince her konferansta birbirlerine girdiklerini söyleyen Duru'ya göre Arap talebe federasyonları ise sadece TMTF'nin karşısında olabilmek için daima aleyhte rey kullanırlar. [207]

Yukarıda sayılan sebeplerin sonucu olarak TMTF Yeni Zelanda'da yapılan bu konferansta İslam devletlerinin işbirliğini, hatta İslam Dünyası Talebe Federasyonu'nun kurulması fikrini ortaya atmış, Pakistan katılmadığı için, diğer İslam devletleri TMTF öncülüğünde prensipte ittifak kararı almıştır. *Devrim Gençliği* dergisinde yer alan yazısında belirttiğine göre Nafiz Duru'nun bu konudaki düşüncesi, TMTF COSEC'ten ayrılması ancak 1962 yılında ayrılan Fransa Talebe Birliği UNEF gibi AUES'e de üye olmadan, UNEF ile de işbirliği yaparak COSEC gibi sekreterlik değil, "hükmi şahsiyet ve elastikiyet kabiliyeti olan tarafsız bir dünya teşkilatı" kurması yönündedir. 1964 yılı kongresinde Türkiye Milli Talebe Federasyonu bu konuda bir karar alacaktır.

[207] Nafiz, Duru,"COSEC Konferansı ve İslam Dünyası Talebe Federasyonu",*Devrim Gençliği*,S.1, 1964 s..3-4 ve23.

1964 yılında TMTF'nin kültür ve sanat faaliyetleri genel olarak özetlendiğinde ilk olarak Atatürk'ün 25. Ölüm yıldönümü dolayısıyla daha önce basılmamış fotoğraflarından oluşan bir albüm yayınlandığı ve 10 Kasım günü Gümüşyaka Köyünde bir ilkokula ahşap duvar yapıldığı görülür. Bu çalışmalar neticesinde köy halkı ile kahvede günün önemi ve Atatürk ilkeleri hakkında sohbet edilmiştir. TMTF Kültür Sanat Komisyonu tarafından başlatılan kitap kampanyası yüksekokul ve çeşitli yayın evlerinden 300'e yakın kitabı federasyon kütüphanesine kazandırmıştır. Gelmeye devam edenlerle 400 yeni kitap kütüphaneye ilave edilmiş ve zenginleştirilmiştir. Kış mevsimi için salon toplantıları düzenlenmiş resim heykel, mimari müzik ve diğer sanat kollarında tanınmış kişilerce her hafta konferanslar vermiştir. Toplantıların ilgi görmesi üzerine Güzel Sanatlar Akademisi'nin konferans salonunda bu kez de memleket problemlerinin detayına inmek için konferanslar düzenlenmiştir. "Birlikte Düşünme Düzenimiz, Türkiye'nin Geleceğini Nasıl Görüyoruz, Bilim ve Ahlak, Sanat ve Halk, Şehir ve Köy Sorunları" verilen konferanslardan bazılarıdır. Yaz aylarında yapılan Uluslararası Kültür Festivaliyle meşgul olan Federasyon Kültür Komisyonu kış aylarında da bu tür faaliyetleri aksatmadan sürdürmüştür.

Her yıl olduğu gibi TMTF 1964'ün turizm sezonunda da yurtdışından gelen öğrencileri ağırlamaya devam etmiştir. O yıl Danimarka'dan 16, Avusturya'dan 30 Hollanda'dan 20 kişilik gruplar Türkiye'ye ziyarete gelmiş, İstanbul Ankara, Bursa, Çanakkale, Truva, Bergama, İzmir'e TMTF rehberleri eşliğinde geziler yapmışlardır. Ayrıca TMTF'nin davetiyle ülkeyi ziyaret eden Alman öğrenci grupları için Erdek'te tatil merkezi açılmıştır. Gelen gruplar dokuzar gün kalmakta ve her türlü ihtiyaçları karşılanmaktadır. Bu esnada Amatör Tercüman Kursları da çalışmalarına devam etmektedir ve 1964 yılında bu kurslardan 61 öğrenci mezun olmuştur. TMTF bu sene aldığı kararla Profesyonel rehber kursları da açmayı planlamış ve kayıtların alınmasına başlanmıştır. Sözlü ve yazılı giriş sınavları ile kurslara alınacak öğrencilere dersler Turizm Müdürlüğü'nün tecrübeli elemanları tarafından verilecektir. Bu arada TMTF İzmir Bürosu 11 Temmuz tarihinde bir merasimle açılacaktır.

2.2.4 1965-1968 Dönemi

Kuruluşundan 1965'e kadar geçen 17 yılda TMTF güçlenip büyümüş ancak temel siyasi çizgisinden ayrılmamıştır. 1965 yılında ise Türkiye öğrenci hareketinin genelinde olduğu gibi TMTF'de de ideolojik değişim başlar. 1965'ten önceki gençlik hareketlerine bakıldığında dönemin gençleri Atatürk ilkeleri ve 27 Mayıs ekseninde birleşmiş ve gençlerin amacı da bu ilkeleri koruyup yaşatmak üzerinde şekillenmiştir. Başka bir ifadeyle 1960 ile 1965 yılları arasındaki gençlik hareketleri Atatürk ilkelerine ve 27 Mayıs'a karşı olan davranışlara cephe alan *ilerici* tavır niteliğindedir. Gençlerin çoklukla ilgilendikleri, demokrasi, cumhuriyet, anayasa, basın, gericilik, ilericilik, komünizm tartışmaları, öğrenci ve üniversite reformu konuları her daim Atatürk ilkeleri ve 27 Mayıs ışığında ele alınmakta; istekleri de Atatürk ilkelerine uygun bir anayasa Atatürk ilkelerine uygun bir cumhuriyet Atatürk ilkelerine uygun bir demokrasi kurmaktan ibaretti. Bu isteklerini ise bildiri ve yayınlarda görüldüğü gibi, hâkim bir eda ile dile getiriyorlardı. Ses tonlarındaki hâkim tavrın 27 Mayıs'ın ilanındaki etkin rollerinden kaynaklanmasının yanında Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi ve Bursa Nutku'na yaslandığı düşünülebilir.

Yine o dönemin yaygın kanısı; insanlar ve kötü insanlar olarak toplumun keskin çizgilerle ikiye ayrıldığıdır. Bir yanda gerçek Atatürkçüler bir yanda ise Atatürkçülüğü maske olarak kullanıp kişisel çıkarlar peşinden koşan *sefiller* vardır. Gençlik bu ikinci tip olan *kötü insanların* karşısında yer almaktadır.

Habermas'ın *Kamusallığın Yapısal Dönüşümü* adlı eserinde belirttiği gibi "sosyal devlete dayalı kitle demokrasilerinin kendileri hakkındaki normatif tasavvurları açısından *liberal hukuk* devletinin temel ilkelerinin sürdürücüsü sayılabilmelerinin koşulu, siyasal işlev gören bir kamuyu ciddiye almalarıdır. Siyasal kamu, vatandaşların oluşturduğu bir kamusal topluluğun *müzakereye* dayalı kanaat ve irade oluşumunu sağlayacak iletişim koşullarının timsali olarak normatif bir demokrasi teorisinin temel kavramı olmaya elverişlidir."[208] Denilebilir ki 1965'ten sonra gençlik örgütlerinin bildirilerinde ve yöneticilerinin konuşmalarında siyaset daha etkin bir rol almış, gençler Habermas'ın bahsettiği siyasal kamu iradesini oluşturmuşlardır. "1960'ların ortalarından 1980'e uzanan dönem Türkiye'nin politik ortamında sağ sol hareketlerin

[208] Jürgen Habermas ,*Kamusallığın Yapısal Dönüşümü,* İstanbul ,2007 s. 45-46.

normalleştiği dönemdir. Sağcı solcu tasnifi formel politik söyleme, gazete televizyon diline, gündelik politika sohbetlerine yerleşmiştir. Bunun nedeni kapitalist modernleşme sürecinin ivmelenmesine ve Soğuk Savaş'ın politik ortamına bağlı olarak derinleşen sınıfsal ve toplumsal kutuplaşmadır". [209]Devlet ve hükumet her fırsatta eleştirilmeye başlanmış, bunun yanı sıra sömürü, faşizm, emperyalizm sözcüklerine sık sık rastlanır olmuştur. Özellikle 1962'den sonra bazı gençler sosyalist bir çizgiye kaymış, 1965'e doğru gençlik örgütleri içerisinde sosyalist dünya görüşünü benimseyenler ortaya çıkmaya başlamıştır:

> "1960-1965 arasındaki gençlik hareketleri, genel olarak Atatürk ilkelerini ve 27 Mayıs'ı savunma çizgisinde, çeşitli yıldönümlerinde ve bazı olaylar karşısında tavır alma biçiminde devam ederken her geçen gün sol yayınlar çoğalıyordu. 1960 sonrasında en önemli sol yayın olarak yukarıda da yayınladığı bir açıkoturuma yer verilen "Yön" dergisini görüyoruz. 1961 Aralığında 160 kadar aydının imzaladığı bir bildiriyle çıkmaya başlayan Yön Dergisi dışında özellikle Akşam'da Çetin Altan ve Cumhuriyet'te İlhan Selçuk, belli başlı sol yazarlar olarak biliniyordu. Gerek Yön Dergisi gerek Çetin Altan ve İlhan Selçuk gençlik üzerinde çok etkili olmuşlardır. Bu etkilerinin nedenleri ise yazılan yazıların Türkiye gerçeklerine daha doğru ve temelden çözümler önermelerindendir. Evet, o güne kadar gençliğin yurt sorunlarına bakışı Atatürk ilkeleri ve 27 Mayıs'a uygunluk sözlerinin pek ötesine geçmiyordu. Sol yazarlar ise sorunların ekonomik olduğunu ve bu ekonomik sorunların çözümü sağlanmadan hiçbir sorunun çözülmeyeceğini söylüyorlardı. 1965 yılı, 1960 sonrasında aydınlar arasında yayılan sosyalist dünya görüşünün gençlik hareketlerine yansımaya başladığı yıldır. 1965 yılı öncesinde de gençler arasında sosyalist dünya görüşü taraftar bulmaya başlamış ancak görüşün gençlik hareketlerine yansıması özellikle 1965 içinde olmuştur. Bildiriler ekonomik sorunları içermeye başlamış, petrol sorunu bu dönemde ortaya atılmış, gençlerin çıkardığı ilk sol yayın "Dönüşüm" bu dönemde yayınlanmıştır. İlk sol gençlik örgütleri diyebileceğimiz Fikir Kulüpleri de bu dönemde yaygınlaşmaya başlar." [210]

---

[209] Tanıl Bora, "Türk Sağı : Siyasal Düşünce Tarihi Açısından Bir Çerçeve Denemesi" *Türk Sağı Mitler Fetişler Düşman İmgeleri* (Derl. İnci Özkan Kerestecioğlu, Güven Gürkan Öztan) İstanbul,2014, s.13.
[210] H.Karadeniz, *age*., 2015, s.33-34.

Gençlerin "sol"a yaklaşması devletin gözünden kaçmamış, 16 Ocak günü Başbakanlıkta Başbakan, bazı bakanlar ve üniversite rektörlerinin katılımıyla bir toplantı yapılmıştır. Toplantıdan sonra yapılan açıklamada "bu toplantıda son zamanlarda üniversitelerin bünyesi içerisinde ve öğrenci arasında anayasanın yasakladığı aşırı sol ve sağ cereyanların dışarıdan yönetilen telkin ve tahriklere maruz kaldıkları, şikâyetlerinin tetkik konusu olduğu belirtilmiştir. İçişleri bakanı da "Anayasa açık şekilde üniversite ilmi ve idari muhtariyetini göstermiştir. Bu muhtariyet zedelenmeden tedbir alınacaktır" demektedir. Üniversite ve aydınlar çevresi dışarıdan yönetilen terimi üzerinde durarak bunu bir suçlama olarak kabul etmekte; birkaç kişi yüzünden bütün üniversitenin suçlanmasını protesto etmektedirler. İlk tepki Siyasal Bilgiler Fakültesi Fikir Kulübü'nden gelmiştir.[211]

Bu dönemde Gençlerin Emperyalizme karşı savaşı tüm hızıyla devam etmektedir. Süleyman Demirel'in AP'ye Genel Başkan seçilmesiyle iç politikada yaşananlar, şubat ayı içinde büyük gerilimlere neden olur. Bir süre önce Amerikan casusluk teşkilatı kurmaylarından birinin Türkiye'ye yeni bir başbakan aramak amacıyla gelmesi unutulmamışken bu kez Amerikan elçisinin CHP hükümetini düşüren kanatla ilişki kurma çabasını bu gerilimi yaratan nedenlerin başında görmek mümkündür. Nitekim gençlik kuruluşları 15 Şubat tarihli gazetelerde bir kısmı yayınlanan bildirilerinde bu gerçeği ifade ederek bağımsız Türkiye bilincinin olumlu örneklerinden birini verir. Emperyalizme karşı savaş tutucu güçlerin bütün oyunlarına karşı devam etmektedir. Bu savaşta bölünmez bir bütün meydana getiren gençlik, halk aydın, sanatçı işbirliği örnekleri yeni bir kuvayı milliye cephesinin yaratıldığını göstermektedir. Eylem, genç Atatürkçüleri, Türkiye cumhuriyeti anayasasının gerçek savunucuları olarak kabul etmek isteyen karşı devrimin bütün zorlamalarına rağmen görevleri başında görmeyi, Türkiye'nin geleceği için en büyük güven saymaktadır.

TMTF Genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci, İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği Kongre Başkanı Toktamış Ateş, İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Uygut Bayaz ve İstanbul Yüksekokullar Talebe Birliği Başkanı Dinçer Şekerci konuyla ilgili olarak aşağıdaki hususları açıklamayı kaçınılmaz bir ödev sayarlar.

---

[211] "Üniversitelerdeki Fikir Akımları",*Devrim Gençliği*, S.17, 1965, s. 7.

> "TBMM bütçe görüşmeleri sırasında CHP hükümetine karşı AP'nin ve CKMP, MP ve YP ile işbirliği yapması ve neticede hükümeti düşürmesi gerçekte iktidar ile muhalefet arasında olan ve her demokratik ülkede rastlanan bir hal ise de olayların gerçek yüzü hiç de böyle değildir. Sistemli bir şekilde Amerikan büyükelçisinin CKMP ve AP'yi ziyaret etmesi ve CKMP lideri Ahmet Oğuz'un son beyanatı birleştirildiğinde işin gerçek yüzü ortaya çıkmaktadır. Amerikan Emperyalizminin geri kalmış ülkelerde oynadığı Vietnam Kongo olaylarının bir başka perdesinin Türkiye'de sahneye koymanın hazırlıkları içinde olduğu gözlerden kaçmamaktadır. Emperyalizmin son günlerde yurdumuzda açık soygunlarından biri olan Ereğli Demir Çelik rezaleti ve onu takip eden milli petrollerimizin durumu ortadadır. Bugün yurdumuzun doğal kaynaklarının yabancı sömürgecilere peşkeş çekildiği bir ortama gelinmiştir. Türkiye'de bugün emperyalistler ve onların iç ortakları olan yerli sömürücüler ulusal kurtuluş savaşı yapmış ve emperyalizmi yurdundan kovmuş Atatürk Türkiye'sini yabancılara ipotek etme çabası içindedirler. Bu çaba Türkiye'nin feodal yapısının sonucu olarak ortaya çıkan toprak ağaları ve emperyalizmin yurdumuzda aracılığını yapan kökü dışarıda "dış ticaret" yapanların hâkimiyeti altında bulunan siyasi partiler tarafından desteklenmektedir. Türkiye'de statükoyu korumak isteyen, sanayileşmemize ve milli bağımsızlığımıza engel olan bu güçlerdir.
>
> Biz Türkiye'nin kalkınması, politik ve ekonomik bağımsızlığa kavuşması için takip edilecek metodun anti feodal ve antiemperyalist bir kalkınma yolu olduğuna inanıyoruz. Bunu gerçekleştirmek için üniversite gençliğini, aydınları, öğretmenleri, dernek, sendika ve bütün ilerici kuruluşları Türkiye'nin tutucu kuvvetlerine karşı birlikte hareket etmeye davet ediyoruz.
>
> Halk yığınlarının mutluluğunu ve Türkiye'nin kalkınmasını sağlayacak reform hareketini ayrı ayrı kuruluş ve teşekküller benimsemiş olsalar dahi emperyalizme karşı birlikte hareket etmenin kurucusu olacak Atatürk gençliğinin çağrısını bekleyiniz."
>
> Saygılarımızla"

Yine aynı isimler biraraya gelerek Türkiye'yi ekonomik yönden bağımsız bir ülke mertebesine yükseltmek zorunda olduklarını ve bu uğurda tüm devrimci güçleri emperyalizm ve feodalizmle savaşmaya davet eden ortak bir açıklamaya imza atarlar. Bu açıklama TMTF'nin 19 Şubat 1965 tarihli raporunda bulunmaktadır:

> 1- Emperyalizme ve feodalizme karşı ortak bir platformda bütün devrimci güçleri mücadeleye ve birleşmeye çağırırken, şu veya bu siyasi partinin organı veya yer altı teşkilatı şeklinde kaba bir iftira ile suçlamak ve bizi peşin hükümlerle lekelemeye teşebbüs etmeyi ulus ve yurt düşmanlarının yeni bir taktiği olarak kabul ediyoruz.
> 2- Açık ve seçik olarak belirtmek isteriz ki yurdumuzun doğal kaynaklarının yabancı sömürgecilere peşkeş çekildiği bir ortama gelinmiştir. Biz Türkiye'nin kalkınması, politik ve ekonomik bağımsızlığa kavuşması için takip edilecek metodun antifeodal ve antiemperyalist bir kalkınma yolu olduğuna inanıyoruz. Bunun için hangi taraftan ve ne yönden gelirse gelsin kaba iftiralara ve çamurlara rağmen mücadeleye kararlıyız. Önderimizin Bursa söylevi ve ikinci cumhuriyet anayasasının kabul ettiği direnme hakkını yerine getireceğimizden kimsenin şüphesi olmasın.
> 3- Bu tehlikeli ortamı yaratanlar ve açıkladığımız hususların gerçek olduğunu göstermek isteyenler bu ortamdan kendi politik çıkarları için iyi niyetimizi istismar edenleri Türk yükseköğrenim gençliği biliyor ve gerekirse şamarımız ile maskelerini düşürebileceğimizi de ilan ederiz.
> 4- Türkiye'nin tehlikeli bir ortama doğru sürüklenmesinde Amerikan diplomasisinin çirkin bir entrikasını çevirmeye çalışan ve faal bir rol oynayan büyükelçi Sayın Raymond Haere'in istenmeyen şahıs olarak kabul edilmesini istiyoruz.
>
> BAŞKAN JHONSON TÜRK AMERİKAN İLİŞKİLERİNİN TEHLİKELİ BİR SEYİR ALMAMASI İÇİN BÜYÜKELÇİSİNİ GERİ ÇEKMESİNİN EN DOĞRU HAREKET OLACAĞINA İNANIYORUZ. [212]
>
> Saygılarımızla."

Bu bildiri TMTF'de 65 öncesi çizgiden sapmalar olduğunu, örgütün özellikle Amerikan emperyalizmini mercek altına aldığını göstermektedir. Bildirinin bir başka önemli özelliği de TMTF'nin daha önceki bildirilerinde sıklıkla kullanılan *Atatürk, Atatürkçülük* kelimelerini içermemesidir. Burada hem Kemalizm'in sol tavırlara geçmesi hem emperyalizme karşıt tavır alması hem de Bursa Nutku'nun açıklaması hususunda Bora'nın şu açıklaması faydalı olabilir.

[212] "TMTF Raporu", *Eylem*, S. 13, 1965 s.57-58.

> "Anti-emperyalist olduğu sayıltısı Kemalizm'e sol sosyalizan bir anlam yüklemenin temel dayanaklarından olmuştur. Daha genel bir sol tavır, Kemalizm'i gericiliğe karşı modernist ve laisist bir gelenek olarak sahiplenir. Kemalizm'in/ Atatürkçülüğün tümüyle sol bir havaya bürünmesi, 1960'ların olayıdır. Anti demokratikleşen liberal-muhafazakâr iktidarı deviren 27 Mayıs askeri darbesi ikinci kurtuluş olarak kutlanmış; Hasan Ali Yücel ve CHP ileri gelenlerinden Hıfzı Oğuz Bekata Birinci cumhuriyetin sona erdiğini yazmış, Bekata yeni anayasayı yapacak kurucu meclisin oluşumuyla ikinci cumhuriyetin başladığını ilan etmişti. Bu ortamda yeni anayasayla bir yandan demokratik-özgürlükçü bir ferahlamaya kapı açılır, sol düşüncenin meşruiyet alanı ve etkisi nispeten genişlerken, diğer yandan sabık DP çizgisindeki Adalet Partisi yine birinci parti haline geldi ve 1965'te tek başına iktidar oldu. 1960'daki restorasyon hamlesinin böylece boşa çıktığından endişelenen Kemalist ve Askeri bürokratik elit, 27 Mayıs "ak devriminin" ve genel olarak Atatürk inkılaplarının kazanımlarının tehlikede olduğunu işleyerek, karşı-devrime dair bir tehdit algısını teşvik etmeye yöneldi. Devrim/Karşı devrim sorunsalı aslında başlı başına bir devrim söylemi, Kemalizm'le genişleyen sol muhitteki arayış ve heyecanlar arasında bir rezonans kuruyordu. 27 Mayıs arifesindeki öğrenci protestoları arasında keşfedilen "Bursa Nutku" Atatürk'ün devrimciliğinin, iradeci-öncülüğünün delili olarak revaç gördü. 1933'te Bursa'da küçük bir dinci kalkışma girişiminin bastırılması üzerine öfkeyle verdiği bu demeçte M. Kemal, Cumhuriyet inkılaplarının gerçek koruyucusu olan gençliği, en ufak bir karşı-devrimci kıpırtı karşısında bile işi polise orduya adliyeye bırakmayıp elle taşla sopa ve silahla müdahale etmeye çağırır." [213]

TBMM bütçe komisyonunda bazı parlamento üyelerinin gençler hakkında ileri sürdükleri suçlamalara cevap vermek üzere bir basın toplantısı düzenleyen gençlik kuruluşları başkanları, üniversitenin gerçekçi ve bilinçli bir çalışma yoluna girmesi için sonuna kadar mücadele edeceklerine ant içtiklerini bildirmişlerdir. TMTF Genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci şöyle demiştir. "Ulusumuzu yabancılara peşkeş çeken, Turancılık hayalleriyle yanıp tutuşan devrimcilik karşıtları şunu şöyle bilsinler ki, kurdukları menfaat çukurlarında muhakkak kendileri boğulacaklardır. Ulusumuz bütün kurumları ile bir reforma muhtaçtır. Fakat bu reform bazı politikacılar tarafından kösteklenmiş, memleket her hali ile bir viraneye çevrilmiştir. Kutsal parlamento kürsülerini şahsi menfaatlerine alet edenler, bu kürsülerin özerkliğini ve hürriyetini Mustafa Kemal'in devrimlerine ve gençliğine borçludurlar". Ketenci öğrencilerin fikir

[213] Tanıl Bora, *Cereyanlar*, İstanbul, 2017 s. 164-165.

yoksunluğu ile suçlanmaları sorunu üzerinde de durarak "Bizler normal öğrencileriz. Fakat bu iddiada bulunan Senatör Pehlivanoğlu, Hukuk öğrenimini ancak 16 yılda tamamlayabilmiştir"[214]

1965'lere kadarki süreç, gençliğin örgütlenme ve bilinçlenme sürecidir. 1965'ten itibaren gençlik örgütlenmeleri siyasal pratikte de kendini göstermeye başlar. İlk toplu eylem 1965 Kozlu Kömür Ocakları grevinde polislerle işçiler arasında yaşanan çatışmada iki işçinin ölümünü protesto için yapılan sessiz yürüyüştür. Yürüyüşe polisin gözü önünde saldırılması gençlere önlerindeki mücadelenin hiç de kolay olmayacağının işaretini vermiştir. [215] 65'lere gelindiğinde gençlik kendi sorunlarının toplumsal sorunlardan soyutlanamayacağını, üniversite sorununu tek başına ele almanın yarar sağlamayacağını anlamıştı. Bu bilince varınca eylemleri doğal olarak anti-emperyalist bir niteliğe büründü. 1960 sonrası bilinçlenme ortamında yurt ve dünya sorunları okunup incelenmiş, örneğin Amerika'nın NATO'nun ve 6. Filonun *gerçek yüzü* anlaşılmıştı. Bunların dışında TMTF daha önceki yıllarda yaptığı gibi pek çok alanda çeşitli konularla ilgilenmiş, bildiri, miting ve protestolarla olay ve durumlar hakkındaki görüş ve yorumlarını dile getirmiştir.

TMTF'nin Şubat ayında yayınladığı *Devrim Gençliği* dergisinde yer alan bazı haberler ülkenin durumunu ve TMTF'nin olaylara ilgisini göstermeleri açısından önemlidir:

> "10 Ocak günü MTTB Lokalinde yapılan TİP Genel Yönetim Kurulu toplantısı birtakım olaylara yol açmıştır. Toplantıyı önceden öğrenen Hukuk Fakültesi Derneği Mensubu Milliyetçi ve Mukaddesatçı Üniversite Gençliği olduklarını ileri süren bir grup toplantıyı basmaya yeltenmişlerdir. Gerçekte öğrencilikle bir ilgisi bulunmayan ya da İmam Hatip Okulu öğrencisi oldukları anlaşılan grup çeşitli tecavüz davranışlarında bulunmuşlar, polise karşı koymuşlar ama sonuçta geri dönmek zorunda kalmışlardır. Bunlardan yirmi kişi hakkında adli tatbikata girişilmiştir. Olayların tarafsız bir gözle incelemek eğiliminde olanlarda fikir özgürlüğü kavramından habersiz ve fikri kuvvetle yok etmek isteyen bu grubun davranışının üzücü olduğu; ön fikirlere kapılıp bilinçsizce davrandıkları kanısı ortaya çıkmıştır".[216]

---

[214] T. Feyizoğlu, *age*., s.214.
[215] Celalettin Can, *Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm Mücadelesinde Gençlik*, İstanbul, 1988, s. 51.
[216] "TİP Toplantısı",*Devrim Gençliği*, S.17, 1965, s. 2.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, hakkındaki *kapitalistlerin adamı, kökü dışarıda menfaat çevrelerinin uşağı, para ile seçtirilen adam* gibi iddiaları cevaplandırmış, yaptığı bir açıklamada "genel başkanlık seçimi dolayısıyla ne içeride ne dışarıda hiç kimsenin hiçbir şekilde maddi yardımı mevzubahis olmamıştır, hiçbir kartel ve tröstle alakam yoktur, iddiacıların hangi kartel ve tröstle alakam olduğunu ispat etmeleri lazımdır" demiştir. Kendisini itham edenler için de " maksatları malum, milli huzur ve refahı bozucu anarşist ruhlu karanlık kimselerdir. Bu tezviratın hedefi esasen beni çok aşar. Bu hedef şahsi teşebbüs, yerli ve yabancı sermaye, meşru kazançlar, batı medeniyetçiliği düşmanlığıdır" haberine yapılan yorum dikkati çekicidir:

> "Biraz alaturka olan bu beyanata rağmen Genel Başkan AP genel kongresinden önce Amerika taraftarı ve yabancı sermayeci olarak görünmekten hoşlanıyordu. AP lideri seçildikten sonra işlerini tasfiye ettiğini söyleyen Demirel'in en kuvvetli muhalefet partisi sayılan AP nin başına geçmesinin yabancı sermayecileri sevindirdiği bir gerçektir. Fransa'da yayınlanan L'express dergisinin son sayısında bu noktaya değinilerek Demirel'in Amerikan çevrelerine yakınlığı onun kozu olarak görülüyor ve önümüzdeki seçimler için dizginleri elinde tuttuğu kanısına varılıyordu. Demirel için bir kampanya açan AP li Adalet gazetesi ise genel başkanlık seçimlerinde Demirel'i kamuoyuna şöyle tanıtıyordu. "Türkiye'deki geniş halk kitlelerini Süleyman Demirel'i henüz siyasi bir şahsiyet olarak tanımıyorsa da, Türk iş hayatı geniş yatırım sahaları, yabancı muhitler, bilhassa tahsilini yaptıktan sonra mevcut ilgilerini iş münasebetleriyle büsbütün artırdığı Amerika Başkan Jhonson dâhil bütün siyasi mefahir ve büyük iş müesseseleri bu başarılı, yüksek bilgili ve yapıcı insanı çok yakından tanıyor"[217]

Gençler arasında irtica karşıtlığı yine gündemdeki yerini korumaktadır. Bu konuda Manisa'ya bağlı Kırkağaç ilçesinin Karakurt Köyü'nde 15 Ocak günü bir vaizin "kuran kursu basıldı" tahrikiyle köy halkının ayaklanarak öğretmenlere saldırdığı, kaymakam vekili ile iki köylünün yaralandığı haberi verilmiştir. Bu olay yurt çapında derin etkiler yapmış, bir siyasi parti olayı olağan bir zabıta vakası olarak nitelendirirken birçok kuruluş olayın ulusal bünyemizi yıpratıcı bir niteliği bulunduğunu yıllar önce Kubilay Olayı'nın benzeri olarak ortaya çıktığını belirtmişlerdir. Bu olay üzerine gençler irtica karşıtı pek çok bildiri yayınlamış ve yürüyüşler yapmışlardır. Bu konuda

[217] "Demirel ve Ötesi", *Devrim Gençliği*, S.17, 1965, s. 2.

Başbakan meclisteki konuşmasında: "Olayın umumi efkârımızda yaptığı geniş tepki gösteriyor ki toplumumuz buna hadisenin tabiatında olan mahdut ölçülerin üstünde bir önem vererek üzüntü duymuştur. Tepkilerin nedeni hem irtica, dinin istismarı, öğretmenlere tecavüz gibi yönlerinden hem de patlama istidadının ve kışkırtıcıların hazır olması yönündendir." Son olarak öğretmen dernekleri ile bazı devrimci kuruluşlarını mensupları 24 Ocak günü Kırkağaç'ta bir miting yaparak olayı kınamışlardır.[218]

Özel sektör ve yabancı sermaye karşıtlığı daha önce petrol sorunu ile de bildirildiği gibi yine bu yıl TMTF'nin en önemli gündem konularındandır. Bu konuda, az gelişmiş ülkelerde devlet ekonomisine yönelmenin gerekliliği sık sık vurgulanmakta, ulusal iktisat politikasının Türkiye'de izlenmesiyle ilgili açıklamalar yapılmaktadır. Sermayesinin yarısından çoğunun devletçe ödenmiş olduğu Ereğli Demir Çelik Fabrikası'nın idare kurulunda çoğunluğun kuruma sermayesiyle katılan Koopers Ortaklığı'nda olması ve devletin denetleme yetkisinin bulunmaması üstüne üstlük bir takım yolsuzlukların ortaya çıkması gençlerin gündemini epeyce meşgul etmiştir. Yabancı sermayenin yurttaki oyunlarına son verilmesi gereğini anlatan pek çok bildiri ve beyanatlarla kamuoyunun dikkati çekilmeye çalışılmıştır.

TPAO (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı) ile hükümet, yeni bir petrol kuyusunun açılıp açılmaması konusunda anlaşmazlığa düşmüş, TPAO'nun yeni kuyuyu açmasına izin verilmemesi üzerine de Genel Müdür İhsan Topaloğlu aydınlardan yardım istemiştir. Gençlik örgütleri derhal petrol sorununu incelemeye başlar. Görülür ki Türkiye'de 11 yabancı şirkete karşılık yalnızca TPAO petrol aramak ruhsatı alabilmiş ve 8 kuyu açma hakkına sahiptir. Oysa her biri 8'er kuyu açabilecek yabancı şirketlerin ülkede açabildiği petrol kuyusu sayısı 88'dir. TPAO 9. kuyuyu açmak istediğinde ise hükümet buna engel olur. Öte yandan yabancı şirketlerin toplamının Türkiye'deki petrol üretimi yalnızca TPAO'nunkinden daha azdı ve bunun için de başka ülkelerde ürettikleri petrolü Türkiye'ye yüzde 35 daha pahalıya satmaktalardı. Durum her yönüyle Türkiye aleyhineydi. Bu anlaşılınca gençler konuyu kamuoyuna duyurma ve sorunun çözümlenmesi yolunda çaba harcadılar. 16 Şubat 1965 tarihinde TMTF Genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci, İÜ Talebe Birliği Başkanı Toktamış Ateş, İTÜ Talebe Birliği Başkanı Uygut Beyaz ve İstanbul Yüksekokullar Talebe Birliği Başkanı Dinçer Şekerci

[218] "İrtica"*Devrim Gençliği*, S.17, 1965, s. 2.

bu amaçla bir bildiri yayınladılar. Basın bildirisinde "…Yurdumuzun doğal kaynaklarının yabancı sömürgecilere peşkeş çekildiği bir ortama gelinmiştir. Biz Türkiye'nin kalkınması, politik ve ekonomik bağımsızlığa kavuşması için takip edilecek metodun anti-feodal ve antiemperyalist bir kalkınma yolu olduğuna inanıyoruz" denmekte ve ardından şu satırlar gelmekteydi "Önderimizin Bursa Söylevi ve ikinci cumhuriyet anayasasının kabul ettiği direnme hakkını yerine getireceğimizden kimsenin şüphesi olmasın. [219]Bu bildiriyi izleyen günlerde İÜTB petrol sorununa ayrıca eğildi. Bir basın toplantısı düzenleyerek petrol sorununun ortaya konması ayrıca da "vatandaş yerli petrol kullan" "petrolünü Petrol Ofis'ten al" "yabancı petrole hayır" sloganlarının yazılı olduğu kartonların araç sürücülerine dağıtılması kararlaştırıldı. TMTF konuyla ilgili daha büyük bir adım atarak petrollerin ulusallaştırılmasına yönelik büyük bir kampanya başlattı. Sokaklara sloganlar yazılıyor, göz alıcı afişlerle kamuoyunun dikkati konu üzerine çekiliyordu. 13 Mayıs 1965'te bir basın bildirisi yayınlandı:

> "Son birkaç ay içerisinde petrol konusunda yapılan tartışmalar petrol kanununun taşıdığı kapitülasyon niteliğindeki haklardan yararlanan yabancı şirketlerin ülkemiz ekonomisini adeta sabote ettiklerini ortaya koymuştur. Durum bütün açıklığıyla ortadayken TC Hükümeti Enerji Bakanı Mehmet Turgut, mevcut kanunu savunmakta bir sakınca görmemekte ve yabancı şirketlere tanınan imtiyazların ortadan kaldırılmasını isteyen gerçek vatanseverlere işgal ettiği makamın ciddiyetiyle bağdaşmayacak bir şekilde saldırmakta ve onları ajanlıkla suçlamaktadır. Bu garip iddialar karşısında petrol davasını tamamen benimseyen Türk yükseköğrenim gençliği Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'nın savunduğu görüşle Amerikan petrol şirketlerinin çıkarları arasındaki paralelliğe Türk kamuoyunun dikkatini çekmeyi bir borç bilir…"

Bu cümlelerle TMTF, hükümetin petrol ve enerji politikalarını eleştirerek yetkilileri adeta Amerika çıkarları için çalışmakla suçlamıştır. Gençlerin konu ile ilgili çalışmaları bu bildiriyle son bulmaz. Aksine artarak devam eder. "Petrol konusu artık basının ve kamuoyunun en çok ilgilendiği konu haline gelmişti. Pek çok köşe yazarı petrollerin ulusallaştırılması üzerine yazılar yazıyor, siyasal partiler de bu konu hakkındaki görüşlerini uzun uzadıya dile getiriyorlardı. Petrol konusunun işlendiği, öğrenci

[219] T.S.Yılmaz, *age*. s. 150.

temsilcilerinin de görüşler aktardığı paneller, konferanslar düzenleniyordu. TPAO Hukuk Müşaviri Prof. Muzaffer Aksoy da konunun halka mal edilmesi yolunda önemli katkılarda bulunmaktaydı. TPAO ile Petrol-iş Sendikası arasındaki anlaşmazlığı TMGT Genel başkanı Alp Kuran ile TMTF Genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci arabuluculuk yaparak çözümleyecekler böylelikle çeşitli açılardan ciddi sorunlar doğurabilecek bir grevin önünü almış olacaklardı."[220]

TMTF Petrol Kampanyası'ndaki afişi için Afyonkarahisar heykelini kullanmış ve heykelin yanına "Kahrolsun emperyalizm", "Ezilen uluslar bir gün ezenleri yok edecektir", "Türkiye'yi sömüren yabancı şirketler kahrolsun", "Petrol millileştirilecektir" sloganları yazılmıştır. Bu afişler siyah, kırmızı sarı ve mavi olmak üzere dört renkte hazırlanmış, her bir afişte, Afyon heykelinin yanında, yukarıdaki sloganlardan sadece birisi kullanılmıştır. Üç bin kadar afiş basılmış, Anadolu'da bazı şehirlere de gönderilmiştir. Bu, o güne kadarki öğrenci eylemlerindeki ilk ve en büyük afişleme çalışmasıdır.

Başlatılan büyük kampanyaya rağmen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Mehmet Turgut'un, petrol kanununun anayasaya aykırı olmadığını, petrol kanununda kapitülasyonları hatırlatacak bir hüküm olmadığını, petrollerin millileştirilmeyeceğini bildirmesi ve yürürlükte olan kanunun tatbikine devam edileceği konusundaki ısrarı üzerine TMTF ve İTÜ başkanları yayınladıkları bir bildiriyle bakanı istifaya davet etmişlerdir. Bildiride ayrıca bir hükümet yetkilisinin " bir markayı meclis kürsüsünde reklam yapması" da kınanır.

> "Maden kanunu hakkında bilgi verecek durumda olmadığını itiraf eden bir bakanın bu sözlerinin hemen ardından maden ve petrol kanunlarının yabancılara aşırı imtiyazlar tanıdığını söyleyerek bunların milli menfaatlerimize uygun bir duruma getirilmesini isteyenleri bilgisizlik, kötü niyetlilik ve aşırı solculukla suçlamaya yeltenmesi, hiçbir iyi niyet ve vatanseverlik ölçüsüyle bağdaşamaz!
>
> Bakan yürürlükteki petrol kanununun kapitülasyon hükümleri taşımadığını, TPAO'nun bir bölgede sekiz ruhsattan fazla ruhsat alabileceğini iddia edebilmek cesaretini göstermiştir. Bu beyanlar ya cehaletin ya da bakanın mensup olduğu zihniyetin tipik gerçekleri ters gösterme çabalarından biridir.

[220] T.S.Yılmaz, *age.* s. 151.

> Türkiye cumhuriyeti tarihinde hiçbir bakan Mehmet Turgut'un yaptığı gibi kutsal Meclis kürsüsünden Mobil gibi yabancı sermaye tröstlerinin reklamını yapmaya cesaret edememiştir. Türkiye cumhuriyeti tarihinde hiçbir bakan Mehmet Turgut ve Morisson müteahhidi Süleyman Demirel gibi vatanına sahip çıkan yurtseverleri, Amerikan propaganda broşürlerinin kullandığı ifadelerle suçlamak cesaretini gösterememiştir.
>
> Bu vatanı bizlere emanet eden ulu önder Atatürk'ün Türk gençliğine hitabesinde çizdiği tablo bu davranışlardan farklı değildir. Ya millete reva gördüğün iftiraları ispat edersin ya da işgal ettiğin mevkii derhal terk edersin."[221]

Gençliğe göre hükümet, ulusal bir çıkarın savunuculuğunu ve sözcülüğünü üstlenmiş oldukları halde, kendilerini kaba bir dille suçlamak ve ucuz iftiralarla karalamak çabasındadır. Bu nedenle hükümet yetkilisi olan herhangi biri gençlerle ilgili bir konuşma yapsa kendilerini cevap vermek durumunda hissediyorlardı. Örneğin bakan Mehmet Turgut'un "Petrolün millileştirilmesi için uğraşanların akılları başında değildi" sözlerine verilen cevap oldukça serttir: "…Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Mehmet Turgut'u Türkiye'nin sahibi ve hakiki bekçisi yükseköğrenim gençliği olarak ne idüğü maalesef belli olan fikir fukarası, yaygaracı ve hala uşak olma hüviyetinden kurtulamayan bir zavallı olarak Türk kamuoyu huzurunda tespit ediyoruz (…) Mehmet Turgut Türkiye'deki yabancı petrol şirketlerinin bol ücretli bir avukatıdır. Türkiye petrollerinin yabancılara peşkeş çekilmesine yataklık yapmaktadır."[222] Bu bildiriyle yetinilmemiş, aynı gün TMGT Genel Başkanı Alp Kuran tarafından bir de basın toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıda, Turgut'un "Ulusumuzun bağımsızlığı, mutluluğu ve başarısı adına yalnız Türk siyasi hayatından değil, Türk ulusundan da tecrit edilmesi" istenir. Kuran, bunun gerekçelerini şöyle açıklamıştır: "Biz Mehmet Turgut gibi ulusal çıkarlarımızı kıyasıya çiğnemiş bir adamın Türk ulusu içinden çıkabilmiş olmasını hayretle ve üzüntüyle karşılıyoruz. Üstelik bakanlık gibi Türk ulusunu yönetecek en yüksek makama gelebilmiş olmasından da utanç duyuyoruz. Sömürücülerle işbirliği yapmakta başrol oynamak isteyen bu adamın hala bir bakanlık makamını işgal etmesine gençliğin sabrı ve tahammülü kalmamıştır." Ayrıca gençlik kuruluşları tarafından bakana, üzerinde BP, Shell ve Castrol Tröstlerinin armaları bulunan avukat cübbesiyle, Batman'dan getirtilen bir şişe ham petrol üzerinde "Dikkat bu bizimdir" yazılı etiket

[221] "TMTF Bildirisi", *Eylem*, S.16 1965 s.61.
[222] T.S.Yılmaz, *age.*,s. 151.

yapıştırılarak yollandı. Tüm partilere birer de telgraf çekilerek Bakanın tutumu konusundaki görüşlerini kamuoyuna açıklamaları istenir. (sonradan bu gençler bakan tarafından mahkemeye verilecek ancak mahkemede takipsizlik kararı alınacaktır) Milli Petrol Kampanyası gençliğin en önemli siyasi eylemlerinden biriydi. Petrol sorununun incelenmesi onları uluslararası sömürü olgusuna götürmüş, sömürü karşısında tavır alış ise ekonomik yapıların ciddi bir şekilde analizi sürecini başlatmıştı. [223]

TMTF 14 Ocak Cuma günü Beyazıt Marmara öğrenci lokalinde bir açıkoturum düzenlemiş, "Türkiye'de Petrol Sorunu" başlıklı açıkoturuma Petrol-iş sendikası başkanı Ziya Hepbir, Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Muammer Aksoy, Yazar Ahmet Hamdi Başar, Doç. Dr. İdris Küçükömer, yazar İlhan Selçuk, TMTF Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci, katılmış oturumu Akşam Gazetesi Genel Yayın Müdürü Doğan Özden yönetmiştir. Bu açıkoturum TMTF tarafından kitap olarak basılmıştır. Konuşmacılar petrol sorunu hakkında çeşitli görüşleri ortaya koymuş, Ahmet Hamdi Başar dışında tüm konuşmacılar Türkiye petrollerinin bugünkü statüsünün değiştirilmesi görüşünde birleşmişlerdir. Başar, Petrol Dairesinin ıslah edilmesi suretiyle bugünkü statüsünün de Türkiye çıkarına uygun işleyebileceğini ileri sürmüştür. Muammer Aksoy Petrol kanununun yabancılara verdiği imtiyazların kaldırılmasını istemiş, Ziya Hepbir ve Ketenci de bu görüşe katılmışlardır. İdris Küçükömer ise meselenin sadece bir petrol sorunu olarak ele alınamayacağını, bütün meselelerin birbiriyle ilişkili olduğunu ve sosyal düzenin halktan yana değişmesiyle petrol sorununun da çözümlenebileceğini söylemiştir. İlhan Selçuk, ancak sosyalist bir düzenin kurulmasıyla petrollerin halkın çıkarına uygun şekilde değerlendirilebileceğini belirtmiştir. Genel olarak açıkoturum yabancı şirketlere verilen petrol imtiyazlarının kaldırılması hususunda görüş birliğine varıldığını ortaya koymuştur. [224]

TMTF'nin ülke ekonomisinde ilgilendiği tek konu petrol değildir. Zonguldak'taki maden işçilerinin uğradıkları haksızlıkları ve hükümetin işçi haklarını savunmayıp patronları kayırmalarını eleştiren bir bildiri yayımlar:

> "Zonguldak Kömür madenlerinde toplu sözleşmenin uygulanmasındaki bir anlaşmazlıktan doğan olayların basındaki aksi bizde kömür işletmelerinin işvereni durumunda olan resmi

[223] T.S.Yılmaz, *age.* s. 152.
[224] *Türkiye'de Petrol Sorunu*, TMTF Yayınları, İstanbul 1965, s. 63.

> makamların sorumluluk payının büyük olduğu kanısını uyandırmıştır. Türk Yükseköğrenim Gençliği olarak Türk işçilerinin karşısına yöneticilerin yanlış tutumu sonucu silahlı kuvvetlerimizin çıkarılmasını asla tasvip etmiyoruz. Aynı şekilde Türk işçisinin refah ve saadeti için hiçbir gayret esirgenmeyecektir sözünün samimiyet derecesini takdir edemiyoruz. Türk yükseköğrenim gençliği olarak işçilerimize silahla karşı çıkarken hepimiz için kutsal olan Kıbrıs davamızın istismar edilmesini de hoş karşılamıyoruz. Ayrıca patronlara özgü bir hayat felsefesinin hükümetçe benimsenmesinden de hoşnutsuzluk duyuyoruz. Çalışma bakanının memleketin en önemli üretim bölgesinde binlerce işçi toplu grev hareketlerine girişirken, devlet sektörü-özel sektör toplantısına koşması bizce bu hayat felsefesinin hükümetçe benimsendiğinin müspet delilidir. TRT kanununun 17. Maddesinin kötüye kullanılarak Zonguldak olaylarının radyodan verilmesinin yasaklanmasını anayasanın garanti altına aldığı haberleşme özgürlüğünün çiğnenmesi olarak görüyoruz. Bütün bunların yanı sıra içişleri bakanının verdiği sorumsuz beyanlarda çıkan sonuç şudur ki; hükümet ve iş çevreleri, işçi hareketlerinin nedenlerini kasıtlı olarak yanlış yorumlamaktadır. Zonguldak olaylarının su yüzüne çıkarttığı bir başka gerçek de bazı sendika liderlerinin tutumlarının Türk sendikacılığı için utanç verici olduğudur. Bu yanlış davranışlar sonucu demokratik düzen içinde oluşmasını arzuladığımız işçi hareketi kana bulanmıştır. Türk yükseköğrenim gençliği olarak Türk işçilerinin sosyal ve ekonomik haklarına karşı çıkan düşüncenin karşısında olduğumuzu kesinlikle açıklarken Türk işçisine şiddet kullanılmasını bütün gücümüzle protesto eder, hükümetin tutumu karşısında duyduğumuz. Acıyı Türk kamuoyuna iletmek isteriz" denmektedir. [225]

TMTF 1965 yılı başlarında toprak reformu konusunda da sık sık beyanat vermiş, bu konuyu ciddiyetle ele almıştır. Toprak mülkiyetinin az gelişmiş ülke sorunlarından biri olduğunu bildiren beyanlarda eşitsizlik ve toprak ağaları sınıfının doğrulması süreçleri, toprağa bağlı geniş kitlelerin sefalet içinde yaşamaları, sanayi ürünlerinin sürümlerinin daraltılması yer almaktadır.

TMTF tarafından Mart ayında düzenlenen "Türk Basını ve Dış etkiler" konulu Doğan Özgüden'in yönettiği açık oturuma İlhan Selçuk, Sabahattin Selek, Çetin Altan ve Metin Toker ve Orhan Birgit katılmışlardır. Kalabalık bir dinleyici kitlesinin alkış ve protestolarla izlediği 4 saat süren oturumda ilk sözü Basın İlan Kurumu Genel Müdürü

[225] "Zonguldak Kömür Madenleri", *Eylem*, S. 14, 1965, s.64.

Sabahattin Selek almış ve bir yılda gazetelere verilen reklamların 46 milyon liralık resmi 18 milyon liralık hususi ve 180 bin dolarlık da dış ilan olduğunu belirterek basın endüstrisinde ilanın önemini anlatmıştır. İlhan Selçuk ile Çetin Altan bütünü yabancı etkiler altında bulunan bir ülkede basının da bu tesirler dışında kalamayacağını söylemişler ve bu tesirlerin de genellikle kapitalist ülkelerden geldiğini ifade etmişlerdir. Metin Toker ise zaman zaman aleyhte gösterilere yol açan konuşmasında İngiltere'de yapıldığı gibi Türkiye'de de dış tesirlerin şekli ve ölçüsünün tespiti için bir tahkikat komisyonu kurulmasını teklif etmiştir. Orhan Birgit tahkikat komisyonuna taraftar olmadığını belirterek kontrolün kamuoyu tarafından yapılması fikrini savunmuş, okuyucunun yapacağı kontrolün en tesirli kontrol olduğunu belirtmiştir. Açık oturumdan sonra oturumu izleyen gençler Çetin Altan'ı omuzlarına alarak bir süre önce ayrıldığı gazetenin sokağına götürmüşler ve dağılmışlardır.[226]

Bu arada 65 yılında 28 Nisan Olayları'nın beşinci anma töreni gerçekleştirilmektedir. 28 Nisan 1960 gençlik hareketinin bilinçli Atatürk çocuklarının iç ve dış eylemlerinde çıkar gruplarının temsilcisi haline gelen bir iktidar karşısında Türk demokrasisini kurtarma öncülüğü olduğunu söyleyen gençler, bütün engellere rağmen ülkeyi ileriye taşıyacak anayasanın gençliğin bu şerefli hareketine borçlu olduğunu belirtirler. Bu konuda yayınlanan bildiri şöyledir:

> "Bundan beş yıl önce bugün Türk gençliği iç ve dış sömürücülerin emrinde bir politikanın soysuzlaştırmak istediği cumhuriyet rejimini tekrar kaidesine oturtmak ve bütün bir ulusun ortak mutluluğunu sağlamak amacı ile meşruiyetini kaybetmiş siyasi bir iktidara karşı savaşa başlamıştır. Gücünü yüce ulusundan alan vatansever Türk ordusunun yerinde müdahalesi ile bu savaş bir ay gibi kısa bir zamanda başarıya ulaşmıştı. İlerici kuvvetlerin birbirine kenetlenerek yaptıkları bu başarılı devrim sonucunda Türkiye yeni demokratik bir anayasaya kavuşmuş ve Türk halkı sosyal ve siyasal haklar elde etmiş, bu arada ulusal egemenlik yolunda güçlü adımlar atılmıştır. Büyük bir üzüntü ile görmekteyiz ki Türk halkının elde ettiği bu haklar kuvvetini dış kaynaklardan alan ve Türkiye içindeki çıkarcı çevrelerce de desteklenen bazı faşist akımlar demokratik düzeni, temsil ettikleri gruplar yararına bozmak istemektedirler. Demokratik rejime gerçekten inanan Türk gençliği bu faşist akımların karşısında olduğu kadar kesin olarak komünizmin de karşısındadır. Türk gençliği olarak inanıyoruz ki

[226] *Cumhuriyet*,17/3/1965.

> Türkiye'de ilerici ve devrimci güçlere karşı girişilen her hareket başarısızlığa mahkûmdur. Devrimci cephe içten ve dıştan gelecek gerici veya sömürücü her tecavüzü önleyecek, yok edecek güçtedir. 28 Nisan ile başlayan devre Atatürk'ün arzuladığı Türkiye'yi kurmaya kararlı ilerici güçlerin uyanma ve bilince varma devresi olmuştur. Bu bakımdan 28 Nisan ekonomik ve sosyal savaşımızın başladığı gündür ve gün olarak kalacaktır.
>
> Saygılarımızla
>
> TMTF Genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci,
>
> İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği Genel Başkanı Bozkurt Nuhoğlu,
>
> İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliği Genel Başkanı Uygut Bayaz
>
> TMGT Genel Başkanı Erol Ünal [227]

TMTF'nin 1965 yılında da Kıbrıs'la ilgilenmeye devam ettiği görülmektedir. TMTF ve ona bağlı öğrenci birlikleri tarafından Kıbrıs'ın bombalanması sırasında şehit düşen pilot Yüzbaşı Cengiz Topel'in ölüm yıldönümü dolayısıyla anma töreni düzenlenmiştir. Törende okunan Kıbrıs konulu ortak bildiride, "Türk gençliği Enosis 'in karşısındadır. Kıbrıs için tek formül federatif devlet sistemine gidilmesidir. Politikacıların Kıbrıs konusunda zararlı bir iç politika polemiğinden kaçınması ve bu konuyu seçim kampanyalarında istismar etmemeleri doğru olacaktır"[228] denmektedir.

TMTF tarafından her yıl düzenlenen Kültür Şenliği'nin bu yıl da onuncusu yapılmış ancak şenlik öncesi TMTF Demirperde[229] ülkelerini davet ettiği gerekçesiyle birtakım tehditler almıştır. Yöneticilerinin ağır bir şekilde itham edildiği beyannameler dağıtılmış, 10. Uluslararası Kültür Şenliği'ne katılan Demirperde ülkeleri ekipleri aleyhine birtakım bildiriler dağıtılmış, "Türk yükseköğrenim gençliğinin hakiki temsilcileri imzasını kullananların şenliğe daha çok Demirperde ekiplerini davet ettikleri, ekiplerin maksatlı hareketlerde bulunduğu, amatör hüviyet taşımadıkları" ileri sürülmüştür. Gelen tehditler ve gösteriler sırasında olaylar çıkarılacağı şayiaları üzerine

---

[227] "28 Nisan", *Eylem,* S. 15, 1965, s.62.
[228] *Cumhuriyet*,9/8/1965.
[229] ll. Dünya Savaşı sonrasında Sovyetler Birliği ve diğer Doğu Avrupa'daki sosyalist rejimlerin komünist olmayan ülkelerle ilişkilerindeki kapalılık ve gizlilik siyasetini belirten terim. Demir perde terimi ilk kez Winston Churchill tarafından 5 mart 1946 tarihli ünlü Fulton konuşması sırasında kullanılmıştır.

emniyet ekipleri tarafından Açıkhava Tiyatrosu çevresinde bütün gece sıkı emniyet tedbirleri alınmıştır. TMTF yöneticileri ise bu iddiaları tamamen reddetmiş ve şenliğin politik düşüncelerden uzak şekilde düzenlendiğini, bildiri sahiplerinin Türk gençliğini temsil etmediğini söylemişlerdir.[230] Bu arada Türk Sovyet İlişkileri hakkında TMTF'nin düşündüklerine gelince; ilişkilerin düzelmesi taraftarı olan TMTF'ye göre Kıbrıs olayları Türkiye'nin ekonomik ve politik bağımsızlığını geniş ölçüde yitirdiği gerçeğini sert bir şekilde ortaya koymuştur. Türkiye'yi bağımlı hale getiren dış ilişkilerin değişen dünya koşulları içinde değerlendirilmeye başlaması bakımından Kıbrıs buhranı sadece Türkiye'nin gözünü açmış ve bir itici kuvvet rolünü oynamıştır. Ankara Moskova ilişkilerindeki son gelişmeleri Kıbrıs buhranında özellikler Amerika'dan umulan desteği bulamamanın bir sonucu şeklinde yorumlamanın gerçekçi olmadığını söyleyen TMTF yetkililerine göre, "Amerika bile Sovyetlerle ticari ve kültürel ilişkiler kurarken bizim bir sömürge politikası uygulamamız Sovyetlerle münasebetlerini normalleştirmeyen tek NATO üyesi ülke olmamız Türkiye'yi yegâne geri kalmış ülke haline sokmuştur. Türkiye'nin politikasında meydana gelen daha gerçekçi yöndeki gelişimi durdurmak için tutucu çevrelerin çabalarına ve dışarıdan gelen baskılara rağmen Rusya'nın ısrarlı yakınlaşma taleplerine Türkiye olumlu bir cevap vermekle akılcı ve gerçekçi davranmıştır. Kamuoyunda beliren tepkilere kulaklarını tıkayan bazı politika ağaları ve kökü dışarıda menfaat çevreleri bu olumlu değişime ayak uyduramamakta yersiz bir takım polemiklere girmektedirler. Türk-Sovyet ilişkilerindeki gelişmelerde bir ihtiyatlılık kompleksinden kurtulmak ve dostlarımızla olan dış bağlantılarımızı yeniden gözden geçirmenin zamanı geçmektedir.[231]

1965 yılının ekim ayında ise siyasetçiler tarafından Türkiye'de komünist parti kurulup kurulmayacağı tartışılmaktadır. Cumhurbaşkanı Gürsel ve Başbakan Ürgüplü bir komünist partinin kurulmasının gerekli olduğunu, böylece kimin komünist olduğunun kimin olmadığının anlaşılabileceğini savunurken AP Genel Başkanı Süleyman Demirel komünist partinin kurulması taraftarı olmadığını şiddetle belirterek Atatürk'ün "komünizm her görüldüğü yerde ezilmelidir" sözünü hatırlatmaktadır. Nitekim 10 Ekim 1965'teki Millet Meclisi seçimlerinde zafer büyük burjuvazi ve toprak sahiplerinin çıkarlarını ifade eden Adalet Partisi'nin olur ve Süleyman Demirel Başkanlığında hükümet kurulur.[232] Bu arada bir dönem eski kadrolarından arınıp

[230] *Cumhuriyet*, 19/8/1965.
[231] "Türk-Sovyet İlişkileri",*Devrim Gençliği*,S.17,1965, s.1.
[232] T.S.Yılmaz, *age*,s. 105.

özellikle 27 Mayıs öncesi yıllardan başlayarak eskiye oranla *ilerici* çalışmalar yapan MTTB de AP'nin iktidara gelmesi üzerine yeniden sağ görüşlü ve muhafazakârların hâkimiyetine girer. Amerikan ve AP yanlısı bir tutum takınan MTTB bir süre sonra tümüyle İslamcı görüşte olanların yönetimine girecek ve " Çağ açan Fatih Sultan Mehmet Han Hazretleri'nin İstanbul'u fethettiği muhteşem hadise"nin 512. yıldönümünde Fetih Mitingi düzenleyip, o dönemdeki genel başkanı Rasim Cinisli'nin ağzından "Dini eğitimden mahrum bırakılan neslimiz hesabına Türkiye'nin dini eğitimi öngören milli eğitim politikasının şart olduğunu işaret değil ikaz eder. Böylece Süleyman Demirel komünizmle mücadeledeki ilk hedefine ulaşır. MTTB'nin aksine TMTF kendi çizgisinde kalmaya devam eder.

Atatürk Haftası nedeniyle TMTF tarafından Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde bir konferans yapılmış, konferansta konuşan CHP Genel Başkanı İsmet İnönü, Atatürk'ü, onun askerî ve siyasi dehasını anlatmış, kendisini demokratik yönetimi memlekete getirmeye iten nedenleri açıkladıktan sonra din istismarcılığı ve 27 Mayıs üzerinde durmuş "bugün Türkiye'de bütün demokratik müesseseler kurulmuştur. Artık sadece çalışmak mevkiindeyiz" demiştir. [233]

Kasım ayı boyunca TMTF'nin gündemini üniversite öğrenci ve öğretim görevlilerinin sorunları işgal etmiştir. TMTF Genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci yaptığı basın toplantısında üniversiteye giremeyen öğrencilerin girememe sebebini fakültelerdeki öğretim görevlilerinin yeterince ders vermemesine bağlayarak "Amerika Almanya ve Fransa öğretim üyeleri haftada 12 saat ders verirler. Bizde ortalama 6 saat ders veren öğretim üyesi sayısı parmakla gösterilecek kadar azdır. Bir öğretim üyesinin saati Türkiye Cumhuriyetine 400 liraya mal olmaktadır. Bir kürsüde 4 profesörün görev aldığı fakülteler vardır. Üniversite öğretim üyeleri özel okullarda ders verecek zaman bulabilmektedirler. İTÜ İnşaat fakültesine 10 yılda alınan öğrenci sayısı Beşiktaş Özel Mimarlık ve Mühendislik Okuluna 1 yılda alınan öğrenci sayısına eşittir. Başarı nispeti de İTÜ'nün %3üne karşılık %93'tür" demiş ve öğretim görevlilerinin vakitlerini özel okullara harcadığını ifade etmiştir. Ayrıca Ketenci Ankara'da 38 öğretim üyesinin Vietnam ve Kıbrıs konusunda dış politika anlayışlarını belirten bir bildiri yayınlamalarından sonra da bir açıklama yaparak "Türkiye Vietnam konusunda kesin olarak Amerika'nın karşısında olmalıdır. Yapılacak tek hareket bütün barışsever

[233] *Cumhuriye*t, 14/11/1965.

ülkelerle ortak bir platformda saldırılara ve emperyalizme karşı mücadele etmektir" demiştir. Bu arada dış politikanın bilgisiz bir dünyadaki fikir akımlarını iyi değerlendirmeyen kişilerin elinde bulunduğunu belirten Ketenci özetle şunları söylemiştir : "Dış politikada şahsiyetli olmak ve Atatürk'ün takip ettiği yoldan yürümek ancak kurtuluş savaşı yapan ülkelerin yanında yer almakla gerçekleşebilir. Milletlerin bağımsızlık tacı başka milletlerin himayesinde değil kendi haklarının ayakları üzerinde durmaktır. Buna göz yumamayız. Bugün Vietnam'a karşı olan tecavüz yarın dünyanın başka bir devletine karşı olabilir. İşte Bolivya işte Dominik buna en güzel bir misal teşkil etmektedir. Amerika derhal Vietnam'ı terk etmeli Türkiye bu konuda kesin olarak Amerika'ya karşı olup barış seven ülkelerle emperyalistlere karşı mücadele etmelidir."[234] Üniversite öğrencilerinin sorunlarıyla başlayıp Türkiye'nin ekonomik durumuyla devam eden bu konuşma emperyalizm karşıtlığına dönüşmüş ve Ketenci ülkedeki herkesin Amerikan emperyalizmiyle mücadele etmesi gereğini belirtmiştir. Ketenci'nin Türkiye ekonomisi özel teşebbüsün ülkeye zararları ve emperyalizmle mutlaka mücadele edilmesine yönelik ilk sözleri bunlar değildir:

> "Türkiye geri kalmış bir ülkedir. Türkiye bugün hemen tüm iktisatçıların birleştiği gibi geri kalmış bir ülkedir. Geri kalmış ülkelerde feodal unsurların yani toprak ağalığı denen kurumların hala varlığını sürdürmeleri, işsiz yığınının günden güne artması, topraksız köylülerin şehre akınının gün geçtikçe hızlanması bu ülkelerin özelliklerinden bazılarıdır. Geri kalmış ülkelerin bağımsız ülke olmaktan çok yarı bağımlı halde olmaları diğer özellikleridir. Avrupalılaşmak bugün hemen herkesin dileği, ne var ki Avrupa'yı Avrupa yapan ve ondaki gelişmeyi sağlayan, sanayinin kurulmuş olmasıdır. Türkiye'mizde sanayileşme günden güne yurdumuzda artan işsiz yığınına iş bulabileceği gibi, dışarıya kaçırdığımız emek gücünün de yurdumuzda değerlendirilmesini sağlayacaktır. Gerçek demokrasi sanayileşmiş bir temel üzerinde yeşerir. Türkiye'nin kalkınması kapitalist olmayan bir düzenle olabilir. Bütün yukarıda saydığımız aksak durumlardan bizi kurtaracak yol hangisidir? Özel teşebbüs sayesinde Türkiye bu çıkmazdan aydınlığa ulaşabilir mi? Bu 27 Mayıs 1960'dan sonra Türkiye'nin fikir ortamında tartışılan başlıca konudur. Biz İstiklal Harbini yapmış bir milletiz. İstiklal Savaşı Türk Ulusunun yalnız siyasi istiklali değil aynı zamanda iktisadi özgürlüğü için yapılmıştır. Atatürk bunu şöyle belirtir. "Bizi yutmak isteyen emperyalizme ve kapitalizme karşıyız." Emperyalizm, geri kalmış ülkelerin kurtuluş yolu olan sanayileşmeye karşıdır. Çünkü gelişmiş

[234] *Cumhuriyet*, 30/11/1965.

> ülkeler, geri kalmış ülkeler var olan halleriyle, yani geri kalmış sanayileşmemiş durumlarıyla tutmak isterler. Gelişmiş ülkeler için Pazar halinde olmamız ve onların göndereceği malları satın alıp iç zenginliklerimizi dışarıya aktarmamız, emperyalistler için ne kadar iyi ise bizim için de o kadar kötüdür. Demek ki bizdeki özel teşebbüs yolu ile kalkınmayı en başta yabancı sermaye engellemektedir. Türkiye'yi kapitalist olmayan yola sokacak olan sosyal güçler hiç şüphesiz zinde kuvvetlerdir(gençlik, işçiler, basın, ordu, düşünürler) İşçilerimiz, Türkiye'de kalkınmamız için en büyük yükü çeken ve karşılığında en az nimetlere sahip güçtür. Ordudan sonra teşkilatlanması en fazla gereken kuvvettir. Oysaki sendikaların başında bulunan liderler, işçinin itici gücünü yok etmek, onun toplum meselelerinde söz sahibi olmasını önlemek için gayret göstermektedirler. Köylüler ırgatlar, küçük toprak sahipleri, büyük sermaye eşrafının mali gücü karşısında gün geçtikçe ezilmektedir. Menfaatleri işçi topluluklarıyla ortaktır. Gençlik, geri kalmış ülkelerin en uyanık gücüdür. Emperyalizmi lanetleyen, haksızlıkların karşısına çıkan gerçeğin savunucusu, halkın savunucusudur. Devrimci eylemlerin öncü kuvvetleridir. Hiçbir menfaat bağı ile şartlandırılmamış olduklarından en objektif karar alma niteliğine sahip güçtür. Bu itibarla daima ulusun yanında ve onun hizmetindedir. Türkiye gerçekte büyük dönüşümlerin olacağı bir devreye giriyor. Her şey Atatürkçü ve devrimci güçlerden yana, ne var ki bu güçler teşkilatlanmış bir durumda değildir. Atatürkçü devrimci güçler bir an evvel geniş anlamı ile baskı grubu olabilecek güç haline gelmelidir. Türkiye'nin istediği sosyal reformları yaptıracak ve geleceğin aydınlık ülkesi haline getirecek tek kurtuluş yol sosyal güçlerin teşkilatlanmasındadır.[235]

1965 yılında gençlik örgütlerinde çift başlılık yaygınlaşmaya başlamıştır. Farklı görüşlerden öğrenciler, kendi yandaşlarını etraflarına toplayarak farklı başkanlar seçerler. MTTB'de Rasim Cinisli ve Yüksel Çengel taraftarları birbirleriyle mücadele ederken diğer yandan İÜTB Kongresi, olağanüstü kongre ile seçilerek birlik binasını ele geçiren başkan Mehmet Şavata tarafından meşru olmadığı öne sürülerek engellenmeye çalışılır. Bu süreçte hükümet kanadı öğrencilerle görüşmekte, onlardan siyasetten uzak durmalarını istemekte, aşırı sol cereyanlarla mücadele konusunu dile getirmekte, emniyet, hükümete TİP'le ilgisi olan bazı öğrenci dernekleri ile sendikaların kapatılmasını tavsiye etmektedir. Öğrenciler arasında gözle görülür şekilde kutuplaşmalar artmış, Siyasal Bilgiler Fakültesi Fikir Kulübü tarafından çıkartılan

[235] H. Karadeniz , *age*., 2015, s.36.

dönüşüm gazetesinin satışı esnasında bazı kimseler satanların elinden zorla gazeteleri alarak yırtmışlar ve bunun üzerine arbedeler yaşanmış, diğer yandan TMGT tarafından düzenlenen açık oturum dinleyiciler arasındaki kutuplaşmalar nedeni ile olaylı geçmiştir. İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği'nin çift başlı hale getirilmek istenmesi 65 yılının önemli hadiseleri arasında yer alır. 1964 yılı sonlarında yapılan İÜTB kongresi bir takım olaylara sahne olmuş, bazı menfaat çevreleri ve üniversite öğretim üyeleri tarafından desteklenen bir grup *ilerici* bir tutumda olan birlik yöneticilerini devirmek için harekete geçmiştir. Geçen devre genel kurul üyelerinin beşte birinin imzası toplanarak olağanüstü kongre daveti yapılmış fakat birlik yönetim kurulu bu üyelerin çoğunun öğrencilikle ilgisi olmadığını ve bu davetin maksatlı olduğunu belirterek kongre teklifini reddetmiştir. Buna rağmen grup kongre düzenlemiş, usulsüz kongrede Mehmet Şavata Başkan seçilmiş, ertesi gün kapıları kırarak birlik merkezine girmişlerdir. Başkanlığın usulünce Osman Zeki Telci'den teslim alınması ve kendileri meşru ise teslim edilmediği takdirde adliyeden karar getirmeleri gerekirken grubun içeriye zorla girmesi ortalığı karıştırmıştır. Telci ve arkadaşları 30 Aralık sabahı binanın kendilerine bırakılmasını aksi halde çok vahim olayların meydana gelebileceğini ihtar etmiş, idari ve hukuki yollara başvurmuş ancak yetkililer yalnızca Şavata ve arkadaşlarını tek tek ziyaret ederek binadan çıkmaları için ricada bulunmuşlarıdır. Tehlikeli şekilde gelişen durum, Telci ve arkadaşları tarafından devletin kamu düzeniyle birinci derece yetkili bir sorumluya açıklanmış ve görevi hatırlatılmıştır. Pazar günü Telci ve sekiz dernek başkanı bir mukavemetle karşılaşmadan birlik binasına girmişler, Şavata ve arkadaşları iki kez baskına yönelmiş, camlar kırılmış kargaşa çıkmış ancak polis ve ordu tarafından içeriye girmeleri önlenmiştir.[236]

6 Aralık 1965'te TMTF 20. Genel Kongresini İstanbul Spor Kulübü'nde düzenler. Ancak kongreye katılması gereken bazı talebe birliklerinin kendi seçimlerini henüz yapmamaları veya bazılarında ise yapılan seçimlerin tüm delegeler tarafından kabul edilmemesi sebebiyle kongrede elektrikli bir hava söz konusudur. İTÜTB henüz kongresini yapmamış olduğundan diğer iki teşekkülün başkanları ise Federasyon tarafından meşru sayılmadıklarından delegelerin kongreye katılmamaları istenmektedir. Saat 10:30'da 163 delegenin katılımıyla başlayan kongrede TMTF Genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci az gelişmiş ülkelerin kalkınabilmesinin tek yolunun

[236] Bu olaylarla ilgili bilgiler için bkz.; A. Kabacalı, M. Taylak, T. Feyizoğlu, Hikmet Çetinkaya, Tanzer S. Yılmaz,H.Karadeniz adı geçen eserler, Aralık 1965 Cumhuriyet ve Milliyet Gazeteleri.

sanayileşmeyle mümkün olacağını belirttikten sonra konuşmasına şöyle devam etmiştir: "Eğer ülkede iç ve dış ticaret dolaylı yollardan 1500-2000 kişinin yararına işler eğer ülkede dış politika renksiz kişiliksiz yönsüz durumda olur, devletlerarası ilişkilerde başka bir büyük devletin dümen suyuna gidilir ve Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'ne ihanet edilirse bu düpedüz haksızlıktır. Belki çıkarcılar vurguncular bize Bolşevik bize komünist diyecekler, desinler korkmayacağız. Çünkü bir gün tarih bize sürmek istedikleri bu kara lekeleri bu çirkin isnatları ulusal vicdanda mahkûm olduğunu yazacaktır. Türk gençliği komünizmin karşısında daima olmuş ve olacaktır da. Ama para ve serveti en büyük değer kabul edip kendi çıkarları için ulusçuları memleketçileri Atatürkçüleri lekelemek isteyenlerin kafasını kırmıştır gerekirse daha çok kıracaktır. Öte yandan eski milletvekillerinden Gökhan Evliyaoğlu yaptığı konuşmada " Türkiye'nin esas problemi sağ sol akımları değil bunların çıkarcılarıdır" demiştir. Daha önce verilen bir önerge üzerine kongrede açıklama yapan TMTF Turizm Müdürü Çetin Kayra da MTTB sorumlularını hakları olmayan bir parayı bankadan çekmekle suçlamış ve "Hesaplarımız genel kurul üyelerine açıktır. Teker teker inceleyebilirler" demiştir. Kayra 18-22 Mayıs 1965 tarihleri arasında Prag'da yapılan Talebe Turizmi Organizatörler Toplantısı'nda Sovyetler Birliği'ndeki Sputnik isimli turizm firmasının 30 öğrenci turisti Türkiye'ye yollamak istediğini yapılan anlaşmayla bir turist için 100 dolar üzerinden anlaşmaya varıldığını ancak gönderilen paranın ilgili banka tarafından yanlışlıkla MTTB'nin hesabına yatırıldığını söylemiştir. Ayrıca turizm müdürü yalnışlığın düzeltildiğini fakat kalan 704,5 doların bir yazı ile ilgili firmadan talep edildiğini, bu gönderilen paranın yine bir tercüme yanlışlığı sonucu MTTB'ye iletildiğini bir ihbar sonucu öğrendiklerini belirtmiştir. [237]

Kongrenin 3. Oturumu sırasında Ketenci'nin İÜTB'nin ihtilaflı bulunan iki başkanını salona almaması üzerine İTÜTB taraftarları oy hakkı verilmediği için federasyon taraftarlarına ellerine geçirdikleri iskemlelerle saldırmışlar, salon polis kordonu altına alınmış ve oturum başkan tarafından kapatılmıştır. Kongrenin dağılmasından sonra basın açıklamasında Ketenci Mahkeme kararına dayanarak tarafsız bir başkan seçebilmek için iki başkanı oylamaya almadığını bildirmiştir. Olaylar sonrasında ertelenen başkanlık seçimi 20 Aralık 1965 tarihinde yapılmış, Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Yücel Akıncı Genel Başkan İTÜ Talebe Birliği Başkanı Cavit Savcı ise ikinci başkan seçilmiştir.

[237] *Cumhuriyet*, 12/12/1965.

1966 yılı gençlik olaylarına bakıldığında gençlik kuruluşlarının genel olarak komünizmle mücadeleye giriştiği görülür. Gençlik örgütleri solculara yönelik uyarı mahiyetinde bildiriler yayınlar. Atatürk rejimini ve milletin milli mukaddes değerlerini korumaya yönelik girişimlerde bulunulur. Marks, Brecht ve Nazım Hikmet gibi yazar ve düşünürlerin fikirlerine yakınlık duyanlar düşün ve sanat alanlarında propaganda yaptıkları gerekçesiyle kınanır. Öyle ki; Şolohov ve Soljenitsin gibi komünizmi eleştiren Rus yazarların hapse girmesi bile Türkiye gençliği için protesto konusu haline gelir. Diğer yandan Amerika başkanı Johnson'un komünizm tehlikesini neden göstererek Türkiye'yi Vietnam'a benzetmesi, Amerika'nın Türkiye içişlerine karışması olarak algılanmış ve Amerika'ya karşı gençlik tarafından tepkiler yükselmiştir. O günlerde gençlik kendini aynı anda hem komünizmi yıldırmak hem de emperyalizmle savaşmak zorunda hissetmektedir. Fikir kulüpleri ise sol cephede çalışmalarını sürdürmekte demokratik düzenden yana olduklarını ve birtakım oyunlar oynanarak kamuoyuna suçlu olarak yansıtıldıklarını bildirmektedirler. Onlara göre demokratik düzen istemeyenler çeşitli tuzaklarla yurtseverlerin üzerine yüklenmekte ve kamuoyunda haksız suçlular oluşturmaktadır. Bu esnada milliyetçi kuruluşların sayısı da giderek artmakta, Ankara'da kurulan Milli Gençlik Teşkilatı, *sosyalizm altında yürütülen materyalist felsefenin vatanın geleceğini tehlikeye doğru sürüklemekte olduğunu savunarak gençliği, uyanık, bilinçli, damarlarındaki asil kandan ve yüce imandan alacağı güçle mücadele* saflarına katılmaya çağırmaktadır. Komünizme karşı mücadelenin kamuoyuna etkisi büyük olmakta örneğin ödevi için Atatürk ile Lenin'i kıyaslayan bir ortaöğretim öğrencisi komünizmi övdüğü gerekçesi ile gözaltına alınabilmektedir.[238] İkinci Kuvayı Milliye Derneği komünizme karşı cihat ilan etmekte, Türk milletine "bildiğiniz ve tanıdığınız komünistleri teşhir ediniz" maddesi ile başlayan 33 maddelik komünizm panzehri sunmaktadır. MTTB'nin *komünizmi kınama ve halkı dalgınlıktan uyarma* mitingi "Allah Allah" sesleri arasında büyük destekçi kitlesi bulmaktadır. Mitinglerde "Komünizmle mücadele etmek Allaha ibadet kadar sevaptır", "Su uyur komünizm uyumaz", "Komünizm insanları hayvanlaştırır" "Türkoğlu benliğine dön", "Domuzdan post Moskoftan dost olmaz", "Türkiye'de kızıllar yaşayamaz kızıl köpekleri havlatmayacağız", "Komünizmi yok eden tek kuvvet İslamiyet'tir…" gibi sözlerin yazılı olduğu pankartlar taşınmaktadır. Bu tarihe kadar

[238] *Akşam* 9/3/1966.

MTTB ve TMTF'nin genellikle ortak yayınladıklarını gördüğümüz bildirileri bu dönemde siyasi cereyanlar vesilesi ile göremez hale geliriz.

Bu dönemde iki büyük gençlik kuruluşu arasında ciddi görüş farklılıkları vuku bulur. MTTB komünizmi en büyük düşman ilan ederek daha çok İslam'a yakınlaşırken, TMTF de yine komünizme karşı mücadele vermekte ancak bu mücadele MTTB'ninki kadar kati olmamakla birlikte Atatürkçü düşünceden ödün vermemek koşuluyla yumuşak geçişler de yapabilmektedir. Çünkü TMTF'nin asıl düşmanı laik ve demokratik cumhuriyet felsefesini yok etmeye çalışanlardır. Her iki yönde aşırı ideolojik kışkırtmalara karşı bir tavır sergilemekte olduğunu savunan TMTF, Atatürk'ün, Nutuk, "Gençliğe Hitabe" ve "Bursa Nutku"nda belirtilen gençliğe verdiği görevler dışında hiçbir sıfatı kendilerine yakıştırmadıklarını bildirmektedir. 14 Nisan 1966 gününde irticai hareketlere karşı Atatürk'e bağlılıklarını bildirmek üzere Atatürk'e bağlılık nöbeti tutmaya başlarlar. 1966 yılında MTTB artık 28 Nisan anma törenlerinde görülmemektedir. TMTF ise bu törenlerde varlığını korumakta, "bağımsızlık savaşı vererek gençliğin bir toplumculuk yaratma peşinde olduğunu" beyan etmektedir. Bir yandan bütün aydınlara, gerçekçilere, devrimcilere *komünist* sıfatının yapıştırıldığı savları ile kendilerinin komünist olarak adlandırılmaması gereğini savunurken bir yandan da Amerikan emperyalizmi karşıtı sosyalist sloganlarla meydanları doldurmakta, eğitim sisteminin burjuvalara göre ayarlanmış olduğunu ve halk çocuklarının düşünülmediğini savunmaktan geri durmamaktadır. Aynı dönemde MTTB'nin aşırı cereyanlara karşı vatandaşları uyanıklığa davet etmek ve komünizmin kötülüklerini duyurabilmek amacıyla batı ve güney illerinde on sekiz günlük bir gezi düzenlediği görülür. MTTB, İkinci Kuvayı Milliye Derneği, Milliyetçi Türk Gençlik Teşkilatı, Türkiye Milliyetçi Gençlik Derneği, Hür Gençlik Teşkilatı ve Türkiye Komünizmle Mücadele Derneği tarafından hem ortaklaşa hem ayrı ayrı yayınlanan bildirilerin genel içeriği *anarşistlere ve solculara hadlerini bildirecek öldürücü yumruğu atmaya hazır* oldukları yönündedir. Bu dönemde TMGT ve TMTF Bakanlığın davetlisi olarak Türkiye'de turistik gezi yapan Mısır Sosyalist Gençlik Teşkilatı temsilcileri ile uluslararası emperyalizme ve gerici kuvvetlere karşı birbirlerine yardımcı olmayı kararlaştırmaktadır. Yine bu yıllarda Türkiye Odalar Birliği sol akımın önlenmesi için kampanyalara başlamakta, sol cereyanların gençliğin dimağını zehirlemesi nedeniyle özel sektöre mensup tüm varlıklı vatandaşlardan bu kampanyaları

desteklemelerini istemektedir. Bu döneme bakıldığında birçok örgüt anti-komünizm çatısı altında birleştiği görülmektedir:

> "Anti-komünizm 1960'larda ayrışma dinamiği hızlanan Türk sağcılığının üst kimliği işlevini edinirken, özerk bir zihniyet kalıbı olarak kendi momentumunu kazandı. Somut bir komünistlik-solculuk tehdidinden ve illiyedinden bağımsız olarak da kimliğini-özünü koruma dirayetini tescil eden bir düşmanlaştırma, şeytanlaştırma ve kriminalleştirme söylemi kurdu. Politik hasmını ancak cezai takibatın veya savaşın konusu olarak düşünmeye meyleden, onun kimliğini ve sözünü tanımayarak arkasındaki gizli gündemi ve komployu çözümlemeye bakan anti politik tutumu pekiştirdi. Sağın politikayı idareye dönüştürme istidadına da uygundu bu. Anti-komünist zihniyet kalıbı Soğuk Savaş'ın bitiminden sonra da üstelik özgüvenli ve aşağılayıcı bir burca girerek politikayı idareleştirmeye dönük bu anti-politika işlevini görmeyi sürdürecektir. 12 Mart 1971 darbesinden sonra 1. Ordu ve sıkıyönetim komutanlığının yayımladığı "Uyanalım! Komünistler gençlerimizi ve işçilerimizi nasıl aldatıyorlar?" broşürü kanser hastalığından da tehlikeli olan komünizmin insandan insana bulaşarak bir milletin nasıl ölümüne sebep olduğu uyarısını yapar. Bu hastalığı yayanlar gençlerin kısa yoldan memleketi için bir şeyler yapma heyecanını sömürmekte, işçileri ise devamlı surette tedirgin ederek memnuniyetsizliğe sevk etmektedir. 12 Mart'ın Ankara sıkıyönetim mahkemesi başkanı Ali Elverdi kendi imzasıyla yazdığı bir broşürde sosyal demokrasinin de komünizmin bir aşaması olduğu ikazında bulunacaktır. Komünizm Türk milletinin en büyük düşmanıdır görüldüğü yerde ezilmelidir. Anti-komünist edebiyatın 1960'ların başında icat ettiği bu Mustafa Kemal vecizesi, milliyetçi muhafazakârlarla ordunun ve onun temsil ettiği muhafazakâr cumhuriyetçiliğin- Kemalizm'in ortak zeminini yansıtan şiarıdır. Bu ortak zeminde anti-komünizm milliyetçi olmanın gerek hatta yeter şartı sayılmış; milliyetçilik şemsiyesi altındaki bütün ideolojik söylemler bu kabule tutunarak diğerlerini hegemonize etmeye çalışmıştır." [239]

Öte yandan Türk solu yaygın ama örgütlenmemiş bir biçimde kavgaya hazırlanmaktadır. Aydın kesim ülkeyi Demirel'den geri almak isterken 27 Mayıs Milli Devrim Derneği adı altında kurulan bir dernek de Demirel'siz bir Türkiye özlemi içerisinde çalışmalarını yürütmekteydi. SBF'de, ODTÜ'de kıpırdanmalar başlamıştı.

[239] Tanıl Bora, *Cereyanlar*, İstanbul, 2017 s. 294-295

(ODTÜ esasen sosyalizmin gelişmesini engelleyebilmek amacıyla ideolojik politik ve kültürel alanlarda ABD projesi olarak kurulmuştur.) Gelişmekte olan ve 27 Mayıs'a değin Amerikalı bir rektör tarafından yönetilen ODTÜ'nün işlevini dönemin milletvekillerinden Burhanettin Onat Mecliste şöyle dile getirmiştir: " Komünizme karşı paratoner gibi kullanılacak olan bir irfan müessesesi…" Ama *anayasanın sağladığı geniş özgürlüklerin ülke genelinde yarattığı toplumsal canlılık* ODTÜ'ye de yansımış ve 1960'tan sonra ODTÜ kendisi için belirlenen çizginin dışına çıkmıştı. Örneğin 1965'te "yurdumuzdaki toplumcu akımın gelişmesi ve başarısına yardımcı olmak, fikir çalışmaları yapmak" amacıyla kurulan ODTÜ Sosyalist Fikir Kulübü'nün 1966'da katıldığı gösterilerden biri Amerika'yı protesto mitingiydi. TMTF içerisindeki *ilerici-gerici* gençlik kesimleri arasındaki savaşımda *gerici* kanat yenik çıkmış, TMTF'nin etkinliklerinde sol motif baskınlık kazanmıştı. 1950'li yılların ortalarında aşırı milliyetçi parolalarla ortaya çıkan ve bir dizi anti-komünist faaliyete katılan TMGT'de de solcu gençlik temsilcileri egemen duruma gelmiş, TMGT'nin siyasal karakteri güçlenmişti. [240] Örgüt 1965-66 yılları arasında petrol sanayiinin ulusallaştırılması kampanyasını başlatmış ve Amerika'nın Türkiye ile ilgili politikasına cephe almıştır. 17 Aralık 1965'te ise fikir kulüpleri, Fikir Kulüpleri Federasyonu adı altında bir araya gelmeleriyle 1960 sonrasının ilk sosyalist gençlik örgütü kurulur. Konferanslar açık oturumlar düzenleyen, Amerikan 6. Filosunu protesto etmek için Dolmabahçe'de çadır kurarak açlık grevine başlayan FKF'ye yönelik baskılar gitgide yoğunlaşmaktaydı. [241]

Özellikle 1965 sonrasında hemen hemen hiçbir yurt ve dünya sorunu yoktu ki öğrenci kuruluşları o konuda görüş bildirmesinler, eylem ortaya koymasınlar… Örneğin Ortaca'da meydana gelen Alevi Sünni çatışması üzerine İTÜ Öğrenci Birliği olay yerine gidiyor ve birlik başkanı Hasan Yalçın ile arkadaşları çatışmaya son veren barışı sağlıyorlardı. Bunun üzerine Kaymakam, Muğla Valisi ve Jandarma komutanı gençleri kutlayacaktı. [242]

Sosyal bilinçlenmenin yoğun olduğu ve toplumun en dinamik kesiminin bir arada bulunduğu üniversitelerin öğrenci dernekleri ülkenin politik yaşamında etkin olabilen olumlu bir rol üstlenmiş durumdaydılar. Böylesine canlı ve kitlesel bir güç karşısında iktidar çok geçmeden iyiden iyiye tedirgin olunca,(aşağıda detaylarının

[240] T.S.Yılmaz, *age*,s. 107.
[241] T.S.Yılmaz, *age*,s. 108-109.
[242] T.S.Yılmaz, *age*,s.110.

verileceği TMTF örneğinde olduğu gibi) sahte kongreler düzenleyerek öğrenci derneklerini iki üç başlı hale getirip bürokrasinin çarkları arasında öğüttüler. Kamuoyunun gençlere tepki oluşturması için de her yol denenmeye başlandı. Gençliğin eylemleri halka yanlış yansıtılıyor, kötüleniyor, öğrenci kuruluşları aleyhine yoğun kampanyalar yapılıyordu. İktidar partisi örgütlediği topluluklara görevler vererek bu kişileri muhalif kitlenin toplantılarına saldırtıyor, böylece dikkatleri çatışmalara çekerek sosyo- ekonomik konudaki başarısızlığını gizlemeye çalışıyordu. [243] Yükseköğrenim gençliğinin tümünün yasal, demokratik olarak temsil edildiği örgütler önce baskınlar mahkemeler yoluyla çatışmalı, iki başkanlı hallere düşürüldü, binalarına el konuldu, en çok da legal öğrenci örgütleri kimlikleri aşındırıldı. 1961'in demokratik, aydınlanmacı açılımı içinde gençliğin kitlesel, demokratik yoldan gelişimi toplumsal yaşam üzerindeki öncü, etkin rolü kırıldı parçalandı. Uygulanan şiddet ve baskıların sonucu pek çok örgüt zaman içinde legaliteden illegaliteye sürüklendi.

Bu sırada hükümetin kendi lehine olan gençlik kuruluşlarına ayrılan bütçede artış yaparken aleyhte çalıştığı düşünülen kuruluşlardan eksiltme yaparak bu şekilde de onları devre dışı bırakmaya çalıştığı görülmektedir. İl genel meclisi Bütçe Komisyonu, derneklere dağıtılmak üzere 1966 yılı Özel İdare Bütçesi'ne 2 milyon 702 bin 150 lira ayırmıştır. Yardım bölümünden İstanbul'da bulunan 5322 dernekten ancak 217'si yararlanabilecektir. Yapılan yardımlar şöyledir. TMTF 25 bin MTTB 135 bin İlim yayma Cemiyeti 25 bin Türkiye Komünizmle Mücadele Derneği 30 bin Milliyetçiler Derneği 20 bin lira vs. Daha önceleri MTTB ile TMTF'ye ayrılan eşit ödenek yalnız TMTF için neredeyse altıda bire indirilmiş olup Komünizmle mücadele derneğinin aldığı yardım bile TMTF'nin üzerine çıkmıştır.[244]

Dönemin genel durumu bu şekilde özetlendikten 15 Nisan 1966 tarihli TMTF haber bülteninde yer alan konulara değinmek bu dönemdeki Federasyon zihniyetinin anlaşılmasında faydalı olacaktır. İlk çeyrek sonrası TMTF açısından hareketli geçecek özellikle aşağıda detayları belirtilecek olan Federasyonun yeddi emine teslimi sonrasında haberler kısıtlanacak ağustos sonrası 67'nin sonlarına kadar federasyonun kendi ağzından fazlaca bir habere ulaşılamayacaktır.

---

[243] T.S.Yılmaz, *age*,s.113.
[244] *Cumhuriyet/* 29/01/1966.

Yukarıda da değinildiği gibi Amerika ve emperyalizm bu tarihte gençlerin sık sık protesto hareketlerine neden olan konulardır. İlk olarak Amerikan 6. Filo'yu protesto haberleri ile karşılaşılır. TMTF yöneticileri, Kıbrıs çıkarmasını engelleyerek Kıbrıslı Türklerin ezilmesine sebep olan 6. Filo'yu, üzerinde " Bütün ezilmiş uluslar bir gün ezenleri yok edeceklerdir" yazılı bir çelengi denize atarak protesto ederler. Nisan 1960'tan bu yana herhangi bir hareketlilik göstermeyen polis gençlik çatışmaları 8 Nisan 1966 akşamı yeniden başlar. 8 Nisan 1966 günü İzmir'de bir "yobazın" Atatürk anıtına baltayla saldırması karşısında infiale kapılan gençler, bu *gerici* davranışı protesto etmek amacıyla Taksim Anıtı'na yürümek istemişler ancak polis coplarıyla karşılaşmışlardır. Böylece gençlik ile polis tekrar karşı karşıya gelmiştir. Ertesi gün polisin "anlayışsız" tutumunun kışkırttığı gençlik Taksim'e yürümüştür. Miting sırasında sık sık polis kordonuyla karşılaşan gençlere bu durum "Coplar Çıktı Yeniden Biz Tanırız Eskiden" sloganını söyletmiştir. Olgunluk içinde geçen yürüyüşte üniversiteliler "yobazlığı, satılmışları, emperyalizmi" protesto etmişlerdir. Bu olaylar gençlik teşekkülleri ve bazı vatandaşlar tarafından nefretle karşılanmıştır. TMTF'nin bu olayı protesto etmek amacıyla Taksim Atatürk Anıtı'nda düzenlediği Ulusal Nöbet, II. Başkan Cavit Savcı'nın açılış konuşmasıyla başlamış, Cavit Savcı konuşmasında olayın gericilik akımının hortlatılması için yapılan bir tertip olduğunu belirtmiştir. Açılan şeref defterine Savcı, "Bu nöbet ilelebet" yazmıştır.

TMTF'nin bugünlerde ilgilendiği bir başka konu da işçilerle dayanışmadır. TMTF 2. Başkanı Cavit Savcı'nın başkanlığında bir öğrenci grubu, Federasyon yetkilileri, folklor ve tiyatro komisyonları Paşabahçe grevcilerine bir iyi niyet ziyaretinde bulunmuşlar,"94 gündür açlık grevinde olan işçi kardeşlerimiz gözlerimizi yaşartan bir sevgi gösterisi ile bizleri karşıladılar" sözleriyle işçilerle dayanışma içinde olduklarını ifade etmişlerdir. Cavit Savcı yaptığı konuşmada, ülkemizde sosyal adaletin muhakkak gerçekleşeceğini, bu haklı davalarında yükseköğrenim gençliğinin daima yanlarında olacağını söylemiştir. Ayrıca "bundan önce başka bir grevde arabuluculuk ödevini yerine getirmiş olan TMTF bu göreve yine hazırdır, halkın da grev yerinde toplanması ile büyüyen topluluk pantomimlerle düşündü, folklor gösterisine coşkun tezahürat yaptı, Harputlu oyununda halktan ağlayanlar oldu. Grev yerinden daima halkımızdan yana olacağımız kararını tazeleyerek geldiğimizden daha coşkun sevgi gösterileri ve çok iyi anılarla ayrıldık" ifadelerini sözlerine eklemiştir.

Folklor çalışmaları her yıl olduğu gibi bu yıl da devam etmiştir. Milli folklor alanında yaptığı çalışmaları eskisinden daha gerçekçi ve etkili yapabilmek amacıyla alışılagelmiş kalıpların dışına çıkmayı, yeni tip kurslarda daha fazla eleman eğiterek başaran TMTF, Folklor Müdürlüğü 4 Nisan'da düzenlenen geleneksel folklor gösterisinde koreografiye ve oyunların bağlı olduğu bölgelerin özelliklerine gereği kadar yer vermiştir. TMTF'nin bu yıl düzenlediği folklor kurslarına 134 kişi katılmıştır.

TMTF Basın Yayın Komisyonu 26 Mart 1966 günü Fatih Tiyatrosunda "Son olayların düşündürdükleri" konulu bir açıkoturum düzenlemiştir. Çok kalabalık bir izleyici tarafından izlenen açıkoturuma TMTF Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci, İlhan Selçuk, Sadun Tanju, Yaşar Kemal, Suphi Karaman ve Cavit Savcı katılmıştır. Davet edilmiş olmalarına rağmen CHP TİP ve Milli Birlik Grubu dışındaki siyasi partiler katılmamıştır. Politikacıların katılmamaları, demokrasi adına kayıp olarak belirtilmiş, Amerikan üsleri karşıtlığı, bağımsızlık ve ekonomik konular, gündeme getirilmiştir. Genel olarak oturum Amerika karşıtlığı üzerine şekillenmiştir.

Turizm faaliyetlerine bakıldığında, İspanya Avusturya ve İtalya'dan grupların geldiği, geçen yıllarda düzenlenmiş olan öğrenci uçak hatlarının İstanbul-Atina, İstanbul-Londra ve İstanbul – Tel- Aviv olmak üzere bu sene de sürdürüleceği, rehber kurslarına devam edildiği bildirilmektedir. Bunların yanı sıra zaman zaman amatör rehber kursları bünyesinde düzenlenen yurt içi gezilerinin öğrenci arkadaşların da katılacağı bir duruma getirilmesi için çalışılmakta olduğu belirtilmiştir. İstanbul'da 11-28 Ağustos tarihlerinde düzenlenecek 11. Uluslararası Kültür Şenliği için ilk çağrılar 100'ü yurt içi 400'ü yurt dışı sanat topluluğuna olmak üzere toplam 500 gruba ve çeşitli öğrenci örgütlerine gönderilmiştir.

15 Nisan 1966 yılında federasyonca NÖBET[245] adlı bir bülten yayınlanmış olup bu bülten Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun Atatürk'e Ulusal Bağlılık Nöbeti'nin izlenimlerini sunmaktadır. 14 Nisan 1966 günü saat 10.00'da gerçekleşen nöbete başlama töreninde konuşan TMTF ikinci başkanı Cavit Savcı şunları söylemiştir.

> " Az sonra burada ulu önderimiz Atatürk'e ulusal bağlılık nöbetine başlamış bulunacağız.

[245] Bülten'in kapak görünümü Ek 3 Fotoğraflar Bölümünde yer almaktadır.

> Son günlerde büyük kurtarıcının anıt ve büstlerine karşı yapılan ve yurt çapında büyük ölçüde nefret uyandıran saldırılar aynı zamanda göstermiştir ki Türkiye'de mevcut bütün devrimci güçler sarsılmaz bir inançla bu büyük Türk'ün yolundadır. Memleketimizde kurulu bütün ilerici unsurlar meydana gelen bu menfur olayları yaratan gafil ya da kandırılmış kişilerle bunları doğuran akımları çeşitli bildiri ya da davranışlarla protesto etmişlerdir. Yüce önderimize dolayısıyla onun devrim ve ilkelerine olan bağlılığı en soylu bir biçimde ifade edip manalandırabilmek amacıyla TMTF olarak Atatürk'e ulusal bağlılık nöbeti gerçekleştirmiş bulunuyoruz. Kutsal görevlerimizin en büyüklerinden biri olarak vasıflandırabileceğimiz bu saygı nöbeti 14 Nisan'dan 28 Nisan'a kadar devam edecektir. 28 Nisan 1966 günü saat 10'da Hürriyet meydanında başlayacak olan ve yine İstanbul'da bulunan bütün devrimci ve ilerici güçlerin, unsurların çağrıldığı ve katılacağına inandığımız Atatürk mitingine iştirak edenler Taksim Meydanına gelerek nöbeti devralacaklardır. Böylece 14 gündüz ve gece aralıksız olarak sürecek bu ulvi nöbet 28 Nisan günü gönüllerimiz yine Atamızla beraber olmak üzere sona erdirilecektir.
>
> Bu büyük bekleyişe katılacak kişiler nöbet yerindeki bir sehpa üzerinde bulunan nöbet defterine duygu ve düşüncelerini de yazacaklardır. Daha sonra bu değerli hatıra TMTF onur köşesine bırakılacak nöbetçi kişilerin bu deftere yazılı duygu ve düşünceleri ayrıca TMTF tarafından derlenecektir.
>
> Başta valilik, belediye ve ordu mensupları olmak üzere yazar sanatçı, öğretmen, öğrenci, işçi, memur, esnaf ve bağlı bulundukları kuruluşlarıyla tüm halk bu kutsal nöbete çağrılıdırlar."

Bültende Nöbet tutanların sözlerine de yer verilmiştir. Bunlardan bir kısmı şöyledir.

Alp Kuran TMGT Başkanı: İnanç ve ideal bütünlüğü olan Atatürk'ü sevmek vatanı sevmektir.

Cavit Savcı TMTF II. Başkanı: Bu nöbet ilelebet

Oner Boydaş İTÜTOTB Başkanı: Atam inkılaplarının yılmaz bekçisiyiz

Bir Öğrenci: Atam eserlerine uzanan eller kırılacaktır

Eski Muhariplerden Biri: Emrindeydik şimdi izindeyiz

Bir Öğrenci: Sürülen kara leke ak çabalarla güçlü ellerden gelen davranışlarla silinecektir.

Bir Öğrenci: Ölmez ilkelerinin ölmez bekçileriyiz

Bir Öğrenci: Heykelini kırıyorlar fikirlerini asla kıramayacaklar

Bültende ayrıca, "Atatürkçü öğrencilerimize Atatürkçü halkımıza Atatürkçü yöneticilerimize, Atatürkçü sanatçılarımıza, Atatürkçü Ordu mensuplarımıza Atatürk'e Ulusal Bağlılık Nöbeti Çağrısıdır: 14 Nisan 1966 günü başlayıp aralıksız olarak 28 Nisan 1966 günü saat 14: 00 a kadar sürecek nöbette yerinizi alın" sözleriyle halk davet edilmiştir. Nöbet tutan kişilerden TMTF eski Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci "28 Nisan'a katılan bir kişi olarak bu olayla ilgili düşünceleriniz" sorusuna Atatürkçü düşünce hakkındaki görüşleriyle cevap vermiştir:

- "Biz Atatürkçülüğü her şeyden evvel Türk ulusunun yeniden doğuşunun felsefesi olarak kabul ederiz. Onu kafa ve gönüllerimizde ebediyen taşıyacağımıza inanırız. İnanmak demek dudaklarımızdan dökülen inanıyoruz sözcüklerine yüklenen anlam değildir. İnanmak demek inanılan düşüncenin hareket ve aksiyona sokulması demektir. Bizim anladığımız manada Atatürkçülük hakkındaki düşüncemiz yalnız Atatürkçüyüm demekle değil onun deyimi ile muasır medeniyet seviyesine ulaşmak için toplum bünyesindeki değişikliği her an yapmaktan çekinmemek ve bu hususta kararlı olmaktır. İşte buradaki nöbet bu konudaki kararlılığın Taksim abidesi önündeki bir tezahürüdür. Yarın Hürriyet meydanında öbür gün İzmir'de Konak, Samsun'da 19 Mayıs meydanında aynı aksiyon içinde olacağımızın müjdecisidir."
-

15 Nisan 1966 günü saat 18.00 da TMTF'de sendika temsilcilerinin katıldığı bir toplantı yapılmış, toplantıda sendikalı işçilerin tutacakları nöbetler düzenlenmiştir. İstanbul Tekstil, Kimya-İş, Basın-İş, Kristal-İş Paşabahçe, Bank iş, Gıda Sanayi-İş temsilcileri katılmışlar ve nöbet listeleri saptanmıştır. 1900 yılında Harbiye'den mezun olan Agâh Perin tuttuğu nöbet sonrasında "Bu davranışımız bazı çevrelerce Atatürk'ü istismar olarak nitelendiriliyor siz ne dersiniz" sorusuna Perin, "Bu şekilde nitelendirenlerin açıklamaları anıtlara olan saldırıları zabıta vakası olarak nitelendirenlerinki gibi komiktir. Bir cehaletin sonucudur. Bunun önüne ise ancak okumakla geçilebilir. Bu nöbetin hakkını vermek gerekir. Millet görevini büyük bir zevkle yerine getirmelidir. Bu her Atatürkçünün görevidir." (*Agah Perin'in 90 yaşında*

olduğu sözde Atatürkçülüğü kimseye bırakmayanlara duyurulur) sözleriyle cevap vermiştir.

Cevdet Sunay, Milli Birlik Grubu Başkanlığı, Org. İrfan Tansel, Ekrem Alican, Ferruh Bozbeyli, Süleyman Demirel, Mehmet Ali Aybar, Alpaslan Türkeş, Cumhurbaşkanlığı Kontenjan senatörleri ve grup başkanlığı, İsmet İnönü, İbrahim Şevki Atasagun, Cemal Tural, Org. Refik Yılmaz, Oram. Necdet Uran, Osman Bölükbaşı'na birer telgraf çekilmiş Atatürk'e Bağlılık Nöbeti'ne katılmaları rica edilmiştir.

Cumhurbaşkanı İsmet İnönü bu telgrafa:

> "Sayın Cavit Savcı
>
> Atatürk'e bağlılığınızı onun heykeli başında lüzumlu gördüğünüz nöbetle ifade etmek hareketinizin asil bir mana taşıdığı kanaatiyle takdir ediyorum. Cumhuriyet hükümetinin Atatürk heykellerini korumak için her kanuni tedbiri alacağına itimat ederiz. Sizin asil hizmetinize iştirak etmek üzere temsilcimiz olarak Erkin Topkaya'yı takdim ederim. Atatürk'e bağlılık ve Atatürk ilkelerini memleketimiz ve milletimiz selameti için temel yapı saymak iradesi hepimizin boynumuza borçtur. Bütün iyi vatandaşlar, bu borcu yürekten ödemeye çalışacağımıza emin olunuz. Sevgiler ve saygılar sunarım"[246]

cevabını vermiş ve diğer günler için de aynı tarzda bir telgrafla kendi yerine temsilci göndermeye devam etmiştir.

1966 yılının mayıs ayına gelindiğinde TMTF iktidarla tamamen karşı karşıyadır. İktidarın yürürlükte olan anayasal düzeni ortadan kaldırmayı hedefleyen yani sessiz bir karşı-devrim ile eski düzeni yeniden yaratmak istediği düşünülmektedir. Genel olarak bakıldığında TMTF bünyesinde olsun veya olmasın pek çok örgütlü genç aynı kanıdadır. İktidarın eski düzeni kurmak için adımlar attığı ve geçerli olan hüküm ve müesseseleri etkisiz bırakma gayreti içinde olduğu gençliğin tüm söylemlerinde yer almaktadır.

1966 yılında TMTF'nin sürekli yayın organı *Devrim Gençliği* çıkarılmamış bunun yerine Federasyon, daha önce de belirli sayılarına ulaşılabilen *TMTF Gazetesi*'ni

[246] *İsmet İnönü Konuşma Demeç Makale Mesaj Ve Söyleşileri* 1965-1967 (Hazırlayan İlhan Turan) TBMM Basımevi, 2004, s. 227.

yayınlanmıştır. Bu gazetede TMTF Başkanı Yücel Akıncı'nın konuşmasına engel olanların daha sonra mahcup olacağı haberi yer almaktadır. "27 Mayıs'ın Hakiki Sahibi Gençlik Konuşturulmuyor" başlıklı yazıda 28 Nisan anma töreninde konuşması yasaklanmış olan Akıncı'nın konuşma metninin tamamına yer verilmiştir:

> "20. asrın modern devlet anlayışı ve modern devlet yönetimi zihniyetinin kesin hâkimiyeti tüm milletlerin en tabii hakkı olsa da bu anlayışın nimetleriyle iktidara gelenlerin asırları geriye doğru kat ettikleri çoğu ülkelerin talihsiz kaderlerinde olagelmiştir. Zulüm istibdat, işkence, vurgun, iktidar hırsı ve beslenme çetelerinin şarlatanlıkları ile milleti yoksulluğa sefalete götürmeye gayret edenlerin siyasi iktidarı… Bu 27 Mayıs öncesinin Türkiye'sinin iktidarı. Yobaz düşüncenin at oynattığı, anayasanın ferdin hukukunu yok edip rafa kaldırıldığı insan haklarının vatanı kendilerine borçlu ilan edildiği yürekler acısı bir devri" Yücel Akıncı'nın izin verilmeyen konuşmasının metni aşağıda aynen aktarılmaktadır.
>
> "Büyük Türk Milleti
>
> Haklarını gasp edenleri, senden geldiği halde seni inkâr edenleri elbet bir 27 Mayıs sabahında mahkûm edecek bir yükseköğrenim gençliğin, tüm varlığını garantileyen bir ordun yani tümü ile bir gençliğin olacaktı, olmuştur, olacaktır.
>
> Zira büyük önder emanetlerinin bekçisi Türk gençliğine emanetlerin korunması için iki ana direktif vermiştir.
>
> Birincisi Gençliğe Hitabe'si ile Bursa Nutku. Bu Türk yükseköğrenim gençliğinin ana kanunu karanlık günlerimizin umut ve kuvvet kaynağıdır. İkincisi ordu iç hizmet talimatnamesi ve benzerleri.
>
> 28-29 Nisan ve 27 Mayıs Türk tarihinin altın zinciri bu bütünlemenin en nadide örneğidir.
>
> 27 Mayıs Türkiye'mizde bir dönüm noktasıdır. Millet yararına her idarenin mutlak düstur almak durumunda olduğu, müspet ilmin beşiği üniversitelerin temeline gireceğim diyen ilim adamlarını kara cüppeliler ilan eden zihniyetin anlamsızlığının kara yüzlerine çarpıldığı tarihtir 27 Mayıs büyük önderin emanetlerini bıraktığı neslin istibdat içinde yaşadığına örnek, Atatürk'ün dâhiyane görüşünün kesin ispatıdır. Realite ve toplumsal oluşum gerçeklerini bir kenara itip, 20. Asırda mistik bir edebiyatla milleti tevekküle sevk ederek anayasayı rafa kaldırmak isteyenlerin devletin temel yapısını teşkil eden anayasanın bağımsız kuruluşlarını yok etmek isteyenlerin modern ekonomi ilminin esaslarını ve planlı çalışmayı bir kenara itip keyfi idare kurmak isteyenlerin hülasa sosyal hukuk

devleti temellerini dinamitlemek isteyenlerin ders alacakları şerefli bir tarihin 6. Yıldönümü 27 Mayıs 1966

Değerli dinleyenlerim,

27 Mayıs bugün başları sıkıştıkça gölgesinden medet umanların tariflediği gibi varlığı ile yokluğunu denkleştirme gayretçilerinin anladığı gibi hedef ittihaz etmeden olmamıştır. Hedefi Anadolu ihtilali veya Büyük Türk İhtilalinin temel hedeflerini, yani Anadolu Kurtuluş felsefesini ve büyük Türk devrimi ilke ve ideallerini bütün anlamıyla hâkim kılarak pozitif düşünceye karşı koyan Anadolu Kurtuluş Savaşında emperyalistlerle işbirliği yapan istibdat içinde memleketi idare edenleri ulu hakan ilan eden demokratik hür bir ülke olarak yaşamamızı, tarihini milletini inkâr edercesine başkalarına borçlu gören ve çekinmeden paçavra gazetesine yazan yazdıran ve himaye eden zihniyeti mümessillerini ve hortlamış bulunan hilafetçi düşünceyi tasfiye etmek gayesiyle yapılmıştır. Bugün 27 Mayıs ak devrimine rağmen cumhuriyet düşüncesini kast etmek isteyen zihniyetin yok edildiği söylenemez. Hatta cumhuriyetten bu yana girmeye cüret edemediği meclis kürsüsüne kadar çıktığı da bir gerçektir.

Değerli dinleyenlerim

Öncelikle Türkiye'mizde bir konunun aydınlığa çıkması ve bu noktada birleşilmesi lazım. Türkiye'nin temel yapısını laik cumhuriyet düzeni teşkil ettiğine göre bu düzeni yıkma hareket ve düşünce özgürlüğü diye bir şey düşünülebilir mi? Atatürk ilke ve ideallerine uymayan bir zihniyetin hakimiyeti, meşruiyet temeline dayandığı söylenebilir mi ? Yeni düzenimizin temel dayanağı birçoğunun istismar ettiği fakat bizim övünç kaynağımız olan 27 Mayıs meşruiyet temellerini kabul etmeden yürütülmek istenen bu idarenin anayasaya uygunluğu söylenebilir mi? İşlerine geldiği yerde 27 Mayıs anayasası var; halkın hislerini istismar etmek ve saltanat sürmek için yok. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir trajedinin örneğini görmek mümkün değildir. Anayasa ruhu ve metni ile bir bütündür.

27 Mayıs bir hukuk düzeni getirmiştir. Bugün duruma bakınız sayısız örnekten bir teki 28-29 Nisan yıldönümü mitingimizi önleme gayretlerine dur diyen Ankara Cumhuriyet Savcısı 24 saat sonra yeniden yok edildi. Bu zihniyetin hâkimiyetinde vatandaş hukukunun teminat altında olduğu söylenebilir mi? İşte vatandaş hukukundan emin olmadığı an o memlekette huzur yoktur. O memlekette gelişme yoktur olamaz.

27 Mayıs anayasasının kurduğu düzen ve getirdiği bağımsız kuruluşlar icra organı hükümetin keyfi ve partizan tasarruflarını önleyerek uzun vadeli hizmet temin eder. Gerçek vatansever iktidarlar için bu kuruluşlar rahat ve her türlü töhmetten uzak çalışma imkânı sağlayan bulunmaz kuruluşlardır. Bugünkü

> Türkiye'nin manzarasına bakınız. Yerinden oynayan tek yüksek dereceli memur yoktur. Hakkını arayanların aldıkları mahkeme kararları hükümsüzdür. İstediklerini yerine getirmeyen savcı göçebedir. Hele benim gibi düşünmeyen herkese komünist deyip uşaklar topluluğunun işlettiği bir radyo yayını sanki doğruymuşçasına büyük tarihi hadiseleri lekeleme gayretleri yürekler acısıdır. Türk Yükseköğrenim Gençliğinin istediği, cumhuriyet ilkelerine saygılı, gerçek bağımsızlık idrakine sahip hukuka bağlı, 27 Mayıs anayasasını gönülden rehber bilen bir düzendir.
>
> 27 Mayıs bu düzenin çığırını açmıştır. Çağdaş uygarlık düzeyinin üstünde bir güneş gibi doğacaktır. Vecizesinin mana ve muhtevası içinde ebediyen gelişecek ve şer kuvvetler 28-29 Nisan ve onun tabii neticesi 27 Mayıs la bütünlenen Türk gençliğinin zaferi ilelebet payidar olacaktır"[247]

Yine aynı gazetede Prof. Dr. Muammer Aksoy "27 Mayıs İlkeleri ve İktidarın Sapışı" adlı iktidar eleştirisinde bulunduğu yazısında, 27 Mayıs ihtilalini iktidar partisinin 1952'den özellikle de 1954'ten beri yerinden ayrılmamak için hürriyet düzenine sırt çevirmesine bağlar. Ona göre 27 Mayıs öncesi iktidar hem sadece oy sayesinde işbaşına gelmek ve orada kalmak hem de kendisinin denetlenmesi ve değiştirilmesi yollarını kapamak suretiyle geri kalmış bir memleket bakımından tasavvur edilebilecek en kötü idare sistemini yaratmış bulunmaktadır:

> "27 Mayıs Devrimi bu memlekette bir yandan hukuk devleti ve insan hakları temeline dayanan öte yandan da sosyal adalete yönelmiş hakiki demokrasiyi gerçekleştirmek için yapıldı. Ancak en iyi niyetlerle yapılmış ve uygulanması için birçok teminat müessesesine kavuşturulmuş anayasalar bile tarihten ders çıkarma kabiliyetine sahip olmayan cüretkâr iktidarlar tarafından kâğıt üstünde bırakılabilirler. Yeni İktidar Partisi ileri gelenleri anayasanın benimsediği ilkelerden hiçbirisini benimsememişler hatta hepsine açıkça sırt çevirmişlerdir. Milli devlet, Laik devlet, insan hakları, demokratik devlet temeline dayanan devlet sosyal devlet ve hukuk devleti esaslarını kabul eden bir cumhuriyet olduğumuzu iktidar partisi yöneticileri iddia edegelmektedir. Çünkü aksini kabul etmek hem iktidarı hem anayasayı ihlal ediş ikrarının ve hem de milletin husumetini davet etmenin bütün sakıncaları ile karşı karşıya bırakacaktır. Yeni iktidar anayasanın öngördüğü devlet tipinin yavaş yavaş tam aksini yaratmanın yolunu tutmuştur. Hukuk devleti ilkesi son zamanlarda paramparça edilmiş bulunmaktadır. İdarenin

[247] "27 Mayıs'ın hakiki sahibi konuşturulmuyor",*T.M.T.F,* 1966, No:1,s.1-4.

> hukukiliği prensibi ve onun teminatı olan tarafsız idare ve Danıştay kararlarının üstünlüğü esasları hükumet sözcüleri ve başı tarafından açıkça belirtilen sözlerle ve sistemli hareketlerle en kesin surette reddedilmiştir. AP yani ikinci DP'nin asıl amacı önümüzdeki seçimlerde 2/3 çoğunluğu elde ederek 1961 anayasasını ortadan kaldırmak ve bunun yerine gerici sömürücü bir anayasa koymaktır. …Üç aydan beri yalnız anayasanın sözü ve ruhu zedelenmekle yetinilmemekte açıkça ve pervasızca bir terör devri yaratılmış bulunmaktadır. Sömürgelerde bile eşine zor rastlanır bir zaptiye nazırı iktidar partisinin emrine girmeyen hele ilerici görüşler taşıyan vatandaşlar için dehşet saçmaktadır. Parlamento dışındaki eli sopalı taşlı bıçaklı muştalı saldırganların hedefe ulaşamadığı görülünce meclis içindeki kabadayılarla yasama organını dağ başına çevirme çabalarından bile kaçınılmamıştır. Kanlı çullanmalara gece yarısı polis baskınları da eklenmiştir. Hukuki insani ve ahlaki bütün ölçüler bir tarafa bırakılmış hareketler tek ölçüye göre değerlendirilmeye ve ayarlanmaya başlamıştır. AP'nin sultasını sağlayacak ve devam ettirecek her vasıta meşrudur". [248]

Prof. Dr. Muammer Aksoy başka bir yazısında da dünya siyasetine yön veren maddelerin başında olan petrol davasının çıkmaz içinde kalmasını isteyenlerin varlığından, gençlerin ve gazetelerin petrol sorununun aydınlatılmasına önayak olmaları gereğinden ve olduklarından bu sayede bugün konunun kamuoyuna duyurulduğundan söz eder. Hükümetin ve parlamentonun petrol konusuna önem vermediğine değinen Aksoy, Türkiye'nin zengin bir petrol ülkesi olduğunu ortaya atacak objektif deliller olmasa da bu konudaki amaçlarının sırasıyla petrol ihtiyacının kendi ham kaynaklarımızdan karşılanması, ham petrol üretiminin yükseltilerek dışarıya satılması ve petrol için dışarıya ödeme yapılmaması olduğunu belirtir. Aksoy'a göre petrol kaynaklarını Türk sermayesi işletmeli, bu görev yabancı petrol şirketlerine bırakılmamalıdır. Yabancı petrol şirketlerinin Türkiye'ye gelmeleri bir taraftan Türkiye'nin ham petrol üretimlerinin çoğalmasına engel olmakta diğer taraftan başka satıcılardan ucuza alınabilecek petrollerin pahalıya satın alınmasına neden olmaktadır. Bunun fakir bir devlet için iktisadi siyasi ve hukuki faciadan başka bir anlama gelmeyeceğini, bu nedenle milletin haysiyetine yakışacak fakir halkın yararına uygun düşecek, kapitülasyonlardan çok çekmiş bir devletin tecrübeleriyle çatışmayacak yeni bir Petrol kanununun Türkiye için kaçınılmaz ve tek doğru yol olduğunu bildirmektedir. Ayrıca, 9 Haziran Çarşamba günü Erzurum'da yine petrol konusunda konuşan Prof.

[248] Muammer Aksoy, "27 Mayıs ilkeleri ve İktidarın Sapışı",*T.M.T.F*, 1966, No:1,s. 2.

Muammer Aksoy Türkiye'nin sömürülmekte olduğunu yabancı petrol şirketlerinin durumunun milli menfaatlerimiz açısından yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini belirterek rakamlarla, Türkiye'nin kendi petrolünü kendisinin çıkarabilmesinin mümkün olabileceğini ispatlamıştır. Bu arada kendisine yöneltilen soruları cevaplarken hürriyetler konusuna da değinen Aksoy, Türkiye'nin bir çıkmazda olduğunu yeni bir Atatürk beklediğini söylemiştir. Gerek petrol gerekse özgürlük hakkındaki görüşlerinden dolayı dönemin *ilerici* gençleri tarafından desteklenen Aksoy'un üniversite muhtariyeti ile ilgili bir konferans vermesi talebini rektörün reddetmesi üzerine rektörle öğretim üyeleri arasında sert tartışmalar yaşanmıştır. [249]

Doç. Dr. Mümtaz Soysal da Gençlik ve Dış Politika adlı yazısında şunları söylemiştir:

> "Gençliğin dış politika ile uğraşmasını, bunlar hakkındaki düşüncelerini dile getirmesini doğru bulmayanlar var. Aslında bunlar gençliğin herhangi bir politik konu ile uğraşmasını da doğru bulmayan kişiler. Ama dış politika alanına gelince sözlerinin daha güçlü daha inandırıcı olacağını daha çok kimse tarafından beğenileceğini sanıyorlar. Mademki dış politika hele günümüzün koşulları içinde son derece çapraşıklaşan derin bilgi gerektiren dünyanın türlü sorunları üzerinde geniş haber kaynaklarından faydalanmayı zorunlu kılan bir alan o halde diyorlar daha çocuk yaştaki kimselerin çevrelerinde neler olup bittiğini bilmeden kendi ülkelerinin uzun süreli yararlarının ne yönde olduğuna akıl erdiremeden dış politika konularında tepki göstermeleri fikir yürütmeleri doğru olur mu?
>
> İşte tam bu noktada yanılıyorlar. Dış politika alanı bütün bu özelliklerinden bu güçlüklerinden ve bu çapraşıklığından dolayı gençlerin tepkilerine, görüşlerine ve davranışlarına asıl muhtaç sayılması gereken bir alan. Bir ülkenin dış ilişkilerini yürütürken karşılaşılan sorunların çok yanlılığı derinliği ve teknikliği yüzünden dar açılara saplanıp kalma küçük hesaplar ve kısa süreli manevralar peşinde koşarken asıl amaçları gözden kaçırma kısacası ağaçlara dalıp ormanı görememe tehlikesi çok daha fazla. Dış politika konularında gençliğin zaman zaman göstereceği tepkiler açıklayacağı görüşler işbaşındaki teknik kişilere yeni kuşakların temel tercihlerini hatırlatarak bu çeşit sapmaların büyük ulusal maçlardan uzaklaşmaların önlenmesini sağlayabilir. [250]

---

[249] Muammer Aksoy, "Türkiye'nin Petrol Faciası",*T.M.T.F*, 1966, No:2, s.1-3.
[250] Mümtaz Soysal, "Gençlik ve Dış Politika",*T.M.T.F*, 1966, No:1,s. 2.

TMTF Gazetesinde bu tarihten itibaren 27 Mayıs, işçi örgütlenmeleri, sosyal güvenlik, petrol sorunu, Kıbrıs meselesiyle ilgili pek çok yazı yayımlanır. Bu yazılar esas olarak yazarlara ait görüşler olmakla birlikte genel olarak TMTF'nin 1966 yılındaki tutumunu da yansıtmaktadır. Örneğin Prof. Dr. Turan Güneş "27 Mayıs'ın Tarihi Anlamı" adlı yazısında 27 Mayıs'a genellikle hukuk yönünden yaklaşıldığını ve bu anlamda 27 Mayıs'ın anayasanın başlangıcında da belirtildiği gibi, meşruiyetini kaybetmiş olan bir iktidara karşı direnme hakkının kullanıldığı gün olduğunu söyler. Ancak ona göre 27 Mayısı sadece bu açıdan görmek onun gerçek anlamını kavramak için yetersiz kalmaktadır. Aslında 27 Mayıs'ın Türk toplumunun tarihinde bundan çok başka bir şey olduğu, sosyolojik anlamda bir ihtilal olduğunu belirten Güneş, bu hareketin toplumumuzda daha önce ya göremediğimiz ya da mevcut olmayan sol eğilimleri gün yüzüne çıkardığını söyler. Eskiden siyasi hayatın tüm eleştirilerinin birkaç hukuk meselesinden ibaret olduğunu ancak bugün yani 27 Mayıs'ın getirdiği yenilikle beraber artık siyasi anlamda insana ve onun dertlerine eğilmekte olunduğunu bildirir. "Siyaset hayatımızın ve parlamentomuzun 27 Mayıs öncesinin çekişmesi içinde gibi görünmesi bizi yanıltmamalıdır. Bunların çoğu geçmiş devirden kalmış yüzeydeki kavgalardır" diyen Güneş, Türkiye'nin genç kuşaklarının hatta halk topluluklarının özlemlerini sorunlarını bunlara çözüm yolu aramak çabalarını hatırlatarak, herkesin hızlı yavaş bilinçli bilinçsiz değiştiğini ifade eder.

Alpaslan Işıklı da "İşçi ve Öğrenci Örgütleri" başlıklı yazısında işçi ve öğrencilerin örgütlenmeleriyle meydana gelen kuruluşların bir arada ele alınmasının çeşitli nedenleri olduğundan söz etmiş, Türkiye'nin ilerlemesine yönelik reformları gerçekleştirerek toplumca yükselmeyi sağlamak için devam eden savaşta başarıyı arzulayanların başlıca umut kaynağı birçok yönleriyle birbirine benzeyen bu iki kitlenin sahip oldukları güçler olduğunu belirtmiştir. İşçiler adına Türk-İş'in ve öğrenciler adına TMTF'nin başta petrol olmak üzere ülkenin kalkınmasını temelden ilgilendiren çeşitli meselelerde inançlı ve olumlu bir tutum gösterdiğini söyleyen Işıklı, her iki kuruluşun da savundukları yolun toplum çıkarına ve sosyal adalet ilkelerine öncelik tanımakta kalkınmış ve güçlü Türkiye ülküsüne uygun düştüğünü savunmaktadır. Sendika ve gençlik örgütlerinin daha sıkı bir işbirliği içerisinde olması gereğinden bahseden Işıklı, sendikaların bünyesi içinde üniversiteli gençliğin sağlayacağı yararın çoğu hallerde,

bazı yabancı uzmanların sağlayacağı yarardan daha iyi olacağının şüphe götürmeyeceğini söyler.[251]

Prof. Dr. Cahit Talas gazeteye yazdığı **"**Sosyal Güvenlik Sistemleri ve Üniversite Öğrencileri" başlıklı yazısında sosyal güvenlik sistemlerinin önemi ve gerekliliğine değinmiş, yükseköğrenim gençliği bakımından arz etmekte olduğu rolü ortaya koymaya çalışmıştır. Toplumların gelişmesi ve teknolojik ilerlemeler nedeniyle aile yapılarının ve fonksiyonlarının da değiştiğini söyleyen Talas günümüzde sosyal güvenlik ihtiyacının arttığını ve gün geçtikçe daha da artmakta olduğunu belirtir. Ona göre Türkiye kalkınma planlarında öğrencilerin sosyal güvenlik ihtiyaçlarının karşılanması öncelikli olarak ele alınmalıdır.

1965-1966 ders yılının sona erdiği günlerde üniversite gençliğini çevreleyen zor şartlarla ilgili olarak bir bildiri yayınlayan TMTF Genel Başkanı Yücel Akıncı bildirisinde, yükseköğrenim gençliğinin bulunduğu feci şartlardan herhangi bir hükumet yetkilisinin söz etmemesini eleştirerek kendi çıkarlarına uygun seçim kanunu ve "kendi cürümlerinin affını milli irade gölgesine getirme" gayretinde olanlardan böyle bir ilginin zaten beklenemeyeceğini söyler. Çağdaş öğrenimin gereklerine uygun şartların sağlanmasının kaçınılmaz olduğunu, binlerce lise mezununun açıkta kaldığını, yalnızca zengin çocukların okumaması için kredi ve burs sayısının arttırılması gereğini, erkek öğrencilerin eğitimin yarısında askere götüren kanunun düzeltilmesi gereğini ve Kredi Yurtlar Kurumu'nun sadece kendi memuruna maaş veren bir kurum olmaktan çıkartılıp asıl fonksiyonunu yerine getirmesi için gerekli düzenlemeler yapılması gereğini bildirmiştir.

1966 yılında Kıbrıs Meselesi yine TMTF'nin ilgilendiği konulardan biridir. Gazetede Kıbrıs konusunda Federasyon olarak şu görüş bildirilmektedir: "1963 Aralığından beri iki buçuk yıl geçti. Bu kadar zamandır Kıbrıslı Türkler imkânsızlıklar içinde dayanmaya çalışırlarken Rumlar hem askeri hem de siyasi alanda kuvvetlenmekte attıkları adımların tepkisini görmedikçe de pervasızlıklarını artırmaktadırlar. İkili görüşmeler arifesinde Türkiye'de artık ciddi bir Kıbrıs politikası

[251] Alpaslan Işıklı, "İşçi ve Öğrenci Örgütleri", *T.M.T.F*, 1966, No:1s. 3

çizilmeli davaya haysiyetle sahip çıkılmalıdır. Ama yalnız lafla değil aynı zamanda davranışla da… Yuvarlak laflara herkesin karnı doymuştur. [252]

Bu yılki önemli gelişmelerden bir diğeri de, TMTF'nin başlattığı okul yaptırma kampanyasıdır. Kampanya, Genel Sekreter Orhan Kayıhan başkanlığındaki Federasyon heyetinin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ı ziyareti ile başlamıştır. Kayıhan'ın kampanya hakkındaki açıklamalarını dinleyen Sunay gençliğin bu olumlu çabasını takdir etmiş, 20. Asrın artık Türkiye için geriye dönüşün söz konusu olmadığını, milli birlik ve beraberlik içinde memleket yararına çalışılması gerektiğini söyleyerek kampanyaya başarılar dilemiştir. Kampanya sebebi ile yayınlanan TMTF bildirisi şöyledir:

> "Malatya milletvekili Hamit Fendoğlu'nun (Hamido) Adana'da Karşıyaka Anadolu Mahallesinde çoğunluğun Türkçe bilmediği gerekçesi ile Kürtçe bir konuşma yaptığını 29 Mayıs 1966 tarihli Milliyet Gazetesinden öğrenmiş bulunuyoruz. Fikir yoksulu olan bu milletvekilinin 27 Mayıs kahramanlarına hücumu tarafımızdan sadece tebessümle karşılanmıştır. Zira bu tip çocukça hareketlerin 27 Mayısları yıldırmayacağı ve 27 Mayıs'a uzanacak her elin koparılacağı herkesçe bilinmektedir. Bizi asıl üzen nokta iktidara mensup ve başbakanın yakın arkadaşı bir milletvekilinin Türkçe bilmeyenlerin sakin olduğu yerde bir okul açılması için mecliste veya hükümet nezdinde teşebbüse geçmesi yerine o semt halkına Kürtçe hitap etmek gibi basit ve faydasız bir yolu seçmiş olmasıdır. Türk yükseköğrenim gençliğinin tek temsilcisi TMTF Hamit Fendoğlu'nun şahsında bütün tembel parlamenterlere bir işaret bir örnek ve Büyük Türk Milletine yararlı olabilmek için Adana Karşıyaka semti Anadolu Mahallesinde bir ilkokul yaptırmak üzere "Anadolu'ya Okul" yardım kampanyasını açmıştır. 3 Haziran 1966 günü Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ı ziyaretle kampanya fiilen başlayacaktır. TMTF'nin öğrenci yaz çalışma kampları ağırlık merkezi bu semt olacak, yüzlerce yükseköğrenim genci okul inşaatında bilfiil çalışacak ve Türkiye'nin 67 vilayetindeki TC Ziraat Bankalarında kampanya yardımları için hesap açtırılacaktır. Bütün kuruluşları ve Türk Milletini yardıma çağırırız."[253]

TMTF ekonomi alanındaki ilgisini bu yıl sık sık dile getirmektedir. Çünkü yeni ilkesi Anti-emperyalizm dışa bağımlı olmama anlamına gelir ve gazetelerinde sürekli bu

[252] "Gözlem",*T.M.T.F*, 1966, No:1,s. 3.
[253] "Okul yaptırma kampanyası başladı*",T.M.T.F*, 1966, No:2, s.2

konu ile ilgili haber ve makalelere yer verilir. Örneğin Türk Hava Yolları'nın benzin ihtiyacını, pahalıya satan yabancı şirketler yerine Petrol Ofisi'nden alacağını duyurması üzerine TMTF Genel Sekreteri Orhan Kayıhan THY Genel Müdürü Agasi Şen'e bir telgraf çekmiş "Almış olduğunuz isabetli karar yabancı yardakçılarının ensesinde bir tokat gibi patlamıştır. Türk Yükseköğrenim Gençliği Türk Petrol'ü kullanmak gibi davranışlarınızı her zaman gönülden alkışlayacaktır"[254] demesi bu haberlerden biridir.

Yine ekonomi alanında ODTÜ Rektörü Kemal Kurdaş da federasyon gazetesine bir yazı yazmış, yazısında kalkınma dış yardımla olabilir ve olmalıdır diyen yeni iktisat anlayışı ve Türkiye'nin durumunu incelenmiş, dış yardım ve dış borcun tanımını yapmış, rakamlarla cumhuriyetten günümüze kadarki gelişimi anlatmıştır. Buna göre "1948 yılına kadar Türkiye dış borçlanmamış, Osmanlı borçlarını ödemiş ve 1950'ye 161milyon dolarlık döviz ve altınla gelmiştir. 1950 ve 1960 arasında yeni iktisat anlayışına bağlı olarak dış borçlanmaya gidilmiş ve 1960 yılında net dış borç 1 milyar 100 milyon dolar olarak belirlenmiştir. 27 Mayıs devriminden sonra durum düzelmeye başlamış, ilk kez 1960'ın ikinci yarısında ve 1961'de gelişme görülmüştür. Bu yıllarda 205 milyon dolarlık yardım alınmış, 224 milyon dolarlık taksit ve faiz ödemesi yapılmış, buna rağmen döviz rezervlerinde 114,1 milyon dolarlık net artış sağlanmıştır. 1962'den itibaren dış borçlanmada tekrar 1950-1960 tutumuna dönülmüş, 1964'te toplam dış borç 1 milyar 326 milyon dolara çıkmış, döviz ve altın rezervlerimiz 43,4 milyon dolara inmiştir. Böylece bugün gelinen nokta Türkiye'nin dış borçlara boğulmuş sayılı az gelişmiş ülkelerden biri olmuş olmasıdır."[255]

Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel 14 Eylül 1966 Çarşamba günü Gülhane Askeri Tıp Akademisi'nde vefat etmiş, gençlik 27 Mayıs'ın sembolü olan Gürsel'in cenazesinde son görevini yerine getirmiştir. Yassıada kararlarının uygulanması ile Gürsel'in ölümünün aynı döneme denk gelmesi, TMTF tabiri ile "soygun devri özlemcileri"ni aşağılık yayınlar yapmaya yöneltmiş, bu fırsattan yararlanarak 27 Mayıs'tan intikam alacaklarını ileri sürmüşlerdir. Bunun üzerine birleşen, TMTF'nin de aralarında bulunduğu bazı gençlik örgütleri bir bildiri yayınlamış, kanun hâkimiyetinin gençler tarafından sağlanacağını ihtar etmişlerdir. Polis mahkeme kararı olmaksızın bildirileri toplamaya yeltenmiş, Atatürk Bulvarı'nda polisle gençler arasında sık sık

[254] "Aldığınız Karar Yabancı Yardakçılarının Ensesinde Bir Tokat Gibi Patlamıştır",*T.M.T.F*, 1966, No:2, s.2
[255] Kemal Kurdaş, "Dış Yardımsız Klkınma ve Türkiye'nin Durumu",*T.M.T.F*, 1966, No:2, s.2

tartışmalar yaşanmıştır. Gençlere 27 Mayıs öncesi günlere geri dönüldüğünü düşündüren bu hadiseler, bu tarihten sonra da sıklaşarak devam edecektir. Cemal Gürsel'in ölümü üzerine bazı AP organlarının aleyhte bir yayın kampanyasına girişmesi üzerine TMGT Başkanı Alp Kuran, 27 Mayıs Milli Devrim Derneği Genel Başkanı General Mucip Ataklı ve TMTF Başkanı Yücel Akıncı yayınladıkları bildiride mevkilerini borçlu bulundukları 27 Mayıs'ın ve onun önderinin ardından alçakça saldırılarda bulunanları kınayarak, vatana ihanet ettiklerini ve milleti karanlığa sürüklediklerini söylemişler, Atatürkçülerin 27 Mayısçıların kısaca gençliğin bu savaşa fırsat vermeyeceğini beyan etmişlerdir. Bildiride, yayınlar hakkında tedbir almaları istenerek hükümet de uyarılmıştır.

Türkiye'nin eğitim sorunları üzerine gerçekleştirilen konferansa bir rapor sunan TMTF heyeti raporda Türkiye'nin eğitim çıkmazları üzerinde durmuştur. Türkiye'deki Amerikan kültür emperyalizmi kurumlarını anlatan TMTF ikinci başkanı Savcı, özellikle az gelişmiş toplumlarda görülen Amerikan kültür emperyalizminin milli kültürlerin oluşmasına engel olduğunu belirtmiştir. Cavit Savcı ayrıca Türkiye'deki özel yükseköğrenim kurumlarını da yermiştir.[256] Eğitim sisteminin burjuvalara göre ayarlandığını, halk çocuklarının düşünülmediğini ileri süren Savcı, okuma süresinin çok uzun olduğunu söylemiş, fakir halk çocuklarının böyle uzun süreli eğitim dallarına kişisel yatırım yapamadıklarını belirtmiştir. Bu nedenle Savcı'ya göre eğitimde devrim şarttır. Ayrıca orta ve yükseköğretim kurumlarındaki yetersizliklerin öğretim süresini daha da uzatmakta olduğunu belirten Savcı, mesleki ve teknik öğretim alanında önemli ve olumlu hiçbir adımın atılmadığını açıklamış ve eğitim sisteminde yapılacak köklü değişikliklerle klasik eğitim biçimine son verilmesini istemiştir. Bundan başka klasik biçimde orta eğitime yapılan yatırım yüzünden her yıl üniversite kapılarında 20-25 bin öğrenci beklemektedir diyen Savcı bu yüzden üniversite ve yüksekokullar içindeki eğitim ve öğretim olanaklarının çok defa esnekliklerini kaybettiğini belirtmiştir. Ayrıca imam hatip okullarının aydın din adamı yetiştiremediğini açıklamış ve bu okullar için din adamlarına verilen tavizlerin politik bir oyun olduğunu söylemiştir.

TMTF Başkanı Yücel Akıncı da eğitimle ilgili bir bildiri yayınlayarak tek dersten borçlu geçme hakları ellerinden alınan Diyarbakır, Bursa, Konya, Samsun, Erzurum ve Balıkesir Eğitim Enstitüsü öğrencilerinin Ankara'ya doğru ölüm yürüyüşüne

[256] T,Feyizoğlu, *age*., s.264.

başladıklarını bildirmiştir. Gazi Eğitim Enstitüsü öğrencileri de Ankara'ya yürüyenleri karşılamak üzere Eskişehir'e doğru yola çıkmışlardır.

Eğitim alanında bir başka ilgi de tekniker ve teknik okullarda okuyan öğrencilerin sorunlarıdır. TMTF gündeminde 66 yılında sıkça yer alan bu konuda teknikerlerin ve tekniker okullarında okuyan öğrencilerin sorunları yanlış aksettirildiği bu nedenle gerek yüksek teknik okullar gerekse mühendis odaları tarafından desteklenmediği bildirilmektedir. Teknik teşekküller bir araya gelmiş ve sorunu detayları ile inceleyerek ortak bir görüşe varmışlardır. Toplantıda üzerinde görüş birliğine varılan maddeler şu şekilde belirlenmiştir:

> 1- Bugünkü sayısı yirmi sekiz olan tekniker okulları büyük sanayi merkezlerine nakledilmek üzere azaltılmalı ve kurulacak olan bu okullar yüksek dereceli olmalıdır.
> 2- Okumakta olan ve mezun teknikerlerin yeni kurulacak yüksek dereceli tekniker okulları mezunları ile aynı seviyede olabilmeleri için Tekniker yüksekokulları intibak sınıfında uyumları sağlanmalıdır.
> 3- Teknik öğretim yapan bütün okullarda olduğu gibi yüksek dereceli tekniker okullarında da devam etmeksizin doğrudan doğruya imtihana girme hakkı tanınmamalıdır.
> 4- Yüksek tekniker okullarından mezun olan teknikerlerin salahiyetleri eğitim programları ve aldıkları formasyon incelenerek mühendis ve mimarların haiz olduğu salahiyetlerle kesin bir ayrım yapılması suretiyle tespit edilmelidir. Bu salahiyetleri İTÜ, KTÜ, ODTÜ Rektörleri, İTÜ Teknik Okulu, İstanbul Yüksek Teknik Okulu, Güzel Sanatlar Akademisi, İstanbul Yüksek Tekniker Okulu, Ankara Yüksek Tekniker Okulu Müdürlükleri tarafından kurulacak bir komisyon tespit etmelidir.
> 5- Yukarıdaki maddede belirtilen ilmi komisyon Teknik yüksekokullarıyla mühendis yetiştiren okulların müfredatlarını inceleyerek Yüksek dereceli tekniker okulları mezunlarından yetenekli olanların belirli bir yüzdesi alınmalıdır. Projelendirme tatbikatında bir mühendise üç teknikerin tekabül etmesi gerekmektedir. Bu rakam 1 ile 7 arasında değişir. Hal böyleyken memleketimizde kalkınma yatırımlarının serbest sektör tarafından gerçekleştirilmesi teknik kademelerde büyük kadro açıklığı yaratmaktadır. Şöyle ki Serbest sektörde çalışan mühendisler unvanları yüzünden fazla ücret alarak teknikerlerin görevini de yapmaktadırlar yani hizmette fazla ücret ödenmektedir. Bu sebeple teknikerler serbest sektörde iş bulamamaktadırlar. 1964 yılında İstanbul Belediyesi'ne kayıtlı olarak serbest çalışan 833 mühendis ve mimara karşılık 3

> tekniker vardır. Hâlbuki tekniker adedinin en az 2500 olması gerekir serbest sektörün bu kademeye riayet etmesi sağlanmalı ve bir kanunla teminat altına alınmalıdır. [257]

Yukarıdaki şartlar gerçekleştiğinde inşaat yatırımları ve kalkınma hamlelerinde çalışmaların düzeleceği, teknikerlerin, ana görevleri olan mühendise yardımcı olma vasfını kazanacakları inancındadırlar.

Ağustos ayına gelindiğinde birtakım şiddet olaylarının başladığı görülür. Öğrenciler arasındaki ayrışma daha da keskin hale gelmiş, şiddetin dozu gitgide artmıştır. Ağustos ayında TMTF Genel Merkezine bir baskın yapılmıştır. Cağaloğlu'ndaki TMTF binası bir grup öğrenci tarafından basılmış, halen idare heyetinde olan ikinci başkan Cavit Savcı dışarıya atılmıştır. Federasyonun öğrenci teşekküllerini temsil edemeyecek durumda olduğunu iddia eden Atilla Kılıçoğlu (Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyetinin iki grubundan birinin başkanı) ile arkadaşları binaya girdikten sonra ellerinde sopalarla binayı işgal etmişlerdir. Federasyon binasının işgalinden sonra ikinci başkan Savcı, savcılık ve emniyet müdürlüğüne müracaat ederek kaba kuvvetin kanun ve anayasayı çiğneyip haklarının gasp edildiğini bildirmiş önlem alınmasını talep etmiştir. Olaya önce siyasi polis el koymuş, ancak durumun gittikçe vahim bir hal alması üzerine mahalli zabıta ve toplum polisi de olaydan haberdar edilmiştir. Federasyon binası önünde toplanmış olan ve *kahrolsun gericiler* diye bağıran gençler, kanunun tatbik edilmesini, polisin bir an önce olaya müdahale edip federasyonu işgal eden kişilerin derhal dışarı çıkarılmasını istemiştir. Bir taraftan polis içeridekileri yaptıkları hareketin gayrikanuni olduğuna inandırmak isterken diğer yandan dışarıda bulunan yüzlerce öğrenci "eğer içeridekiler çıkmazsa kan dökülecektir. İçeride bulunanlar yurtlardan taraftarlarını çağırmakla meşguller. Polis bizi oyalıyor. Faruk Sükan istifa. Sükan'ın bağlı olduğu hükümet istifa. Ama Amerika bunlara izin vermezse n'olacak? Kan dökülecek. Kardeşi kardeşe mi vurdurtmak istiyorsunuz" diyerek önce Gençlik Marşı'nı daha sonra da Harbiye Marşını söylemeye başlamışlardır. Polis bir kavganın çıkmasını önlemek için içeridekilerin çıkarılacağını söyleyerek gençleri federasyon binasından uzaklaştırmaya çalışmıştır. Öğrenciler Cavit Savcı'yı omuzlarının üstüne alarak bir ana önce binanın işgalcilerden kurtarılmasını istemişlerdir. Polis bunu üzerine öğrencileri dağıtmak için harekete geçmiştir. Bu arada

[257] "İhtiyaç çok ilgi yok",*T.M.T.F,* 1966, No:2, s.1

kapıya saldırı başlamış, camlar kırılmıştır. Kapıda bekleyen birkaç öğrenci, bu saldırı karşısında ellerinden yaralanmışlardır. Kapının iç tarafında bulunan Atilla Kılıçoğlu taraftarlarına karşı koymaya devam etmişlerdir. Polis iki grubun çatışmasını önlemek için gerekli önlemleri almaya başladığında "arka kapıdan çıkıyorlar" diye bağırma olmuş, ön kapıda toplanan gençler arka kapıya koşmuşlardır. Ancak polisin müdahalesiyle işgalcilerden 8-10 kişinin yüzlerce kişi tarafından hırpalanması ve kanlı olayların meydana gelmesi önlenmiştir. Buna rağmen Atilla Kılıçoğlu kalabalığa hitaben " Bu size bir ihtardır. Her an binayı basabiliriz. Şimdi emniyet kuvvetlerine bırakıp gidiyoruz" demiştir. Binayı basanlardan bazılarının "sizin hepinizi geberteceğiz" şeklinde Cavit Savcı ve arkadaşlarına bağırdığı iddia edilmiştir. Atilla Kılıçoğlu taraftarları binaya saat 11:20'de girmişlerdir. Saat 13:55'e kadar binada kalan Kılıçoğlu ve arkadaşları tarafından evrak dolapları, kapı camları kırılmış, masaların çekmeceleri açılmış karıştırılmıştır. Binanın tekrar meşru idare heyetine verilmesinden sonra içeride yapılan aramada Atilla Kılıçoğlu'nun çantası bulunmuştur. Çantadan "Adolf Hitler", Komünistler ve Beynelmilel Yahudi", "Ceza Mahkemesi Hukuku" kitaplarıyla nüfus cüzdanı, İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği İç Tüzüğü ve Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti'ne ait bildiriler görülmüş ve zabıt tutulmuştur. Kılıçoğlu belli bir süre sonra Ağustos 1966'da Tophane kahvelerinde yapılan arama neticesinde üzerinde ruhsatsız tabanca ile yakalanmış, adliyeye sevk edilmiştir. [258]

6 Ağustos Cumartesi tarihli TMTF Gazetesi kamuoyunu son günlerde en çok etkileyen gençliğin ve aydın çevrelerin şuurlu tepkisini çeken affa ayrılmıştır. Hukuk literatüründe kısmi genel af kategorisine dâhil edilebilecek bir af tasarısının kanunlaşmak üzere olduğu günlerde "Adalet Partisi'nin adaletsizliği" gençlik ve aydın çevrelerin genel meselesi olmuştur. Adı geçen affın 27 Mayıs ve 21 Mayıs suçluları arasında şahsi bir tefrik yapma hatasına düşmesi tüm tepkileri Adalet Partisi üzerine çekmiş, hukuk prensiplerinin hiçe sayılması ve özellikle senatodaki oylamadan adam satın alma söylentileri huzursuzluk yaratmıştır. Af kanununun senatodan çıkmasında AP'ye yardımcı olan bağımsız Sinop Senatörü Emin Kansu ve CHP Ordu senatörü Eşref Ayhan'a TMTF ve diğer talebe birlikleri tarafından çekilen telgrafta "parlamentoyu vicdan transferlerinizle futbol takımına çevirdiniz, eserinizi nefretle seyrediyoruz, Türk Gençliği olarak sizi lanetleriz" denmektedir. TMTF bu konuda "Adaletsiz Af" adında bir açıkoturum düzenlemiş, Uğur Mumcu yazısında bu

[258] T. Feyizoğlu, *age.*, s. 288.

açıkoturumdaki gözlemlerinden şu şekilde bahsetmiştir: " İktidar partisi hariç tüm parti sözcüleri yakalarında afta eşitlik rozetleri, 21 Mayıs ve fikir suçlularının affı için konuşuyorlar. Ama ne genç ihtilalciler ne de fikir suçluları affedilmedi affedilmeyecek!"[259] "Siyasi Sadizm" başlıklı yazının sonunda Mumcu ordudan gelen bir cumhurbaşkanının bu kanunu veto edeceklerini umduklarını belirtmiştir. Nevşehir Milletvekili Salahattin Hakkı Esatoğlu da "Adalet Partisinin Adaletsizliği" başlıklı yazısında partinin af kanunuyla yalnız, devamı oldukları Demokrat Partilileri ve kendilerini affettiklerini bu arada bazı suçluların da akıl almaz yollarla kendilerini affın kapsamı içine aldırmaya başardıklarını bildirir. Bu tasarı ile Yassıada mahkûmu olanlar tamamen cezalarından sıyrılmışlar, Menderes'in hazine soygunu bağışlanmış, meclis içinde bulunan AP mensubu suçlular ve sanıklar da temize çıkarılmışlardır. *TMTF Gazetesi* "Af; aynı suçu işleyen şahıslar ayrı maddelerde gösterilmek suretiyle gerçekleştirilmez. Belli bir maddeden suçlu olanlar o madde af kapsamına alınıyorsa eşit şekilde aftan yararlanır" diyen Esatoğlu'nun Adalet Partisi'ni tek taraflı, bencil, partizan ve korkak tutumları ile eleştirdiği yazısına da yer vermiştir.

Gazetede TMGT Genel Sekreteri Fikret Akıncı'ya yer verilmiş, Akıncı, "Önder Aydınlı ve Ölüm Orucu" başlıklı yazısında Af kanunu nedeniyle ölüm orucuna başlayan Aydınlı'yı vazgeçirmek için 27 Temmuz'da kendisine yapılan ziyareti anlatmıştır: "Vaktiyle ümitle basiret ve dirayetine bel bağladığımız hükümetin son zamanlardaki tutumuna muvazi olarak Aydınlı ile temas kurulmasını önleyici mahiyette bir terör havasını infaz kanununu ihlal edercesine bir ara Elazığ'da estirmeye başladığını" bildirmiştir. Bu konuda Milliyet gazetesi kapakta verdiği haberde Önder Aydınlı'nın ölüm orucundan vazgeçtiğini bildirmiştir. [260]

TMTF ve bağlı kurumlardan başka Eski Harbiyelilerin AP tarafından çıkarılmak istenen af kanununda 21 Mayıs mahkûmları aleyhindeki eşitsizliği protesto etmek maksadıyla giriştikleri hareketler, mahkûm aileleri ve *sağduyu sahibi yurttaşlar* tarafından takdirle karşılanırken, iktidar taraftarı basın emniyet mensubu bazı kimseler tarafından tepki görmüştür. İlk hareket, İstanbul sokaklarına "Gençlik afta eşitlik istiyor" sözünün yazılması ile başlamış, yazıları yazanlar caddelerin kirletildiği gerekçesi ile karakolda sabahlamışlardır. Ertesi gün ölüm orucu tutan genç Harbiyeli mahkûm Önder Aydınlı'nın resmini içeren ve altında "Küçükler büyükleri, suçlular

[259] "Adaletsiz Affa Karşıyız",*T.M.T.F*, 1966, S. 4,s.1
[260] *Milliyet*, 31/7/1966

suçsuzları affedemez" sözleri yazılı el broşürleriyle yine Aydınlı'nın resmi altında Atatürk'ün Bursa Nutku'ndan alınan "Ben inanç ve düşüncemin gereğini yaptım bu haksızlığı meydana getiren nedenleri düzeltmek de benim görevimdir" yazılı büyük duvar afişlerini asarken yakalanan gençler yine polisin sert tepkisi ile karşılaşmıştır. Kanuni hiçbir yaptırıma dayanmayan ve suç unsuru bulunmayan eylemler karakolda öğrencileri sabahlatmak yolu ile engellenmek istenmiştir. İstanbul'da bu ve benzeri hareketler devam ederken Ankara'da da 30 Temmuz günü "Afta Eşitlik" konulu açıkoturum düzenlenmiş, İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ikazı ile bu açıkoturuma katılıp yakalarına "gençlik afta eşitlik istiyor" rozeti takan sekiz eski Harbiyeli emniyete götürülmüştür. 31 Temmuz Pazar günü meclis önünde siyah çelenk ve adaletin katlini sembolize eden bir maket koyan iki kişi emniyete götürülmüş, nöbetçi savcı tarafından 159. Madde ile suçlanarak tevkifleri istenmişse de hâkim suç unsuru görmediğinden bu kişiler hakkında takipsizlik kararı almıştır. Tüm engellemelere rağmen mücadeleye devam edilmiş, Adliye Bakanlığı kapısında üzerinde "Adaletin Ruhuna Fatiha" yazılı siyah bir tabut yakılmıştır. Ankara Cezaevi'nde yatan 21 Mayıs mahkûmları ziyaret edilmiş, kendilerine gençlik adına buket verilmiştir. Ayrıca bu gençlerin ailelerine ziyaretler düzenlenmiş, acılarını paylaştıkları bildirilmiş ve kendilerine "bağrı yanık gözü yaşlı asil Türk analarının acıları dinecektir" yazılı buketler takdim edilmiştir. [261]

Tüm engellere rağmen düzenlenen açıkoturumda ilk olarak genel başkan Yücel Akıncı bir konuşma yapmış, az gelişmiş ülkelerde hukuk dışı olayların cereyan edebileceğini, ancak bu tip jestlerin uyanık vicdanlardaki tepkisinin sert olacağını bildirmiştir. Çıkarılmak istenen affın 88 sanıklı AP'nin kendi kendisini affetmesinden başka bir şey olmadığını söyleyen Akıncı'nın konuşmasından sonra oturuma geçilmiştir. Suphi Karaman Cumhuriyet Senatosu'nda yaptığı ve kamuoyuna intikal etmeyen konuşmasını özetledikten sonra 21 Mayıs mahkûmlarına değinerek onların istismarcıların kurbanı olduğunu bildirmiştir. CHP'den Mustafa Ok da 21 Mayıs'ı getiren olaylar üzerinde durmuş 21 ve 27 Mayıs suçlularının af kapsamına alınmamasının memlekette huzursuzluk getireceğini bildirmiştir. TİP milletvekili Yunus Koçak yasama organının hâkim kanadının anayasa dışı tasarruflarda bulunduğunu iddia etmiş, af tasarısının Türk milletinin kıvançta ve tasada beraber olduğunu belirten anayasa metnine aykırı olduğunu ifade etmiştir. Gerek CKMP'li Muzaffer Özdağ'ın ve

[261]"Mücadelemiz", *T.M.T.F*, 1966, S. 4,s. 1-4

gerek MP ve YTP temsilcilerinin konuşmalarında fikir birliğine vardıkları nokta *affın memlekette gerçek huzuru sağlamak bir yana yeni huzursuzluklar yaratacağı* yönündedir. AP dışında bütün partilerin af konusundaki düşüncelerinin gençlikle aynı doğrultuda olduğu bu açıkoturum ile açığa çıkmıştır. Af Kanunu üzerinde Türk Yükseköğrenim Gençliğinin görüşü şu şekildedir:

> "Memlekette huzurun tesisi sloganı ile ortaya atılan af huzur getirmekten çok uzak olduğu gibi tamamen huzur bozucu bir nitelikte ve adaletsizlikle dolu bir haldedir. Öyle ki bu af adeta imtiyazlı bir zümre yaratmaktadır. Bu zümre yüksek mahkemece ve 27 Mayıs anayasasının kabulü ile Türk milletinin mahkûm ettiği bir zümredir. Bu zümre ki milyonların kanı pahasına kazanılmış bu vatanı, neredeyse tanımayacak hale gelmiş. Bu zümre ki doğmamış çocukları borç altına sokmuş, milyonları millet hazinesinden zimmetine geçirmiştir. Her şeye rağmen Türk ulusunun affedici duygularının bir ifadesi olarak ve geçen günleri unutarak bir affın çıkarılmasına karşı olmamayı prensip edindik. Ancak eski devri ihya, millet hazinesinden şahıslara milyonları bağışlama, irticai davranışlar, yurt menfaatlerine yabancı menfaatleri tercih edenlerin affı mevcut anayasa ve hukuk düzeni içinde düşünülemez. Bütün bunların yanında sadece günahları kumanda zincirine uymak suretiyle vazife şuurunun bir ifadesi olarak 21 Mayıs hareketine katılan genç Harbiyeli arkadaşlarımızın affedilmemeleri için ileri sürülen iddialar yersiz mesnetsiz ve gülünçtür. Türkiye Cumhuriyetinin emniyetini 20 masum şahsın hapiste tutulmasına bağlayanlar bu millete hükümet etmeğe layık değildir. Hiçbir milletin emniyeti 20 şahsın hapiste kalmasına veya çıkmasına bağlanmamıştır. Bu bir kinin ifadesidir. Türk gençliğine olan alerjinin Atatürk gençliğine olan itimatsızlıklarının ifadesidir. Eğer milletin emniyetine bu kadar düşkünlerse her köşe başına sızmış bir sürü ajanın ve bunların düzenledikleri raporlar üzerinde biraz kafalarını yorsunlar. Bu önemli meselede de basitçe icra politikası gütmesinler. Bütün bu davranış sahiplerini en iyi niyetlerle uyarmayı vazife bilmekteyiz. Onun için bu affın anayasa hudutları dışına çıkmamasını ve bu korsan zihniyetten vazgeçmelerini dilerken 27 Mayıs ihtilaline gölge düşürücü bir af düşünmemelidir. Bütün 21 Mayıs suçluları affedilmelidir. Onları ölüme terk etmeye Türk yükseköğrenim gençliği razı olmayacaktır. 21 Mayıs mahkûmu Harbiyeli arkadaşlarımızın hürriyete kavuşmaları için bütün ağırlığımızla çalışacak ve muvaffak olacağız. Önder Aydınlı arkadaşımıza da Büyük Önder Atatürk'ün Gençliğe Hitabesindeki "ıktidara sahip olanlar gaflet delalet hatta hıyanet içinde bulunsalar bile gene mücadeleden

> dönmememizi söylediğini hatırlatır Türk yükseköğrenim gençliği adına ölüm orucundan vazgeçmesini isteriz." [262]

1966 yılının son aylarında TMTF'nin Sakarya'da yapılan kongresi ve neticeleri federasyon açısından bu yılın en önemli olaylarındandır. TMTF'nin yirmi birinci genel kurulu 13 Kasım 1966'da Adapazarı Öğretmenler Lokali'nde başlamış kongrenin açılış konuşmasını yapan genel başkan Yücel Akıncı, Türk yükseköğrenim gençliğinin memleket meseleleri ile yakından ilgilenmek zorunda olduğunu belirterek, "İçişleri Bakanı'nın soyulanlara cesur olsalardı dediği, Başbakan'ın halkı isyana teşvik ettiği bir devirde bize düşen görev büyüktür" demiştir. Akıncı konuşmasını şöyle devam ettirmiştir : "Faaliyetimizi küçük düşürmeye çalışanlar ve bizleri milliyetçi olanlar ve olmayanlar diye iki kampa ayıranlar satılmış insanları bu kongreye sokmuş olabilirler. Bu satılmışlar sizleri de satın almaya çalışacaklardır. Fakat bu olmayacak, Türk gençliği Atatürkçülük ve gerçek milliyetçilik yolundan ayrılmayacaktır" Vali, Emniyet Müdürü, Jandarma Komutanı ve parti temsilcilerinin katıldığı kongrenin açılışı münasebetiyle Vali Ertuğrul Ünlüer ve CHP İstanbul Milletvekili Orhan Birgit birer konuşma yaparak kongreye başarı dileklerinde bulunmuş ve TMTF'nin devrimlerden taviz vermeden, Türkiye'nin sorunlarına eğildiğini söylemişlerdir. Tahminlerin aksine hadise çıkmadan kongre başkanlığına Hüseyin Dündar ve ikinci başkanlığa Akın Şehirlioğlu seçilmiştir.

21. Genel Kurulunun on dördüncü gününde, seçim maddesine geçilebilmiş ve Ankara Yüksekokullar Delegasyonu'ndan Sencer Güneşsoy, beklenmedik bir şekilde ilk turda 107 oydan 70'ini alarak genel başkanlığa seçilmiştir. Oylamada Atatürk, Demirel, Bölükbaşı, Goldwater ile Morrison'a birer oy çıkmıştır. Genel Başkan olarak ilk konuşmasını yapan Güneşsoy, "Mücadelemizi bana verdiğiniz kuvvetle yürüteceğim. Yolumuz Atatürk yoludur" demiştir. Yirmi birinci oturumun açılmasından sonra 12 delegasyon başkanının verdiği önerge ile seçimler, dilekler maddesinden öne alınmıştır. İstanbul Teknik Üniversitesi Teknik Okulundan Faruk Yalnız, Tünay Öztamur'un 51 oyuna karşılık 69 oy alarak ikinci başkanlığa seçilmiştir. TMTF Mahalli Yürütme Kurulu Başkanlıklarına da Erzurum'dan Aziz Kaygusuz, İzmir'den Yalçın Dağgüden, Karadeniz'den Aybay Ahıskalı seçilmiştir.

Bu arada kongrenin 9. günü de Ankara Üniversitesi Talebe Birliği delegasyonu yüzünden çıkan kavgaya değinmek gerekir. Kongre Başkanı Hüseyin Günday'ın Ankara

[262] "TMTF Basın Bildirisi",*T.M.T.F*, 1966, S.4,s. 3

Üniversitesi'nden Naci Özdemir grubunu meşru delegasyon olarak kabul etmesi üzerine delegelerin arkasında bulunan ve dinleyicilere ayrılmış olan yerden meşruiyeti kabul edilmeyen Orhan Ünal delegasyonundan bir kişi ayağa fırlamış ve sandalyelerden birini kaparak Başkanlık Divanına hücum etmiştir. Onu üç kişinin takip etmesiyle salon bir anda karışmış, olaylar daha sonra sokaklara taşmıştır. Delege olmayan Ankaralılar ile delegeler arasında çıkan olaylar polis ve itfaiye grupları tarafından bastırılabilmiş, olaylar sonucu 15 kişi yaralanmıştır. Tekrar toplanan kongrede Ünal taraftarları salondan çıkarılmış, kongre başkanı Günday Atatürk'ün Bursa Nutkunu okumuştur. Bu arada kongrede dinleyici olarak bulunan eski CHP Milletvekili ve 27 Mayıs Milli Devrim Derneği Başkanı Burhan Akdağ ile kongre başkanı Günday da yaralananlar arasında bulunmaktadır. Olaydan sonra 8 kişi Emniyet Müdürlüğü'ne götürülmüş, ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakılmışlardır. Sakarya Valisi Ertuğrul Ünlüer, bu şahıslar için suçlu veya sanık tabiri kullanamayacağını buna ancak mahkemenin karar vereceğini söylemiştir. Bu arada ifadesi alınanlardan biri "Ben sizi tanımıyorum Faruk Sükan'la görüşmek istiyorum" diyerek elini polisin masasına vurarak camın kırılmasına sebep olmuştur.[263] Kongre seçimleri tamamlandıktan ve Sencer Güneşsoy ile ekibi Sakarya'dan ayrıldıktan sonra kavgayı çıkaran delegasyon yasal olmayan ikinci bir kongre toplamış bu Kongrede de Ekrem Özer Başkanlığa Ömer Barutçu ise ikinci başkanlığa seçilmiştir.

TMTF'nin 21. Genel kurulunda çıkan olaylarda birbirinden şikâyetçi olan 9 kişi 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanmışlardır. 27 Mayıs Milli Devrim Derneği Başkanı ve eski CHP Milletvekili Burhan Akdağ, Tarık Benli, Kongre Başkanı Hüseyin Günday, Komiser muavini Hasan Sönmez ile kongreyi basan gruptan Ahmet Kalkan, Atilla Akman, Kemal Çevik, Nurettin İspir ve Orhan Ünal yekdiğerlerinden karşılıklı olarak şikayetçi olmuşlardır. Duruşma yeni şahitlerin çağırılması ve istenilen evrakların temini için 18/1/1967 tarihine ertelenmiştir. Kongre başkanı Hüseyin Günday verdiği demeçte "Bir süredir halkı ayaklandırmaya çağıranlar, yarattıkları olaylarla çevremiz dışına çıkarak yeni bir 31 Mart yaratmanın fanatik hevesi içindedirler" demiştir. TMGT Genel Başkanı Alp Kuran da TMTF'yi gayrimeşru yollardan ele geçirmek için gösterilen çabalara dikkati çekmiştir. Yeni olayların meydana gelmemesi için şehirde geniş emniyet tedbirleri alınmış, delegelerin Atatürk Anıtı'na koymak istedikleri çelenge müsaade edilmemiştir. Bu arada Hükümet komiseri Muhsin Özşahin kongre

[263] *Cumhuriyet*, 22/11/1966.

başkanlığına yazılı bir mütalaa vererek Ankara Üniversitesi delegasyonlarının temsil durumları kesinleşmedikçe kongreyi usulsüz ve kanunsuz sayacağını bildirmiştir. Bu hususun açıklanması gergin bulunan havayı biraz daha sertleştirmiş, kongre başkanlığı kararı ile bu konuda görüşme açılmıştır. İlk sözü alan delegelerden Emre İleri önceki hükümet komiseri ile yenisi arasında tam bir fikir ayrılığı bulunduğunu belirterek hükümet komiserinin içişleri bakanlığından ve hükümetten emir almış olduğunu iddia etmiş ve kongre başkanlığının bu konuyu adalete götürmesini istemiştir. CHP milletvekillerinden 4 kişilik bir heyet Adapazarı olayları ile ilgili incelemeler yapmak üzere şehre gelmiştir. Üyelerden Orhan Birgit olaylarla ilgili bir rapor hazırlayacaklarını ve durumu meclise götüreceklerini söylemiştir.[264]

TMTF'nin Adapazarı'nda yaptığı genel kurul toplantısında meydana gelen büyük kavgayı Ankara'dan silahlanarak giden ve son zamanlarda teşkil edildiği iddia edilen Milis Kuvvetlerinin çıkardığı yolundaki söylentileri İçişleri Bakanı Faruk Sükan kesinlikle yalanlamış "Ben Adapazarı'na 30 toplum polisi gönderdim. Toplum polisinin adı ne zamandan beri Milis kuvvetleri oldu" demiştir. Türkiye Milli Talebe Federasyonu kongresinde Genel Başkanlık ve İkinci Başkanlığa seçilen Sencer Güneşsoy ve Faruk Yalnız grubu ile sonradan seçilen Ekrem Özer ve Ömer Barutçu gurupları birbirlerini türediler ve kongre kaçkınları olarak nitelemişlerdir. İki ayrı grup da kendilerinin meşru olduğunu ileri sürmektedir. Toplantı kapanmadan ikinci başkanlığa getirilen Faruk Yalnız ve arkadaşları TMTF Binasının cephesine Atatürk'ün Bursa nutkunu asmış, üniversite bahçesindeki Atatürk anıtının altına çelenk koymuş ve öğrencilere hitaben bir bildiri yayınlamışlardır. Öte yandan Sakarya kongresi kapandıktan sonra yeniden toplantı yapan grup tarafından genel başkanlığa seçilen Ekrem Özer de Marmara öğrenci lokalinde bir basın toplantısı düzenleyerek meşru olduğunu ileri sürmüştür. Bu bakımdan kendilerinin yaptığı toplantının meşru sayıldığını belirten Ekrem Özer " Sakarya'dan sirküler bekliyoruz gelince TMTF binasına yerleşeceğiz demiştir. [265]

Tanzer Sülker Yılmaz bu kongreyi şöyle anlatıyor:

[264] *Cumhuriyet*, 23/11/1966.
[265] T.Feyizoğlu, *age.*,sayfa 299.

"TMTF'nin 13 Kasım 1966'da Sakarya'da başlayan Genel Kurul toplantısı henüz açılmadan Ankara Üniversitesi Talebe Birliği İTÜ ve Ankara Yüksekokullar öğrenci birliklerinde AP militanı gençler tarafından bazı görüş ayrılıklarının ortaya çıkması sağlanmıştı. Oysa TMTF'nin genel düşüncesi belliydi: Atatürkçü, halkçı devrime, 27 Mayıs Anayasası ile öngörülen temel hedeflere bağlı Türk halkını çileden yoksulluktan kurtaracak çağdaş uygarlık düzeyine ulaştıracak yönde dinamik sağlam eylemlere bağlı bir yol… İş bu kadarla da kalmadı, AP, tuttuğu öğrencilikle aslında ilgisi bulunmayan kırk kadar gençten Sakarya'nın en lüks otelinde kalma, şehir kulübünde bedava olarak günde üç öğün karın doyurma karşılığında kongreyi sabote etmelerini istedi. Ve o dönemde İzmir delegesi olan Süleyman Genç bir rastlantı sonucu içişleri bakanının bu işi bizzat organize ettiğine tanık oldu. Bu AP beslemeleri kendilerine iktidar tarafından verilen ödevi yerine getirmekte kusur etmediler. Sudan bir sebeple devrimci grup üzerine önce sopalarla daha sonra da bıçak ve tabancalarla saldırdılar. Bununla da yetinilmedi AP milletvekili Şeref Laç'ın örgütlediği Nurcular tarafından da ayrı bir olay çıkarıldı. Nurcular Cuma namazını kongrenin düzenlendiği binanın alt katında bulunan camide kıldıktan sonra kongre salonunu basmak üzere yukarı çıktılar. Ama niyetlerini önceden haber alan gençler salonu sessizce boşaltmış odalarına kapanmışlardı. Saldırganlar boş bir salonla karşılaşınca sokaklara döküldüler ve yaşından giyiminden öğrenci olduklarına hükmettikleri Adapazarlıları tartakladılar. Ve bu iki saldırı karşısında hiçbir yasal kovuşturmaya geçilmedi, polisler olaylar karşısında kayıtsız kaldı. Güçlükle yürütülen çalışmaların sonunda seçimlerde AP'nin adamları hezimete uğrayınca yeni bir oyun sahneye kondu. Çünkü iktidar dönemin bu önemli öğrenci örgütünü mutlaka ele geçirmeliydi. İktidar adayına oy vermiş 22 kişi aralarında öğrencilikle hiçbir ilgisi olmayan bazı kişileri de alarak yeni bir seçim yaptılar ve seçilenler iktidar ile güdümündeki basın organları tarafından TMTF'nin yasal yöneticileri olarak tanıtıldılar. TMTF içindeki karışıklık genişleyerek devam etti. 21 Ocak 1967'de federasyoncu gençler polis tarafından sürüklenerek dışarı çıkarıldılar binaları mühürlendi ve TMTF yeddi emin olarak görevlendirilen Doç. Nevzat Yalçıntaş'a teslim edildi. Yalçıntaş da AP ye yakınlığı ile tanınmaktaydı. İktidar TMTF binasına hâkim olmayı başarmıştı. 'TMTF'nin asıl yöneticilerinin yayınladıkları ve yaka numarasız polis üniforması giydirilmiş zorbaları devrimcilerin üzerine saldırtanlar kanunsuzluklarının hesabını bir gün gelecek vereceklerdir' cümlesinin de yer aldığı bir bildiri ise derhal toplatıldı. Bildirinin altında imzası bulunan yükseköğrenim gençliğinin 16 temsilcisi de tutuklandı"[266]

[266] T.S. Yılmaz, *age.* ,s. 110-111.

Hikmet Çetinkaya ise *Sancılı Yıllar* adlı kitabında bu olaydan şu şekilde bahsetmektedir:

> "TMTF'nin Sakarya'da yapılan Genel Kurulu hayli olaylı geçti. 13 Kasım 1966 günü açılan Genel Kurul öncesi AP Gençlik kolları Sakarya'ya yığınak yapmıştı. Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Orhan Ünal ve arkadaşları TMTF'yi ele geçirmek istiyorlardı. AP'li gençler dört gün önce Sakarya'ya gelmişler ve bir otele yerleşmişlerdi. Süleyman Genç (CHP İzmir Eski milletvekili) TMTF'nin Sakarya'da toplanan genel kurulunu şöyle anlatıyor.
>
> " Biz İzmir delegeleri, sağ görüşlü İstanbul yüksekokullar talebe birliği delegeleri ile aynı otelde kalıyorduk. Bir gece devrin içişleri bakanı Ankara'dan telefonla Kemal Çevik'i aradı. Kemal Çevik Sakarya'da önde gelen AP'lilerdendi. PTT memuresi yanlışlıkla bizim oteli bağlamış. Otel kâtibi uykuda olduğu için telefona bizim arkadaşlardan Zeki Demirtaş çıkmış. Telefonu hemen ben kaptım. Bakana "buyurun Kemal'in kardeşi Mithat Çevik'im dedim" Süleyman Genç le içişleri bakanı arasında şu konuşma geçiyor
>
> Bakan : Nasılsınız iyi misiniz?
>
> Genç: Sağ olun
>
> Bakan: Kuvvet durumunuz nasıl yeni kuvvete ihtiyacınız var mı para istiyor musunuz?
>
> Genç: Sağ olun efendim her şeyimiz var. Endişe duymayın kongreyi alacağız.
>
> Bakan: Ben teşekkür ederim başarınızın karşılığını göreceksiniz. İyi geceler
>
> Genç: İyi geceler
>
> TMTF'nin genel kurulu saat 14.00 da açılıyor. Orhan Ünal ve beraberindekiler, kongrenin iptali için Ankara üçüncü asliye Mahkemesinden aldıkları bir yazıyı divan başkanlığına sunuyorlar. Başkan Hüseyin Günday bu öneriyi reddediyor. Bunun üzerine Orhan Ünal ve arkadaşları Genel Kurul Salonunda olay çıkarıyorlardı. Zincir ve sopaların kullanıldığı kavgada ise Taylan Benli ve Bedri Demir yaralanıyorlardı.
>
> Sakarya'da TMTF Genel Kurulu nedeniyle önemli günler yaşanıyor. Kavga dövüş arasında yapılan TMTF genel kurulu Sencer Güneşsoy'un başkan seçilmesiyle sonuçlanıyor. Sağ grubun adayı ancak 22 oy alabiliyor. Sencer Güneşsoy ve arkadaşları Sakarya'dan ayrıldıktan sonra Ekrem Özer ve

> arkadaşları TMTF Genel kurulunu yasa dışı bir kez daha toplayıp bir kez daha kongre yapıyorlar. Bu kez Başkan Ekrem Özer İkinci Başkan Ömer Barutçu oluyor. Artık TMTF'nin iki başkanı vardır. Yasal olarak Sencer Güneşsoy, yasa dışı seçilen ise Ekrem Özer…"[267]

TMTF kongresi hakkında İsmet İnönü de demeç verenler arasındadır:

> "Adapazarı'ndaki TMTF kongresi milletin ilgilendiği bir fikir mücadelesi niteliğini almış görünüyor. Demokratik rejim idealinin devamında gençlik örgütlerinin önemli hizmetleri olacaktır. Demokratik rejim inancından ayrılan öğrenci örgütlerinin, siyasi ve kültürel hayatımızda hiçbir önemi ve etkisi bulunmayacaktır. Bizim için ve gençlik için önemli olan Türkiye'de demokratik rejimin bütün gerekleri ile işlemesi ve yerleşmesi taraftarı olan akımının üstünlük kazanmasıdır. Demokratik rejimin kuvveti aşırı her eğilimi karşılayan düzenin itibar görmesi ile sağlanabilir. Kongrenin sonucunu bu dikkatle izliyorum. Gençlerimiz elbette bilmektedirler ki yapacakları seçim meşru ve dürüst olduğu nispette kendilerine ve teşekküllerine kuvvet verecektir". [268]

İnönü'nün bu demeci siyasetin halen gençlik kuruluşları ile ne derece ilgili olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

TMTF yeni başkanı Sencer Güneşsoy bu konudaki yorumunda AP'nin TMTF ile uğraştığını, hatta para teklif ettiğini kabul etmeyince de bu olayları planlayıp uyguladığını belirtmiştir:

> "Ankara'dan gelen Adalet Partisi tarafından tutulan 3 otobüs dolusu adam kongreyi bastı. Adalet Partisinin Gençlik kolları yoktu. Bizleri bölerek gençlik kolları yaratmak istediler. Hatta size para verelim sadece öğrenci işleri ile uğraşın bile dediler. Baskında Ekrem Özer ve Orhan Ünal grubu epeyce dayak yediler. Seçimleri ben kazandım. Ancak mazbata bize çok zor verildi. Bu arada yeniden toplanarak kendi aralarında yeni başkan seçmişler. Adapazarı mahkemesinden kongrelerinin uygun olduğuna dair bir kâğıt almışlar. O sıralar Sakarya Emniyet Müdürü Şükrü Balcı idi. Çok net söylüyorum bütün bu

[267] Hikmet Çetinkaya, *Sancılı Yıllar 1965-1971*, İstanbul, 1986, s.12-13.
[268] *İsmet İnönü Konuşma Demeç Makale Mesaj Ve Söyleşileri* 1965-1967 (Hazırlayan İlhan Turan) TBMM Basımevi, 2004, s. 343.

> kurguları o yapmıştır. 2. Kongreyi o başlattı. Onun da ajan olduğu söylentileri vardı. Sonra Amerika'ya kaçtı. O gün bugündür sesi çıkmaz. O aldıkları yazıyla dava açtılar. Biz de karşı dava açtık böyle 2 yıl sürüp gitti"[269]

O zamanki gençlik hareketinde etkin bir rolü olan Harun Karadeniz de konuyla ilgili benzer bir yorumda bulunarak bütün olayların AP tarafından kurgulandığını ve amaçlarının hükümet karşısında güçlenen gençliği bölmek olduğunu ifade etmiştir:

> "AP iktidarı için örgütleri çift başlı duruma getirme konusu yalnızca gençlik örgütleri ile kalmadı. Bilindiği gibi daha sonra Odalar Birliği de çift başlı hale getirildi. Zamanın iktidarına muhalif grubun başkanı olan Necmettin Erbakan, Odalar Birliği'nden polis marifetiyle çıkarıldı. Kısaca özetlemek gerekirse üzerinde durulması gereken önemli konu iktidarların kendinden olmayan örgütlere uyguladığı ve her an yeniden uygulayabileceği metottur. İktidar bir örgütü çift başlı duruma getirdiği zaman en azından kendi aleyhine olabilecek çatışmayı baltalamış olmaktadır. Kaldı ki bu çoğu kez kendi isteğine uygun diğer sonuçları da sağlamaya yararlı olabilmektedir. Örgütleri çift başlı duruma getirmenin birinci adımı çatışma çıkarmaktır. Bu çatışmalar yerine göre sert tartışma biçiminde olabildiği gibi çoğunlukla kavgalara varan ve yaralanmalarla sonuçlanan olaylardır. Çatışma çıktığı anda hemen polis müdahalesi hazırdır ve yetkili adamının vereceği beyanat da hazırdır. "Çatışma çıktığı için polis müdahale etti." İktidarın çatışma çıkararak polisi müdahale ettirdiği olaylar yalnızca öğrenci örgütlerinde değildir. Öğretmen toplantıları, meslek odalarının toplantıları da benzer olaylara konu edilmektedir. Çatışmadan sonraki adım ise bir bahane bularak tüm örgütü ele geçirmek ya da çalışamaz duruma sokmaktır. Bu arada yetki kendi grubuna verilir. Daha doğrusu kendi grubunu tanır ve yayın organlarıyla lanse eder. Bütün bunları yaparken kanunlara uymak ya da uymamak diye bir problemi de yoktur. Yeter ki mahkemeler iktidar aleyhine karar vermesin. Üstelik bütün bu mahkeme kararları da uygulanacak değildir. Zaten mahkeme karar verinceye dek bir sürü yeni durumlar doğar ve yeni oyunlarla iktidar programı belli oranda yine yürütülür. İktidarın kendi lehine yaptıkları ise "iktidar olmanın nimetleri" diye dilimize yerleşmiştir zaten." [270]

[269] Sencer Güneşsoy ile 21/03/2018 tarihinde yapılan telefon görüşmesinden alınmıştır.
[270] H. Karadeniz, *age.*,s.16.

Daha önce belirtildiği gibi 65 yılı sonrası özellikle 66 yılından itibaren yukarıda detaylı olarak bildirilen birtakım sebeplerden dolayı TMTF gençliği pek çok öğrenci birliği ile birlikte hükümete tam bir cephe almış, protesto ve eleştirileri durmaksızın devam etmiştir. TMTF yayınlarında görülen aşağıya aktarılan bazı cümleler hükümetin öğrenciler tarafından hangi noktalarda eleştirildiğinin anlaşılması açısından aşağıda sıralanmıştır:

> • Gerici basın düşük iktidarın üç sorumlusunun idam yıldönümlerinin ve vefatlarının 5inci yıldönümü diye yazmaktadır ancak yanlış yapmaktadırlar. Bu tarihler 27 Mayıs öncesi çıkarcı gerici bir başbakanın bir maliye bakanı ve dışişleri bakanının soygun demokrasisinin 27 Mayıs ihtilalcileri tarafından asılmalarının 5. Yıldönümüdür. Hatırlatır en derin saygılarımızı sunarız
>
> • Türk ceza kanununun 141 ve 142. Maddelerini ağırlaştırmak için kurulan ve aşırı sağa biraz aşırı sola çok karşı olan bir komisyon tarafından çalışmalar yapılmaktadır. İyi haber alan kaynaklardan öğrendiğimize göre maddeler şu şekilde değiştirilmektedir: Madde 142: Bir sosyal sınıfın yoksul olduğunu, sömürüldüğünü, bazı sınıfların çok zengin olduğunu söyleyenler siyah Buick araba ile ıssız yerlere kaçırılarak[271] 15 gün ile 30 gün doktor raporu alınmasını temin maksadıyla ihtar dövülmesi yapılır. Eğer fail bu göz korkutmadan ders almamışsa ölüm cezasına çarptırılır. Ölüm cezasının infazı mukaddesatçılar tarafından yerine getirilir.
>
> • Başkent ilkokulu kayıtları başlamış. Öğrenimini tamamlamak isteyen politikacılara duyurulur…
>
> • Amerikalıları istemeyen komünisttir… Biz sandıktan çıktık… İktidarın dediği olacaktır… Nurculuk suç değildir… Veresiye teklif edilmemesi rica olunur, müşteri velinimetimizdir… Sabır selamet sürat felakettir… Yolunuz açık olsun maşallah…
>
> • Başbakan yeni personel kanunu için "sözüm senettir" demişti. Ama personel kanunu çıkmadı. Şimdiii… Türk hukukunda iki türlü -çeşitli değil- senet vardır. Biri kıymetli senet biri adi senet. Hangisi dersiniz?
>
> • Kişi kusurunu bilmek gibi irfan olmaz derler. Biz de bilmeden Amerikalıların kırmızı ışıklı partilerine giden lolita

[271] 8 Eylül 1966 tarihinde Buick marka siyah bir otomobille kaçırılıp dövülen gazeteci İlhami Soysal'dan bahsedilmektedir.

> tipli Türk kızlarına kızardık. Hiç akıl edemedik, meğer bunlar Amerikalıları sevmeyenlerin komünist olacaklarını bilmiyorlarmış da aşırı solla mücadele ediyorlarmış… Bunlar mücadele etmeseler maazallah her tarafı solcu basar ahlak bozulur… Dünya sulhunu koruyoruz birader dünya sulhunu… Şaka mı? Nato'ya Cento'ya ve Lolita'ya bağlıyız…
>
> • Padişahçı bir gazete gençliğin tepkisine karşı olarak eğer gençlik bir hareket yaparsa başlarını ezeceğini yazmaktadır. Haydi oradan… sizin bugün kuyrukluğunu yaptığınız fikirleri 27 Mayıs öncesi yürütmeye kalkan üç siyasinin başlarını ıssız adalarda arayan biz miyiz? Ezilmişi var…
>
> • Süleyman Demirel Sayın Cemal Gürsel'in cenaze törenini yırtık bir çorapla izlemiş… Kendisi köy çocuğudur mazur görülmesi gerekmektedir…[272]

TMTF tüm yıl boyunca eğitim sorunlarına da sık sık yer vermiş, açıkta kalan lise mezunlarından, eğitim öğretimde teknik destek bulunmayışına, eğitim politikasının yetersizliğine, az gelişmişlik sorununun çözülememesine değinmiştir. Seçim platformunda gericiliğe verilen tavizler, toplum çıkarını düşünen genel müdürlerin yerlerinden alınarak en hayati kilit noktalara yerleştirilen partizanlar, Danıştay kararlarının hiçe sayılması, aydınlara karşı girişilen terör, felaketzedelere ilgisizlik, petrolden sonra madenlere de el koyan yabancı çıkarlar, iktidarın ileri kademelerindeki kişilerin zan altında olduğu casusluk olayları, gibi hususlar sıkça gündeme getirilmiştir. İktidar din bezirgânı olarak anılmakta, mevcut hükumetin Nurculuğu el altından desteklediği ifade edilmektedir. Nurculukla ilgili ayrıntılı bilgiler verilir, Yargıtay ceza genel kurulunun nurculuğun suç olduğu kararını vermesi[273] ile bu konu Federasyon gündeminde uzun bir süre yer tutar.

1967 yılında öğrenci birliklerinin durumuna bakıldığında gençler arasında ayrışmaların giderek daha şiddetlendiği görülür. Sol fikirler, gençlerin yurt sorunlarına eğilerek zamları protesto etmeleri, hak ve özgürlük arayışları, yabancı sermaye protesto mitingleri, polise karşı direnişler, Amerika/CIA protestoları şeklinde kendini gösterirken; sağ fikirler genellikle MTTB çatısı altında, Sovyet sergisinin kapatılması kampanyaları gibi özellikle Sovyetler Birliği gibi komünist ülkelere karşı yapılan

[272] "Gözlem", *T.M.T.F*, S.6,1966,s.1.
[273] Yargıtay Ceza Genel Kurulu 20/09/1965 tarih ve 313 numaralı ilamıyla nurculuğun suç olduğuna karar vermiştir.

protestolar, komünizmle mücadele çığlıkları olarak göze çarpar. TMTF'nin bu dönemde çoğunlukla ODTÜ öğrenci birlikleri, Sosyalist Fikir Kulübü, Fikir Kulüpleri Federasyonu, AYOTB ile AÜTB, TMGT, İTÜTB ile birlikte bildirilerde adı geçtiği görülmektedir. Bildirilerin geneli Amerikan emperyalizmi karşıtlığı temalıdır. Bu esnada 27 Mayıs "Anayasa ve Hürriyet Bayramı" olarak yurtta törenlerle kutlanmaya devam etmekte, yapılan törenlere, orduevinde yapılan balolara sakallı kişiler kabul edilmemektedir. Öte yandan hükümet yetkilileri ve Cumhurbaşkanı Sunay tarafından yapılan açıklamalar sosyalizme, komünizme ve faşizme devlet kapılarının kapalı olduğunu bildirmekte, TİP lideri Mehmet Ali Aybar mecliste bir sosyalist partisi bulunurken bu beyanın çok partili siyasi hayatın inkârı anlamına geldiğini savunmaktadır. Fikir Kulüpleri Federasyonu liderliğinde, ülkedeki öğrenciler tarafından yurt sorunlarına üzerinde öğrenci hassasiyeti artmış durumdadır. İşçi ve öğrenciler "yetersiz beslenme yüzünden halkın % 2,5'u veremli, İngiltere'de olan ortalama ömür süresi 71 iken Türkiye'de 33 yıl" gibi bilgilerle beslenme sorunlarına da dikkati çekmekte, açlığa karşı halkı uyarma mitingleri düzenleyerek halkın et süt balık yumurta gibi gıdaları yiyememesi yüzünden zekâ seviyesinin ve çalışma kapasitesinin düştüğü ve Türkiye'nin tam bir açlık tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu beyan etmektelerdir. Diğer yandan TMGT de açlığa karşı savaş kampanyalarına destek vermekte, sergiler eşliğinde açlık problemine dikkati çekmektedir. Emperyalizme karşı savaş ciddi boyutlara ulaşırken gençler emperyalizme karşı savaş veren Arap dünyasını desteklemekte bu uğurda doğum kontrolünün de emperyalizmin bir oyunu olduğunu ileri sürerek kısırlaştırma amacı güdüldüğünü düşündükleri jinekoloji seminerini protesto etmektedirler. Görüldüğü üzere bu dönemde öğrencilerin yurt sorunları ile ilgisi önceki döneme göre fazlasıyla artmış hatta öğrenciler yurt sorunları ile ilgilenmelerinin engellenmesine karşı da sosyalizm adı altında örgütlenmeye başlamışlardır. Artık söylemlerinde kendilerini sosyalist gençler olarak tanıtan bir grup ve karşılarında sosyalizme, komünizme geçit vermeyecek daha gözü kara bir grup yer almaktadır. Amerikan emperyalizmine karşı savaşan grup Amerikan filosunun çelengini yakarken komünizme geçit vermek istemeyenler Lenin heykelini ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. Hükumet de politikalarıyla sosyalizme geçit vermemeye kararlı olduğunu göstermektedir. 1 Temmuz tarihli *Akşam* ve *Milliyet* gazetelerinde Başbakan Demirel'in de Cumhurbaşkanı Sunay gibi anayasanın sosyalizme ve komünizme kapalı olduğu beyanı yer alır. Diğer taraftan CHP Genel Başkanı İnönü, sağ ve solun aşırısının zararlı olduğunu vurgularken sosyalizm ve komünizm kavramlarının birbirine karıştırıldığını

bu nedenle anayasanın sosyalizme kapalı olmadığını bildirmektedir. Bir yandan bu tartışmalar sürerken TİP milletvekili Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılmasıyla[274] ilgili olarak gençler ve öğretim üyeleri meclise telgraflar çekmekte, bu kararların parlamento özgürlüğünü baltalamak üzere olduğunu savunmaktadırlar. Telgraf altındaki imzalar arasında, Cahit Talas, Şerif Mardin, Turan Güneş, Mete Tunçay, Ruşen Keleş, Mümtaz Soysal, Oral Sander, Taner Timur, Ergun Özbudun, Metin Kıratlı ve pek çok öğretim üyesinin ismi geçmektedir. TMTF bu esnada yine DİSK, TMGT, Fikir Kulüpleri Federasyonu ile birlikte protesto hareketlerinde bulunmakta, anayasaya aykırı davranışlara karşı vatandaşları mücadeleye çağırmaktadır.

Yine 1967 yılının, gençliğin tamamıyla iki gruba ayrıldığı yıl olduğu söylenebilir. Şöyle ki; bu yılda gençlik tarafından hükumetin faşizan tutumunu artırması konusu sıkça gündeme getirilmekte TMTF, TMGT, Fikir Kulüpleri, Talebe Birlikleri, ortak kararlarla gençliğin sokaklara taşıp kan dökmek istemediklerini, düzenin bozukluğunun asıl olarak ekonominin bozukluğundan ileri geldiğini bildirmektedirler. Sık sık gençlik örgütlerinin kapatılmaları, mali imkânlarının kısıtlanması üye öğrencilerin savcılıklara verilmeleri, gibi konular gündeme getirilmekte bunun yanı sıra iktidara yakın olan veya yeni kurulan gençlik teşekküllerinin ödeneklerinin artırılması iktidarın gençlerin ayrışmasını nasıl beslediğini gösterir niteliktedir. Bazı örgütlerin kongreleri veya toplantıları polis baskınlarıyla ya engellenmekte veya kesintiye uğratılmaktadır. Kanuna aykırı bir şekilde polis tertip ve tedbirlerine başvurularak öğrenci temsilcileri karakollara celp edilmekte ve çeşitli saldırılara maruz kalmaktadır. "Tanınmış bir gazeteci dağa adam kaldırır gibi başkentin ortasında kaçırılmakta[275], seni gidi komünist diye öldüresiye dövülmektedir" [276] Yine, gençlerin beyanlarından öğrenildiğine göre bütün *ilerici* gençlik kuruluşları hakkında dava açılmış, komünist damgası vurulmuş, yayınlamak istedikleri bildiri ve yazılara daha toplatma kararı verilmeden matbaada el konmaya başlanmıştır. Gençlik gerçek Türk milliyetçilerinin milletin gözünden düşürülmek istediğini sık sık dile getirmektedir. Bu esnada MTTB Kazancakis'in "Ya Hürriyet Ya Ölüm" adlı kitabının toplatılması için savcılığa müracaat etmiş, müracaattan üç gün sonra kitap savcılık kararı ile toplatılmıştır. 1967 yılı TİP kongre ve

[274] TİP İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın dokunulmazlığı 22 Temmuz 1967 Komünizm propagandası yapması gerekçesiyle Mecliste 45'e karşı 225 oyla kaldırılmıştır.
[275] 8.9.1966 günü gazeteye gitmek üzere dolmuş bekleyen Akşam Gazetesi yazarı gazeteci İlhami Soysal, dolmuş zannettiği boş otomobile biner. Kızılay'a gitmek yerine Polatlı- Eskişehir asfaltına sapan araba içinde dövülür. Kemikleri kırılan, karaciğer ve dalağı parçalanan, kafasının arkasında bir delik açılan gazeteci yol kenarına atılır.
[276] ODTÜ öğrenci birliği başkanı Cengiz Haksever'in 29 Temmuz 1967 tarihli konuşmasından

mitinglerinin özellikle doğu illerinde ses getirmeye başladığı yıllar olarak da göze çarpar. Doğu bölgelerine gerekli ve yeterli önemin verilmediği konusunda beyanları ile öne çıkan TİP yetkililerini TMTF ve bazı diğer öğrenci kuruluşları da desteklemektedir. Eylül ayında doğu ve güneydoğudaki öğrenci birlikleri ile ortak bir bildiri yayınlayan TMTF kalkınma savaşı yolunda doğu ve güneydoğu halklarını desteklediklerini açıklamaktadır. 25 Eylül tarihli *Milliyet* gazetesinde yer alan bir habere göre yapılan üçüncü Doğu mitinginde TİP Urfa milletvekili Behice Boran'ın doğu batı arasındaki eşitsizlikleri ortadan kaldırmakla ilgili konuşmasının ardından Ankara Sosyalist Kültür Derneği ve TMTF temsilcilerinin Kürtçe şiir okudukları söylenmektedir.[277] Yine 30 Eylül tarihli *Tercüman* gazetesinde yer alan habere göre ise TMTF yeddi adil Başkanı Ufuk Şehri'nin Talebe Federasyonu adına Siverek'teki doğu mitinginde Kürtçe şiir okuyan şahısla hiçbir ilgilerinin olmadığına dair yapılan basın açıklaması görülmektedir. Şehri, doğunun ihmal edildiğini kabul etmekle birlikte, bunun Kürtçülük propagandası yapılması için bir sebep olmadığını ve Kürtçe şiir okuyana neden müdahale edilmediğini anlamadığını ifade eder. FKF ise doğunun geri kalmışlığını kabul eder ve bunun sebebi olarak etnik özelliklerin bilhassa rol oynadığına özellikle vurgu yapar. 1967 yılının ekim ayına gelindiğinde dikkatlerden kaçmayan bir diğer husus Amerika'ya karşı yapılan protesto gösterileridir. Amerikan 6. Filosu'nun İstanbul'a gelmesini protesto eden gençler oturma ve açlık grevlerine başlamışlar, 15 Ekim Pazar günü TMTF'nin İzmir'de yaptığı Amerika'yı protesto mitinginde olaylar çıkmış AP'li Belediye Encümeni üyesi Ali Kınsızer'in gençlere küfredip "komünistler" diye bağırması neticesinde Kınsızer linç edilmekten güçlükle kurtulmuştur. Bu arada Amerikan bayrakları yakılmakta, Amerikalı gençler bıçaklama, sarkıntılık gibi çeşitli nedenlerle adliyeye verilmektedir.

Yukarıda genel olarak verilen haberlere TMTF açısından detaylı olarak bakıldığında 1967 yılının TMTF için çok hareketli ancak zor bir yıl olarak başladığı görülmektedir. Ocak ayında TMTF ile MTTB'ye bağlı öğrenci kuruluşları arasında çatışmalar yaşanmış, MTTB'li gençlerden bir grup Teknik Üniversite Öğrenci Yurdu'nu tahrip etmiştir. 15 öğrencinin yaralandığı olaylar Teknik Üniversite Talebe Birliğine mensup 300 kadar öğrencinin MTTB binasına gelmesiyle başlamıştır. Teknik Üniversite Talebe Birliğinin TMTF'yi desteklemesi üzerine Ekrem Özer grubu ve MTTB yöneticilerinin İTÜTB'ye giderek "Federasyon işine karışırsanız sizi fena yaparız" tehditleri üzerine

[277] *Milliyet*, 25/9/1967

akşamüzeri 200 kişilik bir Teknik Üniversite grubu MTTB binası önünde toplanarak MTTB'lilerin özür dilemesini istemiştir. Bu arada Teknik Üniversitelilerden bir grup binaya girerek birlik mensuplarından Nurettin İspir'i aramıştır. İddialara göre bir gün önceki olayı yapanları bulamayan İTÜTB mensupları binadayken Tekniker Talebe Birliği Başkanı Oğuz İpek tabanca çekmiştir. Aradıklarını bulamayan Teknik Üniversiteli öğrenciler binadan ayrıldıktan sonra Gençlik Marşı'nı söyleyerek Sirkeci yönüne gitmişler, burada toplum polisi tarafından önleri kesilen öğrenciler otobüslere binerek yurdumuza döneceğiz demişlerdir. Bu arada MTTB binasının ikinci katındaki bir pencereye çıkan Tekniker Talebe Cemiyeti Başkanı Oğuz İpek pencereden atlamak istemişse de kendisine engel olunmuştur. Olay sırasında MTTB binasının birkaç camı kırılmıştır.

MTTB'de meydana gelen olay üzerine 30 kişilik bir grup tarafından ani baskına uğrayan İTÜTB Gümüşsuyu Talebe Yurdu'ndaki bürosu tahrip edilmiştir. Binayı basan grup ellerinde taş ve sopalarla cam ve çerçeveleri kırmış daktilo, teksir makinası telefon masa ve binada bulunan diğer eşyaları parçalamışlardır. Öğrenci olmadıkları iddia edilen baskın yapan topluluk, önlerine çıkan talebeleri de dövmüş 15 kişiyi yaraladıktan sonra dağılmıştır. Durumu bildirmek için TMTF'yi telefonla arayan Teknik Üniversiteliler cevap alamamış üstelik TMTF'nin de basıldığı söylentileri üzerine Dolmabahçe yolu ile Cağaloğlu'na hareket eden grubu toplum polisi karşılamıştır. Gençler polis kordonunu geçmek isteyince çatışmalar yaşanmış, cop kullanan polise karşı koyan yedi Teknik Üniversitelinin emniyet araçlarına bindirilerek uzaklaştırılması protesto edilmiştir.

Olaya karışan talebe teşekküllerinin başkanları birbirlerinden şikâyetçi olarak savcılıkta ifade vermişlerdir. Olaylardan sonra alarm durumuna geçirilen polis Galata ve Atatürk Köprüleri ile MTTB, TMTF ile İTÜTB önünde önlem almıştır.

Bu olayı Hikmet Çetinkaya *Sancılı Yıllar* adlı kitabında ayrıntılarıyla anlatmıştır:

> "3 Ocak 1967 günü TMTF ile MTTB'ye bağlı öğrenciler arasında çatışmalar çıkar. Teknik Üniversite Öğrenci Birliği'nin TMTF'yi desteklemesinden ötürü Ekrem Özer ve MTTB Yöneticileri İTÜ Öğrenci Birliği'ne giderek 'Federasyon işine karışırsanız sizi fena yaparız' şeklinde tehdit ettikleri bildirilir. Aynı gece İTÜ'yü basan MTTB'li sağcı yöneticiler öğrenci

> lokalini tahrip etmiş, olaylar sırasında çok sayıda İTÜ'lü öğrenci yaralanmıştır. Baskın olayı kamuoyunda geniş yankı yaratır. İçişleri Bakanı Dr. Faruk Sükan saldırganların yakalanacağını açıklamakta, ancak polis İTÜ'yü basanları bir türlü ele geçirememektedir. Bir gün sonra 200 kadar İTÜ'lü öğrenci Sirkeci'ye iner daha sonra MTTB binası önünde toplanırlar. İTÜ öğrencileri MTTB'nin kendilerinden özür dilemelerini istiyorlardı. Çıkan olayları polis zor kullanarak önler. Olaylar sırasında MTTB binasının camları kırılır 2 öğrenci yaralanır. Teknik Üniversiteliler 4 Ocak 1967 günü Taksim Alanında toplanır, yaklaşık 2500 İTÜ'lü öğrenci olayı bir kez daha protesto ederler. 6 Ocak 1967 günü saldırı olayını protesto için yapılan yürüyüşe 5 binden fazla üniversiteli genç ve öğretim üyeleri katılır. Yürüyüş Teknik Üniversite önünde başlayarak Taksim, Tarlabaşı, Unkapanı, Saraçhane, Hürriyet Meydanı, Sultanahmet, Eminönü, Karaköy ve Dolmabahçe yolu ile Teknik Üniversite'ye kadar devam eder. Bu yürüyüş 23 Nisan 1960'tan sonra yapılan ikinci öğrenci yürüyüşüdür." [278]

TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliğine bazı öğrencilerin saldırısını protesto etmiş, saldırganların satılmış kimseler olduğunu ileri sürmüştür.[279]

Diğer yandan gençlerin işçilerle yakınlaşması devam etmekte TMTTF sendika grevlerine arabulucu vasfıyla katılma talebinde bulunmaktadırlar**.** TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız Petrol-İş Sendikası'nın başlattığı grevin sona ermesini sağlamak amacıyla Sendika ve Petrol Ofisi'ne arabuluculuk teklif etmiştir. Teklifi bir basın toplantısıyla duyuran Faruk Yalnız, "Bu grevin ulusumuzun yüksek çıkarlarıyla ilgili birçok yanı olduğundan durumun önemini dikkate alarak tarafları uzlaştırabilmek ümidiyle Petrol İş ve Petrol Ofisi'ne birer yazıyla arabuluculuk teklif ettik. Olumlu bir gelişme içindeyiz. Taraflardan yarın anlayışlı bir cevap alacağımızı umuyorum" demiştir. Teklife sendika olumlu cevap verdiğini açıklamış, Petrol Ofisi ilgilileri ise TMTF'ye Sendikalar Kanununun 48. Maddesine göre arabulucu olamayacaklarını, ancak 43. Maddeye göre özel hakem olabileceklerini bildirmişlerdir.[280]

1967 yılının TMTF açısından en önemli olayı şüphesiz 66 yılı sonunda yapılan kongrenin bazı kişilerce sabote edilmesi ve ayrı ayrı seçimlerle iki başkanlığın meydana

---

[278] H.Çetinkaya , *age*., s.19.
[279] *Cumhuriyet*, 6/1/1967.
[280] *Cumhuriyet*, 15/1/1967.

gelmesi sonucu çıkan hadiselerdir. Gazetelerde her gün TMTF hakkında özellikle yılın ilk çeyreğinde birden fazla haber çıkmıştır. Siyasetçilerin ve hükümetin de işin içine karıştığı olaylar sonucunda TMTF artık eski kudretine ve ideolojisine dönemeyecek ve hem öğrenciler hem de kamuoyunun kendilerine duyduğu güveni kaybedecektir.

19 Ocak Perşembe günü TMTF'nin yeddi emine verilmek istenmesi bazı olumsuz olaylar meydana getirmiş, öğrenciler ve bazı gazeteciler polis tarafından dövülmüş, olaylardan sonra TMTF binası mühürlenmiştir. Sencer Güneşsoy ve Ekrem Özer'in ayrı ayrı seçimlerle iki başkan olmaları üzerine mahkemelik olan Federasyonun yeddi emine teslimi hakkındaki mahkeme kararı üzerine üç yüksekokul talebe birliğinin yaptığı itirazlar da sonuç vermemiş, federasyon binasına el koyan icra memuru kararı uygulamak için beş otobüs dolusu polisle federasyona gelmiştir. Dışarı çıkartılmaya direnen öğrenciler ve bazı gazeteciler hırpalanmış daha sonra durumun gidişatından endişe duyan icra memuru polise verdiği emirle gazetecilerin ve federasyon yetkililerinin içeri alınmasını istemiştir. Federasyon binasını teslim alacak yeddi emin heyetinin başkanı Doç. Dr. Nevzat Yalçıntaş, havanın gerginliği karşısında görevini başka bir gün alabileceğini söyleyerek olay yerinden uzaklaşmıştır. Neticede icra memuru binanın yeddi emin heyetine teslimine kadar mühürlenmesine karar vermiş, emir üzerine üç birlik başkanı ile federasyon genel başkanı dışında kalan öğrenciler dövülerek dışarı çıkartılmışlardır. Binayı teslim eden federasyon yöneticileri dışarı çıkarken yanlarına Atatürk büstünü de almış "Binası mühürlenmiş öğrenci kuruluşunun içinde onu bırakamayız" demişlerdir. Olaylar sırasında üzüntüyle sarsılan iki federasyon yöneticisi kendilerini üst kat pencerelerinden aşağı atmak istemiş, bu sırada aşağıda toplanan gençler hep bir ağızdan *İstiklal Marşı'nı* söylemeye başlamışlardır. Havanın elektriklenmesi karşısında şaşıran polisler gençlere yalvararak bundan vazgeçmelerin rica etmişlerse de TMTF yöneticileri sadece arkadaşlarının ısrarı üzerine intihardan vazgeçmişlerdir. Gençler dışarıya çıkartıldıktan sonra da olaylar devam etmiş, polisin engellemesi karşısında kendilerini tutamayan öğrenciler yeniden binanın önünde ve Cağaloğlu Meydanı'nda kıyasıya yumruklaşmışlardır. Bu sırada öğrencileri coplayan ve yerlerde sürükleyen polislerin çoğunda yaka numaraları olmadığı görülmüştür. Bunun sebebi sorulduğunda amirler "elbiseleri yeni diktirdik" cevabı vermişlerdir. [281]

[281] *Cumhuriyet*, 20/1/1967.

TMTF'deki olaylar sırasında nezarete alınan öğrencilerden biri de Genel Başkan Sencer Güneşsoy'dur. Güneşsoy olayı şu şekilde anlatmıştır:

> "Doğrudur, federasyon binasına arka kapıdan girdik. Ancak girdiğimizde içerisi zaten polislerle doluydu. Toplum Polisi Mehmet Ağar'ın babasıydı. Çok efendi bir insandı bir şekilde bizi dışarı çıkmaya ikna etti. Bu arada Bozkurt Nuhoğlu cama çıktı kendimi atarım dedi. Binadan dışarı çıktığımda yürürken polis üzerime yürüdü hatta bir dergide küme halinde polisin altında kaldığım fotoğraf vardır. Bir baktım Deniz Gezmiş ve Arkadaşları geldiler beni kurtarmak için, polisle çatıştılar. Deniz çok sakin, iyi bir kardeşimizdi. Zannediyorum katıldığı ilk kavgalı dövüşlü eylem budur. Ardından 5 kişi nezarete atıldık."[282]

Olaylar sonunda İktisatlılar Fikir Kulübü imzası ile yayınlanan bir bildiride "TMTF'yi Atatürkçülerin elinden alıyorlar. Bu kez yenildik ama gelecek sefer bilgi ve disiplince daha güçlenmiş olarak çıkacağız karşılarına. Atatürkçü kardeşim görev başına" sözleriyle yaşanan olaylar kınanmıştır. [283]

TMTF'nin icra memuru tarafından mühürlenmesi üzerine federasyon binasında protesto amacıyla toplanan gençler polis tarafından copla dövülerek nezaret altına alınırlar. Olay federasyona bağlı öğrencilerin bina önünde toplanarak "Olur mu böyle olur mu, kardeş kardeşi vurur mu" şarkısını söylemeleriyle başlamış ve gençlerin bina önünde çoğalmaları üzerine 5 kamyon dolusu 200 kadar polis federasyon önünde tertibat almışlardır. Daha sonra gençlerin kapı önüne kadar gelerek Bursa Nutkunu okumaları ve istiklal Marşı'nı söylemelerine kızan polis amirleri gençleri caddenin karşı tarafına kadar kovalamışlar ve tartaklamışlardır. Bu arada civar binalarının birinden Atatürk resmi ve Türk bayrağını alan gençler bayrağı federasyon binasına asmak istemişler ve bunun üzerine polis şefleri ile gençler arasında tartışma olmuştur. Toplum Polis Müdürü Vekili Zeki Tanbay'ın "Bayrak mühürlü binaya asılamaz muhakkak gerekiyorsa verin polis assın" demesi üzerine öğrenciler Atatürk ve bayrak sadece bizim elimizde kalacak demişler ve bayrağı asmak için direndiklerinde Tanbay tarafından verilen bir "vur emriyle" binayı saran bütün polisler tarafından coplarla kıyasıya dövülmüşlerdir. Olay sırasında gazetecilerin de caddede dolaşmasını istemeyen polis

---

[282] Sencer Güneşsoy, 14 Haziran 2017 tarihli telefon görüşmesinden alınmıştır.
[283] *Cumhuriye*t, 20/1/1967.

foto muhabirleri ve bir kadın gazeteciyi de tartaklamıştır. Daha sonra ara sokaklara dağılan gençler olay yerinden polis zoru ile uzaklaştırılmışlardır. Federasyon binası önünde protesto amacı ile toplanan gençlerin bir kısmı nezarete atılmış vakit geç olduğu ve adli tıpta kimse bulunmadığından gençler nöbetçi savcının emriyle Haseki Hastanesi'ne götürülerek ilk tedavileri yapılmıştır. Olaylarda yaralı olarak nezaret altında tutulan gençler Azmi Bostancı, Ziya Özcan, Süleyman Demirtaş, Fikret Arıboyun, Akın Kürdi, Ömer Faruk Ural, Nejat Özyol, ve ağır yaralı olan Yıldız Teknik Okulu öğrencisi Mehmet Nazif Dedeli'dir. [284]

İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul Yüksek Teknik Okulu, İTÜ Teknik Okulu Ankara Üniversitesi ve Ege Üniversitesi talebe birlikleri başkanları imzasıyla yayınlanan ortak bildiride TMTF meşru Genel Başkanının Sencer Güneşsoy II. Başkanının Faruk Yalnız olduğu belirtilmiştir. Ayrıca talebe birliği başkanlarının ve Sencer Güneşsoy Faruk Yalnız ile mahalli yürütme kurulları başkanlarının iktisat ve Tıp Fakültesi talebe cemiyetleri başkanlarının imzalarıyla yayınlanan ikinci bir bildiride ise "Polis öğrenci temsilcilerini öğrencileri, gazetecileri, avukatları dövüyorsa bu ülkeyi sadece çıkarlarını düşünen bunları kaybetmekten endişelenen kişiler yönetmektedir" denilmektedir. Diğer taraftan Türkiye İşçi Partisi İstanbul İl Yönetim Kurulu da bir bildiri yayınlayarak federasyon olaylarında polisi yetkisi dışına çıkmakla itham etmiştir. [285]

TMTF'nin yeddi emin olarak Doç. Dr. Nevzat Yalçıntaş'a teslim edilmesini öğrenci birlikleri bir bildiri yayınlayarak sert bir dille kınamışlardır. Bildiriyi imzalayan 16 öğrenci birliği başkanı gözaltına alınarak ve ilk sorgudan sonra tutuklanmışlardır. 22 Ocak 1967 günü İzmir'de İktisadi ilimler Akademisi Öğrenci Cemiyeti Genel Kurul toplantısına, TMTF Başkanı Sencer Güneşsoy tarafından gönderilen ve öğrencilere dağıtılan bildiriler İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın buyruğu ile polis tarafından toplatılır. Aynı gün TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız ile İstanbul Teknik Okulu Öğrenci Birliği Başkanı Tuna Öztanır kamuoyuna ortaklaşa bir açıklama yaparlar: "Son günlerde bizler üzerinde çeşitli çevreler tarafından oynanmaya çalışılan olaylar günümüz dünyasında benzerlerinden farklı değildir. Ülkeleri iç savaşlara, anarşiye faşist terör yönetimine götüren bu olayların ülkemizde oynanmayacağını ortaya koyarken, Türkiye'nin bir Vietnam olamayacağını da bir kez daha söyleriz"

---

[284] T.Feyizoğlu, *age.* s.309-310.
[285] *Cumhuriyet*, 21/1/1967, *Akşam* 21/1/1967.

CHP Gençlik Kolları Başkanı Erkin Topkaya ise Ankara'da düzenlediği basın toplantısında: "İlerici güçlerin öncüsü ve ona duyulan saygıyı ortadan kaldırmak için bir süredir arkasında iktidarın ve partisinin bulunduğu su götürmez bir gerçek olan bazı gayretlerin bulunduğu bir hakikattir. Çok kere gizli ve sinsi çalışmayla yürütülen bu gayretler son TMTF kongresi münasebetiyle Sakarya'da, son hadiseler dolayısıyla İstanbul'da açıklık kazanmıştır" sözleriyle TMTF olaylarında hükümetin olumsuz rolüne değinmiştir. TBMM'nin 23 Ocak 1967 günkü oturumunda gündem dışı bir konuşma yapan TİP Milletvekili Ali Karcı, hükümeti, öğrenci federasyonlarını ele geçirmekle suçlamıştır. TMGT Genel Başkanı Alp Kuran da aynı gün düzenlenen "Gençlik ve Kalkınma Savaşı'na Çağrı" konulu seminerin açılış konuşmasında bütün bu çatışmaları önlemek ve toplumu huzura kavuşturmak mümkündür diyor ve şunları ekliyordu: "Bu görev başta vicdanlı Türk hâkimine düşmektedir. Süratle haklı ve haksızın kim olduğuna karar verildiği takdirde hadiseler sona erecektir. İşte milli menfaatleri savunan TMTF'deki olayların gerçek nedeni budur. TMTF'nin mühürlenmesinde mahkeme kararlarını aşan kanunsuz ve keyfî bir tatbikat vardır. Öğrencilerin itirazı bu keyfî ve kanunsuz tatbikata karşıdır. İstanbul Üniversitesi Öğrenci Birliği Başkanı Ufuk Şehri ise düzenlediği basın toplantısında artmaya başlayan öğrenci olayları karşısında şunları söylüyordu : "Kökü dışarıda olan birtakım aşırı uçlar, gençliği bölmek ve aşırı uçlara doğru çekebilmek için her olayı istismar etmeye çalışmaktadırlar."

20-24 Ocak 1967 tarihleri arasında TMTF olayları nedeniyle yetmiş bir öğrenci mahkemeye verilir. 24 Ocak günü TMTF'nin Ankara'da düzenlediği miting, Cemal Gürsel Alanı'nda yapılır ve öğrenciler, içişleri bakanı Faruk Sükan'ı istifaya çağırırlar. ODTÜ, Gazi Eğitim Enstitüsü ve Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrenci kuruluşlarının ortaklaşa düzenledikleri protesto mitinginde ellerinde bayraklar ve dövizlerle Ankara'nın çeşitli yönlerinden gelen öğrenciler meydana yürüyüşleri sırasında "Faruk Sükan istifa" diye bağırmışlar bu arada Silifke Türküsü'nü de değiştirerek söylemişlerdir. Toplum zabıtasının çevrede sıkı emniyet tedbirleri aldığı Gürsel Meydanı'nda toplanan öğrenciler burada da Sükan'ı istifaya davet eden protestolarına devam etmişlerdir. Bu arada öğrencilerin ellerinde "Zehir Hafiye Sükan", "Aydın Direnmesini bilir", "Kasaba Doktora Sükan Olur mu Bakan", "Müdahale ediyoruz çünkü haklıyız", "Tek gerçek temsilcimiz TMTF" gibi dövizler görülmüştür. Mitingin başlamasından sonra çeşitli konuşmacılar TMTF'yi bölmeye çalışan davranışları

şiddetle yermişler ve TMTF'ye onun genel başkanı Sencer Güneşsoy'a bağlılıklarını bildirmişlerdir. Konuşmalar arasında gençliğin Türkiye'nin ekonomik bağımsızlığı için giriştiği savaşa devam edeceği de belirtilmiş, siyasi iktidarın gençliği alet etme çabalarının sonuç vermeyeceği gençliğin bu gibi davranışlar karşısında dimdik ayakta olduğu hatırlatılmıştır.[286]

30 Ocak 1967 günü Başbakan Süleyman Demirel başbakanlıkta 3 saat süren bir toplantı yapar. Toplantıya Milli Savunma Bakanı Ahmet Topaloğlu, İçişleri Bakanı Faruk Sükan, Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil, Milli Eğitim Bakanı Refet Sezgin katılırlar. Demirel, toplantıdan sonra gazetecilere yaptığı açıklamada, "Memleketimizdeki huzur ve sükûnun hasretini çektikleri ortama uygun bulunmayanların ve bunu milletimize çok görenlerin bir süredir yeniden kesin bir faaliyet içine girdiklerine şahit olmaktayız" demiş, Türkiye anayasasını Marksizm'in ve komünizmin koruyucusu biçiminde yorumlamanın küstahlık olacağına dikkat çeken Demirel, oldukça sert olan açıklamasını şöyle sürdürmüştür: [287]

> "Bunun neticesi olarak kanun ve hukuk devletinin sağlamış olduğu hürriyet havasını kötüye kullanıp, devleti ve onun müesseselerini itibardan düşürücü zümre ve sınıf mücadelesine körükleyici tutumlara ve davranışlara şahit olmaktayız. Bazı müessese ve makamların yersiz hücumlarla siyasi münakaşalar içine çekilmek istendiğini de görmekteyiz. Bu kabil faaliyetler kitaplara geçmiş ilim haline getirilmeye çalışılmış malum taktiklerdir. Demokrasiyi yıkmaya matuf her türlü maceracı teşebbüslerin karşısında hayatlarını istihkar ederek dikilenleri ve mert göğüslerini siper edenleri gizli emellerinin tahakkukuna engel sayarak kahraman Türk silahlı kuvvetleri mensuplarına yöneltilmeye çalışılan alçakça tarizlerin sahipleri kanunlarımızın ve Türk adliyesinin pençesinden kurtulamayacak ve mukadder akıbetlerini bulacaklardır. Hürriyetleri ortadan kaldıran, milletimizin hayat tarzı olarak seçtiği demokratik düzenin baş düşmanı olan komünizme karşı uyanık bulunmaktan üzüntü duyanlardır ki, komünizm aleyhine yapılan beyanların savunmasını fahri olarak üzerlerine alırlar. Burada yine şunu beyan etmek istiyorum: Komünizme karşı, uyanık bulunmayı tavsiye edenler vatani ve kanuni vazife yapmaktadırlar. Bu kutsal hizmete yönelenleri de hiçbir kuvvet yıldıramayacaktır".

---

[286] *Cumhuriyet* 25/1/1967.
[287] H. Çetinkaya, *age*., s.20-21.

Devlet ve hükümet yetkilileri TMTF olaylarını farklı açıdan değerlendirdikleri İçişleri Bakanı ve Vali'nin sözleri ile net olarak anlaşılmaktadır. İçişleri bakanı Faruk Sükan "Türkiye'nin nizam dışı kanun dışı hareketler karşısında Türk zabıtası kendi hizmet anlayışı içinde harekete geçince bundan huzursuzluk duyanlar bulunmaktadır. Kanunlar hâkim kılınacaktır. Türk polisi görevini yapmaya devam edecektir" sözleriyle olayların faturasını öğrencilere çıkarmaktadır. Vali Vefa Poyraz da TMTF binasının mühürlenmesi sırasında meydana gelen olaylara değinmiş ve tıpkı Sükan gibi "Polisin adli görevini yaparken herhangi bir mukavemete maruz kalmaması genel istektir. Mukavemet yapanlar suçlu olur" demiştir. Poyraz polisin gençliğe saygılı olduğunu aynı anlayışın gençlik tarafından da gösterilmesini istemiş ve şunları söylemiştir. " Polis kimse ile çatışmak istemez. Olayların doğuş şekli polise mal edilmek istenmektedir. Polis olaylar sırasında adli görevi yerine getirmiştir. Yardımı isteyen de adli makamlardır." Federasyondaki olaylar sırasında polisin yersiz yere suçlandığını belirten Emniyet Müdürü Haydar Özkın "Polise cop kullanılması için emir verilmiş değildir. Ancak polis görevi sırasında kendisine vaki olacak her türlü hareketi önlemek için verilen teçhizatı kullanmak yetkisine sahiptir. Biz kanunun verdiği yetkileri kullanırız. İcra yetkilisi polisi üç defa binaya davet etmiş ve tekrar çıkmasını söylemiştir. Polis hiçbir zaman kendiliğinden hareket etmiş değildir" diyerek diğer polise sahip çıkmıştır.

TMTF binasının icra memuru tarafından yeddi emine teslim işleminin yapıldığı sırada cereyan eden olayda "Polise mukavemet, mahkeme kararının icrasına engel olmak" suçlarından yargılanan üç öğrenci mahkemece serbest bırakılmışlardır. 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yapılan duruşmada hâkim öğrenciyle polis arasındaki çatışmanın gerçek nedenlerini sanık öğrencilerle tanık polislerden öğrenmek istemiş, "Herkes bu vatanın çocuklarıdır. Bu çatışma bu sürtüşme neden? Bunun nedenini izah etmek lazımdır buna ne cevap veriyordunuz? Soruları üzerine sanıklar çatışmanın gerçek nedeninin "TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy'un polis tarafından coplanması olduğunu ileri sürerek suçu kabul etmemişlerdir. Duruşma olaylar sırasında TMTF'de bulunan 8. İcra memuru ile bazı görevli öğrenci ve polisin dinlenilmesi için başka güne ertelenmiştir.

Türkiye Milli Talebe Federasyonu üyesi gençler Kızılay'da da polisin İstanbul'daki talebe federasyonu üyelerini dövmesini ve tartaklamasını protesto maksadıyla bir yürüyüş düzenlemişler, valilikten izin almaksızın yapılan bu yürüyüşü

Ankara Toplum Zabıtası Müdürü birkaç defa ihtar etmek suretiyle dağıtmaya çalışmışsa da başarılı olamamış, 14 kişi nezaret altına alınmıştır. Göğüslerinde TMTF yazılı beyaz kartlar taşıyan gençler Kızılay'da birkaç defa kaldırım üzerinde ıslıkla "Plevne Marşı'nı çalarak gidip gelmiş, Zafer Anıtı önünde toplanarak önce İstiklal Marşı'nı söylemiş daha sonra da Atatürk'ün Bursa nutkunu bir ağızdan tekrarlamışlardır. Gençler bundan sonra Atatürk ve diğer şehitler için saygı duruşunda bulunmuş Plevne Marşı'nı, "Olur mu böyle olur mu kardeş kardeşi vurur mu *Kahrolası Sükan* bu memleket sana kalır mı" şeklinde değiştirmek suretiyle yüksek sesle söyleyerek TMTF'nin İzmir Caddesi'ndeki binasının önüne doğru "Sükan İstifa" sloganıyla yürümüşlerdir. TMTF binası önünde toplanan gençlere hitaben Milli Gençlik Teşkilatı genel sekreteri Hüseyin Günday kısa bir konuşma yapmış, mahkeme kararlarına hürmetkâr olduklarını neticenin lehlerine tecelli edeceğine inandıklarını bildirmiş ve salı günü saat 11:00'da düzenleyecekleri mitinge hazırlanmalarını tavsiye etmiştir. Bu konuşmadan sonra topluluk sessizce dağılmıştır. [288]

TMTF binası önünde geçen olaylar sırasında nezarete alınan 7 öğrenci 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nce serbest bırakılmışlardır. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na aykırı hareketten sanık olarak mahkemeye verilen Azmi Bostancı, Ömer Faruk Günal, Y. Ziya Özcan, Fikret Arıboyun, Süleyman Demirtaş, Akın Kurdu ve M. Nazım Teleri olaylar sırasında tesadüfen TMTF önünde bulunduklarını ve polisin önüne geleni ele geçirdiğini ileri sürerek "Polis bizi yakaladıktan sonra vay komünistler diyerek kıyasıya dövdü, insaf merhamet yoktu" demişlerdir. Tanık olarak dinlenen 8 toplum polisi sanıkları kesinlikle teşhis edememiş, genellikle, "bunlar da vardı" demişlerdir. Ancak yargıç Necdet Hakler tanık polislerin kesin konuşamaması, ısrarlı sorulara rağmen de ancak bir iki sanığı gördüklerini belirtmesi üzerine "Gösteriler sırasında sizler bayrak taşıyanı, resim taşıyanı teşhis edemiyorsunuz da bunları nasıl teşhis edebiliyorsunuz?" diye sormuştur. Sanık avukatları ise dinlenen polislerin güdümlü tanık olduklarını iddia ederek toplum psikolojisinden anlamadıklarını söylemişlerdir. Üç saat aralıksız devam eden bu duruşma, olaylar sırasında çekilen resimlerin celbi ve duruşmaya katılmayan diğer tanıkların dinlenilmesi için başka güne bırakılmıştır.[289]

[288] *Cumhuriyet*, 22/1/1967
[289] *Cumhuriyet*, 22/1/1967.

CHP Genel Merkez Yönetim Kurulu, Genel Sekreter Bülent Ecevit'in başkanlığında toplanmış Türkiye Milli Talebe Federasyonu içinde cereyan eden olayları görüştükten sonra iktidarı suçlayan bir bildiri yayınlamıştır:

> "Türkiye Milli Talebe Federasyonu ile ilgili olarak önce Sakarya'da şimdi de İstanbul'da ortaya çıkan üzücü olayların baş nedeni Adalet Partisi iktidarının gençlik ve öğrenci kuruluşlarına hâkim olmak üzere bir süredir girişmiş olduğu yakışıksız tertiplerdir. Atatürk'ün cumhuriyet ve devrimleri emanet ettiği gençliğe güven veremeyen iktidarın bu tertipleri gençlik arasında huzursuzluğu arttırmaktan başka sonuç doğurmamaktadır. İktidarın kendi sebep olduğu ve gençlik meselelerinin mahkemelere intikaline yol açan bu huzursuzluğu sert polis tedbirleriyle gidermeye çalışması ciddi bir durum yaratma eğilimindedir. CHP Merkez yönetim kurulu bu durumun baş sorumlusu olan iktidar partizanlarını uyarmayı ödev bilir."[290]

Mühürlenen TMTF 'nin Cağaloğlu'ndaki binasına arka kapıdan girerek yarıya kadar bayrak çeken 32 öğrenci hakkında mühürlü binaya girmek suçundan kovuşturma açılmış beşi tutuklanmıştır. Bunlar TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy, İTÜ Talebe Birliği Başkanı Baykan Kalaba, Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Naci Özdemir, İzmir mahalli yürütme kurulu başkanı Hüsnü Temiz ve öğrenci Kazım Musa'dır. Soruşturmayı bizzat Alemdar Karakolu'na giderek yürüten Savcı Süreyya Bilgin, dosyayı 4. Sulh Ceza Mahkemesi'ne sevk etmiştir. 32 öğrenci Mahkemece mühürlenen binanın mührünü sökmekle elebaşılık yapmak ve beyanname dağıtmaktan sanık olarak yargılanmış bunlardan beşi tevkif edilmiştir. Diğer 27 öğrenci de geceyi nezaret altında geçirmiştir. Bir önceki günkü olaylarda polisle öğrenci çatışmamış ve öğrenciler polis nezaretinde zor kullanılmadan ifade vermek üzere Alemdar Karakolu'na götürülmüşlerdir. TMTF binasının arka kapısından içeri girerek icra memurunun koyduğu mührü sökmek suçundan sanık olarak 7. Asliye Ceza Mahkemesinde verilen 4'ü başka suçtan tutuklu 31 öğrencinin ilk sorguları tam 4 saat 45 dakika aralıksız devam etmiştir. Başta TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy olmak üzere mahkemeye verilen tüm sanıklar arka kapı açık olduğu için TMTF binasına girdiklerini ileri sürerek isnat edilen suçu kabul etmemişlerdir. Bu arada tanık olarak dinlenen Çevik Kuvvet Müdürü, Emniyet 1. Şube Müdürü ve Toplum Polisi Amiri de

[290] *Cumhuriyet*, 22/1/1967.

kapının kim tarafından nasıl açıldığını kesinlikle belirtmemişler ancak öğrenciler gibi kendilerinin de açık kapıdan TMTF binasına girdiklerini öğrencileri karakola davet ettiklerini söylemişlerdir. Duruşma sırasında yaşanan sanık ve tanıkların ifadeleri dışında en ilginç olay ise Hâkim Avni Erkut'un öğrencilere hitaben yaptığı konuşması olmuştur. Hâkim : "Bayrak asmakla ne olacak? Bu bayrak asmanın mahiyeti nedir? Aynı devreyi biz de sizler gibi geçirdik. Biz daha çok milli meselelerde böyle şeylere iştirak etmiştik. İnsan sizleri böyle görmek ister. Peki, anlatın bakalım nedir bu TMTF? Öğrenelim bu işin esasını" demiş ve kendisine sanık avukatlarından Kemal Kumkumoğlu TMTF'nin kuruluşu hakkında geniş bilgi vermiştir. Avukat halen Türkiye'de 80 bin yükseköğrenim gencini temsil eden TMTF'nin Adapazarı'ndaki kongresinde sanık Güneşsoy'un başkan seçilmesinden 5 gün sonra da Ekrem Özer adlı bir öğrencinin genel başkan seçildiğini anlatarak ihtilafın buradan çıktığını belirtmiş ve "Böylece gerçek başkan görevini yaparken Ekrem 17. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne giderek esas başkan benim hakkımı karşı taraf gasp etti diyor ve ihtiyati tedbir kararı alıyor. Biz duruşmasız verilen bu karara hemen itiraz ediyoruz ve hâkim bu itiraz üzerine herhangi bir karar vermeden gazetelerde çıkan yayınları sebep göstererek davaya bakmaktan istinkâf ediyor. Tedbir dosyası 19. Asliye Hukuk Mahkemesine gidiyor bu arada da mahkeme yeddi emine TMTF binasını esas hakkında açılan dava sonuçlanıncaya kadar teslim ediyor" demiştir." Avukatın bu geniş açıklaması karşısında TMTF'de cereyan eden olaylar hakkında bilgi edinen hâkim daha sonra niçin olayın derinliğine inmek istediğini anlatarak "Benim karşımdakiler bu memleketin gençleri, gençlerimiz olduğu için işin üzerinde duruyorum. Yoksa *mühür fekki* Türkiye'de binlerce defa cereyan etmektedir. Basit olaylardandır. Bu olayda sadece suçlu aranır" demiştir. Sanık ve tanıkların ifadelerinin bitimini müteakip savcı duruşmaya tutuklu olarak getirilen TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy, Baykan Kalaba, Naci Özdemir ve Hüsnü Temiz'in teşvikçi olduklarını ileri sürerek tevkif edilmelerini istemiştir. Ancak mahkeme bu olayla ilgili olarak tüm sanıkların tutuksuz yargılanmalarına karar vererek duruşmayı başka güne bırakmıştır.

4 gün içerisinde 71 öğrencinin mahkemeye verilmesine yol açan TMTF olayları sırasında yayınlanan bir bildiri yüzünden yakalama emri çıkartılan 6 kişi de bulunamamış, bu arada federasyon avukatları tarafından TMTF binasına vurulan mührün kaldırılması için yapılan itiraz reddedilmiştir. Mahkeme yeddi eminin Federasyonda bulunmadığı için icra memurunun kapıyı mühürlemek zorunda kaldığını

belirtmiştir. Bu arada avukatlar bir üst mahkemeye başvurarak tutuklanan 6 öğrencinin tahliyesini istemişlerdir.Polis tarafından aranmakta olan TMTF ikinci başkanı Faruk Yalnız da Taksim Atatürk Anıtı'nın önünde bir konuşma yaparak memleket sorunlarıyla uğraşmaları gerektiği bir anda polisle karşı karşıya getirilmekten yakınmış ve hiçbir zaman polisle çatışmak istemediklerini söylemiştir. Bir bildiri şeklinde basına dağıtılan konuşmada yurttaki asayişsizliğin had safhaya vardığı, eşkıya peşine bir jandarma göndermekte zorluk çekilirken bir öğrencinin arkasına beş polis memuru verildiği ileri sürülmüştür. Bildiri şöyle devam etmektedir:

> "Biz kanunlara saygısını her zaman ortaya koymuş gençlik kitlesi olarak uğraştırılmak zorunda bırakıldığımız bu sorunların dışında çaba göstermek azmindeyiz. Öğrenci yurtları, burslar, harçlar ve sosyal sorunlar bir yanda dururken polisle çatışmak istemiyoruz. Ülkenin petrol sorunu içerisinde büyük bir çıban çıkmış ve biz buna merhem olmaya başlamışken polisle çatışmak istemiyoruz. Kültür sömürüsüne karşı savaşa girerek kültür emperyalizmini yok etmek amacındayken polisle çatışmak istemiyoruz. Ülke bir takım yan etkenlerle Ermeni mitingi, Kürtçülük meselesinin yeniden alevlendirilmesi anarşiye yöneltilmek istenirken polisle çatışmak istemiyoruz."

TMTF olayının yankıları devam ederken İçişleri Bakanlığı Bütçesinin Senatodaki müzakeresi sırasında tenkitleri cevaplandıran Bakan Sükan "Türkiye'de sosyalistler Moskova ve Mao taraftarı olmak üzere iki ayrı kampa ayrılmışlardır. Hükümet bunlarla ilgili tedbirleri almaktadır" demiş, TMTF olayları hakkında da şöyle konuşmuştur: "Yapılan hareketler anayasayı yıkmaya matuftur. Bu olaylarda polis devletin otoritesini kullanarak gerekli tedbirleri almıştır. Ben içişleri bakanı olarak kanun dışı tek bir emir vermedim idarenin tarafsız olmasını göz önünde bulundurdum. Öğrencilerin talebe teşekküllerine girmelerini düzenleyen bir tasarı hazırlanmaktadır. Bunda yer alan hükümlere göre iki yıl üst üste sınıfta kalan öğrenci teşekküllerde görev alamayacaktır. Tasarıyı önümüzdeki günlerde Meclise sevk edeceğiz."[291]

Bu arada Cumhuriyet gazetesinde yer alan bir haber, tüm bu olayların arkasında farklı sebeplerin yattığına işaret etmiştir. Habere göre TMTF mahkeme kararı olmadan mühürlenmiş, 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde tanık olarak dinlenen icra memuru TMTF

[291] *Cumhuriyet*, 4/2/1967.

binasının mühürlenmesi hakkında mahkeme kararı olmadığını söylemiş ve bunun üzerine son söz alan sanık avukatları da "Kanunsuz olarak vurulan bir mührün sökülmesi suç teşkil etmez" demişlerdir. 8. İcra Memuru Adil Zaloğlu tanık olarak verdiği ifadede 19. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin aldığı karar üzerine TMTF binasının yeddi adile teslimi için gittiğini ancak teslim alacak yetkilileri bulamadığından tedbir mahiyetinde binayı mühürlediğini anlatmıştır.[292]

Nihayet 11 Şubat günü yayınladıkları bildiriden ötürü 15 günden beri Sultanahmet Cezaevi'nde tutuklu bulunan TMTF genel başkanı Sencer Güneşsoy ile 9 arkadaşı 1000'er lira kefaletle tahliye edilir. Kefalet paraları öğrenci kuruluşları tarafından sağlanmıştır. Güneşsoy ile birlikte serbest bırakılanlar TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız, 7 öğrenci kuruluş başkanları Baykan Kalebe, Hüsnü Temiz, Naci Özdemir, Mehmet Kazım Sancak, Demir Budak, Zeki Demirtaş, Erol Sönmez ve Şuayip Dilmener'dir. Avukatlarının isteği üzerine 2. Toplu Asliye Ceza Mahkemesi "Tutuklu öğrencileri daha fazla mağdur etmemek için tahliye kararı vermiştir.

Tahliyesinden sonra bir basın toplantısı yapan TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy son olayların kendi çıkarlarını ulusun çıkarlarından üstün tutan bir takım kişilerin gayretiyle kısmen de olsa kamuya yanlış yansıtıldığını belirterek "bizim yaptığımız savaş Türkiye'de hak ve hukuk vatandaşların namus ve şerefle yaşamasını sağlamak savaşıdır" demiştir. Olayları meydana getiren anlaşmazlıkların teker teker mahkeme kararlarıyla gün ışığına çıktığını ve Türk yargıçlarının adaleti tecelli ettireceklerine dar büyük bir inanç beslediklerini ifade eden Güneşsoy sözlerine şöyle devam etmiştir: " Bizler ulusumuzun demokratik düzen içinde hiçbir suretle hiçbir aşırı davranışa taviz vermeden yükselmesini arzu etmekteyiz. Türkiye'de gençlik kuruluşlarının gücünden faydalanmak onları çıkarlarına alet etmek isteyen siyasi çevreler olduğu gibi aynı amaç için uğraşan kapalı, tescil edilmemiş yeraltı faaliyetlerinde bulunan özel gruplar da vardır." TMTF genel başkanı Türk yükseköğrenim gençliğinin gayri kanuni gayri meşru yollardan gerçek temsilcilerinden tecrit edilmek istendiği ve bütün vatandaşların TMTF olaylarının içyüzünü öğrenmeleri gerektiğini söyleyerek sözlerini şöyle bitirmiştir:

[292] *Cumhuriyet*, 9/2/1967.

> "TMTF ve bünyesindeki kuruluşlar açık ya da gizli faaliyette bulunan bu siyasi çevrelerin daima dışında ve karşısında bulunmuş, Türkiye'nin demokratik düzen ve 1961 anayasasının yenilikleriyle uygar uluslar düzeyine erişme savaşını vermiş ve verecektir. TMTF daima gerçek milliyetçiliğin, yobazlığa karşı devrimciliğin, din istismarına karşı laisizmin Atatürk düşmanlığına karşı gerçek Atatürkçülüğün savunuculuğunu yapmış bu yolda en küçük bir sapma dahi göstermemiş ve göstermeyecektir. TMTF'nin bu kutsal çalışmasını baltalamak Türk yükseköğrenim gençliğini bölünmüş gibi göstermek birtakım hayali örgütler ve kukla kişilerin Türk yükseköğrenim gençliğinin gerçek temsilcileri gibi ileri sürülmesiyle kamuoyunda yanlış kanıların uyandırılmasına çalışılmaktadır."[293]

Bu arada İstanbul Yüksek Teknik Okulu Talebe Birliği 10. Genel Kurul çalışmaları sırasında konuşan İYOTB Başkanı Tuna Öztamur " Bu durum ne kadar sürecek sorusunu: "Bir içişleri bakanı meclis kürsüsünden gerçeklere aykırı olarak (TMTF Rusya'dan para almıştır) bir dış işleri bakanı açıklaması gerekli ve Türkiye için onur kırıcı olan bir mektup hakkında eğer Amerika izin verirse açıklayabiliriz diyebildikleri bir grup siyasinin anayasayı şahsi çıkarlarına engel olduğu için değiştirmek isteyebildiği bir düzen içerisinde bu tip olaylar önlenemez" sözleriyle cevaplamıştır. Bu arada genel kurul oybirliği ile TMTF olayları sırasında cezaevinde 21 gün yatan 12 birlik başkanına bağlılık ve teşekkür telgrafı çekilmesini kararlaştırmıştır.[294]

TMTF mensupları yayınladıkları bildirilerden mühür sökmekten aklansalar da Federasyon'un çalışmaları Ekrem Özer ve Sencer Güneşsoy arasındaki ihtilaflı davanın sürmesinden dolayı devam edememektedir. TMTF savunucularının Cağaloğlu'ndaki binaya konulan ihtiyati tedbirin kaldırılması konusundaki talepleri reddedilmiştir. İki başkanı bulunan TMTF'nin bir yeddi emin tarafından yönetilmesine daha önce karar veren mahkeme, yeddi emine başkan seçilen Nevzat Yalçıntaş'ın heyetin oluşmaması bu nedenle de yönetimin yapılamadığını ileri sürmesi üzerine Yalçıntaş'tan federasyona bağlı birlik başkanlarından heyetin tamamlanması için dört kişiyi seçmesini istemiştir. Bu arada TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız, İstanbul üniversitesi Rektörü Ekrem Şerif Egeli' ye bir dilekçe ile müracaat ederek üniversite yönetim kurulundan TMTF'de yeddi

---

[293] *Cumhuriyet*, 13/2/1967.
[294] *Cumhuriyet*, 6/3/1967.

adil görevinde bulunan Nevzat Yalçıntaş'ın görevine son verilmesini istemiştir. Yönetim Kurulu üyelerine de gönderilen dilekçede "Yalçıntaş'ın federasyondaki görevi süreklilik istediğinden üniversitedeki görevini yerine getirmesine imkân olmadığı bildirilmekte, davacı tarafı tuttuğu" ileri sürülmektedir. [295]

Yukarıda da görüldüğü üzere TMTF'nin Sakarya Kongresi bugüne kadarki kongrelerin en hareketlisi olmuş ve etkileri her alanda uzun sürmüştür. Kongre sonunda pek çok dava açılmış TMTF bir süre faaliyet gösterememiş, olaylar kamuoyunda da büyük etki yaratmıştır. Her ne kadar davalar TMTF lehine sonuçlansa da bu tarihten itibaren artık TMTF'de ne eski gençlik ruhunun ne eski ideolojinin ne de eski itibarın kaldığını söylemek yanlış olmayacaktır. Yine de 1968 yılına geçmeden önce 1967 yılının diğer olaylarına ve gerçekleşen faaliyetlere bakmakta fayda vardır.

Ocak ayı sonunda TMTF ile ilgili olayların da gerekli kılmasıyla İstanbul, Ankara ve İzmir'deki üniversitelerin talebe birlikleri ve fakülte cemiyet temsilcileri TMGT Genel Başkanı Alp Kuran başkanlığında toplanarak Türk yükseköğrenim gençliği arasında yaşanan olaylarla ilgili konuları görüşmüşler ve maksatlı kişilerin Türk gençliğini tahrik ederek sorumsuz hareketlere yöneltmesini önlemek amacıyla bir Temsilciler Meclisi kurulması kararlaştırılmıştır. Toplantıdan sonra yayınlanan bildiride Türk yükseköğrenim gençliğinden Temsilciler Meclisi dışında yetkisiz kişilerden gelecek teklif ve tahriklere uymamaları rica edilmektedir. Bültende TMTF'nin bünyesinde cereyan eden olayların kaynağında yabancı menfaatlerin rol oynadığı ve onlara bilerek veya bilmeyerek alet olanların var olduğu belirtilerek "bunlar TMTF'yi yıllardır yok etmek çabası içindedirler. TMTF'yi ne pahasına olursa olsun ele geçirmek ve yok etmek tertiplerinin başında maalesef bakanlar da vardır" denilmekte ve kanunsuz emirler veren yöneticilerin tespit edilerek cezalandırılmaları istenmektedir.

İstanbul Yüksek Teknik Okulu Talebe Birliği'nin 10. Genel Kurulunda özellikle TMTF'nin durumu ele alınmış Alp Kuran, "Bazı çıkarcılar TMTF'yi kanunsuz birtakım davranışlar içerisinde göstermeye çalışmaktadır. Bu kanunsuzluğu yapanlar iktidara bağlı birtakım siyasi kişilerdir. Siyasi iktidarın TMTF'yi tahrip etme çabası içinde olduğu 150 bin liralık bütçesinin AP'liler tarafından verilen bir önerge ile 75 bin liraya indirilmesinden bellidir"[296] sözleriyle hükümeti açıkça suçlu ilan etmiştir.

---

[295] *Cumhuriyet*, 16/3/1967
[296] *Cumhuriyet*, 3/3/1967.

TMTF'den dört öğrenci zamları protesto için "99 Saatlik Açlık Grevi"ne başlamış, 12 Mart 1967 günü başlayan grev savcılık tarafından durdurulmak istenmiş fakat gençler bunu kabul etmeyerek sorgularının yapılmakta olduğu adliyede greve devam etmişlerdir. Öte yandan bir süre önce çıkan olaylar yüzünden mahkeme tarafından verilen bir kararla TMTF'ye yeddi adil başkanı olarak seçilen Nevzat Yalçıntaş bir bildiri yayınlayarak kendilerinin yeni idareciler olarak böyle bir grev hazırlamadıklarını, eski TMTF yöneticilerinin ve onlara bağlı gençlerin bu grevi yaptıklarını bildirmiştir. (*Akşam* 13/3/1967)[297] TMTF'ye bağlı dört öğrencinin açlık grevine polis müdahale etmiş, savcılığa götürülen Hayri Eroğlu, Kenan Arıkan, Mehmet Kara ve Davut Aslantürk, gece geç saatlerde ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakılmıştır. Son zamlara tepki olarak TMTF tarafından düzenlenen "99 Saat Açlık Grevi" için MTTB Kongre başkanı Niyazi Özdemir tarafından TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız'a yardım teklif edildikten sonra gelen 30 kadar MTTB'li pankartlardaki TMTF yazılarını yırtmışlardır.[298]

Her yıl olduğu gibi bu yıl da 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 52. yıldönümü yurtta törenlerle kutlanmıştır. Çanakkale'deki törene ulaştırma Bakanı Seyfi Öztürk eski muharipler gazilerle milli mücadele kahramanları katılmıştır. Tören sırasında TMTF temsilcisi Ufuk Şehri ile MTTB Başkanı İsmail Kahraman arasında önce söz sırası yüzünden anlaşmazlık çıkınca Bakan Öztürk "ikilik çıkmasın Çanakkale şehitleri bizi birleştiremezse başka türlü birleşemeyiz şehitler böyle emrediyor" demiştir. Çekilen kura sonucunda ilk olarak MTTB Başkanı konuşmuştur. Öte yandan TMTF Ankara'da yayınladığı bir bildiriyle Çanakkale'de yapılan törene Çanakkale Valisinin hataları ve TMTF adına yetkisiz bir kimsenin konuşturulması sebebiyle katılmadıklarını açıklamıştır. Bildiride belirtildiğine göre taraftarları öğrenciler geçit sırasında vali geçerken hep birlikte arkalarını dönerek Vali Sabri Süzer'i protesto etmişlerdir.

TMGT Genel Başkanı Alp Kuran son günlerde TMTF ile ilgili Rusya'dan para aldığı yönündeki söylentiler üzerine İçişleri Bakanı Faruk Sükan'a bir telgraf çekerek savcılık tarafından bu konuda takipsizlik kararı alınmış olduğunu belirtmiş ve kamuoyunun yanlış yönlendirilmesine engel olunmasını istemiştir. Telgrafta TMTF'ye, petrol, maden ve benzeri yeraltı servetleri karşısında sömürücülüğe karşı giriştiği savaş yüzünden, yabancılarla işbirliği yapanlar tarafından iftira edildiğinden söz edilmekte ve

[297] T. Feyizoğlu, *age.*,s.317.
[298] *Cumhuriyet, 13*/3/1967.

Rusya'dan alınan paralarla ilgili iddialar konusunda şöyle denilmektedir. "Tertibin ve alçaklığın iç yüzü kısaca şudur: TMTF gençlik turizmi kanalıyla Türkiye'ye her yıl en az 3 milyon dolar kazandırmaktadır. Bu arada iki yıl önce bir Rus öğrenci grubunun TMTF tarafından Türkiye'de gezdirilmesi istenmiştir. O tarihe kadar batıdan ve diğer ülkelerden gelen turistleri hiçbir özel işleme tabi tutmadan ağırlayan TMTF Turizm müdürlüğü talebin demir perde gerisi ülkelerin birisinden geldiğini göz önünde tutarak durumu ilgili makamlara bildirmiştir. Turistleri onların nezareti altında gezdirmiştir." TMGT Genel Başkanı Alp Kuran tarafından Faruk Sükan'a çekilen telgrafa eklenen İstanbul Savcılığı Basın bürosunca 3.8.1966 tarihinde verilen takipsizlik kararında yazanlar ise şöyledir: TMTF'nin Rusya'dan gelen turistlerin masraflarını Osmanlı Bankası ile Dolar olarak transferinde herhangi bir usulsüzlük ve takibi gerektirir yasal muhalefet hali görülmediğinden bu hususta tatbikat açılmasına mahal olmadığına karar verildi.[299] Alp Kuran ayrıca bütün parti başkanlarına da birer mektup göndererek gerçeklerin içyüzünün tespitini ve kamuoyuna duyurulmasına yardımcı olmalarını talep etmiştir.

Nisan ayında yayınlanan bir habere göre TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız Teknik Üniversite Talebe Birliği Başkanı Hasan Yalçın, Teknik Okulu Talebe Birliği Başkanı Taner Çakıroğlu, dün bütün dünya öğrenci kuruluşlarına gönderdikleri ortak bildiride Yunanistan'da yapılan hükümet darbesinden dolayı Amerika'ya şiddetle çatmışlar, Türkiye'de de benzeri oyunların oynanabileceğine işaretle halkı uyanık olmaya davet etmişlerdir.[300]Bu haber TMTF'nin dış politikaya ilgisinin ve özellikleAnti-Amerikan tutumunun hala devem ettiğini göstermektedir.

27 Mayıs kutlamaları devam etmekte verilen haberlerde 27 Mayıs'ın Hürriyet Bayramı olarak anıldığı dikkat çekmektedir. Bu sebeple Vatan Caddesi'nde bir resmigeçit düzenlenmiş, gece ise TMGT ve TMTF ortaklaşa Açıkhava tiyatrosunda bir tören yaparlar. Türkiye Öğretmenler Sendikası öğretmenler lokalinde bir tören düzenlerken, TMGT de bir kokteyl vermiştir. 27 Mayıs Milli Devrim Derneği gece Büyük Tarabya Oteli'nde bir balo düzenlemiş, diğer taraftan "27 Mayıs Devrimi"nin yedinci yıldönümü dolayısıyla TMGT, TMTF Türk Devrim Ocakları ve 27 Mayıs Devrim Derneği'nin ortak bildirileri yayınlamıştır. Bildiride 27 Mayıs öncesinin özlemini duyanların yakın bir gelecekte yeni bir ulusal davranışla karşılaşacakları

[299] *Cumhuriyet,* 20/3/1967.
[300] *Cumhuriyet,* 25/4/1967.

belirtilmekte ve şöyle denilmektedir. "Sadece şahsi hırsları veya menfaatleri kaygısıyla 27 Mayısa çamur atanlar değil yabancı sömürgenler de bir kez daha hortlamamak üzere Anadolu topraklarında boğulacaklardır. Bunun özlemini her zamankinden fazla duyuyoruz".

TMTF İzmir Bölgesel Yürütme Kurulu'na bağlı çeşitli yüksekokullar "27 Mayıs Özgürlük ve Anayasa Bayramı"nın 7. yıldönümü dolayısıyla yayınladıkları bildirilerde Atatürk devrimlerinin temel hak ve özgürlüklerin tam ve noksansız olarak uygulanmasını istemiş, kendi çıkarlarını ulus çıkarlarından üstün tutanlara 27 Mayıs'ı yaratan şartları hatırlatmışlardır. Ülkenin ne batı emperyalizminin doğu sınırındaki ileri karakolu ne de Doğu blokunun komünist emperyalizmine açık ve kapalı pazar olduğu belirtilen bildiride "Anayasanın emrettiği sosyal devletlerin kurulması yeraltı ve yerüstü kaynaklarının millileştirilmesi, şahsiyetli bir dış politikanın izlenilmesi gerektiği bir kere daha hatırlanmalıdır" denilmektedir. [301]

1967 yılında gençlik eylemleri yeni boyutlara ulaşır ve gençlik kuruluşlarının bildirilerinde artık sosyalizm sözcüğüne sık sık rastlanmaktadır. TMTF'nin yaşadığı hadiseler sonrasında her ne kadar suçlamalardan feragat edilse de hareket ve etki alanları kısıtlanmış bu yılın en hareketli örgütleri İTÜTB, İTÜTOTB, İYTOTB, ODTÜÖB olmuştur. Bu örgütler kendi aralarında sürekli birlik kurarak, birçok konuda beraber tavır almışlar, beraber eyleme girmişler ve İstanbul -Ankara arasında yapılan "Özel Okullar Devletleştirilmelidir" yürüyüşünü bu dört örgüt gerçekleştirmiştir. "7-Kasım-20 Kasım tarihleri arasında 13 gün boyunca İstanbul ile Ankara arasında yürünen o uzun yol 68'in özel ayrıcalıklara karşı çıkan eşitlikçi, kamucu ve toplumcu yüzünün bir aynasıydı."[302]1966 ve 1967 yılları sol yayınların bolca çıktığı ve geniş kitlelerce okunup tartışıldığı yıllardır. [303]

1967 baharı daha çok seri konferansların yapıldığı ve öğrencinin politik bilincinin artırılmasına yönelik çalışmalarla geçer. İstanbul Teknik Üniversitesinde Hasan Yalçın başkanlığında seçilen Talebe Birliği Yönetim Kurulu ilk çalışma olarak bir seri konferans düzenlemiş, bu konferanslar Çetin Altan, Bülent Ecevit ve Aydın Yalçın tarafından verilmiştir. TMTF ikinci başkanı Faruk Yalnız'ın 30 Nisan – 8 Mayıs

[301] *Cumhuriyet,* 27/5/1967.
[302] Gökhan Atılgan "68'in Kapıları" *Türkiye'nin 60'lı Yılları*, (Haz. Mete Kaan Kaynar) İstanbul, 2017 s.328.
[303] H.Karadeniz , *age*., s.28.

tarihleri arasında Kültür Emperyalizmi konulu bir seminer düzenlemiştir ve seminere pek çok aydın katılmıştır. Seminer çok ses getirmiş ve yüzlerce öğrenci izlemiştir. Seminerin programı şöyledir:

30 Nisan 1967	Kültür Emperyalizmi Genel Tanım **Fethi Naci**
1 Mayıs 1967	İlk Ve Ortaöğretimde Emperyalizm **Fakir Baykurt**
2 Mayıs 1967	Edebiyat Ve Sanatta Emperyalizm Ve Halk Sanatının Bunu Yenik Düşürmesi **Yaşar Kemal**
3 Mayıs 1967	Basında Emperyalist Etkiler **İlhan Selçuk**
4 Mayıs 1967	Tiyatroda Emperyalizm Sinemada Emperyalizm **Ali Gevgilili**
5 Mayıs 1967	İşçi Eğitiminde Emperyalizm **Kemal Sülker**
	Yasalar Üzerinde Emperyalist Etkiler **Çetin Özek**
6 Mayıs 1967	Ekonomik Alana Kültür Emperyalizminin Etkileri
8 Mayıs 1967	Çağlar Boyunca Kültür Emperyalizminin Etkileri[304]

Haziran ayında TMTF eski 2. Başkanı Cavit Savcı "Bursa Nutku" davası sırasında Savcı Osman Kırkyaşaroğlu'na hakaret ettiği iddiasıyla yargılanmış, Cavit Savcı için bir yıldan az olmamak üzere ağır hapis cezası talep edilmiştir. İddiaya göre Bursa Nutku'nun Atatürk'e ait olup olmadığı konusunda bir bildiri yayınlayan Cavit Savcı, Bornova Savcısı'na hakarette bulunmuştur. Dünkü duruşmada Bornova Asliye Hukuk ve Asliye Ceza Mahkemeleri'nden getirilmesi istenen iki dosya okunmuştur. Yazılarda 27 Mayıs Kulübü başkanının beraat ettiği kulübün feshi konusundaki davanın reddedildiği, her iki dosyanın Yargıtay'da olduğu bildiriliyordu. Sanık vekilleri bu dosyaların incelenmesinden Bornova Savcısının tutumunun anlaşılacağını

[304]Alıntılanan kaynak, T.Feyizoğlu, *age*., s 575.

belirtmişlerdir. Duruşma, dosyalardaki iddianamelerle karar örneklerinin istenmesi için başka bir güne ertelenmiştir.

Dış politikayla ilgili bir başka haber de gençlik temsilcilerinin Arapların desteklenmesini istemeleridir. TMTF İkinci Başkanlığı İTÜ Teknik Okulu ve Yıldız Teknik Okulu ve Robert Kolej Talebe Birliği Başkanları bir basın toplantısı düzenleyerek Arap-İsrail çatışmasında Türkiye'nin Arapları desteklemesi gerektiğini belirtmişler, iyi bir politika ile Türkiye'nin en az 15 senelik bir ilerleme kaydedebileceğini söylemişlerdir. Gençlik olarak görüşlerini halka duyurmak amacıyla sokaklarda bildiri dağıtacaklarını açıklayan öğrenci temsilcileri Türkiye'nin kendi çıkarları açısından Arapları desteklemesinin şart olduğunu ileri sürerek "Bu destekleme sözde kalmamalı hükümet açık olarak Arapları destekliyoruz Amerikan ve İsrail kuvvetleri ne Türkiye'den yakıt ikmali yaptırmayacağız. Türkiye'deki NATO üslerinden uçak kalkmasına müsaade etmeyeceğiz diyebilmeli ve Türkiye'deki üsler kullanıldığı an Türkiye'nin bombalanacağını, harbin içine girmiş bulunacağını hesaplayabilmelidir" demişlerdir. Bu konu ile ilgili olarak Sencer Güneşsoy kendisiyle yapılan görüşmede şunları anlatmıştır:

> "Irak-İsrail savaşında galeyana geldik. Yürüyüşler yapıyor bildiriler dağıtıyoruz. Büyük mitingler oluyor. Mitingden sonra Federasyon binasını pek çok Arap öğrenci doldurdu. Kıpırdayacak yerimiz yok. İsmet Paşa konu ile ilgili olarak bizi ziyaret etti. Beni favorimden çekti dizine doğru eğerek bir güzel fırçaladı. Bak oğlum bu ülkeye Arapların yaptığı hainliği alçaklığı kimse yapmadı. Bunlar İngiliz uşağı Amerikan uşağı… Bırakın bu işleri dedi epeyce konuştuk, haklıydı. Sonra Federasyona gittim Paşa haklı nasıl kurtulacağız bu Araplardan diye. Sekreterimiz Bedri Demir bana sen karışma git iki gün gözükme buralara gelme ben halledeceğim dedi. 2 gün sonra geldim. İçeride bir masa yeşil çuha örtülmüş ve üzerinde bir takım kâğıtlar var. Ortada Araplar yok. Ne oldu diye sordum Bedri şöyle dedi. Araplara biz sizdeniz şu kâğıtlara adınızı soyadınızı yazın imzalayın hep beraber savaşacağız dedik. Kimse kalmadı. Bir tane dahi imza atılmamıştı. Bu olay da bu şekilde akıllıca bir hareketle çözülmüş oldu." [305]

[305] Sencer Güneşsoy ile 10/08/2018 tarihli telefon görüşmesinden alınmıştır.

Bu arada Ankara'da düzenlenen Jinekoloji Semineri protestoları da gündemdedir. TMGT Başkanı Alp Kuran, TMTF Genel ve İkinci Başkanları Sencer Güneşsoy ve Faruk Yalnız ile TMTF yürütme kurulları başkanlıkları ve bağlı teşekküller ortak bir bildiri yayınlayarak Ankara'da "5. Jinekoloji Seminerleri" adı altında oyunlar düzenlendiğini iddia etmişlerdir. Bildiride "Kısırlık ve doğurganlık konularında bilimsel incelemeler yapılması gerekirken seminerde tek taraflı bir propaganda ile Türk ulusunu kısırlaştırma amacı güdüldüğü görülmüştür" denilmekte ve seminere doğumun kontrolünü tavsiye eden belirli ülkelerin ilim adamları çağrıldığı halde aksi tezi savunan Türk bilim adamlarına yer verilmediği ileri sürülmüştür. "Emperyalizmin bir oyununun da doğum kontrolünü ileri sürerek az gelişmiş ülkelerin kısırlaştırılmasını sağlamak olduğunu iddia eden bildiri: "Toplumları uzun süre içinde silme gayesi güden bu olumsuz çalışmaları protesto ederiz" sözleriyle son bulmaktadır.

Dönemin önemli eylemlerinden bir diğeri de Temmuz ayında o zaman TİP Milletvekili olan Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılmasının istenmesine karşılık olarak yapılan eylemdir. 8 Temmuz 1967'de "Birinci Uyanış Mitingi" yapılır. Bu mitingde Çetin Altan ve çeşitli kuruluş temsilcileri konuşmuş, gençlik kuruluşları Çetin Altan'ı sosyalist bir milletvekili olduğu için destekleyip savunduklarını açıkça belirtmişlerdir. 21 Temmuz'da Çetin Altan'ın dokunulmazlığı kaldırılır ve gençler konuyla ilgili bir bildiri yayınlar:

> "Büyük Türk Ulusu
>
> Ülkenin kaderi her gün biraz daha karanlığa götürülmektedir.
>
> Asırlar boyu senden yana, senin için düşünen kafaları sinsice ezen, senin için yazan kalemleri hunharca ve rezilce tertiplerle kıran demir ökçe, son günlerde iyice azıtarak şakırtılarını artırmıştır.
>
> Halk düşmanları artık gözden kaçmayan bir küstahlıkla, şımarıklık ve vurdumduymazlık içine düşmektedirler.
>
> Halktan yana hareket güçlendikçe, terörün artması beklenen bir sonuçtur. Bu asla savaş gücümüzü kırmayacaktır.
>
> Senin için her türlü çileyi göze alan gençliğinin en büyük örgütü TMTF'nu yıkmak için soysuzca tertiplere başvuran, temsilcilerimize karakolda kan kusturan, senin adını dünya uluslarının başına iki kere yazdıran ünlü yazar Aziz Nesin'e tüm

> polisleri saldırtan,[306] Ortaçağ kalıntısı zihniyet ve siyasal iktidar bugün senin için yürek ve kafa koymuş bir yazarına, Çetin Altan'a zulmetme ortamını hazırlamaktadır.
>
> Tarih hiçbir zaman halkların ve halktan yana çıkanların yenilgisini yazmamıştır. Senin oylarınla iktidara gelip senden aldıkları gücün seni ezmek için, senin çıkarların aleyhine kullananların büyük gücü olabilir.
>
> Ancak senin nasırlı ellerin ve tarihe altın sayfalar katmış vatan sevgin, imanın vardır. Ve sen nasırlı ellerine basarak karanlığın kenarından doğrulduğun gün Türkiye'nin ve dünyanın kaderi değişmiş olacaktır.
>
> Asla hayalci değiliz. Düşmanın gücünü biliyoruz. Demir ökçenin yapacağı daha büyük kepazeliklere ve zulümlere katlanmak ve karşı koymak için beynimizi ve azmimizi bilemekte, senin oğullarına sahip çıkarak kurduğun Anayasa için direneceğin günü beklemekteyiz.
>
> Mutlu yarınlar Türk Ulusunundur"
>
> Faruk Yalnız (TMTF II. Başkanı) Hasan Yalçın (İTÜTB Başkanı) Sait Bülbül (İYOTOTB Başkanı) Taner Çakıroğlu (İTÜTOTB Başkanı)[307]

Bu arada TMTF Yeddi adil Başkanı Nevzat Yalçıntaş savcılığa müracaat ederek mitinge katılmadıklarını bildirmiştir.

Papa'nın İstanbul'a gelişi de protesto konusu olmuş, "bugün" TMTF Yeddi Adil ve İÜTB Başkanı tarafından kara gün olarak nitelendirilmiş, TMTF binasına siyah bir bez asılmıştır. Binaya asılan pankartlarda "Ey Türk uyan", "Türk'ün Kara günü", "Hükümet erkânı Papanın ayaklarında" sözleri dikkat çekmiş, yayınlanan bildiride de Papa 6. Paul'a "Türk yükseköğrenim gençliği olarak hoş geldin demiyoruz" denilmiştir. TMTF Yeddi adil ve İÜTB Başkanı Ufuk Şehri imzasıyla yayınlanan bildiride "Papanın İstanbul'a gelmeden önce Roma'da verdiği beyanatta İstanbul'u Konstantinopolis olarak adlandırdığı "Ortodoks âleminin merkezi Konstantinopolis'i ziyarete gidiyorum" sözlerini sarf etme cüretini gösterdiği belirtilmekte ve bildiri şöyle denmektedir.

---

[306] 1967 yılının 4 Temmuz Salı günü sabah saat 6.30'da bir minibüs Kadıköy Feneryolu Hatboyu No: 12 adresindeki ahşap evin kapısında durdu. Telsizlerinin ürkütücü hışırtısı arasında yedi polis eve girdi. Bir kaç gün önce (25 Mayıs 1967) Moskova'daki "Yazarlar Kongresi "ne katılıp dönen Aziz Nesin'in bütün kitapları, belgeleri dört saat boyunca arandı. Dosyalandı. Yazarıyla birlikte Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. Aziz Nesin altı saat nezarette kalmış, yedi buçuk saat sorgulanmıştır.

[307] H.Karadeniz, *age*.,s.55

"Ziyaretin asıl gayesi Ortodoks Katolik yaklaşması olduğu halde devlet ve hükümet başkanlarının bu organizasyona yardımcı olmaları, bir papanın ayağına gelerek protokole uygunsuz karşılamaları Türk gurur şeref şahsiyet ve haysiyetini ayaklar altına almak değil midir? Bildiride ayrıca Athenagoras'ın bu ziyaret dolayısıyla kendisini Doğu Roma İmparatoru azametinde gördüğü öne sürülmekte, Karşılama töreni de Atatürk ilkelerine arkadan indirilen bir darbe olarak kabul edilmektedir. [308]

Bir diğer protesto mitingi de Amerikalılar için yapılmıştır. TMTF II. Başkanı, Teknik Üniversite, Teknik Okulu ve Yıldız Teknik Okulu Talebe Birliği başkanları bir basın toplantısı yaparak halkı milli bağımsızlık mücadelesine çağırmışlar, halkın da katılacağı "Amerikalıları Protesto" mitingi düzenlemişlerdir. Başkanlar daha önce Taksim Anıtı'na koydukları çelenklerin polis tarafından kaldırılmasına karşın, 6. Filo'nun bıraktığı çelengi yakmaları üzerine, TMTF II. Başkanı ve arkadaşlarının polis tarafından hırpalanmasını protesto ettiklerini belirtmişlerdir. Amerikan 6. Filosu mensuplarının Taksim Anıtı'na koydukları çelenk bir grup üniversiteli tarafından yakılmış, TMTF ikinci Başkanı dâhil olmak üzere 3 öğrenci nezarete alınmıştır. Olay TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız ile bir grup arkadaşının Taksim Anıtı önündeki 6. Filo'nun çelengine benzin dökerek kibritle çakmaya teşebbüs etmeleriyle başlamış, Gençlerin hareketini önceden haber alarak olay yerinde bekleyen toplum polisi duruma müdahale etmiş ve gençleri cop kullanarak dağıtmıştır. Öğrencilerin bir kısmını yakalayarak polis arabasına götüren toplum polisi tartaklamalarını burada da sürdürmüştür. Olaylar sonunda TMTF II. Başkanı Faruk Yalnız, Hukuk öğrencisi Mustafa Gürkan ve Atatürk Erkek Lisesi öğrencisi Yüksel Yiğit nezarete alındıktan bir süre sonra serbest bırakılmışlardır. [309]

Bu arada önceleri MTTB ile birlikte hatta MTTB'den daha da etkili bir biçimde sözü geçen ve devlet tarafından desteklenen bir öğrenci kuruluşu olan Türkiye Milli Talebe Federasyonunun artık hükümetçe desteklenmediği, özellikle yaşanan son olaylardan ve eylemleri sol görüşe doğru kaydıktan sonra tamamen gözden çıkarıldığı söylenebilir. Federasyon'un bazı belgelerle iddia ettiğine göre, Devlet Demiryolları, Milli Türk Talebe Birliği'ne 60 kişilik tren permisi vermiş aynı şekilde permi isteyen

[308] *Cumhuriyet*, 26/7/1967.
[309] *Cumhuriyet*, 23/6/1967.

TMTF ise "taleplerinin yerine getirilmesine imkân bulamamıştır" şeklinde cevap almıştır. [310]

TMTF bu dönemde, gençlerle birlikte köylüyü de savunmaya çalışmakta, herhangi bir sorununda gidip yerinde inceleme yaparak olayları tespit etmeye uğraşmaktadır. Elmalı'da meydana gelen olaylar neticesinde on üç gün boyunca inceleme yapan gençlik kuruluşlarının temsilcileri bir basın toplantısı düzenleyerek intibalarını anlatmışlar, Elmalı olaylarının basit bir zabıta vakası olmadığını ağaların köylüye ait toprakları elde etmek için hükümet kuvvetlerini baskı ve zulüm vasıtası olarak kullandıklarını söylemişlerdir. TMTF, Teknik Üniversite Teknik Okulu, Yıldız Teknik Okulu ve Ortadoğu Teknik Üniversitesi Talebe Birlikleri temsilcilerinden oluşan Elmalı Araştırma Kurulu üyeleri tarafsız Antalya Valisi Ö. N. Şerif Tüten 'in merkeze alındığını, onun yerine köylüye baskı yapan Ö. N Bozkurt'un tayin edildiğini, kaymakamın kırk günlük mecburi izinle uzaklaştırıldığını, yerine ağaların maşası tahrirat kâtibinin vekil tayin edildiğini, jandarma komutanının merkeze alındığını yerine tayin edilen Yb. N. Çamuşçu'nun ise halka küfredip dayak attığını ileri sürmüşlerdir. Elmalı'da köylüden yana olan avukat, öğretmen, öğrenci, memur ve hâkimlere baskı yapıldığını belirterek "İçişleri Bakanı Faruk Sükan alay edercesine halkı yıldırmak için yolladığı valiyi baskının yapılıp yapılmadığını tetkike memur ediyor" demişlerdir. Gençler ayrıca Faruk Sükan ve Jandarma Genel Komutanlığı'na birer telgraf çekerek Elmalı'daki jandarma komutanının görevinden alınmasını istemişlerdir. [311] Urfa Bölgesinde, Harran ovasında yapılan araştırma ile de ağalık düzenini incelemişler, köylü ve ağa kavgalarında ağaya karşı köylünün yanında yer almışlardır.

Eylül ayına gelindiğinde "Hükümetin manevi şahsiyetini tahkir etmek ve halkı hükümetin kuvvetlerine karşı gelmeye teşvik edici beyanname yayınlamak "suçlarından sanık TMTF'li 12 yükseköğrenim gencinin yargılanmalarına 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlanmıştır. Haklarında 1 yıldan 6 yıla kadar hapis istenen öğrenciler şunlardır: TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy, TMTF II. Başkanı Faruk Yalnız, Hüsnü Temiz Naci Özdemir, Baykan Kalaba, Musa Kazım Sencer, Demir Budak, Zeki Demirtaş, Erol Sönmez, Tuna Öztamur, Şuayip Dilmener, Nazım Durmaz. Öğrenciler ileri sürülen suçu kabul etmemiş duruşma başka güne ertelenmiştir.

---

[310] *Cumhuriyet*, 27/9/1967.
[311] *Cumhuriyet*, 27/9/1967.

Üniversitelerin yeni öğretim yılına girmeleri dolayısıyla *ANT* dergisi gençlik liderlerini toplayarak bir açıkoturum düzenlemiştir. TMTF II. Başkanı Faruk Yalnız, İTÜTB Başkanı Hasan Yalçın, İYTOTB Başkanı Sait Bülbül, İTÜTOTB Başkanı Taner Çakıroğlu ve Fikir Kulüpleri Federasyonu İstanbul sekreteri Veysi Sarısözen gençlik ve yurt sorunları karşısında görüş ve tutumlarını açıklamışlardır. Burada TMTF'nin 1967 yılındaki fikirlerinin anlaşılabilmesi açısından Faruk Yalnız'ın sorulara verdiği cevaplara yer verilecektir. Bu cevaplar aynı zamanda TMTF'nin 1967 yılındaki görüşlerini yansıtmaktadır:

> **"Soru:** Türkiye'de özellikle 27 Mayıs'tan sonra gençlik örgütleri demokratik hayatın başlıca baskı gruplarından biri haline gelmiştir. Bu örgütler gerek öğrencilerin günlük sorunları gerekse toplumun genel sorunları bakımından büyük görevlerle karşı karşıyadır. Bu sorunları ve örgütlerinizin bu sorunlar karşısındaki durumunu açıklar mısınız?
>
> **Faruk Yalnız**: Öncelikle ülkemizin neden geri kaldığını ortaya koymamız gerekir. Ülkemiz eğitim açısından çok geri durumdadır. 1960 nüfus sayımına göre ancak yüzde 39,6 okuma yazma bilmektedir. Bunların bölgelere göre dağılışı Marmara Bölgesinde %52 İstanbul'da %73,4'e kadar yükselirken mesela Adıyaman'da %15,5'e kadar düşmektedir. Okuma yazma oranlarındaki bu adaletsizlik yükseköğretime doğru daha da artıyor. Mesela Marmara Bölgesinde nüfusun binde 97 si yükseköğrenim yapmış iken bu oran Güneydoğu Anadolu Bölgesinde binde 25'e düşmektedir. Sınıflar açısından da aynı adaletsizlik dikkati çekmektedir. İlkokulda okuyanların % 70 ini köylü ve işçi çocukları meydana getirirken üniversitede okuyanların %82'si varlıklı ailelerin yani burjuva saydığımız ailelerin çocuklarıdır. Ayrıca burjuvalar çocuklarını yurtdışında okutmak imkânına da sahiptirler. Son zamanlarda açılan özel yüksekokullar da orta sınıfların çocuklarını istismar edip kazanç sağlamak gayesi gütmektedir. Sınıflar ve bölgeler açısından incelendiği takdirde yüksek eğitimin hükümet ve devlet tarafından benimsenmediği ve bunun birçok huzursuzluklar yarattığı görülecektir. Öğrencinin konut problemi beslenme problemi sosyal problemleri kitap problemi halledilmeden getirilen batı özentisi biçimsel yönetmelikler fakülteleri kaynayan kazan durumuna sokmaktadır.
>
> **Soru**: TC Anayasası halk yararına bir eğitimin gerçekleştirilmesi için gerekli hükümleri getirmiştir. Ancak gelmiş geçmiş iktidarlar anayasaya uygun olarak halk yararına eğitim gerçekleştireceklerine halkçı eğitime her geçen gün yeni darbeler indirmektedir. Eğitim Vakfı bunun son örneğidir. Bu çelişkiyi nasıl yorumluyorsunuz?

> **Faruk Yalnız**: Bugün üniversitelerin üç sorunu vardır 1) Maddi koşullar 2) Yönetmelikler 3) Öğrenimi bitirdikten sonraki problemler… Türkiye bütçelerinden eğitim için tam 3 milyar lira ayrılmaktadır. Bu bütçeden sadece yüksekokullar değil orta ve ilköğretim kurumları da yararlanacaktır. Biz üniversite öğrencilerinin savaşını vermek istersek ya öğretmenlerle ya profesörlerle ya da köylerine ilkokul isteyen köylülerle karşı karşıya geleceğiz. Böylesine bir kısır döngü içerisinde bulunuyoruz. Oysa hasmımız ne öğretmenler ne okulsuz Türk köylüsüdür. Üç milyarlık olanağın geliştirilmesi lazımdır. Yönetmelik ve fakülte içi meseleler tamamen burjuva şartlanması içinde, hocaların şekilde batıya heveslenme neticesi ortaya çıkmaktadır. Öğrenim sonrası problemlere gelince en başta askerlik problemi vardır. Bu konuda araştırmalarımız vardır. Topaloğlu'nun 24 aylık askerliğin 18 aya indirilmesi için bir çabası olmuştur. Ancak bunu durdurmuşlar ve basına intikal ettirmemişlerdir. NATO buna engel olmuştur. Ayrıca askerlik sonrasında iş imkânları da yoktur. Yeni iş alanları yaratılmamaktadır. Bütün bunlar dikkate alınırsa anayasayı uygulamakla zorunlu olanların belirli bir sınıfın yararına anayasaya ihanet halinde oldukları görülür.
>
> **Soru:** Gerek görüş olarak gerekse eylem olarak TMTF ile FKF arasında bir çatışma var mıdır? Bir koordinasyon kurulabiliyor mu?
>
> **Faruk Yalnız**: Büyük bir çoğunlukla birbirine koşut eylemler içinde olduğumuz inancındayız. Ancak bazen bir araya gelemediğimiz için koordinasyon kurulamıyor. Bu da olanaklarımızın yetersizliğinden olmaktadır. Esasen FKF ile birlikler arasında temelde birtakım çatışmalar olması için sebep yoktur. FKF seçimle görüş değiştirmeyen sadece kadro değiştiren bir kuruluştur. Birlikler ise seçim sonucu gerek kadro gerek görüş değiştirmek durumundadır. Ama şu anda üç birlik devrimci eylemlerde bulunmaktadır. FKF ile koşut durumdadır. Teknik Üniversiteye gelen talebelerin birçoğu sosyalist değildi. Ancak son yıllarda Teknik Üniversite Talebe Birliği'nin içine girdiği eylemlerden dolayı bugün yapılan ankette öğrencilerin %94'ünün Türkiye'nin sosyalist yöntemlerle kalkınabileceğine inandığı görülmüştür.[312]

1967'de gençlik artık sosyalist bir bakış açısıyla sosyo-ekonomik sorunları inceleyip kamuoyuna mal etme çalışmaları içine girmiştir. İstanbul Maltepe'de bulunan Singer Fabrikası'nda bir grev yapılmış ve bu grev polisin sert müdahalesiyle kırılmıştır. Polis müdahalesi sırasındaki çatışmada pek çok işçi yaralanır. Yeni yeni sınıfsal bakış

[312] *Ant*, S.44,1967, Üniversite Eki, s.1,2

açısı kazanan gençlik örgütleri grev ile ilgilenmiş, Türkiye'deki Singer damgalı malların kaça üretildiğini, işçiye ücret olarak ne verildiğini ve halka neyin kaç liradan satıldığını uzun uzun anlatan bir broşür hazırlayıp bastırmışlardır. TMTF, İTÜTB, İYTOTB, İTÜTOTB, ve ODTÜÖB'nin hazırladığı broşürde Singer'in Türkiye'deki kazancıyla ilgili verilere rastlanmaktadır. [313]

1967 Ekim ayında tekrar İstanbul'a gelen 6. Filoya karşı eylemlerini gençler Dolmabahçe'de açlık grevi, Amerikan erlerinin görüldüğü yerlerde hırpalanması, şapkalarının toplanması ve kafalarına yumurta atılması biçiminde sürdürmüşlerdir.

Yukarıda kısaca bahsedilen "Özel Okullar Devletleştirilmelidir" yürüyüşü dört teknik üniversite birliğinin maddi olanakları ve TMTF II. Başkanlığı'nın katkısıyla yapılır. Özel okulların hem ticari müessese olmaları hem eğitimi ciddiyetten uzaklaştırmaları resmi okullarda okuyan öğrencileri rahatsız ediyordu. Öte yandan açıkta kalanları destekleyen ve üniversiteye girilmesi için çaba gösterenler de kendileriydiler. Bu nedenle kapatılmasından ziyade devletleştirilmesinin çözüm olacağı kanısına varıldı. Konaklama ve dinlenme yerlerinin tespit edilmesi, yürüyüşe katılacak öğrencilerin belirlenerek geri kalan öğrencilerin de iki hafta sürecek boykota ikna edilmesi gibi pek çok hazırlıktan sonra 7 Kasım'da başlayan yaklaşık 150 öğrencinin katıldığı yürüyüş 13 gün sürerek Ankara'da yapılan mitingle son buldu. Özel okulların basını ilanlarla doldurması neticesinde bu büyük yürüyüş basında pek az yer bulabilmiş, özellikle bazı basın kuruluşları öğrencileri lekelemek için büyük çaba göstermiştir. Yürüyüşü gerçekleştiren öğrenci örgütleri siyasi partilere başvurarak devletleştirme konusunda ne düşündüklerini sormuşlardı. Bu konuya ilişkin mektupta şöyle denmektedir.

> … Partisi Genel Başkanlığına,
>
> 22 Haziran 1965 tarihli *Resmi Gazete*'de ilan edilerek kamulaşan ve Anayasa Mahkemesine başvurma süresi içinde hiçbir parti tarafından ele alınmayan, özel okullar yasası, Türk eğitim ve teknolojik geleceğini yok etme dönemine girmiş bulunmaktadır. Ülkesini seven yükseköğrenim gençliğinin sorumluluğu altında partilerinize başvurarak Anayasanın 39. maddesinin ışığı altında özel okulları devletleştirmek gerekçesiyle konuyu Meclise getirmenizi diliyoruz.

[313] H.Karadeniz , *age*., s.56-57.

> Bu konuyla ilgili düşüncenizi biz yükseköğrenim gençliğine yazılı olarak bildirmenizi bekliyoruz. Cevap alınamayan partilerin bunu olumsuz karşıladıklarını gençliğe ve kamuoyuna duyuracağımızı belirtiriz.
>
> Saygılarımızla,
>
> Faruk Yalnız (TMTF II. Başkanı), Hasan Yalçın (İTÜTB Başkanı), Taner Çakıroğlu (İTÜTOTB Başkanı), Sait Bülbül (İYTOTB Başkanı), Cengiz Haksever (ODTÜÖD Başkanı) [314]

Bu mektuba verilen cevaplarda CHP ve TİP devletleştirmeyi benimsediklerini ifade ederler Güven Partisi, uzun bir cevapla konuyu inceleyeceğini bildirmiş, AP ise yazılı bir cevap vermemiştir. Ancak zamanın Milli Eğitim Bakanı İlhami Ertem ve Devlet Bakanı Seyfi Öztürk özel yüksekokulları devletleştirmenin gereksizliği ve olanaksızlığını ileri sürmüşlerdir. Yürüyüşten sonra TİP bir kanun teklif ederek devletleştirme ister. Aradan yıllar geçecek ve özel okullar zorunlu olarak devletleştirilecek, ancak bu işlem sırasında okullar gerçek değerinin çok üstünde yapılan ödemelerle bir kez daha ticari kâr konusu olacaktır. [315]

TMTF'nin yaşadığı tüm olumsuzluklara rağmen kültür şenliklerinin devam ettiği görülmektedir. TMTF tarafından on bir yıldır düzenlenen uluslararası Üniversite Tiyatroları Festivali, içeriği 1967'de biraz değiştirilerek "Barış Şenliği" adıyla yapılmıştır. 1967 "Evrensel Barış Şenliği" ne bu adın konulmasına sebep özellikle dünyanın gitgide savaşçı bir ruh haline bürünmüş olmasıdır. Şenliğe tiyatro toplulukları ile Fransa, İngiltere, Almanya, İtalya, Yugoslavya ve Brezilya'dan gelen öğrenciler katılmışlar, folklor gösterileri için İsveç, Romanya, Rusya, Polonya, Bulgaristan, Macaristan ekipleri gelmiş, konferanslar vermek üzere Fransa'dan R. Abirached, Valverde, Antoine Vitez, George Michel, İngiltere'den Michael Kustow, İtalya'dan Paola Grassi İstanbul'a gelmişlerdir. Şenlikler 9-19 Ağustos tarihlerinde yapılmış topluluklar, milli kıyafetleriyle Aksaray'dan Taksim'e kadar bir yürüyüş yaparak Cumhuriyet Anıtına çelenk koyup saygı duruşunda bulunmuşlardır. Yürüyüş halk tarafından da ilgiyle izlenmiştir. Bu yıl 12.si düzenlenen şenliklere 15'i yabancı 22 gruptan 172'si kız olmak üzere 540 genç sanatçı katılmıştır.

---

[314] H.Karadeniz , *age*., s. 60.
[315] H.Karadeniz , *age*., s.59-60.

TMTF yayın organı 1967 Kasım ayında çıkarıldığında Nevzat Yalçıntaş'ın yerini yeddi adil başkanı olarak Ufuk Şehri'ye bıraktığı görülür. Derginin 1967 yılı 1 Kasım tarihli sayısının "Gençlik ve Toplumdaki Yeri" Başlıklı ilk yazısı Ufuk Şehri'ye aittir. Şehri yazısında gençliğin milletin geleceğinin garantisi olduğunu ve gençlerin ilk vazifesinin de memleket yönetimine hazırlanmak olduğunu söyler. Ormanların yok edildiğini, daha fazla para kazanmak isteyen sahtekâr zeytinyağı tüccarlarının asılmaları lazım geldiğini, insanların gübre ile ısındığını, vatandaşı kandırmanın politikacılık olmadığını, demokrasinin vatandaşı rey ve vergi makinası olarak kullanmak olmadığını, iktidara gelmek için Türkiye'yi parçalama gayesine matuf cereyanları himaye etmenin vatana ihanet olduğunu, sermayenin yüzde 90'dan fazlasının yabancı grupların elinde olduğunu söyleyerek hükümeti eleştiren Şehri, Türk milletinin insanca yaşama şartlarına ulaşma yolunun Marksist sosyalizm olduğunu iddia edenleri de vatan haini ilan eder.

TMTF eski başkanı Avukat Kemal Kumkumoğlu ise "TMTF ve Yükseköğrenim Gençliği" başlıklı yazısında 27 Mayıs devrimi sonrasında bir arkadaşının "keşke biz de siyasi partilerden bir daha öğrenci kuruluşlarına karışmayacaklarına dair teminat alsaydık" dediğini ve kendisinin de "gerek yok bir daha arı kovanına el uzatmazlar" cevabını verdiğini yazmış, yazının ilerleyen bölümünde bundan beş yıl sonra TMTF binasına el konması konusunu detaylandırmıştır:

> "Bu konuşmalardan beş yıl sonra iş başında bulunan hükümet girdiği yolun üstüne dikilmiş en büyük engel saydığı TMTF'ye devleti elinde bulundurmanın ve hükümet etmenin bütün imkânlarını kullanarak bindirilmiş sivil polis kıtaları ile saldırdı. Ve sonunda bir merkezden hazırlanmış ve ustalıkla uygulanmış bu saldırı ile Türkiye Milli Talebe Federasyonu ele geçirilip hareketsiz hale getirildi ve başına yıllarca uğraşacağı belalar sardı. Bu olaylarda ortaya çıkmış bir gerçeği kesin çizgilerle gözler önüne sermek gerekir. Türk yükseköğrenim gençliği TMTF'ye sahip çıkmamış ve bu uğurda verilen savaşa katılmamıştır. Olayları kendi dışındaymış gibi izlemiş ve bunun sonucunda da soğuk bir kış günü cılız ve fakat yiğitçe verilmiş birkaç direniş özlenen başarıyı sağlamaya yetmemiş ve kırılmıştır. Ve şimdi Türkiye Milli Talebe Federasyonu'na ve onun ilerici, devrimci, yurtsever politikasına gönüllerini ve yıllarını vermiş sayısız genç insan Cağaloğlu'nda sönmüş bir arı

> kovanı gibi boş ve hareketsiz, heybetli binayı hüzünle seyretmektedir"[316]

1965 yılında Süleyman Demirel liderliğinde Adalet Partisi mutlak çoğunlukla seçimleri kazanınca CHP'nin ortanın solu politikasını dahi Moskova'nın yolu olmakla suçlayan bir zihniyet iktidar olmuştu. Artık hükümet tarafında olmayan herkes komünistlikle suçlanıyor, hükümetin yanlış politikalarını eleştirenler komünist yaftası altında halkın gözünden düşürülmeye çalışılıyordu. Çok geçmeden baskı ve sindirme politikası faaliyete geçirilir. Türk ceza Kanununun 141 ve 142.[317] Maddeleri bu doğrultuda araç olarak kullanılmaya başlanır. Ancak AP iktidarının bu tutumu üniversite gençliği ve aydınlar arasındaki sosyalist yükselişi durduramadığı gibi, aksine belki de hızlandırmıştır. Bu durum ülkede, sonuçları çok pahalıya mal olacak bir istikrarsızlık yaratır. Üniversiteler bu ortamda işgal edilir, anarşi bu ortamda doğar ve 12 Mart muhtırası bu ortamda hazırlanır. 1960'ların sonlarına yaklaşırken yukarıda anlatılan nedenlerle ülkedeki sol fikirleri yok etmek ve Türkiye siyasal hayatını 1950'lerin "lekesiz" rengine taşımak olanaksızdır artık:

> 1960'larda siyasal planda sosyalizmin, düşünce planında da Marksizm'in ya da Marksizm'den esinlenmiş birtakım tezlerin üniversitelere egemen olması henüz yeterince analiz edilmemiş bir husustur. Soğuk savaşı en abartılı boyutları içinde yaşamış ve yaşatmış çevreler bunu bir takım iç düşmanların yerli ve yabancı ajanların saf ve temiz üniversite gençlerinin beyinlerini yıkamak için kurdukları bir tuzak olarak değerlendirdiler. Çıkarları da bunu gerektiriyordu. Nasıl savaş enflasyonu çok partili hayata geçilirken bir reaksiyon cephesi oluşturduysa, Menderes dönemi enflasyonu da çeşitli yollarla yeni zenginler cephesi yaratmış ve mevcut zenginleri de daha zengin kılmıştı. Bu cephenin davası analiz değil haşin bir sınıf kavgasıydı. Gerçekçi bir toplumsal analiz ve buna dayanan demokratik bir açılım onların kültür geleneklerine tamamen yabancıydı. Milli

[316] Kemal Kumkumoğlu, "TMTF ve Yükseköğrenim Gençliği", *Devrim Gençliği*, S.1, 1967 s. 7

[317] Madde 141/1. fıkra: Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmaya veya memleket içinde müesses iktisadi veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmeye matuf cemiyetleri her ne suret ve nam altında olursa olsun kurmaya tevessül edenler veya kuranlar veya bunların faaliyetlerini tanzim veya sevk ve idare edenler veya bu hususta yol gösterenler sekiz yıldan on beş yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar. bu kabil cemiyetlerin birkaçını veya hepsini sevk ve idare edenler hakkında ölüm cezası hükmolunur. Madde 142/1. fıkra: Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmaya veya memleket içinde müesses iktisadi veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmek veya devlet siyasi ve hukuki nizamlarını topyekun yok etmek için her ne suretle olursa olsun propaganda yapan kimse beş yıldan on yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

> değerlerimize öz kültürümüze yabancı birtakım kökü dışarıda ideolojilerin ülkede nasıl bu kadar hızla yayıldığına şaşırmakta haklıydılar. Onlara göre çözüm kolaydı: Faşist İtalya'dan ağırlaştırarak alınmış olan ceza kanunumuzun ilgili maddeleri ödünsüz ve acımasızca uygulanmalıydı. Oysa tablo bu kadar basit değildi. 1960'larda yükselen sosyalizmi sadece üniversiteleri etkilemekle kalmamış, Türk-İş'in bölünmesine ve güçlü bir devrimci sendikanın doğmasına taban oluşturan işçi kesimleri, sivil ve askeri bürokrasinin bir kısmı, öğretmenler sendikası, liberal meslek kuruluşları(barolar, mimar mühendis odaları, Tıp Ziraat ve Orman mühendisleri odaları vb.) tümüyle ve seçim yoluyla devrimci yönetimlerin kontrolüne geçtiler. Hatta emniyetçiler içinde bile devrimci bir grup (Pol-Der) oluştu. 1968'e gelince ülkede halk ayaklanması söz konusu olmamakla birlikte ilk bakışta Fransa'dakine benzer bir devrim havası esiyordu. [318]

Tanıl Bora ise bu dönemi, dönemi yaratan sebepleri ve sonucunu şöyle değerlendirmiştir:

> "Komünizmle mücadele dernekleri anti-komünist şiddet işlevini 1960'ların ikinci yarısında ülkücülerle ve Milli Türk Talebe Birliğiyle paylaşır. Milliyetçi-muhafazakâr öğrencilerin çatı örgütü hüviyetindeki MTTB son derece keskin bir şiddet dili kullanır. 1968 yılındaki 'Şahlanış Mitingi' bildirisi açıkça 'Türkiye'yi bir Kore, bir Vietnam, bir Küba haline sokmak istemenin fatura bedeli hayattır. Böylesine ham hayallere kapılanlara vatanımızda hayat hakkı yoktur. Tanımayacağız' ihtarında bulunur. 1996-97'de Kültür Bakanı 2015'de TBMM Başkanı olacak olan MTTB Başkanı İsmail Kahraman, bu ihtarı şöyle teyit eder. 'Karşımıza kim çıkarsa çıksın ezeceğiz ve tepeleyeceğiz. Artık kimseye ihtar da yapmayacağız. Anarşi çıkaranlara fiili mukavemette bulunmamızın zamanı gelmiştir, hatta geçmektedir. Karşımıza çıkanlar kara cübbeli ilim yobazları dahi olsalar tepeleyeceğiz. Mini etekli fahişelerin giriştikleri yürüyüşlere göz açtırmayacağız. İmanlı yumruğumuz, Allahsız komünistlerin beyninde patlayacaktır.'"[319]

[318] T.Timur, *age*., s. 271-272
[319] Tanıl Bora, *Cereyanlar*, İstanbul, 2017, s. 296

Görüldüğü gibi 1967 yılında biraz itibarını kaybetmiş, sürekli mahkemelerle uğraşmış, protestoları, bildirileri ve yürüyüşleri durmak bilmemiş, bunlara rağmen turizm ve kültür faaliyetleri devam etmiş ancak bu konulardan bahsedilecek fazlaca mecra bulunamamış bir TMTF ile, kuruluşundan bu yana ilk kez karşılaşılmaktadır. Bunda büyük pay kuşkusuz ki, okuyup bilinçlenen gençlerin artık göze görünür işler yapmak istemesi, bunun paralelinde de hükümet ile ters düşmesi ve bu yüzden örgütün itibarının bilinçli olarak azaltılması yatmaktadır.

2.2.5. 1968 ve Sonrası

1968 yılından itibaren, aslında Sencer Güneşsoy Döneminde yeddi emine tesliminden sonrasında da denilebilir, Türkiye Milli Talebe Federasyonunun uzun süren davalar, tutuklamalar ve çıkan ikilikler sonucunda eskisi gibi Talebe Birlikleri ortak görüş altında bir araya gelememiş, bu sebeple Federasyonun Birliklerden meydana gelen bir kuruluş olma ve aynı dili konuşanların bir araya geldiği bir örgütlenme durumu söz konusu olmamıştır.

> "Türkiye'nin 68'i işçilerin köylülerin, şoförlerin, kapıcıların, çobanların, sanatçıların yani maddi ya da maddi olmayan emeğiyle geçinen her kesimden kadın ve erkeklerin meydanlara döküldüğü bir süreçti. Bu süreci şekillendiren ilişkiler ve çelişkiler ağı, Türkiye toplumunun neredeyse 50 yıldır süregelen suskunluğunu bozmuş, onu içine çekildiği kabuğundan çıkarmış, ulusal bir şenlik yürüyüşünü başlattı. Zamanın gençlik kuşağı ezilenlerini bu yürüyüşün içine çekerek büyütmek istedi. Bununla beraber üniversite öğrencilerinin Türkiye'nin 1968'inda özel bir yeri vardı. Zira yollara düşen emekçi sınıflar yürüyorsa gençler koşuyorlardı. Emekçi sınıflar safa geçiyorsa gençler en öne fırlıyordu. Emekçi sınıflar sadece yeryüzünü istiyor, gençler gökyüzünü de istiyordu"[320]

TMTF'nin tam olarak kapatılmasının ne zaman olduğu konusunda farklı kaynaklarda farklı tarihler verilmektedir 72 yılında bir gazetede 3 yıl önce kapatıldığı

[320] Gökhan Atılgan "68'in Kapıları" *Türkiye'nin 60'lı Yılları*, (Haz. Mete Kaan Kaynar) İstanbul, 2017 s.319.

söylenmekte iken çoğu yerde 12 Mart Muhtırası ile diğer tüm derneklerle birlikte kapandığı bildirilmektedir. Ancak kesin olan bir şey vardır ki son olaylardan sonra ne kongre veya başkanlık seçimiyle ilgili bir habere ne gazetelerde ne de Federasyon yayınlarında rastlanmayacaktır. Son genel Başkan Sencer Güneşsoy tarafından verilen bilgiye göre kendi başkanlığı sonrasında bir daha kongre toplanamamış kongre gerekli zamanda toplanmayınca da tüzük gereğince Federasyon kendiliğinden fesih olmuştur.

Bu tarihten sonra edinilen bilgiler aşağıda kronolojik olarak verilecektir.

68 yılı Mart ayı sonlarında Başkentte bulunan mesleki, öğrenci ve devrimci kuruluşların bir komite meydana getirmeleri ve irtica görünüşlü bütün hareketlere karşı koyma kararı almaları söz konusudur. 27 Mayıs Milli Devrim Derneği, TÖS, TÖDMF, DİSK, TMTF, TMGT başta olmak üzere 20 kuruluştan meydana gelen komite irticai hareketlere karşı devamlı işbirliği kararı almış ve bir bildiri yayınlamıştır. Hedefin tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye'nin kurulması için Türk halkına düşman bütün güçlere karşı mücadele olduğu belirtilen bildiride, inançlı bütün vatandaşlar yılmaz ve bükülmez mücadeleye davet edilmekte, zaferin müspet düşünceli Atatürkçülerin olacağı ve yüce Türk halkının kaderini gölgeleyen bu musibetler zincirini kıracağı söylenmektedir. [321] 1965'ten beri irticai faaliyetler artarak devam etse de bu birleşmeyi gerektiren asıl sebebin TMGT'nin 16. Genel Kurul toplantısı olduğu söylenebilir. Nisan ayında gerçekleşen TMGT 16. Genel Kurul toplantısı sıkı güvenlik tedbirleri arasında yapılmış, kongre süresince kendilerini mukaddesatçı gençler olarak tanıtan bazı öğrenciler devamlı olarak kongre salonunun kapısını zorlamışlar bu yüzden zaman zaman çatışmalar meydana gelmiştir. TMGT Genel Başkanı Alp Kuran milli mücadele sırasında Atatürk'e Bolşevik diyen zihniyetin bugün gene karşılarına çıktığını, bugünkü iktidar sahipleri faşist bir anlayış içerisinde olduklarını söylemiştir. Kongre 12 kişilik TMTF yeddi adil heyeti, Ankara'daki TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy'un bir üst mahkemeye itirazı üzerine beş saat geç başlamıştır. Güneşsoy'un itirazı kabul edilerek TMTF yeddi adil heyeti salondan çıkarılmıştır. TÖDMF yönetim kurulunun teklifi ve oy çoğunluğu ile TMGT'ye asil üye olmuştur. Bunu üzerine TÖDMF Genel Başkanı Prof. Bahri Savcı yaptığı konuşmada kurula teşekkür etmiştir. CHP Genel Başkanı İsmet İnönü kongreye gönderdiği başarı telgrafında "Devrimci Türk gençliğinin örgütlendiği TMGT son genel kuruluna katılamadığım için üzgünüm.

[321] *Cumhuriyet*,31/03/1968.

Örgütünüzün bugüne kadar yaptığı bilinçli ve başarılı çalışmaları devam ettirmesi Atatürk devrimlerine güç kazandıracaktır. Ve sizin cephenizde gedik açmak isteyenlerin çabaları sonuçsuz kalacaktır" demiştir. TMGT başkanlık seçimlerinde 5. Turda 75 oydan 61'ini alan Kazım Kolcuoğlu genel başkanlığa seçilmiştir.

Türkiye Devrimciler Güç Birliği adına Ankara'da bir basın toplantısı düzenleyen TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy, Fikir Kulüpleri Federasyonu Genel Başkanı Doğu Perinçek, Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Bilal Moğol ve Hacettepe Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Tevfik Akoğlu 29 Nisan'da Zafer Alanı'nda yapılacak miting hakkında bilgi vermiş, iktidarı ve düzeni suçlamışlardır. Kuruluş başkanları ortak demeçlerinde 27 Mayıs devrimiyle kavuşulan fikir özgürlüğü ve anayasal düzenin tekrar faşizan tehditlerle karşı karşıya geldiğini ileri sürmüş, sağ kuruluşlar tarafından düzenlenen şahlanış mitinglerini "kuduruş mitingi" olarak kabul ettiklerini söylemişlerdir. Ortak demeç: "Gençlik karşısındaki yeni hedeflerin bilincindedir. Türkiye'yi geri bırakılmış bir yarı sömürge haline getiren Amerika ve yedeğindeki NATO emperyalizmi ve onun içerideki işbirlikçileri karşılarında Türk gençliğini bulacaklardır. Türk gençliği tam bağımsız, gerçekten demokratik, laik sosyal hukuk devletini gerçekleştirecektir" sözleriyle devam etmiştir. Türkiye Devrimciler Güç Birliğinin 29 Nisan günü saat 15:00'te Zafer Alanı'nda düzenlediği mitingde Aziz Nesin, İlhan Selçuk, Kamil Karavellioğlu, Bahri Savcı, Türkkaya Ataöv, Günseli Özkaya, Sencer Güneşsoy; halk ozanlarından Kul Hasan, Kul Ahmet ve Hüseyin Çırakman birer konuşma yapmışlardır. Türkiye Devrimci Güçler Birliği'nin kuruluşunda yer alan DİSK, Siyasal Bilgiler Öğrenci Derneği ve ODTÜ Sosyalist Fikir Kulübü yöneticileri ise öncesinde ortak bir bildiri yayınlayarak 29 Nisan'da düzenlenecek mitinge katılmayacaklarını açıklamışlardır. Üç kuruluş buna gerekçe olarak TİP milletvekili Çetin Altan'a konuşmacı olarak yer verilmemesini göstermiş ve güç birliğinde kalan diğer kuruluşları halktan yana olmamakla suçlamışlardır. [322]

MTTB'nin artık tamamen AP tarafında rol oynadığı TMTF'nin de hükümetin tam karşısında olduğu bu dönem, daha önce de belirtildiği üzere, MTTB ve TMTF'nin birbiri ile sürekli kavga halinde olduğu dönemdir. 60'larda pek çok alanda birlikte hareket edilerek savaşımların birlikte verilmesine rağmen MTTB artık 28 Nisan anma törenlerine dahi katılmamaktadır. Nitekim TMTF'ye bağlı öğrenciler 28 Nisan

[322] *Cumhuriyet*, 28/4/1968.

olaylarının 8. yıldönümü dolayısıyla caddelere "Devrimci gençlik 28 Nisanı 1960 ruhuyla kutluyor" yazısını yazıp yol boyunca duvarlara pankartlar astıkları sırada MTTB'li gençlerin saldırısına uğramışlar, içlerinden bir kişi de yaralanmıştır. Olayların büyüdüğü sırada yetişen toplum polisi gençleri ayırmış ve doğması muhtemel daha üzücü olaylar önlenmiştir. Ege Üniversitesi Fen, Tıp, Ziraat fakülteleriyle İzmir Ticari İlimler Akademisi öğrencileri Çankaya, Konak ve Fevzipaşa Bulvarı'na "Laik devlet", "Milli Petrol", "Anayasa ilkelerine vergi kesen zihniyetin karşısındayız" ve "Satılmayan basını selamlarız" yazılarını yazıp aynı konudaki pankartları duvarlara astıkları sırada karşıt görüşlü bir grubunu tepkisi ile karşılaşmışlardır. Ellerinde benzin şişeleri bulunan AP'li ve MTTB'li gençler pankartları yırtıp caddelerdeki yazıları benzinle silmeye başlayınca kavga çıkmış, her iki taraf birbirine girmiştir. Bu sırada bir AP'linin kullandığı taksi eski İTİA Talebe Cemiyeti Başkanı Aydın Erten'e çarparak yaralanmasına sebep olmuştur. Bu arada Milli Türk Talebe Birliği 28 Nisan Olayları'nın yıldönümü dolayısıyla yayınladığı bildiride "Üniversite öğrencilerinin büyük bir kısmının katıldığı 28 Nisan olayları bir gençlik hareketidir; bu olayların sevabı vebali o günün gençliğine aittir. Ne irtica yaygaraları ne de Marx, Mao ve Lenin sloganları gelişimi durduramayacaktır" demektedir. 29 Nisan Olayları'nın yıldönümü dolayısıyla başkentte düzenlenen bu miting sırasında polise mukavemet ettikleri iddiasıyla 56 öğrenci nezarete alınmıştır. 49'u delil yetersizliğinden serbest bırakılmış, diğer 7 öğrenci adliyeye sevk edilmiştir. Bu 7 öğrenci de geç saatlere kadar süren duruşmaları sonunda serbest bırakılmışlardır. TMGT TMTF ve diğer öğrenci birlikleri tarafından yayınlanan bildirilerde 28 Nisan Olayları'nın yıldönümünde düzenlenen yasal törenin "Gerici ve ümmetçi saldırganlar tarafından dağıtılmak istendiği bildirilmiştir. Bildiride ayrıca polisin görevini yapmadığı, Amerikan uşağı saldırganları himaye ettiği, hatta zaman zaman onlarla beraber devrimci gençliğe ve halka saldırttığı öne sürülmektedir. Ankara Hukuk Fakültesi Talebe Derneği Başkanı Kemal Çevik ise öğrenci kuruluşlarını rejimi tehlikeye sokmakla suçlamıştır. 29 Nisan anma töreni için "Karnaval" kelimesini kullanan Çevik, konuşmacıları da ağır dille suçlamış, "Bütün bu olayların müsebbibi olarak TİP'i görüyoruz" demiştir. Mitingde TİP ve CHP'li gençlerin işbirliği yaptıklarını iddia eden Birlik Başkanı MTTB'yi de suçlamış, yakasında bozkurt rozeti taşıyanların birlik bahçesindeki Turan Emeksiz büstünü muhafaza etmelerine şaştığını söylemiştir. Türkiye Yükseköğrenim Gençliği Atatürkçüler Teşkilatı Genel Başkanı Mustafa Özen mitingde dağıtılan beyannamelerle ilgili olarak basına verdiği yazılı demecinde "Komünist uşaklarına sesleniyoruz. Burada

sol oyunlarınız sökmeyecektir. Size son sözümüz özlemini duyduğunuz sol ülkelere gidiniz" demiştir. [323]

Yukarıdaki haberin de gösterdiği gibi artık Ankara Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti Başkanı ile TMTF aynı safta değildir. Federasyona bağlı birlikler, birliklere bağlı cemiyetlerin söz konusu olduğu bile şüphelidir. "TMTF artık kimin hangi birlik ve cemiyetlerin federasyonudur? Hangi birlikler federasyona bağlıdır, ne zaman seçim yaparlar" soruları artık cevapları havada kalan sorular olmaya başlamıştır. Ancak şöyle ki halen TMTF ile ilgili görülen haberler CHP çizgisinden kopulmadığının özellikle bu tarihlerde -66 sonrası demek daha doğru olacaktır- TİP ile Fikir Kulüpleri ile de yakınlaşıldığı göze çarpmaktadır.

Bu arada TMTF'de halen iki başkan vardır. Bazı haberlerde TMTF Başkanı Sencer Güneşsoy bazı haberlerde Ekrem Özer olarak karşımıza çıkmaktadır. Dava sonuçlanmadığından olsa gerek görülen haberlere dayanarak varılan nokta şudur ki her iki temsilci de farklı gruplarda Federasyon temsilcisi olarak çalışmaktadır. 67-68 yılı öğretim yılı sonunda pek çok fakültede çıkan olaylar ve kavgalar sonucu protesto amaçlı boykot kararları alınmış, boykot komiteleri kurulmuş pek çok öğrenci Fen, iktisat, Hukuk, Tıp fakültelerinde derslere girmemiştir. Bu konu ile ilgili olarak boykotu destekleyen TMTF'de Genel Başkan olarak Ekrem Özer'in adı görülmüş, Özer "meseleyi halletmek için öğrenci teşekküllerini öğrenci temsilcilerini ve boykot komitelerini müşterek toplantıya çağırdık" demiştir. Özer bu toplantının amaçları arasında, taleplerin belirli hale getirilmesi, kısa vadeli isteklerin fakülte yönetim kurulları tarafından hemen halledilmesi, uzun vadeli istekler için ise çalışmalara başlanması, zamanın gereksiz yere uzatılmamasını saymaktadır. "Fakir ve yoksul Türk milletinin parası ile kurulmuş olan üniversitelerde meydana gelebilecek herhangi bir tahribat Türk öğrenim gençliğinin eseri olmayacaktır. Biz federasyon olarak bu gibi hareketi tasvip etmiyoruz" diyen federasyon başkanı dış sızmalar konusunda da: "Boykot halindeki öğrencilerin endişesinden istifade etmek isteyenler olabilir ve bunu bir istismar vasıtası yapabilirler. Bu sızmalar ideolojik ve siyasi partililer tarafından da olabilir. Bunlara meydan vermeyeceğiz" demiştir. Diğer taraftan *federasyon başkanı* konunun halledilmesi için öğrenci teşekkülleri tarafından yapılacak çalışmalara katılacaklarını ve MTTB'den bu konuda herhangi bir davet alınmadığını belirtmiş, Fen,

[323] *Cumhuriyet*, 1/5/1968.

iktisat, Hukuk, Tıp ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesi öğrenci teşekkülleri ile boykot komitelerini toplantıya davet etmiştir. [324]

Haziran ayında yayınlanan haberlerde başkan olarak Ekrem Özer'in ismi geçerken Temmuz ayından itibaren yine Sencer Güneşsoy ismiyle bir haberle karşılaşılmakta, habere göre, Türkiye Milli Talebe Federasyonu Genel Başkanı Sencer Güneşsoy ve Genel sekreteri Bedri Demir düzenledikleri basın toplantısında federasyonun Sakarya Caddesi'ndeki genel merkezinin meçhul kişiler tarafından soyulduğunu, halı, radyo teleks makinası, 900 lira para ve bazı kıymetli evrakların çalındığını iddia etmişler ve durumu polise bildirdiklerini söylemişlerdir. Yine olayın hemen ertesinde Türkiye Milli Talebe Federasyonu Genel sekreteri Bedri Demir'in TRT Genel Müdürlüğü önünde 15 kişilik bir grubun hücumuna uğradığı ve dövüldüğü haberi verilmektedir. Aynı şekilde Gültepe semtinde halkı uyandırma toplantısı düzenleyen TMTF Bölgesel Yürütme Kurulu üyelerinden Süleyman Genç, Aydın Erten, Beyazıt Aykut ve TÖS Sekreteri İrfan Tan da AP'li oldukları öne sürülen bazı kişilerin hücumuna uğramışlardır. Saldırı ile ilgili olarak bir basın toplantısı düzenleyen Süleyman Genç, "Gültepe Belediye Başkan'ının militanları olduğunu tespit ettiğimiz ağzı içki kokan kalabalık bir grup konuşmamızı yarıda keserek bize küfretti. Arkadaşlarıma saldırdı ve benim de gördüğünüz gibi kaşımı patlattılar. Ne kadar saldırgan olurlarsa olsunlar bu düzenin değişmesine engel olamayacaklardır" demiştir. [325]

TMTF'nin İTÜ Öğrenci Birliği ile birlikte bir Barış Şenliği düzenlendiği gazete haberleri arasında görülmüş ancak Barış Şenliği'ne gelen 25 yabancı öğrencinin sınır dışı edildiği bildirilmiştir. Sencer Güneşsoy'un kendi grubu tarafından düzenlendiğini beyan ettiği ve İçişleri Bakanlığı tarafından yasaklanan ve TMTF ve İTÜ Öğrenci Birliği tarafından düzenlenmiş olan Evrensel Barış Şenliği için gelen çoğu Fransız kız olan gençler hakkındaki karar siyasi polis tarafından zararlı faaliyetleri görüldüğü gerekçesiyle alınmıştır. Yaşları 22 ile 32 arasında değişen gençlerden yirmisi karayoluyla Edirne'ye götürülmüş ve Bulgaristan üzerinden sınır dışı edilmiştir. 3'ü kız beş Fransız öğrenci ise uçakla Fransa'ya gönderilmiştir. Bu durum artık hükümetin TMTF veya benzer ideolojideki kuruluşlar tarafından düzenlenen kültürel aktivitelere bile tahammülünün kalmadığını göstermektedir.

---

[324] *Cumhuriyet*, 17/6/1968.
[325] *Cumhuriyet*, 5/7/1968

Ağustos ayında Ege Yükseköğrenim Gençliği'nin Amerikan 6. Filo'nun gelişini protesto etmek amacıyla düzenlediği "Tam Bağımsız Türkiye" mitingi kanlı geçmiş, öğrencilerden Aycan Şenergün sırtından Rasim Kutlu da kaburgalarından ve başından yaralanmış, 8 kişi ise çeşitli yerlerinden taş ve sopalarla hafif yaralar almışlardır. Miting ve gösteriler sıkı emniyet tedbirleri altında başlamış, yürüyüş sırasında polis arabaları gençleri izlemiştir. Ellerinde bayrak ve pankartlarla 9 Eylül Meydanı'ndaki TMTF binası önünden yürüyüşe geçen gençler Fevzipaşa Bulvarı yoluyla Cumhuriyet Alanına gelmişlerdir. Yürüyüş sırasında "Tam bağımsız Türkiye Ne Amerika Ne Rusya" diye bağıran gençler "Ankara'nın Taşına Bak" türküsünü de değiştirerek şu şekilde söylemişlerdir.

"Şu Egenin taşına bak
Amerikan İşine bak
Uyan uyan fakir halkım
Şu düzenin işine bak
Ankara'nın taştır yolu
NATO üssü sağı solu
Türkiye'den üsler çıksın
Yoktur bunun başka yolu"

Bu sırada ellerinde sopalar olan küçük bir grubun " Satılmışlar Moskova'ya diye bağırması alandaki gençlerin ve halkın bir kısmının tepkisiyle karşılanmıştır. Sopalı grubun üzerine hücum eden mitingci gençlerle birlik olan halk taş ve sopalılarla kıyasıya bir kavgaya girişmişlerdir. Polisin ancak cop kullanarak bastırabildiği kavgada iki öğrenci bıçakla yaralanarak devlet hastanesine kaldırılmışlardır. Toplantının daha ilk dakikalarında barikat kurmuş olan toplum polisinin arkasına geçen karşı grup daha önceden hazırladıkları patlayıcı maddeleri miting alanına atmışlardır. Bunun üzerine başlayan karşılıklı yuhalamalar uzun süre devam etmiştir. Askeri birliklerin polis ve atlı polisin kordon altına aldıkları Cumhuriyet alanında iki grup tekrar çatışmaya başlayınca 8 kişi çeşitli yerlerinden yaralanmıştır. Kanlı olayların büyümesine ramak kaldığı bir sırada bir subay karşı grubun arasına girerek "lütfen sakin olun size kimsenin zararı dokunmuyor demiştir. Karşı grup bunun üzerine "ordu ordu çok yaşa" diyerek tempo tutmuştur. Miting sonunda gençler tekrar yürüyüşe geçerek TMTF binasının bulunduğu

9 Eylül Meydanın'a gelmiş ve dağılmışlardır. TMTF Bölgesel Yürütme Kurulu'na bağlı öğrenci kuruluşlarının şehrin çeşitli semtlerine astığı pankartlar muhafazakâr kuruluşlar tarafından yırtılmak istenince öğrenciler buna mani olmuşlar yırttırmamışlardır. Bu sırada öğrencilerle çevre illerden geldikleri öğrenilen kişiler arasında münakaşalar olmuşsa da büyümeden önlenmiştir. Öğrencilerin astıkları pankartların ilginçleri şöyledir: "Hatırla beni İstanbul'da akan kanda sen vardın. Şimdi nasıl olur da habersiz gelip demir atarsın" "Güle güle 6. Filo Allah kavuştursun sayın ilgililer" "Yine geldin, buradayız" Karşıt görüşlü öğrencilerin pankartlarında ise " Mao'nun piçleri," "NATO'ya bağlıyız" "Komünistlere ölüm" yazıları yer almaktadır. [326]

Amerikan 6. Filosu'na bağlı savaş gemilerinin milli kurtuluş günlerinde İzmir'e gelmesini protesto amacıyla Ege yükseköğrenim gençliğinin "Tam Bağımsız Türkiye" mitinginde başlayan kanlı olaylar uzun sürmüş yine saldırıya uğrayan iki üniversiteli daha ağır yaralanarak hastaneye kaldırılmışlardır. TMTF ve TMGT öğrenci kuruluşları düzenledikleri ortak basın toplantısında saldırganların AP militanı olduklarını öne sürerek İzmir Valisi'ne şiddetle çatmışlardır. Bu arada 8 öğrenci olaylarla ilgili olarak nezaret altına alınmış, Ankara ve İstanbul'dan gelen arkadaşları ile gece gazinoya kahve içmeye giden TMTF Bölgesel Yürütme Kurulu Başkanı Yalçın Dağgüden ve Ramazan Süslüoğlu ile dokuz misafir öğrenci gazinoda sopalı baskına uğramıştır. Emniyet Müdürlüğüne 200 metre mesafedeki gazinoya baskın yapan sopalı kırk kişi, Yalçın Dağgüden ve Ramazan Süslüoğlu'nu başlarından ağır şekilde yaralamıştır. Kavgada Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Bilal Moğol da hafif şekilde yara almış ve tedavisi ayakta yapılmıştır. Kafa travmasına uğradığı doktorlar tarafından belirtilen ve durumu tehlikeli bulunan Dağgüden polise verdiği ifadede gerici gençlerin saldırısını yönetenlerin AP Gençlik Kolları Genel Başkanı Kemal Kalkanlı MTTB İzmir Başkanı Hüseyin Conduroğlu ve TMTF II. başkanı Ömer Barutçu olduğunu bildirmiştir. Gazinodaki arbededen hemen sonra olay yerine gelen polis arabaya binip kaçan gençleri takip etmiş fakat yakalayamamıştır. TMTF Bölgesel Yürütme Kurulu Başkanı Yalçın Dağgüden hastanede gazetecilere şunları söylemiştir: "TMTF'ye bağlı kuruluşların İstanbul'daki temsilcilerini İzmir'e davet ettik. İcap ederse İstanbul'dan ve Ankara'dan arkadaşlarımızı getireceğiz. Bu hareketlerin sonu gelmezse Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak can ve mal güvenliğimizin sağlanmasına dek hareketlerimize devam edeceğiz. Bu hareketin İzmir'de düzenlendiğini tahmin etmiyorum. Sadece sahneye

[326] *Cumhuriyet*, 30/8/1968.

koyanlar İzmir'den ve Ankara'dan tutulmuş kimselerdir. Güney Deniz Saha Komutanı'nın meseleyi daha yakından inceleyerek bu duruma müdahalesini arzu etmekteyiz. Polis Türkiye Cumhuriyetinin tüm vatandaşlarının koruyucusu durumunda olmalıdır. Güçlüyüz diyenlere karşı söyleyeceğimiz tek söz biz kanunların çerçevesinde hareket ettikçe onlardan daha güçlü olacağız demek olacaktır."[327]

Çok büyük bir kalabalıkla başarılı bir miting yapan İzmir Yüksek Tahsil Gençleri Amerikalı denizcilere karşı aldıkları pasif direnme kararını da tam uygulamışlardır. Gece sokaklarda ufak gruplar halinde dolaşan öğrenciler Amerikalı erlerin şapkalarını almışlar ve "go home" diye bağırarak tezahürat yapmışlardır. Amerikalı erler gençlerin bu hareketlerine hiç mukabelede bulunmamışlar ve bu yüzden de polise Amerikalılar ile ilgili bir olay intikal etmemiştir.

Yine bir gazete haberine göre "İlerici gençliğin ufak gruplar halinde dolaşmasını fırsat bilen gericiler, İzmir Kordon'da yakaladıkları bu gençleri zaman zaman 30-40kişilik gruplar halinde sopalarla dövmüşler ve kanlı olayların devamına sebep olmuşlardır. Bu olaylar sırasında hafif yaralanan ve üstleri başları yırtılan TMTF'li öğrenciler hastane ve nöbetçi eczanelerde ayakta tedavi görmüşlerdir. TMTF'li öğrenci liderleri kardeşin kardeşe vurmasına polisin müdahalesi için yetkililer ile sık sık toplantılar yapmışlar ve olay çıkan yerleri polise kendileri ihbar etmişlerdir. Tam kadro ile sabaha kadar görev yapan polis iyi bir çalışma düzeni ile daha da büyümek istidadı gösteren olayları kısa zamanda müdahalesi ile önlemiştir. Başlayan olaylar sırasında bir sendikaya ait çeşitli araçlarla bilek kalınlığında sopaların getirildiğini ve TMTF lokalinin *gericiler* tarafından işgal edileceğini de öğrenen üniversite gençliği saldırıdan korunmak için federasyon binası içinde tertibat almışlardır. Kısa zamanda federasyon önüne gelen toplum polisi de emniyet tedbiri olarak çevreyi kuşatmıştır."Bir başka haberde de TMTF ve TMGT ile bağlı kuruluşlar yaptıkları ortak basın toplantısında, polisin kanun çerçevesi içinde hareket etmeyen kişilere seyirci kaldıklarını belirtmişlerdir. Daha önce polisin düzeni sağladığı konusunda verilen haber bu defa polisin seyirci kaldığı verilmiştir. Konu ile ilgili dönemin TMTF Başkanı Güneşsoy bir süre sonra polisin artık müdahaleden vazgeçtiğini ve bu sokak kavgalarının önlenemez hale geldiğini bildirmiştir. Habere göre Gençler Vali Namık Kemal Şentürk'ün "Güçlüyüm kuvvetliyim kanuna karşı çıkan her şeyi ezerim" sözünü yerine

[327] *Cumhuriyet*, 31/8/1968.

getirmediğini bildirdikten sonra: "Endişelerimizi daha önceden ilgililere duyurmuştuk, bilindiği gibi sayıları pek az olan bazı kişilerin saldırısına uğradık. Bunların tümü AP'nin satılmış militanlarıdır. Bir genç arkadaşımız polislerin gözü önünde bıçaklandı, Bir diğeri gece gazinoda saldırıya uğradı. Şerefli bir Türk subayını feci şekilde dövdüler. Eli sopalı kişilerin öğrencilikle ilgisi yoktur. Tekrar ediyoruz tümü AP militanlarıdır. İşte bu kişiler gençlik maskesi altında MTTB'yi cinayet yuvası haline getirmişlerdir[328] sözlerini eklemiştir.

TMTF'ye bağlı öğrenci kuruluşları Güney Saha Deniz Komutanına, yaralanan arkadaşlarının kanlı gömleklerini verdikleri söylenen başka bir habere göre ise Amirale verilen gömleğe "Sayın Amiral verdiğiniz teminat yetmedi" yazılı bir bant da konulmuştur. Gençler Vali Namık Kemal Şentürk'ü makamında bulamadıkları için palmiye dalına sarılı ve üzerinde "Vali aldığınız tertipler bu neticeyi verdi" yazılı kanlı gömleği vilayet merdivenlerine bırakmışlardır.

Kasım ayında yine öğrenciler arasındaki bir kavga haberi ile karşılaşılmaktadır. Haberlere göre kavga, MTTB'lilerin üniversite içinde devrimcileri suçlayan bir bildiri yayınlamak istemeleri yüzünden çıkmıştır. Bazı öğrenciler bildiri yayınlayanlara engel olmak istemişler ve taraflar arasında kavga başlamıştır. Gazetelere sarılı sopalar birdenbire ortaya çıkmış ve taraflar arasında kavga büyüme eğilimi göstermiştir. Ancak orada bulunan Merkez Konseyi Başkanı Kemal Bingöllü ile MTTB'li bir dernek başkanı araya girerek olayın büyümesini önlemişlerdir. İstanbul Üniversitesi rektörü Egeli kendilerine gece öğretimi yapması konusunda muhtıra veren TMTF Başkanı Ekrem Özer ile Direniş Komitesi üyelerine "Gece öğretimi için yer, öğretim üyesi, araç ve fakültelerin özel şartlarının yerine getirilmesi gerekir. Önemli olan çok değil, istenilen nitelikte öğrenci yetiştirmektir" demiştir.

Yine aynı dönemlerde TMTF, İÜTB ve YOTB tarafından bir Milli Hedefler yürüyüşü düzenlenmiş, üniversite bahçesinde başlayan yürüyüş Divanyolu Karaköy, Dolmabahçe Gümüşsuyu güzergâhını izleyerek Taksim'e devam etmiş; gençler burada yaptıkları konuşma sonrası dağılmışlardır. TMTF Genel Başkanı Ekrem Özer yürüyüşün ana hedefinin aşırı akımları milli çizgiye getirmek olduğunu söylemiştir. Milli hedefler bildiride şöyle özetlenmektedir. "Teknik ve ağır sanayide en kuvvetli

[328] *Cumhuriyet*, 31/8/1968.

olmalıyız, milletçe çağların üstüne geçecek bir kalkınma hızı kazanmalıyız, Ahlakçılık ülkücülük ve milliyetçilik en büyük kudret ve kuvvet kaynağımız olsun."[329]

1968 sonuna gelindiğinde artık Üniversite öğrencileri arasındaki gruplaşmaların ateşli silahlar safhasına geldiği görülmektedir. Edebiyat Fakültesi Talebe Cemiyeti Başkanı Hüseyin Korkmaz Çavuşoğlu, TMTF 'li Nurettin İspir ile fakülte kapısı önünde cereyan eden tartışmada tabancasını çekmiş 4 el ateş ederek kaçmıştır. Öğrenciler arasında panik yaratan olay sırasında kurşunlar kimseye isabet etmemiş, taşa çarparak seken bir kurşun İspir'in sol bacağını sıyırmıştır. Emniyet Müdürlüğü'ne getirilen Nurettin İspir hayatının tehlikede olduğunu kendisine pusu hazırlandığını daha önce bu konuda savcılığa başvurarak bilgi verdiğini söylemiştir. İspir ayrıca Çavuşoğlu'nun Edebiyat Fakültesi Dernek Başkanı olmadığı halde her yerde kendini öyle tanıttığını açıklamıştır. [330]

1968 yılı bir yandan Ekrem Özer diğer yandan Sencer Güneşsoy'un mahkemelik durumdan ötürü kendilerini TMTF Başkanı olarak gördüğü ayrı ayrı faaliyetlerde bulunması ile geçmiş, TMTF'li öğrenciler arasında Güneşsoy ve Özer taraftarları olarak ciddi bir kutuplaşma baş göstermiştir. Tahmin ediyoruz ki mahkeme durumunun sonuçlanmamasından dolayı dünya gençlerinin en hareketli dönemi olan 68 yılında TMTF bu durumdan dolayı itibarını kaybetmiş ve bölünmüş olduğundan yeterli faaliyet alanı bulamamıştır. TMTF'ye ait herhangi bir yayın organı ya da faaliyet raporuna ulaşılamayan bu yılın gelişmelerini Sencer Güneşsoy kendisiyle yapılan görüşmede:

> "Ekrem Özer'in başkanlığı hiçbir zaman meşru olmadı. TMTF Federasyon olarak kapatılmadı sadece İstanbul'daki binası mühürlendi ve alındı. Ankara'da faaliyetler mitingler hiç durmadı sürekli devam ediyordu. Federasyonun trafik kursları, turizm kursları hakikaten siyasete karışmayan kurumları faaliyetlerine devam ettiler. Ankara'da Federasyon'a karşı hiçbir güç yoktu. İşçiler bile grev yaparken ne olur gelin diye bizi çağırılardı. Olaylı kongreden sonra hakkımda 48 dava açıldı. İzinsiz bildiri yayınlama Halkı isyana teşvik… hepsinden beraat ettim. Ancak bu süreçte hem maddi destek alamadığımız hem de bu dava süreçleri dolayısı ile yayın organı çıkartacak durumumuz yoktu" [331]sözleriyle anlatmıştır.

[329] *Cumhuriyet*, 20/11/1968.
[330] *Cumhuriyet*, 26/121968.
[331] Sencer Güneşsoy ile yapılan 31/05/2018 tarihli telefon görüşmesinden alınmıştır.

Nitekim Sencer Güneşsoy'un da belirttiği gibi 1969 yılının Ocak ayında Yargıtay 2. Hukuk Dairesi TMTF Başkanlığına Ekrem Özer'in getirilmesi için İstanbul 19. Asliye Hukuk Mahkemesinin verdiği kararı oybirliğiyle esasen bozmuştur. Yargıtay'ın bozma kararından sonra TMTF'nin tekrar el değiştireceği ve Sencer Güneşsoy grubuna verileceği davacı vekilleri tarafından ifade edilmiştir. [332] Ancak Güneşsoy bu dönemde mezun olduğunu belirterek "artık öğrencilik bitmiş, silahlı çatışmalar artmış, ortam bozulmuş elimizde ne maddi imkân ne de federasyonu yeniden canlandıracak enerjimiz kalmıştı, o nedenle bir daha kongre toplamaya yeltenmedik. Ben zaten 69-71 arasında Yedek Subay olarak askerliğimi yaptım" [333]demiştir.

Yargıtayın kararına rağmen Kasım 1969 tarihinde Ekrem Özer Başkanlığında TMTF tarafından yayımlanan *Büyük Türkiye* adlı tek sayılık bir dergi görülür. Buradan çıkan sonuç Özer ve grubunun Yargıtay kararına rağmen bir şekilde desteklenerek halen TMTF başkanı gibi davranmakta olduğudur. Bu da daha önce iddia olunan devlet tarafından desteklenerek başkanlığa getirilmesinin bir sonucu olarak düşünülebilir. Sencer Güneşsoy'un devreden çıkmasıyla da artık tüm haberlerde genel başkan olarak sadece Özer'in adı geçmektedir. Ekrem Özer dergide, Türkiye'de kavram enflasyonu bulunduğunu, millet ve milliyetçilik gibi kavramların da bu enflasyondan nasibini aldığını belirterek: "Beynelmilel bir akıma inanmış ve bunun şartlarını yerine getirmekle birinin ben 'Milliyetçiyim' diyebilmesi veya en son tek hür ve müstakil Türk Devleti Türkiye'nin temellerine dinamit koymak isteyen bölgecilerin ve mezhepçilerin de milliyetçiyim diyebilmesi tamamen bu sebepledir. Bazıları da bir azınlık kompradorunun paravan adamlığını yapmaktadır. Buna rağmen millet menfaatlerine uygun hareket ettiğini söyleyebilmektedirler. Ne gariptir ki ithalat ve ihracat dalavereleriyle her gün orta büyüklükte bir kasabayı inşa edecek parayı ceplerine indiren kompradorlar, işbirlikçileri, azınlık artıkları biz milliyetçiyiz diyebilmektedirler" sözleriyle milliyetçiliğin ülkede yanlış anlaşıldığını söyler.[334] Yine Özer "Düzende Bozukluk" adıyla yazdığı yazısında da, medeni ülkelerin tarihte kalan problemlerinin bugün hala Türkiye'de aşılmaz bir dağ görünüşünde olduğunu, bu problemlerin halledilmemiş olma nedeninin çeşitli siyasi çevrelerin tembelliklerinde, hasis

[332] *Cumhuriyet*, 19/1/1969.
[333] Sencer Güneşsoy ile 8 Ocak 2018 tarihinde yapılan telefon görüşmesinden alınmıştır.
[334] *Büyük Türkiye*, İstanbul, 1969, s. 1

çıkarlarında cahilliklerinde ve gayrı milli oluşlarından kaynaklandığını söyler. Özer'e göre Batı sadece şekil olarak anlaşıldığından fikir olarak Batılılaşmak şeklinde kendini gösteren hareket dejenere olmuş asıl büyük sanayi inkılabının treni bu yanlış anlamadan dolayı kaçırılmıştır. Türkler için tek yol olduğunu bildiren Özer o yolun da mevcut iktidar sahibini, iktidar yarışçılarını ve anasırı bertaraf ederek devlet mekanizmasının başına kendilerinin geçmesi olduğunu belirtir.[335]

Yine bu yılın başlarında daha önce detayların verildiği Cumhuriyet Alanı'nda düzenlenen "Tam Bağımsız Türkiye" mitinginde çıkan kanlı olaylarla ilgili olarak TMTF ve ona bağlı öğrenci kuruluşları temsilcileri bir basın toplantısı düzenler ve bu toplantıda "Saldırganları koruyan İzmir Valisini, Emniyet Müdürünü ve Toplum Polisi Şefini ve Hükümet Komiserini mahkemeye vereceklerini bildirirler.

AP Genel Başkan Yardımcısı İsmet Sezgin, İstanbul'da TMTF Başkanı Ekrem Özer'e makamında yaptığı bir ziyaret sırasında Taksim olaylarında AP'ye mensup bir takım kişilerin rol oynadığı yolundaki bir iddiaya "AP bir kitle partisidir, eğer varsa fertlerin bazı suçları partiye mal edilemez. Adalet Partisi hiçbir zaman anarşiden ve kanunsuzluktan yana olmamıştır. Karşılığını vermiştir. Sezgin Taksim olaylarıyla ilgili olarak "Böyle bir suça iştirak etmiş olan şahısların partiden uzaklaştırılmaları gerekmez mi?" şeklindeki bir soruyu, " Eğer her önüne gelen partilerden atılırsa hiçbir partide adam kalmaz" diyerek cevaplamıştır. İsmet Sezgin Taksim'deki tahrikçi güçler konusunda aşırı solun, aşırı hareketlerini örnek göstermiş, ancak aşırı sağı kanuni bir yürüyüşü saldırıya iten güçler hakkında hiçbir bilgisi olmadığını söylemiştir.

İmran Öktem'in [336] cenaze töreni sırasında gericilerin çıkardığı olayları [337] protesto için yurdun 8 farklı yerinde yürüyüşler düzenlenmiş ve bildiriler yayınlanmıştır. İzmir'de TMTF, Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu ve Fikir Kulüpleri İzmir Sekreterliği'nin düzenlediği yürüyüş olaysız geçmiştir. "Kahrolsun irtica, kahrolsun yobazlar" diye bağıran gençlerin yürüyüşü sırasında AP il Merkezi ile İzmir Müftülüğü önünde sıkı emniyet tedbirleri alınmıştır. Antalya, Isparta, Bursa, Nevşehir, Ceyhan, Elbistan, Nallıhan ve Çorlu'da da adliye mensupları ve avukatları

[335] Ekrem Özer, "Düzende Bozukluk", *Büyük Türkiye*, İstanbul, 1969, s.3
[336] Nurcular ve irtica ile savaşmış, laikliği savunmuş 1967 yılında adli yıl açılışı konuşması ile sağ cenahta şiddetli bir yankı uyandırmış Yargıtay eski Başkanı.
[337] 3 Mayıs 1969 İmran Öktem'in Ankara Maltepe Camiindeki cenazesi sırasında bir grubun Allahsızlar 'ın namazı kılınmaz diye gösteri yapması ile başlayan olaylardan söz edilmektedir.

birer sessiz yürüyüş yaparak saldırıyı kınamışlardır. Bazı yürüyüşlere halk ve öğrenciler de katılmışlardır.[338]

1969 yılı Ekim ayında Ankara 5. Asliye Hukuk Mahkemesi 6 öğrenci kuruluşu hakkında siyasetle uğraştıkları gerekçesi ile kapatma kararı verir. İstanbul'da haklarında kapatma kararı verilen TMTF, İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliği, Maçka Teknik Okulu Talebe Birliği ile Yüksek Teknik Okulu Talebe Birliği mahkeme kararına karşı Yargıtay'a başvururlar. Bu arada TMTF Başkanı Ekrem Özer kararın kaldırılması için Milliyetçi Hareket Partisi nezdinde teşebbüse geçtiklerini bildirir. TMTF Genel Başkanlığı adına Başkan Ekrem Özer'in Yargıtay Hukuk Dairesi Başkanlığına sunulmak üzere Ankara 5. Asliye Hukuk Hâkimliğine verdiği itiraz dilekçesinde bir genel başkanın şahsi davranışının federasyonu bağlamayacağı belirtilmekte ve Tamamen belirli bir kişinin şahsen ihdas ettiği bir fiil Federasyon Hükmi şahsiyetini ilzam etmeyecektir denmektedir. TMTF'nin itiraz dilekçesinde ayrıca gelişen sosyal düzen içinde derneklerin belli ölçüler içinde siyaset yapabilecekleri öne sürülmekte, bilim adamlarının bu konu ile ilgili çalışmalar yaptığı ifade edilmektedir. [339]

Daha önce birkaç makaleye yer verdiğimiz 1969 yılında Federasyon tarafından yayınlanan Büyük Türkiye mecmuası, daha önceki yayın organı olan *Devrim Gençliği* veya *TMTF Gazetesi*'nden farklı olarak haberlere veya TMTF tarafından yapılanlara yer vermemekte, bunun yerine daha sosyolojik bir tabanda yazılmış pek çok makale içermektedir. Bu makalelerin hepsinden burada alıntı yapmak mümkün olmadığından başlıklar ve yazar adları verilerek genel bir görüş sağlanmıştır. Bu arada şunu da belirtmek gerekir ki bu dergi tamamen Ekrem Özer ve grubunun ürünü olup Sencer Güneşsoy ve kendisinin meşruluğunu kabul eden delege ve birliklerin herhangi bir ilgisi bulunmamaktadır.

Yukarıda kısaca değinilen genel başkan'ın (Ekrem Özer) "Düzende Bozukluk" başlıklı makalesi dışında TMTF Eğitim Komisyonu Başkanı Remzi Özdemir (Baltaoğlu)'in Türkiye tarihini Osmanlı'dan günümüze anlattığı "Büyük Türkiye Projesi" adlı makalesi, Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu tarafından yazılmış "Tarih İçinde Türk Milletinin Yeri" adlı yine tarihsel bir makale, Faruk K. Demirtaş'a ait "Dilimiz" ve "Özel Yüksekokullar Meselesi" adlarında iki ayrı makale yer alır. Dr. Necmettin

[338] *Cumhuriyet*, 8/5/1969.
[339] *Cumhuriyet*, 4/10/1969.

Hacıeminoğlu "Milli Eğitimimizin Milli Olmayan Tarafları" Ord. Prof. Dr. Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu "Türk Medeniyetinin Bir Karakteri Olarak Teşkilatçılık" Dr. Mehmet Eröz "Toprak Reformu Meselesine Sosyolojik Bir Bakış" ve "Millet Ve Türk Milletinin Yapısı" adlı makaleleri ile dergiye katkıda bulunmuşlardır. Tarık Buğra tarafından yazılmış "Kültür Emperyalizmi", Prof. Dr. Sabahaddin Zaim'in yazdığı "Türkiye'nin İktisadi Gelişmesinde İşgücü Meselelerinin Önemi", Prof. Nihat Keklik'in "Türkiye'de Din Hayatı", Karadeniz Teknik Üniversitesi İktisat Bölümü asistanlarından Özcan Bolcan'a ait "Ortak Pazara Geçiş Döneminde Türkiye" İşletme iktisadı uzmanı Enis Öksüz'ün "Ortak Pazar Meselesi" başlıklı yazısı dergide yer alan diğer makalelerdir. Son olarak Prof. Dr. Oktay Aslanapa "Anadolu'da Türk Mimarisinin Gerçek Kaynakları" adı altında Türkiye'deki tarihi eserleri tanıtan geniş bir yazı ile derginin yazarları arasında yerini bulur. [340]

1970 yılına bakıldığında TMTF ile ilgili çok fazla habere rastlanmamakla birlikte daha önce kapatılma haberlerinin görülmesine rağmen halen TMTF adı altında bir kuruluşun var olduğu anlaşılmaktadır. Ancak herhangi bir kongre, başkanlık seçimi, ya da başkanının kim olduğuna dair bir bilgiye rastlanmamaktadır. Yayınlanan haberlerden kuruluşun şu ana kadar sözü edilen Türkiye Milli Talebe Federasyonu ile farklı ideolojilerde olduğu ve tamamen milliyetçi ve hükümeti destekleyen bir çizgide olduğu görülmektedir. Nitekim bunu kanıtlayan ilk haber Ankara Hukuk Fakültesi tarafından düzenlenen "Anayasaya Saygı Yürüyüşü" sonrasında TMTF'nin tepkisidir. Yurdun dört köşesinden gelen binlerce öğrenci, çok sayıda öğretim üyesi, çeşitli sendika temsilcileri ve halkın katılımı ile gerçekleşen yürüyüş Hukuk Fakültesi önünde başlamış Anıtkabir'de sonlanmıştır. Ankara Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Uğur Alacakaptan, İstanbul Hukuk Fakültesi Dekanı Orhan Aldıkaçtı, Hacettepe Üniversitesi Rektör vekili Prof. Nusret Fişek, ODTÜ Rektör Vekili Prof. Erdal İnönü ve Siyasal Bilgiler Dekanı Prof. İlhan Unat başta olmak üzere İstanbul'dan gelen Prof. Tarık Zafer Tunaya, Aytekin Ataay, Ümit Doğanay, Murat Sarıca ve yüzlerce öğretim üyesi kortejin en önünde yürümüşlerdir. Arkalarında ise Üniversite Asistanlar Sendikası'nın bütün şubelerinin üyeleri yer almıştır. Daha arkada ise Dev-Genç üyeleri, sendikalar, fakülteler ve halk yerlerini almışlardır. İlahiyat fakültesi yürüyüşe katılmamıştır. Dev-genç genel başkanı Atilla Sarp yaptığı konuşmada 27 Mayıs'tan 10 yıl sonra başımızda gene DP'nin faşist iktidarına benzeyen bir iktidar var" demiştir. Gençler Sarp'ın

[340] Ayrıntılı bilgi için bkz. *Büyük Türkiye,* TMTF yayını, İstanbul 17/11/1960.

hoparlörlerle söylediklerini tekrarlayarak devrim andı içmişlerdir. Bu arada Uğur Alacakaptan iç hoparlörle yürüyüşün bittiğini ve gençlerin dağılması gerektiğini söylemiştir. Gençler iktidar ve sömürücüler aleyhinde sloganlar attıktan sonra dağılmışlardır. Bu konu üzerine TMTF genel başkanı ve genel sekreteri imzalarıyla Anayasa yürüyüşünü kınayan bir bildiri yayımlamıştır. Bildiride " anayasaya saygısızlığın tam içinde olanların miting ve yürüyüş düzenledikleri" iddia edilmektedir.

Yine farklı bir haber TMTF'nin ülkücü milliyetçi safta MTTB ile birlikte yer aldığını kanıtlar niteliktedir. İstanbul Üniversitesi'nin 3 gün kapanmasına sebep olan olaylarda Yusuf İmamoğlu adlı öğrenci iki farklı tabancadan çıkan kurşunla öldürülmüştür. Bazı görgü tanıklarının verdikleri bilgiye göre 30 kişilik bir grupla Çapa'dan edebiyat fakültesine giden Yusuf İmamoğlu imtihan vizelerini yaptırdıktan sonra üçüncü kata çıkmıştır. Üst kat koridorunda Vural Yıldırımoğlu, Yusuf Kürkçü ve başka üç arkadaşı ile karşılaşan İmamoğlu, silahını çekmiş ve ateşlemiştir. İlgililer Yusuf'un havaya ateş ettiğini söylemişlerdir. Vural Yıldırımoğlu ve Yusuf Kürkçü'nün bulunduğu iddia edilen gruptakiler İmamoğlu'nun ateş etmesi üzerine silahlarını çekmişler, karşılıklı düello başlamıştır. Bu sırada İktisat fakültesinde de Çapa'dan bazı öğrencilerin sağa sola ateş ettikleri, merkez binadaki bu olayın Edebiyat Fakültesi'ndeki olaya paralel olduğu da belirtilmiştir. Silahlı çatışmadan sonra açık olmamasına rağmen İstanbul Üniversitesi hukuk, iktisat tıp fakültelerinde de dersler yapılamamış Komandolar üniversite bahçesinde ve koridorlarda "Başbuğ Türkeş" "Kan kan kan", "Yusuf için intikam" sloganları ile gösteri yapmışlardır. Olayla ilgili soruşturma neticesinde, Vural Yıldırımoğlu ile Yusuf Kürkçünün yakalanması için bütün polis birimleri seferber edilmiştir. Yusuf İmamoğlu'nun iki ayrı tabancadan çıkan kurşunla öldürüldüğü, polisin yaptığı ilk araştırmadan meydana çıkmış, bazı tanıkların bilgilerine de başvurulmuş, silahların bu iki öğrenci tarafından kullanıldığı ileri sürülmüştür. Soruşturmayı yapan kişilerden sızan haberlere göre Edebiyat Fakültesi'nde meydana gelen kanlı çatışmada ilk silah kullananın Yusuf İmamoğlu olduğu öğrenilmiştir. Yusuf'un öldürüldüğü koridorda bulunan silahın da aynı öğrenciye ait olduğu ihtimali üzerinde durulmaya başlanmıştır. Kanlı olayların soruşturmasını sürdüren kişiler vizeleri yaptırmak için fakülteye giden Yusuf İmamoğlu'nun diğer katlara çıkmasının nedenini, bulunan silahın bu öğrenciye ait olup olmadığını kesin olarak ortaya çıkaramamışlardır. Silahlı çatışmada ölen Yusuf İmamoğlu'nun Türk bayrağına sarılmış cenazesi morgdan alınarak TMTF binasına getirilmiş ve arkadaşları tabutu başında

saygı duruşunda bulunmuşlardır. TMTF, MTTB ve Ülkü Ocaklarına bağlı gençler cenazede bulunacaklarını bildirmişlerdir. [341]

Edebiyat Fakültesindeki çatışmada öldürülen Yusuf İmamoğlu'nun cenazesi törenle kaldırılarak memleketi olan Bursa'ya götürülmüş, Emniyet Müdürlüğü de katil zanlısı olan dört kişiden Ali Menekşe'nin yakalandığını açıklamıştır. MHP'li komandoların askeri bir disiplin içinde yönettikleri cenaze töreni sırasında içişleri bakanı ile başbakan anarşiyi önlememekle suçlanmış, hükümetin yok olduğu bildirilmiştir. Ülkü ocakları ile TMTF tarafından ortaklaşa düzenlenen törenin İstanbul'daki kısmı Sirkeci'de sona ermiş, bayrağa sarılı tabut eller üzerinde arabalı vapura girerken limanda bulunan bütün gemiler 10 dakika kadar siren çalmışlardır. Yusuf İmamoğlu'nun tabutu saat 11:00'da Cağaloğlu'ndaki TMTF binasından alınmıştır. Burada yapılan konuşmalarda İmamoğlu'nu komünistlerin öldürdüğü ileri sürülmüş, intikam alınmak üzere ant içilmiştir. Yol boyunca dağıtılan "Büyük Türk Milletine çağrı" başlıklı bildirilerde Yusuf İmamoğlu'nun katili olarak 11 kişinin adı verilmiştir. Bildirilerde hükümete çatılarak "Önümüzdeki günler büyük olaylara gebedir. Uyan teşkilatlan ve bizim ile beraber ol. Hükümet var deme. Hükümet yoktur." denmektedir. [342]

MTTB, Yüksek öğretmen okulu talebe cemiyeti, Ülkü ocakları ve TMTF ayrı ayrı yaptıkları basın toplantıları ile "Olayların ve Yusuf İmamoğlu'nun öldürülmesinin komünist tertibi olduğunu" iddia etmişler içişleri bakanıyla, rektör ve dekanları suçlamışlardır. İstanbul Ülkü Ocakları ayrıca 11 kişilik bir isim listesi vererek cinayetin solcu, komünist dedikleri bu kişiler tarafından işlendiğini bildirmişlerdir.[343] Dev-Genç ve devrimci öğrenci örgütünün olaylarla ilgili olarak yayımladıkları bildiride sağcı grubun aynı anda iktisat, fen edebiyat ve kimya fakültelerinde saldırıya geçtikleri ve siyasi iktidarın iktisadi buhranı örtbas edebilmek için cinayetler tezgâhladığı ileri sürülmüştür. Bildiride devamla gerici unsurların üniversitelere saldırılarının dayanılmaz bir hal aldığı belirtilerek "Şayet devrimciler bu saldırılara karşı bir taarruzla cevap verirlerse bu meşru savunmadan başka bir şey olmayacaktır" demişlerdir.

Bu haber ile artık TMTF'nin 1970 yılında Ülkü Ocakları ile aynı çizgide olduğu görülmektedir. Basın bültenleri aynı ideolojide olup kendi saflarında olan arkadaşları

[341] *Cumhuriyet*, 10/06/1970.
[342] *Cumhuriyet*, 11/6/1970.
[343] *Cumhuriyet*, 10/6/1970.

için ortak bir cenaze töreni düzenlemektedirler. Nitekim temmuz ayında gazetede yer alan haber de bunun kanıtıdır. "TMTF Genel Başkanlığını MHP'li öğrencilerin adayı kazandı" başlıklı haberde "Erzurum'da çalışmalarına devam eden Türkiye Milli Talebe Federasyonu 22. Genel Kurulu'nda genel başkanlık için yapılan seçimi Milliyetçi Hareket Partili gençlerin adayı olan Soner Kahraman kazanmıştır. Gergin bir hava içinde yapılan seçimler sırasında bir ara çıkan tartışma, polisin müdahale etmesi sonunda yatıştırılmıştır. TMTF yeni genel başkanı Soner Kahraman yapılan üç tur sonunda da çoğunluğu sağlayamamış ancak dördüncü turda sonuç alınabilmiştir. TMTF 22. Genel kurulunda ikinci başkanlık ve yönetim kurulu üyelikleri henüz belli olmamıştır" denmektedir. [344]

Bu arada yine gazetelerde yayınlanan bir başka habere göre TMTF Eski Başkanı Ekrem Özer'in şenlik parasını usulsüz harcadığı ve zimmetine para geçirdiği iddia edilmiştir. Ekrem Özer'in zimmetinde TMTF'ye ait para bulunduğuna dair yapılan iddia ile birlikte, Uluslararası Kültür Şenliği için Turizm Bakanlığından alınan 80 bin liranın da yolsuz şekilde kullanıldığına dair fotokopiler yayınlanmıştır. Kabataş Erkek Lisesi Müdürü Adnan Dinçer'in imzasını taşıyan bir yazıda, kültür şenliğine katılan 600 kişinin Kabataş Lisesi'nde 15 gün süre ile kaldıkları, fakat okul pansiyonuna hiçbir ücret ödenmediği, oysa Turizm Bakanlığı'ndan bu iş için sağlanan 34 bin 700 liranın ise sahte fatura ile bir otele ödendiği belirtilmektedir. Turizm Bakanlığı Bölge Müdürü'nün imzasını taşıyan ikinci bir fotokopide ise, bakanlığın yaptığı fatura ödemelerinin yerleri gösterilmekte, Zümrüt adında bir otele 34 bin 700 liralık bir ödeme yapıldığı, yemek ödemelerinin ise 40 bin lirayı aştığı görülmektedir. CKMP'ye olan yakınlığı ile tanınan Ekrem Özer'e Erzurum'da karşı çıkan sağcı öğrenci liderlerinden Nurettin İspir'in yaptığı açıklamaya göre, yukarıda adı geçen otelden alınan sahte fatura yanında birçok yolsuzluk olayları daha mevcuttur. Savcılığın durumu ihbar kabul ederek harekete geçmesini isteyen Nurettin İspir, Erzurum'daki kongrenin MHP'li delegelerin yönetiminde yapıldığını, Ekrem Özer'in bu partinin ileri gelenlerinin direktifi ile ibra aldığını, gerçekte ise kongrenin gayrimeşru olduğunu ve Ekrem Özer'in zimmetinde TMTF'ye ait para bulunduğunu söylemiştir. [345]

[344] *Cumhuriyet*, 27/7/1970.
[345] *Cumhuriyet*, 7/8/1970.

Çalışmanın giriş bölümünde belirtildiği gibi yeddi emine tesliminden sonra TMTF faaliyetleri hakkında çok fazla kaynağa ulaşılamamıştır. 68 yılında hiç olmamakla birlikte 69 yılında yukarıda değinilen *Büyük Türkiye* adlı derginin tek bir sayı olarak çıkarıldığını görülmektedir. 1971 yılına gelindiğinde *Gençliğin Sesi* adı altında Mart 1971 tarihli bir dergiye ulaşılmıştır. Özel sayı olarak çıkarılan derginin kapağında o dönemki TMTF Genel Başkanı adına rastlanmamakla birlikte Sahibi TMTF adına Genel Sekreter "Devlet Bahçeli" olarak görülmektedir.[346] İleriki sayfalarda yazmış olduğu yazısıyla dönemin Genel Başkanının TMTF As Başkanı adı kullanılarak "Selahattin Albayrak" olduğu öğrenilmektedir. Derginin "Başlarken" adlı ilk bölümünde şu sözlere değinilmiştir.

> "Demokrasinin ve hür insan haklarının savunucusu olmayı milletin milli varlığına olan saygının bir ifadesi saymakta olan teşekkülümüz rejime saygılı ve onun bekası için sayfalarını Anadolu topraklarındaki hür hava kadar hürriyetçi kılan yayın organına sonsuz bir borçluluk duymaktadır.
>
> Diyebiliriz ki :
>
> Harflerle sözcüklerle yücelen güçlenen ve perçinlenen bir hürriyet duvarı anarşizm ve satılmışlığa karşı durdu. Bu karşı duruş rejime saygılı, devletin bütünlüğünü seven Türk basınının milli esastan yana olan bekleyişi, nöbetidir.
>
> Bunun yanı sıra :
>
> Hadiseleri alevlendirip ülkeyi batmışlık yaygarasına büründürmek, vatandaşı isyan bayrağı altında yola düşürmek sevdalıları da çirkin kalemleriyle kusuntu kürsülerinde yerlerini almışlar.
>
> İnanıyoruz ki :
>
> Hürriyetler insanlar için var olmuş ve de insan hürriyetini kısıtlayan rejim ve anlayışların bizim topraklarımızda yeri yoktur. Kardeşi kardeşe düşürüp ülkeyi kana bulamak isteyen rejim düşmanları umduklarını bulamayacaklardır. Bizden başka olanlar, bizim sorunlarımızı ancak istismar ederler.
>
> Bu anlayışladır ki :
>
> Sorumsuz davranan kalem ve yayın organlarını milli gerçeklere sahip çıkma savaşına bir defa daha davet ederiz."

[346] Devlet Bahçeli'den farklı aracılarla pek çok kez yapılan randevu taleplerine rağmen karşılık alınamamış, bu nedenle tarafından dönemi ile ilgili bilgi alınması söz konusu olamamıştır.

Dönemin başkanı Selahattin Albayrak "Üniversite ve Yüksekokullarımız" adıyla yayınladığı yazıda son iki yıldan beri Ankara, İstanbul ve İzmir'de bulunan üniversite ve yüksekokullarda silahlı anarşinin kol gezdiğinden, aşırı solcular için hiçbir tedbir alınmadığından, üniversite ve yüksekokullardaki idarelere bağlı bulunan lokanta, kantin ve depoların solcu militanlar tarafından zorla ele geçirildiğinden üniversiteler ve yüksekokulların Marksistlerin silah deposu ve karargâhları haline getirildiğinden bahseder. TMTF olarak yüksek tahsil gençliği adına, "başta yeni hükümetimiz olmak üzere bütün sorumluları kamuoyu önünde bu gerçeklere eğilmeğe ve Türk devletini ve Türk müesseselerini yıkmayı hedef alan Marksist yuvaları en kısa zamanda temizlemeye" davet eder. [347]

Devlet Bahçeli de "Önce Eğitim Reformu" başlıklı yazısında yine Türkiye'nin son senelerde meydana gelen anarşist hareketlerle iç huzursuzluğa, bununla birlikte iktisadi ve sosyal bunalımlara girdiğine işaret eder, gençliğin üniversitelerde yapılacak eğitim reformu isteklerinin bazım kurum ve kişilerce istismar konusu olarak yurt bütünlüğünü parçalayıcı, milli birliği bozucu ve devlet bağımsızlığını yıkıcı istikametlere yöneltildiğini söyler. Bahçeli'ye göre bugün üniversitelerimizde normal öğretim yapılmamakta, okuma özgürlüğü ve güvenliği rejim ve Türklük düşmanı anarşistlerce yok edilmektedir. Bunun için ilk olarak milli bir eğitim planı hazırlanması gereğinden bahseden Bahçeli yazısında, "bu milli planda Doğu'dan Batı'dan gelen tüm etkilerden uzak ulusal yaradılışlı ve tarihimize uygun bir kültür" olması gereğinden bahsetmektedir. Türk gençliğine milli kültürü milli ahlakı Türklük şuur ve ülküsünü aşılayacak bir öğretim sistemine geçilmeli, süratle milli kalkınmamızı gerçekleştirecek ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara cevap veren ihtisaslaşmış elemanlar yetiştirecek eğitim kurumları açılmalı veya mevcut ilk orta ve yükseköğretim kurumları bu şekilde yeniden düzenlenmesi gerekliliğinden bahsetmektedir. [348]

Dergide yer alan, Peyami Safa'nın "Milliyetçilik ve İlim" adlı yazısında Safa, "dünyanın melez milletten halis millete tekâmül ettiğini, halis millet lafının akla ırkçılığı getireceğini ancak her milletin çoğunluğunu vücuda getiren ırki cevherin o milleti bozulmaktan ve soysuzlaşmaktan koruyan bir maya olduğunu da unutmamak

[347] Selahattin Albayrak, "Üniversite ve Yüksekokullarımız", *Gençliğin Sesi*, Özel sayı, Mart 1971 s.5.
[348] Devlet Bahçeli, "Önce Eğitim Reformu", *Gençliğin Sesi*, Özel sayı, Mart 1971 s.6-7.

gereğinden"[349] bahsederek milliyetçilikten ne anlaması gerektiği konusunda gençliği aydınlatmaya çalışır.

Bir başka sayfada yer alan *Azerbaycan* dergisi Genel Müdürü Ahmet Karaca'nın yazdığı yazıda şu cümleler dikkati çekicidir:

> "Türk gençliğine düşen ilk görev Türk milliyetçiliğinin rehberliğinde toplumcu, medeniyetçi ve ileri bir Türkiye yaratılmasında harç olmak, kan olmaktır. Milliyetçi Türkiye'yi yaratmak tutkusunun, yaratmak idealinin ilk halkası Türk ve Türklüğe inanmaktır, inançlı olmaktır. …Gençliğin görevi bilinçli Türkçü olmaktır. … Türk milletinin bilinçli milliyetçi gençleri sayesinde uzay medeniyet çağında da ırkına has yerini alacağına inanıyoruz. …Bilinçli Türkçü gençliğimiz Türk ırkına has sert karakteri ve mert davranışıyla esir soydaşlarına ve insanlığa hizmet edecek, onları esaretin girdabından ve geri kalmışlığın doğurduğu her türlü yoksulluktan kurtaracaktır". [350]

Yine dergide yer alan bir diğer yazı İsmet Binark tarafından yazılmış "Gençlik ve Milli Şuur" adlı yazıdır. "Milletine ve toprağına hizmet gücünü bilgiden alan Türklüğün milli şahsiyetine uygun şekilde hareket eden milli ruh köküne bağlı gençlik bu memleketin hakiki gençliğidir"[351] yazının ana teması olarak karşımıza çıkmaktadır.

Baştan sona, yazılan tüm makalelerde aynı temalar söz konusudur. Milli şuur, bilinçli gençlik, milliyetçilik, Yahudiliğin ve kapitalizmin soyduğu işçileri istismar eden komünistler, istismarcı anarşistlerin yarattığı terör havası, suçluların sığınak yerleri olan ilim yuvaları üniversiteler, yiğitlik ve millet sevgisi, vatanın ve milletin bölünmezliği, Türklüğün üstünlüğü dergide sıkça bahsi geçen hususlardır.

1970-1971 yıllarında TMTF faaliyetlerine bakıldığında orta dereceli okullar için hazırlama ve yetiştirme kursları düzenlenendiği, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'nca "Öğrenci ve Gençlik Turizmi Bürosu" olarak atanmış olan ve Ankara'da bulunan TMTF Turizm Müdürlüğü tarafından yurt dışına gidecek öğrencilere uluslararası şebeke, Avrupa'daki öğrenci yurtları ve lokantalarını gösterir el kitabı, seyahatler için ulaşım araçları tarifeleri, seyahat sağlık sigortası temini, Avrupa'da çalışma kampları

[349] Peyami Safa, "Milliyetçilik ve İlim", *Gençliğin Sesi*, Özel sayı, Mart 1971 s.13.
[350] Ahmet Karaca, "Türk Gençliği ve Esir Türkler",*Gençliğin Sesi*, Özel sayı, Mart 1971 s. 11.
[351] İsmet Binark, "Gençlik ve Milli Şuur",*Gençliğin Sesi*, Özel sayı, Mart 1971 s.14.

ayarlanması gibi hizmetlerin verilmeye devam ettiği bildirilmektedir.[352] Yine Trafik Eğitim Müdürlüğü adı altında hazırlanan ve gerçekleştirilen ehliyet kursları TMTF'nin meşgul olduğu konulardan bir diğeridir. Yine bu dönemde Ankara'da TMTF Gençlik Sorunları Danışma Kurulu adı altında öğrencilere yardım teklif edildiği görülmektedir. Kurulla ilgili verilen ilanda "Derslerinizde zorluk çekiyor ve de sonucu başarısız durumlara düştüğünüz an kendinizi yıpratmak istemiyorsanız bizimle temas kurunuz. Sizlere yardımcı olacak tavsiyelerimiz ve imkânlarımız var. Düşünceniz ideoloji yapınız, ırkınız, cinsiyetiniz, inancınız ne olursa olsun. Kardeşlik ve insanlık duygularının hâkim olduğu bir sesle karşı karşıya geleceğinize emin olunuz. Sıcak bir yurt ve evden mahrum iseniz geliniz veya yazınız. Sizin için yeni imkânlar aramak varlık olmak anlayışımızın gereğidir. Evinizden paranız gelmiyor mu? Yardım göremiyor musunuz?.. Gelin beraber olalım. Sizin üzüntü ve sıkıntılarınızı beraberce yaşayıp yeni çarelere beraberce başvuralım" denmektedir.

Komünizme karşı verilen mücadele konusunda TMTF As Başkanı Selahattin Albayrak tarafından imzalı bir bildiride şu ifadelere yer verilmektedir.

> "10 Kasım günü Dev-Genç ve SDDF tarafından düzenlenen Mustafa Kemal yürüyüşü sırasında büyük kurtarıcımız Atatürk'ün Kurtuluş'taki portresi bu kuruluşlara bağlı kişiler tarafından taşlanmıştı. 26 Kasım 1970 günü Nail Karaçam'ın cenaze güzergâhında bulunan büyük kurtarıcının komünizmin ezilmesini emreden sözü ve büstü ihanet şebekesi Dev-Genç'e mensup kişiler tarafından parçalanmıştır. Bu derneğe bağlı kişiler terörlerini sürdürdükleri Türk okullarında Atatürk portreleri kaldırılıp Mao, Lenin resimlerini astıkları gibi büyük şehirlerde büst ve portrelerini de kırmaya başlamışlardır. Türk gençliği olarak Atatürk'ün hatıralarını ve portrelerini korumaya Büyük Türk kurtarıcısına uzanan her türlü tecavüzü edebi Türk milletine yapılmış kabul edip şimdiye kadar olduğu gibi tüm milli varlığımızla karşı koyacağımızı kamuoyuna duyurur, manevi huzurunda saygı ile eğiliriz."

Yine kamuoyuna TMTF bir bildiri ile Irak'ta bir Türk meselesi varlığını bir gazeteye verdiği özel demeçte inkâr eden Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı General Salih Mehdi Ammaş'ın Türkiye ziyaretinde TMTF Esenboğa Havalimanı'nda basın toplantısı

[352] "TMTF'dan Haberler",*Gençliğin Sesi*, Özel sayı, Mart 1971 s.32.

yaparak resmi görüşmelerde Irak Türkleri meselesinin yer almamasını kınamıştır. Basın toplantısında Türk gençliğinin görüşü şu şekilde ifade edilmiştir.

> "Yapılan resmi açıklamalardan, görüşmelerin iki ülke arasındaki iktisadi ve ticari konular üzerinde özellikle Irak Türk tabii gaz projesi üzerinde cereyan edeceği anlaşılmaktadır. Devletlerarasındaki dostluğu kuvvetlendireceğine inandığımız bu proje ve görüşmelerin taraflar için hayırlı olacak anlaşmalarla sonuçlanmasını Türk gençliği olarak yürekten temenni ediyoruz. Yalnız Irak Türkleri meselesinin görüşmelerin gündeminde bulunmayışı bizleri ziyadesiyle tedirgin etmiştir. Barzani'ye tanınan muhtariyetin hudutlarını tayin etmek ve Türklerle meskûn bölgelerin hangi tarafın yönetiminde kalacağını tespit etmek amacıyla geçenlerde yapmaya kalkışılan fakat gördüğü tepki üzerine ertelenen PLEBİSİT zaten uyanık olan Türk kamuoyunun dikkatini tekrar bu konuya çekmiştir.
>
> Irak Türkleri meselesi senelerin müzminleştirdiği menfi gelişmeyle milletimiz için artık tahammülü mümkün olmayan bir acı haline gelmiştir. Bu vesile ile Türk gençliği adına aşağıdaki hususları açıklamayı zaruri buluyoruz.
>
> 1- Soydaşlarımızın can ve mal güvenliğini Ortadoğu politikasının ayak oyunlarına terk etmeyeceğimiz bilinmelidir.
> 2- Irak Türkleri Sayın Ammaş'ın zannının hilafına iki yüz bin değil bir milyondur.
> 3- Soydaşlarımız şu anda her türlü azınlık haklarından ve can güvenliğinden mahrum olarak taraflardan birinin yönetimini tercih etmek durumunda bırakılmışlardır.
> 4- Irak'ın Türklerle meskûn bölgelerinde Türkçe tedrisata ve Türkçe konuşulmasına mani olunmaktadır.
> 5- Sayın Ammaş'ın dâhil bulunduğu Irak hükümetince 24 Ocak 1970 tarihinde resmi bir bildiri ile soydaşlarımıza tanınan haklar şimdiye kadar yerine getirilmemiştir. Yerine getirilenler ise Türkleri temsil etme yeteneğinde olmayan kukla kadrolara tanınmıştır.
> 6- Türk memurlar bilhassa nüfus idaresindekiler, plebisiti lehlerine çevirmek ve hile yapmak için hükümet tarafından Irak'ın Türk bulunmayan bölgelerine sürülmüşlerdir.
>
> Bütün bu bilgilerin ışığı altında haklı olarak endişe ediyor soydaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanmasını ve Irak yetkililerince teminat verilmesini istiyoruz.
>
> Sonuna kadar takipçisi olmaya ant içtiğimiz Kerkük Türkleri davasından vazgeçmeyeceğimizi ve Türk dünyasını ilgilendiren her konuda olduğu gibi burada da haklarımızın uyanık bekçisi

> sıfatını bırakmadığımızı aziz Türk milletine bir kere daha hatırlatırız.” [353]

Daha sonra bir grup TMTF’li genç Irak elçiliğinin önüne giderek üzerinde “Soydaşlarımıza Anayasa Teminatı İstiyoruz” yazılı siyah bir çelenk bırakmışlardır.

Kıbrıs konusunun halen gündemde olduğu şu satırlardan anlaşılmaktadır “Kıbrıs meselesini dikkatle takip eden Türk yükseköğrenim gençliği son günlerde Kıbrıs’ta Rum askerlerinin ateş açmaları neticesinde bir soydaşımızın öldürülmesi ve diğerinin yaralanması üzerine TMTF Kıbrıs Rum İdaresi’ni ve Yunanistan’ı kınamıştır.” TMTF 7/8/1970 tarihinde Yunanistan Büyükelçiliği önüne, üzerinde “Hellenizm ideali sizi yıkacaktır” yazısı bulunan siyah bir çelenk koymuş ve bir bildiri yayınlamıştır. Bildiride:

> “Türk yükseköğrenim gençliği, ilgililerin millet olarak bütün iyi niyet ve müsamahalarına rağmen halen Enosis hayali içinde bulunanlara gerekli dersi vermemelerinin üzüntüsü içinde ulu önder Atatürk’ün yokluğunu bir kere daha hissetmiş bulunmaktadır. Onların bu derece cüretkâr olmalarına tek sebep şüphesiz ki memleketimizin siyasi kesimindeki huzursuzluktur. Bugün Kıbrıs’ı isteyenler elbette ki yarın İstanbul’u Ege’yi isteyecekler ve bu suretle kursaklarında kalan Helen idealini gerçekleştirmeye çalışacaklardır. Biz bu olayı şimdilik Yunanistan elçiliğine koyacağımız çelenkle tel ’in ediyoruz. Hadiseler geliştikçe tepkimiz sert ve Türk gençliğine, Asil Türk milletine yakışır bir şekilde olacaktır” [354] denmektedir.

Bu dönemde *TMTF*’nin köylülerle ilişkileri öncekinden farklı mahiyette olsa da devam etmekte, bu anlamda Anadolu’nun çeşitli köylerinden gönderilen mektuplar cevaplanmaktadır. Gelen mektuplarda öğrenci hareketleri hakkında hesap sormak isteyen ifade ve çıkışlara rastlanmaktadır. Devlet Bahçeli imzası ile yayınlanan bir haberde “Sinop’un Yukarıak Pınar Köyü muhtarının bizden bekledikleri teşkilatımızca görev kabul edilmiş” denmiş ve muhtara cevap olarak şu mektubun yazıldığı bildirilmiştir:

---

[353] “Irak Türkleri Davasından Vazgeçmeyeceğiz”,*Gençliğin Sesi*, Özel sayı, Mart 1971 s.34.
[354] “Helenizm İdeali Sizi Yıkacaktır”,*Gençliğin Sesi*, Özel sayı, Mart 1971 s.35.

> "Sayın İzzet Altay
>
> Yukarıak Pınar Köyü Muhtarı/Boyabat – Sinop
>
> Muhterem Yukarıak Pınar Köylülerinin kurmuş oldukları Köy eğitim odası, Türk yükseköğrenim gençliğinin en büyük ve en güçlü teşekkülü olan TMTF mensupları tarafından takdirle karşılanmıştır.
>
> Mazisi şerefle dolu büyük Türk milletine karşı milli bütünlüğümüzü ve beraberliğimizi yıkıcı anarşist hareketlerin devam ettiği hepimizce bilinmektedir. Bütün bu hareketleri sabır ve dikkatle izleyen teşekkülümüz, Türk köylüsünün bilinçlenmesinde ve Türklük düşmanlarını tanımasında fayda görmektedir.
>
> Bunda en tesirli yol köy eğitim odalarının açılması, Türk ve İslam Kültürü ile köylülerimizin aydınlatılmasıdır. Gücünü büyük Türk milletinden ilhamını ulu önder Atatürk'ün ilkelerinden alan Türkiye Milli Talebe Federasyonu bu anarşistlere milletçe dur diyecek zamanı beklemektedir.
>
> Köyünüz eğitim odasına kitap, dergi ve gazete yardımında bulunmaktan gurur ve memnunluk duymaktayız. Teşekkülümüz yayınlarından ve diğer müesseselerden temin edeceğimiz kitaplar ve dergileri en kısa zamanda göndereceğimizi bildirir şahsınızda Yukarıak Pınar köylülerini selamlar ve saygılarımı sunarım".[355]

1971 yılında gazetelerde rastlanan bir habere göre bazı öğrenci kuruluşları çeşitli adlar altında tehdit ve şantaj yolu ile işverenlerden para talep etmektedirler. Ülkü Ocakları ile aynı paralelde gözüken TMTF'nin şimdiki yöneticileri çeşitli müessese sorumlularına gönderdikleri bir yazıda 15 gün içinde çıkaracakları gazetelerine ilan verilmesini istemektedirler. Tehdit havası taşıyan yazıda bu süre içinde bir cevap gelmezse müessese sorumlularının da gafiller listesine alınacağı bildirilmektedir. TMTF Basın Sözcüsü ve Kültür Müdürü'nün imzası ile gönderilen yazıda: "Sermaye sahipleri nemelazımcılık politikası içinde Türkiye'nin komünizme peşkeş çekilmesine seyirci kalıyor. Ancak tek cümle ile hatırlatmakta fayda vardır. Türkün son hür ülkesi olan bu vatan komünizme peşkeş çekilir, esarete sürüklenirse ilk önce çıkarcı politika cambazları ile gafil servet sahipleri ezilecektir. Sayın mesuller çıkaracağımız yıllık özel dergimize vereceğiniz ilan için 15 günlük müddet bittikten sonra gelecek cevabınızın

[355] "Köy Mektupları"*Gençliğin Sesi*, Özel sayı, Mart 1971 s.36.

ilgi görmeyeceğini katiyetle ifade edelim. Sizleri de gafiller arasında görmemek temennimizdir" denilmektedir. [356]

Kapatılma zamanı konusunda farklı yayınlarda farklı tarihlerin verildiği TMTF ile ilgili son olarak 1971 yılının Haziran ayına gelindiğinde TMTF'nin mühürlenerek kapatıldığı haberi gazetelerde görülmektedir. Kapatma işleminin Ankara Mahkemesi'nin bir kararı gereğince uygulandığı ileri sürülmüştür. Bu tarih sonrasında ise TMTF ile ilgili olarak ulaşılan haberler genellikle yolsuzluk iddiaları veya borç bırakma gibi konularda olmuştur:

> "TMTF uluslararası bir kuruluşa 380 bin liralık borcunu ödemedi Federasyon için kanuni işlem yapılması istendi." Başlıklı haberin içeriği şu şekildedir:
>
> "İsviçre'nin Bürgenstock şehrinde toplanan ISTC (International Student Travel Conferance) Uluslararası öğrenci turizm konferansına Türkiye adına katılan TMTF delegeleri 380 bin Türk Lirası tutarındaki borçlarını ödemedikleri için kongre salonundan çıkarılmışlardır. Dünya öğrencileri arasında yakın ilişkiler sağlamak ve turizmi geliştirmek için her yıl toplanan ISTC Kongresinde, Türkiye Milli Talebe Federasyonunun durumu şiddetle yerilmiş ve öğrencilerden döviz olarak toplanan bu paraların alınabilmesi için kanuni işlem yapılması istenmiştir. Bu karardan sonra Türkiye'yi temsilen kongreye gelen TMTF delegelerinden Mehmet Atakalp, Salim Özler, İsmail Hakkı Sir dışarıya çıkarılmışlardır.
>
> TMTF tarafından yurt dışına turist olarak gönderilen öğrencilerin gezi masrafları, daha sonra gönderilecek dendiği halde bugüne kadar gönderilmemiş ayrıca bilet ve sigorta paraları da transfer edilmemiştir.
>
> TMTF'nin 380 bin Türk Lirası karşılığı dövizi, ISTC'e ödememekte ısrar etmesi üzerine Genel kurul 17 Ekim 1971 tarihinde gönderdiği bir yazıyla " Gençlik ruhuna uygun olup olmadığını sormuş ve ISTC bağlı bulunduğu ve sizden alacaklı kuruluşlara karşı tutumunuz ne olacaktır diyerek kendilerinden bilgi istemiştir. TMTF yöneticileri bu sorulara karşılık verdikleri cevapta "İki saat önce yaptığımız toplantıda ISTC'ye karşı olan borçlarımızı ödemeyeceğimiz kararına vardık" demekle yetinmiştir.
>
> Memleketimize gelen turist öğrencilerden ISTC adına ödenmek üzere 16 bin 385 dolar, 14 bin 774 Mark, 6 bin 296 Yen, 700 Frank 16 Sterlin ve sayıları az daha birçok para toplayan

[356] *Cumhuriyet*, 20/02/1971.

> TMTF'nin bu kararı kongrede sert tartışmalara yol açmıştır. Söz alan İsrail Delegesi TMTF hakkında kanuni işlem yapılmasını istemiştir.
>
> İsviçre'nin Bürgenstock şehrinde toplanan kongrede TMTF yöneticilerinin borçlarını ödememek için takındıkları tutum, Türkiye aleyhine bir hava yaratmıştır. Genel Yönetim Kurulu Başkanı İrlandalı Gordon Collery "Kurul tüzük gereğince her şeyi yapacaktır" diyerek konuyu kapatmıştır. Kurul TMTF yerine memleketimizi temsil etme hakkını Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı'na vermiştir.
>
> TMTF yetkilileri olayla ilgili hiçbir açıklama yapmamış, ISTC adına yurt dışına transfer etmeleri gereken 380 bin Türk lirası tutarındaki dövizi ne yaptıkları konusundaki soruları cevapsız bırakmışlardır."[357]

Cumhuriyet gazetesinde yer alan bir başka haber de **"**TMTF Tiyatroları Tehdit Ediyor" başlığı ile yayınlanmış, bu habere göre Türkiye Sanatçılar Birliği Yönetim Kurulu, TMTF Tiyatro Sansür Komitesi'nin İstanbul'daki bütün tiyatrolara bir tehdit mektubu göndermesini bir bildiriyle kınamıştır. Bildiride; söz konusu mektupta "Oyunların sahneden indirilmesini sağlamak için her türlü usulün uygulanacağı" hususunun yer aldığına değinilmekte ve anayasanın ilgili maddeleri belirtilerek "Meşrutiyet'ten bu yana kaldırılmış olan sansürü yeniden hortlatmaya anayasamızın getirdiği bu hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya kimsenin gücünün yetmeyeceğini, Türkiye kamuoyu önünde bir kere daha önemle hatırlatırız" denilmektedir. [358]

Türkiye Milli Talebe Federasyonu faaliyetlerinin kesin olarak sonuna geldiğimiz aşağıdaki 29 Kasım 1972 tarihli gazetelerde rastladığımız "Yeni Cemiyetler Kanunu uyarınca MTTB ve 36 dernek feshedilmiş sayılacak" haberi ile de bir kez daha kanıtlanmaktadır. Bu haberde TMTF ile ona bağlı derneklerin 3 yıl önce yayınlanan bir bildiri nedeni ile kapatıldığı bildirilmektedir. Kuruluşa ait bina Milli Eğitim Müdürlüğü'ne teslim edilmiştir. TMTF ve MTTB dışında kurulan Dev-genç ve Ülkü Ocaklarına bağlı dernekler ise siyasi faaliyetleri nedeniyle 12 Mart'tan sonra kapatıldıklarından, halen üniversiteler ve yüksekokullar öğrencileri tarafından kurulmuş MTTB dışında sadece birkaç küçük kültür ve spor derneği faaliyet halindedir. Yeni

[357] *Cumhuriyet*, 4/11/1971.
[358] *Cumhuriyet*, 22/11/1971.

kanun her fakülte ve yüksekokulda sadece bir tane olması şartı ile dernek ve cemiyetlerin yeniden kurulmasına izin vermektedir.

SONUÇ

Bu çalışmada Türkiye Milli Talebe Federasyonu, Türkiye'de devlet ve toplum örgütlenmesi bağlamında yönetimin bir parçası olarak ele alınmıştır. Bu yönetim bazen üniversitenin bazen hükümetin bazen de yalnızca kendi üye gruplarının yönetimi olarak karşımıza çıkmaktadır. TMTF, Habermas'ın *Kamusallığın Yapısal Dönüşümü* adlı eserinde belirttiği üzere had safhada devletselleşmiş siyasal partiler gibi yönetsel sisteme dâhil olmayan ama doğrudan kamusal iletişime katılma yoluyla veya örneğin alternatif projeler gibi faaliyetlerinde görülen programatik karakterleriyle kamusal tartışmaya üstü kapalı bir katkı getiren toplumsal birliklerden biri olarak betimlenebilir. TMTF gibi bu örgütler basın-yayın alanındaki nüfuzları üzerinden siyasal etkilere yol açarak kanaat oluşturucu toplumsal birlikler olarak görülmektedir.

1948 yılında demokratik sisteme geçişin ilk dönemlerinde, devletin organize olması için teşvik ettiği gençlik örgütlerinden biri TMTF'dir. En az 20 yıl varlığını koruyan bu örgüt Türk yüksek tahsil gençliğinin tek ve yetkili temsilcisi olmak amacıyla kurulmuş, Kemalizm kaynağından beslenen amaç ve ilkeler doğrultusunda hareket etmiş, gençlik sorunlarına kalıcı çözümler bulmaya çalışmıştır. Ancak herhangi bir toplumsal grubun edinimleri, doğrudan kendi seçimi ve talepleri ile ilgili değil esas olarak diğer grupları, kendisine ne için izin verecekleri konusunda zorlayabilmesi ya da ikna etmesine bağlıdır. İktidarın da bir toplumsal yapı olması nedeniyle bir noktada ikna edilmesi gerekir. Türkiye Milli Talebe Federasyonu da iktidarı bir dönem kendi istek ve beklentileri doğrultusunda ikna edebilmiş, bir dönem iktidarla ters düşmüş ve bu dönemde diğer bazı gençlik örgütleri gibi sistem içerisinde öğütülerek yok olmuştur.

Çalışmamızda Türkiye Milli Talebe Federasyonu 5 bölümde incelenmiştir. Kuruluş yılları yani 1948-1955 dönemi gençlik kuruluşlarına çok fazla alakanın olmadığı bir dönemdir. Çok partili hayata geçişle birlikte bir yandan klasik demokrasinin vazgeçilmez tesisleri inşa edilirken diğer taraftan da baskı gruplarının doğması teşvik edilmiştir. TMTF de bu teşvikle kurulmuş, amaçları arasına Türk gençliğini temsile yetkin tek kuruluş olmayı, öğrencileri uluslararası alanda temsil etmeyi, yükseköğrenim öğrencilerinin çıkarlarını siyasete dâhil olmadan gözetebilmeyi, Türk inkılabının düşmanlarıyla, komünizmle ve irticayla mücadele etmeyi almışlardır. Öğrenci yurdu sorunlarını, öğrencilerin sigorta ve sağlık sorunlarını çözmek,

yükseköğrenim öğrencilerinin sayısını artırmak, Anadolu'yu kalkındırma seferberlikleri bu dönemin ana faaliyetleri olmuş, Turizm çalışmalarıyla yurtdışına öğrenci gönderilmesi ve yurtdışından öğrenci getirilmesi faaliyetleri ilk kez TMTF tarafından başlatılmıştır. Oluşturulan komisyonlarla Turizm Komisyonu, Köycülük Komisyonu, Basın Yayın Komisyonu ve çalışmada detaylandırılan pek çok komisyon kendi alanlarındaki etkinlikleriyle birtakım yeniliklere imza atmıştır.

50'li yıllar Atatürk mitinin yüceltildiği yıllardır. Bu yıllarda yetişen diğerkâm federasyon temsilci ve üyeleri olan gençler, Atatürk ve devrimlerine olan borcun ödenmesi gerektiği fikriyle, devleti, cumhuriyeti korumak zorunluluğuyla yetişmiş, her fırsatta Atatürk devrimlerinin bekçileri olduğunu dile getirmiş, o dönem cumhurbaşkanı tarafından da Atatürk ve Devrimlerin koruyuculuğunu üstlenmeleri nedeniyle destek görmüşlerdir. Federasyonun toplantılarına kongrelerine düzenlediği balolara devlet erkânından ileri gelenler katılır ve her fırsatta TMTF'yi yücelten konuşmalar yapılır. Atatürkçülük, Atatürk sevgisi, Atatürk'ün büyüklüğü, her daim dile getirilir. Resmi politika da bu tür faaliyetleri desteklemektedir. Atatürk'ün ölüm yıldönümü ulusal yas ilan edilmekte, medya yaptığı işleri ve başarıları dokunaklı bir biçimde anlatmaktadır. Nitekim 25 Temmuz 1951 yılında çıkan bir kanunla Atatürk'ün kişiliğine hakaret edilmesi veya heykellerine zarar verilmesi cezaya tâbi hale getirilir. Bu dönem hükümet ile gençlik aynı doğrultuda seyretmektedir.

Türkiye'de yer alan neredeyse bütün üniversite ve fakültelerin talebe birlikleri ve bunların oluşturduğu talebe cemiyetleri federasyona üyedir. Temsil kabiliyetinin yüksek oluşu 27385 kayıtlı öğrenciden 19267'sinin bu birlik ve cemiyetlere üye olmasından anlaşılmaktadır. Bazı gazeteler tarafından CHP'li olarak vasıflandırılmalarına rağmen TMTF yalnızca Atatürk'ün izinde olduğunu ve hiçbir siyasi partiyle bir ilişkilerinin bulunmadığını altını çizerek belirtir. Çalışmamızın başında belirtildiği gibi siyaset, her ne kadar TMTF mensupları tarafından kabul edilmese de, toplumun her kurumunun içine sinerek o kurumlarda icra edilir. Bu bağlamda Türkiye Milli Talebe Federasyonu belki farkında olmayarak çok partili hayata geçişle birlikte, cumhuriyete sahip çıkmayı, Atatürk devrimlerinin sorumluluğunu ve irtica karşıtlığını CHP ile bölüşür. CHP'nin bürokrasinin partisi imajını parçalamayı başaramadığı gibi TMTF'de özellikle 1965 yılına kadar bürokrasinin gençlik örgütü imajından kurtulamaz.

50'li yılların ortalarından itibaren, düzenlenen gezi ve eğlence etkinlikleri, öğrenci haklarının savunusu, turizm faaliyetleri gibi konulara sosyal konular da eklenir. Özellikle Kıbrıs meselesi TMTF'nin ana gündemi haline gelmeye başlar. Kıbrıs'taki Türklerin gördüğü zulmün yanı sıra Irak Türkleri de TMTF'nin ilgi alanına girmeye başlar. Mevcut komisyonlara bu komisyonlar da dâhil edilir, bu alanda pek çok bildiri yayınlanır ve mitingler düzenlenir. 1955 yılına gelindiğinde çalışmamızda kısaca anlatılan 6-7 Eylül olaylarında TMTF'nin de etkin bir rolü bulunmaktadır. Bu etkin rol neticesinde Federasyon bir süre sessizliğe gömülecek ve genel faaliyetleri dışında ortada görünmemeye gayret edecektir.

TMTF'nin itibarı, gelen hükümet tarafından ne derece desteklendiğiyle doğru orantılı olmuştur. 50'lerin sonuna doğru Demokrat Parti yetkililerinin öğrenciler üzerindeki tazyiki gerek 28-29 Nisan olaylarına gerek 27 Mayıs darbesine giden yolda etkili olmuş, TMTF'nin hükümetle ters düşmesi, egemen güçlerin kongrelere dâhil olarak genel başkanı kendi ideolojilerine yatkın olanlardan seçme çabasına yol açmıştır. 1960 yılından hatta 58-59 tarihlerinden itibaren Türkiye Milli Talebe Federasyonun tüm kongreleri gereğinden fazla uzamış, başkan seçimleri şaibeli olmuş, hükümet, gerçek kongre dışında farklı yerlerde, ikinci başkanlarla veya kendi delegeleri ile yapılan kongrelerde kendi başkanlarının seçilmesini sağlamış veyahut seçilmesini uygun görmediği adayların iş başına gelmesine bir şekilde engel olmuştur. Balıkesir'de Samet Güldoğan'ın seçilmesi veya Nurettin Sözen'in ikinci kez seçilmemesi için kendisine yapılan baskılar bunlara örnek teşkil etmektedir. Hemen hemen 65 yılına kadar devlet ve ordu ile birlikte hareket eden gençliğe fazlaca bir müdahale olmayacak ancak 66 yılında Adapazarı'nda yapılan kongreye yapılacak müdahale TMTF'nin sonunu getirecektir.

27 Mayıs 1960 darbesi Türkiye siyasetinde önemli bir dönüşüme işaret eder. Cumhuriyet tarihi döneminin askeri darbelerinin açılışı yapılmış, Başbakan Menderes, Dışişleri Bakanı Zorlu ve Maliye Bakanı Polatkan idama mahkûm edilmiş, darbe destekçisi gençler orduyla birlikte davranarak devrim yaptıkları düşüncesine ulaşmışlardır. Nitekim bu düşünce hükümetin ve dolayısıyla kamuoyunun da desteğini alarak darbede etkin rol oynayan gençlik kuruluşlarının itibarını artırmıştır. Bu dönem, Kemalizm kaynağından beslenen darbeci- vesayetçi- devletçi çizgiyle Batıcı-laik-cumhuriyetçi çizginin kesiştiği döneme vurgu yapar. Darbe sonrası süreçte gençlik miti güçlenir. Demokrat Parti hükümetine karşı yaptığı muhalefet ve askeri müdahaleye

verdiği destek ile üniversite gençliği makbul bir statüye ulaşır. Daha önce Atatürk ve Devrimlerin takipçisi olan gençlik şimdi 27 Mayıs ve onun getirilerinin özellikle de anayasanın takipçisi, koruyucusu olacak ve 60 ortalarından sonra tekrar başlayacak hükümet tazyikine kadar bu husus böyle devam edecektir. Önceleri Atatürk'e olduğu gibi şimdi de *27 Mayıs Devrimi'ne* karşı görüş ve davranışlar vatana ihanet olarak kabul edilecektir. Atatürk ilkelerinin sahibi ve bekçisi olan gençlerin en kutsal emanetleri bundan böyle *27 Mayıs Devrimidir.* Gençler, devrime karşı hareket nereden gelirse gelsin karşısında olacak taviz vermeyecek ve bu mirası kendilerinden sonraki nesillere aktaracaklardır. Gençlik bu söylemleri karşısında devletin sonsuz desteğini alacak, Cumhurbaşkanı da her fırsatta gençlikle beraber olduğunu bildirecektir. Bu dönem hükümetin Türkiye Milli Talebe Federasyonu başkanlık seçimleri veya kongreleriyle iç içe olacağı, kongrelerine milletvekillerini, devlet ileri gelenlerini göndereceği kendi adaylarını belirleyerek başkanlık yarışını kazanması için bizzat uğraştığı bir dönem olacak ancak ideolojik olarak hükümetle aynı doğrultuda olan Federasyon tarafından bu uğraşlar herhangi bir tepkiye yol açmayacaktır. Ne de olsa Türk milleti ve onun sarsılmaz kudretinin temsilcisi, asil kahraman Türk Ordusudur. 27 Mayıs Darbesi üniversitelilerin DP karşısında direnişinin bir patlaması olmuş, bu patlama sonucu yapılan hareketin başarılı olması yükseköğrenim gençliğine geleceğe dair sosyal bir sorumluluk yüklemiştir. 1960 sonrası ortaya çıkacak her türlü toplumsal harekette gençlerin yaklaşımı önem kazanmış, gençlik karşılıklı etkileşim ile toplumsal açılımlarda bir tür lokomotif işlev yüklenmiştir. Sonraki aşama siyasallaşma, örgütlenme ve sorumluluk alma aşamasıdır.

TMTF'ye göre, 1950 sonrası 1960 darbesine kadar kara bulutlar devridir. Bütün moral değerlerin kaybedildiği, hükümette iş başına gelenlerinse cahil, duygudan yoksun maddi çıkar peşinde oldukları çağdır. Yöneticiler milletten çalarak kendilerinden olanlara maddi çıkarlar sağlayarak milleti fakir düşürmekte, aynı zamanda iktidarda kalmak için de çare aramaktadırlar. Kendi çıkarları için milletin zaaflarını kullanmakta özellikle dini duygularını istismar etmektedirler. 27 Mayısla birlikte yıllar yılı süren acının sonuna gelinmiş, yeniden bulutlar çekilmiş ve Atatürk havası tekrar yurda sirayet etmiştir. Bunun neticesinde yeni anayasaya evet için broşürler bastırılır kamuoyunu artırmak için yürüyüş ve gösteriler düzenlenir, Anayasa kabulüne kadar TMTF bu uğurda katkısı yadsınamayacak bir hizmet verir.

1961 anayasasının getirdiği görece özgürlük ortamı ile birlikte, yeni siyasi partiler kurulur, toplum ve siyaset için yeni bir dönem başlar. 1961 anayasası ile çerçevesi çizilen yeni rejim siyaseti ekonomiyi ve toplumu birçok açıdan değiştirmiştir. Seçimlerde nisbi temsile geçilmesi, senato ve Anayasa Mahkemesi yoluyla yürütmenin daha etkin bir denetiminin sağlanması, ithal ikameci sanayileşme modeline geçiş ve kalkınma planlaması bu değişikliklerden birkaçıdır. TMTF de 1961 anayasası ile özgürlükçü bir anayasa yapıldığını ve devrime hizmet edildiğini savunmaktadır. Aslında örgütlenme özgürlüğünün yolunu açan ve siyaset yapmayı daha özgür kılan bir anayasa ile 27 Mayıs rejimi bir taraftan siyaset yapmaya özgürlük getirdiğini iddia ederken diğer yandan CHP'nin hala bürokrasinin partisi imajı kamuoyunun dimağından silinmemiştir. Nitekim 20 Kasım 1961'de kurulan İsmet İnönü başkanlığındaki yeni hükümetle tekrar demokratik hayata geçilmiş, ancak DP'ye karşı yapılan askeri darbeye rağmen Demokrat Parti mirasıyla kurulan Adalet Partisi CHP'ye çok yakın bir oy almıştır. Buradan hareketle Demokrat Parti mirasının yok olmadığı, tam tersine askeri darbe ve siyasi idamlara tepki olarak güçlendiği açıkça görülür. Yeni kurulan hükümet %36,7 ve %34,7 oy oranlarıyla Adalet Partisi ve CHP tarafından kurulmuş olup Ekim 1965 seçiminde Süleyman Demirel'in Partisi seçimi %52,87, 1969 seçiminde ise %46,63 oyla açık ara farkla kazanacaktır.

1950'lerde kapitalistleşme süreci ivme kazanmış, zenginlik yoksulluk farkları gözle görünür hale gelmeye başlamış bunun sonucu olarak da 60'ların sol havasına giden yolda eşitsizlik ve yoksulluk gibi temalar popüler kültürün ana temaları haline gelmiştir. Önceden Atatürk ve devrimleri korumaya ağırlık veren gençler 60'lardan itibaren geri kalmışlığı ve kalkınamamanın nedenlerini ortaya koymaya ve bu sorunları çözmeye çalışmaya soyunur. Farklı bir deyişle bu yıllarda gençler öğrenci sorunlarının yanında toplum sorunlarıyla da yakından ilgilenmeye başlar, bu yıllarda radyonun yaygınlaşması artan günlük gazete ve dergiler ile dünyadan haberdarlık artmış, ekonomi teknoloji, spor, sanat gibi konularda karşılaştırma yapma fırsatı doğmuştur. Eğitimde reform istekleriyle başlayan öğrenci hareketi problemlerin sebebini ekonomi gibi daha sosyal alanlarda aramaya başladıkça, politik gücü ele geçirmenin önemli olduğuna ve bunun için de farklı kesimlerle işbirliği yapılması gerektiğine inanmıştır. Bu durum öğrencilerin yönetim tarafından büyük bir tehdit olarak algılanmasını doğurmuştur. Ancak TMTF de 1965 yılına kadar gözle görülür bir değişim kaydedilmez. 60'lı yılların ortalarına kadar gerçekleştirilen faaliyetler arasında Atatürk Marşı Yarışması,

Atatürk'ün Kişiliği konulu seri konferanslar, kültür şenlikleri, yabancı dil kursları, folklor çalışmaları, yurtlar ve kredi kurumu konusunda çalışmalar görülür. Üniversiteye giren öğrencilerin azlığından, yurt sorunlarından, kültürel ihtiyaçları giderecek tesislerin olmamasından, araştırmalar için kütüphanelerin eksikliği gibi öğrenci sorunlarından yakınılır.

Hem sağ hem sol içinde başlayan hareketlenmeler sonucu kendini ilerici, ya da demokratik olarak adlandıran gençlik bir yandan komünizm diğer yandan faşizm ile mücadeleye girişir. Gerek fikir kulüplerinin aktif hale gelmesi, gerek AP yandaşı gençlerin 27 Mayıs protestoları gerekse ilahiyat fakülteleri ya da imam hatip liseleri gibi dinî okullarda baş gösteren sol eğilimli öğretmenlerin protesto edilmeleri bahsedilen Atatürkçü gençliği bu iki cenahla savaşır hale getirir ve sert bildiriler yayınlanır. Diğer bir öğrenci teşekkülü olan MTTB sağ cenahta yerini alma hazırlıklarına başlamış, komünizme karşı keskin bir mücadeleye girmiştir. TMTF de yine komünizmle mücadelede yerini alır ancak her fırsatta yine Atatürk devrimlerini rotasından çıkarmakta olanları ikaz etmeyi görev edinir. 27 Mayıs devrimini unutanlar veya devrim şehitlerine küfür edenler olursa yükseköğrenim gençliğinin "28 Nisan 1960" gününü tekrar yaşayacağını hatırlatır. Bu hususta MTTB ile aynı görüşü paylaşırlar. Birlikte mitingler düzenleyerek 27 Mayıs ruhunu şahlandırmaya çalışırlar. Komünizm veya faşizmin taraftarları olmadıklarını ve hiçbir parti adına mücadele yapmadıklarını, orduyla el ele olduklarını her fırsatta dile getirirler.

TMTF'nin sosyal ve siyasi anlamda o yıllarda gösterdiği en büyük iki tepki nükleer silahların yasaklanması ve Celal Bayar'ın tahliyesi karşısında gösterdikleri direniş çabasıdır. Düzenlenen miting 27 Mayıs aleyhine yayın yapan bazı gazeteler ile Adalet Partisi Genel Merkezinin tahrip edilmesi hareketine dönüşecektir. TMTF ve bağlı kuruluşların hükümet ile ayrışmaları bu dönemde keskinleşmeye başlar. Kıbrıs Meselesi de bu ayrışmaya neden olan bir başka konudur. AP milletvekilleri her fırsatta hemen her bildiride TMTF tarafından itham edilmeye başlanır. Bu ithamlar karşılıklıdır, bazı milletvekilleri de gençleri sürü olarak nitelemeye başlar ve kendi işleri olan "ders çalışmak" dışında hükümet işlerini bırakmaları gerektiğini savunurlar. Bunun dışında diğer öğrenci gruplarıyla da ilişkiler, özellikle İslamcı muhafazakâr ve milliyetçi olduğu düşünülen gruplarla bozulur, cemiyet kongrelerinde kavgalar patlak vermeye başlar bunun yanı sıra uluslararası bağlantılar azalır, uluslararası öğrenci teşekküllerinin kongrelerinde diğer ülkelerin Kıbrıs konusundaki tutumları yüzünden tartışmalar çıkar.

1964 yılında o güne kadar Atatürk ve CHP çizgisinden kopmayan Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nda, başta Kıbrıs meselesinde daha sonra üniversite ile ilgili meselelerde olmak üzere CHP çizgisinden de kopuş görülmeye başlanır.

Türkiye 60'lı yıllar boyunca siyasi düşüncede hem sol hem milliyetçi-ülkücü hem de İslamcı ideolojilerin oluşmasına sahne olmuştur. Yani bu yıllar siyasi ideolojilerin hızla ayrıştığı ve yeniden yapılandığı dönemdir. Fikirler eylemlerle bileşerek radikal görünümler almaya başlar. Özellikle 65 yılından itibaren radikalizm etkileri daha fazla görülecektir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Türkiye siyasi iktidarının profiline bakıldığında merkez sağ, darbeler ve koalisyonlar dönemlerinin art arda yaşandığı görülür. 1950 sonrası on yıl devam eden merkez sağ iktidarı 60 darbesiyle yerini askerî rejime, 61 ve 65 seçimleriyle de koalisyon hükümetlerine bırakmıştır. 65-71 yılları arasındaki yine AP'nin merkez sağ iktidarının ardından 71 yılında askeri idare ve sonrasında yine koalisyon hükümetleri yönetimi devralacaktır. Daimi muhalefet konumunda olan CHP ise yerini korumaya devam etmektedir. Bu siyasal platformda dönemin önemli partisi olan CHP'nin yöneticileri hem 1961 anayasası ile gündeme gelen temel değişikliklerle ilgili reformları yapmaz hem de destekleyicisi olan gençlere ileriye dönük herhangi bir katkıda bulunmazlar. Aksine üniversite harçları veya Kıbrıs meselesi gibi öğrenciler tarafından fazlasıyla ilgilenilen konularda gençlerin büyük tepkisini çekecek birtakım kararların altına imza koyarlar. İktidar partisinin gençleri kendileriyle birlikte hareket ettirmeye bir çabası olmadığı gibi politikacılar da kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak amacıyla öğrenci örgütleriyle ilişkiye geçmişlerdir. 1965 yılına gelindiğinde MTTB tamamen milliyetçi sağ görüşlü kadroların eline geçmiştir. Solda ise CHP'nin etkinliği altındaki TMTF dışında önemli örgüt 1960 sonrası meydana gelen hareketliliği yaratacak ilk kaynaklardan biri olan 'Fikir Kulüpleri'dir. DP'ye karşı ve İlk başlarda CHP'nin sol kesimi ile Yön Hareketinin etkin olduğu bu kuruluşlar giderek TİP'in etkisine girmeye başlar, bir süre sonra da federasyon çatısı altında birleşerek organizasyonlarını büyütürler. Zamanla *burjuva* niteliği daha net görülmeye başlayan CHP ile karşısında TİP, gençlik için daha tercih edilebilir bir noktaya gelir. 1960'lar ve 70'lerin düşünsel zihinsel iklimi solun ideolojik hegemonyası altında biçimlenir.

Türkiye'de sol hareketin de yükselmeye başlamasıyla bir yandan 1965'te iktidara gelen Adalet Partisi'nin dindar muhafazakârlara taviz verdiği düşünülen tutumu Kemalist kesimde tepkilere neden oluyor, bir yandan da sorunların ekonomik olduğu

düşünülüyor ve bu alanda protesto eylemleri yaygınlaşıyordu. Gençler artık "Türkiye Nereye Gidiyor" konulu açıkoturumlarda düşüncelerini savunuyor, TMTF de iktisaden güçlü olan devletlerin dış politikada söz sahibi olduklarını söylüyordu. 1950'den sonra takip edilen liberal politikanın Türkiye'yi dünyadaki lideri Amerika'nın rampası durumuna düşürdüğünü, yardım alabilmek için pek çok taviz verildiğini söylüyordu. Anti-emperyalist söylem yabancı şirketlerin protesto edilmesi, NATO karşıtı yayınlar yapılması ve Amerikan 6. Filosu'nun protesto edilmesi gibi eylemlerde tezahür ediyordu. Ancak tüm bu söylemlerde TMTF açısından yine Kemalizm ve Atatürk inkılapları ile bağ kuruluyor, örneğin millileştirme politikaları devletçilik ilkesine dayandırılıyordu. Ekonomik bağımsızlığın kaybedilme nedeni Atatürk doktrininin yapılmamış olmasına bağlanıyor, Atatürk; köylü milletin efendisidir dediği halde köylere ve kalkınmaya gereken ilginin gösterilmediği bu nedenle de halka dayanan bir devletin kurulamadığı sonucuna varılıyordu.Dünyada yayılan toplumsal hareketler neticesinde Türkiye gençliği de sınıfsal düzeyde kavranan ekonomik sorunların çözümünün işçi sınıfının iktidara gelmesiyle mümkün olacağını savunan sosyalist dünya görüşünü içselleştirmekte ve her geçen gün biraz daha sola doğru yaklaşmaktaydı. 1964 yılında İnönü ve partinin lider kadroları parti ideolojisini *ortanın solu* olarak belirler. Buna rağmen sol ve sosyalist düşünceye doğru kayan TMTF'yi elinde tutmayı başaramaz. Yıllarca *Paşa*'nın izinde yürüyen TMTF, artık İnönü'nün, mücadele ettikleri zihniyetin etkisinde kaldığını söylemektedir. 1965 yılında yayınladıkları bir raporla Emperyalizme ve feodalizme karşı ortak bir platformda bütün devrimci güçleri mücadeleye ve birleşmeye çağırırken, ülkenin doğal kaynaklarının yabancı sömürgecilere peşkeş çekildiği bir ortama gelindiğini, Türkiye'nin kalkınması, politik ve ekonomik bağımsızlığa kavuşması için takip edilecek metodun antifeodal ve antiemperyalist bir kalkınma yolu olduğunu savunmaktadır. Bu bağlamda özel sektör ve yabancı sermaye karşıtlığı, petrol sorununun incelenmesi gibi konular TMTF gündemine dâhil olmuş, TMTF, hükümetin petrol ve enerji politikalarını eleştirerek yetkilileri adeta Amerika çıkarları için çalışmakla suçlamıştır. Az gelişmiş ülkelerde devlet ekonomisine yönelmenin gerekliliği sık sık vurgulanmakta, ulusal iktisat politikasının Türkiye'de izlenmesiyle ilgili açıklamalar yapılmaktadır. Yabancı sermayenin yurttaki oyunlarına son verilmesi gereğini anlatan pek çok bildiri ve beyanatlarla kamuoyunun dikkati çekilmeye çalışılmıştır. Bir süre sonra bu tür sosyal konuların ağırlığı iyice artacak Federasyon işçi grevlerinde arabulucu rolüne soyunacak,

Zonguldak'taki maden işçilerinin uğradıkları haksızlıkları ve hükümetin işçi haklarını savunmayıp patronları kayırmalarını ağır bildirilerle eleştirecektir.

Bu arada bir dönemin kadrolarından arınıp, özellikle 27 Mayıs öncesi yıllardan başlayarak eskiye oranla daha ilerici çalışmalar yaptığı düşünülen MTTB de AP'nin iktidara gelmesi üzerine yeniden muhafazakâr olduğu söylenen kesimin hâkimiyetine girer. Amerikan ve AP yanlısı bir tutum takınan MTTB bir süre sonra tümüyle İslamcı görüşte olanların yönetimine girecek ve "Çağ açan Fatih Sultan Mehmet Han Hazretleri'nin İstanbul'u fethettiği muhteşem hadise"nin 512. yıldönümünde Fetih Mitingi düzenleyip, o dönemdeki genel başkanı Rasim Cinisli: "Dini eğitimden mahrum bırakılan neslimiz hesabına Türkiye'nin dini eğitimi öngören milli eğitim politikasının şart olduğunu işaret değil ikaz eder" diyecektir. Böylece AP lideri Süleyman Demirel komünizmle mücadeledeki ilk hedefine ulaşır. MTTB'nin aksine TMTF kendi çizgisinde kalmaya devam eder. MTTB solculara yönelik uyarı mahiyetinde bildiriler yayınlarken TMTF de Atatürk rejimini ve milletin milli mukaddes değerlerini korumaya yönelik girişimlerde bulunmaktadır. Emperyalizmle mücadele ederken bir yandan da baskılar sonucu komünizmi yıldırmak zorunda hissetmektedir. Fikir kulüpleri ise sol cephede çalışmalarını sürdürmekte demokratik düzenden yana olduklarını ve birtakım oyunlar oynanarak kamuoyuna suçlu olarak yansıtıldıklarını bildirmektedirler. Onlara göre demokratik düzen istemeyenler çeşitli tuzaklarla yurtseverlerin üzerine yüklenmekte ve kamuoyunda haksız suçlular oluşturmaktadır. Bu esnada milliyetçi kuruluşların sayısı da giderek artmakta, Ankara'da kurulan Milli Gençlik Teşkilatı, *sosyalizm altında yürütülen materyalist felsefenin vatanın geleceğini tehlikeye doğru sürüklemekte olduğunu savunarak gençliği, uyanık, bilinçli, damarlarındaki asil kandan ve yüce imandan alacağı güçle mücadele* saflarına katılmaya çağırmaktadır. Bu tarihe kadar MTTB ve TMTF'nin genellikle ortak yayınladıklarını gördüğümüz bildirileri bu dönemde siyasi cereyanlar vesilesi ile göremez hale geliriz. Bu iki büyük gençlik kuruluşu arasında ciddi görüş farklılıkları ortaya çıkar. MTTB komünizmi en büyük düşman ilan ederek daha çok İslam'a yakınlaşırken, TMTF de yine komünizme karşı mücadele vermekte ancak bu mücadele MTTB'ninki kadar kati olmamakla birlikte Atatürkçü düşünceden ödün vermemek koşuluyla yumuşak geçişler de yapabilmektedir. Çünkü TMTF'nin asıl düşmanı laik ve demokratik cumhuriyet felsefesini yok etmeye çalışanlardır. Her iki yönde aşırı ideolojik kışkırtmalara karşı bir tavır sergilemekte olduğunu savunan TMTF, Atatürk'ün, Nutuk, 'Gençliğe Hitabe' ve 'Bursa Nutku'nda

belirtilen gençliğe verdiği görevler dışında hiçbir sıfatı kendilerine yakıştırmadıklarını bildirmektedir. TMTF gibi bağlı bulunduğu TMGT'de de sol motif baskınlık kazanmış solcu gençlik temsilcileri egemen hale gelmiş ve TMGT'nin siyasal karakteri güçlenmiştir.

Sosyal bilinçlenmenin yoğunlaşması ve toplumun enerjik kesiminin bir araya getirildiği öğrenci derneklerinin politik yaşamda etkin rol izlemesi hükümet kadrolarını tedirgin eder ve gençliğin zamanla hükümetler üzerinde hissedilen baskısı, parçala idare et metoduyla azaltılmaya çalışılır. Bilhassa eski iktidarın son devirlerinde yükseköğrenim gençliğini temsil etmekte olan TMTF ve MTTB gibi teşekküller zaman zaman birbirlerinin aleyhinde hükümetin lehinde denge unsuru olarak kullanılmak istenmiş, çeşitli yollarla elde edilen liderlere önceden belirlenmiş beyanatlar verdirilerek kamuoyu manipüle edilmeye çalışılmış, kamuoyunun karşıt görüşlü gençlere olumsuz tepki oluşturması için hükümet yetkilileri tarafından her yol denenmeye başlanmıştır. Gençliğin eylemleri kötülenerek halka yanlış aksettirilmiş, öğrenci kuruluşları aleyhine yoğun kampanyalar yapılmıştır. Hükümet desteğiyle 1966 TMTF kongresi örneğinde olduğu gibi sahte kongreler düzenlenerek öğrenci derneklerini iki üç başkanlı hale getirip bürokrasinin çarkları arasında yok etmeye geçilmiştir. Bu sırada hükümetin, kendi lehine olan gençlik kuruluşlarına ayrılan bütçede artış yaparken aleyhte çalıştığı düşünülen kuruluşlardan eksiltme yaparak bu şekilde de onları devre dışı bırakmaya çalıştığı görülmektedir. Politik kuruluşların üniversite öğrenci birliklerini ele geçirme çabaları öğrencileri giderek daha fazla politikaya bulaştırmış, politik çevreler öğrencilerin politik eğilimleri ve politik eylemlerini birbirine karıştırmış, kendi hallerine bırakıldıklarında yaptıkları yürüyüş ve eylemlerin parti üyelerininkinden daha zararsız olacakları kesin olan öğrenci birlikleri ne oranda partinin himayesine girerse karşıt gruplar da o denli partizanca örgütlenmiş ve karşı parti saflarında çalışmıştır. Bu üniversite bahçelerinde ortaya çıkacak taşlı sopalı ve silahlı kavgaların ilk işaretleri olmuştur.

Yükseköğrenim gençliğinin yasal ve demokratik olarak temsil edildiği örgütler önce baskınlar ve mahkemeler yoluyla çatışmalı, iki başkanlı hallere düşürülür, binalarına el konulur, sistemli bir şekilde öğrenci örgütü kimlikleri aşındırılır. 1966 yılı sonunda yapılan Adapazarı Kongresinin hükümet desteğiyle tekrarlatılarak ikinci bir başkanlık seçimi yapılması TMTF için de bu durumun başlangıcı olmuştur. Federasyon bu tarihten itibaren mahkemelerle, tutuklanmalarla uğraşacağı bir döneme girmiş

gençlerin ve ülkenin sorunlarıyla uğraşmaya ayıracakları vakti kendilerini savunmak için harcamak zorunda kalmış, nitekim 68 yılında toplanamayan genel kurul neticesinde tüzük gereği feshedilmiştir. Bu yıldan sonra da 1972 yılına kadar bazı kişiler tarafından TMTF adı altında farklı bir örgüt oluşturulmuş, bir süre sonra da 71 muhtırasının gereklilikleri doğrultusunda devlet tarafından diğer pek çok örgütle birlikte kapatılmıştır.

TMTF özellikle 60-65 yılları arasında çok yüksek bir ivme kazanmış olmakla birlikte nüfuzuyla siyasal etkilere yol açmış bir gençlik örgütüdür. Kendilerini ülkenin uzun vadeli çıkarlarının yegâne koruyucuları olarak gören Kemalist gençlerden oluşan ve kendince *ilerici* bir doğrultu tutturma çabasında olan TMTF'de diğer benzer kuruluşlar gibi siyaset ve bürokrasi sürecinin bir parçası olarak varlığını 20 yıl boyunca sürdürmüştür. Başlangıçta devrimlere odaklanmış, Atatürk devrimlerini, heykellerini korumakla başlanmış, daha sonra öncelikleri kalkınma olmuş bu konuda yaptıkları çalışmalar hükümette rahatsızlıklara yol açtığında yukarıda belirtildiği şekilde tarih sahnesinden silinmişlerdir. Federasyon'un emperyalizme karşı bir çizgiye ulaşabilmesinde herhangi bir politika takip etmesinden çok gelen başkanların kişiliklerinden dolayı gerçekleştiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Türkiye Milli Talebe Federasyonu diğer bazı öğrenci örgütlerinde de olduğu gibi birtakım yapısal sorunlara sahiptir. Sorunların giderilememesi üç temel çelişki oluşturur. Bunlardan ilki maddi açıdan hükümete bağlı olunmasıdır. Maddi desteğini hükümetten alan herhangi bir kuruluşun, mevcut hükümetle çeliştiği sürece ayakta kalması ve faaliyetlerine devam etmesi mümkün değildir. Ülke yöneticilerinin teşvik ve yardımıyla kurulması zayıf bünyeli kalmasının sebeplerinden biri olmuştur.

İkinci çelişme örgütle üyeler arasındaki bağların kopuk olmasıdır. Yani tüzüksel bir çelişmedir. Kuruluşun çatısı derli toplu bir disiplin içinde çalışmaya elverişli değildir. Yetki ilişkileri karışıktır. 20.000 üyesi olduğu söylenen bir kuruluşun üyelerinin hepsinin aynı ideoloji ve söyleme sahip olduğu düşünülemez. Üyelerin ne olup bittiğini anlaması zaman alır. Öğrencinin yemek ısmarlama, balo ve festival düzenleme, elbise yaptırma, birkaç kişiyi belli bir kentte barındırma yoluyla seçim kazananlara kendi temsilcisi gözü ile bakmasının ne kadar mümkün olduğu tartışmalıdır. İş yapmak isteyenlerin özellikle bağların kopukluğu yüzünden içinde bulundukları açmazla çalışmaları zorlaşmaktadır. Bağlı talebe birliklerinin her birinin

ayrı tüzüğü mevcut olduğundan ayrı eylemleri de söz konusu olabilmektedir. Bir talebe birliğinin olumlu bulduğu hususu diğer birlik olumsuz karşılayabilmekte, genel başkanlığın onayladığını ikinci başkanlık onaylamayabilmektedir. Bu tüzüksel çelişmenin sonucu olarak da bir uçtan ilerici bir hareket başlarsa buna öteki uçtan karşı çıkabilme olanakları yaratılmıştır.

P. Blau ve R. Scott'un ortaya koyduğu örgüt sınıflandırmasına göre[359] ortak yarar kuruluşları kategorisinde bulunan TMTF gibi örgütlerde iç demokratik süreçlerin korunmasının ana sorun olduğuna işaret edilmektedir. Bu kuruluşlar üyelerin ortak çıkarlarını korumak için kurulduğundan üyelerin çoğunluğunun kararlara katılması önemlidir. Federasyon'un en büyük sıkıntılarından birinin yukarıda da belirtildiği gibi bu husus olduğu söylenebilir. On binlerce öğrencinin alınan kararlara katılmasının mümkün olmaması, bağlı birliklerin ayrı hareket etme yetkisi olması en büyük sorunlardan biri olarak kabul edilmektedir. "Yapılan araştırmalar, gerçekte bu tür örgütlerde büyük bir çoğunluğun ilgisiz kaldığına işaret etmektedir. Yıllık genel kurul toplantılarına gitmek, komitelerde görev almak, seçimlere adaylığını koymak kuruluşun yayınlarını okumak gibi göstergeler bu tür kuruluşlarda faal üyelerin çok küçük bir azınlık olduğunu belirtmektedir. Genellikle örgütün kuruluş devresinde heves ve ilgi gösteren üyeler daha sonraları vakit ayıramayıp örgütün güncel sorunlarından uzaklaşmakta, ara sıra gittikleri toplantılarda da gündem konularına yabancı kaldıklarından bir süre sonra ilgiyi tamamen kesmektedirler. Üyelerinin çoğunluğunun ilgisizliği faal rol oynayan küçük bir grubun kilit yönetim mevkilerine tekrar tekrar seçilerek kendi çıkar ve yararlarını korumaya yönelik icraata gitmelerini kolaylaştırmakta dolayısıyla oligarşi eğilimi ortak yarar kuruluşları olarak adlandırılan bu örgütlerin tipik sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır". [360]

Üçüncü çelişme etkinliklerinin tutarlı bir politikanın uygulanmasından çok dönemin konjonktürüne göre hareket edilmesi biçiminde olmasıdır. Bunun sonucunda da faaliyetler genellikle egemen sınıftaki kavgaların, çatışmaların bir ürünü olmuştur. Komisyonların faaliyetleri dışında düşünsel tartışma gibi konular söz konusu olmamaktadır. Tutarlı bir yargılamadan bilimsel bir değerlendirmeden kaynaklanan

[359] Ayşe Öncü, Örgüt Sosyolojisi, Sosyal Bilimler Derneği Yayınları Ankara 1976 s.32
[360] Ayşe Öncü, *Örgüt Sosyolojisi*, Sosyal Bilimler Derneği Yayınları Ankara 1976 s.34

hareketler söz konusu değildir. Gelen hükümetin desteklediği sürece var olmuşlar kendilerini destekleyen kuruluşların ideolojilerine göre hareket etmişlerdir. En nihayetinde TMTF'nin bir örgüt olarak varoluşu, düşünsel bir platformda gelişen ve biçimsel olarak benimsediği ideolojiden ziyade devlet örgütlenmesine eklemlenen kurumsal varlığı ve bu varlığın işlevlerini hükümet lehine ne kadar yerine getirdiğiyle alakalıdır.

Tüm bu çelişmelere rağmen Türkiye Milli Talebe Federasyonu kurulduğu 1948 yılından 1960 yılına kadar tamamıyla öğrenci sorunları ile ilgilenmiş, ikamet imkânlarının artırılması, öğrencilere yazın ücretli iş imkânı sağlanması, bir öğrenci kliniği kurulması ve öğrenci sağlığının yakından takip edilmesi, tatil kampları, çalışma kampları ve öğrenci yurtları meselesi gibi birtakım çalışmalarda bulunmuş, yurtdışı bağlantıları kurarak bazı gençlik çalışmalarının Türkiye'de öncülüğünü yapmış ve bu konularda da başarılı olmuştur.

1960-1971 arası hem Türkiye hem de dünya için gençlerin talep ve eylemleri yönünden kesin dönüşüm yaşanan paradigma kurucu yıllardır. Öncelikle öğrenciye en yararlı olanı bulmayı amaçlayan TMTF daha sonra ülkeye en yararlıyı bulma amacı doğrultusunda hareket etmiş, ancak yukarıda belirtilen çelişmelerin de etkisiyle dolaylı yollardan ortadan kalkması/kaldırılması kaçınılmaz olmuştur. 20 yılı aşkın tarihinde kökeninde daima Kemalizm yer almış, daima Kemalist devrimlerin koruyuculuğu üstlenilmiş, 65 yılında dönemin konjonktürü ve başkanlarının ideolojisi neticesinde sol düşünceye kayan hareketlerinde de yine Atatürk doktrini etkili olmuştur. TMTF muhtelif dönemlerde sosyalist görüşlü üyeleri bünyesinde barındırmış olsa da hiç bir zaman sosyalist olmamıştır. Çok partili döneme geçiş aşamalarında başlayan kutuplaşma, bazen söylemler her iki taraf için aynı olsa da Kemalistler ve muhafazakârlar arasında olmuş, dünyanın iki kutuplu olarak ayrışması ideolojik temelde olmasa bile, iktidar mücadelesi için Türkiye'deki karşılığını oluşturmuştur.

Şunu belirtmek gerekir ki Bugün Türkiye'de 60'ların gençlik hareketleri içinden gelenler yani o yıllarda üniversitelerde okuyan ya da mezun olan gençler, yani TMTF'nin bünyesinde de yer alan gençler, gelecek yıllarda da siyasetin bürokratik ekibinin içinde olmuşlardır.

Türkiye'de genel olarak toplumsal grupların kendilerini temsil eden gönüllü kuruluşlar aracılığıyla hükümeti etkilemesi çok fazla mümkün olmamıştır. Siyasi

partilerle toplumsal gruplar arasında kurumsallaşmış bir ilişki gelişmediği gibi hükümet ile toplumsal gruplar arasındaki ilişki de himayeci bir örüntü biçiminde gelişmiş, hükümetin himayesini ortadan kaldırdığı an bir toplumsal grup ya da TMTF gibi kuruluşların hayatını sürdürmesi mümkün olmamıştır. Bununla birlikte Türkiye'de her zaman mümkün olan husus toplumsal grupların bir araya gelmesinin devlet tarafından kontrol altında tutulmasıdır.

KAYNAKLAR

Abadan, Nermin (1961) *Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Faaliyetleri: Ankara Yüksek Öğrenim Gençliği Üzerinde Bir araştırma*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara.

Ahmad, Feroz (2011) *Modern Türkiye'nin Oluşumu* (çev. Yavuz Alogan) Kaynak Yayınları, İstanbul.

Ahmad, Feroz, (1996). "Türkiye'nin Cumhuriyet Dönemi Siyasal Gelişmeleri", *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, Cilt 7, İletişim Yayınları, İstanbul.

Ahmad, Feroz (2015). *Demokrasi Sürecinde Türkiye 1945-1980*, (çev. Ahmet Fethi) Hil Yayın, İstanbul.

Akar, Atilla(2009) *Türkiye Komplolar ve Provokasyonlar Tarihi* Profil Yayınları İstanbul.

Aksoy, Muammer(1966). "27 Mayıs ilkeleri ve İktidarın Sapışı", *T.M.T. F*, No:1, 4-5.

Aksoy, Muammer (1966). "Türkiye'nin Petrol Faciası", *T.M.T. F*, No:1, 2.

Aktar, Yücel (1990) *İkinci Meşrutiyet Dönemi Öğrenci Olayları*, İletişim Yayınları, İstanbul.

Albayrak, Selahattin(1971) "Üniversite ve Yüksekokullarımız, *Gençliğin Sesi*, Özel sayı, 5.

Alkan Mehmet Ö.(2015). "Soğuk Savaş'ın Toplumsal, Kültürel ve Günlük Hayatı İnşa Edilirken…", *Türkiye'nin 1950'li yılları* (*Derl. Mete Kaan Kaynar)* İletişim Yayınları, İstanbul.

Altuğ, Kurtul (1976) *27 Mayıs'tan 12 Mart'a,* Koza Yayınları İstanbul.

Anderson Benedict, (2007) *Hayali Cemaatler* (çev. İskender Savaşır), Metis Yayınları, İstanbul.

Arırt, Musa (1979) *Cumhuriyet Döneminde Gençlik*, Türkiye Yayıncılık, İzmir.

Arolat, Osman S.(2018) *Bir Gençlik Liderinin Anıları 1959-1974* Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

Aslan Şükrü ve Kurtuluş Hatice (Derl.) (2014). *İnsana ve Demokrasiye Adanmış Bir Hayat: Nurettin Sözen* Doğan Kitap, İstanbul.

Atılgan, Gökhan(2007) "68'in Kapıları" Türkiye'nin 60'lı Yılları, (Haz. Mete Kaan Kaynar) İletişim Yayınları İstanbul, 2017 s.328.

Avcıoğlu, Doğan (1974) *Türkiye'nin Düzeni*, Cem Yayınevi, İstanbul.

Aybar, Mehmet Ali (1968). Bağımsızlık Demokrasi Sosyalizm, Gerçek Yayınevi, İstanbul.

Aydın, Suavi - Taşkın, Yüksel (2017) *1960'tan Günümüze Türkiye Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul.

Ayvazoğlu, Beşir (2009). *Tanrıdağı'ndan Hiradağı'na : Milliyetçilik ve muhafazakarlık üzerine yazılar,* Kapı Yayınları , İstanbul.

Bahçeli, Devlet(1971). "Önce Eğitim Reformu", *Gençliğin Sesi*, Özel sayı, 6-7.

Beck, Ulrich(2011). *Risk Toplumu Başka Bir Modernliğe Doğru* (çev. Kazım Özdoğan, Bülent Doğan), İthaki Yayınları, İstanbul.

Bektaş, Arsev (1993). *Demokratikleşme Sürecinde Liderler Oligarşisi, CHP ve AP (1961-1980),* Bağlam Yayınları, İstanbul.

Belge, Murat, (1996)."Türkiye'de Günlük Hayat", *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,* Cilt 3, İletişim Yayınları, İstanbul.

Belge, Murat, (1983-) "1968 Gençlik Hareketleri", *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, Cilt 3 İletişim Yayınları, İstanbul.

Belge, Murat (1997) *Tarihten Güncelliğe,* İletişim Yayınları İstanbul.

Berkes, Niyazi(2016). *Türkiye'de Çağdaşlaşma*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

Beşirli, Hayati, "Politik Sosyalizasyon Araştırmaları ve Politik Sosyalizasyon Sürecinin Bir Unsuru Olarak Kışla", Sosyoloji Konferansları, http://dergipark.gov.tr/iusoskon/issue/9510/118888

Binark, İsmet (1971)"Gençlik ve Milli Şuur", *Gençliğin Sesi*, Özel sayı, 14.

Bora, Tanıl ve Ünüvar Kerem(2015) "Ellili yıllarda Türkiye'de Siyasi Düşünce Hayatı" *Türkiye'nin 1950'li yılları* (*Derl. Mete Kaan Kaynar),* İletişim Yayınları, İstanbul.

Bora, Tanıl (2017). *Cereyanlar,* İletişim Yayınları, İstanbul.

Bora, Tanıl(2014). "Türk Sağı: Siyasal Düşünce Tarihi Açısından Bir Çerçeve Denemesi" *Türk Sağı: Mitler Fetişler Düşman İmgeleri* (Derl. İnci Ö. Kerestecioğlu, Güven G. Öztan) İletişim Yayınları İstanbul.

Bora, Tanıl (2010) *Türk Sağının Üç Hali*, Birikim Yayınları, İstanbul.

Bora, Tanıl (2004).*Devlet Ocak Dergâh,* İletişim Yayınları, İstanbul.

Boran, Behice,(1968). *Türkiye ve Sosyalizm Sorunları*, Gün Yayınları, İstanbul.

Bozarslan, Hamit, (2015) *Türkiye Tarihi : İmparatorluktan Günümüze*, İletişim Yayınları, İstanbul,

Can, Celalettin(1988). *Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm Mücadelesinde Gençlik* Haziran Yayınevi, İstanbul

Canöztürk, Hüsamettin(1954). "TMTF Kuruluşu Mahiyeti ve Çalışmaları", Talebe Dünyası, S. 1, 6-7.

Cem, İsmail (2009). *Tarih Açısından 12 Mart*, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

Çağatay, Neşet (1972). *Türkiye'de Gerici Eylemler (1923'den Bu Yana),* Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara.

Çalışlar, Oral (1989) *Başkaldırının Yedi Rengi*, Milliyet Yayınları İstanbul.

Çav, Erkan (2010). "Tanzimattan Cumhuriyete Türkiye'de Değişen Gençlik Hareketleri ve Milli Türk Talebe Birliği Deneyimi (1916-1980)"(Basılmamış Doktora Tezi) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Çavdar, Tevfik (2004) *Türkiye'nin Demokrasi Tarihi*, İmge Kitabevi, Ankara.

Çavdar, Tevfik (1969). *Türkiye 1968,* İzlem Yayınları, İstanbul.

Çelikkan, Ali İhsan(1952). "Devrimler ve Biz" İnkılap Gençliği, S.1,3-4.

Çetinkaya, Hikmet(1986). *Sancılı Yıllar 1965-1971* Tekin Yayınevi, İstanbul.

Darendelioğlu, İlhan E. (1975) *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul.

Demirel, Tanel"(2013). *Adalet Partisi: İdeoloji ve Politika,* İletişim Yayınları İstanbul.

Duru,"Nafiz(1964). "COSEC Konferansı ve İslam Dünyası Talebe Federasyonu",*Devrim Gençliği*, S.1.

Elevli, Avni (1967). *1960-1965 Olayları ve Batırılamayan Gemi Türkiye,* Balkanoğlu Matbaası, Ankara.

Emre, Yunus, (2013).*CHP Sosyal Demokrasi ve Sol*" İletişim Yayınları, İstanbul.

Erkan, Necmettin (1985) *Gençlik ve Demokrasi: Katılımcı Gençlik Örgütleri,* Gün Yayıncılık Ankara.

Eroğul, Cem (2003) "Çok Partili Düzenin Kuruluşu 1945-1971", *Geçiş Sürecinde Türkiye,* (Derl. Irvin C. Schick, E. Ahmet Tonak), Belge Yayınları İstanbul.

Feyizoğlu, Turan(1993) *Türkiye'de Devrimci Gençlik Hareketleri,* Belge Yayınları, İstanbul.

Feyizoğlu Turan,(2003). *Fırtınalı Yılların Gençlik Liderleri Konuşuyor,* OzanYayıncılık, İstanbul.

Genç, Süleyman (1971) *12 Mart'a Nasıl Gelindi: Bir Devrin Perde Arkası,* İleri Yayınları, Ankara.

Georgeon, Francois (2005) *Türk Milliyetçiliğinin Kökenleri* (çev. Alev Er) Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.

Gevgilili, Ali (1987).*Yükseliş ve Düşüş*, Bağlam Yayınları, İstanbul.

Giritli, İsmet, (1970). *Gençlik Hareketleri ve Ötesi*, Garanti Matbaası, İstanbul.

Güven, Dilek(2017) *Cumhuriyet Dönemi Azınlık Politikaları ve Stratejileri Bağlamında 6-7 Eylül Olayları* İletişim Yayınları, İstanbul.

Habermas, Jürgen (2007). *Kamusallığın Yapısal Dönüşümü* (çev. Tanıl Bora, Mithat Sancar) İletişim Yayınları, İstanbul.

Heper, Metin,(2011). *Türkiye'nin Siyasal Hayatı,* Doğan Kitap, İstanbul.

Hobsbawm, Eric, (1991). *Kısa 20. Yüzyıl: 1914-1991 Aşırılıklar Çağı, (çev. Yavuz Alogan)* Everest Yayınları, İstanbul.

Işıklı, Alpaslan (1966).“İşçi ve Öğrenci Örgütleri”, *T.M.T.F,* 1966, No:1, 3.

İnan, A. Mithat(1989). *Toplum İdeoloji Gençlik*, Gündoğan Yayınları, Ankara.

İnsel, Ahmet(1999) “Cumhuriyet Döneminde Otoritarizm” Bilanço 1923-1998: Türkiye Cumhuriyeti'nin 75 Yılına Toplu Bakış Uluslararası Kongresi: 10-12 Aralık 1998 ODTÜ Kültür Ve Kongre Merkezi, Tarih Vakfı Yayınları, Ankara.

İstanbul Üniversitesi İşgal Komiteleri Konseyi (1968*) İstanbul Üniversitesi Genel Reform Tasarısı ve Fakültelere Özgü İstekler,* Ülke Matbaası, İstanbul.

Kabacalı, Alpay(2007). *Türkiye'de Gençlik Hareketleri*, Gürer Yayınları, İstanbul.

Kahraman, Hasan Bülent “Bir Zihniyet, Kurum ve Kimlik Kurucusu Olarak Batılılaşma” *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce,* Cilt 3 İletişim Yayınları, İstanbul.

Karaca, Ahmet(1971) *“*Türk Gençliği ve Esir Türkler *”Gençliğin Sesi*, Özel sayı, 11.

Karadeniz, Harun (2015). *Olaylı Yıllar ve Gençlik*, Literatür Yayınları, İstanbul.

Karpat, Kemal H.(2007). *Türkiye'de Siyasal Sistemin Evrimi: 1876-1980* İmge Yayınları, Ankara.

Karpat, Kemal H.(2007).*Türk Demokrasi Tarihi: Sosyal Kültürel Ekonomik Temeller,* İmge Yayınları, Ankara.

Kaynar, Mete Kaan, "Türkiye'nin Ellili Yılları Üzerine Bazı Notlar", *Türkiye'nin 1950'li yılları* (*Derl. Mete Kaan Kaynar)* İletişim Yayınları, İstanbul.

Kentel, Ferhat (2005). "Türkiye'de genç olmak: Konformizm ya da Siyasetin Yeniden İnşası" *Birikim,*196

Keskin, Nuray E. *(2015) "*Ellili yıllarda Kamu Yönetimi", *Türkiye'nin 1950'li yılları* (*Derl. Mete Kaan Kaynar)* İletişim Yayınları, İstanbul.

Kışlalı, Ahmet Taner(1974) . *Öğrenci Ayaklanmaları*, Bilgi Yayınevi Ankara.

Koca, Bayram (2015). "Ellili yıllarda Merkez Sağ: Demokrat Parti'nin özgürlük ile istismar arasındaki dini politikaları" *Türkiye'nin 1950'li yılları* (*Derl. Mete Kaan Kaynar)*, İletişim Yayınları, İstanbul.

Kocabaş, Süleyman (1996). *Türkiye'de Politikada Şiddet'in Perde Arkası (1876-1996),* Vatan Yayınları, İstanbul.

Köknel, Özcan (1970). *Türk toplumunda Bugünün Gençliği*, Bozak Matbaası.

Kumkumoğlu, Kemal(1967) "TMTF ve Yükseköğrenim Gençliği", *Devrim Gençliği*, S.1, 7.

Kurdaş, Kemal(1966) "Dış Yardımsız Kalkınma ve Türkiye'nin Durumu*",T.M.T.F,* No:2, 2.

Lüküslü, Demet(2015). Türkiye'nin 68'i : Bir Kuşağın Sosyolojik Analizi, Dipnot Yayınları, Ankara

Marcuse, Herbert (1968). *Tek Boyutlu İnsan* (çev. Seçkin Çağan) May Yayınları, İstanbul.

Mardin, Şerif,(2012) *Jöntürklerin Siyasi Fikirleri*, İletişim Yayınları İstanbul.

Mardin Şerif (2004) *Türkiye'de Din ve Siyaset,* İletişim Yayınları İstanbul.

Mardin, Şerif(1991). *Türk Modernleşmesi*, İletişim Yayınları İstanbul.

Meray, Seha L.(2003) *Üniversite Sorunları,* Bilgi Üniversitesi Yayınları İstanbul.

Meşe, Ertuğrul, (2017) *Komünizmle Mücadele Dernekleri,* İletişim İstanbul.

Okutan, Çağatay(2003) *Bozkurt'tan Kuran'a Milli Türk Talebe Birliği*, Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Ozankaya, Özer (1966) *Üniversite Öğrencilerinin Siyasal Yönelimleri,* Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara.

Öncü, Ayşe (1976) Örgüt Sosyolojisi, , Sosyal Bilimler Derneği Yayınları Ankara

Özbudun, Ergun (1975) *Türkiye'de Sosyal Değişme ve Siyasal Katılma*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara.

Özcan, Gencer (2017). "60'lı Yıllarda Dış Politika" Türkiye'nin 60'lı yılları (Derl Mete Kaan Kaynar) İletişim Yayınları, İstanbul.

Özdalga, Elisabeth.(2009). *Tarihsel Sosyoloji*, Doğu Batı Yayınları, İstanbul

Özer, Ekrem(1969) "Düzende Bozukluk" *Büyük Türkiye,* TMTF yayını, İstanbul.

Safa, Peyami(1971) "Milliyetçilik ve İlim", *Gençliğin Sesi*, Özel sayı, 13.

Smith, Anthony D.(2007) *Milli Kimlik* (çev. Bahadır Sina Şener) İletişim Yayınları, İstanbul.

Soner, Şükran(2008). *Bizim 68'liler,* Cumhuriyet kitapları İstanbul.

Soysal, Mümtaz (1966). "Gençlik ve Dış Politika", *T.M.T.F,* No:2, 1-3.

Taşkın Yüksel, (2007) *Anti-Komünizmden Küreselleşme Karşıtlığına: Milliyetçi Muhafazakâr Entelijensiya*, İletişim Yayınları, İstanbul.

Taylak, Muammer(1997) *Türkiye'de Öğrenci Hareketleri,* Hamle Yayınları, İstanbul.

Tekeli, İlhan,(2002). "Siyasal Düşüncenin Gelişimi Konusunda Bir Üst Anlatı" *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce,* Cilt 3 İletişim Yayınları, İstanbul.

Tekin, Gürkan, (2008). "Kurum Tarihi Yazımıyla İlgili Sorunlar" *Atatürk Yolu,* Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara

Timur, Taner (2000). *Toplumsal Değişme ve Üniversiteler,* İmge Kitabevi, Ankara.

TİP Gençlik Örgütlenmesi(1978)"*Gençlik Örgütlenmesi ve Türkiye*" Genç Öncü Yayınları Ankara.

TMTF(1951) *TMTF Nedir? Neler Yapmıştır? Neler Yapmayı Tasarlar?,* Ankara.

TMTF (1962-63) *Türkiye Milli Talebe Federasyonu*, Ankara.

TMTF(1965). *Türkiye'de Petrol Sorunu* TMTF Yayınları, İstanbul.

Tunçay, Mete (1998) "75 Yılda Ne kadar Çağdaşlaştık", Bilanço 1923-1998: Türkiye Cumhuriyeti'nin 75 Yılına Toplu Bakış Uluslararası Kongresi: 10-12 Aralık 1998 ODTÜ Kültür Ve Kongre Merkezi, Tarih Vakfı Yayınları, Ankara.

Turan, İlhan (haz.)(2004).*İsmet İnönü Konuşma Demeç Makale Mesaj ve Söyleşileri 1965-1967*, TBMM Basımevi, Ankara.

Tütengil, Cavit Orhan(1961) "Talebe Teşekküllerini Bekleyen İşler", Devrim Gençliği, S.3, 7.

Ulutaş, A. Salih(1952) "Niçin Moskof Düşmanıyım" İnkılap Gençliği S. 4, 6-8.

Ülkü, Mesut.(1957) "Dünya Gençlik Birliği", Talebe Dünyası, S.2 İstanbul,27-29.

Yerasimos, Stefanos (2016). *Az Gelişmişlik Sürecinde Türkiye* (çev. Babür Kuzucu), Belge Yayınları, İstanbul.

Yeşilorman, Mehtap(2006) "Siyasal Sosyalizasyon Sürecinde Sosyo-Ekonomik Faktörlerin Rolü", Bilig S.36

Yetkin, Çetin (1970). Türkiye'de Soldaki Bölünmeler (1960-1970) : Tartışmalar, Nedenler Çözüm Önerileri, Toplum Yayınevi, Ankara.

Yıldırım, Ali(1997) *FKF Dev-Genç Tarihi: Belgelerle Bir Dönemin Serüveni*, Doruk Yayınları Ankara.

Yıldız, Ahmet (2013) *Ne mutlu Türküm Diyebilene: Türk Ulusal Kimliğinin Etno-seküler Sınırları,* İletişim Yayınları, İstanbul.

Yılmaz, Tanzer Sülker (1997)*Türkiye'de Gençlik Hareketleri*, Toplumsal Dönüşüm Yayınları İstanbul.

Zürcher, Erik Jan(2015). *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, (çev. Yasemin Saner Gönen) İletişim Yayınları, İstanbul.

1960'lardan 1980'lere Gençlik ve Mücadelesi Dev-Genç Savunması(2011). Yeniden Devrim Yayınları(Kolektif).

Gazete ve Dergi Haberleri

"Talebe Federasyonu Başkanının Radyodaki Konuşması", (27 Mart 1949). *Cumhuriyet.*

"Milli Talebe Federasyonu Heyeti Ankara'dan Döndü",(28 Haziran 1949). *Cumhuriyet.*

"TMTF Kongresi Sona Erdi", (23 Kasım 1949). *Cumhuriyet.*

"TMTF'nin Fevkalade Toplantısı Sona Erdi", (28 Eylül 1950). *Cumhuriyet.*

"TMTF Kongresi Bu Yıl Samsun'da Yapılacak", (15 Eylül 1952). *Cumhuriyet.*

"Cumhur Reisi Dün Kıbrıs Heyetini Kabul Etti".(16 Eylül 1954). *Cumhuriyet.*

"Kıbrıs Türk'tür Komitesinin Tebliği", (7 Şubat 1955). *Cumhuriyet.*

"Talebe Bursları ", (6Aralık1956). *Cumhuriyet.*

"TMTF Başkanı Ankara'da Yaptığı Temaslar Hakkında Izahat Veriyor", (6 Aralık 1956). *Cumhuriyet.*

"İstanbul Üniversitesinde Hadiselerin Yarattığı Teessür", (6 Aralık 1956). *Cumhuriyet.*

"Profesör Kubalı'ya Dün Yapılan Ihtar", (6 Aralık 1956). *Cumhuriyet.*

"Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti Hakkında Tahkikat", (6 Aralık 1956). *Cumhuriyet.*

"Profesör Kubalı'ya Yapılan Bir Ikaz", (6 Aralık 1956). *Cumhuriyet.*

"İnsan Hakları Beyannamesinin 10. Yıldönümü", (10 Aralık 1957). *Cumhuriyet.*

"Gençliğin Mesajı", (1 Ocak 1958). *Cumhuriyet.*

"Ayar Hamza Amerika'da Oynanmayacak", (9 Şubat 1958). *Cumhuriyet.*

"Talebeler Zamlardan Şikâyetçi", (21 Haziran 1958). *Cumhuriyet.*

"Gençlik de İngiliz Planını Reddetti", (21 Haziran 1958). *Cumhuriyet.*

"Büyük Doğu Dergisinin Atatürk Aleyhindeki Neşriyatı Gençlikte Infial Yarattı", (19 Mart 1959). *Akşam.*

"Nezaret Altına Alınan Talebe Temsilcileri", (8 Mayıs 1959). *Cumhuriyet.*

"TMTF Binasında Dün Iki Başkan Vardı", (17 Temmuz 1959). *Cumhuriyet.*

"Samet Güldoğan Sert Tenkitlere Uğruyor", (22 Temmuz 1959). *Cumhuriyet.*

"Maliye Bakanı TMTF Merkezini Ziyaret Etti", (28 Ağustos 1959). *Cumhuriyet.*

"Polis Bumin Yamanoğlu'na Üniversite Gençliği Bir Çift Boks Eldiveni Hediye Ediyor", (16 Ocak 1960). *Akşam*.

"Fransa'da kurulan Türk Talebe Cemiyeti", (27 Nisan 1960). *Vatan*.

"TMTF'ne Gelen Telgraflar da Gizlenmişti", (11 Haziran 1960). *Vatan.*

"Üniversiteli Gençler Sınavlardan Sonra Anadolu'ya Dağılacak", (28 Temmuz 1960). *Vatan*.

"Öğrenci Kuruluşlarının Birleştirilmesi Inceleniyor", 27 Ağustos 1960). *Milliyet*.

"TMTF Yönetim Kurulunu Değiştirdi", (11 Eylül 1960). *Yeni İstanbul*

"Milli Birlik Komitesinin Üç Üyesinin Temasları", (12 Eylül 1960). *Yeni İstanbul*.

"İÜTB Türkçe Konuş Kampanyası Aleyhinde", (13 Eylül 1960). *Cumhuriyet.*

"Öğrenci Kuruluşları",(16 Eylül 1960). *Yeni İstanbul*.

"Öğrencilerin 147'ye Tepkisi", (29 Ekim 1960). *Yeni İstanbul*.

"Cezayirli Öğrenci Başkanı Basın Toplantısı Yaptı", (31 Ekim 1960). *Yeni İstanbul*.

"Cumhuriyet Balosu", (31 Ekim 1960). *Cumhuriyet*.

"Türk Gençleri Cezayirli Mücahitleri Destekliyor" (13 Aralık 1960). *Milliyet.*

"Türk Gençleri Cezayirli Mücahitleri Destekliyor", (13 Aralık 1960). *Ulus*.

"Gençlik Atatürk'e Bağlılığını Belirtti",(21 Aralık 1960). *Yeni İstanbul*.

"TMTF Başkan Seçemiyor", (23 Mart 1961). *Yeni İstanbul*.

"Gençlik Ve Aydınlar Nükleer Silahların Yasak Olmasını Istediler", (15 Nisan 1961). *Cumhuriyet.*

"TMTF'nda Ihtilaf", (18 Nisan 1961). *Cumhuriyet.*

"Gençlik Yeni Anayasa Için Yanıt Verdi: EVET", (19 Haziran 1961). *Cumhuriyet.*

"Alt Teşekküller TMTF ile MTTB'yi Tazyik Ediyorlar",(19 Haziran 1961). *Cumhuriyet.*

"6. Uluslararası Kültür Festivali", (21 Ağustos 1961). *Cumhuriyet*.

"TMTF Folklor Ekiplerinin Muvaffakiyeti" ,(10 Eylül 1961). *Cumhuriyet*.

"Tabancalı Talebe Federasyonu Başkanının Duruşması", (28 Kasım 1961). *Cumhuriyet*.

"TMTF Lise Mezunları Için Yedek Subaylık Hakkı Talep Etti", (4 Aralık 1961). *Cumhuriyet*.

"TMTF Yedek Subay Öğretmen Kanununun Tadilini Istiyor", (3 Ocak 1962). *Cumhuriyet.*

"Kendini TMTF Asbaşkanı Olarak Sattı Muhabbet Tellalı Çıktı", (3 Şubat 1962). *Cumhuriyet*.

"Gençlik Her Türlü Tahriki Susturmaya Muktediriz Diyor", (5 Ekim 1962) *Vatan*.

"TMTF Başkanı Gümüşpala için Müfteri Dedi", (2 Nisan 1963) *Cumhuriyet.*

"TMTF Bildirisi", 24 Ocak 1964). *Ulus.*

"Gençlik Dün İstanbul'da Büyük Bir Miting Yaptı", (16 Mart 1964). *Cumhuriyet*.

"Tekniker Okulları Boykotuna Katılan Bütün Öğrencilerin Okul Kayıtları Silinecek",(23 Mart 1964). *Cumhuriyet*.

"Gençliğin Toplumsal Problemleri Konulu Açıkoturum Yapıldı", (23 Mayıs 1964) *Cumhuriyet*.

"Yeni reformlar Daha Fazla Geciktirilemez", (28 Mart 1964). *Ulus*.

"TMTF'nin Kongresi Erzurum'da Başladı", (24 Temmuz 1964). *Ulus*.

"TMTF Bayar'ın Tahliyesini Protesto Etti", (9 Kasım 1964). *Yeni Gazete*.

"TMTF Açık Oturumunda Beliren Fikir: Üniversitede Reform Yapılması Şarttır", (4 Aralık 1964). *Cumhuriyet*.

"TMTF Genel Başkanının Kıbrıs Konusundaki Bildirisi", (5 Aralık 1964). *Cumhuriyet*.

"Gençlik Reform Için 7 Gün Mühlet Verdi", (11 Aralık 1964). *Cumhuriyet*.

"Öğrenci Temsilcileri Fuat Sirmen'le Görüştüler", 12 Aralık 1964). *Cumhuriyet*.

"Gürsel-İnönü Üniversite Öğrencilerini Kabul Etti", 13 Aralık 1964). *Dünya*.

"Gençlere Göre İnönü Etki Altında Kalıyor", (15 Aralık 1964). *Cumhuriyet*.

"Türkiye'nin Sokakta Halledilecek Meselesi Kalmamıştır", (11 Ocak 1965). *Cumhuriyet*.

"Basında Dış Etkiler Konulu Açık Oturum Yapıldı", (17 Mart 1965). *Cumhuriyet*.

"Filistin Kongresine Katılacak Türk Heyeti Gitti", (31 Mart 1965). *Cumhuriyet*.

"TMTF Ve Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Kızılay'daki Olayları Tasvip Etmiyor", (10 Haziran 1965). *Cumhuriyet*.

"TMTF Başkanı", (7 Temmuz 1965). *Milliyet*.

"TMTF Ve Kültür Şenliği Aleyhine Beyanname Dağıtıldı", (19 Ağustos 1965). *Cumhuriyet*.

"Bir TMTF Heyeti Bulgaristan'a Gitti", (29 Eylül 1965) *Akşam*

"İzmir'den 4 Öğrenci Lideri Amerika'ya Davet Edildi", (29 Eylül 1965) *Akşam*.

"Gençlik Söze Değil İşe Bakar", (4 Kasım 1965). *Cumhuriyet*.

"Büyük Ata'yı Andık", (11 Kasım 1965). *Cumhuriyet*.

"İnönü Din Istismarcılarını Ve Gerici Hareketleri Yerdi", (14 Kasım 1965). *Cumhuriyet*.

"İnşaat Fakültesi Başarı Oranı %89", (23 Kasım 1965). *Cumhuriyet*.

"TMTF Başkanının Görüşü", (30 Kasım 1965). *Cumhuriyet*.

"TMTF Kongresi Başladı", (7 Aralık 1965). *Cumhuriyet*.

"Kongrede Kavga Çıktı", (8 Aralık 1965). *Cumhuriyet*.

"TMTF Toplantısı Dün De Yapılamadı", (10 Aralık 1965). *Cumhuriyet*.

"Gençler Harbiyelilerin Affını Istedi", (11 Aralık 1965). *Cumhuriyet*.

"Türkiye'nin Sokakta Halledilecek Meselesi Kalmamıştır", (11 Aralık 1965). *Cumhuriyet*.

"Dünkü TMTF Kongresinde MTTB Sorumluları Suçlandırıldı", (12 Aralık 1965). *Cumhuriyet*.

"TMTF Seçiminde Hadise Çıktı", (19 Aralık 1965). *Cumhuriyet*.

"TMTF İktidarı Tenkit Etti", (20 Ocak 1966). *Cumhuriyet*.

"İl Bütçesinden Bazı Derneklere Ayrılan Para", (29 Ocak 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF Olayının Tahkikatı Dün Sonuçlanamadı", (17 Mart 1966). *Cumhuriyet*.

"Adalet Partisi Suçu Muhalefete Yüklüyor", (20 Mart 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF'nin Görüşü", (31 Mart 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF Hakkında Kovuşturma", (31 Mart 1966). *Cumhuriyet*.

"İzmir'deki Atatürk Heykeline Balta Ile Tecavüz Edildi: TMTF'nin Gece Şehrimizde Yaptığı Protesto Yürüyüşüne Polis Mani Oldu", (10 Nisan 1966) *Cumhuriyet*.

"TMTF Ve TMGT Yöneticileri Adliyeye Verildi", (12 Nisan 1966). *Cumhuriyet*.

"İnönü Atatürk Heykelleri Için Tedbir Bekliyor", (17 Nisan 1966). *Cumhuriyet*.

"Türkiye Milli Talebe Federasyonu Tarafından Düzenlenen Türkiye'nin Dış Politikası, İkili Anlaşmalar Ve Yabancı Üsler Konulu Açıkoturuma, Davet Edilmiş Olmalarına Rağmen CHP TİP Ve Milli Birlik Grubu Dışındaki Siyasi Partiler Katılmamıştır", (17 Nisan 1966). *Cumhuriyet*.

"Cumhurbaşkanı İsmet İnönü Tarafından 28-29 Nisan Olaylarının Yıldönümü Dolayısıyla İstanbul Taksim'deki Atatürk Ve Cumhuriyet Anıtında 29 Nisan'a Kadar Atatürk'e Bağlılık Nöbeti Tutan TMTF Ve TMGT Adına Cavit Savcı'ya Gönderilen Mesaj", (18 Nisan 1966). *Ulus*.

"TMTF Genel Sekreteri Istifa Etti", (19 Nisan 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF Başkanı : Gençlik Bölünmedi", (26 Nisan 1966). *Cumhuriyet*.

"28 Nisan Anıldı", (29 Nisan 1966). *Cumhuriyet.*

"Ankara 29 Nisan'ı Dün Heyecanla Andı", (30 Nisan 1966) *Cumhuriyet*.

"TMTF'de Basın Toplantısı Öğrencilerin %10'u Ruhi Sarsıntı Geçiriyor", (18 Temmuz 1966) *Cumhuriyet.*

"Cavit Savcı Eğitim Sistemimiz Burjuva Işidir Dedi", (18 Temmuz 1966) A*kşam*.

"13 Ülkeden 30'a Yakın Topluluk İstanbul'da", (11 Ağustos 1966) *Cumhuriyet*.

"Çayda Çıra", (13 Ağustos 1966). *Cumhuriyet.*

"Bazı Ekiplerin Tutumu Protestolara Yol Açtı", (18 Ağustos 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF Deprem Felaketzedeleri Için Kan Kampanyası Açtı", (21 Ağustos 1966). *Akşam*.

"TMTF Genel Merkezine Baskın", (26 Ağustos 1966). *Akşam*.

"TMTF Festival Yöneticileri Dün Suçlandırıldı", (28 Ağustos 1966). *Cumhuriyet*

"TMTF Başkanı İfade Verdi", (23 Eylül 1966). *Cumhuriyet.*

"Öğrenciler 6 Ilden Ankara'ya Yürüyor", (2 Ekim 1966). *Cumhuriyet*.

"Hukuk Fakültesinde Boykot Başladı", (8 Kasım 1966). *Cumhuriyet*.

"Boykot Sona Erdi", (11 Kasım 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF Kongresi Bugün Başlıyor", (13 Kasım 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF'nin 21. Genel Kurul Çalışmaları Başladı",(14 Kasım 1966). *Cumhuriyet.*

"TMTF Kongresinde Eğitim Sistemi Tenkit Edildi", (15 Kasım 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF Kongresinde Barış Gönüllülerine Ve Nurculara Çatıldı",(16 Kasım 1966) *Cumhuriyet*.

"TMGT Başkanı Başbakana Cevap Verdi", (18 Kasım 1966).*Cumhuriyet*.

"TMTF Kongresinde Bursa Nutku Okundu"(18 Kasım 1966). *Milliyet*.

"Bursa Nutkunun Stalin'e Ait Olduğunu Ileri Sürenler Protesto Edildi", (19 Kasım 1966). *Cumhuriyet*.

"Üniversite Öğrencilerinin Sorunları Halledilmezse Boykota Gidilecek", (20 Kasım 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF'nun Genel Kurul Toplantısında Kavga Çıktı : 15 Yaralı Var", (22 Kasım 1966). *Cumhuriyet.*

"Adapazarı Olaylarının Soruşturması : TMTF Kongresinin Usulsüz Sayılması Ihtimali Belirdi", (23 Kasım 1966). *Cumhuriyet*.

"Özel Idareler Bütçelerinden Yapılan Yardımlar Vilayet Kanununa Aykırı Bulundu : İçişleri Bakanlığı Derneklere Yardım Yapılmasını Menetti", (24 Kasım 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF Kongresinde Polis Delegelerin Üstünü Arıyor", (24 Kasım 1966). *Cumhuriyet*/.

"İnönü : Demokratik Rejim Aşırı Her Eğilimi Karşılayan Düzene Uygulanır" (25 Kasım 1966). *Cumhuriyet*.

"İsmet İnönü'nün TMTF Kongresi Dolayısıyla Milliyet Gazetesi'ne Verilen Demeç", (25 Kasım 1966). *Ulus*.

"Nurcuların TMTF Kongresini Basacağı Ihbar Edilince Oturum Erken Bitti", (26 Kasım 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF Kongresinde Seçimler Öne Alınınca Polisler Öpüştü", (27 Kasım 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF Ikinci Başkanı Seçildi", (28 Kasım 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF Kongresi Sona Erdi", (30 Kasım 1966). *Cumhuriyet.*

"Ünal Grubu Toplanamadı", (1 Aralık 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF'de Karşı Hizip Yeni Bir Başkan Seçti", (3 Aralık 1966). *Cumhuriyet*.

"Polis Dün TMTF Binası Çevresinde Tedbir Aldı", (4 Aralık 1966) *Cumhuriyet*.

"TMTF İzmir Şubesi De Baskın Ihtimaline Karşı Nöbet Tutuyor", (5 Aralık 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF Emperyalizme Ve Komünizme Karşıdır", (6 Aralık 1966). *Cumhuriyet*.

"Giriş Kartı Olmayanlar TMTF Binasına Alınmıyor", (7 Aralık 1966) *Cumhuriyet*/.

"TMTF Yöneticileri MTTB Yöneticilerini Mahkemeye Veriyor", (10 Aralık 1966). *Cumhuriyet.*

"Dinleyiciler Atatürk'ün Bursa Nutkunu Hep Bir Ağızdan Okudular",(14 aralık 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF Protesto Ediyor", (17 Aralık 1966). *Cumhuriyet*.

"TMTF Başkanı Tural'a Telgraf Çekti", (21 Aralık 1966).*Cumhuriyet.*

"Toplum Polisi Gençlerle Çatıştı : TMTF Binasını Önce Mühürletti Sonra Alınan Kararı Kaldırdı", (29 Aralık 1966). *Cumhuriyet.*

"Öğrenci Teşekkülleri Arasında Çatışma: MTTB'li Gençler Teknik Üniversite Talebe Yurdunu Tahrip Etti", (4 Ocak 1967). *Cumhuriyet.*

"Savcı'nın Açıklaması", (5 Oacak 1967). *Cumhuriyet.*

"Ankara'da Tepki", (6 Ocak 1967). *Cumhuriyet.*

"İTÜ Baskini", (7 Ocak 1967). *Hürriyet.*

"TMTF Petrol-İş Grevine Arabuluculuk Teklif Etti", (8 Oacak 1967). *Cumhuriyet*.

"Petrol-İş TMTF'nin Arabuluculuğunu Kabul Etti",(9 Ocak 1967). *Cumhuriyet*. "TMTF Petrol-İş Grevinde Aracı Olmak Istiyor", (11 Ocak 1967). *Akşam*.

"TMTF'nin Arabuluculuk Teklifinde Anlaşma Olmuyor", (15 Ocak 1967). *Cumhuriyet*.

"TMTF Ile Ilgili Mahkeme Kararı Bugün Açıklanıyor", (18 Ocak 1967). *Cumhuriyet*.

"TMTF Kongresinin Duruşması", (19 Ocak 1967). *Cumhuriyet*.

"TMTF Olayları Devam Ediyor",(19 Ocak 1967). *Cumhuriyet*.

"TMTF Kongresinin Duruşması", (19 Ocak 1967). *Akşam*.

"TMTF'de Yeni Olaylar : Gençler Polis ile Çatıştı", (20 Ocak 1967). *Cumhuriyet.*

"Gençler Dün De Polisle Çatıştı : Önceki Günkü Olaylarla Ilgili Duruşmada Hakim "Bu Çatışma Bu Sürtüşme Neden" Diye Sordu"(21 Ocak 1967). *Cumhuriyet.*

"TMTF'li Gençler Kızılay'da Yürüyüş Yaptılar", (22 Ocak 1967). *Cumhuriyet*.

"14 Kişi Nezarette", (22 Ocak 1967). *Cumhuriyet.*

"Polisçe Nezarete Alınan 7 Öğrenci de Serbest Bırakıldı" 22 Ocak 1967). *Cumhuriyet*.

TMTF Olayında CHP Iktidarı Suçlu Görüyor *Cumhuriyet*/ 22/01/1967

"Mühürlü Federasyon Binasına Girmek Ve Bayrak Asmaktan Sanık Olarak TMTF'li Beş Yönetici Dün Tevkif Edildi", (22 Ocak 1967). *Cumhuriyet*.

"TMTF'li Gençler Kızılay'da Yürüyüş Yaptılar",(22 Ocak 1967). *Cumhuriyet*.

"TMTF Olayında CHP Iktidarı Suçlu Görüyor",(22 Ocak 1967). *Cumhuriyet*.

"Bütçe tasarısının müzakeresi komisyonda tamamlandı",(22 Ocak 1967). *Cumhuriyet.*

"6 Öğrenci Kuruluşu Yöneticisi Hakkında Yakalama Emri Çıkartıldı", (22 Ocak 1967). *Cumhuriyet.*

"Öğrenci Olaylarının Tartışıldığı Mecliste Sükan: Polis Görevini Yapmaya Devam Edecek Dedi", (24Ocak 1967). *Cumhuriyet.*

"TMTF Binasındaki Mührün Kaldırılması Isteğini Hakim Reddetti : 4 Günde 71 Öğrenci Mahkemeye Verildi", (24 Ocak 1967). C*umhuriyet*.

"İstanbul'da Iki Genç Daha Tevkif Edildi", (25 Ocak 1967). C*umhuriyet*.

"Öğrenci Birlikleri Temsilciler Meclisi Kurulacak", (22 Ocak 1967). *Cumhuriyet.*

"Aranan Üç Öğrenci Teslim Olacak", (22 Ocak 1967). *Cumhuriyet*.

"Bir TMTF'ci Daha Tevkif Edildi", (31 Ocak 1967). *Cumhuriyet*.

"Tevkif Kararı Bulunan Bir TMTF Yöneticisi Kaçırıldı", (3 Şubat 1967). *Cumhuriyet*.

"Sükan'a Göre Türkiye'de Sosyalistler Iki Kampa Ayrıldılar Hükümet Bunlarla Ilgili Tedbirleri Almaktadır", (3 Şubat 1967). *Cumhuriyet*.

"Aranan Son Iki TMTF'li Öğrenci de Hapse Girdi", (8 Şubat 1967).*Cumhuriyet.*

"TMTF Mahkeme Kararı Olmadan Mühürlenmiş" , (9 Şubat 1967). *Cumhuriyet*.

"6 Öğrencinin Duruşmasına Dün Başlandı", (10Şubat 1967). *Cumhuriyet*.

"TMTF Olayları Neticesinde Tutuklanan 10 Genç Biner Lira Kefaletle Sultanahmet Cezaevinden Tahliye Edildi" , (3 Şubat 1967). *Akşam*.

"TMTF Genel Başkanı ve 9 Arkadaşı Tahliye Edildi", (11Şubat 1967). *Cumhuriyet*.

"TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy Basın Toplantısı Yaptı", (13 Şubat 1967). *Cumhuriyet*.

"Son Iki Öğrenci de Tahliye Edildi", (14 Şubat 1967). *Cumhuriyet.*

"İktidar TMTF'yi Tahrip Etmek Istiyor", (3 Mart 1967).*Cumhuriyet*.

"Öğrenciler 21 Gün Cezaevinde Yatan 12 Birlik Başkanına Teşekkür Ettiler" (6 Mart 1967). *Cumhuriyet.*

"TMTF Eski 2. Başkanının Hapsi Istendi",(9Mart 1967). *Cumhuriyet.*

"TMTF'deki Ihtilafla Ilgili Davanın Duruşmasına Dün Devam Edildi",(10 Mart 1967). *Cumhuriyet*.

"TMTF'ye Bağlı Dört Öğrencinin Dün Başladıkları Zamma Karşı Açlık Grevi"(13 Mart 1967). *Cumhuriyet.*

"Dört Talebe Zam Için Açlık Grevi Yapıyor", (13 Mart 1967) *Akşam*.

"Doç. Yalçıntaş'ın Üniversitedeki Görevine Son Verilmesi Istendi"(16 Mart 1967). *Cumhuriyet.*

"18 Mart Çanakkale Zaferinin 52. Yıldönümü Dün Yurtta Törenlerle Kutlanmıştır",(19 Mart 1967). *Cumhuriyet*

"TMTF'ye Yöneltilen Iftiralara Engel Olunması Istendi",(20Mart 1967). *Cumhuriyet.*

"TMTF'deki Mühür Sökme Olayı Beraatla Sonuçlandı",(23 Mart 1967). *Cumhuriyet*.

"Dış Ülkeler Yunan Darbesine Karşı Şiddetli Tepki Gösteriyor",(25 Nisan 1967). *Cumhuriyet*.

"Hürriyet Bayramı",(27 Mayıs 1967). *Cumhuriyet*.

"Bornova Savcısının Açtığı Davaya Devam Edildi", (1 Haziran 1967). *Cumhuriyet*.

"Gençlik Temsilcileri Arapların Desteklenmesini Istediler", (8 Haziran 1967). *Cumhuriyet*.

"Gençlik Kuruluşları Jinekoloji Seminerini Protesto Ettiler",(14 Haziran 1967). *Cumhuriyet*.

"Bir Grup Üniversiteli 6. Filonun Çelengini Yaktı",(23 Haziran 1967). *Cumhuriyet*.

"Gençler Amerikalıları Protesto Mitingi Düzenliyor",(24 Haziran 1967). *Cumhuriyet*.

"Uyanış Mitingi", (9 Temmuz 1967).*Cumhuriyet.*

"TMTF Barış Şenliği Başlıyor"(16 Temmuz 1967). *Yeni Gazete*.

"Protesto Bildirileri Yayınlandı", (22Temmuz 1967).*Cumhuriyet.*

"Gençlik Bir Bildiri Yayınladı", (26 Temmuz 1967).*Cumhuriyet.*

"Evrensel Barış Şenliği", (10 Ağustos 1967).*Cumhuriyet.*

"TMTF Heyetinin Gezisi", (30 Eylül 1967).*Cumhuriyet.*

"Demiryolları MTTB'ne 60 Permi Vermiş"(27 Eylül 1967).*Cumhuriyet.*

"Elmalı Olayları Basit Bir Zabıta Vakası Değildir", (27 Eylül 1967).*Cumhuriyet.*

"19 Doğulu Öğrenci Derneğinin Cevabı",(28 Eylül 1967).*Cumhuriyet.*

"TMTF'li 12 Öğrencinin Duruşması Başladı"(30 Eylül 1967).*Cumhuriyet.*

"Öğrenci Kuruluşları, Naaşların Nakli Ile Ilgili Ortak Bir Bildiri Yayınladı"(25 Ekim 1967).*Cumhuriyet.*

"TMTF Genel Başkanı Hakimi Reddetti"(6 Aralık 1967). *Akşam*

"Karşı Koyma Komitesi Ve Bildiri", (31 Mart 1968).*Cumhuriyet.*

"TMGT 16.Genel Kurulu Toplandı",(14 Nisan 1968).*Cumhuriyet.*

"28 Nisan'ı Övenler Saldırıya Uğradı",(28 Nisan 1968).*Cumhuriyet.*

"Ankara'da Öğrenciler Serbest Bırakıldı",(1 Mayıs 1968).*Cumhuriyet.*

"Boykot Komitelerini Müşterek Toplantıya Çağırdık",(17 Haziran 1968).*Cumhuriyet.*

"TMTF Soyuldu", (5 Temmuz 1968). *Cumhuriyet.*

"TMTF Genel Sekreteri Dövüldü",(6 Temmuz 1968).*Cumhuriyet.*

"Öğretimde Milli Reform Semineri Düzenlendi",(29 Temmuz 1968).*Cumhuriyet.*

"Halkı Uyandırma Toplantısı Yapan Gençler Dövüldü"(12 Ağustos 1968).*Cumhuriyet.*

"Amerikan filosu İzmir'de: Protesto mitinginde kavga: 2 öğrenci bıçaklandı (30 Ağustos 1968).*Cumhuriyet.*

"İki Öğrenci Daha Ağır Yaralandı",(31 Ağustos 1968).*Cumhuriyet.*

"Tam Bağımsız Türkiye Mitingi Olaysız Geçti",(7 Eylül 1968).*Cumhuriyet.*

"Üniversitede Iki Grup Dün de Birbirine Giriyordu",(5 Kasım 1968).*Cumhuriyet.*

"Milli Hedefler Yürüyüşü Bugün 13:00'de Başlıyor", (20 Kasım 1968).*Cumhuriyet.*

"Üniversite Öğrencileri Arasındaki Gruplaşma Tabancalı Bir Safhaya Geldi" (26 Aralık 1968).*Cumhuriyet.*

"Ekrem Özer'i TMTF Başkanlığına Getiren Kararı Yargıtay Bozdu",(19 Ocak 1969). *Cumhuriyet* .

"Gençler, Vali, Emniyet Müdürü Ve Toplum Polisi Şefini Mahkemeye Verecekler",(17 Şubat1969). *Cumhuriyet*.

"Sezgin AP'nin Anarşiden Yana Olmadığını Söyledi", (8 Mart 1969). *Cumhuriyet*.

"Bütün Yurtta Protesto Gösterileri Yapıldı",(8 Mayıs 1969). *Cumhuriyet*.

"Öğrenci Kuruluşları Kapatmaya Karşı Yargıtay'a Başvurdu",(4Ekim1969). *Cumhuriyet*.

"TMTF Mahkemenin Fesih Kararına Itiraz Etti", (11 Ekim 1969). *Cumhuriyet*.

"On Binlerce Öğrenci Ve Öğretim Üyesi Anayasaya Bağlılıklarını Tekrarladılar: Anayasa Yürüyüşü Muhteşem Oldu", (2 Haziran 1970). *Cumhuriyet*.

"Üniversite 3 Gün Kapalı"(10 Haziran 1970). *Cumhuriyet*.

"Cenaze Bursa'ya Gönderildi", (11 Haziran 1970).*Cumhuriyet*.

"TMTF Genel Başkanlığını MHP'li Öğrencilerin Adayı Kazandı", (27 Temmuz 1970).*Cumhuriyet*.

"TMTF Eski Başkanı Suçlanıyor: Şenlik Parasının Usulsüz Harcandığı Öne Sürüldü", (7 Ağustos 1970).*Cumhuriyet*.

"Tehdit Ve Şantajla Işadamlarından Para Koparmak Istiyorlar", (20 Şubat 1971).*Cumhuriyet*.

"TMTF Mühürlendi", (16 Haziran 1971).*Cumhuriyet*.

"TMTF Uluslararası Bir Kuruluşa 380 Bin Liralık Borcunu Ödemedi", (4 Kasım 1971).*Cumhuriyet*.

"Federasyon Için Kanuni Işlem Yapılması Istendi",(22 Kasım 1971).*Cumhuriyet*.

"TMTF Tiyatroları Tehdit Ediyor", (11 Haziran 1970).*Cumhuriyet*.

"Yeni Cemiyetler Kanunu Uyarınca MTTB Ve 36 Dernek Feshedilmiş Sayılacak", (29 Kasım 1972).*Cumhuriyet*.

"Bir Seyahat Dolayısiyle", *Talebe Dünyası*, S.2, 1957

"Fikir Kulübü", *Devrim Gençliği*, S.19, 1954.

"Köycülük Komisyonu Çalışmaları ve Bir Açıklama", *Devrim Gençliği*, S.14-15,1953.

"Tek Talebe Teşekkülüne Doğru",*Devrim Gençliği*, S.18, 1953.

"Talebe Federasyonu Çalışmaları", *Devrim Gençliği*, S.20, 1954.

"Türkiye Milli Talebe Federasyonu Çalışmaları" , *Devrim Gençliği*, S.22-23, 1954.

"Vali Gökay'ın Federasyonu Ziyareti", *Talebe Dünyası*, S.1, 1954.

"TMTF X. Devre Genel İdare Kurulu II. Toplantısı",*Talebe Dünyası*, S.1, 1954.

"Kıbrıs Davası ve TMTF", *Talebe Dünyası*, S.1, 1954.

"Kıbrıs Davası nda Türk Gençliği Sesini Bütün Dünyaya Duyuruyor", Talebe Dünyası, S.1, 1954.

"10641 sayılı kanun",*Resmi Gazete* 28 Ekim 1960

"TMTF'dan Haberler", *Devrim Gençliği*, S.4, 1961.

"Yedeksubay öğretmenler ve TMTF", *Devrim Gençliği*, S.3, 1961.

"27 Mayıs", *Devrim Gençliği*, S.2, 1962.

"Görüş", *Devrim Gençliği*, S.3, 1962.

"TMTF Genel Yönetim Kurulu Toplandı", *Devrim Gençliği*, S.1, 1962.

"Teşekkür", *Devrim Gençliği*, S.3, 1962.

"TMTF Haberleri", *Devrim Gençliği*, S.4, 1963.

"Öğrenciler Ataklı'yı Protesto Ettiler", *Devrim Gençliği*,S. 4,1963.

"Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi öğrencileri TBMM'ye yürüyüş yaptı", *Devrim Gençliği* , S. 4,1963.

"Görüş", *Devrim Gençliği*,S. 4,1963.

"Öğrenci Dünyası", *Devrim Gençliği* ,18 Mart 1963 Çanakkale Zaferi Özel Sayısı

"TMTF İlk Genel Kurul Toplantısı Yapıldı", *Devrim Gençliği*, S.7, 1963.

"Yükseköğrenim ders yılına giriyor", *Devrim Gençliği*, S. 9, 1963.

"TMTF Genel Başkanı Nafiz Duru'nun yeni öğrenim yılı dolayısiyle mesajı",*Devrim Gençliği*, S. 9, 1963.

"Basın Bülteni",*Devrim Gençliği*, S. 9, 1963.

"Türkiye Üniversiteler Servisi Derneği Tüzüğü", *Devrim Gençliği,* S. 9, 1963.

"TMTF den Haberler", *Devrim Gençliği*, S. 9, 1963.

"Atatürk için TMTF'nin Ulusal Öğrenci Birliklerine Bildirisi", *Devrim Gençliği,* S. 10, 1963.

"Kanun No : 97", Resmi Gazete , (13 Ekim 1960).

"Kıbrıs'ta Yine Kan Dökülüyor", *Devrim Gençliği*, S.11,1963.

"İstanbul Kıbrıs Türk Talebe Cemiyeti Basın Bülteni", *Devrim Gençliği*, S.11,1963.

"Türkiye Milli Talebe Federasyonu Basın Bülteni",*Devrim Gençliği,* S.11,1963.

"Katil Makarios",*Devrim Gençliği*, S.11,1963.

"TMTF'nin Kıbrıs Hakkında Açtığı Sergi ve Yaptığı Toplantı Büyük Rağbet Gördü", *Devrim Gençliği*,S.13, 1964.

"Mr. Hicter'in raporu", *Devrim Gençliği,* S.1, 1964.

"Soruyoruz",*Devrim Gençliği*,S.1, 1964.

"Bildiri", Devrim Gençliği,S.1, 1964.

"Kıbrıs'ın üstünde Dolaşan Ruhlar",*Devrim Gençliği,*S.1, 1964.

"Üniversitelerdeki Fikir Akımları",*Devrim Gençliği,* S.17, 1965.

"TMTF Raporu", *Eylem*, S. 13, 1965.

"TİP Toplantısı",*Devrim Gençliği,* S.17, 1965.

"Demirel ve Ötesi", *Devrim Gençliği,* S.17, 1965.

"İrtica"*Devrim Gençliği,* S.17, 1965.

"TMTF Bildirisi", *Eylem*, S.16 1965.

"Zonguldak Kömür Madenleri", *Eylem,* S. 14, 1965

"28 Nisan", *Eylem,* S. 15, 1965.

"27 Mayıs'ın hakiki sahibi konuşturulmuyor",*T.M.T.F,* 1966, No:1.

"Gözlem",*T.M.T.F,* 1966, No:1.

"Okul yaptırma kampanyası başladı",*T.M.T.F,* 1966, No:2..

"Aldığınız Karar Yabancı Yardakçılarının Ensesinde Bir Tokat Gibi Patlamıştır",*T.M.T.F,* 1966, No:2.

"İhtiyaç çok ilgi yok",*T.M.T.F,* 1966, No:2.

"Adaletsiz Affa Karşıyız",*T.M.T.F,* 1966, No 2.

"Mücadelemiz", *T.M.T.F,* S. 4. 1966.

"TMTF Basın Bildirisi",*T.M.T.F,* S.4, 1966.

"Gözlem", *T.M.T.F,* S.6, 1966.

"TMTF'dan Haberler", *Gençliğin Sesi,* Mart 1971.

"Irak Türkleri Davasından Vazgeçmeyeceğiz", *Gençliğin Sesi,* Mart 1971.

"Helenizm İdeali Sizi Yıkacaktır", *Gençliğin Sesi,* Mart 1971.

"Köy Mektupları"*Gençliğin Sesi,* Mart 1971 s.36.

Görüşmeler

Nurettin Sözen, TMTF 1961 Genel Başkanı, İstanbul, 2016,2017,2018.

Yalçın Küçük, TMTF 1959 Kongre Başkanı, Ankara 2016.

Yüksel Çengel, MTTB 1961 Genel Başkanı, İstanbul 2016.

Ersin Ertekin, MTTB, 1961 Genel Sekreteri, İstanbul 2016.

Can Kıraç, TMTF 1949 Genel Başkanı, 2016, 2017 (Telefon Görüşmesi ve Yazılı Görüşme).

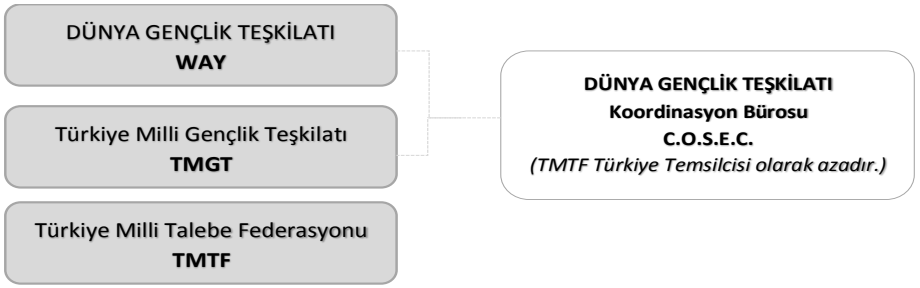
Yekta Güngör Özden TMTF 1950/1953 Basın Yayın Komisyonu Başkanı, 2018 (Yazılı Görüşme).

Sencer Güneşsoy TMTF 1967 Genel Başkanı, 2017, 2018 (Telefon görüşmesi).

Kamil Aşan, TMGT Genel Başkanı, 2018, (Telefon görüşmesi).

EKLER

EK 1: BAĞLI CEMİYETLER TABLOSU

İstanbul Üniversitesi
Talebe Birliği
İÜTB

Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti
Diş Hekimliği Ok. Talebe Cemiyeti
Tıp Fakültesi Talebe Cemiyeti
İktisat Fakültesi Talebe Cemiyeti
Eczacı Okulu Tallebe Cemiyeti
Orman Fakültesi Talebe Cemiyeti
Fen Fakültesi Talebe Cemiyeti
Yüksek Kimya Talebe Cemiyeti

İstanbul Teknik Üniversitesi
Talebe Birliği
İTÜTB

İnşaat Fakültesi Talebe Cemiyeti.
Mimarlık Fakültesi Talebe Cemiyeti
Makina Fakültesi Talebe Cemiyeti
Elektrik Fakültesi Talebe Cemiyeti
Maden Fakültesi Talebe Cemiyeti

Ankara Üniversitesi
Talebe Birliği
AÜTB

Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti
Siyasal Bilgiler Fakültesi Talebe Cemiyeti
İlahiyat Fakültesi Talebe Cemiyeti
Ziraat Fakültesi Talebe Cemiyeti
Veteriner Fakültesi Talebe emiyeti
Edebiyat Fakültesi Talebe Cemiyeti
Fen Fakültesi Talebe Cemiyeti
Dil Tarih Coğ. Fakültesi Talebe Cemiyeti.

İstanbul Yüksek Okulları
Talebe Birliği
İYOTB

İktisadi ve Ticari İlimler Tal. Cemiyeti
Çapa Eğitim Fakültesi Tal.Cemiyeti
Güzel Sanatlar Akademisi Tal.Cemiyeti
Yıldız Teknik Okulu Tal. Cemiyeti
Robert Kolej Talebe Cemiyeti
Yüksek Denizcilik Okulu Tal.Cemiyeti
Çapa Yüksek Öğretmen Ok. Tal.Cem.
Tatbiki Güzel Sanatlar Aka. Tal.Cem.

İstanbul Teknik Okulu
Talebe Birliği
İTOTB

İnşaat Talebe Cemiyeti.
Mimarlık Talebe Cemiyeti
Makina Talebe Cemiyeti
Elektrik Talebe Cemiyeti
Harita Kadastro Talebe Cemiyeti

İstanbul Teknik Üniversitesi
Teknik Okulu Talebe Birliği
İTÜTOTB

İnşaat Şubesi Talebe Cemiyeti.
Mimarlık Şubesi Talebe Cemiyeti
Makina Şubesi Talebe Cemiyeti
Elektrik Şubesi Talebe Cemiyeti
Maden Şubesi Talebe Cemiyeti
Kimya Şubesi Talebe Cemiyeti

Ankara Yüksek Okulları
Talebe Birliği
AYOTB

İktisadi ve Ticari İlimler Talebe Cemiyeti
Gazi Eğitim Enstitüsü Talebe Cemiyeti
Güzel Sanatlar Akad. Talebe Cemiyeti
Ankara Teknik Okulu Talebe Cemiyeti
Yüksek Öğretmen Okulu Talebe Cemiyeti
Kız Teknik Öğretmen Ok.Talebe Cemiyeti

TMTF Bağlı Müstakil Cemiyetler

Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Tal. Cemiyeti
Balıkesir Necatibey Eğ.Ens. Tal.Cemiyeti
Aachen Türk Talebe.Cemiyeti
Berlin Türk Talebe Cemiyeti
Cenevre Türk Talebe Cemiyeti
Münih Türk Talebe Cemiyeti
New York Türk Talebe Cemiyeti
İzmir İktiadi Ticari İlimler Ak.Tal Cemiyeti
Eskişehir İktisadi Tic. İlim. Ak.Tal Cemiyeti
Bursa Eğitim Enstitüsü Talebe Cemiyeti

EK 2: 1948-1972 TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETLERİ

16	Hasan Saka 	10 Eylül 1947 – 8 Haziran 1948	362/411 Cumhuriyet Halk Partisi
17	Hasan Saka 	9 Haziran 1948 – 16 Ocak 1949	308/348 Cumhuriyet Halk Partisi
18	Şemsettin Günaltay 	16 Ocak 1949 – 22 Mayıs 1950	349/391 Cumhuriyet Halk Partisi
19	Adnan Menderes 	22 Mayıs 1950 – 9 Mart 1951	282 (Oy birliği) Demokrat Parti
20	Adnan Menderes 	9 Mart 1951 – 17 Mayıs 1954	346/396 Demokrat Parti

21	Adnan Menderes 	17 Mayıs 1954 – 9 Aralık 1955	491/520 Demokrat Parti
22	Adnan Menderes 	9 Aralık 1955 – 25 Kasım 1957	389/441 Demokrat Parti
23	Adnan Menderes 	25 Kasım 1957 – 27 Mayıs 1960	403/536 Demokrat Parti
24	Cemal Gürsel 	27 Mayıs 1960 – 5 Ocak 1961	Güven oylaması yapılmadı. Partilerüstü-Askerî Hükûmet
25	Cemal Gürsel 	5 Ocak 1961 – 27 Ekim 1961	Güven oylaması yapılmadı. Partilerüstü-Askerî Hükûmet
26	İsmet İnönü 	20 Kasım 1961 – 25 Haziran 1962	269/351 Cumhuriyet Halk Partisi Adalet Partisi

27	İsmet İnönü 	25 Haziran 1962 – 25 Aralık 1963	259/397 Cumhuriyet Halk Partisi Yeni Türkiye Partisi Cumhuriyetçi Köylü Millet P.
28	İsmet İnönü 	25 Aralık 1963 – 20 Şubat 1965	225/401 Cumhuriyet Halk Partisi Bağımsızlar
29	Suat Hayri Ürgüplü 	20 Şubat 1965 – 27 Ekim 1965	231/432 Adalet Partisi Yeni Türkiye Partisi Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi Millet Partisi
30	Süleyman Demirel 	27 Ekim 1965 – 3 Kasım 1969	252/434 Adalet Partisi
31	Süleyman Demirel 	3 Kasım 1969 – 6 Mart 1970	263/428 Adalet Partisi
32	Süleyman Demirel 	6 Mart 1970 – 26 Mart 1971	232/404 Adalet Partisi

33	Nihat Erim 	26 Mart 1971 – 11 Aralık 1971	321/370 Adalet Partisi Cumhuriyet Halk Partisi Milli Güven Partisi Bağımsızlar
34	Nihat Erim 	11 Aralık 1971 – 22 Mayıs 1972	301/349 Adalet Partisi Cumhuriyet Halk Partisi Milli Güven Partisi Bağımsızlar

EK 3 : GAZETE HABERLERİ

Metinde yer alan bilgilerin kanıtları olması açısından bu bölümde Türkiye Milli Talebe Federasyonu ile ilgili bazı gazete haberleri tarih sırasına göre yayınlandığı şekli ile aktarılmıştır.

Cumhuriyet/ 27/03/1949

Talebe Federasyonu Başkanının Radyodaki Konuşması

TMTF'nin Ankara'da bulunan Başkanı Talha Ermiş radyoda bir konuşma yaparak talebe teşekküllerinin gayei mahiyet ve faaliyetleri ile federasyonun son aylardaki çalışmalarını anlatmıştır.

Cumhuriyet/ 03/06/1949

TMTF'nin İnönü stadyumundaki Atina hadiseleri ile ilgili olarak tertiplenen mitinge MTTB sert bir cevap vermiştir. Bu meseleye dair üniversiteliler talebe birliğinden gelen mektup şöyledir " MTTB adlı bir cemiyetin dünkü gazetelerde intişar eden yazısına cevaben umumi efkar muvacehesinde aşağıdaki açıklamayı yapmayı vazife biliriz. Türkiye Milli Talebe Federasyonu senelerdir Türk gençliğinin tek teşekkül ve tek ruh halinde temsil edilmesi arzusunun iftihar ettiğimiz mesut bir neticesidir. Sinesinde İÜ, İTÜ, ve AÜ Talebe Birliklerini toplamış bulunmaktadır. Yüksekokullarda pek yakında kendi aralarında bir birlik kurarark federasyona iltihak edecekler böylelikle yüksek tahsil gençliği bilhassa milli mevzular ve dış temaslarda birlikte hareket etme imkânını bulacaklardır. Aklıselimine inandığımız Türk genci geçen sene teşekkül eden TMTF 'yi yüksek tahsil gençliğinin hakiki bir temsilcisi olarak selamlamaktadır. Daima beraber ve birlikte şuurla davasına gayelerine inanarak teşkilatlanan Türk gençliği cemiyet enflasyonu salgınından kendini kurtarmak azmindedir. Bu azmin pek yakında bizzat MTTB'ye mensup azalar tarafından kendi cemiyetlerini fesih yoluna gitmek sureti ile tecelli ettirileceğine inanıyoruz.

Cumhuriyet/ 28/06/1949

Milli Talebe Federasyonu Heyeti Ankara'dan Döndü

TMTF muhtelif meseleleri hakkında alakalı makamlarla temaslar yapmak üzere Ankaraya gitmiş bulunan federasyon heyeti dün şehrimize dönmüştür. Dünya gençlik teşkilatına aza olduğu takdirde federasyonun mali bakımdan Milli Eğitim Bakanlığı Bütçesinden yardım görmesi kararlaştırılmıştır. 1-7 Ağustos arasında Brüksel'de yapılacak konsey toplantısında dünya gençlik birliği resmen teşekkül edecektir. Federasyon bu toplantıya katılacaktır. Heyet başbakan yardımcısı Nihat Erimle de muhtelif meseleler üzerine bir görüşme yapmıştır.

Cumhuriyet/ 23/11/1949

TMTF Kongresi Sona Erdi

4 gündür devam etmekte olan Türkiye Milli Talebe Federasyonu fevkalade kongresi bugün sona ermiştir. Toplu olarak alınan kararlar şunlardır.

1-Talebe birliklerinin teşekkülünün imkansız olduğu vilayetlerdeki talebe cemiyetlerinin de federasyona münferiden aza olmaları imkanını veren 6. Maddenin kabulünden sonra İzmir Yüksek ticaret ve Ekonomi Okulu talebe cemiyetinin federasyona iltihakı hakkındaki müracaatı ittifakla kabul edilmiştir.

2-Federasyon merkezi Ankara olarak tespit edilmiştir.

3-Türkiye Milli Talebe Federasyonunun azası olduğu beynelmilel WAY teşkilatı icaplarından olarak bir Tükiye Milli Gençlik Komitesi kurulması ittifakla kabul edilmiştir.

4-Federasyon Başkanı seçiminde periyodik seçim sistemi terk edilmiştir.

5-İdare heyeti bünyesini değiştiren onuncu maddenin kabulünden sonra Talha Ermiş Başkanlığındaki idare heyeti tabii olarak istifa etmiş ve yeni statüye göre Ankara Üniversitesi Talebe Birliğinden Can Kıraç başkanlığa İstanbul Üniversitesi Talebe Birliğinden Dündar Kalyoncuoğlu ikinci başkanlığa seçilmiştir.

6-Dilekler faslında delegeler muhtelif temennilerde bulunmuşlardır. Bu arada miting enflasyonuna bir son verilmesi istenmiş, Türkiye'nin en kuvvetli teşekküllerini bünyesinde toplaması itibarı ile federasyonun buna muktedir olduğu ileri sürülmüştür. Sık sık münevver muhitlerde ve halk efkarında Türkiye Milli Talebe Federasyonu ile başka bir teşekkül olan Milli Türk Talebe Birliği adlarının karıştırıldığı noktasına idare heyetinin dikkati çekilmiştir. Kongreden sonra gar gazinosunda verilen ziyafette Milli Eğitim Bakanı da bir konuşma yapmıştır. TMTF nin teklifi üzerine memleketimiz yüksek tahsil gençliği adına azası bulunduğu WAY 1950 Konseyi Ocak ayı içinde İstanbul'da toplanacaktır.

Cumhuriyet/ 29/03/1950

Türkiye Milli Talebe Federasyonu kongresine bugün de devam edilmiştir. Dün salonu terk eden Ankara Üniversitesi murahhasları başkanlık divanı seçimlerinin yolsuzluğunu tekrar ileri sürmüşlerdir. 25'e karşı 41 reyle itimatsızlık kararı alan başkanlık divanı düşmüştür. Yeni seçimde başkanlığa İstanbul İnşaat Fakültesinden Talha Ermiş ikinci başkanlığa İzmir Yüksek ticaret okulundan Vedat İlgüner seçilmiştir.

Cumhuriyet/ 28/09/1950

TMTF'nin Fevkalade Toplantısı Sona Erdi

TMTF fevkalade olarak 27 eylül Çarşamba gününe kadar İÜ Talebe Birliği lokalinde toplanmıştır. Lozan Türk Talebe birliği 32. Cemiyet olarak federasyona katılmıştır. Federasyon genel idare kurulu değişmesi karar altına alındığından yeni genel idare kurulu seçimine geçilmiş, istifa eden genel başkan yerine İstanbul'dan Oğuz Altan ikinci başkanlığa Ankara'dan Aydın Gençosman seçilmiştir.

Cumhuriyet / 15/09/1952

TMTF Kongresi Bu Yıl Samsun'da Yapılacak

TMTF icra komitesi bu yıl kongrenin Samsun'da yapılmasına karar vermiştir. Buna sebep Samsun milletvekili Hasan Fehmi Ustaoğlu'nun Atatürk ve İnkılapları aleyhindeki neşriyatıdırç Kongrenin toplantı tarihinde 1000 üniversiteli özel bir vapurla Samsun'a gidecek, kongreyi müteakip bir miting yapılarak Ustaoğlu protesto edilecektir.

Cumhuriyet / 16/09/1954

Cumhur Reisi Dün Kıbrıs Heyetini Kabul Etti

Kıbrıs Türk'tür komitesi dünya efkarını tenvir için İngilizce bir broşür yayınladı

Londra'da Türkiye'nin komünizm tuzağına düşmemek için temkinli politika takip ettiği belirtiliyor.

Cumhur reisi Celal Bayar dün saat 18.30 da Kıbrıs heyetini kabul etmiştir. Tahmine göre Cumhur reisi Kıbrıs heyetinden Türklerin durumu hakkında izahat almış ve Kıbrıs Türklerinin dileklerini dinlemiştir.

Kıbrıs Türk'tür Komitesinin Tebliği

"Gazete havadisleri arasında yurdumuzun muhtelif köşelerinde Kıbrıs Türktür komitelerinin peyderpey kurulmakta olduğu görülmektedir. İstanbul'da Türk yüksek tahsili gençliğini temsilen Türkiye Milli Talebe federasyonu tarafından tertiplenen bir basın toplantısında Türk basın mümesiillerinin de iştirakı ile teşekkül etmiş bulunan komitemizin yurdun diğer bölgelerinde kendisine yardımcı olacak başka teşekküllerin faaliyete geçmiş bulunması haberlerini hararetle ve alaka ile karşıladığını belirtmek isteriz. Ancak bu komitelerin basının kesif bir şekilde toplu bulunduğu İstanbul'daki ana komiteye bilhassa uzun vadeli çalışmalarında maddi yardımlarda bulunacağı düşüncesi de sevincimizi bir kat daha arttırmış ve bizi manen fazlası ile teşvik etmiş bulunmaktadır. Bu düşünce ile yurdun muhtelif köşelerindeki yardımcı komitelerin Ziraat İş ve Yapı ve Kredi Bankalarının bilimum şubelerinde komitemizin teberru kabul eden bir hesabı bulunduğunu bildirmeye lüzum görmekteyiz. Diğer taraftan her yeni teşekkül eden yardımcı komitenin İstanbul'daki ana komite ile temasa geçmesini de

hatırlatmayı lüzumlu ve faydalı bulduğumuzu belirtmek isteriz. Diğer taraftan komite dünya efkarını tenvir için Kıbrıs mevzuunda İngilizce bir broşür hazırlamıştır. Broşür 18 eylülden önce neşredilecektir.

Cumhuriyet/ 7/02/1955

Talebe Bursları

Tmtf Başkanı Ankara'da Yaptığı Temaslar Hakkında Izahat Veriyor

Türkiye Milli Talebe Federasyonu Başkanı Nedim Üsdiken Ankara'dan şehrimize dönmüş ve temasları hakkında şu izahatı yapmıştır : " Maarif vekiliyle görüştüm. Talebe burslarını 125 liradan 150 liraya çıkaracağına dair teminat verdi. Maliye vekili Hasan Polatkan da Federasyon binasının tefrişi için 250 bin lira tahsisat ayrıldığını bildirdi. 18 güne kadar binanın tefrişine başlanacaktır. Ayrıca iki kafile halinde Kıbrıs'a gitmek üzere bir program hazırladık. İlk seyahatimiz 9 ikincisi 16 şubat tarihlerinde yapılacaktır.

Cumhuriyet/ 6/12/1956

İstanbul Üniversitesinde Hadiselerin Yarattığı Teessür

Meselenin bugün Üniversite senatosunda görüşülmesi ve ithamlara bir cevap verilmesi muhtemel

Profesör Kubalı'ya Dün Yapılan Ihtar

Siyasi Bilgiler Fakültesi Dekanı Turan Feyzioğlu'nun Bakanlık emrine alınması ile ilgili hadiselerin göstermekte olduğu seyir şehrimiz alakalı çevrelerinde önemle takip edilmektedir.

Gerek meselelerin DP Meclis grubundaki izahı esnasında İstanbul üniversitesinde siyasi tahrikler olduğu yolunda sarf edilen sözler gerekse siyasal Bilgiler fakültesi son sınıfının kapatılması üniversite çevrelerinde büyük teessür yaratmıştır. Alakalılar üniversitenin bu suretle ağır itham altında bulunduğunu, meselenin her gün değişik şekil alması yüzünden kat'i bir fikir beyanının da imkansız hale geldiğini söylemektedirler. Üniversitenin ithamları ancak senato yolu ile cevaplandırılabileceğini bildiren ilgililer meselenin bugünkü senatoda görüşüleceğini tahmin etmektedirler. Edindiğimiz malumata göre senatonun gündeminde bu hususta herhangi bir madde mevcut değildir. Yalnız bir senatör tarafından teklif edildiği takdirde görüşüleceği kuvvetle tahmin olunmaktadır.

Siyasal Bilgiler fakültesinin son sınıfını kapatma kararına gelince hadiseyi üzüntüyle karşılayan üniversite mensupları sınıfın tatilini icap ettiren fevkalade bir hal bulunmadığı bu gibi tedbirlerin faydalı olmayacağı kanaatindedirler. TMTF Başkanı Hüsamettin Canöztürk de derslerinden men edilen talebe arkadaşları için bütün üniversitelilerin üzülmekte olduğunu belirterek demiştir ki " Hadiselerin akabinde böyle

tedbirlere başvurup son sınıf talebesinin derslere girmesin men edilmesini hiçbir şekilde manalandıramadık ve çok üzüntü duyduk.”

Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti Hakkında Tahkikat

İstanbul hukuk fakültesi Talebe Cemiyetinin Siyasal Bilgiler Fakültesindeki hadiseler üzerine yayınladığı beyannameden dolayı açılan adli tahkikata dün de devam edilmiştir. Cemiyet Başkanı Azmi Yavuzalp’den sonra dün saat 13:40’da adliyeye celbedilen cemiyet mahsusalarından Genel Sekreter İlhan Şakrak’la ikinci başkan Aleaddin Kutlu ve muhasip Fikret Övet, Müşir Kaya Canbolat, Oktay Topçuoğlu, Ergin Ertem ve Halit Karcı’nın basın müddeiumumiliğinde ifadeleri alınmıştır. Cemiyet mensupları bugün nüfus cüzdanı suretleri ile tekrar adliyeye gelmek üzere serbest bırakılmışlardır.

Profesör Kubalı’ya Yapılan Bir Ikaz

İstanbul Üniversitesinde bir profesöre derse girerken yapılan ihtar alakalılar tarafından esefle karşılanmıştır.

Haber aldığımıza göre hukuk fakültesi profesörlerinden Hüseyin Naili Kubalı birinci sınıfta okutmakta olduğu anayasa hukuku dersine girerken kendisine yaklaşan bir memur bazı tahrikçilerin profesöre aşırı tezahürat yaparak mesele çıkaracağının öğrenildiğini anlatmış, Kubalı’dan buna meydan vermemesinin istendiğini söylemiştir. Hadiseye çok üzülen Profesör Kubalı böyle bir ikazın lüzumsuz olduğunu bir ilim çatısı altına politikanın giremeyeceğini bildirmiştir. Profesörün dersinde herhangi bir hadise çıkmamıştır.

Cumhuriyet/ 10/12/1957

İnsan Hakları Beyannamesinin 10. Yıldönümü

10 Aralık 1948 tarihinde San Francisco’da kabul ve ilan edilen İnsan hakları evrensel beyannamedinin bu yıl onuncu yıldönümüdür. Bu münasebetle TMGT Avrupa ve Dünya federasyonu fikrini yayma cemiyeti ile birlikte bugün saat 17 de TMTF lokalinde bir toplantı tertiplemiştir. Bu toplantıda üniversite öğretim üyeleri de bulunacak ve birer konuşma yapacaklardır.

Ayrıca okullarda da insan hakları günü kutlanacak ve öğrencilere günün önemi anlatılacaktır.

Cumhuriyet/ 1/01/1958

Kıbrıslı Liderin Mesajı Dünden beri şehrimizde bulunan Kıbrıs Türktür partisi lideri Dr. Fazıl Küçük bugün bazı temaslarda bulunmuştur. Dr. Fazıl Küçük yeni yıl münasebetiyle bugün şu mesajı yayınlamıştır. “ Türk basını ve gençliğinin Kıbrıs mevzuunda gösterdiği alakadan dolayı Kıbrıs Türklerinin hislerine tercüman olarak minnet ve şükranlarımı sunar, yeni yıllarını tebrik eder yakın bir zamanda biz Kıbrıs Türklerinin şanlı bayrağımız altında buradaki kardeşlerimiz gibi müreffeh hayata kavuşmasını ulu tanrıdan dilerim.”

Gençliğin Mesajı

Yeni yıl münasebeti ile TMTF 2. Başkanı Celal Hordan tarafından Türk Yüksek Tahsil gençliği adına basına aşağıdaki beyanat verilmiştir.

“ Yüksek tahsil gençliği temsilcisi olan TMTF 1958 yılının bütün kardeşlerimize hayırlı olmasını diler. Vatanın bölünmez bir parçası olan Kıbrıs için yaptığımız fikri mücadele henüz bitmemiştir. Türk gençliğinin yaptığı fikri mücadele dost görünen düşmanlarımız tarafından benimsenmek istenmiyorsa da biz müspet fikirlere intibak edemeyenlere davamızı fiili ve teorik olarak kabul ettirmek azmindeyiz. 1958 senesi milletimize ve gençliğe uğurlu olsun.

Celal Hordan Başvekil ve Fazıl Küçük’e de şu telgrafı çekmiştir.

Sayın Adnan Menderes

Türk yüksek tahsil gençliği adına yeni yılınızı tebrik eder, 1958’in dünyada sulh ve sükunu temine ve milli davamız olan Kıbrıs meselesinde hükümet ve gençliğin tutumunun Birleşmiş Milletler camiası içirişinde lehimize tecellisine müzahir olacağı ümdi ile sonsuz hizmetlerimizin kabulünü rica ederiz.

Sayın Fazıl Küçük

Yeni yıla girerken siz Kıbrıs Türklerinin liderini aramızda görmekten dolayı duyduğumuz memnuniyet sonsuzdur.

1958 in size ve şahsınızda bütün Kıbrıslı Türklere uğurlu ve başarılı günler getireceğine en kısa zamanda Yeşil Adanın milli hudutlarımız içerisine gireceğine emin olarak sonsuz hürmetlerimizi sunarız.

Cumhuriyet/ 09/02/1958

Ayar Hamza Amerika’da Oynanmayacak

Neşriyatımızı nazarı dikkate alan hükümet çevreleri Talebe Federasyonunu ikaz ettiler

Amerikan Yale Üniversitesinin önümüzdeki Mart ayı içinde tertiplediği Beynelmilel üniversiteler arası tiyatro festivaline katılabilmek üzere memleketimizde TMTF tarafından teşebbüse geçilmiş ve Ankara’da bir seçme yarışması yapılmıştır. Bu seçmede İstanbul’dan genç oyuncular topluluğu Ali Bey’in Ayar Hamza piyesi başarı göstererek bu yarışmayı kazanmıştı. Bu gençlerin şehrimizde yaptıkları bir provanın fotoğrafını gazetelerde intişarı münasebeti ile (Kendi kendimizi tenkit) sütununda bu eserle Amerikadaki festivale gidilmesinin doğru olmayacağını anlatmıştık. Eder yerli tarihli bir piyes değil adapte idi ve adapte edildiği eski devirlerin kıyafetleri ile oynanıyorsu. Aynı zamanda o günlerin adet ve ananelerine uydurularak çevrilmişti. Böylece zaten bizleri iyi tanımayan Amerikan halkına bugünkü yaşayışımız ve kıyafetlerimiz hakkında yanlış bilgiler verebilirdi. Öğrendiğimize göre bu yoldaki neşriyatımızı dikkate alarak alakalı hükümet çevreleri Federasyona gençlerin

Amerika'ya bu piyesle yollanmalarının doğru olmayacağını bildirmiştir. Federasyon da seyahatten sarfı nazar etmiştir. Bu münasebetle şu noktayı açıklayalım ki biz çok istidadlı ve kendi çapında çok muvaffak olduğunu bildiğimiz bu genç tiyatro topluluğunun festivale katılmasının değil orada " Ayar Hamza" yı oynamasının aleyhinde bulunmuştuk. Aynı gençlerin festivale bir başka modern piyesle gitmelerinde zarar değil şüphesiz fayda vardır.

Cumhuriyet/ 29/04/1958

Otel borçlarını ödeyemedikleri için TMTF kongre delegeleri adına İzmir'de rehin olarak kalan üç yüksek mektep öğrencisi bugün ismini vermek istemeyen bir zat tarafından borçların ödenmesi üzerine serbest kalmışlardır. Talebeler lokanta borçlarını da ödedikten sonra temin edecekleri para ile yarın veya yarından sonra İstanbul'a dönmek ümidindedirler.

Cumhuriyet/ 21/06/1958

Talebeler Zamlardan Şikâyetçi

TMTF ikinci başkanı Erol Ünal Devlet demir yolları ile denizcilik Bankasının talebe biletlerine zam yapmalarını üzüntüyle karşıladıklarını dün gazetecilere açıklamış ve demiştir ki " Bugün esasen güç şartlar altında yüksek tahsillerini ikmal durumunda olan ve ayda 150 lira ile yemek içmek yatma nakliye masraflarımızı karşılamak durumunda bulunan öğrenci arkadaşlarımıza bu zam çok büyük bir yük teşkil edecektir. Bu zamların kaldırılması hususunda ilgililere gerekli müraaatı yapmış bulunuyoruz. Birer amme müessesesi telakki ettiğimiz Devlet Demir yolları ile denizcilik bankasından bu konuda anlayış bekliyoruz. İleride icap ederse bugün öğrencilerin içinde bulunduğu güç durumu açıklayacak ve bu zamların tesirini bizzat rakamlarla göstermeye çalışacağız."

Gençlik De İngiliz Planını Reddetti

TMTF 2. Başkanı Erol Ünal İngiltere'nin son Kıbrıs planı hakkındaki fikirlerini şu şekilde aksettirmiştir:

"İngiltere'nin son planını Türk yüksek tahsil gençliği olarak kabul etmemize imkan yoktur. Milli davamızda mücadelemizden asla ve asla yılmayacağız. Türk milletinin bu konuda ne derece az,mli ve kararlı olduğunu yurdun her tarafında yapılam mitingler göstermiştir. Her gün mevcudu kabaran gönüllü gençlik ordumuz da bunun en basit misalidir. Adalet er geç gerçekleşecek ve Türk Kıbrıs yakın bir zmaanda Türk olacaktır. Ayrıca Kıbrıs'ta son göçler ve harman yakma hadiseleri dolayısıyla müşkül duruma düşen ırkdaşlarımıza ayni yardım yapılması hususunda temaslara başladık ve yakın bir tarihte bunu gerçekleştirmeye çalışacağız.

Akşam/ 19/03/1959

Büyük Doğu Dergisinin Atatürk Aleyhindeki Neşriyatı Gençlikte Infial Yarattı

Büyük Doğu dergisinin 13.3.1959 tarihli nüshasında inkılaplara aykırı ve Atatürk'ü hedef alan yazı, Türk Gençliğinde infial uyandırdı. TMTF 2. Başkanı Erol Ünal bir basın toplantısı düzenleyerek bu neşriyatı " Son günlerde bazı din istismarcılarının cüretkârane hareketleri" olarak vasıflandırmış ve bundan Türk gençliğinin duyduğu üzüntüyü belirtmiştir. Adı geçen derginin Atatürk'e dil uzattığını iddia ederek bu konularda savcılığın dikkatini çekmiştir. 19.3.1959 Perşembe günü TMTF 2. Başkanı Erol Ünal İstanbul vilayetine miting için müracaat ederken bir bildiri ile de 21 Mart Atasının izinde yürüyen Türk gençliğinin imtihan günü olacaktır diyerek gençliği mitinge davet ediyordu. Miting programı şöyle düşünülmüştü. Önce Beyazıt'ta toplanılacak, burada konuşmalar yapıldıktan sonra sessiz olarak Sirkeci'den adliye binasına kadar yürünecek ve oradan dağılınacaktı. İstanbul Valisi Ethem Yetkiner "Memlekette hamdolsun ne irtica vardır ne de buna müsamaha edilmiştir" diyerek buna izin vermedi. Federasyon 2. Başkanının basın toplantısında söyledikleri ile bildirilerin basında neşri mahkeme kararı ile yasak edilmiştir. TMTF 2. Başkanı Erol Ünal ve idare kurulu üyesi Erol Erkmen ve Teknik Üniversite Talebe Birliği'nden Atilla Yalçın ve Fikret Değerli izin verilmeyen mitingin hazırlıklarını yaparken polisçe götürülerek ihtilattan men edilmişlerdir. 16 saat nezarette tutulan gençlerin savcılıkta ifadeleri alındıktan sonra ikamete rapt ile serbest bırakılmışlardır. İstanbul'da bu olaylar cereyan ederken Ankara'da ilahiyat SBF, Ziraat, Hukuk, Fen, Dil Tarih Coğrafya Fakülteleri müşterek bir bildiri yayınlayarak : " Küllenmiş irtica ve iftira ateşlerini körüklemeyi itiyat edinen bu yazıyı Türk Efkâr-ı Umumiye'si önünde şiddetle protesto ediyordu. İzmir Yüksek Ekonomi ve Ticaret Okulu Talebe cemiyeti başkanı Yurdal Mical da bu konuda bir basın toplantısı düzenleyerek " Türk gençliği Atatürk inkılaplarının mümtaz bekçisidir. Din maskesi altında milli tesanütümüzü yıkmaya çalışanlar bilsin ki bizler ona ve onun inkılaplarına uzanacak her eli her dili kökünden kesmeye bütün mevcudumuzla ant içtik" demiştir. Eskişehir Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu öğrenci derneği de aynı mealde bir bildiri neşretmiştir.

Cumhuriyet/ 08/05/1959

Nezaret Altına Alınan Talebe Temsilcileri

Bir günden fazla emniyette alıkonan iki idareci dün geç vakitte kefaletle serbest bırakıldılar. TMTF kongresinde yeniden kavgalar oldu ve bir delege dövüldü

TMT Federasyonunun 15. Genel kongresi başkanı hakkında açılan kovuşturmaya dün devam edilmiştir. Üzerinde bıçak bulunduğu ihbarı ile nezarete alınan Yalçın Küçük'ten başka Kongrede DP gençlik bürosu hakkında konuştuğu söylenen Federasyonun eski genel başkanı Vahdet Tayan da nezarete alınmıştır.

Yalçın Küçük dün emniyet memurları tarafından adliyeye götürülmüş, adalet tabibi muayenesinde sıhhi durumunun düzeldiğini, ifade verebilir durumda olduğunu

bildirdiğinden savcı baş muavini Celal Baykal ifadesini almış ve kendisine iyi muamele edilmesini memurlardan istemiştir. Tanıkların ifadeleri alınarak evrakın tamamlanması için Küçük tekrar emniyet müdürlüğüne gönderilmiştir. Geç vakit Alemdar karakoluna sevkedilen Vahdet Tayan ve Yalçın Küçük kefaletle serbest bırakılmışlardır. Bugün saat 8 de her ikisi de karakolda tekrar ifade vereceklerdir.

Bir müddetten beri şehrimizde devam etmekte bulunan ve bir çok hadiselere sahne olan TMTF 15. Genel kurul kongresi dün de bitirilememiştir.

Sabah saat 9 da toplanması icap eden kongre Başkan Yalçın Küçük üzerinde bıçak bulunduğu için nezaret altında olduğundan ikinci başkanın riyasetinde ancak saat 14 te toplanabilmiştir. Bu sefer ikinci başkan da istifa etmiş ve yeni bir seçim yapılarak Erol Erkmen ikinci başkanlığa getirilmiştir. Bundan sonra bugün saat 10 da devam edilmesi yolunda verilen takrir oya konularak kabul edilmiştir.

Ayrıca dün kongre delegeleri üzerinde bazı kavgalar olmuşturİÜTB ikinci başkanı çıkarılan son olayları delegeleri huzurunda protesto etmek isterken kendi birliğinden delegelerin tecavüzüne uğramış ve delegasyondan ihraç edilmiştir. Vücudunda darp izleri bulunan ikinci başkam adli tabipden üç gün rapor alarak mütecavizler hakkında savcılığa müracaat etmiştir.

Delegeler İstanbul Yüksekokullar Talebe Birliği Başkanı İsmet Özbey'in adaylığını koymasıyla olayların son bulacağını, zira bütün delegelerin kendisini seçeceğini, fakat Özbay'ın açıklamadığı bazı sebeplerden dolayı bir türlü adaylığı kabul etmediği söylenmektedir. Diğer taraftan TMGT aşağıdaki bildiriyi yayınlamıştır:

TMTF kongresinde cereyan eden bazı nahoş hadiseler ve başkanla bir delegenin polis tarafından karakola götürülüş şekli ile hala nezaret altında tutuluşları teessürümüzü mucib olmuştur. . Türk yüksek tahsil gençliğinin temsilcisi olduğuna inandığımız üye teşekkülümüz TMTF ile ilgili konuları hassasiyetle takip ediyor, kongrenin her türlü müdahaleden uzak kalmasını ve gereken olgunluk içinde sona ermesini temenni ediyor, buna güveniyoruz.

İÜTB 2. Başkanı Dündar Akçetin bir beyanat vererek kongredeki müessif hadiseleri bildirmiş ve birlik başkanlarının küçük hesaplardan kurtularak vakar içinde hattı hareketlerini tespit etmelerini istemiştir.

Cumhuriyet/ 17/07/1959

TMTF Binasında Dün Iki Başkan Vardı

Balıkesir kongresi başkanı Güldoğan dün federasyon merkezine geldi fakat başkanlık odasında Yalçın Küçük oturduğundan içeri giremedi. Vali: "2 kongreye birden izin verseydik karşımıza iki idare heyeti çıkacak hangisini tanıyacağımız hususunda bir karara varamayacaktık" diyor.

Balıkesirde iki gün evvel yapılan TMTF kongresinde Genel Başkan seçilen Samet Güldoğan dün şehrimize gelmiş ve saat 15 de federasyon merkezine girmiştir. Polis refakatinde federasyon merkezine giden Balıkesir Kongresi Başkanı Başkanlık odasında kongre başkanı Yalçın Küçük olduğundan içeriye girememiş fakat ilk icraat olarak hademelere bazı emirler vermiştir. Balıkesir Kongresi Başkanı binanın adamakıllı temizlenmesini isteyerek hademelere "kirli vaziyette makamıma oturmak istemem" demiştir. Öte yandan federasyonun galen hukuki başkanı olduğu iddia edilen Yalçın Küçük dün federasyona giderek burada bir müddet çalışmıştır. Ayrıca öğrenciler kongrenin meninin usulsüz olduğu iddiasıyla mahkemeye başvuracaklarını ve bu hususta hazırlıklara başladıklarını söylemişlerdir. Kongrenin bu şekilde parçalanarak sonuçlanması ise üniversite ve gençlik çevrelerinde büyük bir üzüntü yaratmıştır.

Öte yandan bu konuda kendisiyle görüşen bir arkadaşımıza Vali Ethem Yetkiner Balıkesirde bir toplantı yapılırken burada ikinci bir kongre toplanmasına izin vermeyeceklerini, bu sebeple kongrenin dağıtıldığını ifade ile demiştir ki "2 kongreye birden izin verseydik karşımıza iki idare heyeti çıkacak hangisini tanıyacağımız hususunda bir karara varamayacaktık"

Yalçın Küçük ne diyor?

Yalçın Küçük evvelki gün kongre hakkında beyanatta bulunarak :

"Balıkesir'de yapılan gayrımeşru kongreye iştirak eden delegasyonlardan başta İÜTB delegasyonu olmak üzere ankara Üniversitesi, Ankara yüksekokullar ve İstanbul yüksekokullar delegasyonları hakiki delegasyonlar değildir" demiştir. Yalçın Küçük kongrede vukua gelen hadiseleri de sert bir lisanla protesto etmiştir.

CHP Adana Milletvekili Hamdi Öner'in hadiseli kongre ile ilgili bir önergesi

CHP Adana Milletvekili Hamdi Öner TMTF kongresi ile ilgili olarak ve içişleri bakanının cevaplandırması isteğiyle Büyük Millet Meclisine bir önerge vermiştir. Önergesinde "15/7/1959 tarihinde umumi heyetin verdiği karar ve yetkiye müsteniden Federasyonun Cğaloğlu Merkezinde kongre toplanmaya başladığı sırada bina önüne coplu resmi ve sivil zabıtaların biriktiği, gelen delegeleri zor kullanarak içeri almadıkları, gene cop ve hırpalayıcı metotlarla kongrenin dağıtıldığı, Başkan Yalçın Küçük'ün kolundan sürüklenerek federasyonun edki ikinci başkanı Erol Ünalla beraber emniyet nezaretinde alınıp 4saat hürriyetlerinden mahrum edildikleri"ni ifadeyle bu durumun ve öğrencilere yapılan tazyiklerin açıklanmasını istemiştir.

CHP il gençlik kolu TMTF Kongresindeki hadiselerle ilgili bir basın toplantısı tertipledi

CHP il gençlik kolu bugün saat 16 da CHP il merkezinde bir basın toplantısı tertip etmiştir.

Bu basın toplntısında TMTF 'de yaratılan son durum karşısında CHP gençlerinin görüşü aksettirilecekti. Diğer taraftan CHP Adana Milletvekili Hamdi Öner TMTF kongresi ile ilgili olarak İç İşleri Bakanına cevaplandırılmak üzere bir soru önergesi vermiştir.

Cumhuriyet/ 22/07/1959

Samet Güldoğan sert tenkitlere uğruyor

MTTB Başkanı " Güldoğan'ın yerine gençlikçe istenen birinin geçmesini arzu ederdik"diyor; Balıkesir kongresinin genel başkanını hemşehrisi olan Elazığlı üniversiteliler de protesto ediyorlar

TMTF Başkanlığına normal olmayan bir seçim neticesinde geldiği iddia edilen Samet Güldoğan ile İstanbul'da cereyan eden hadiseler Ankara Üniversite camiasında da teessür uyandırmıştır. Bugün MTTB Başkanı Vehbi Ünal yaptığı bir basın toplantısında İstanbul kongreleri hakkında şunları söylemiştir: " Öğrenciler arasına nifak ikilik sokuluyor. Bu yabancıları sevindirmektedir. TMTF'nin yeni başkanı ve yönetim kurulu partizanlara alet olmaktadır. Bu bakımdan Türk Gençliğini temsil edemez. Zaten dikte metotlar ile başa geçenler uzun zaman bu makamda kalamazlar. Samet Güldoğan'ın yerine gençlikçe istenen birinin geçmesini arzu ederdik"

Elazığ'daki protestolar

TMTF'nin 15. Kongresinin Balıkesir'de akdedilen toplantısı sonunda seçilen Samet Güldoğan Elazığlı olmasına rağmen buradaki yüksek tahsil gençliği tarafından protesto edilmektedir. Nitekim şehrimizde bulunan İÜTB Genel sekreteri Orhan Buldaş bu hususta bizimle temas ederek Balıkesir'de Güldoğan'ın seçilmiş olmasının hukuken muallel bulunduğunu, tüzük icabı birlik başkanı ve genel sekreterinin bu kongreye icap edeceğini halbuki kendisinin çağırılmadığı gibi kongreye iştirak eden delegasyonun da idare heyetince seçilmeyip şimdiki başkan tarafından keyfi bir şekilde tertiplendiğini bu suretle de tüzük ve teamüllerin çiğnendiğini ifade ederek " Kaldı ki Samet Güldoğan tüzük icabı birlikçe de TMTF'ye genel başkan adayı olarak seçilmemiştir. Kongreye takaddüm eden günlerde ve kongre esnasında sarf edilen siyasi gayreti de bunlara eklersek Güldoğan'ın nasıl gayrimeşru bir başkan olduğu kolayca anlaşılır" demiş bütün bunları nazarı itibara alarak meşru bir kongre yapmak için gayret sarf eden üniversiteli gençlere anlayış göstermeleri temennisinde bulunmuştur.

Diğer taraftan genel sekreter Orhan Buldaş ve idare heyeti üyesi Tümer Atalay son üzücü hadiseler dolayısıyla Yalçın Küçük ve arkadaşlarına bugün şu telgrafı çekmiştir. " Haklı bir dava uğrunda giriştiğiniz mücadelede maruz kaldığımız üzücü hadiseleri teessürle takip etmekteyiz. Ancak polis kuvveti ile makama oturmaya çalışan Samet Güldoğan'ı tanımadığımızı ve birlik tarafından yakında mahkemeye vereceğimizi ifade eder gözlerinizden öperiz.

Cumhuriyet/ 28/08/1959

Maliye Bakanı TMTF Merkezini Ziyaret Etti

Polatkan öğrencilere politikaya girmenin doğru bir şey olmadığını söyledi

Şehrimizde bulunan Maliye Bakanı dün saat 15:30'da beraberinde Gençlik Bürosu Şefi Antalya milletvekili Sadık Erdem ve Sakarya milletvekili Taceddin Barış olduğu halde TMTF'ye gitmiş ve öğrencilerin dert ve dileklerini dinlemiş kendileri ile hasbihalde bulunmuştur. Bu arada federasyonun çalışmaları hakkında Maliye Bakanına bilgi veren federasyon başkanı eski federasyoncuların federasyonun gayesinin dışına çıktığını işeri sürmüş ve federasyonu borç içinde bıraktıklarını ifadeyle bu gençlik teşekkülüne particilik girdiğinden şikayet etmiştir. Bunu üzerine " Desenize başlarından büyük işlere kalkışmışlar" diyen Hasan Polatkan şunları söylemiştir. " Bizim gençlerden isteğimiz, vatana ve millete hayırlı olabilmeleridir. Öğrencinin ilk vazifesi iyi yetişebilmek için çalışmaktır. Tabii bahsettiğimiz önceki faaliyetler yararlı faaliyet değildir. Ayrıca düpedüz politikaya da girmek doğru değildir. Dersleri kenara atmak suretiyle bir menfi politikaya atılmak çok zararlıdır. İhtiyaçlarınıza cevap vermek, daha rahat çalışmanızı sağlamak bizim vazifemizdir. Fakat sizin de vazifeniz çalışmaktır. Millete her şeyi ters göstermek herşeyi ters yönde ele almak politika değildir. Sizden öncekiler bunu yaptılar. Temennimiz sizin o eski hatalara gitmemenizdir." Daha sonra maliye bakanı Federasyon binasını gezmiş ve folklor gösterisini takip etmiştir.

Akşam/ 16/01/1960

Polis Bumin Yamanoğlu'na Üniversite Gençliği Bir Çift Boks Eldiveni Hediye Ediyor.

İ.Ü Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti son zamanlarda gençliğe ve gazetecilere karşı tutumu ile şöhret yapan polis Bumin Yamanoğlu'na bir boks eldiveni göndermiştir. Ayrıca bir telgraf çekerek : "size yarının adliyecisi olan bizler bir boks eldiveni gönderiyoruz. Bundan sonra antrenmanlarını Türk gençliğinin karnında değil de kum torbalarında yaparsın"

Vatan/ 27/04/1960

Fransa'da Kurulan Türk Talebe Cemiyeti

Fransa'da öğrenim gören öğrencilerimizin kurdukları Türk Talebe Cemiyeti'nin Fransız resmi makamlarınca tanındığı öğrenilmiştir. Bu konudaki karar Fransız resmi gazetesinde yayınlanmıştır. Bir süre önce kurulan dernek TMTF'ne bağlı olarak çalışacaktır. Derneğin Başkanı Aftan Bağsak'tır

Vatan/ 11/06/1960

TMTF'ne Gelen Telgraflar Da Gizlenmişti

TMTF eski yöneticilerinin, 27 Nisan olaylarından sonra Türk yükseköğrenim gençliğine hitaben yabancı milletler öğrenci kuruluşlarından gelen tebrik telgraflarını açıklamadıkları öğrenilmiştir. TMTF yönetimini Milli Birlik Komitesi'nin onayı ile ele almış geçici komitenin açıkladığına göre, 27 Nisan olaylarından sonra Türk gençliğine hitaben TMTF'ne Kanada, İsviçre, Hollanda, Norveç ve Batı Almanya öğrenci federasyonları ile Minnesota Üniversitesi Talebe Cemiyeti ve National Unions of

Students Associated'den telgraflar gönderilmiştir. Öte yandan bünyesinde 66 milletin öğrenci kuruluşlarını barındıran Dünya öğrenci birliğini temsilen şehitlerimizin cenaze törenlerine katılmak üzere memleketimizde bulunan Malayalı Kenny Khaw TMTF yöneticilerine, Bundan sonraki çalışmalarınızda sizlere elimizden gelen her türlü maddi ve manevi yardımı yapmaktan çekinmeyeceğiz demiştir.

Vatan/ 28/07/1960

Üniversiteli Gençler Sınavlardan Sonra Anadolu'ya Dağılacak

Milli İnkılabın anlam ve niteliğini köylülere açıklamak amacı ile TMTF'nde Alp Kuran başkanlığında kurulan komisyonun hazırladığı çalışma raporu Milli Birlik Komitesi tarafından onaylanmıştır. Komisyon Başkanı Alp Kuran bugünkü basın toplantısında raporun üniversite sınavları bittikten sonra uygulanacağını, üniversite öğretim görevlilerinin de yer alacağını belirtmiş ve şunları söylemiştir. "Gençliğin ve basının görevi inkılapla bitmiş değildir. Demokrasinin gelecek günlerde daha sağlam temeller üzerinde bir daha sarsılmamak üzere kurulması için gayret göstermek gerekir." Alp Kuran hazırladıkları rapora göre 27 Mayıs inkılabının niçin meşru olduğunun ilmi ölçülerle açıklanacağını, Atatürk devriminin köylülere bir kere daha anlatılacağını ve demokrasinin kin ve düşmanlık üzerine kurulamayacağının belirtilmesine özellikle önem verileceğini anlatmıştır.

Milliyet/ 27/08/1960

Öğrenci Kuruluşlarının Birleştirilmesi Inceleniyor

Milli Birlik komitesinin istemi üzerine öğrenci kuruluşlarının birleştirilmesinin hukuki cephelerinin saptanması amacıyla bir komisyon kurulmuştur. Komisyon bugün ilk toplantısını Vali muavini Kurmay Binbaşı Turhan Yavçan'ın başkanlığında yapmıştır. Komisyonda Prof. Tarık Zafer Tunaya ile üniversite doçentlerinden Kemal Oğuzman, İsmet Giritli, Aytekin Ataay ve Cihat Abaoğlu bulunmaktadır. Komisyon birleşme konusundan başka öğrenci derneklerinin tüzüklerini de gözden geçirecektir.

Yeni İstanbul/ 11/09/1960

TMTF Yönetim Kurulunu Değiştirdi

27 Mayıs Devriminden sonra TMTF yönetimini ele alan geçici komite bugün saat 14:00 da toplanarak çalışmalarını gözden geçirmiştir. Geçici komite yönetim kurulunun çalışmalarını yetersiz bulduğundan değiştirilmesine karar verildi. Yapılan seçim sonunda yönetim kurulu başkanlığına Nurettin Sözen, ikinci başkanlığa Kemal Özelçi, genel sekreterliğe Yalçın Gürsel muhasipliğe de Yüksel Atilla seçilmiştir.

Yeni İstanbul/ 12/09/1960

Milli Birlik Komitesinin Üç Üyesinin Temasları

İstanbul'da bulunan MBK üyelerinden Kurmay Yarbay Şükran Özkaya, beraberinde yüksek rütbeli iki subay olduğu halde bugün saat 15.15'te MTTB'yi 15.45'te TMTF'yi ziyaret ederek öğrenci temsilcileriyle bir süre görüşmüştür. MTTB Başkanı Yaşar Özdemir'le yarım saat kadar görüşen Yarbay Şükran Özkaya pek yakında bütün öğrenci sorunlarının çözümleneceğini söylemiş ve başkanın dileklerini de not almıştır. En kısa zamanda düzenleneceği belirtilen konular şunlardır.

1-Halen gereksinime yetmeyen özel ve resmi öğrenci yurtlarının durumu

2-Bir öğrenci bankasının kurulması ve öğrenciye uzun vadeli kredi sağlanması

3-Öğrencilere öğrenim süresi içerisinde iş olanağı yaratılması

4-Üniversite öğrencilerinin ortaokul ve liselerde öğretmen yardımcısı olarak kullanılması

5-Öğrenci sağlık evlerinin kurulması

6-Üniversitedeki harçların arttırılmayıp, her sınav için beş lira olarak kalması

7-Üniversitede lisan derslerine bir eğitim niteliği verilmesi ve öğrenciye son sınıfa kadar hak sağlanması

8-Kitap sorununun çözümlenmesi, hoca notlarının ve teksirlerin kitap halinde toplanması

Daha sonra TMTF'ye giden Kurmay Yarbay Şükran Özkaya burada özellikle iki öğrenci kuruluşunun birleştirilmesi konusu üzerinde durmuş ve federasyonun genel başkanı Nurettin Sözen ile kırk dakika kadar süren gizli bir toplantı yapmıştır. İstanbul'da bulunan MBK üyelerinden Başbakanlık Müsteşarı Kurmay Albay Alpaslan Türkeş, Binbaşı Orhan Erkanlı ve Yarbay Orhan Kabibay, 15 Eylül Perşembe günü İstanbul Üniversitesi öğretim üyeleri ve yardımcılarıyla önemli bir toplantı yapacaklardır.

Cumhuriyet/ 13/09/1960

İÜTB Türkçe Konuş Kampanyası Aleyhinde

İÜTB başkanı Ayhan Toraman bugün federasyonda bir basın toplantısı yaparak, MTTB'nin "Vatandaş Türkçe Konuş" kampanyasının gençliği yurttaş gözünde kötü durumlara düşürmek yolunda olduğunu bildirmiştir. Başkan Türkçe konuşmayı öğretmenin ne 5-10 pankartla ne de 5-10 günde halledilemeyeceğini belirterek MTTB'nin tartışma önerisini kabul ediyoruz demiştir. Daha sonra birleşme konusuna değinen başkan şunları söylemiştir: " TMTF ile MTTB'nin birleşmesi diye bir şey olamaz zira MTTB olsa olsa konumu bakımından bizim alt kadememizde bir

kuruluştur. Üstelik MTTB İstanbul Üniversitesi öğrencileri adına bile konuşacak durumda değildir çünkü MTTB'nin İstanbul Üniversitesine bağlı fakülte ve enstitülerin ancak beşinde derneği bulunmaktadır. Buna karşılık birliğimizin 10 cemiyeti vardır.

Yeni İstanbul/ 16/09/1960

Öğrenci Kuruluşları

Yükseköğretim öğrencileri hakkında bir kanun tasarısı hazırlamakta bulunan vilayetteki öğretim üyelerinden kurulu olan komisyon çalışmalarını bitirmiş ve hazırladığı tasarıyı bugün Ankara'ya göndermiştir. 27 maddeyi kapsayan tasarıda öğrenci kuruluşlarının amaçları, kuruluş biçimleri ve cezai hükümleri açıklanmakta ve her fakültede ancak bir dernek kurulması kabul edilmektedir. Dernekler birlikleri meydana getirecek birlikler federasyonu kuracaktır. Türkiye'de tek bir federasyon bulunacak ve ismi Türkiye Ulusal Öğrenci Federasyonu olacaktır.

Yeni İstanbul/ 29/10/1960

Öğrencilerin 147'ye Tepkisi

TMTF Başkanı Nurettin Sözen, İÜTB Başkanı Turgay Ocakoğlu, İTÜTB Başkanı Metin Beştepe, İYOTB Başkanı Yalçın Gürsel ve Maçka Teknik Okulu Talebe Birliği Başkanı Yüksel Atilla Bugün saat 15.30'da federasyon merkezinde ortaklaşa yaptıkları basın toplantısında, 147 öğretim üyesinin görevlerinden uzaklaştırılmalarını büyük üzüntü ile karşıladıklarını açıklamışlardır.

Yeni İstanbul/ 31/10/1960

Cezayirli Öğrenci Başkanı Basın Toplantısı Yaptı

Bir süreden beri TMTF'nin davetlisi olarak İstanbul'da bulunan Cezayir Milli Talebe Birliği Başkanı Mesut El Şaalat ile yardımcısı Cemal Houhou bugün federasyon binasında bir basın toplantısı yaparak, Cezayir Milli Kurtuluş savaşının amacını ve Cezayirli öğrencilerin öğrenim sorunlarını açıklamışlar ve davalarının Türk kamuoyuna açıklanması için basının yardımcı olmasını istemişlerdir. Toplantıda daha sonra konuşma yapan TMTF başkanı Nurettin Sözen, bütün özgür dünya ulusları öğrencilerinin yaptıkları yardımlara Türk öğrencileri temsilcisi olarak federasyonlarının da katılmasını görev bildikleri ve ilk olarak beş Cezayirli öğrenciye burs sağladıklarını, küçük çapta başlayan bu yardımın, ilaç, elbise, battaniye, çadır vs. gibi maddi yardım kampanyası düzenlenerek yardımın devamı için çalışacaklarını açıklamıştır.

Cumhuriyet/ 31/10/1960

Cumhuriyet Balosu

29 Ekim 1960 Cumartesi gecesi TMTF Taksim Belediye Gazinosu'nda Cumhuriyet Balosu düzenlemiş, Baloya Prof. Tarık Zafer Tunaya ve Doçent Dr. İsmet Giritli ile Milli Birlik Komitesi üyelerinden Orhan Erkanlı ile Numan Esin Katılmışlardır. Erkanlı

ile Esin, TMTF başkanı Nurettin Sözen ile bir müddet görüşmüşlerdir. Bir sohbet toplantısı içinde geçen görüşmenin tek konusu 147'lerin üniversiteden uzaklaştırılması olup Bu konuda Erkanlı yapılan uygulamada bazı haksızlıklar yapıldığını kabul etmiştir.

Dünya/ 7/12/1960

Türkiye'deki bütün yüksek öğrenci kurul ve federasyonlarının Türkiye Ulusal Öğrenci Federasyonu adı altında birleştirilmesi kararlaştırılmıştır. Karar bu sabah MBK güvenlik komisyonunda komite üyesi Muzaffer Yurdakuler, MTTB ve TMTF Ankara Teşkilatı başkanları ve Milli Eğitim Bakanlığı temsilcilerinin katıldığı toplantıda alınmıştır. Bu konuda Milli Birlik Komitesinde bir kanun tasarısı hazırlanmıştır. Buna göre cemiyetler kanununa eklenen bir madde ile federasyon statüsü tespit edilecek ve kurum Türkiye'deki yükseköğretim öğrencilerini temsil eden en büyük dernek olacaktır."

Yeni İstanbul, Milliyet, Ulus/ 13/12/1960

Türk Gençleri Cezayirli Mücahitleri Destekliyor

Kırka yakın Cezayirlinin Fransızlar tarafından öldürülmesi ile sonuçlanan Cezayir olayları ile ilgili olarak Fransa Cumhurbaşkanı General De Gaulle'un Cezayir'e karşı tutumunu protesto etmek amacıyla TMTF'ye bağlı öğrenci birlikleri sessiz bir yürüyüş yapmışlar ve Teknik Üniversite'den Taksim'e gelerek Atatürk anıtına çelenk koymuşlardır. Öldürülen milliyetçi Müslümanları anmak ve suçluları protesto için ellerinde pankartlarla yürüyen üç yüze yakın öğrenciye halktan da bazı kimseler katılmış ve böylece büyüyen kalabalık Taksim'de Fransız konsolosluğunun önüne gelmişlerdir. Gençler burada ellerinde Fransızca yazılı Hür Cezayirlilerle beraberiz, Cezayir'e hürriyet istiyoruz, Cezayir'den defolun gibi pankartları sessizce konsolosluğun kapısı önüne bırakmış ve bir dakikalık saygı duruşundan sonra sessizce dağılmışlardır. TMTF daha sonra devlet başkanı Cemal Gürsel'e ve Birleşmiş Milletlere birer telgraf çekmiştir. Telgraflar şöyledir.

Birleşmiş Milletler

New York

Türk gençliğinin kurtuluş savaşı yapan Cezayirlilerle beraber olduğunu belirtir, Birleşmiş Milletler 'de bu kanlı savaşa bir an önce son verecek adil ve olumlu bir kararın alınmasını dileriz.

Devlet ve Hükümet Başkanı

Ankara

Özgürlük savaşı yapan Cezayirlilerin maruz kaldıkları uygulamaları ve bugünlerde Birleşmiş Milletlerdeki tartışmaları ilgi ile izliyoruz. Özgürlük savaşını başarı ile bitirmiş bir ulusun gençliği olarak altı yıldan beri özgürlüğü için kahramanca savaşan Cezayirlilerin Birleşmiş Milletlerde desteklenmesini diler, en derin saygılarımızı sunarız.

TMTF Geçici Komite Başkanı Nurettin Sözen

Yeni İstanbul/ 21/12/1960

"**Gençlik Atatürk'e Bağlılığını Belirtti**"

İskenderun'da Atatürk heykeline bilinmeyen kişiler tarafından atılan bomba yükseköğrenim gençliği arasında büyük tepkilere yol açmıştır. İstanbul Üniversitesi bahçesinde toplanan öğrenciler önce hep bir ağızdan şu andı içmiştir : "Dünya var oldukça düşmanlar yaşadıkça onları ezmek bizler için vatani, en büyük ve en kutsal bir görev olacaktır." Düzenlenen mitingde konuşma yapan TMTF Genel Başkanı Nurettin Sözen "Atatürk'e yapılan saldırıyı nefretle karşıladık. 28 Nisan gençliği olarak ihtar ediyoruz, bu heykele yapılmış bir saldırıdır fakat fikir Atatürk'e, içimizdeki Atatürk'e el uzatılamaz. Görevimizi anlamış bulunuyoruz" dedi. İlerleyen günlerde yine İskenderun Atatürk Heykelinin bulunduğu meydanda on binlerce insanın katıldığı mitingde bir takım MBK üyeleri ile Öğrenci Dernekleri Başkanları da hazır bulunmuşlardır.

Yeni İstanbul/ 23/03/1961

TMTF Başkan Seçemiyor

Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun 16. Büyük kongresine dün de federasyon binasında devam edilmiştir. Ankara Üniversitesi Talebe Birliği adayı Kemal Kumkumoğlu ile İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği adayı Nurettin Sözen Genel Başkanlık seçimlerinin 16. Turunda da 5 de 3 ekseriyeti sağlayamamışlardır. Tarafsız delegeler CHP li olarak bilinen genel başkan adaylarının seçilmesini önlemek için turlardan birinde ayrıca zayıf olan adayı desteklemekte diğer turda müstenkif kalmakta ve bu taktiği defalarca tekrarlamaktadır. Evvelki gece yapılan 15. Turda İstanbul Üniversitesinin adayı Nurettin Sözen 78 oy almış ve bir oyla seçimi kaybetmiştir. 16. Turda müstakillerin sayısı 37'ye çıkmış İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği adayının aldığı oy 78'den 49'a inmiştir. Tarafsız üçüncü bir aday çıkmadığı ve ankara ile

İstanbul üniversitesi talebe birlikleri adaylarında ısrar ettikleri müddetçe kongrenin uzayacağı tahmin olunmaktadır.

Cumhuriyet/ 15/04/1961

Gençlik Ve Aydınlar Nükleer Silahların Yasak Olmasını Istediler

TMTF "Türk aydınları ve Türk yükseköğrenim gençliği olarak şöylece düşünce birliğine varılmıştır:

Nükleer silahların yasak edilmesinin gereğine inanıyoruz. Bunların durdurulması için dünya aydınlarıyla aynı düşünce ve safta olduğumuzu Türk ve dünya kamuoyuna açıklamayı yararlı buluyoruz. Türkiye'de ilk defa düzenlenen böyle bir açık oturumun sonunda Nobel armağanı kazanmış atom bilgini Linus Pauling'in bütün insanlığı nükleer silahların yasak edilmesi uğrunda savaşıma çağıran bildirisi imzalanmıştır. Böylece bildiriyi imzalayan memleketlerin sayısı kırktan kırk bire yükselmiştir.

Cumhuriyet/ 18/04/1961

TMTF'nda Ihtilaf

Türkiye Milli Talebe Federasyonu Başkanı Kemal Kumkumoğlunun iki gün önce gazetelerde çıkan 147 lerle ilgili bildirisi teşkilat bünyesinde bir problem olmuştur. TMTF nin bu konudaki görüşüne, davranışına ve genel kongresinde almış olduğu karara karşı olan Kumkumoğlu bildirisi birlik başkanları tarafından tasvip edilmemektedir. Birlik Başkanları ve sayılı kanunların aynen uygulanacağını ifade eden ve bunu federasyonun görüşüymüş gibi kamuoyuna açıklayan Kumkumoğlunun durumunu 7 Mayısta yapılacak genel idare kuruluna götüreceklerini açıklamışlardır.

Cumhuriyet/ 19/06/1961

Gençlik Yeni Anayasa Için Yanıt Verdi: EVET

Memleketimizi demokratik bir düzene kavuşturacak yeni anayasanın kamuoyunda benimsenmesini sağlamak için TMTF merkezinde bir basın toplantısı düzenlenmiş, ikinci başkan Yalçın Gürsel şunları söylemiştir.

"Geçirdiğimiz buhranlı ve haince bir 10 seneden sonra inanmış ve ideal sahibi büyük Türk milletinin başardığı 27 Mayıs Devrimiyle başlayan demokrasi yolundaki çalışmalar sonunda, geleceğimizi garanti altına alan yeni bir anayasa hazırlanmış ve halkımızın onayına sunulmuştur. Federasyonumuza bağlı birlik başkanları ile yaptığımız görüşme sonucu, Türk Yükseköğrenim gençliği yeni anayasaya EVET diyecektir. Anayasamızın ana ilkelerini halka açıklamak için bütün üniversite ve yüksekokullara bağlı arkadaşlarımızı göreve çağırıyoruz. Federasyonumuz bu yolda çalışmalarına başlamış ve ilk adım olarak pankartlar hazırlamış bulunmaktadır.

En güzel evet anayasaya; Anayasa bir milletin namusudur; Anayasa demokrasinin temelidir; Üniversiteli arkadaş, Anayasayı açıklamak senin görevindir; Anayasaya EVET diyeceğiz; Yeni anayasa haklarımızın ve geleceğimizin güvencesidir; Yeni anayasaya inanıyor ve güveniyoruz.

Halkoyunda kabul edileceğine inandığımız anayasamızın millet ve memleketimize hayırlı olmasını temenni ederim."

Cumhuriyet 19/6/1961

Alt Teşekküller TMTF Ile MTTB'yi Tazyik Ediyorlar

TMTF ile MTTB'nin birleşmesi mevzuunda bir süre önce başlayan çalışmaların durması öğrenci teşekküllerinde haklı bir üzüntüyle karşılanmaktadır. Dün saat 14 de bir basın toplantısı tertip eden İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı "Bugüne kadar lafta kalan bu hayati mesele şu ana kadar fiili bir safhaya intikal ettirilmedi. Milli beraberliğe her zamankinden daha fazla ihtiyacımız olan bu günlerde tek teşekkül davasını gerçekleştirmek için her şeyi yapmaya hazırız demiştir.

Cumhuriyet/ 21/08/1961

6. Uluslararası Kültür Festivali

TMTF'nin tertiplediği Altıncı Uluslararası Kültür Festivali, dün saat 15'de Şan sinemasında yapılan bir törenle açılmıştır. Bir hafta devam edecek şenliklere 9 millete mensup 350 üniversite öğrencisi sanatkar katılmaktadır.

Cumhuriyet/ 10/09/1961

TMTF Folklor Ekiplerinin Muvaffakiyeti

Fransa'da UNEF festivaline katılan TMTF korosu birinci folklor ekibi de dördüncü gelmişlerdir. Federasyonun bugün yayınladığı bildiride ekibin Fransa'ya gidişinde Merkez Bankasının ve Kambiyo müdürlüğünün çıkarmış olduğu müşkülattan şikayet edilmektedir..

Cumhuriyet/ 28/11/1961

Tabancalı Talebe Federasyonu Başkanının Duruşması

Dünkü kongrede talebe arkadaşlarına silahla ateş eden TMTF Başkanı Kemal Kumkumoğlu'nun yargılanmasına kalabalık sayıda öğrenci dinleyici olarak bulunmuştur. Kumkumoğlu nefsini müdafaa için silah kullandığını kendisinin dövüldüğünü iddia etmiş ve birkaç da şahit göstermiştir. Bu sebeple mahkeme Kumkumoğlu'nun delillerini ispat için duruşmayı başka güne bırakmış ve TMTF Başkanının muayene için hastaneye sevk etmiştir. Kumkumoğlu mevkuf olarak yargılanmaktadır.

Cumhuriyet/ 0**4/12/1961**

TMTF Lise Mezunları Için Yedek Subaylık Hakkı Talep Etti

Türkiye Milli Talebe Federasyonunun yedek subay öğretmenler ile ilgili komisyonunun başkanı Yaşar Gökhan dün TMTF binasında bir basın toplantısı düzenleyerek yedek subaylık, yedek subay öğretmenler konusundaki görüşünü açıklamış ve " Biz lise mezunlarının er olmasına taraftar değiliz 1111 ve 97 sayılı kanunlar yeniden gözden geçirilmelidir" demiştir.

Başkan ordumuzun her devre 3000 yedek subaya ihtiyacı olduğunu üniversite ve yüksek okul mezunlarının bu ihtiyaca cevap veremediklerini belirterek bir lise mezununun bir ilkokul mezunu veya cahil bir insanla aynı statüye tabi tutulmamalarını istemiştir.

"Üniversite ve yüksekokullara yapılan tehacümün bir sebebi de lise mezunlarının yedek subay olamamasıdır diyen Başkan üniversiteye giremeyen gençlere askere gidebilme veya tekrar üniversite giriş imtihanlarına katılabilme imkânı verilmesinde fayda olduğunu ifade etmiştir.

Yaşar Gökhan ordunun bugünkü yedek subay ihtiyacına cevap verebilmek için hiç olmazsa 15 Ekim 1960 dan evvel liseyi bitiren lise mezunlarına müktesep hak tanınmasını, az bir maaş almakta ve sıkıntı çekmekte olan yedek subay öğretmenlere münasip bir tazminat verilmesini 6000 ortaokul öğretmenine ihtiyaç duyulduğu bir sırada tahsil durumları ve kabiliyetleri müsait olan yedek subay öğretmenlerden istifade edilmesini istemiş 3 lisan bilen bir yedek subay öğretmeni köy ilkokuluna göndermekte ne fayda var" demiştir.

Yurda dağılmış 25 bin yedek subay öğretmenden 3 bini ile haberleştiklerini söyleyen Başkan Milli Eğitim Bakanlığının vermiş olduğu bazı adreslerden "Okul ve öğretmen yoktur" İstifa ederek semti meçhule gitti" Askere gittiği için yok gibi acayip cevaplar aldıklarını bildirmiştir.

Cumhuriyet/ 7/12/1961

Türkiye Milli Talebe Federasyonuna bağlı 6 birlik başkanı aralarında bir protokol hazırlayarak TMTF'yi 25 Aralık'ta olağanüstü kongreye çağırmışlardır. TMTF'nin olağanüstü kongreye davet edilme sebebi Genel Başkan Kumkumoğlu'nun sebep ne olursa olsun Ankara Yüksekokullar talebe Birliği kongresinde tabanca ile ateş etmesidir. Bu olağanüstü kongre diğer kongrelerden ayrı bir mahiyet taşıyacak ve bir nevi haysiyet divanı olarak çalışacaktır.

Cumhuriyet/ 0**3/01/1962**

TMTF Yedek Subay Öğretmen Kanununun Tadilini Istiyor

DÜN TMTF Başkanı Erdoğan Tuncer yedek subay öğretmenlerle ilgili bir basın toplantısı yapmıştır. 97 sayılı knuna göre halen köylerde yedek subay öğretmen olarak vazife gören gençlerin bu kanunun aksaklıklarından dolayı çok güç durumlarda kaldığını ihmal edildiklerini belirtmiş ve Milli Eğitim Bakanlığı ile Milli Birlik Komitesinin dikkatlerini çekmiştir. Erdoğan Tuncer kalabalık bir öğrenci grubu tarafından takip edilen toplantıda öğrencilerin 3 tip olduğunu belirtmiştir. 1-Üniversite ve yüksekokulları bitirmişler 2- Üniversite ve yüksekokullarda okuyup da herhangi bir sebeple askere gitmek zorunda kalanlar 3-Lise mezunları. Tuncer bu sınıflandırılan öğrencilerdem ilki olan üniversiteyi bitirmiş arkadaşların Milli eğitim tarafından ortaöğretime verilmesi gerektiğinin belirtildiğini fakat henüz resmi bir cevap ve açıklama olmadığını beyan etmiştir. İmtihana gelecek öğrencilere verilen izinlere teşekkür eden Tuncer daha sonra Milli Savunma Bakanlığının dikkatini çekmiştir. Öğrencilerin köylerde çok fena şartlar altında çalıştıklarını yedek subay adını taşıdıklarına göre aynen yedek subayların statülerine tabi olmaları gerektiğini kar bölgelerine yakacak temin edilmesi gerektiğini Milli Savunma vasıta ve ekiplerinden öğretmenlerin faydalanması gerektiğini kendilerine yedek subay maaşının verilmesinin elzem olduğunu belirtmiş; aksi takdirde bu en mühim davada istenilenin elde edilemeyeceğinden korktuğunu bildirmiştir.

Cumhuriyet/ 03/02/1962

Kendini TMTF Asbaşkanı Olarak Sattı Muhabbet Tellalı Çıktı

Asmalımescitteki bir pavyonda hesap meselesinden ötürü bir kavga çıkmış, pavyon mensupları üç kişinin kendilerini dövdüğünü iddia etmiş polis de bu konu ile ilgili zabıt tutmuştur. Ancak hakikatte paraları alınıp dövülen müşteriler kendilerine şahit temin edemedikleri için haklı olmalarına rağmen karakola sanık sıfatıyla gitmişlerdir. Pavyonda içki tesiriyle bağırmaya başlayan Erdinç Suda ismindeki şahıs kendisini sükunete davet eden polislere ben talebe federasyonunun asbaşkanıyım bana karışamazsınız demiştir. Yakalanarak hüviyeti tespit edilen Erdinç'in TMTF ile hiçbir ilgisi bulunmadığı buna mukabil muhabbet tellallığından sabıkası olduğu anlaşılmıştır.

Vatan/ 05/10/1962

Gençlik Her Türlü Tahriki Susturmaya Muktediriz Diyor

Gericilerin ve AP'lilerin kışkırtması sonucunda Ankara'da meydana gelen olaylarlailgili olarak TMTF bugün sert bir bildiri yayınlamıştır. " Bir ülkede masum kitleleri istismar ederek devam etmek istidadını gösteren hareketler hangi pozisyonda olursa olsun durdurulacaktır. Memlekette anarşi yaratmak için ısrarla bu milletin zinde kuvvetlerine yönelen davranışlar geri tepmeye mahkûmdur. Türk yükseköğrenim gençliğinin asil heyecanını kimse istismar edemeyecektir. Biz zamanı gelince nasıl hareket edeceğimizi bilen ve bunu yakın tarihte de ispat etmiş bir kitlenin temsilcileri olarak Ankara'da cereyan eden son olayların istismarının artık durdurulması gerektiğine inanıyoruz. Türk gençliği hiçbir tahrikin ve hiçbir alt düşüncenin esiri olmamıştır. Çiğnendiği zaman şehit vermek pahasına savunmasını yaptığımız anayasaya saygımız büyüktür. Fakat bu anayasanın kasıtlı olarak istismar edilmesine ve onu getiren 27 Mayıs'a dil uzatılmasına artık sadece seyirci kalınamayacağının bilinmesi gerekir. Tahrikler ve gençliğe karşı tecavüzkâr ifadeler durdurulmalıdır. Aksi takdirde bu tahrikleri susturmağa muktediriz. Demokrasi inancımız tamdır ve kesindir. Demokrasinin gerçekleşmesi için de partilerin yaşamasına inanıyoruz. Ankara'da Adalet Partisi merkezine yapılan tecavüzü bu inancımız içinde doğru bulmuyoruz. Türk yükseköğretim gençliği her zaman siyasetin üstündedir. Rejimin ve inkılapların siyasi bekçisidir. Bu konuda açılacak her şom ağız son olaylarda görüldüğü gibi anında kapatılacaktır.)

Cumhuriyet/ 30/03/1963

MTTB Genel Başkanı Cafer Karadağoğlu dün bir bildiri yayınlayarak gençlik hareketlerinin gayesine ulaştığını ikazının şimdilik anlaşılmış göründüğünü bildirerek mitinglere ve sessiz yürüyüşlere son verdiğini açıklamıştır. Mitinglerin ve sessiz yürüyüşlerin Türkiye gibi iktisaden ve kültür bakımından az gelişmiş memleketler üzerinde yapacağı etkiyi düşünerek gençlik mitinglere ve sessiz yürüyüşlere son vermiştir." Denilen MTTB bildirisi özetle şöyledir. " Normal ve planlı bir iktisadi hayatın akışına yardım etmek , bu akışa çelme takmak isteyenlere mani olmak için hükümetin gayet müteyakkız davranması lazımdır. Şöyle ki :

1-İstismarcı politikaya mani olmak

2-Gerici basının yıkıcı faaliyetini önlemek

3-Planlı kalkınmaya partiler basın ve milletçe topyekün olarak yardım etmemiz gerekir.

Realiteye bakarak diyebiliriz ki işte huzur afla değil ancak iktisadi kalkınma ile gelir.

TMTF'nin fikri

Türkiye Milli Talebe Federasyonu Genel Başkanı Erdoğan Tuncer de dün kendisi ile konuşan muhabirimize şimdilik hareket etmeme taraftarı bulunduklarını ifade etmiş ve biz icap ettiği zaman TMTF olarak tekrar toplanma işaretini vereceğiz Meseleleri devrimlere karşı girişilen hareketleri dikkatle izlemekteyiz." Demiştir.

Cumhuriyet/ 02/04/1963

Hasan Korkmazcan'ın açıklaması

Cumhuriyet gazetesi yazı işleri müdürlüğüne

27 Martta HFTC temsilcisi olarak gençlik mitinginde bulunduğum halde gazeteniz benim karşı mitinge katıldığımı gösteren fotoğraflardan bahsetmektedir. TMTF tarafından çekilen filmin tanıklığı karşısında bu fotoğrafla ilgimin sadece küçük çıkarlar uğruna iftira icat edenlerin sapık hayallerinden ibaret olduğu anlaşılmıştır. Tevzihini rica ederim.

(Hasan Korkmazcan adalet partisi demokrat parti anavatan şimdi de vatan partisi)

Cumhuriyet/ 02/04/1963

TMTF Başkanı Gümüşpala Için Müfteri Dedi

İstanbul Üniversitesi Talebe Birliğinin 14. Genel kongresine dün Marmara Öğrenci lokalinde devam edilmiştir. Başkanlık divanında kendisine söz verilen Türkiye Milli Talebe Federasonu Başkanı Erdoğan Tuncer yaptığı kısa konuşmada malum partinin mesul şahısları 27 Mayıs'ın karşısında değiliz yetrine 27 Mayıs'ın koruyucusuyuz ordu ile beraberiz demelidirler. Aksi halde mücadelemiz devam edecektir." Demiştir. Tuncer gençliğin aktif politika dışında olduğunu fakat memleketin genel siyaseti ile uğraşır tarifinin yerinde kullanıldığını bunu son olayların doğruladığını belirterek sözlerini şöyle tamamlamıştır. " Gençlik son olaylardaki tutumu ile memleketi gitmekte olduğu uçurumdan kurtarmıştır." Kendisi hakkındaki ithamları ispata davet ettiği halde bugüne kadar ortaya koyamayan AP genel Başkanı Ragıp Gümüşpala'yı müfteri olarak ilan eden Erdoğan Tuncer atıfet kabiliyetinden olmayan bir affın her zaman karşısında olacaklarını bildirmiştir .

TMTF Genel Başkanı Türk gençliğine komünist diyenlere bir cevap vererek onları komünizme yardım etmekle suçlamış ve özetle şunları söylemiştir.

“ Kendisine milliyetçi gençlik süsü veren kimseleri bu memlekette komünist kelimesinin tedavüle çıkmasına sebep oldukları için onları komünizme yardım etmekle suçlandırıyorum ve komünizme yardım ettiklerini ilan ediyorum. Gençlik milliyetçiliği kimsenin tekeline vermeyecektir. Türk gençliği komünizm ve faşizmin tam karşısındadır ve onlara savaş açmıştır.

Ulus/ 24/01/1964

TMTF Bildirisi

“Uzun süredir Kayseri cezaevinde bulunan Celal Bayar’ı ziyaret etmek amacıyla üniversite içinde yapılan organizasyonu dikkat ve ibretle takip etmekteyiz. Bugüne kadar çeşitli yayın organlarında Türk yükseköğrenim gençliğinin yarattığı esere ihanet edercesine hareket etmek durumuna düştüğü zehabını uyandıracak yayınlar karşısında gerçek düşüncemizi kamuoyuna açıklamayı memleket borcu bildik. Milleti ortaçağ karanlığına sürüklemek isterken keyfi idareyi bir terör havasıyla yurtta estirmek isteyenlere direnen gençliğe karşı girişilen menfur hadiseleri unutmadık. 27 Mayısta anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybettiklerinin sabitliği dünyaya ilan edilenlerin icap ettiği takdirde tekrar aynı akıbeti göreceklerinin yakın olduğunu hatırlatmak isteriz. 27 Mayıs öncesi zihniyet Atatürk ilkelerine ihanet ettiği için ebediyen mahkûm edilmiştir. Şunu tam bir kesinlikle ifade etmek isteriz ki, Türk yükseköğrenim gençliği bu zihniyeti ve bunun zavallı temsilcilerini ebediyen affetmeyecektir. Siyasi bir yatırım bulmuşçasına masum vatandaşları af teraneleriyle avutmak yolunu tercih edenlerin bu gidişle hüsrana uğrayacakları gün yakındır. Atatürk ilkelerine sadakat ve onları benimsediklerini ilan edenler, 27 Mayıs’a saygı duymak zorundadır. Günlerce üniversite ve yüksekokullarda organizasyon yaparak bedava seyahat vaadi ile adam toplamak için çalışan AP Gençlik Kolu Başkanının başına gelenler, eğer bu tutum devam ederse daha ağırıyla tecelli edecektir. 70 bin yükseköğrenim öğrenci içinde birkaç yüz genci ayartarak 27 Mayıs’a meydan okurcasına bir parti tarafından organize edilen bu hareketi yapanların akıbeti çok feci olacaktır. Ne hazin tecellidir ki, 27 Mayıs öncesinde gençliğe bir avuç çapulcu diyenler şimdi onlardan medet ummaktadırlar. Atatürk ilkelerini siyaset sergisinde haraç mezat satılığa çıkaranlar şimdi de Atatürkçü gösterilmek istenmektedirler. Demokratik olmayanlar şimdi demokrasi taraftarı kesilmişlerdir. Önünü göremeyecek kadar gaflet uykusunda olanlara hatırlatmak isteriz, SBF’ye sıkılan kurşunların izleri hala durmaktadır. Hüseyin Onur hala tahta bacağıyla dolaşmaktadır. Bütün bunlardan sonra, Türk adaleti önünde mahkûm edilmişler için ziyaret tertiplemek isteyenler bilmelidirler ki, Türk yükseköğrenim gençliği yarattığı eserini canı ve kanı pahasına korumasını bilecektir. Eğer bu memlekette intikam peşinde koşanlar varsa, kesinlikle ifade edelim ki zafer yine Atatürkçülerin olacaktır. 27 Mayıs’ı inkâr edenler için bu ihtarımız son fırsattır. Türk yükseköğrenim gençliğinin demokrasiye inancı tamdır. Ve kesindir. Ancak demokrasi hakların istimalidir suiistimali değil. Atatürk ilkelerini ve 27 Mayıs’ı inkâr eden bir demokratik düzen hiçbir zaman yaşama ortamı bulamayacaktır.”

Cumhuriyet/ 16/03/1964

Gençlik Dün İstanbul'da Büyük Bir Miting Yaptı

Kıbrıs için yapılan mitingde TMGT Başkanı Nurettin Orhan Karataylı konuşmasında Birleşmiş Milletleri zavallılıkla itham etmş, Kıbrıs'ı Türkiye'den ayrımaya hiçbir kuvvet kafi gelmeyecektir demiştir. Ellerinde bazuka ve bombalarla masum Türklere saldıran Kıbrıslı Rumları itham edici bir konuşma yapan MTTB Başkanı Yüksel Çengel'in Türk gençliğinin artık Türk hükümetine bile taviz vermeyecek bir havaya girdiğini söylediği konuşmasının ardından TMTF Başkanı Nafiz Duru da Kıbrıstaki durumun dış politikamızdaki büyük bir tarihi hatanın sonucu olduğunu ve bugün Yeşil Adada cereyan eden kanlı olayların en az Elen Medeniyeti kadar hızla ilerlediğini bildirmesi alkışlarla tasvip görmüştür. Ordu Kıbrıs'a sabrımız kalmadı sözleriyle mukabele eden gençler Gençler ellerindeki dövizleri orduevinin bahçesine bıraktıktan sonra Harb okulu marşını söyleyerek mitinge son vermişlerdir. Herhangi bir olaya meydan vermemek için şehirde polis ve askeri birlikler sıkı emniyet tedbirleri almışlardır.

Cumhuriyet/ 23/03/1964

Tekniker Okulları Boykotuna Katılan Bütün Öğrencilerin Okul Kayıtları Silinecek

Milli Eğitim Bakanı İbrahim Öktem dün sabah TMTF ve MTTB yöneticileri ile bir toplantı yaparak iki talebe teşekkülünün birleşmesi konusunu görüşmüştür. Bakan iki talebe teşekkülünün birleştirilmesini sağlayacak kanun tasarısının halen Bakanlar Kurulunda görüşülmekte olduğunu belirterek Tasarı önümüzdeki günlerde meclise sevk edilecektir. Nisan ayı sonunda da kanunlaşacağını umuyorum demiştir. Bu arafa bir soru üzerine Tekniker okullarındaki boykota da temas eden Öktem boykotun doğru bir hareket olmadığını ifade ederek Tekniker okullarındaji devamsız öğrencilerim kayıtlarının silineceğini ve bu hususun bir tamimle okul idaresine bildirildiğini sözlerine ilave etmiştir.

Cumhuriyet/ 23/05/1964

Gençliğin Toplumsal Problemleri Konulu Açıkoturum Yapıldı

Türk Devrim Ocakları tarafından düzenlenen açık oturuma katılan TMTF Başkanı Nafiz Duru Gençliğin ancak %11 inin bir fakülteye girme şansını tesadüfen kazandığını bu yüzden sevmediği bir meslekte ilerlemenin ve tahsil görmenin iyi sonuç vermeyeceğini öğretim üyeleri ile öğrenciler arasında büyük ayrılıklar bulunduğunu söylemiştir. Marmara Lokalinde Dr. Kayıhan Aydoğmuş yönetimindeki açıkoturuma Prof. Ali Rıza Berker, Prof. Vehbi Eralp, Doçent Dr. Özcan Köknel, TMTF Başkanı Nafiz Duru ile İÜTB Başkanı Osman Zeki Telci konuşmacı olarak katılmıştır.

Ulus/ 28/03/1964

Yeni Reformlar Daha Fazla Geciktirilemez

Millet Meclisinde görüşülmekte olan vergi reformları kanun tasarısı hakkında TMGT, TMTF ve MTTB yöneticileri ortak bir bildiri yayınlayarak, reformların gençlik ve öğrenci kuruluşları tarafından desteklendiğini açıklamışlardır. Bildiride şöyle denmektedir. " Memleket gerçeklerine uygun özellikle vergi, toprak ve yönetim reformları ve toplum kalkınmasına yönelik her türlü reformist davranışları bütün gücümüzle desteklemekteyiz. Türkiye'nin uygar uluslar düzeyine ulaşmasını istemeyen, kendi çıkarlarını ulusun fakir ve cahil kalmasında arayan kadroları nefretle kınarız. Aslında 15 Ekim 1961 seçimlerinden bu yana çoktan çıkartılmış olması gereken bu reformlarda geç kalındığını, çeşitli günlük politik düşüncelerle zaman kaybına gençliğin tahammülünün kalmadığını Türk kamuoyuna kesin görüşlerimiz olarak bildiririz.

Ulus/ 24/07/1964

TMTF'nin Kongresi Erzurum'da Başladı

TMTF'nin on dokuzuncu büyük kongresi Erzurum'da Erzurum kongresinin başlamasının kırk beşinci yıldönümünde toplanmıştır. On beş gün süren tartışmalı toplantılardan sonra TMTF Genel Başkanlığına Ahmet Güryüz Ketenci seçilmiştir.

Yeni Gazete/ 09/11/1964

TMTF Bayar'ın Tahliyesini Protesto Etti

Türkiye Milli Talebe Federasyonu ikinci başkanı Emre İleri imzasıyla yayınlanan bir bildiride, eski Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın tahliyesi[361] şiddetle eleştirilmiş suçların en ağırını işleyenler için kanunların zorlamasına asla müsaade olunmayacağı bildirilmiştir. TMTF ikinci başkanı ve Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı İleri, Bayar'ın tahliyesinden birkaç saat sonra gece yarısı saat 00.30'da yayınladığı ve ilk ihtar mahiyetini taşıyan bildiride birkaç gün önce 8 Kasım'da meydana gelecek olayları ima eden gizli bir bildirinin dağıtıldığını kaydetmiş, "anladık ki 8 Kasım sabahı bir kısım keyfi hareketlere sahne olacakmış" denilmiş ve şöyle devam olunmuştur. "Ancak hiçbir olay Türk ulusunun aydınlık yarınlarını karartamayacaktır. Kanun hâkimiyetine dayanan bir rejimde suçlular aynı şartlar altında aynı sonuçlara katlanmağa mecburdur. Türk Yüksek Öğrenim gençliği, birçok hasta ve yaşlı mahkûmlar zindanlarda çürürken, suçların en ağırını işlemiş olanlar için kanunların zorlanmasına asla müsaade etmeyecektir." Bildiride radyonun da kuruluş kanunlarına aykırı hareket ettiği ileri sürülerek, radyo yöneticileri şiddetle protesto edilmiş daha sonra da şöyle denmiştir. Olayı bütün evreleriyle izlemek üzere ekipler halinde yola çıkmış bulunmaktayız. Yüce Türk Ulusunun emin olmasını diler saygılar sunarız.

[361] Celal Bayar Kayseri Devlet Hastanesi Sağlık Kurulu'nun derhal kaydı verildiği rapor üzerine 8/11/1964 günü altı ay süre ile cezaevinden tahliye edilmiştir.

Cumhuriyet/ 04/12/1964

TMTF Açık Oturumunda Beliren Fikir: Üniversitede Reform Yapılması Şarttır

Türkiye Milli Talebe Federasyonunun Üniversite reformu ve düşündürdükleri konusunda Marmara Lokalinde yapılan açık oturum sırasında sosyal bünyenin yenileştirilmesi ve üniversite özerkliğine dokunulmaması şartı ile bir reform yapılması istenmiştir. Oturum sırasında konuşan eski Milli Birlik Komitesi üyesi Orhan Erkanlı üniversitede esaslı bir reform yapılmasının gerekli olduğunu ifade etmiş ve kanunun 120. Maddesi gereğince bu reformun muhakkak yapılması gerektiğini söylemiştir. Bu arada söz alan Konya milletvekili Rüştü Özal da üniversitede yeteri kadar kıymetli öğrencilerin tutulmadığını belirtmiş ve kendisinden emin olmayan ilmine güvenmeyen öğretim üyelerinin bu iyi elemanların üniversitede kalması için olanak sağlamadığını belirtmiştir.

Ecvet Gürses'in yönettiği açık oturumda Bahri Savcı, Doğan Özgüden, Edip Çelik, Orhan Erkanlı, Zeki Telci ve Rüştü Özal konuşmuşlardır. Konuşmacılardan hepsi oy birliğiyle üniversitede bir reformun yapılmasının gerekli olduğunu ifade etmişlerdir. Sadece Osman Zeki Telci: "Üniversite hiçbir zaman kendi kendine reform yapamaz. Şimdiye kadar böyle hadiseler de defalarca görüldüğü için bu konuda en ufak bir ümit yeri gençlik olarak bizde kalmamıştır. Anayasanın ihlali buna en güzel örnektir. 1946'dan beri üniversitede ne yapıldığı kontrol, gözaltında bulundurma hiçbir şey belli değildir. Bunun içindir ki muhakkak reform yapılmasını istiyoruz" demiştir. Öte yandan özel okullar sorununa değinen Edip Çelik "İstanbul Üniversitesi yeni bir üniversite doğuracak duruma gelmiştir, bunu yapması da gereklidir. Anayasamız devlet üniversitesinden başka bir üniversite kurulmasına olanak vermemektedir. Özel okullar için yeni bir kanun da henüz meclisten çıkmış değildir. Bunun için bu okullar yüksekokul olarak muteber sayılamazlar" demiştir.

Cumhuriyet/ 05/12/1964

TMTF Genel Başkanının Kıbrıs Konusundaki Bildirisi

Kıbrıs olaylarının birinci yıldönümü münasebetiyle bir bildiri yayınlayan TMTF Genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci, uluslararası ilişkilerimizin yeniden gözden geçirilmesini istemiştir. Bildiride şöyle denmektedir. " Kıbrıs olayları uluslararası ilişkilerimizin yeniden gözden geçirilmesi bakımından temel taşı olmalıdır. Bütün barış seven ve yeni bağımsızlığına kavuşan az gelişmiş ülkeler emperyalistlere karşı bağlantısız bir blok kurmuşlardır. Yeni Türkiye kuruluşundan beri Yurtta barış cihanda barış ilkesine bağlı olarak dış ilişkilerini kendi ulusal çıkarlarına ve değişen dünyanın koşullarına göre ayarlamalıdır. Kıbrıs davası bitmelidir. Barış ve insan hakları korunmalıdır. Emperyalist çıkarların çatıştığı bu küçük adada bu savaş, bu dram ortadan kalkmalıdır.

Cumhuriyet/ 11/12/1964

Gençlik Reform Için 7 Gün Mühlet Verdi

Türk Yükseköğrenim gençliği sorumluları "Üniversiteler komitesi" bugün bir basın toplantısı düzenleyerek Millet Meclisinden üniversite reformunun 1 haftaya kadar başlatılmasını istemişler aksi takdirde Üniversite kapıları kapatılacak ve çağı geçmiş zihniyetin kapısına kilit asılacaktır demişlerdir. Komite mensupları 18 Aralık Cuma günü saat 13.00'e kadar reform çalışmalarına başlandığı takdirde üniversite bahçesinde bayram yapacaklarını, bunun mümkün olmaması durumunda ise Türk yükseköğrenim gençliğini tarihi ve meşru görevini yapmak için vazife başına koşacağını açıklamışlardır. "Tarihi ve meşru görev "den ne anlatılmak istendiğini soran gazetecilere ilgililer "şimdilik bir açıklama yapamayız bu miting günü belli olur" demekle yetinmişlerdir.

Anayasanın ihlali konusunda Danıştay'ın Prof. Konuralp lehinde verdiği bir kararı Tıp Fakültesinin uygulamamasını gösteren komite üyeleri, Prof. Lütfi Biran'ın çocuğunun imtihansız olarak üniversiteye alındığını, Doç. Dr. Tahsin Artunkal'ın şubat ayından beri raporlu olarak üniversiteye gelmediği halde özel bir klinikte bugüne kadar 141 doğum ve 53 ameliyat yaptığını iddia etmişlerdir.

Şehrimize gelen YTP milletvekili Orhan Apaydın ile CHP Milletvekili Şevki Aysan Üniversite reformu konusunda Üniversiteliler komitesi mensupları ile görüşmüşlerdir.

Komite üyelerinden TMTF Genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci MTTB Genel Başkanı Yüksel Çengel İÜTB Başkanı Osman Zeki Telci ve İTÜTB başkanı Uygut Bayaz, milletvekilleri ve diğer ilgililerle temaslarda bulunmak üzere gece Ankara'ya hareket etmişlerdir.

Cumhuriyet/ 12/12/1964

Öğrenci Temsilcileri Fuat Sirmen'le Görüştüler

Millet Meclisi Başkanı Fuat Sirmen, TMTF ve MTTB Genel Başkanları ile İÜ ve İTÜ Talebe Birliği Başkanlarından oluşmuş kurulu kabul ederek bir süre görüşmüşlerdir. Bilindiği gibi öğrenci temsilcileri üniversitede reform yapılması için 18 Aralık'a kadar bekleyeceklerini aksi takdirde bir miting düzenleyeceklerini belirtmiş bulunmaktadırlar.

Dünya/ 13/12/1964

Gürsel-İnönü Üniversite Öğrencilerini Kabul Etti

Bugün Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel ve Başbakan İsmet İnönü tarafından kabul edilen yükseköğrenim gençlik temsilcileri, devlet ve hükümet başkanlarına üniversitelerle ilgili dileklerini açıkladıklarını basın mensuplarına açıklamış ve bu kabullerden dolayı memnuniyetlerini bildirmişlerdir. Gençlik temsilcileri, üniversitelerde reform yapılması gerektiğine dair görüşlerinin olumlu karşılandığını belirterek başbakan İnönü'nün kendilerine "Sizi hocalarınıza karşı saygılı ve itaatkâr, kanunun verdiği hakları isteyen

gençler olarak gördüm. İsteklerinizle kanun çerçevesi içinde ilgili Bakan kanalıyla ilgileneceğim" dediğini söylemişlerdir.

Cumhuriyet/ 15/12/1964

Gençlere Göre İnönü Etki Altında Kalıyor

Ankara'dan dönen Üniversiteler komitesi mensupları bugün bir basın toplantısı düzenleyerek " Bizi üzen İnönü'nün mücadele ettiğimiz zihniyetin etkisinde kalmasıdır" demişlerdir. İnönü'nün gençlerin hareketi ile ilgili olarak söylediği sözlere üzüldüklerini ifade eden yöneticiler özetle şunları söylemişlerdir: "Basının ve birçok öğretim üyelerinin dahi benimsediği ülkümüzü Paşa'nın bilmemesi veya bilmez gözükmesi hadisenin gerçek yüzü ile ilgilenmiyor izlenimi uyandırmış ve bizleri üzüntüye gömmüş ve kafamızda haksız şüphelere yol açmıştır. Biz esasen çalışmadan yükselmek gibi Türkiye'mizi bugüne kadar geri bırakan Osmanlı artığı fikirlerle mücadele ediyoruz." TMTF Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci gençliğin tarihi ve meşru görevini yapmak üzere 18 Aralık'ta üniversite bahçesinde toplanacağını açıkladıktan sonra sözlerini şöyle tamamlamıştır: "Ülkümüzü küçük hesaplarla ilkel metotlarla yıpratmaya çalışanlara önderimizin Bursa nutkunu yerine getireceğimizi hatırlatırız. Türk gençliği dün olduğu gibi bugün de savaşını bilinçli yapıyor ve ne istediğini çok iyi biliyor.

Cumhuriyet/ 11/01/1965

Türkiye'nin Sokakta Halledilecek Meselesi Kalmamıştır.

TMTF İzmir Mahalli icra başkanlığı ve Ege Üniversitesi Talebe Birliğinin bugün yayınlanan müşterek bildirisinde Türkiye'nin sokakta halledilecek meselesi kalmadığı ifade edilmiş ve "Eğer öğrenciler haklarını boykotla sokaktan elde etme yönüne giderlerse bunun vebali 115 sayılı kanunu müspet yolda tatbik etmeyen idarecilerindir" demişlerdir.

Bildiride Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi ile Fen Fakültesi yöneticilerinin kanunun 7. Maddesi icabı olan "meselelerin öğretim üyesi ve öğrenci temsilcileri arasında müzakere ile halledilmesi yolundaki hükmünü tatbik etmedikleri ileri sürülmektedir. Bildiride bugünkü durum ile Ege Üniversitesinde köklü bir reforma ihtiyaç bulunmadığı ifade edilmiştir.

Cumhuriyet/ 17/03/1965

Basında Dış Etkiler Konulu Açık Oturum Yapıldı

TMTF tarafından dün Eminönü Öğrenci Lokalinde düzenlenen "Türk Basını ve Dış etkiler konulu açık oturumda (Dış etkilerin şekil ve tesirlerinin tesbiti için bir tahkikat komisyonu kurulması istenmiştir.

Doğan Özgüden'in yönettiği oturuma İlhan Selçuk, Sabahattin Selek, Çetin altan ve Metin Toker ve Orhan Birgit katılmışlardır.

Kalabalık bir dinleyici kitlesinin alkış ve protestolarla izlediği 4 saat süren oturumda ilk sözü Basın İlan Kurumu Genel Müdürü Sabahattin Selek almış ve 1 yılda gazetelere verilen reklamların 46 milyon liralık resmi 18 milyon liralık hususi ve 180 bin dolarlık da dış ilan olduğunu belirterek basın endüstrisinde ilanın önemini anlatmıştır.

İlhan Selçuk ile Çetin Altan bütünü yabancı tesirler altında bulunan bir ülkede basının da bu tesirler dışında kalamayacağını söylemişler ve bu tesirlerin de genellikle kapitalist ülkelerden geldiğini ifade etmişlerdir.

Metin Toker ise zaman zaman aleyhde gösterilere yol açan konuşmasında İngiltere'de yapıldığı gibi Türkiye'de de dış tesirlerin şekli ve ölçüsünün tespiti için bir tahkikat komisyonu kurulmasını teklif etmiştir.

Orhan Birgit tahkikat komisyonuna taraftar olmadığını belirterek kontrolün kamuoyu tarafından yapılması fikrini savunmuş, okuyucunun yapacağı kontrolün en tesirli kontrol olduğunu belirtmiştir. Açık oturumdan sonra oturumu izleyen gençler Çetin Altan'ı omuzlarına alarak bir süre önce ayrıldığı gazetenin sokağına götürmüşler ve dağılmışlardır.

Cumhuriyet/ 31/03/1965

Filistin Kongresine Katılacak Türk Heyeti Gitti

İkinci Uluslararası Filistin kongresi 112 memleketin katılmasıyla Kahire'de açılacaktır. Profesör, gazeteci, yazar, öğrenci teşekkülleri temsilcileri olarak kongreye 600 delege katılmaktadır. Prof. Edip Çelik TMTF temsilcisi Bakır Çağlar, gazetemiz yazarlarından İsmail Cem ve Rıza Tüzmen'den müteşekkil Türk heyeti dün İstanbul'dan Kahire'ye hareket etmiştir.

Cumhuriyet/ 10/06/1965

Tmtf Ve Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Kızılay'daki Olayları Tasvip Etmiyor.

Son zamanlarda Kızılay'da cereyan eden olaylar hakkında Türkiye Milli Talebe Federasyonu ve ankara Üniversitesi Talebe Birliği tarafından kamuoyuna dün bir bildiri yayınlanmıştır. Bildiride özetle şöyle denilmektedir.

"Bir yanda ileri devrimci ve toplumcu düşünceleri yayar görünürken Hürriyet meydanını birbirine komünist ve faşist ithamlarını yağdıran müfrit ve tehlikeli cereyanların at oynattığı bir meydan haline getirmeye ve gericiliğin hortlamasına zemin hazırlamaya kimsenin hakkı yoktur. Yurttaşlarımıza kesin olarak açıklıyoruz. Hürriyet meydanında birbirine en acı ve çirkin isnatlarla hücum eden her iki grup da bazı siyasi partilerin bünyesinde çalışan kişilerdir. Yükseköğrenim gençliğini temsil etmedikleri gibi güçlerini de ondan almamaktadırlar.

Milliyet 7/7/1965

TMTF Başkanı

Türkiye Milli Talebe Federasyonu genel başkanı Ahmet Güryüz Ketenci son olaylara değinerek hükümetin harekete geçip zorlayıcı önlemler almasını istemiş ve "Aksi takdirde 1961 anayasasının sadık bekçisi Türk gençliği harekete geçecek" demiştir. Ketenci bu harekete geçişin miting yürüyüş ve toplu hareketler şeklinde olacağını söylemiştir. Memlekette bir komünizm umacısı yaratılıp Türkiye'nin gizli bir faşizme kaymasına fırsat verildiğini belirten genel başkan Biz bu oyuna demokrasi perdesi altında oynanmak isteyen komedi diyoruz. Demiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir. Birtakım derneklerin komünizmle mücadele sloganı ile ortaya çıkıp her ulusçu davranışı bolşevik uşaklığı ile damgalamak cüretini göstermelerini hükümetin sempati ile karşıladığı maddi yardımda bulunduğuna dair söylentilere inanmak istemiyoruz. Türk yükseköğrenim gençliği komünizmin kesin olarak karşısında olduğu gibi her türlü emperyalist emelin de karşısında savaşmaya azimli ve kararlıdır. Rus emperyalizmine hayır da Amerikan emperyalizmine evet mi diyeceğiz.

Cumhuriyet/ 19/08/1965

TMTF Ve Kültür Şenliği Aleyhine Beyanname Dağıtıldı

TMTF tarafından düzenlenen 10. Uluslararası Kültür Şenliğine katılan Demirperde ülkeleri ekipleri aleyhine önceki gün ve dün beyannameler dağıtılmıştır. Şenliği düzenleyen TMTF yöneticilerini de ağır şekilde itham eden beyannamede "Pek yakında bunun hesabı sizden sorulacaktır" tehdidinin bulunması ve gösteriler sırasında olaylar çıkarılacağı şayiaları üzerine emniyet ekipleri tarafından gece Açıkhava Tiyatrosu çevresinde sıkı emniyet tedbirleri alınmıştır.

Beyannamelerinde "Türk yükseköğrenim gençliğinin hakiki temsilcileri imzasını kullananlar şenliğe daha çok Demirperde [362] ekiplerinin davet edildiğini, ekiplerin maksatlı hareketlerde bulunduğunu, amatör hüviyt taşımadıklarını ileri sürmüşlerdir. Emniyet ekiplerinin tertibatı şenlik süresince devam edecektir.

TMTF yöneticileri ise bu iddiaları tamamen reddetmekte ve şenliğin politik düşüncelerden uzak şekilde düzenlendiğini, beyanname sahiplerinin Türk gençliğini temsil etmediğini söylemişlerdir.

[362] II. dünya savaşı sonrasında sovyetler birliği ve diğer doğu avrupa'daki sosyalist rejimlerin komünist olmayan ülkelerle ilişkilerindeki kapalılık ve gizlilik siyasetini belirten terim. demir perde terimi ilk kez winston churchill tarafından 5 mart 1946 tarihli ünlü fulton konuşması sırasında kullanılmıştır.

Akşam/ 29/09/1965

Bir TMTF Heyeti Bulgaristan'a Gitti İzmir'den 4 Öğrenci Lideri Amerika'ya Davet Edildi

TMTF Genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci başkanlığında bir heyet bugün Bulgaristan'a gitmiştir. Heyet Bulgaristan'da bir hafta kalacak ve öğrenci sorunları üzerine incelemelerde bulunacaktır. İzmir yüksek tahsil gençliğinin dört lideri Amerika Dış işleri Bakanlığı tarafından Amerika'ya davet edilmiştir. TMTF İzmir Başkanı Özçelik Aral, Ege Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Akman San, İzmir İktisadi ve Ticari İlimler akademisi talebe birliği başkanı Ahmet Atılgan ile TMTF İzmir yönetim kurulu üyesi Şeref Savaş'tan kurulu öğrenci heyeti 8 Ekim Cuma günü memleketimizden ayrılacak, 45 gün süre ile Amerika'nın muhtelif şehirlerinde Türkiye ile ilgili konferanslar vereceklerdir.

Cumhuriyet/ 04/11/1965

Gençlik Söze Değil İşe Bakar

Hükümet Programının açıklanması dolayısıyla bugün bir basın toplantısı yapan TMTF Genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci "Türk gençliği devrimci ve Kuvayı Milliyecidir Eğlenceler arasında boğulup günlük yaşantısından ötesini düşünmeyen bir burjuva gençliği değildir. Toplumdaki sosyal gelişmenin öncü gücü olarak dar anlamı ile politikanın dışında bir baskı grubudur. Türk yükseköğrenim gençliğine gerçekten yararlı olunmak isteniyorsa içi boş, yaldızlı sözlerden kaçınılması, bunun yerine olumlu çalışmalara başlanılmasını ister. Yükseköğrenim gençliğinin sosyal önlemlerle desteklenmesi gereklidir. Bugün için 23 milyon lira olarak verilen aslında 40 milyon lira olarak tespit edilen öğrenci kredileri derhal sağlanmalıdır. Gençlik değerlendirmesinde söze değil işe bakar. TMTF ilk bağımsızlık savaşını veren Atatürk ve onun Kuvayı Milliye hareketinin izleyicisidir. Kıbrıs meselesini NATO dışında Birleşmiş Milletler içinde federatif devlet sistemini öngörerek halledilmesini tek çıkar, akılcı yol bilir. Milli gelirin de emekten yana dağıtılmasını sosyal demokrasinin birinci unsuru olarak kabul eder. Yeni hükümet bu ilkelere bağlı kaldığı ölçüde Türk Yükseköğrenim gençliğinin de desteğini kazanabilecektir.

Cumhuriyet/ 11/11/1965

Büyük Ata'yı Andık

Büyük Atatürk dün ölümünün 27. Yıldönümünde bütün yurtta saygı ve minnetle anılmıştır. TMTF tarafından İstanbul Marmara lokalinde düzenlenen törende Turhan Feyzioğlu ve TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar da konuşmuşlardır. Turhan Feyzioğlukonuşması sırasında Atatürk emperyalizmden nefret ettiği kadar komünizmden de nefret etmiştir cümlesini söyleyince törene katılanlar alkışlamaya başlamış, bu arada Aybar'ın alkışlamadığını söyleyen bir davetlinin "Aybar bu sözü de alkışlasana" diye bağırması itişmelere sebep olmuştur. Bu arada MTTB TMGT ve Türkiye Kemalistler Teşkilatı da özel törenler düzenlemişlerdir.

Cumhuriyet/ 14/11/1965

İnönü Din Istismarcılarını Ve Gerici Hareketleri Yerdi

CHP Genel Başkanı İsmet İnönü dün verdiği bir konferansta Atatürk'ü onun askeri ve siyasi dehasını anlatmış, kendisini demokratik yönetimi memlekete getirmeye iten nedenleri açıkladıktan sonra din istismarcılığı ve 27 Mayıs üzerinde durmuş "bugün Türkiye'de bütün demokratik müesseseler kurulmuştur. Artık sadece çalışmak mevkiindeyiz" demiştir. Atatürk haftası münasebetiyle TMTF tarafından Dil Tarih Coğrafya fakültesinde yapılan konferansta İnönü'ye büyük tezahüratta bulunulmuştur.

Cumhuriyet/ 23/11/1965

İnşaat Fakültesi Başarı Oranı %89

İTÜ İnşaat Fakültesi Dekanı Prof. Cemil Ilgaz dün bir açıklama yaparak Fakültedeki başarı oranının %89 olduğunu belirtmiştir. Bir süre önce basın toplantısı yapan TMTF Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci Fakültedeki başarı oranının %3 olduğunu ileri sürmüştü.

Cumhuriyet/ 30/11/1965

Tmtf Başkanının Görüşü

Ankara'da 38 öğretim üyesinin önceki gün Vietnam ve Kıbrıs konusunda dış politika anlayışlarını belirten bir bildiri yayınlamalarından sonra dün TMTF Genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci de bir açıklama yaparak "Türkiye Vietnam konusunda kesin olarak Amerika'nın karşısında olmalıdır. Yapılacak tek hareket bütün barışsever ülkelerle ortak bir platformda saldırılara ve emperyalizme karşı mücadele etmektir" demiştir. Bu arada dış politikanın bilgisiz bir dünyadaki fikir akımlarını iyi değerlendirmeyen kişilerin elinde bulunduğunu belirten ketenci özetle şunları söylemiştir : "Dış politikada şahsiyetli olmak ve Atatürk'ün takip ettiği yoldan yürümek ancak kurtuluş savaşı yapan ülkelerin yanında yer almakla gerçekleşebilir. Milletlerin bağımsızlık tacı başka milletlerin himayesinde değil kendi haklarının ayakları üzerinde durmaktır. Buna göz yumamayız. Bugün Vietnam'a karşı olan tecavüz yarın dünyanın başka bir devletine karşı olabilir. İşte Bolivya işte Dominik buna en güzel bir misal teşkil etmektedir. Amerika derhal Vietnam'ı terk etmeli Türkiye bu konuda kesin olarak Amerika'ya karşı olup barış seven ülkelerle emperyalistlere karşı mücadele etmelidir."

Cumhuriyet/ 07/12/1965

TMTF Kongresi Başladı

TMTF'nin 20. Genel kurul toplantısı dün sabah İstanbul Spor Kulübü lokalinde başlamıştır. İÜTB, İTÜTB ve Ankara Yüksekokullar Talebe Birliği delegelerinin kongreye katılmamaları gerektiği yolundaki iddialar yüzünden toplantı elektrikli bir havaya bürünmüştür.

İTÜTB henüz kongresini yapmamış olduğundan diğer iki teşekkülün başkanları ise Federasyon tarafından meşru sayılmadıklarından delegelerin kongreye katılmamaları istenmektedir. Saat 10:30 da 163 delegenin iştiraki ile başlayan kongrede TMTF Genel Başkanı Ahmet Güryüz Ketenci Az gelişmiş ülkelerin kalkınabilmesi ancak sanayileşmemizle mümkün olacaktır demiş ve özetle şunları söylemiştir. "Eğer ülkede iç ve dış ticaret dolaylı yollardan 1500-2000 kişinin yararına işler eğer ülkede dış politika renksiz kişiliksiz yönsüz durumda olur, devletlerarası ilişkilerde başka bir büyük devletin dümen suyuna gidilir ve Atatürk'ün kurduğu Türkiye cumhuriyetine ihanet edilirse bu düpedüz haksızlıktır. Belki çıkarcılar vurguncular bize Bolşevik bize komünist diyecekler, desinler korkmayacağız. Çünkü bir gün tarih bize sürmek istediklşeri bu kara lekeleri bu çirkin isnatları ulusal vicdanda mahkum olduğunu yazacaktır. Türk gençliği komünizmin karşısında daima olmuş ve olacaktır da. Ama para ve serveti en büyük değer kabul edip kendi çıkarları için ulusçuları memleketçileri Atatürkçüleri lekelemek isteyenlerin kafasını kırmıştır gerekirse daha çok kıracaktır. Öte yandan eski milletvekillerinden Gökhan Evliyaoğlu yaptığı konuşmada özetle şöyle demiştir " Türkiye'nin esas problemi sağ sol akımları değil bunların çıkarcılarıdır"

Cumhuriyet/ 08/12/1965

Kongrede Kavga çıktı

TMTF'nin 20. Genel kongresinde dün delegasyonlarına divan seçimi sırasında oy hakkı verilmediği için ihtilaflı durumda olan İTÜTB taraftarları federasyon taraftarlarına ellerine geçirdikleri iskemlelerle saldırmışlardır. Salon polis kordonu altına alınmıştır. Tehir edilen kongre bugün saat 10 dan itibaren devam edecektir.

Cumhuriyet/ 10/12/1965

TMTF Toplantısı Dün De Yapılamadı

TMTF 20. Genel kurul toplantısı delegasyonlar arasında çıkan anlaşmazlık yüzünden dün de devam edememiştir. İki başkanlık olarak kabul edilen İÜTB'nin genel kurul toplantısına katılması hususu durumu güçleştirmiştir. Profesörler kurulunda görüşülen konu için olumlu sonuca varılamadığından kurul Vali Akı ile temas kurularak çözüm yolu sağlanmasına karar vermiştir. Delegasyon başkanlarının bugün Vali Akı ile yapacakları toplantıdan sonra genel kurul toplantısının durumu tespit edilecektir.

Cumhuriyet/ 11/12/1965

Gençler Harbiyelilerin Affını Istedi

21 Mayıs olayları dolayısıyla mahkum olan Harbiyelilerin affi ve kamu haklarının geri verilmesi için aralarında TMGT TMTF ve İÜTB bulunan 16 gençlik kuruluşunun başkan ve üyeleri Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanlığına müracaat etmişlerdir. Müracaatta "Hükümet programında yer alan af konusu TBMM'de görüşülürken 27 Mayıstan beri cereyan eden olayların ışığı altında 20/21 Mayıs hareketi dolayısıyla mahkum olan Harbiyeli öğrencilerin durumları üzerine de eğilinmesini genel af kanunu

şümulü içine alınmasını ve kamu haklarının geri verilmesini anayasamızın 62. Maddesinin bize tanıdığı hakka müsteniden saygılarımızla rica ederiz" denilmektedir.

Cumhuriyet/ 11/12/1965

Türkiye'nin Sokakta Halledilecek Meselesi Kalmamıştır.

TMTF İzmir mahalli icra başkanlığı ve Ege Üniversitesi talebe birliğinin bugün yayınlanan müşterek bildirisinde Türkiye'nin sokakta halledilecek meselesi kalmadığı ifade edilmiş ve "Eğer öğrenciler haklarını boykotla sokaktan elde etme yönüne giderlerse bunun vebali 115 sayılı kanunu müspet yolda tatbik etmeyen idarecilerindir" demişlerdir. Bildiride Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi ile Fen Fakültesi yöneticilerinin kanunun 7. Maddesi icabı olan "Meselelerin öğretim üyesi ve öğrenci temsilcileri arasında müzekere ile halledilmesi yolundaki hükmü tatbik etmedikleri ileri sürülmektedir. Bildiride bugünkü durum ile Ege üniversitesinde köklü bir reforma ihtiyaç bulunmadığı ifade edilmiştir.

Cumhuriyet/ 12/12/1965

Dünkü TMTF Kongresinde MTTB Sorumluları Suçlandırıldı

TMTF'nin 20. Genel kongresinde verilen bir önerge üzerine dün bir açıklama yapan TMTF Turizm Müdürü Çetin Kayra MTTB Sorumlularını hakları olmayan bir parayı bankadan çekmekle suçlamış ve "Hesaplarımız Genel Kurul Üyelerine açıktır. Teker teker inceleyebilirler" demiştir. Kayra 18-22 Mayıs 1965 tarihleri arasında Prag'da yapılan Talebe turizmi organizatörler toplantısında Sovyetler Birliği'ndeki Sputnik isimli turizm firmasının 30 öğrenci turisti Türkiye'ye yollamak istediğini yapılan anlaşma ile bir turist için 100 dolar üzerinden anlaşmaya varıldığını daha sonra gönderilen paranın ilgili banka tarafından yanlışlıkla MTTB ye gönderildiğini söylemiştir. Turizm müdürü devamla yanlışlığın düzeltildiğini ancak mütebaki 500 dolar ve fazla masraf karşılığı olan 204,5 dolar ile cem 'an 704.5 doların bir yazı ile ilgili firmadan talep edildiğini bu sefer gönderilen paranın yine bir tercüme yanlışlığı sonucu MTTB'ye gönderildiğini bir ihbar sonucu aldıklarını belirtmiştir. Dün gece saat 22: 20 ye kadar devam eden kongrede başkan Ketenci tarafından faaliyet raporu okunmuştur. Bugün tenkitler faslına geçilecektir.

Cumhuriyet/ 19/12/1965

TMTF Seçiminde Hadise Çıktı

TMTF 20. Genel kurulunun dün akşamki çalışmaları sırasında delegasyon ve başkanlık seçimleri ile ilgili olarak delegeler arasında münakaşa çıkmış olay polis gelmeden kendiliğinden bastırılmıştır. Ankara yüksekokullar talebe birliği delegasyonu ve başkanın meşru olup olmadığı konusundaki münakaşa 22:30 da başlamış, salondaki elektrikli hava sırasında bazı delegeler birbiriyle itişmiştir. Polisler toplantının yapıldığı TMTF'nin Cağaloğlu'ndaki merkezine geldiklerinde olay kendiliğinden yatışmıştır.

C**umhuriyet/ 20/01/1966**

TMTF İktidarı Tenkit Etti

Türkiye Milli Talebe Federasyonu dün genel başkan Yücel Akıncı imzasıyla yayınladığı "Sorumluları uyarma" bildirisinde iktidarı " Toplumun dikkatini dış meselelere çekerek içeride keyfi ve haksız icraatını yürütme hevesine kapılmak" la suçlamıştır. Kanunun yassıada mahkûmlarının affı için affedilmeleri gerekenlerin paravana yapılması amacını güttüğü ileri sürülmektedir. Bildiride fikir suçluları ile diğer bazı suçluların affın kapsamına alınmamış olması tenkit edilmekte ve "27 Mayıs hareketiyle tasfiye olunan zihniyetin mensupları ve özellikle bu suçlarını vatanlarını terk etmek suretiyle ikinci bir defa miller nezdinde tescil edenler bu tatbikatta nazara alınmamalıdır. Aksi 1960 öncesi zihniyetinin ihyasından başka bir anlam taşımaz. Denilmektedir. Radyo konusunda ise iktidarın organı haline getirilmek istendiği belirtilerek " bu anayasaya karşı işlenecek cinayetlerin en büyüğü olacaktır denilmektedir.

C**umhuriyet/ 29/01/1966**

İl bütçesinden derneklere ayrılan paranın dengesizliği ileri sürülüyor: TMTF'na 25 MTTB'ne 135 bin lira verilecek(devamı yok)

Cumhuriyet/ 29/01/1966

İl Bütçesinden Bazı Derneklere Ayrılan Para

İl genel meclisi Bütçe Komisyonu, derneklere dağıtılmak üzere 1966 yılı özel idare bütçesine 2 milyon 702 bin 150 lira koymuştur. Yardım bölümünden İstanbul'da bulunan 5322 dernekten ancak 217'si yararlanabilecektir. Yapılan yardımlar şöyledir. TMTF 25 bin MTTB 135 bin İlim yayma Cemiyeti 25 bin Türkiye Komünizmle Mücadele Derneği 30 bin Milliyetçiler Derneği 20 bin lira vs.

Cumhuriyet/ 15/03/1966

TMTF 2. Başkanı Cavit Savcı dün yayınladığı çoğaltılarak halka ve yükseköğrenim gençliğine dağıtılan bildiride "Toplumumuz son günlerde hızla bir anarşiye itilmek istenmektedir. Olayların çıkış ve yayılış organları önceden düzenlenmiş, planlı siyasi ounlar şeklinde görünmektedir" demiştir. Bu arada bazı zümrelerin toplumumuzun temel sorunlarına ciddi çözüm yolu arayacakları yerde dikkatlerini başka yönlerde toplama yolunu seçtiklerine ve bu politikalarını izlerlerken de gençlik ve aydınları hedef ve figüran olarak gösterdiklerine işaret eden TMTF ikinci başkanı özetle şöyle demektedir. "Eğer Türkiye'de anayasanın emri toprak reformundan söz açmak; petrolün millileştirilmesini istemek, dış ticaret ve banacılığın devletleştirilmesini istemek, işçi haklarından yana olmak, komünizm olarak niteleniyorsa, eğer bu tip somut yurt sorunlarının tartışılmasında duyulan rahatsızlıktan ötürü Atatürkçü güçleri susturma kastıyla siyasi oyunlar düzenleniyorsa bu çirkin oyunlara Türk ulusunun ve gençliğinin en hassas tarafı, yani komünizm düşmanlığı alet ediliyor ve üniversite gençliği figüran olarak kullanılıyorsa derhal bu tip oyunlardan geri dönülmelidir. Çünkü anayasa ve

onun kuvvetler ayrılığı ilkesi açıkça çiğnenmedikçe komünizm hakkındaki tek yargı organı bağımsız mahkemelerdir. Gençliğin asil inançları tahrik ve sömürülmek istenmektedir. Olayları basiret ve soğukkanlılıkla izliyoruz. Ve inanıyoruz ki komünizmi önlemenin yolu fikrin ötesinde taşlı sopalı gösteriler değil köklü ekonomik tedbirlerdir. Aksi FAŞİZMİN ta kendisidir.

C**umhuriyet/ 17/03/1966**

TMTF Olayının Tahkikatı Dün Sonuçlanamadı

Önceki gün TMTF binasına yapılan baskınla ilgili olarak polis soruşturmaya başlamıştır. Olaylar sırasında binaya giren Alemdar Baş komiseri Şemsettin Uraz şikayetçi olan federasyon ikinci başkanı Cavit Savcı'nın ifadesini almıştır. Soruşturma önceki gece saat 03:00 a kadar devam etmiştir. Cavit Savcı Alemdar Baş komiserliğinde şu ifadeyi vermiştir. "Görevimiz başında bulunduğumuz sırada tecavüze uğradık. Tecavüzü Atilla Kılıçoğlu ve Ufuk Şehri yönetiyordu. Kendilerine dışarıya çıkmayacağımız söyledik. Fakat mütecavizler eğer binayı terk etmezseniz işiniz kötüye gider derhal burayı terk edin sizler bizim tertiplediğimiz mitinge katılmıyorsunuz Hükümetin yapamadığını biz yapacağız diyerek kolumuzdan tutup dışarı attılar" Daha sonra dinlenen idare üyelerinden iki tanık da aynı ifadeleri vermişlerdir. Olayın sanıklarından Atilla Kılıçoğlu'nun da ifadesi alınmıştır.

Bildiriler

TMTF kendisine bağlı öğrenci teşekkülleri ile birlikte dün federasyona yapılan tecavüz ile ilgili olarak bir bildiri yayınlamıştır. Bildiride : "Türkiye aylardan beri sinsi sinsi gelişen ve hızını önümüzdeki günlerde daha da artıracağı görünen fikir dışı faşist eğilimlerle karşı karşıyadır. Türk ulusu cumhuriyet tarihinin en tehlikeli günlerini yaşamaktadır" denilmekte gençliği uyanık bulunmaya davet etmektedir.

AP Gençlik Teşkilatının Bildirisi

Olaylarla ilgili olarak AP Gençlik teşkilatı da bir bildiri yayınlamıştır. Bildiride şöyle denilmektedir. "Türkiye'yi buhrandan buhrana sürükleyen Komünizm tehlikesinin son günlerde faaliyetini artırdığını üzülerek müşahede etmekteyiz. Memleketi sola sürüklemek isteyen anarşizme sokan bu bedbahtların daima karşısında ve ezici olacağımızı Türk milletine bildirmek isteriz.

CHP il gençlik kolunun bildirisi

CHP il gençlik kolu ise yayınladığı bildiride "Komünizmle mücadele adı altında Kemalizmle mücadele ediliyor, devrimlere dil uzatılıyor denilmekte Milliyetçi gençlik adı altında yapılan hareketler protesto edilmektedir.

C**umhuriyet/ 20/03/1966**

Adalet Partisi Suçu Muhalefete Yüklüyor

Millet Meclisi AP Grup başkanvekillerinden Muhittin Güven ile Nizamettin Erkemen dün yayınladıkları bir grup bildirisinde TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar ile CHP Meclis Grup Başkan vekillerinden Nihat Erim ve Turhan Feyzioğlu'nun yayınlanan bildirilerine cevap vermişler ve muhalefeti meclisi çalışamaz hale getirmekle suçlamışlardır. Bildiride son günlerde cereyan eden olayların tahrif edildiği ileri sürülmekte ve siyasal bilgiler fakültesiyle TMTF de zuhur eden olaylara değinildikten sonra " aşırı sol cereyanları aşılamak uğrunda fikir hürriyetini istismar eden her türlü hareketin üzerinde bütün müesseselerin dikkatle durması gerektiğine işaret olunmaktadır.

TMTF'nin Görüşü

TMTF Başkanı Yücel Akıncı ve İkinci Başkan Cavit Savcı dün yaptıkları basın toplantısında federasyona bir ihbar mektubu gönderildiğini, başta İnönü olmak üzere bütün muhalefetin komünistlikle suçlandığını, bu arada bugünkü mitingde bazı gazetelerin tahrip edileceğinden bahsedildiğini bildirmişler ve şunları söylemişlerdir. " Miting devrimci cephenin tahrip edilmesi için hükümet tarafından tertip edilmiştir Hatta haber aldığımıza göre bu iş için 100 bin lira gönderilmiştir. Sokakta bağırıp çağırmakla komünizm mücadelesi yapılamaz. Bundan gaye hükümet meclis içinde ve dışında muhalefeti silip Gül Bahçesinde yaşamak istiyor ama buna hiçbir zaman gücü yetmeyecektir.

C**umhuriyet/ 31/03/1966**

TMTF Hakkında Kovuşturma

TMTF binasının basılmasından sonra bir bildiri yayınlayan TMTF Genel Başkanı Yücel Akıncı ve Cavit Savcı hakkında yayınladıkları bildiride siyaset yaptıkları iddiası ile kovuşturma açılmıştır. Öte yandan aynı olayla ilgili olarak bildiri yayınlayan Eminönü Devrim Ocakları ve Fikir kulüpleri hakkında da kovuşturma açılmıştır.

C**umhuriyet/ 09/04/1966**

İzmir'deki Atatürk anıtına yapılan tecavüzü tel'in etmek üzere TMTF'ye mensup gençler dün gece saat 22:45 te Basmahane 'den hareketle ellerinde meşaleler ve büyük bayrak olduğu halde sessiz bir şekilde yürüyerek Cumhuriyet alanına gelmişler ve burada heykele bir çelenk koyduktan sonra nöbet tutmaya başlamışlardır. Nöbet sabaha kadar devam etmiştir.

C**umhuriyet/ 10/04/1966**

İzmir'deki Atatürk Heykeline Balta Ile Tecavüz Edildi : TMTF'nin Gece Şehrimizde Yaptığı Protesto Yürüyüşüne Polis Mani Oldu

İzmir'de Atatürk anıtına yapılan tecavüzü protesto etmek amacıyla TMTF yöneticileri dün akşam düzenledikleri yürüyüş sırasında toplantı ve gösteri yürüyüşüne aykırı hareket ettikleri gerekçesiyle 14 öğrenci nezaret altına alınmıştır.

Sabaha kadar Nöbet

TMTF yöneticileri Taksimdeki Atatürk anıtının etrafında sabaha kadar nöbet tutmak ve çelenk koymak üzere karar almış, bunu mensuplarına duyurmuşlardır. Saat 21 sıralarında site ve diğer yurtlardan çıkan öğrenciler gruplar halinde Cağaloğlu'na doğru gelmişler vilayet yolunu takiben Sirkeci'ye inmişlerdir. Burada polis topluluğun dağılmasını izin alınmadığı için böyle bir yürüyüşün yapılmayacağını gençlere bildirmişlerdir. Sayıları 400-500 civarında olan gençler ellerinde Türk Bayrakları, dövizler ve anıta bırakacakları çelenk olduğu halde Eminönü Meydanına gelmişler fakat köprünün Eminönü tarafı polis arabaları ve cipler tarafından tutulduğu için daha ileri geçememişlerdir. Saat 22:30 sıralarında polis gençlere dağılmaları için ikazda bulunmuştur. Bu arada bir grup genç arkadaşlarına hitaben konuşmuş ve toplu olarak Taksim'e gidip gitmeme konusunda arkadaşlarının karar vermesini istemiştir. Gençler hep bir ağızdan gideceğiz deyince topluluk polislerin bulunduğu yere daha da yaklaşmış ve barikattan öbür tarafa geçmeye teşebbüs etmiştir. Polisklerin gençlerinb u hareketine mani olmaları ve dağıtmaya kalkışmaları üzerine gençler hep bir ağızdan "Atatürk'ün izindeyiz Taksim'e gideceğiz çelenk koyacağız Atamızı bekleyeceğiz diye bağırarak Yeni Caminin kapısının önüne çekilmişlerdir. Polislerle gençlerin karşılıklı itişmeleri sırasında konuşmayı yapan gencin ve bayrak taşıyan bir diğeri ile birlikte iki gencin polislerin arabasına alındığı görülmüştür. Yeni caminin kapısının merdivenlerine biriken gençler burada "Olur mu böyle olur mu kardeş kardeşi vurur mu marşını söylemeye başlamışlardır. Bu sırada olay yerine emniyet müdürü Haydar Özkın ile Hazır kuvvet ekipleri gelmiştir. Özkın gençleri yatıştırıcı bir konuşma yapmış dağılmalarını istemiş, aralarından seçecekleri üç kişilik bir grubun Taksim'e çelenk götürebileceklerini söylemiştir. Buna karşılık gençler arkadaşlarının polis tarafından hırpalandığını, götürüldüğünü, bayraklarının elinden alınıp yırtıldığını belirtmişlerdir. Bu sırada Öcal Okan adlı öğrenci arkadaşlarına hitaben heyecanlı bir konuşma yapmıştır. Gençler Emniyet Müdürünün konuşan arkadaşlarının tutulmasını emrettiğini görünce bağırmaya ve polisleri protesto etmeye başlamışlardır. Bu arada Özal Okan ile birkaç genç daha polisler tarafından götürülmüştür.

5 kişilik heyet

Saat 23:15 sıralarında emniyet Müdürü gençlerle yine konuşmuş, dağılmalarını istemiştir. Emniyet Müdürü ile görüşen gençlerden bir grup aralarından beş kişilik bir temsilci seçerek Taksim Anıtına çelenk götürmek imkanını sağlamışlardır. Saat 24 e doğru dağılan gençlerden bir grup Hürriyet Meydanı'na gelmişler Üniversite

bahçesindeki Atatürk Anıtı önünde saygı duruşunda bulunmuşlardır. Öte yandan olaylar sırasında Öcal Okay adlı öğrencinin hafif bir şekilde yaralandığı ve İlk Yardım Hastanesinde tedavi edildiği öğrenilmiştir. Ayrıca gençler dağılmaya başladığı sırada Eminönü Meydanına gelen TMGT Genel Başkanı Alp Kuran ile polis arasında münakaşa olmuştur.

Taksim'deki durum

Eminönü meydanında bu olaylar sürüp giderken ellerinde meşaleler bulunan Teknik Üniversite'ye mensup gençlerden bir grup da Taksim'deki Atatürk Anıtının bulunduğu yere gelmiştir. Gençler atalarına bağlılıklarını belirttikten sonra anıtın çevresinde nöbet tutmaya başlamışlardır.

Nezarete alınanlar

Eminönü Meydanındaki olaylar sırasında toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa aykırı hareket ettikleri gerekçesiyle tutuklanan ve nöbetçi savcı tarafından ifadeleri alınan gençler şunlardır. Nuri Yazıcı(Stajyer Avukat) Kenan Ergenç (Edebiyat) İrfan Atabek (Tıp) Mustafa Yıldırım (Hukuk) Metin Sarı (Edebiyat) Orhan Atılgan (Stajyer Doktor) İhsan Doğaner (Tıp) İrfan İnanöz(Hukuk) Niyazi Demircan (Hukuk) Tuna Öztemur(Teknik Üniv.) Atilla Salt(Teknik Üniv.) Özal Okay (Hukuk) Bozkurt Nuhoğlu(Hukuk)

Vali ne diyor

Olaylarla ilgili olarak Vali Vefa Poyraz şunları söylemiştir.

"İzmir'deki Büyük Atatürk'ün anıtına vuku bulan tecavüz üzerine İstanbul yükseköğrenim gençliğinden bir grup Taksim Atatürk Anıtına çelenk koymak üzere çeşitli istikametlerden hareket ederek yürüyüşe geçmişlerdir. İzinsiz olarak yapılan bu yürüyüş maalesef 171 sayılı kanuna aykırı bir hareket olmuştur. Eminönü yönünden köprüyü geçmek isteyen 400'ün üzerinde aralarında birçok içkili şahısların da bulunduğu tespit edilen kalabalığa Emniyet Müdürü tarafından hareketin kanunsuz olduğu ve derhal dağılmaları ihtar edilmiş, buna rağmen kanunsuz yürüyüşe devamda direnen gruptan ısrarlı şekilde hareket edenlerden 14 kişi nezaret altına alınmıştır. Durum adliyeye intikal ettirilmek üzere gerekli işlem yapılmaktadır. Emniyet Müdürü Haydar Özkın da gençlerin arasındaki içkili şahısların öğrenci olmadığı kanısında olduğunu belirtmiştir.

Toplantıdan sonra Vali Vefa Poyraz ile görüşen TMTF 2. Başkanı Cavit Savcı ve TMGT Genel Başkanı Alp Kuran gençlerin bir yürüyüş yapmak üzere harekete geçmediklerini amaçlarının sadece Anıta bir çelenk koymak olduğunu ifade etmişlerdir.

C**umhuriyet/ 12/04/1966**

TMTF Ve TMGT Yöneticileri Adliyeye Verildi

İzmir'deki Atatürk anıtına karşı girişilen tecavüz olayı üzerine Atatürk'ün Lozan alanındaki anıtına çelenk koymak, saygı duruşunda bulunmak için izinsiz bildiri yayınladıkları iddiasıyla TMTF Genel Başkanı Yücel Akıncı ve TMGT İkinci Başkanı Hüseyin Günday dün suçüstü kanun hükümlerine göre adliyeye verilmişlerdir. Akıncı ve Günday basın savcısı Nazım Torunbalcı'nın talebiyle nöbetçi asliye ceza mahkemesinde yargılandıktan sonra serbest bırakılmışlardır.

C**umhuriyet/ 17/04/1966**

İnönü Atatürk Heykelleri Için Tedbir Bekliyor

TMTF'nin Ataya Ulusal Bağlılık Nöbeti çağrısına CHP Genel Başkanı İnönü bir mesajla cevap vermiştir. TMTF ikinci başkanı Cavit Savcı'ya gönderdiği mesajında İnönü şöyle demektedir. "atatürk'e bağlılığınızı onun heykeli başında lüzumlu gördüğünüz nöbetle ifade etmek hareketinizi asil bir mana taşıdığı kanaatiyle takdir ediyorum. Cumhuriyet hükümetinin Atatürk heykellerini korumak için her kanuni tedbiri alacağına itimat ederiz Sizin asil hizmetinize iştirak etmek üzere temsilcimiz olarak Erkin Topkaya'yı takdim ederim. Atatürk'e bağlılık ve Atatürk ilkelerini memleketimiz ve milletimizin selameti için temel yapı saymak iradesi hepimizin boynumuza borçtur. Bütün iyi vatandaşlar, bu borcu yürekten ödemeye çalışacağımıza emin olunuz.

Cumhuriyet/ 17/04/1966

Türkiye Milli Talebe Federasyonu Tarafından Düzenlenen Türkiye'nin Dış Politikası, İkili Anlaşmalar Ve Yabancı Üsler Konulu Açıkoturuma, Davet Edilmiş Olmalarına Rağmen CHP TİP Ve Milli Birlik Grubu Dışındaki Siyasi Partiler Katılmamıştır.

Oturumu yöneten İlhan Selçuk "Salonlarda kürsülerde meselelerimizi görüşmek için bazı politikacıların katılmamaları, demokrasimiz hesabına büyük kayıptır" demiş ve ilk sözü CHP adına Mustafa Ok'a vermiştir. Ok nükleer harbin üç safhasını ve tehlikelerini belirttikten sonra "Atomik silah üsleri dünyada yalnız Türkiye'de kalmıştır, Türkiye nükleer harbin tahrip sahası dışında bırakılırsa harp felaketinden kurtuluruz" demiştir. TİP'li Sadun Aren ise özellikle bağımsızlık ve iktisadi konu üzerinde durmuş, "Bir memleket dışarıya karşı bağımsızlığını koruyamazsa, iktisaden kalkınamaz. Bugün Türkiye'nin kalkınmasını gerçek sanayileşmesini, sanayileşmiş memleketler istemez hatta engel olurlar. Sosyal hareketlerini bile önlemek isterler. Dış politikamız yanında iç politikamıza da tesir etmeye çalışırlar "demiştir. Milli Birlik grubu adına Suphi Karaman meseleyi çok yönlü ele almış, 1960'dan önce fikri hürriyeti olmadığı için meseleler kürsülerde görüşülmüyordu. 1961 anayasasıyla 2-3 yıldan beri sosyalist akım bütün meseleleri su yüzüne çıkarmıştır dedikten sonra üsler hakkında "Üsler askeri maksatla kullanılır. Askeri maksadı kaldırırsanız tesis olur. Türkiye'de üsler vardır.

Bunun yanında Amerikan tesisleri vardır. Amerikan pazarları ve PX ler gibi.. Tabirleri değişik kullanmak mugalata ve istihza mevzuu olur"

Ulus Gazetesi/ 18/04/1966

Cumhurbaşkanı İsmet İnönü Tarafından 28-29 Nisan Olaylarının Yıldönümü Dolayısıyla İstanbul Taksim'deki Atatürk Ve Cumhuriyet Anıtında 29 Nisan'a Kadar Atatürk'e Bağlılık Nöbeti Tutan TMTF Ve TMGT Adına Cavit Savcı'ya Gönderilen Mesaj

Sayın Cavit Savcı

Atatürk'e bağlılığınızı onun heykeli başında lüzumlu gördüğünüz nöbetle ifade etmek hareketinizin asil bir mana taşıdığı kanaatiyle takdir ediyorum.

Cumhuriyet hükümetinin Atatürk heykellerini korumak için her kanuni tedbiri alacağına itimat ederiz.

Sizin asil hizmetinize iştirak etmek üzere temsilcimiz olarak Erkin Topkaya'yı takdim ederim.

Atatürk'e bağlılık ve Atatürk ilkelerini memleketimiz ve milletimiz selameti için temel yapı saymak iradesi hepimizin boynumuza borçtur. Bütün iyi vatandaşlar, bu borcu yürekten ödemeye çalışacağımıza emin olunuz.

Sevgiler ve saygılar sunarım.

C**umhuriyet/ 19/04/1966**

TMTF Genel Sekreteri Istifa Etti

TMTF Genel sekreteri Erdoğan Özkal Talebe Teşekküllerinde bir reform yapılması lazım geldiği yolunda bir bildiri yayınlayarak Genel sekreterlikten istifa etmiştir. Özkal bildirisinde talebe teşekküllerinin talebeye ait faaliyetler dışında yüzde 40 dış politika yüzde 53 de iç politikayla uğraştıklarını bunun ancak yüzde 7 oranında kısmı ile talebe faaliyetlerinde bulunduklarını bildirmekte ve "Talebe teşekkülleri siyasi partilerin politik inanç ve çıkarlarına alet edilmekte zararlı fikir cereyanlarının çeşitli maksatlar altına gizlenen oyunlarına sahne olmaktadır" demektedir.

C**umhuriyet/ 22/04/1966**

TMTF Başkanlığı Genel Yönetim kurulu üyeleri ile federasyona bağlı 13 yükseköğrenim kuruluşu başkanları dün müşterek bir bildiri ile "Taksim Anıtında tutulan Atatürk'e ulusal bağlılık nöbetinin anlamını ve Atatürkçülükten ne anladıklarını açıklamışlardır.

Atatürk heykellerine yapılan saldırıların basit birer zabıta vakası olmadığı belirten bildiride Atatürkçülük anlayışı şöyle özetlenmiştir.

Dış politika açısından: Türk ulusunun onurunu zedelemeyen tam özgür ve barışçı, bir büyük devletin uydusu haline gelmeyi reddeden dış politika güdülmesi

Ekonomi açısından : Milli gelirin emekten yana dağıtılması halkın büyük çoğunluğu yoksulluk içinde yaşarken küçük bir azınlığın refah içinde yaşamasının reddi

Bildiride Atatürk nöbetine karşı yapılan tenkitler de cevaplandırılmakta ve gençlerin tutumunu kınayanların "Türk halkının gerçek mutluluğundan yana olmayan bir siyasi prtinin aleti parala beslemesi durumunda olan kişiler" olduğu ileri sürülmektedir. Bildiri şöyle sona ermektedir. "TMTF hiçbir siyasi partinin paralelinde olmamış ve hiçbir iktidarın özellikle yabancılarla işbirliği yapan iktidarların paralı beslemesi şerefsizliğine düşmemiştir. Dıştaki patronların içteki kompradorlarla beraber besledikleri irtica ve kaba kuvvet hareketleri kısa devrede başarıya ulaşsa dahi sonunda devrimci vetoplumcu güçler tarafından daima hüsrana uğratılmışlardır.

C**umhuriyet/ 26/04/1966**

TMTF Başkanı : Gençlik bölünmedi

TMTF Genel Balkanı Yücel Akıncı dün federasyonun 20. Dönem ikinci genel kurul toplantısında alınan kararları açıklamak amacıyla bir toplantı yapmış ve Milli Güvenlik Kurulu Genel sekreteri Refet Ügenalp'in konuşmasıyla ilgili " Gençlik asla bölünmemiştir. Sadece bazı çevreler kendilerini de destekleyebilecek gençlik olduğu intibaını kamuoyunda uyandurabilmek amacıyla Cemiyetler Kanunundan istifade ederek kukla teşekküller kurmuşlardır. Milli Güvenlik Kurulutarafından hazırlanan ve Birleşmiş Milletler meclisinden geçecek olan gençlikle ilgili tasarıyı TMTF olumlu karşılayacaktır. Sayın generalimiz müsterih olsunlar" demştir. Bu arada Yücel Akıncı TRT konusuna da değinerek şunları söylemiştir. " Bağımsız bir anayasa kuruluşu olan TRT ye karşı haksız tecavüz ve baskıda bulunan bunu bir idarecilik sanatı haline getirmiş olanların bütün çabaları TRT yi bir iktidar organı haline getirmektir. Fakat buna güçleri yetmeyecektir.

Atatürk heykellerine yapılan tecavüzlerle ilgili olarak da " Bu olaylar memlekette söz sahibi olanların tutumlarından cesaret alan Atatürk dşmanlarının bir tezahürüdür. Taviz ve irticai avans politikası devam ederse gençlik gereken tepkiyi gösterecektir. 28 Nisan İstanbul Erzurum ve İzmir'de 29 Nisan ise Ankara'da 1960 ruhu ile yaşatılacaktır." Demiştir. Son olarak gazetemizin toplatılması olayına temas eden Başkan bu hadisenin fikir özgürlüğünü önleme çabasında olanların başlarından çıktığını ifade etmiştir.

C**umhuriyet/ 29/04/1966**

28 Nisan Anıldı

28 Nisan olaylarının 6. Yıldönümü dün şehrimizde ve yurtta düzenlenen törenlerle kutlanmıştır. Taksim Abidesi önünde yapılan toplantıda piyanist İlham Gencer tartaklanmış ve konuşması protesto edilmiştir. Öte yandan 29 Nisanı anmak isteyen Ankaradaki gençlik kuruluşlarıyla vilayet arasında anlaşmazlık çıkmıştır.

Taksim abidesi önünde yapılan toplantıda Hüseyin Onur'un konuşmasından sonra aniden mikrofona çıkan İlham Gencer "Hiçbir cazcı komünist değildir. Komünizmi kabul etmiyor ve böyle söyleyenleri ispata davet ediyoruz. Bu ahlaksızca bir iddiadır" demiş ve böyle konuşması protesto ile karşılandığından mikrofonun cereyanı kesilmiştir. Bu sırada bazı şahıslar Gencer'in üzerine yürüyerek tartaklamışlardır. Polisler Gencer'i güçlükle kurtararak olay yerinden uzaklaştırmışlardır.

14 günden beri devam eden Atatürk'e Ulusal Bağlılık Nöbeti dün saat 14:45 de sona ermiştir. Bu münasebetle TMTF 2. Başkanı Cavit Savcı yaptığı konuşmada son günlerde Atatürk'ün heykeline yapılan tecavüzlerin arttığını belirtmiş ve Atatürk gençliği olarak hiçbir mücadeleden yılmayacağız" demiştir.

28 Nisan Gazilerinden Hüseyin Onur 28 Nisan 196,0 olaylarını canlandıran konuşmasından sonra zamanın hükümeti tarafından yapılan baskıları anlatmış ve devamla "Bütün aydınlara, gerçekçilere devrimcilere komünist deniliyor. 14 yaşındaki okul talebesinden kırmızı kıyafet giyen cazcılara, halk şairlerine kadar her önüne gelene komünist lekesi atılıyor. Bu iş aslında hakiki komünistlerin işine yarıyor. Bütün bunlar memleket aleyhinedir demiş ve komünizmle nasıl mücadele edileceğini sosyal adaletin gerçekleşmesini ve halkın eğitimi üzerinde durmuştur. Hüseyin Onur konuşmasına şöyle devam etmiştir: " Memlekette aslında olmayan bir ikilik yaratılmak isteniyor. Böyle gösterilmek memleket aleyhine olur. Ve bu şekilde devam edilirse memleket Vietnam haline getirilir. Türk Devrim Ocakları Genel Başkanı Prof. Tarık Zafer Tunaya ise 28 Nisan'ın önemi üzerinde durmuş ve 27 Mayıs'ın doğuşunu 28 Nisan olaylarına bağlamıştır. Tunaya Gençliğin her türlü engele karşı koymaya muktedir olduğunu ve Atatürk ilkelerinin bekçileri olduğunu söylemiştir.

TMTF tarafından her yıl düzenlenen Turan emeksiz armağanı bu yıl da en güçlü davranışlarından dolayı Prof. Muammer Aksoy ve sanat dalında da Fazıl Hüsnü Dağlarca kazanmıştır. TMTF ikinci Başkanı Cavit Savcı Atatürk'e Bağlılık nöbetinin sonunda Aksoy ve Dağlarca'ya armağanlarını vermiştir.

29 Nisan olaylarının altıncı yıldönümü dolayısıyla Başkentte de toplantılar düzenlenmiştir. TMGT TMTF Türk kadınlar Birliği ve 27 Mayıs Milli Devrim Derneği Hürriyet Meydanı Zafer Anıtı önünde bugün bir toplantı düzenlediklerini vilayete bildirmişler ancak sonradan Vilayetçe gazetelere gönderilen bir not yazısı ile bu toplantının 171 sayılı kanunun 4. Maddesi uyarınca Hürriyet Meydanında değil kanunda gösterilen yerlerde yapılabileceğini Hürriyet alanında yapılacak toplantının kanunsuz olacağını açıklamıştır. Öte yandan toplantı için vilayete başvuran yöneticiler 29 Nisan olaylarının Hürriyet alanında başladığını bunun bir anlam taşıdığını belirtmişler ve toplantının bugün saat 18:30 da Kızılay'da Zafer Anıtı önünde yapılacağını kesinlikle belirtmişlerdir. Yöneticilerin toplantıya çağrı pankartları da Atatürk Bulvarı boyunca duvarlara ve ağaçlara asılmıştır.

C**umhuriyet/ 30/04/1966**

Ankara 29 Nisan'ı Dün Heyecanla Andı

On binlerce Ankaralı dün 29 Nisan'ı Lozan Meydanında heyecanla anmıştır. Daha önce belirtilen vilayetle miting yeri konusunda çıkan anlaşmazlık konusu üzerine Emniyet Müdürlüğü olayı savcılığa aksettirmiş, konuyu inceleyen savcı ise şu sonuca varmıştır. "29 Nisan olaylarını anma töreni 171 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanunu ile ilgili değildir. Bu toplantı yıllardır aynı yerde yapılması sebebiyle örf ve adetler çerçevesine girmiştir. Bu açıdan yasaklama için mahkemeden karar alınamaz; istisnaları kapsayan hüküm burada uygulanabilir. Ayrıca toplantının yapılması zararlı değildir" Savcılık kararı üzerine Ankara Emniyeti bu defa da Adalet Bakanlığına itirazda bulunmuş Bakanlık savcılıktan bugüne kadar yapılan toplantıların nerede yapılmış olduğunun tespitini istemiş Savcılık 1961'den bu yana anma törenlerinin Lozan Meydanı'nda yapıldığını tespit etmiştir. Savcılığın vardığı bu sonuç üzerine miting yapılabilmiş ve polis hiçbir müdahalede bulunmamıştır.

C**umhuriyet/ 18/07/1966**

TMTF'de Basın Toplantısı : Öğrencilerin %10'u Ruhi Sarsıntı Geçiriyor!..

Türkiye Milli Talebe Federasyonu ikinci başkanı Cavit Savcı 1965/1966 öğretim yılınn sona ermesi dolayısıyla dün düzenlediği basın toplantısında " Az gelişmişlikten kurtulmak çabasında olan Türkiye için uzun süreli klasik eğitim düzenini sürdürmek ülkemizin gerçekleri ile taban tabana zıt kapitalist düzenin Türkiye'de yerleşmesi özlemi ve çabası içinde bulunanlara ve fırsat düşkünlerine geniş olanaklar hazırlamaktadır" demiştir. Yükseköğretim gençliğinin sorunları hakkındaki görüşlerini Cavit Savcı şöyle açıklamıştır: " Yükseköğretim gençliğinin bugünkü iktisadi ve sosyal şartları son derece kötü ve zordur. Okul içi ve okul dışı sorunları çözüm beklemektedir. Öğrenciler okul dışında gıda ve barınma sorunları ile tam bir kavga halindedirler. Bu konu ile ilgili olarak İstanbul Üniversitesinde son öğretim yılında yapılan bir anket ve araştırmaya göre mevcut 38.946 öğrenciden %9,27 sinin ruhi sarsıntı geçirdiği ve %1.54'ünün de tüberkülozlu olduğu tespit edilmiştir. Yine mevcut öğrencilerin %18.5'inin aylık geliri 50-200 TL %46.9'unun ise aylık geliri 200-300 TL arasındadır. Bu duruma göre İstanbul Üniversitesinde okuyan öğrencilerin %65.5'i çok zor ve kötü şartlar altında öğrenimlerini sürdürmeye çalışmaktadır. Buna karşılık üniversiteye yeni girmek isteyenlerin ancak %2.23'ü eski öğrencilerin de %8.4'ü bursludur. Kaldı ki alınan burs ve kredi miktarı da ayda ancak 250 TL kadardır. Ve bu öğrencilerin %81,5'inin babaları memur, köylü, işçi, esnaf emekli ve işsizdir. Bütün bu kötü şartlar doğal olarak normal sürede başarı oranını %13.26 seviyesinde tutmaktadır." Savcı, Özel yüksekokullar ile İmam Hatip okullarının bugünkü Türkiye'nin gerçeklerine aykırı

düştüğünü ileri sürerek, " Ulusal ortalama yıllık gelirin 1800 TL olduğu ülkemizde yüksek eğitime yılda kişisel olarak 6000 TL ödeyebilmek şüphesiz belli bir sınıfın harcı olur" demiştir. Köy enstitülerinin yeniden açılmasının kaçınılmaz bir gerçek olduğunu ifade eden TMTF İkinci Başkanı Cavit Savcı ortaokul ve liselere gönderilen bazı yayınlar hakkında görüşlerini şöyle açıklamıştır: " Ortaöğretim örgütlerine sokulan zararlı yayınlar çok önemli bir sorun meydana getirmektedir. Yetişme çağındali öğrenciler için çok kötü ve zararlı yayınlar olduğuna inandığımız söz konusu gazete, kitap ve dergilerin Milli Eğitim Bakanlığınca çok sıkı şekilde denetlenmesi gerekirken Bakanlığın bu konudaki tutumu ve gevşekliği hayret vericidir. Öğrendiğimize göre Mayıs 1966 başlarında toprak reformunu komünistlikle bağdaştıran bir yayın organı da Türkiye'nin birçok ortaokul ve liselerine gönderilmiş bulunmaktadır"

Akşam/ 18/07/1966

Cavit Savcı Eğitim Sistemimiz Burjuva Işidir Dedi

TMTF ikinci başkanı Cavit Savcı federasyon binasında yaptığı basın toplantısında "Eğitim sistemi burjuvalara göre ayarlanmış, halk çocukları düşünülmemiştir" demiştir. Eğitim devriminin şart olduğunu ileri süren Cavit Savcı, okuma süresinin çok uzun olduğunu söylemiş, fakir halk çocuklarının böyle uzun süreli eğitim dallarına kişisel yatırım yapamadıklarını belirtmiştir. Ayrıca orta ve yüksek öğretim müesseselerindeki yetersizliklerin öğretim süresini daha da uzatmakta olduğunu belirten Savcı, mesleki ve teknik öğretim alanında önemli ve olumlu hiçbir adımın atılmadığını açıklamış ve eğitim düzeninde yapılacak köklü değişikliklerle klasik eğitim biçimine son verilmesini istemiştir. Bundan başka klasik biçimde orta eğitime yapılan yatırım yüzünden her yıl üniversite kapılarında 20-25 bin öğrenci beklemektedir diyen Savcı bu yüzden üniversite ve yüksekokullar içindeki eğitim ve öğretim olanaklarının çok defa esnekliklerini kaybettiğini belirtmiştir. Ayrıca İmam Hatip okullarının aydın din adamı yetiştiremediğini açıklamış ve bu okullar için din adamlarına verilen tavizlerin politik bir oyun olduğunu söylemiştir.

C**umhuriyet/ 11/08/1966**

13 Ülkeden 30'a Yakın Topluluk İstanbul'da

Türkiye Milli Talebe Federasyonunun düzenlediği geleneksel Kültür şenliklerinin onbirincisi bugün yapılacak çeşitli törenlerle gösterilerine başlayacaktır. Dünya barışı için bir arada yaşama ilkesini gerçekleştirmek yolunda yarının yöneticilerini şimdiden kaynaştırmak amacı ile düzenlenen şenliğin gösterileri Müzik -Folklor ve Tiyatro-Pantomim şeklinde iki bölümde toplanmıştır. 13 ülkeden 30'a yakın topluluğun iştirak edeceği gösterilerin en ilginci şüphesiz ki binlerce kilometre katederek Endonezya'dan gelen folklor ekibininki olacaktır. Ayrıca geçen yıl şenlik birinciliğini kazanan Polonya'nın DGSA Pandomim grubunun bu yıl da gösterilere gelmesi sanatseverler arasında sevinç yaratmıştır. Hükümetin ilgisizliğine rağmen sendika ve öğrenci kuruluşlarının yardımlarıyla gerçekleştirilebilen 11. Uluslararası Kültür Şenliğinin en üzücü olaylarından biri de çok iyi bir tiyatro grubu olan Alman Neue Buhne'nin şenliğe

katılamayışıdır. B. Almanya hükümetinin konsolosluk kanalıyla grubun mali imkansızlıklar sebebiyle gönderilemeyeceği bildirilmişse de tiyatronun yöneticileri TMTF'ye yolladıkları bir mesajda olayı şöyle yansıtmışlardır: " Hükümetimiz Türkiye'de herhangi bir politik oyun oynamamamızı istemiştir. İtirazımız üzerine masraflarımızın verilmeyeceği belirtilerek gelişimiz engellenmiştir. Sizlere temsilci olarak yalnız iki arkadaşımızı gönderebileceğimizi üzülerek bildiririz." Durum TMTF B. Almanya temsilcisi tarafından da teyit edilmiştir. Bu gece TMTF folklor ekibinin gösterileriyle bir haftalık folklor müzik bölümü başlayacaktır.

C**umhuriyet/ 13/08/1966**

Çayda Çıra

Türkiye Milli Talebe Federasyonunun düzenlediği 11. Uluslararası Kültür Şenliğinin ilk gecesinde Türk folklor ekibinin yurdun çeşitli bölgelerine ait oyunları ilgiyle izlenmiştir. Dün gece Polonya folklor ekibi gösterilerde bulunmuş bu arada festivale katılan grupların başkanları İstanbul Üniversitesi Rektör vekilini makamında ziyaret etmişlerdir. 16-24 Ağustos arası TMTF Gençlik festivali tiyatro bölümlerinin bir kısmı Dormen tiyatrosunda oynanacaktır.

C**umhuriyet/ 18/08/1966**

Bazı Ekiplerin Tutumu Protestolara Yol Açtı

Türkiye Milli Talebe Federasyonunun düzenlediği 11. Uluslararası Kültür Şenliği hükümetin maddi ve manevi ilgisizliğine rağmen başarı ile devam etmektedir. Her yıl hükümetin şenlik için verdiği ödeneği bu yıl kesmesine karşılık TMTF yöneticileri mali durumlarını düzeltmek amacı ile şehrin çeşitli semtlerinde ek organizasyonlar yapmak zorunda kalmışlardır. Öte yandan Danimarka'nın LEcoq, Belçika'nın Centa ve Çekoslovakya'nın Luenica topluluklarının "Kaza geçirdik, yarı yoldan dönmeye mecbur olduk" şeklindeki gülünç mazeretleri ilgililerce üzüntü ile karşılanmıştır. Bu arada Rusların folklor gecesinde folklor yerine akrobasi ve Puccini, Mozart gibi klasik müzik ustalarının eserlerini sunmaları organizasyon komitesince protesto edilmiştir. Tertip komitesi balkanı Oktay Arayıcı bu konuda şunları söylemiştir: " Rusların geçen yıl folklor yerine değişik müzik ve sahne gösterileri yapmaları üzerine konsolosluk kanalı ile bu yılki şenliğe yalnız folklor ekipleriyle katılmalarını istemiştik. Onlar da bu konuda bize garanti vermişlerdi. Fakat üzüntü ile söylemek isterim ki bu yıl da folklorları getirmeyip akrobatik gösteriler yapmaları bizi onları protesto etmeye götürmüştür ve durum kendilerine şiddetle aksettirilmiştir."

Ayrıca ilgi ile beklenen Endonezya folklor topluluğunun da gösterilerini elektro gitar ve bateri eşliğinde yapması seyirciler tarafından hoş karşılanmamıştır. Gene Endonezyalıların dünyaca ünlü Bali danslarını teyp müziğiyle sunmaları gülüşmelere yol açmıştır. Şenliğin ilk bölümü olan folklor gösterileri bu gece bütün ekiplerin katılacağı final gecesi ile son bulacaktır. Gösterilerden sonra jüri tarafından ödül alması uygun görülen topluluklara birer bronz heykelcik armağan edilecektir. Şenliğin ikinci

yarısını meydana getiren tiyatro ve sössüz oyun gösterileri yarın gece Yeni Tiyatro'da başlayacaktır.

Akşam/ 21/08/1966

TMTF Deprem Felaketzedeleri Için Kan Kampanyası Açtı

Doğu illerindeki deprem felaketinde [363] yaralananlara gönderilmek üzere TMTF tarafından kan bağışı kampanyası açılmış, kan merkezi birimleri federasyon binasında kan toplamaya başlamışlardır. Karakolda ayna var adlı filmin çekimi için federasyonda bulunan Fatma Girik de 250 gram kan vererek bu kampanyaya katılmıştır.

Akşam/ 26/08/1966

TMTF Genel Merkezine Baskın

Cağaloğlu'ndaki TMTF binası bir grup öğrenci tarafından basılmış, halen idare heyetinde olan ikinci başkan Cavit Savcı dışarıya atılmıştır. Federasyonun öğrenci teşekküllerini temsil edemeyecek durumda olduğunu iddia eden Atilla Kılıçoğlu (Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyetinin iki grubundan birinin başkanı) ile arkadaşları binaya girdikten sonra ellerinde sandalye ayakları ve sopaları olduğu halde binayı işgal etmişlerdir. Federasyon binasının işgalinden sonra ikinci başkan Savcı, savcılık ve emniyet müdürlüğüne müracaat ederek Kaba kuvvetin kanun ve anayasayı çiğneyip haklarının gasp edildiğini bildirmiş önlem alınmasını talep etmiştir. Olaya önce siyasi polis el koymuş, ancak durumun gittikçe vahim bir hal alması üzerine mahalli zabıta ve toplum polisi de haberdar edilmiştir. Federasyon binası önünde toplanmış olan ve kahrolsun gericiler diye bağıran gençler, kanunun tatbik edilmesini, polisin bir an önce olaya müdahale edip federasyonu işgal eden kişilerin derhal dışarı çıkarılmasını istemiştir. Bir taraftan polis içeridekileri yaptıkları hareketin gayrikanuni olduğuna inandırmak isterken diğer yandan dışarıda bulunan yüzlerce öğrenci *eğer içeridekiler çıkmazsa kan dökülecektir İçeride bulunanlar yurtlardan taraftarlarını çağırmakla meşguller. Polis bizi oyalıyor. Faruk Sükan istifa. Sükan'ın bağlı olduğu hükümet istifa. Ama Amerika bunlara izin vermezse n'olacak? Kan dökülecek. Kardeşi kardeşe mi vurdurtmak istiyorsunuz?* Diyerek önce Dağ başını duman almış daha sonra da Harbiye Marşını söylemeye başlamışlardır. Polis bir kavganın çıkmasını önlemek için içeridekilerin çıkarılacağını söyleyerek gençleri federasyon binasından uzaklaştırmaya çalışmıştır. Öğrenciler Cavit Savcı'yı omuzlarının üstüne alarak bir ana önce binanın işgalcilerden kurtarılmasını istemişlerdir. Polis bunu üzerine öğrencileri dağıtmak için harekete geçmiştir. Bu arada kapıya saldırı başlamış, camlar kırılmıştır. Kapıda bekleyen birkaç öğrenci, bu saldırı karşısında ellerinden yaralanmışlardır. Kapının iç tarafında bulunan Atilla Kılıçoğlu taraftarlarına karşı koymaya devam etmişlerdir. Polis iki grubun çatışmasını önlemek için gerekli önlemleri almaya başladığında Arka kapıdan çıkıyorlar diye bağırma olmuş, ön kapıda toplanan gençler arka kapıya koşmuşlardır. Ancak polisin müdahalesi sonunda işgalcilerden 8-10 kişinin yüzlerce

[363] 19 Ağustos 1966 tarihinde Türkiye'nin Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Muş ilinin Varto kazasında meydana geldi. Büyüklüğü 6,9 olan deprem sonucunda 2.394 kişi öldü.

kişi tarafından hırpalanması ve kanlı olayların meydana gelmesi önlenmiştir. Buna rağmen Atilla Kılıçoğlu kalabalığa hitaben " Bu size bir ihtardır. Her an binayı basabiliriz. Şimdi emniyet kuvvetlerine bırakıp gidiyoruz" demiştir. İddiaya göre binayı basanlardan bazıları sizin hepinizi geberteceğiz şeklinde Cavit Savcı ve arkadaşlarına bağırmışlardır.

Atilla Kılıçoğlu taraftarları binaya saat 11:20 de girmişlerdir. Saat 13:55 e kadar binada kalan Kılıçoğlu ve arkadaşları evrak dolabını kırmışlar masaların çekmeceleri açılmış karıştırılmış, kapı camları kırılmıştır. Binanın tekrar meşru idare heyetine verilmesinden sonra içeride yapılan aramada Atilla Kılıçoğlu'nun çantası bulunmuştur. Çantadan "Adolf Hitler – Komünisteler ve Beynelmilel Yahudi" Ceza mahkemesi Hukuku kitabı ile nüfus cüzdanı İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği İç Tüzüğü ve Hukuk fakültesi talebe cemiyetine ait bildiriler görülmüş ve zabıt tutulmuştur. Kılıçoğlu belli bir süre sonra Ağustos 1966'da Tophane kahvelerinde yapılan arama neticesinde üzerinde ruhsatsız tabanca ile yakalanmış, adliyeye sevk edilmiştir.

C**umhuriyet/ 28/08/1966**

TMTF Festival Yöneticileri Dün Suçlandırıldı

Türkiye Milli Talebe Federasyonunca düzenlenen 11. Uluslararası Kültür Festivalinin tiyatro ve sözsüz oyun yarışmalarına katılan Samsun Oda Tiyatrosu yöneticileri dün basın toplantısı düzenleyerek yöneticileri şiddetle tenkit etmişlerdir. Bu konuda sözcü avukat Nazım Durmuş: "Bu festivalle sanatı beynelmilel sol ideolojiye vasıta kılmışlar ve perde arkasında cesaretle ortaya çıkmayı tecrübe etmişlerdir." Demiştir. Ankara Deneme Sahnesinin jüriye birinci ilan ettirildiğini ileri süren Durmuş ayrıca şunları söylemiştir: "Nedense beynelmilel temasta Ayyıldız ambleminin çirkin olacağı noktası üzerinde durmaları bir yana biz yüzde yüz sol bir eser istiyoruz sizin eserde solculuk %35'tir demişlerdir".

C**umhuriyet/ 23/09/1966**

TMTF Başkanı Ifade Verdi

Türkiye Milli Talebe Federasyonu Genel Başkanı Yücel Akıncı dün öğleden sonra çağırıldığı Ankara Basın savcılığında ifade vermiştir. Bilindiği gibi TMTF Genel Başkanlığı eski cumhurbaşkanı Cemal Gürsel'in ölümünden sonra üzücü yayında bulunan bazı gazetelerle ilgili bir bildiri yayınlamış ve bu yayınları tel 'in etmişti.

C**umhuriyet/ 02/10/1966**

Öğrenciler 6 Ilden Ankara'ya Yürüyor

TMTF Başkanı Yücel Akıncı dün bir bildiri yayınlayarak tek dersten borçlu geçme hakları ellerinden alınan Diyarbakır, Bursa, Konya, Samsun, Erzurum ve Balıkesir Eğitim Enstitüsü öğrencilerinin Ankara'ya doğru ölüm yürüyüşüne başladıklarını

bildirmiştir. Gazi Eğitim Enstitüsü öğrencileri de yarın eğitim enstitülerinden Ankara'ya yürüyenleri karşılamak üzere Eskişehir yönüne yürüyeceklerdir.

İşvereni protesto için Ankara'ya yürüyen Pancar Motor Fabrikasından 95 işçi İzmit'i geçmiştir. Adapazarı'nda işçiler tarafından karşılanacak olan yürüyüşçüler para ve yemek sıkıntısı çekmektedir. TMTF yöneticileri işçilere yiyecek maddesi toplamaya başlamışlardır.

Cumhuriyet/ 14/10/1966

Ankara'nın başkent oluşunun 43. Yıldönümü dün törenlerle kutlanmış TMTF Genel Başkanı iktidarın ve bazı gazetelerin son aylardaki tutumunu şiddetle tenkit etmiştir. Bu arada törene katılmayan Ankara valisine teessüf edilmiştir.

Cumhuriyet/ 08/11/1966

Hukuk Fakültesinde Boykot Başladı

Fakülte yönetmeliğindeki aksaklıkların düzeltilmesini sağlamak amacıyla hukuk fakültesinin bütün sınıflarında dün başlayan boykot sonunda 11 bin hukuklu öğrenci derslere girmemiştir.

TMTF İÜTB Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti tarafından desteklenen boykot 15 gün sürecektir. Boykotun elebaşıları olduğu söylenen Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti ve Talebe Derneği Başkanları fakülte disiplin kuruluna verilmişlerdir.

Boykotu destekleyen öğrenciler sabahın erken saatlerinde üniversite bahçesine ve koridorlarına çeşitli pankartlar asarak dersane kapılarını tutmuşlar ve derse girmek isteyen öğrencilerin sınıflara girmesini engellemişlerdir. 1,2 ve 3. Sınıfların boykota kolayca katılmalarına karşılık 4. Sınıf öğrencileri talebe cemiyetleri başkanlarının davetlerine rağmen boykota katılmamak konusunda ısrar etmişlerdir. Ancak ilk dersin hocası Prof. Şemsi Gök'ün gürültü yüzünden dersi terk etmesi üzerine öğleye kadar tartışmalar devam etmiş ve bir karar alınmadan dağılınmıştır. Hukuk fakültesi Dekanı Prof. Reha Poroy bu sabahtan itibaren fakültede derslere devam edileceğini karşı koyma olduğu takdirde gerekli tedbirlerin alınacağını söylemiştir.

Boykot üzerine olağanüstü toplantı yapan üniversite senatosu ve Fakülte yönetim kurulu alınacak tedbirleri görüşmüşlerdir. Üniversiteye giremeyen öğrenciler dün sabahın erken saatlerinden 13'e kadar ellerindeki anayasanın 50. Maddesini okuyarak dörder kişilik gruplar halinde üniversite bahçesindeki Atatürk anıtı önünde nöbet tutmuşlardır. Netice alınıncaya kadar üniversite bahçesinde çadır kurup beklemeye kararlı olan öğrencilerin durumuyla ilgili olarak bilgi veren Rektör Egeli " İstanbul Üniversitesindeki bin kişilik kontenjan açığını doldurmak üzere yedek listelerin bugünden itibaren ilan edilmeye başlandığını söylemiştir. İkili öğrenim konusunun da Perşembe günkü senato toplantısında konuşularak bir karara bağlanacağını bildiren Prof. Egeli ayrıca demiştir ki " Yarının hak ve adaletini ellerine vereceğimiz gençlerin daha temkinli daha şuurlu ve daha akıllı olmalarını dilerim. Ancak konuşma yolu ile

çözülecek konuların hal yolunu zorlama ve yüklenmelerle aramak ne hukukçuluğa ne de üniversite mensuplarına yaraşır. Kurmak istediğimiz hukuki nizam içinde bu nizama en çok riayet etmesi gereken gençlerin nizamı bozucu zorlamaları uygunsuzdur." TMTF Genel Başkanı Yücel Akıncı'nın da Ankara'da gazetecilere belirttiğine göre halen üniversiteye giremeyen beş bin öğrenci vardır.

C**umhuriyet/ 11/11/1966**

Boykot Sona Erdi

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde 4 gündür süren boykot dün akşam sona ermiş bu arada toplanan üniversite senatosu "Edebiyat, Diş Hekimliği, Eczacılık ve Orman Fakültelerinde ikili öğretimi kabul etmiştir. Bu karardan açıkta bekleyen 550 öğrenci yararlanacaktır. İkili öğretim uygulama projesinin bu öğretim yılına yetiştirileceğini belirten rektör Egeli dün bu konuda şunları söylemiştir. " Edebiyat Fakültesi ikili öğretimi, gece öğretim yapmak suretiyle uygulayacaktır. Bu uygulamadan 350 öğrenci faydalanacaktır. Diş Hekimliği, Eczacılık ve Orman fakültelerinde ikili öğretim uygulaması Fen Fakültesi Dekanlığı ile yapılacak anlaşmaya bağlı bulunmaktadır. Çünkü Fizik Kimya ve Matematik dersleri müştereken yapılmaktadır. Öğretim üyelerinin ders saatleriyle laboratuvarların ayarlanması gerekmektedir. Bunu için fakülte dekanları tatbikat projesini hazırlamaya başlamışlardır. Proje önümüzdeki Perşembe günü yapılacak senato toplantısında incelenecektir. İlk hesaplara göre bu üç fakülteye de 200 öğrenci yerleştirilebilecektir." Hukuk fakültesinde boykotun sona erdirilmesi üzerine öğrenciler bugünden itibaren derslere gireceklerdir. Dün bu konuda konuşan TMTF ikinci başkanı Cavit Savcı "Fakülte yöneticileriyle yapılacak görüşmelerde öğrenciler için olumlu sonuçlar alınacağına inanıyoruz. Bu bakımdandır ki TMTF olarak boykota son vermeyi kararlaştırdık" demiştir.

C**umhuriyet/ 13/11/1966**

TMTF Kongresi Bugün Başlıyor

Bugün Adapazarı'nda başlayacak TMTF yıllık kongresi münasebetiyle TMTF ikinci başkanı Cavit Savcı Manisa Yükseköğrenim gençliğinin kışı geçireceği çadırda bir basın toplantısı düzenlemiş ve " Çadırda yaşayarak öğrenim yapmak zorunda kalan üniversite gençliğinden tam bir randıman beklemek öne sürdüğü fikirleri tenkit etmeye kalkmak insafsızlık olur" demiştir. Üniversiteye giremeyen gençler önümüzdeki Salı günü miting yapacaklarını açıklamışlardır.

Cumhuriyet/ 14/11/1966

C**umhuriyet TMTF'nin 21. Genel Kurul Çalışmaları Başladı**

TMTF'nin 21. Genel kurul çalışmaları dün sabah Adapazarı Öğretmen lokalinde başlamış kongrenin açılış konuşmasını Genel Başkan Yücel Akıncı Türk yükseköğrenim gençliğinin memleket meseleleri ile yakından ilgilenmek zorunda olduğunu belirterek" İçişleri bakanının soyulanlara cesur olsalardı dediği Başbakanın

halkı isyana teşvik ettiği bir devirde bize düşen görev büyüktür" demiştir. Akıncı konuşmasına şöyle devam etmiştir. "Faaliyetimizi küçük düşürmeye çalışanlar ve bizleri milliyetçi olanlar olmayanlar diye iki ayrı kampa ayıranlar satılmış insanları bu kongreye sokmuş olabilirler. Bu satılmışlar sizleri de satın almaya çalışacaklardır. Fakat bu olmayacak, Türk gençliği Atatürkçülük gerçek milliyetçilik yolundan ayrılmayacaktır.

Vali emniyet müdürü jandarma komutanı ve parti temsilcilerinin katıldığı kongrenin açılışı münasebetiyle Vali Ertuğrul Ünlüer ve CHP İstanbul Milletvekili Orhan Birgit birer konuşma yaparak kongreye başarı dileklerinde bulunmuş, ve TMTF'nin devrimlere taviz vermeden Türkiye'nin sorunlarına eğildiğini söylemişlerdir. Tahminlerin aksine hadise çıkmadan kongre başkanlığına Hüseyin Dündar ve İkinci başkanlığa Akın Şehirlioğlu seçilmişlerdir. İki gün önce olağanüstü kongre yaparak delegasyona katılmak isteyen Ankara İlahiyat Eczacı ve Fen Fakülteleri delegeleri Ankara valiliğinden aldıkları sirkülerle müracaat edince Genel Başkan Yücel Akıncı mahkeme kararına karşı gelemeyeceğini Bakanlar kurulunun bile mahkeme kararına karşı gelme gücüne sahip olmadığını söylemiş ve bir süre alkışlanmıştır. Daha sonra törenle Atatürk büstüne çelenk konulmuştur.

C**umhuriyet/ 15/11/1966**

TMTF Kongresinde Eğitim Sistemi Tenkit Edildi

TMTF'nin 21. Genel kurulunun ikinci gününde 97 delege TMTF'ye bağlı bir kültür müdürlüğünün kurulmasını istemiş, ikinci oturumda konuşan Süleymen Genç ise Türkiye'deki eğitimin yaratıcıdan çok aracı insan yetiştirdiğini ileri sürmüştür. CHP Genel sekreteri Bülent Ecevit'in başarı telgrafını ayakta dinleyen ve alkışlayan delegelerden bazıları Şemsiyeli Parkta Hüryol ve adalet gazetelerini yakmışlardır.

Eğitimin seviyesizliğine değinen İzmir İktisadi ve Ticari ilimler akademisi öğrencisi Süleyman Genç "Türkiye'deki öğretim üyeleri ticari çıkar peşindedirler. Mesela Batı üniversitelerinde Roma Hukuku 300 sayfa okutulurken İstanbul üniversitesinde 1500 sayfa okutulur" demiştir. Türkiye öğretmen dernekleri Milli Federasyonu genel başkanı Hayrettin Uysal öğretmenlerle yükseköğrenim gençliğinin aynı paralelde mücadele ettiklerini belirterek Memleketi ortaçağ devrine itmek isteyenlere tokat atacaksınız" demiştir.

Öğleden sonraki oturumda ise 6 Martta TMTF Genel merkezine yapılan saldırı görüşülmüş, saldıranlardan bazı öğrencilerin TİP'li olduğu ileri sürülmüştür. Bir delege "Ben bunlardan ikisini Sovyet Tas Ajans muhabiriyle Beyoğlu'nda kolkola gördüm demiştir. Bunun üzerine TMTF ikinci başkanı Cavit Savcı şöyle konuşmuştur: "Kahrolsun komünizm demekle komünizm mücadelesi olmaz. TMTF Atatürkçüdür".

Cumhuriyet/ 16/11/1966

TMTF Kongresinde Barış Gönüllülerine Ve Nurculara Çatıldı

TMTF Genel kongresinde konuşmacılar Türkiye'deki Nurculara şiddetle çatmışlar, komünizm ithamları karşısında Savcının ve adliyenin harekete geçmediğini ileri sürmüşlerdir.

İstanbul Hukuk Fakültesi Talebe Birliği Başkanı Ufuk Şehri " Bugün Türkiye doğu ve batı bloklarının kendi hesaplarına sömürmeye çalıştıkları bir pazarlık ülkesi olmuştur. Eğer bizler bunu önleyemezsek Türkiye'nin geleceğini garantiye alamazsak birer vatan haini oluruz. Türkiye'deki 3800 mümessilliğin 3500'ü gayri milli unsurların elindedir. Antikapitalist olanlar kapitalisti bilmiyorlar, Türkiye'ye gönderilen barış gönüllüleri birer Hristiyan misyoneridirler. Bunlar öncelikle dışarı atılmalıdır" demiştir.

Cumhuriyet/ 18/11/1966

TMGT Başkanı Başbakana Cevap Verdi

TMTF'nin 21. Genel kurulunda dün davetli olarak konuşan Alp Kuran Başbakan Demirel'in " Bağımsızlık şarkıları okuyanların nereye dayandıkları malumdur" şeklindeki sözlerine cevap vererek "Bu zihniyetin sahibi tam da bir delalet içinde değilse tam bir hıyanet içindedir. Bu ne biçim Atatürkçülüktür." Demiştir. Kuran "TMTF'nin mücadelesi sayesinde petrol fiyatlarında Ordu için %27 halk için de %12 indirim yapıldığını" söylemiştir.

Daha önce görüşülen Turizm Şirketi kuruluş tasarısı kabul edilmiştir. Ayrıca federasyon bünyesindeki Dış münasebetler komisyonu yerine daha şümullü olan Dış ilişkiler sekreterliği kurulması ile 21 Mayısçıların affı için TMTF 21. Genel Kurulu adına TBMM'ye müracaatta bulunulması kararlaştırılmıştır. Bu arada bir ihtiyati tedbir kararı ile İTÜ Yönetim kurulunun seçimi ihtilaflı olduğundan Kayhan Kalaba Başkanlığındaki delegasyonun kongreye katılamayacağı bildirilmiştir.

Milliyet/ 18/11/1966

TMTF Kongresinde Bursa Nutku Okundu

TMTF Genel Kurulunun 17 Kasım oturumunda bir konuşma yapan Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı Genel Başkanı Alp Kuran, Başbakan Demirel'in " Bağımsızlık şarkısı söyleyenlerin nereye dayandıkları bellidir" sözüne karşılık vermiştir. Alp Kuran petrol konusuna değinmiş ve "petrol mücadelesi sayesinde ordu %27 halk %12 avantajla petrol almaktadır. Emperyalizm nereden gelirse gelsin mücadelesi mutlaka yapılacaktır" demiştir. Bu arada Yücel Akıncı Atatürk'ün Bursa nutkunu okumuş ve defalarca alkışlanmıştır. Oturumda delegeler federasyona bağlı bir turizm limitet şirketi kurulmasını karara bağlamışlardır. Kongrede 21 Mayıs suçlularının affı için hükümet yetkililerine telgraf çekilmesi teklifi de çoğunlukla kabul edilmiştir

C**umhuriyet/ 19/11/1966**

Bursa Nutkunun Stalin'e Ait Olduğunu Ileri Sürenler Protesto Edildi

Atatürk'ün Bursa nutkunun ayakta okunduğu TMTF 21. Genel kurulunun dünkü oturumunda nutkun Stalin'e ait olduğunu iddia eden Atatürk Üniversitesi asistanlarından Hüseyin Ayan ve yazıyı yayınlayan bir gerici gazete şiddetle protesto edilmiştir. Kongre başkanı Hüseyin Günday olayı delegelere özetledikten sonra şu konuşmayı yapmıştır: "Yobazların gerici bir yayın organında Hüseyin Ayan adındaki bir asistan Bursa nutkunun Stalin'e ait olduğunu iddia etmeye cesaret etmiştir. Bu gzeteleri besleyen gafil ve hainlere uzun zamandır Türkiye'nin onlar yüzünden uğradığı zararları anlatmaya çalışacağız ve Hüseyin Ayan'ın üniversiteden uzaklaştırılmasını sağlayacağız." Bu arada özel davetli olarak Devrim Ocakları Başkanı Prof. Tarık Zafer Tunaya 1966 Türkiyesinde Bursa Nutkunun Stalin'e ait olmadığının tartışılmasının üzücü olduğunu söyleyerek " Kendimi bu konuda yetkili sayarak söylüyorum : İddia tamamen yalandır. Artık bu konuyu tartışmak lüzumsuzdur. Bilim diye bir şeye inanıyorsak Türk Tarih Kurumu'nun raporuna güvenmeliyiz" demiştir.

C**umhuriyet/ 20/11/1966**

Üniversite Öğrencilerinin Sorunları Halledilmezse Boykota Gidilecek

TMTF'nin 21. Genel Kurul toplantısının yedinci gününde öğrenci sorunları üzerinde durulmuş, belli başlı problemler halledilmediği takdirde bütün Fakülte ve yüksekokullardaki 85 bin öğrencinin müşterek bir boykota götürülmesi kararlaştırılmıştır. Bu konuda önergeyi veren kongre başkanı Hüseyin Günday "Hukuk fakültesinden sonra Diyarbakır Eğitim Enstitüsünde de boykot fiilen başlamıştır. Ayrıca İstanbul iktisat ve tıp fakültelerinden boykot şayiaları gelmektedir. Öğrencilerin isteklerinin gerçekleşebilmesi için fakültelerin ve yüksekokulların ayrı ayrı boykota gitmeleri müspet bir sonuç vermeyecektir. Bu bakımdan TMTF Genel kurulunun sorunların çözümlenebilmesini sağlamak amacıyla kuracağı bir heyet Üniversite senatoları ve yüksekokul müdürlükleri ile temasa geçmelidir. İsteklerin görüşülmesi müspet bir sonuç vermezse TMTF'ye bağlı bütün kuruluşların müşterek bir boykota geçmesi gerekir" demiştir. Kongre ayrıca Hukuk fakültesindeki öğrenci isteklerini görüşmek üzere Dekanlıkla temasa geçecek 2 kişilik bir heyeti İstanbul'a Diyarbakır Eğitim Enstitüsündeki boykotu yerinde inceleyecek bir diğer heyeti ise Diyarbakır'a göndermiştir. Daha sonra teknikerler sorunu ele alınarak maddi ve manevi desteklemenin daha kuvvetli olması konusunda müşterek bir karar alınmıştır.

C**umhuriyet/ 22/11/1966**

Tmtf'nun Genel Kurul Toplantısında Kavga Çıktı : 15 Yaralı Var

TMTF'nin 21. Genel Kurulunun dünkü oturumunda Ankara Üniversitesi Talebe Birliği delegasyonu yüzünden çıkan kanlı arbedede 4'ü ağır olmak üzere 15 kişi yaralanmıştır.

Ankara'dan bir gün önce gelen Orhan Ünal grubunun sebep olduğu olaylarda masa ve sandalyeler havada uçuşmuş, yakalanan 8 kişi ilk sorgularından sonra serbest bırakılmışlardır. Kurulun 9. Günkü çalışmalarında çıkan olaylar Kongre Balkanı Hüseyin Günday'ın Ankara Üniversitesi'nden Naci Özdemir grubunu meşru delegasyon olarak kabul etmesi üzerine patlak vermiştir. Saatler 15:50'yi gösterirken delegelerin arkasında bulunan ve dinleyicilere ayrılmış olan yerden gayri meşru Orhan Ünal delegasyonundan bir kişi ayağa fırlamış ve sandalyelerden birini kaparak Başkanlık Divanına hücum etmiştir. Onu üç kişinin takip etmesiyle salon bir anda karışmıştır. Olaylar daha sonra sokaklarda da devam etmiştir. Delege olmayan Ankaralılar ile delegeler arasında çıkan olaylar polis ve itfaiye grupları tarafından bastırılabilmiştir. Tekrar toplanan kongrede Ünal taraftarları salondan çıkarılmıştır. Kongre Başkanı Hüseyin Günday Atatürk'ün Bursa Nutkunu okumuştur. Kavgada Taylan Benli, Yahya Köksal, İzzet Ünlü ve Bedri Demir adlarındaki öğrenciler vücutlarının muhtelif yerlerinden yaralandıklarından hastaneye kaldırılmışlardır. Diğer yaralıların tedavisi ayakta yapılmıştır. Bu arada kongrede dinleyici olarak bulunan eski CHP Milletvekili ve 27 Mayıs Milli Devrim Derneği Başkanı Burhan Akdağ ile kongre başkanı Günday da yaralananlar arasında bulunmaktadır.

Olaydan sonra Emniyet Müdürlüğüne götürülen Tarık Benli, Hüseyin Günday, Burhan Akdağ, Mithat Çevik, Kemal Çevik, Ahmet Kalkan, Orhan Ünal ve Nurettin İspir ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakılmışlardır. Sakarya Valisi Ertuğrul Ünlüer Bu şahıslar için suçlu veya sanık tabiri kullanamayacağını buna ancak mahkemenin karar vereceğini söylemiştir. Bu arada ifadesi alınanlardan Kemal Çevik "Ben sizi tanımıyorum Faruk Sükan'la görüşmek istiyorum" diyerek elini polisin masasına vurarak camın kırılmasına sebep olmuştur.

TMTF toplantısı dün gece saat 20'de tekrar yapılmış ancak delegeler elektrikli havanın yatışması için bugüne bırakılmasını istemişlerdir. Oy çoğunluğu ile oturum saat 14'e bırakılmıştır.

C**umhuriyet/ 23/11/1966**

Adapazarı Olaylarının Soruşturması : TMTF Kongresinin Usulsüz Sayılması Ihtimali Belirdi

TMTF'nin 21. Genel kurulunda çıkan müessif olaylarda birbirinden şikayetçi olan 9 kişi dün asliye 2. Ceza mahkemesinde yargılanmışlardır. 27 Mayıs Milli Devrim Derneği Başkanı ve eski CHP Milletvekili Burhan Akdağ Tarık Benli Kongre Başkanı Hüseyin Günday Komiser muavini Hasan Sönmez ile kongreyi basan gruptan Ahmet Kalkan, Atilla Akman, Kemal Çevik, Nurettin İspir ve Orhan Ünal yekdiğerlerinden karşılıklı olarak şikayetçi olmuşlardır. Duruşma yeni şahitlerin çağırılması ve istenilen evrakların temini için 18/1/1967 tarihine tehir edilmiştir. Kongre başkanı Hüseyin Günday verdiği demeçte "Bir süredir halkı ayaklandırmaya çağıranlar, yarattıkları olaylarla çevremiz dışına çıkarak yeni bir 31 Mart yaratmanın fanatik hevesi içindedirler" demiştir. TMGT Genel Başkanı Alp Kuran da TMTF'yi gayrimeşru yollardan ele geçirmek için gösterilen çabalara dikkat çekmiştir. Yeni olayların meydana gelmemesi için şehirde

geniş emniyet tedbirleri alınmış, delegelerin Atatürk Anıtına koymak istedikleri çelenge müsaade edilmemiştir.

TMTF genel kurulunun dün geceki toplantısında hükümet komiseri Muhsin Özşahin kongre başkanlığına yazılı bir mütalaa vererek Ankara Üniversitesi delegasyonlarının temsil durumları kesinleşmedikçe kongreyi usulsüz ve kanunsuz sayacağını bildirmiştir. Bu hususun açıklanması gergin bulunan havayı biraz daha sertleştirmiş, kongre başkanlığı kararı ile bu konuda görüşme açılmıştır.

İlk sözü alan delegelerden Emre İleri önceki hükümet komiseri ile yenisi arasında tam bir fikir ayrılığı bulunduğunu belirterek hükümet komiserinin içişleri bakanlığından ve hükümetten emir almış olduğunu iddia etmiş ve kongre başkanlığının bu konuyu adalete götürmesini istemiştir. CHP milletvekillerinden 4 kişilik bir heyet Adapazarı olayları ile ilgili incelemeler yapmak üzere şehre gelmiştir. Üyelerden Orhan Birgit olaylarla ilgili bir rapor hazırlayacaklarını ve durumu Meclise götüreceklerini söylemiştir.

TMTF'nin Adapazarı'nda yaptığı genel kurul toplantısında meydana gelen büyük kavgayı Ankara'dan silahlanarak giden ve son zamanlarda teşkil edildiği iddia edilen Milis Kuvvetlerinin çıkardığı yolundaki söylentileri içişleri bakanı Faruk Sükan kesinlikle yalanlamış "Ben Adapazarı'na 30 toplum polisi gönderdim. Toplum polisinin adı ne zamandan beri Milis kuvvetleri oldu" demiştir.

C**umhuriyet/ 24/11/1966**

Özel Idareler Bütçelerinden Yapılan Yardımlar Vilayet Kanununa Aykırı Bulundu : İçişleri Bakanlığı Derneklere Yardım Yapılmasını Menetti

İçişleri Bakanlığı Özel idare bütçelerinden derneklere yardım yapılmasını yasaklamıştır. İçişleri Bakanlığı yıllardan beri Özel idare bütçelerinden dernek ve cemiyetlere yapılmakta olan yardımı İdare-i Umumiye-, Vilayet Kanununun 78. Maddesine aykırı bulmuştur. Bu durum karşısında bütün illerin özel idare bütçelerinden öğrenci kuruluşları dahil hiçbir dernek ve cemiyete bağış ve yardım yapılmayacaktır. Yürürlükteki mevzuata göre Özel idare bütçelerinden sosyal yardım fonuna ayrılan paranın Sağlık ve sosyal yardım bakanlığı bütçesindeki Sosyal yardımla ilgili ödeneğe eklenmesi ve bakanlık kanalı ile dağıtılması gerekmektedir. İstanbul il genel meclisi bu duruma rağmen geçen yıl sosyal yardımla ilgili ödeneği cemiyet ve derneklere ad belirtmek suretiyle dağıtmıştır. Dağıtılan miktar 2 milyon 702 bin 150 liradır. Bunun 115 bin lirası MTTB'ye 25 er bin lira TMTF ve TMGT'ye 30 bin lirası Türkiye Komünizmle mücadele Derneğine 20 bin lirası Milliyetçiler Derneğine verilmiştir. Geri kalan miktar da koruma ve güzelleştirme derneklerine dağıtılmıştır.

C**umhuriyet/ 24/11/1966**

TMTF Kongresinde Polis Delegelerin Üstünü Arıyor

Müessif olaylardan sonra TMTF 21. Genel kurulunun oturumları polis nezaretinde delegasyon üyelerinin kimlik kartları tespit edildikten sonra devam etmektedir. Ancak

her oturuma ayrı bir hükümet komiserinin görevlendirilmesi ve bunların anlaşmazlık konusu olan Ankara Üniversitesi Talebe Birliği hakkındaki raporlarının birbirinin tamamen zıddı olması bir netice alınmadan kongrenin uzamasına yol açmıştır. Birinci hükümet komiserinin Naci Özdemir delegasyonunun haklı olduğuna dair şahsi görüşünü belirten raporunu okumasından sonra önceki gece yapılan oturumda Muhsin Özşahin adındaki bir diğer hükümet komiseri Orhan Ünal delegasyonunun haklı olduğunu ve bu karar uygulanmadığı takdirde kongrenin usulsüz sayılacağını iddia etmiştir. Ancak üelerin itirazı üzerine Muhsin Özşahin'in vilayetten aldığı karar suretlerinin eksik olduğu anlaşılmıştır. Muhsin Özşahin bütün delegeleri inceledikten sonra yeni bir rapor hazırlayacağını açıklamıştır. Fakat dün sabahki oturumda Muhsin Özşahin'in de değiştirildiği anlaşılmıştır. Bunun üzerine kongre başkanı Hüseyin Günday "Bütün meseleleri dama oyununa çeviren iktidarın yeni bir teşebbüsü ortaya çıktı. Daha dün göreve başlamışken hükümet komiseri bugün 4. Defa değiştirilmiştir. Öğleden sonraki ve yarınki oturumlarda iktidarın **……..** değiştireceğini tespit etmek için oturumu kapatıyorum" demiştir. Öğleden sonraki oturumda yeni hükümet komiseri Necdet Kipatçı bu konuda karar vermeye yetkili olmadığını belirterek son sözün kongre divanına ve genel kurula ait olduğunu belirtmiştir. Bunun üzerine başkanlık divanı ihtilafı kesin olarak çözümleyecek mahkeme kararları gelmeden mevcut durumda bir değişiklik yapılamayacağını söylemiştir.

Olayların kahramanları olan ve Ankara Üniversitesi Talebe Birliğinde hak iddia eden Naci Özdemir ile Orhan Ünal gelecek mahkeme kararına uymayı kabul etmişlerdir. Özdemir ve Ünal bu protokol kararından sonra kucaklaşarak öpüşmüşlerdir. Diğer taraftan TMTF eski genel başkanlarından Avukat Kemal Kumkumoğlu yaptığı konuşmada özetle şunları söylemiştir. "Türkiye'nin ve dünyanın bin türlü ihtilaf içinde olduğu bir devrede TMTF kongresi beyaz başlıklı polis kordonu ve başları bantlı üye arkadaşların sinir gerginliği içinde devam ediyor. Sizi birbirinizden korumak için polisin beklemesi çok acıdır. Bunun sorumlularını bulmak ve kongrelerinize uzanan kirli elleri kırmak görevinizdir. Çünkü sizler bu salonun dışında tam anlamı ile anlaşabilen kişilersiniz. Siyasi örgütlerin sizleri ayırmasına niçin müsaade ediyorsunuz? Temsil ettiğiniz kütleye bu kadar ihanet etmeye hakkınız yoktur."

Rapor İnönü'ye verildi

TMTF kongresinde çıkan ve dışarıdan getirilmiş silahlı bazı sivillerin de karıştığı kavgayı yerinde inceleyen CHP heyeti hazırladığı raporu dün akşam Genel Başkan İnönü'ye vermiştir. İnönü'ye etraflıca bilgi veren heyetten bir üye " Vaziyet gerçekten ciddidir ve üzerinde önemle durulması gerekmektedir" demiştir. Konu muhtemelen CHP grubuna getirilecek ve burada müzakere edildikten sonra olayların gelişmesine göre gerekirse parlamentoya getirilecektir.

27 Mayıs Milli Devrim Derneği Genel Başkanı Mucip Ataklı dün bir bildiri yayınlayarak Adapazarı'nda yapılmakta olan TMTF kongresini basanların bu hareketlerini tasvip etmediklerini ifade ile " sivil halkı silahlandırma ve milleti ikiye

bölme niyetinin ilk belirtilerinden biri olan Adapazarı olayında hükümet yetkisini kötüye kullanmaktadır" demiştir.

C**umhuriyet/ 25/11/1966**

TMTF Kongresinde 70bin Liralık Bir Yolsuzluk Iddiası

TMTF 21. Genel kurulunun önceki gün gece yarısından sonra de devam etmiş ve dün sabahki oturumda da tenkitler maddesi görüşülmüştür. İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Ufuk Şehri'nin TMTF Turizm müdürlüğünü 20 bin liralık döviz kaçakçılığı ve 70 bin liralık usulsüz ödeme ile itham etmesi oldukça sert tartışmalara yol açmıştır. Ufuk Şehri nereden aldığını açıklamadığı ancak İstanbul birinci Toplu Asliye Mahkemesinde 966/2421 dosya numarasını taşıdığını iddia ettiği belgeye göre Almanya'daki Yuten Prise firması temsilcileri oradan getirdikleri Türk parası ile Turizm bürosuna ödeme yapmışlardır. Dışarıdan Türk parası getirmek kanunen döviz kaçakçılığı sayıldığından bu konuda TMTF Turizm bürosunda arama yapılmış ve olay mahkemeye aksetmiştir. İddiaya cevap veren TMTF Turizm müdürü Çetin Kayra olayla ilgili açıklamalarda bulunmuş, açılan davada kendilerinin sadece tanık olarak bulunduğunu ve davaları görülen iki firma temsilcisinin de beraat ettiğini söylemiştir.

Öğleden sonraki oturumda yılan hikayesine dönen Ankara Üniversitesi Talebe Birliği ihtilafı kongre üyelerinin oylamasına sunulmuş ve durumu değiştirecek kesin bir mahkeme kararı gelinceye kadar Ankara Üniversitesi Talebe Birliğini Naci Özdemir başkanlığındaki delegasyonun temsil etmesi kararlaştırılmıştır. Bundan önce de taraflar valinin başkanlığında bir toplantı yapmışlardır. Daha sonra tenkitlerin görüşülmesine devam edilmiş ve TMTF'nin 20. Genel yönetim kurulu 74'e karşı 11 oyla ibra olmuştur.

Bıçakla saldırdılar

Dün gece TMTF'nin genel saymanı Aydın Ağsaloğlu ve üç arkadaşına Orhan Ünal taraftarlarından beş kişi bıçaklarla hücum etmiştir. Ancak polisin aldığı sıkı emniyet tedbirleri sonunda muhtemel bir olay önlenmiştir. Durumun çok vahim olduğunu bildiren Kongre Başkanı Hüseyin Günday İçişleri Bakanı ile Emniyet Genel Müdürünü telefona aramış ve arkadaşlarının korunmasını istemiştir. Polis delegelerin otellerden dışarı çıkmamasını tavsiye etmiştir.

Ataklı Sakarya'da Sert Bir Demeç Verdi

27 Mayıs Milli Devrim Derneği Genel Başkanı Mucip Ataklı dün öğleden sonra Sakarya'ya gelerek TMTF kongresindeki kanlı olaylar hakkında ilgililerle görüşmüştür. Israrlara rağmen kongre salonuna gitmeyen Ataklı, Türkiye'nin geleceğinin karanlık olduğunu 27 Mayıs yöneticilerine yapılan tecavüzün cezasız bırakılmayacağını Atatürk devrimlerine aykırı zihniyetin yok edileceğini belirterek "Türk milletinin varlığının ve geleceğinin en kuvvetli kaynağı en sağlam dayanağı olan Atatürkçü Türk gençliğinin yapmakta olduğu kongreyi bastırtan zihniyeti tasvibe imkan yoktur. Sivil halkı silahlandırma ve milleti ikiye bölme niyetinin ilk belirtisi Sakarya olaylarıdır. Böylesine

sakat bir zihniyetin mümessilleri memleketi çok büyük bir felakete sürüklemektedir" demiştir.

A.İ.D Direktörü yalanladı

A.İ.D. nin bir bakan aracılığıyla TMTF'ye 400 bin lira yardım teklif ettiği yolundaki haber konusunda A.İ.D. Türkiye Direktörü James Grant "Bu kesinlikle yalandır. A.İ.D. böyle bir durumu gazete haberlerinin başlığından ilk defa duymuştur" demiştir.

Cumhuriyet/ 25/11/1966

İnönü : Demokratik Rejim Aşırı Her Eğilimi Karşılayan Düzene Uygulanır

CHP Genel Başkanı İsmet İnönü Sakarya'da yapılmakta olan TMTF kongresi ile ilgili olarak basın mensuplarının yönelttiği bir soruyu cevaplandırmış, " Demokratik rejim inancından ayrılan öğrenci örgütlerinin siyasi ve kültürel hayatımızda hiçbir önemi ve etkisi bulunmayacaktır. Demokratik rejimin kuvveti aşırı her eğilimi karşılayan düzenin itibar görmesi ile uygulanabilir" demiştir. İnönü bu konuda şunları söylemiştir. "Adapazarı'ndaki TMTF kongresi memleketin ilgilendiği bir fikir mücadelesi niteliğini almış görünüyor. Demokratik rejim idealinin devamında gençlik örgütlerinin önemli hizmetleri olacaktır. Demokratik rejim inancından ayrılan öğrenci örgütlerinin siyasi ve kültürel hayatımızda hiçbir önemi ve etkisi bulunmayacaktır. Bizim için ve gençlik için önemli olan Türkiye'de demokratik rejimin bütün gerekleriyle işlemesi ve yerleşmesi taraftarı olan akımın üstünlük kazanmasıdır. Demokratik rejimin kuvveti aşırı her eğilimi karşılayan düzenin itibar görmesi ile uygulanabilir. Kongrenin sonucunu bu dikkatle izliyorum. Gençlerimiz elbet bilmektedirler ki yapacakları seçim meşru ve dürüst olduğu nispette kendilerine ve teşekküllerine kuvvet verecektir.

Ulus Gazetesi/ 25/11/1966

İsmet İnönü'nün TMTF Kongresi Dolayısıyla Milliyet Gazetesi'ne Verilen Demeç

Adapazarı'ndaki TMTF kongresi milletin ilgilendiği bir fikir mücadelesi niteliğini almış görünüyor. Demokratik rejim idealinin devamında gençlik örgütlerinin önemli hizmetleri olacaktır. Demokratik rejim inancından ayrılan öğrenci örgütlerinin, siyasi ve kültürel hayatımızda hiçbir önemi ve etkisi bulunmayacaktır. Bizim için ve gençlik için önemli olan Türkiye'de demokratik rejimin bütün gerekleri ile işlemesi ve yerleşmesi taraftarı olan akımının üstünlük kazanmasıdır. Demokratik rejimin kuvveti aşırı her eğilimi karşılayan düzenin itibar görmesi ile sağlanabilir. Kongrenin sonucunu bu dikkatle izliyorum. Gençlerimiz elbette bilmektedirler ki yapacakları seçim meşru ve dürüst olduğu nispette kendilerine ve teşekküllerine kuvvet verecektir.

Cumhuriyet/ 26/11/1966

Nurcuların TMTF Kongresini Basacağı Ihbar Edilince Oturum Erken Bitti

TMTF 21. Genel kurul Başkanı Hüseyin Günday bazı şahısar tarafından kışkırtılan Nurcuların kongreyi basacaklarına dair yapılan ihbar üzerine dün sabahki oturumu bir

saat önce tatil etmiş ve müessif olayların çıkmaması için kongre üyelerini sükunetlerini muhafazaya davet etmiştir. 30'u Ankara'dan olmak üzere 100 polis herhangi bir hadisenin çıkmasını önleyebilmek gayesi ile gece ve gündüz kongre üyelerinin bulundukları yerlerde görev almaktadırlar. Ayrıca ansızın patlak verebilecek bir olaya meydan vermemek amacıyla askeri kuvvetlere hazır ol emri verilmiştir.

C**umhuriyet/ 27/11/1966**

TMTF Kongresinde Seçimler Öne Alınınca Polisler Öpüştü

TMTF'nin 21. Genel kurulunun 14. Gününde seçim maddesine geçilebilmiş, Ankara yüksekokullar delegasyonundan Sencer Güneşsoy ilk turda beklenilmeyen bir şekilde 107 oydan 70'ini alarak Genel Başkanlığa seçilmiştir. Oylamada Atatürk, Demirel, Bölükbaşı, Goldwater ile Morrison'a birer oy çıkmıştır.

TMTF Genel Başkanı olarak ilk konuşmasını yapan Güneşsoy " Mücadelemizi bana verdiğiniz kuvvetle yürüteceğim. Yolumuz Atatürk yoludur" demiştir.

Dün sabah 27. Oturumun açılmasından sonra 12 delegasyon başkanının verdiği önerge ile seçimler dilekler maddesinden öne alınmıştır. Bu durum en çok günlerdir uyku uyumayan Adapazarı polisini memnun etmiş, bazı polisler sevinçlerinden birbiriyle kucaklaşarak öpüşmüşlerdir.

C**umhuriyet/ 28/11/1966**

TMTF'nin İstanbul'da bulunan 2. Başkanlığına İTÜ Teknik okulundan Faruk Yalnız seçilmiştir. İstanbul yüksek teknik okulundan Tunay Öztamur'un 51 oyuna karşılık 69 oy alan Yalnız TMTF 2. Başkanı olmuştur. TMTF Mahalli yürütme kurulu başkanlıklarına ise Erzurum'da Aziz Kaygusuz İzmir'den Yalçın Dağgüden ve Karadeniz'den Aybay ağızkalı seçilmiştir. Bugün sona erecek kongrede yönetim kurulu ile denetçi seçimleri yapılacaktır.

Cumhuriyet/ 28/11/1966

TMTF Ikinci Başkanı Seçildi

TMTF'nin İstanbul'da bulunan ikinci başkanlığına İstanbul Teknik Üniversitesi Teknik Okulundan Faruk Yalnız seçilmiştir. Tünay Öztamur'un 51 oyuna karşılık 69 oy alan Yalnız TMTF ikinci başkanı olmuştur. TMTF Mahalli Yürütme Kurulu Başkanlıklarına da Erzurum Aziz Kaygusuz, İzmir Yalçın Dağgüden, Karadeniz Aybay Ahıskalı seçilmiştir.

Bu arada bir grup delege TMTF Genel Kurulu'nun devam ettiğini bildirmiş ikinci defa bir başkan ve başkan vekili seçmişlerdir. İstanbul Edebiyat Fakültesinden Ekrem Özer Başkanlığa, Ankara yüksekokullar talebe birliğinden Ömer Barutçu ikinci başkanlığa seçilmiş, daha önce seçilen ikinci Başkan Yalnız ise Kongrenin 28 Kasım tarihinde sonlandığını ve bütünlüğü bozmak için girişilen teşebbüslerin kanun ve hukuk karşısında çözüleceğini bildirmiştir

C**umhuriyet/ 30/11/1966**

TMTF Kongresi Sona Erdi

TMTF'nin 21. Genel kurul toplantısının önceki akşam sona erdiği sırada delegasyonluğu kanlı olaylara sebep olan Orhan Ünal ve arkadaşlarının kongreye katılmaları için Sakarya 1. Asliye hukuk mahkemesi şu şekilde karar vermiştir. "TMTF Genel kurulunca davacının başkanı bulunduğu Ankara Üniversitesi Talebe Birliği delegasyonu delegelik haklarının tanınmasına ve kongreye katılmamalarına dair TMTF genel kurulunca ittihaz edilen kararın icra edilmemesine, davacı Orhan Ünal ile arkadaşlarının AÜTB delegasyonunun kongrenin sonuna kadar kongreye devamına tedbir cümlesinden karar verildi. Kararın tebliğinden sonra Kongre Başkanı Hüseyin Günday seçimlerin yenilenip yenilenmeyeceğini genel kurulda oylamaya sunmuş, Genel kurul yapılmış olan seçimlerin geçerli olduğunu kabul etmiştir. Orhan Ünal grubu ise olağanüstü kongre yapmak için çalışmaktadır.

21. Genel Kurulun sona ermesi münasebetiyle dün bir basın toplantısı düzenleyen Başkan Sencer Güneşsoy Genel kurul boyunca devam eden üzücü olaylarla ilgili olarak "Hadiseleri tahrik edenlerin nerelerden direktif aldıklarını bilmekteyiz. Türk yükseköğrenim gençliğini bölmek iki başlı hale getirmek isteyenler yakın tarihten ders almalıdır" demiştir.

C**umhuriyet/ 01/12/1966**

Ünal Grubu Toplanamadı

Orhan Ünal Milliyetçi Öğretmenler derneği lokalinde dün sabah TMTF kongresini yeniden açmak istemiş fakat yeterli çoğunluğu sağlayamamıştır.

C**umhuriyet/ 03/12/1966**

TMTF'de Karşı Hizip Yeni Bir Başkan Seçti

TMTF Genel kurulunun devam ettiğini bildiren AÜTB'den Orhan Ünal ve arkadaşları dün toplanarak ikinci defa bir başkanla başkan vekili seçmişlerdir. Kongre saat 13:30'da en yaşlı delege olan Orhan Ünal tarafından açılmıştır. Önceki kongred divanından kimsenin bulunmaması üzerine yeni bir divan seçimi yapılmıştır. Kongre Başkanlığına İsmail Kıral Göğüş, Başkan vekilliğine de Yücel Alpaslan seçilmiştir. Daha sonra yapılan seçimlere 53 delege katılmış 46 oy alan İstanbul Edebiyat Fakültesinden Ekrem Özer Genel Başkanlığa Ankara Yüksek Okullar Talebe Birliğinden Ömer Barutçu da ikinci başkanlığa seçilmişlerdir. TMTF'nin daha önce seçilen başkanı Sencer Güneşsoy'a şimdilik rakip çıkan Ekrem Özer "Batı'nın emperyalist emellerini tahakkuk ettirmek isteyenlerin karşısında olacağız. Fikri mücadeleden sonra fiili mücadelede de başarı kazanacağız. Her mücadele bu memlekete bağlı olanların zaferiyle sonuçlanacaktır" demiştir.

İlk 2. Başkan ne diyor

İlk kongrede ikinci başkan seçilen Faruk Yalnız Adapazarı'ndaki kongreyle ilgili olarak dün İstanbul'da verdiği demeçte "TMTF'nin 21. Normal kongresi şu anda Adapazarı'nda bulunduğu iddia edilen delegasyonların da bütün seçimlere katılmasıyla sona ermiştir" demiş TMTF'nin bütünlüğünü bozmak için girişilen teşebbüslerin kanun ve hukuk karşısında eriyerek çözüleceğini söylemiştir.

C**umhuriyet/ 04/12/1966**

Polis Dün TMTF Binası Çevresinde Tedbir Aldı

TMTF'ye karşı grubun aralarında seçtikleri başkanın İstanbul'a geleceği haberi üzerine eski ve yeni federasyoncular TMTF binasında toplanarak nönet turmaya başlamışlardırç Bu durum karşısında polis muhtemel bir çatışmaya meydan vermemek için TMTF binası çevresinde tedbir almıştır. Dün bir basın toplantısı düzenleyen TMTF ikinci Başkanı Faruk Yalnız "Gayri hukuki bazı şeyler yaparak meşru seçilmiş idarecileri kamuoyunda yıpratmak istiyorlar. Bu şahısların arkalarında siyasi bir örgütün olduğuna kuvvetle inanıyoruz" demiştir. Yalnız yeni teşebbüsü bir faşist hareket olarak nitelemiştir.

CHP Genel Sekreteri Bülent Ecevit dün TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy'u ziyaret ederek tebriklerini bildirmiştir.

C**umhuriyet/ 05/12/1966**

TMTF İzmir Şubesi de Baskın Ihtimaline Karşı Nöbet Tutuyor

İstanbul'dan sonra İzmir TMTF binasının da Adapazarı'ndan gelecek bzaı kimseler tarafından basılacağını öğrenen öğrenciler bina içinde daimi nöbet tutmaya başlamışlardır. TMTF İzmir Bölge yürütme kurulu Başkanı Yalçın Dağgüden dün bu sebeple düzenlediği basın toplantısında durumu valilik ve emniyete bildirdiklerini söylemiş büyük hadiselerin olacağını tahmin ediyorum demiştir. Dağgüden daha sonra "Zorba hareketlerini tertip eden partinin hangi parti ve hangi organ olduğunu çok iyi biliyoruz. Fakat şimdi bunu açıklayacak durumda değiliz. Olacak müessif olaylardan hiçbir zaman mesul tutulamayız. Bugün TMTF'de oynanmak istenen oyun gerçek yüzü ile bir takım çıkarcı ve tutucu çevrelerin düzenledikleri şerefsiz bir oyundur."

C**umhuriyet/ 06/12/1966**

TMTF Emperyalizme Ve Komünizme Karşıdır

TMTF'nin birinci ve ikinci kongresinde seçilen başkan ve ikinci başkanları dün birbirlerini gayrimeşru olmakla itham etmişlerdir. İlk TMTF Genel kurulunda başkan seçilen Sencer Güneşsoy dün Ankara'da yaptığı basın toplantısında " Kendilerinin bütün baskı ve tesirlere rağmen kongrede federasyon yöneticiliğine seçildiklerini bildirmiş, emperyalizme ve komünizme karşıyız demiştir.

Genel kurulun ikinci safhasında genel başkanlığa seçilen Ekrem Özer de dün İstanbul'da Marmara öğrenci lokalinde bir basın toplantısı düzenlemiş " federasyonu

basmak diye bir düşüncelerinin olmadığını Adapazarı Valiliğinden sirkülerinin gelmesini beklediklerini söylemiştir.

Basın Toplantısı

TMTF'nin ilk kongresinde başkan seçilen Sencer Güneşsoy çeşitli çevrelerin kongreyi baltalamak çabalarına giriştiklerini belirterek şunları söylemiştir. "Bütün bu olay ve tertiplerden sonra şunu açıkça belirtmek isterim ki gerek idari makamlar gerek devlet mekanizmasının diğer kesimlerinden gelen bu gayri meşru hareketler devam ederse gençliğin en büyük yasası olan Bursa nutkuna uygun olarak idareyi ve aksayan diğer devlet kurumlarını düzeltmek için mücadeleye atılmak bizim başlıca görevimiz olacaktır."

Vali ne diyor

Öte yandan Sakarya Valisi Ertuğrul Ünlüer "TMTF'nin seçiminden hangisinin muteber olduğunu mahkeme tayin edecektir" demiştir.

Dün TMTF'nin İstanbul'daki binasına Atatürk'ün Bursa nutku büyük bir pano halinde asılmıştır. Bu münasebetle öğrenciye bir bildiri yayınlayan 2. Başkan Faruk Yalnız 21. Genel kurulun hukuki vecibeleri yerine getirerek yeni yöneticilerini seçtiğini bir kere daha açıklamıştır. II. Başkan Faruk Yalnız " Federasyon binasının bugünden itibaren kilitli bulundurulacağını ve itimat edilen öğrencilere verilecek Federasyon II. Başkanlığının damgasını taşıyacak kartlarla binaya girilebileceğini kart sayısının 1000 i geçmeyeceğini söylemiştir.

C**umhuriyet/ 07/12/1966**

Giriş Kartı Olmayanlar TMTF Binasına Alınmıyor

Adapazarı'ndaki TMTF birinci genel kurul toplantısında ikinci başkanlığa seçilen ve halen federasyon binasında görevine devam eden Faruk Yalnız kongrenin ikinci safhasında genel başkan olan Ekrem Özer ve taraftarlarının federasyon binasına girmesini önlemek için bir tedbir olarak Federasyon giriş kartları hazırlatmıştır. TMTF 2. Başkanlığının damgasını taşıyan bu kartlar federasyona girmelerinde sakınca görülmeyen öğrencilere dağıtılmaya başlanmıştır. Söz konusu kartların sayısı bini geçmeyecektir. Halen federasyon binasının kapısı kilitli tutulmaktadır.

C**umhuriyet 10/12/1966**

TMTF Yöneticileri MTTB Yöneticilerini Mahkemeye Veriyor

MTTB kongresinde TMTF'ye Rusya'dan para geldiği konusundaki iddiaların yenilenmesi üzerine dün bir basın toplantısı düzenleyen TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız söz konusu iddianın geçen sene hükümetçe tahkik edildiğini belirterek " TMTF'yi yıpratmak için her yolu mübah görenler yargı organlarınca reddedilmiş iddialarını tekrar etmekten çekinmemektedirler. Mahkemeye başvurarak bu şahısların iftira suçundan yargılanmalarını isteyeceğiz" demiştir. Faruk Yalnız'ın hükümetten bu konuda bir

açıklama yapmasını istediği toplantıda Turizm müdürü Çetin Kayra iddiaya konu olan hadiseyi vesikaları ile birlikte anlatmıştır. " Geçen yıl gazetelerde fotokopisi neşredilen 704 dolar 50 centlik ödeme Türkiye'yi dolaşan 30 kişilik öğrenci turist kafilesi için yapılan harcamaların karşılığı idi Bu yanlışlıkla MTTB'ye gönderilen Osmanlı Bankasının mektubunda da belirtilmişti. Ancak iddia sahipleri her nedense bunu görmemişler, gerçek ispatlandıktan sonra da iftiralarını yürütmüşlerdir. Diğer taraftan TMTF'nin iki başkanlı durumunun halledilmesi için mahkemeye müracaat edip etmeyecekleri konusundaki bir soruya Faruk Yalnız " Karşı tarafı tanımıyoruz, bu konuda çaılacak bir davamız olamaz Sadece haksız iddia ve TMTF'yi yıpratma suçundan karşı taraf aleyhine dava açma kararı aldık" demiştir.

C**umhuriyet/ 14/12/1966**

Dinleyiciler Atatürk'ün Bursa Nutkunu Hep Bir Ağızdan Okudular

TMTF'nin düzenlediği " Atatürk, Atatürkçü yol ve Atatürkçü yolun gençlikle ilişkileri" konulu açıkoturumda Bursa Nutkuna karşı gösterilen tepkinin Atatürk'ün devrimelrine ihanetin yarattığı korkudan ileri geldiği belirtilmiştir. Prof. Bahri Savcı Bugün Atatürk yıktığı zümre emperyalizmini tekrar kurmak isteyenleri muhalefetiyle karşılaşmaktadır" demiştir. Savcı sözlerine özetle şöyle devam etmiştir. "atatürk'ün rejimi korumakla görevlendirdiği gençlik mesuliyetinin bilincine varmış olarak hareket ettiği için bazı çevreler bundan rahatsız olmaktadırlar. Bu yüzden gençliğin gayri meşruya zalime karşı deirenmesi yıkıcılık olarak değerlendirilmeye çalışılmaktadır"

Prof. Reşat Kaynar'ın yönettiği açıkoturuma Prof. Bahri Savcı Gazeteci İlhami Soysal, yazar Sabahattin Selek ve TMTF adına Cavit Savcı ile Hüseyin Günday katılmışlardır. Oturumun sonunda hep bir ağızdan Bursa Nutkunu ve gençliğin Ata'ya cevabını okumuşlardır.

C**umhuriyet/ 16/12/1966**

İstanbul yüksekokullar talebe birliği başkanı Tarık Peker dün bir bildiri yayınlayarak halen TMTF binasında faaliyet gösteren grubu zorbalıkla suçlamıştır.

C**umhuriyet/ 17/12/1966**

TMTF Protesto Ediyor

Çekoslovakya'nın Kıbrıs Rumlarına silah satması üzerine TMTF dün Çekoslovakya Hükümet Bakanlığına bir telgraf çekerek durumu protesto etmiştir.

C**umhuriyet/ 21/12/1966**

TMTF Başkanı Tural'a Telgraf Çekti

TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy dün Genel Kurmay Başkanı Tural ile Kıbrıs Cumhurbaşkanı Muavini Küçük'e gönderdiği telgrafta "1963 yılından beri kahramanca müdafaa esilen Kıbrıs Türklerinin haklarının bazı siyasiler elinde ENOSİS'e doğru

kaydırıldığını ileri sürmüştür. Turl'a gönderilen telgrafta "Savaş alanında kaybımız yoktur. Bunun yanında savaşta kazandıklarımızı siyasilerin kaybettikleri çok olmuştur. Denilmekte ve milletin Türk silahlı kuvvetlerinin Kıbrıs'ta şerefimizi ve milli güvenliğimizi zayıflatıcı bir hal çaresine şiddetle karşı koyacağı inancı içinde olduğu belirtilmektedir. "Kıbrıs Türklerine yapılan menfur tecavüz ve katliamın bugünkü durum içinde Türk yükseköğrenim gençliğinin bağrını daha fazla yaktığı ifade edilen Küçük'e gönderilen telgrafta "Türk gençliği Kıbrıs meselesinde daima sizinle beraberdir" denilmektedir

C**umhuriyet/ 29/12/1966**

Toplum Polisi Gençlerle Çatıştı : TMTF Binasını Önce Mühürletti Sonra Alınan Kararı Kaldırdı

TMTF'de karşı hizbin mahkemeden tedbir kararı alması yüzünden dün federayon merkezinde olaylar olmuş ve bina mühürlenirken toplum polisiyle gençler çatışmışlardır. Bu arada federasyon ikinci başkanı Faruk Yalnız ile 6 öğrenci karakola götürülmüşler ve bir süre alıkonmuşlardır. Ayrıca polis CHP il genel meclis üyesi gazeteci Yetkiner'i de karakola götürmüştür.

Olay

Olaylar Sakarya'da yapılan normal TMTF kongresinde hadise çıkartan ve sonradan yeni bir seçimle başa geçtiklerini söyleyen Ekrem Özer ve arkadaşlarının İstanbul 17. Sulh hukuk mahkemesinden binada bulunan resmi evrak defter ve mühürlerin kendilerine devredilmedine dair aldıkları kararın uygulanması esnasında çıkmıştır. Saat 11:45'te 12. İcra memuru yardımcısı Ekrem Özer ve taraftarlarıyla gelerek " İhtiyati tedbir olarak açılan dava sonuna kadar vesaikin Ekrem Özer'e teslimini istemiştir. TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız mahkeme kararlarına ve anayasaya saygıları olduğunu ancak sonradan gelenler tarafından binanın çeşitli yerlerine orak çekiç veya benzeri sahtekarlıkların yapılabileceğini ileri sürerek binada bulunan bütün eşya ve vesaikin icra memuru tarafından teker teker sayılarak teslim alınmasını talep etmiştir.

Bunun üzerine Ekrem Özer ve avukatları Faruk Yalnız'ın zaman kazanmak istediğini ileri sürmüşler ve binanın bir an önce kendilerine terk edilmesi gerektiği hususunda ısrar etmişlerdir. İcra memuru binanın mühürlenmesini, teslim işleminin sonradan yapılmasını uygun görmüş ancak Faruk Yalnız federasyonun tüzüğüne göre kendisinin böyle bir yetkiye sahip olmadığını ifade etmiş ve Ankaradan uçakla hareket eden genel başkan Sencer Güneşsoy'un beklenmesi gerektiğini bildirmiştir. İcra memuru ise hemen binanın terk edilmesinde ısrarla işe polisin müdahale etmesini istemiştir. Toplum polisi de icra memurunun emrinde olduğunu ileri sürerek gençleri zor kullanarak dışarı çıkartmaya başlamıştır.

Yerlerde sürükleniyorlar

Faruk Yalnız'ın binayı terk etmemekteki ısrarı üzerine polis cop ve zor kullanmaya kalkışmıştır. Bu arada kapıda toplanan gençler de olaya katılmışlardır. Bu arada kapıda

toplanan gençler de olaya katılmışlardır. Ortalık bir anda karışmış ve polisler Faruk Yalnız'ı yerlerde sürüklemeye başlamışlardır.

Bunun üzerine olayları izlemekte olan CHP il genel meclis üyesi ve Ulus Gazetesi muhabiri Ayhan Yetkiner Yaşar Okçuoğlu'na Bütün bu işler senin başının altından çıkıyor demiştir. Yaşar Okçuoğlu da çevresindeki polislere bunu da alın götürün diye emir vermiş ve Ayhan Yetkiner polis arabasına bindirilerek nezarete götürülmüştür. Siyasi polisin yardımıyla toplum polisi binayı kontrol altına almış ve icra memuru kapıyı mühürlemiştir. Öğrenciler ve gazeteci Yetkiner poliste bir süre alıkonulduktan sonra serbest bırakılmışlardır.

Karar değişiyor

17. Asliye Hukuk Mahkemesinin vermiş olduğu ihtiyati tedbir kararına göre evrak ve mührün Ekrem Özer'e 12. İcra memuru vasıtasıyla tesliminin istenmesi üzerine saat 14 de polis marifetiyle binadan çıkarılan Faruk Yalnız ve avukatları da ayni mahkemeye itirazda bulunmuşlardır. Mahkeme hukuk muhakemeleri usulü kanunun 107. Maddesine göre "Vaki itiraz neticeleninceye kadar icranın tehirine" karar vermiş böylece TMTF binasının kapısına vurulan mühür gene 12. icra memuru tarafından sökülerek 4 saat önce geri alınan federasyona ait evrak ve mühürler Faruk Yalnız'a tekrar iade edilmiştir.

Çağrı yayınlandı

Öte yandan bir çağrı yayınlayarak üniversitelileri TMTF binası önünde toplayan TMTF Başkanı Sencer Güneşsoy binanın mührü söküldükten sonra bir konuşma yapmıştır. TMTF'nin yayınladığı çağrıda "Zulme karşı mukavemet hakkını kullanarak 28 Nisanı yapan 27 Mayısı yaratan yenilmez Türk gençliği Devrimci Üniversiteli arkadaş bu çağrıyı duyar duymaz TMTF önünde toplan" denilmekte idi.

Cumhuriyet/ 04/01/1967

Öğrenci Teşekkülleri Arasında Çatışma: MTTB'li Gençler Teknik Üniversite Talebe Yurdunu Tahrip Etti

TMTF ile MTTB'ne bağlı öğrenci kuruluşları arasında dün gece çatışmalar olmuş, MTTB'li gençlerden bir grup Teknik Üniversite öğrenci yurdunu tahrip etmiştir. 15 öğrencinin yaralandığı olaylar Teknik Ünivrsite Talebe Birliğine mensup 300 kadar öğrencinin saat 18:30 sıralarında MTTB binasına gelmesiyle başlamıştır.

Olay nasıl başladı

Teknik Üniversite Talebe Birliğinin TMTF'yi desteklemesi üzerine Ekrem Özer grubu ve MTTB yöneticilerinin bir gün önce İTÜ TB'ye giderek Federasyon işine karışırsanız sizi fena yaparız diyerek bağırıp çağırmaları üzerine akşamüzeri 200 kişilik bir Teknik Üniversite grubu MTTB binası önünde toplanarak MTTB'lilerin özür dilemesini istemiştir.

Tabanca çekme iddiası

Bu arada Teknik Üniversitelilerden bir grup binaya girerek birlik mensuplarından Nurettin İspir'i aramıştır. Bir gün önceki olayı yapanları bulamayan İTÜTB mensupları binadayken iddiaya göre Tekniker Talebe Birliği Başkanı Oğuz İpek tabanca çekmiştir.

Polis önlerini kesiyor

Aradıklarını bulamayan Teknik Üniversiteli öğrenciler binayı terkettikten sonra Dağ başını duman almış marşını söyleyerek Sirkeci yönüne gitmişlerdir. Burada toplum polisi tarafından önleri kesilen öğrenciler Otobüslere binerek yurdumuza döneceğiz demişlerdir.

Bu arada MTTB binasının ikinci katındaki bir pencereye çıkan tekniker talebe cemiyeti başkanı Oğuz İpek pencereden atlamak istemişse de kendisine mani olunmuştur. Olay sırasında MTTB binasının birkaç camı kırılmıştır.

Gümüşsuyundaki tahribat

MTTB'de meydana gelen olay üzerine saat 21:15 de 30 kişilik bir grup tarafından ani baskına uğrayan İTÜTB Gümüşsuyu talebe yurdundaki bürosu tahrip edilmiştir. Binaya giren 30 kişilik grup ellerinde taş ve sopalarla cam ve çerçeveleri kırmış dakitlo, teksir makinası telefon masa ve binada bulunan diğer eşyayı tahrip etmişlerdir. Öğrenci olmadıkları iddia edilen baskın yapan topluluk burada önlerine çıkan talebeleri de dövmüş 15 kişiyi yaraladıktan sonra dağılmıştır. Durumu bildirmek için TMTF'yi telefonla arayan Teknik Üniversiteliler cevap alamamış üstelik TMTF de basıldı söylentileri üzerine Dolmabahçe yolu ile Cağaloğlu'na hareket etmişlerdir.

Polisle çatışma

Fındıklı önlerine kadar gelen grup yolda yanlarından geçen polis vasıtalarını yuhalamış " Bizi evimizde vurdular polis caniden yana" diye bağırmışlardır. 200 kişi kadar olan Teknik Üniversiteliler Fındıklı'da toplum polisi tarafından karşılanmıştır. Gençler polis kordonunu geçmek isteyince çatışmalar olmuştur. Bu arada cop kullanan polise karşı koyan 7 Teknik Üniversitelinin emniyet vasıtalarına bindirilerek uzaklaştırılması protesto edilmiştir.

Olaya karışan talebe teşekkülleri başkanları birbirinden şikayetçi olarak savcılıkta ifae vermişlerdir. Bu arada Vali Poyraz talebe başkanlarıyla görüşerek kendilerine nasihat etmştir. Olaylardan sonra alarm durumuna geçirilen polis Galata ve Atatürk köprüleri ile MTTB TMTF ile İTÜTB önünde tertibat almıştır.

Cumhuriyet/ 05/01/1967

Savcı'nın Açıklaması

İstanbul savcı yardımcılarından Rıfat Hüsamettin Nişancı TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız'ın şahsıyla ilgili iddiaların gerçeğe uymadığını bildiren bir açıklama göndermiştir.

Geçen hafta Perşembe günü TMTF 2. Başkanının yaptığı basın toplantısında " Savcının mağdur polislere baskı yaptığı" yolundaki sözlerinin hakikate uygun olmadığını belirten Nişancı olaylar sırasında Alemdar polis karakoluna götürülen sanık öğrencilerin ifadelerini aldığını mağdur polislerle karşılaştırma yaptığını ve sanıklar arasında bulunan Faruk Yalnız'ın muvacehe zaptını imza etmediğini ifade ederek şöyle demektedir. " Hadise görüşümüze göre vazifali memurlara menfi mukavemet olarak tavsif edilerek ilgili evrak 30/12/1966 tarihinde vazifeli mahkemeye intikal ettirilmiştir. Tahkikat evrakının tekemmülünü müteakip hakim huzuruna çıkarılıp çıkarılmamasının teemmülü zımnında davet edildiği İstanbul adliye sarayında da nümayiş yapmayı tevessül eden Faruk Yalnız'ın normal vazifelerini ifa ederken mukavemete maruz kalan polis memurlarına tarafımızdan baskı yapıldığı hakkındaki iddiasının gülünç ve lüzumsuzdur

Cumhuriyet/ 06/01/1967

Ankara'da Tepki

TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliğine bazı öğrencilerin saldırısını protesto etmiş, saldırıcıların satılmış kimseler olduğunu ileri sürmüştür.

Hürriyet/ 07/01/1967

ITÜ Baskini

Beyazıt'tan Türbeye, Hükümet yöneticilerine ve gericilere "yuh" çekerek gelen öğrenciler burada yolu kesen polislerle karşılaşarak tedirginliğe kapılmışlar, "polis buradan gitmezse biz de zorla geçeriz karşımızda polis değil asker görmek istiyoruz demişler ve ordu yanlısı gösterilere başlamışlardır. Üniversitelilerin bu sözleri üzerine Merkez kumandanı Selami Pekün gelmiş, "İstediğiniz olacak polisi kaldırıyorum ön safta bizimkiler duracak hiç endişeniz olmasın" demiştir. Yürüyüş olaysız bitmiş öğrenciler okullarına ve yurtlarına dönmüştür.

Cumhuriyet/ 08/01/1967

TMTF Petrol-İş Grevine Arabuluculuk Teklif Etti

TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız Petrol-İş sendikasının grevinin sona ermesini sağlamak amacı ile sendika ve Petrol Ofisi'ne arabuluculuk teklif etmiştir. Yalnız konu ile ilgili olarak dün düzenlediği basın toplantısında " Bu grevin ulusumuzun yüksek çıkarlarıyla ilgili bir çok yanı olduğundan durumun önemini dikkate alarak tarafları uzlaştırabilmek ümidiyle Petrol İş ve Petrol Ofisi'ne birer yazı ile arabuuculuk teklif ettik. Olumlu bir gelişme içindeyiz. Taraflardan yarın anlayışlı bir cevap alacağımızı umuyorum demiştir.

Cumhuriyet/ 09/01/1967

Petrol-İş TMTF'nin Arabuluculuğunu Kabul Etti

Petrol ofisi grevi ile ilgili olarak Türkşye Milli Talebe Federasyonu'nun yaptığı Petrol-İş sendikasına yaptığı arabuluculuk teklifine sendika dün müspet cevap verdiğini açıklamıştır. TMTF yetkilileri bu konuda Petrol-İş ten yazı geldiğini Petrol Ofisi teklifi olumlu karşılarsa iki tarafın toplantıya çağrılacağını bildirmişlerdir.

Cumhuriyet/ 15/01/1967

TMTF'nin Arabuluculuk Teklifinde Anlaşma Olmuyor

Petrol Ofisi grevinde arabuluculuk teklif eden Türkiye Milli Talebe Federasyonuna Petrol Ofisi ilgilileri Sendikalar Kanununun 48. Maddesine göre arabulucu olamayacaklarını, ancak 43. Maddeye göre özel hakem olabileceklerini bildirmişlerdir.

TMTF kanuna uygun bir çözüm yolubulabilmek için Petrol Ofisi'nin cavabını Petrol-İş e ileterek kabulünü istemiştir. Ancak Petrol-İş TMTF'nin özel hakem değil arabulucu olması konusund a ısrar etmektedir. TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız dün bu konuda "Ulusumuzun çıkarları ile grevdeki işçi haklarını korumayı öngören çalışmalarımızın sonucunu yakında açıklayacağız" demiştir.

Cumhuriyet/ 18/01/1967

TMTF ile ilgili mahkeme kararı bugün açıklanıyor

Türkiye Milli Talebe Federasyonu hakkında bir süre önce "ihtiyat-ı tedbirin icrasının tehiri" konusunda açılan davanın duruşması dün sona ermişti*r*. TMTF üzerinde hak iddia eden Ekrem Özer ve Faruk Yalnız taraftarlarının karşı karşıya geldiği bu duruşmada 19. Asliye Hukuk Hakimi Galip Mergen duruşmanın bittiğini söylemiş fakat kararı açıklamamıştır. Öğrenciler arasında yeni olaylara meydan vermemek amacıyla kararı taraflara tebliğ etmediği anlaşılan hakim daha sonra başka bir görevle mahkemeden ayrılmıştır. Öğrenci ve avukatlar geç vakte kadar mahkeme önünde beklemelerine rağmen kararın mahiyetini öğrenememişlerdir. Bu arada mahkeme ilgilileri kararın bugün yazılarak avukatlara tebliğ edileceğini bildirmişlerdir. Öte yandan TMTF ile ilgili olarak verilecek kararın Ekrem Özer ile Faruk Yalnız taraftarları arasında yeni çatışmalara yol açabileceğini düşünen polis dün TMTF ve MTTB binalarının önünde tedbir almıştır.

Akşam/ 11/01/1967

TMTF Petrol-İş Grevinde Aracı Olmak Istiyor

TMTF ikinci başkanı Faruk Yalnız bir basın toplantısı düzenleyerek TMTF'nin Petrol-İş sendikasıyla Petrol Ofisi arasında 3 yerdeki grev için arabuluculuk yapacağını açıklamış, Petrol-İş sendikası Petrol Ofisi depolarında süren grevle ilgili olarak TMTF'nin aracılık önerisini kabul etmiştir. Bu konuda TMTF ikinci başkanı Yalnız

“Petrol Ofisi’nden de olumlu yanıt alınca, gençlik olarak milli petrol şirketinin zarar görmemesini ve orada çalışan işçilerin haklarını elde etmeleri için orta yol bulmaya çalışacağız” demiştir. Petrol Ofisi yöneticileri de arabuluculuk çalışmalara başlamıştır. Federasyon ikinci başkanı Faruk Yalnız, Ankara’ya Petrol Ofisi Umum Müdürlüğüne giderek grev öncesi çalışmaları incelemeye başlamıştır. Petrol-iş sendikası ile ofis yetkilileri bayram sonunda TMTF’nin arabuluculuğunda masaya oturacaklardır.

Cumhuriyet/ 19/01/1967

TMTF Kongresinin Duruşması

TMTF Kongresinde çıkan kanlı olayların duruşmasına dün Sakarya 1. Asliye Ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Birbiriyle çatışan her iki gruptan 8 kişinin birbirleri aleyhine açtıkları davada dün sadece 27 Mayıs Milli Devrim Derneği üyesi ve Zirai donatım fabrikasında memur olan Tarık Benli hazır bulunmuştur “ TMTF’deki olaylar yüzünden Malatya’ya tayin edildim. Bu gerici unsurların eseridir” demiştir. Duruşma ek iddia hazırlanması için9 Şubat tarihine bırakılmıştır.

Cumhuriyet/ 19/01/1967

TMTF Olayları Devam Ediyor

Türkiye Milli Talebe Federasyonundaki ihtilafla ilgili olaraylar zinciri devam etmektedir. Federasyon binasının yeddi adil heyetine teslimi şeklindeki mahkeme kararı üzerine 3 teknik birlik federasyon binasına el koymuşlardır. Binayı teslim almaya gelen 8. İcra memuru kararın uygulanmasını tehir etmek durumunda kalmıştır. Türkiye Milli Talebe Federasyonu hakkında bir süre önce ihtiyati tedbirin icrasının tehiri konusunda açılan davanın sonucu dün açıklanmış Federasyonun Cağaloğlu’ndaki binasının esas hakkındaki dava neticelenene kadar yeddi adil heyetine teslim edilmesinin kararlaştırıldığı anlaşılmıştır. Ancak Federasyona bağlı İstanbul Teknik Üniversitesi ile Teknik Okulu ve İstanbul Yüksek Teknik Okulu Talebe Birlikleri yöneticileri Federasyon tüzüğüne dayanarak yeni genel kurul toplantısına kadar Federasyon binasına el koymuşlardır. Saat 17’den sonra 3 otobüs dolusu polisin refakatinde Federasyon binasını teslim almaya gelen 8. İcra memuru Adil Zaloğlu TMTF 2. Başkanı yerine üç talebe Birliği başkanı ile karşılaşmıştır. Birlik başkanlarının davalı taraf olmadıkları ve Federasyon tüzüğü gereğince binaya el koyabilecekleri şeklindeki itirazları ile binayı teslim alacak 7 kişilik yeddi adil heyetinden ancak iki kişinin gelmiş olması karşısında ne yapacağını şaşırmıştır. 8. İcra memuru iki saat kadar süren tartışmalardan sonra binanın mühürlenmesine karar vermişse de itirazlar karşısında nöbetçi savcıya danışmaktan başka çıkar yol bulamamıştır. Birkaç telefon görüşmesinden sonra icra kararının uygulanması bugüne bırakılmıştır.

Akşam/ 19/01/1967

TMTF Kongresinin Duruşması

TMTF Kongresinde çıkan kanlı olayların duruşmasına dün Sakarya 1. Asliye Ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Birbiriyle çatışan her iki gruptan 8 kişinin birbirleri aleyhine açtıkları davada dün sadece 27 Mayıs Milli Devrim Derneği üyesi ve Zirai donatım fabrikasında memur olan Tarık Benli hazır bulunmuştur " TMTF'deki olaylar yüzünden Malatya'ya tayin edildim. Bu gerici unsurların eseridir" demiştir. Duruşma ek iddia hazırlanması için9 Şubat tarihine bırakılmıştır.

Cumhuriyet/ 20/01/1967

TMTF'de yeni olaylar : Gençler Polis ile çatıştı

TMTF binasının yeddi emin olarak Doç. Dr. Nevzat Yalçıntaş'a verilmek istenmesi dün yeni olayları meydana getirmiş, öğrenciler ve bazı gazeteciler polisler tarafından copla dövülmüş, olaylardan sonra TMTF binası mühürlenmiştir.

Federasyonun yeddi emine teslimi şeklindeki mahkeme kararı üzerine Federasyon binasına el koyan üç talebe birliğinin yaptıkları itiraz bir sonuç vermemiş 8. İcra memuru Adil Zaloğlu kararın uygulanması için beş otobüs dolusu polisle federasyon binasına gelmiştir.

Olaylar başlıyor

İcra memurunun polis refakatinde binaya girmesi öğrencileri sinirlendirmiştir. Öğrenciler icra memurundan polisin çıkarılmasını istemiş aksi halde anlaşamayacaklarını bildirmişlerdir. İcra memuru Zaloğlu ilk anda bu isteğe uymuş, ve emir vermek için dışarı çıkmışsa da sonradan kararını değiştirmiştir. Zaloğlu öğrencilerle anlaşamayacağını söyleyerek görevlilerin dışında herkesin dışarı çıkarılması yönünde emir vermiştir.

Polis copl kullanarak öğrencileri çıkarmaya başlamış bu arada Toplum polisi müdür muavini Zeki Tümay gazetecilerin de çıkarılmalarını emretmiştir. Gazetecilerin herkes çıkıncaya kadar burada kalmak bizim görevimizdir. İtirazları sonuç vermemişbunun üzerine birçok gazeteci hırpalanarak zorla çıkartılmaya çalışılmıştır. Bu arada federasyonun avukatlarından Kemal Kumkumoğlu ile Ankara'dan gelen federasyon başkanı Sencer Güneşsoy, polis tarafından coplanmışlardır. Daha sonra durumun vehametinden ürken icra memuru polise verdiği emirle gazetecilerin ve federasyon ilgililerinin içeriye alınmasını istemiştir.

Mühürleniyor

Federasyon binasını teslim alacak yeddi emin heyetinin başkanı Doç. Nevzat Yalçıntaş havanın gerginliği karşısında görevini başka bir gün alabileceğini söyleyerek olay yerinden uzaklaşmıştır. Neticede icra memuru Adil Zaloğlu binanın yeddi emin heyetine teslimine kadar mühürlenmesine karar vermiştir. Emir üzerine 3 birlik başkanı

ile federasyon Genel Başkanı dışında binada kalan diğer öğrenciler de copla dövülerek dışarı çıkartılmışlardır. Binayı teslim eden federasyon yönetcileri dışarı çıkarken yanlarına Atatürk'ün büstünü de almış " Binası mühürlenmiş bir öğrenci kuruluşunun içinde onu bırakamayız" demişlerdir.

Dışarıdaki olaylar

İcra memuru gelir gelmez federasyon binasının etrafını saran 5 otobüs dolusu polis gazeteciler ve avukatlar kimseyi içeri bırakmamıştır. Bu arada içeri girmek isteyen öğrencilerle polis arasında yer yer çatışmalar görülmüş, resim çekmek isteyen foto muhabirlerine engel olunmuştur.

Öğrencilerin tepkisi

Olaylar sırasında üzüntüye kapılan federasyon yöneticisi kendilerini üst kat pencerelerinden aşağı atmak istemiş bu sırada aşağıda toplanan gençler hep bir ağızdan İstiklal Marşını söylemeye başlamışlardır. Havanın elektriklenmesi karşısında şaşıran polisler gençlere yalvararak bundan vazgeçmeleri ricasında bulunmuşlardır. Bununla beraber TMTF yöneticileri ancak arkadaşlarının ısrarları üzerine intihardan vzgeçmişlerdir.

Polislerin yaka numaraları yoktu

Gençler dışarıya çıkarıldıktan sonra olaylar devam etmiştir. Polisin hareketi karşısında kendisini tutamayan öğrenciler yeniden binanın önüne gelerek Cağaloğlı Meydanında kıyasıya yumruklaşmışlardır. Bu sırada öğrencileri coplayan ve yerlerde sürükleyen polislerin çoğunda yaka numaraları olmadığı görülmüştür. Bunun sebebi sorulan amirler " elbiseleri yeni diktirdik ondandır" cevabını vermişlerdir.

3 öğrenci bugün adliyeye veriliyor

TMTF 'deki dünkü olaylar sırasında nezarete alınan öğrencilerden üçü hakkında "Polise mukavemet ve Adil kararın infazına mani olmaya teşebbüs" iddiasıyla işlem yapılmıştır. Deniz Gezmiş, Bülent Yardımcı ve Atila Özdemiroğlu bugün adliyeye verilmek üzere daha sonra serbest bırakılmışlardır.

Bildiri

Dünkü olaylar sonunda "İktisatlılar Fikir Kulübü" imzası ile yayınlanan bir bildiride hadiseler telin edilmekte ve"TMTF'yi Atatürkçülerin elinden alıyorlar. Bu kez yenildik ama gelecek sefer bilgi ve disiplince daha güçlenmiş olarak çıkacağız karşılarına. Atatürkçü kardeşim görev başına" denmektedir.

Cumhuriyet/ 21/01/1967

Gençler Dün De Polisle Çatıştı : Önceki Günkü Olaylarla Ilgili Duruşmada Hakim "Bu Çatışma Bu Sürtüşme Neden" Diye Sordu

Yeddi emine teslime kadar icra memurluğu tarafından mühürlenen TMTF binası önünde dün toplanan 150 kadar öğrenci polisle çatışmış bunlardan yedisi nezarete alınmıştır.

Saat 16:30 sıralarında polis tarafından kordon altında tutulan TMTF binası önüne gelen gençler Başbakan ve polis aleyhine düzenledikleri güftelerle "Gazi Osman Paşa, Kızılcıklar oldu mu , Ali Baba'nın Bir Çiftliği Var , Köroğlu" marş ve türkülerini söyleyerek polise yuh çekmişlerdir. Bu arada gençler omuzlarına aldıkları TMTF ikinci başkanı Faruk Yalnız'ın okuduğu Bursa Nutku'nu yüksek sesle tekrarlamış, daha sonra bazı öğrenciler binaya bayrak çekilmesini istemişlerdir. Toplum polisi müdürü vekili Zeki Tamay ın ihtarlarına rağmen topluluk dağılmayınca polis cop kullanarak gençleri Divanyolu'na kadar kovalamıştır. Gazetecilerle halktan bazı kimseler de cop yemiş, olay sırasında Ankara Caddesi trafiğe kapanmıştır. Dün akşamki gösteriler sonunda nezarete alınarak bugün Adliyeye verilecek öğrenciler şunlardır: Azmi Bostancı, Ömer Faruk Günal, Y. Ziya Özcan, Fikret Arıboyun, Süleyman Demirtaş, Akın Kurdu, Mehmet Teleri.

Meşru Başkan Güneşsoy 'dur

İstanbul Teknik Üniversitesi İstanbul Yüksek Teknik Okulu İTÜ Teknik okulu Ankara Üniversitesi ve Ege Üniversitesi talebe birlikleri başkanları imzasıyla dün yayınlanan ortak bildiride TMTF meşru Genel Başkanının Sencer Güneşsoy II. Başkanının Faruk Yalnız olduğu belirtilmiştir. Ayrıca talebe birliği başkanlarının ve Sencer Güneşsoy Faruk Yalnız ile mahalli yürütme kurulları başkanlarının iktisat ve Tıp Fakültesi talebe cemiyetleri başkanlarının imzalarıyla yayınlanan ikinci bir bildiride ise "Polis öğrenci temsilcilerini öğrencileri, gazetecileri, avukatları dövüyorsa bu ülkeyi sadece çıkarlarını düşünen bunları kaybetmekten endişelenen kişiler yönetmektedir" denilmektedir.

Diğer taraftan Türkiye İşçi Partisi İstanbul il yönetim kurulu dün bir bildiri yayınlayarak federasyon olaylarında polisi yetkisi dışına çıkmakla itham etmiştir.

Vali ve Emniyet Müdürünün sözleri

Vali Vefa Poyraz önceki gece TMTF binasının mühürlenmesi sırasında meydana gelen olaylara değinmiş ve "Polisin adli görevini yaparken herhangi bir mukavemete maruz kalmaması genel istektir. Mukavemet yapanlar suçlu olur" demiştir. Poyraz polisin gençliğe saygılı olduğunu aynı anlayışın gençlik tarafından da gösterilmesini istemiş ve şunları söylemiştir. " Polis kimse ile çatışmak istemez. Olayların doğuş şekli polise mal edilmek istenmektedir. Polis olaylar sırasında adli görevi yerine getirmiştir. Yardımı isteyen de adli makamlardır."

Özkın ne diyor

Federasyondaki olaylar sırasında polisin yersiz yere suçlandığını belirten emniyet müdürü Haydar Özkın "Polise cop kullanılması için emir verilmiş değildir. Ancak polis görevi sırasında kendisine vaki olacak her türlü hareketi önlemek için verilen teçhizatı kullanmak yetkisine sahiptir. Biz kanunun verdiği yetkileri kullanırız. İcra yetkilisi polisi üç defa binaya davet etmiş ve tekrar çıkmasını söylemiştir. Polis hiçbir zaman kendiliğinden hareket etmiş değildir" demiştir.

Duruşma

TMTF binasının icra memuru tarafından yeddi emine teslim işleminin yapıldığı sırada cereyan eden olayda "Polise mukavemet mahkeme kararının icrasına engel olmak" suçlarından sanık olarak yakalanan üç öğrenci dün mahkemece serbest bırakılmışlardır.

5. asliye ceza mahkemesinde yapılan duruşmada hakim öğrenciyle polis arasındaki çatışmanın gerçek nedenlerini sanık öğrencilerle tanık polislerden öğrenmek istemiş, "Herkes bu vatanın çocuklarıdır. Bu çatışma bu sürtüşme neden? Bunun nedenini izah etmek lazımdır buna ne cevap veriyordunuz? Diye sormuştur.

Sanık Deniz Gezmiş, Bülent Yardımcı ile Atilla Özdemiroğlu önceki gece cereyan eden çatışmanın gerçek nedeninin "TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy'un polis tarafından coplanması olduğunu ileri sürerek suçu kabul etmemişlerdir. Duruşma olaylar sırasında TMTF'de bulunan 8. İcra memuru ile bazı görevli öğrenci ve polisin dinlenilmesi için başka güne bırakılmıştır.

Cumhuriyet/ 22/01/1967

TMTF'li Gençler Kızılay'da Yürüyüş Yaptılar.

Türkiye Milli Talebe Federasyonu üyesi gençler dün Kızılay'da polisin İstanbul'da talebe federasyonu üyelerini dövmesini ve tartaklamasını protesto maksadıyla bir yürüyüş düzenlemişlerdir. Vilayetten izin almaksızın yapılan bu yürüyüşü Ankara toplum zabıtası Müdürü birkaç defa ihtar etmek suretiyle dağıtmaya çalışmışsa da muvaffak olamamış 14 kişi nezaret altına alınmıştır.

Göğüslerinde TMTF yazılı beyaz kartlar taşıyan gençler Kızılay'da birkaç defa kaldırım üzerinde ıslıkla "Plevne marşı"nı çalarak gidip gelmiş Zafer Anıtı önünde toplanarak önce İstiklal Marşını söylemiş daha sonra da Atatürk'ün Bursa nutkunu bir ağızdan tekrarlamışlardır. Gençler bundan sonra Atatürk ve diğer şehitler için saygı duruşunda bulunmuş Plevne Marşını olur mu böyle olur mu kardeş kardeşi vurur mu KahrolasıSükan bu memleket sana kalır mı şeklinde değiştirmek suretiyle yüksek sesle söyleyerek TMTF'nin İzmir caddesindeki binasının önüne gitmişlerdir. Gençler bu yürüyüş sırasında Sükan istifa diye bağırmışlardır. TMTF binası önünde toplanan gençlere hitaben Milli Gençlik Teşkilatı genel sekreteri Hüseyin Günday kısa bir konuşma yapmış mahkeme kararlarına hürmetkar olduklarını neticenin lehlerine tecelli edeceğine inandıklarını bildirmişve Salı günü saat 11 de bir miting yapacaklarını ona hazırlanmalarını tavsiye etmiştir. Bu konuşmadan sonra gençler sessizce dağılmıştır.

14 Kişi Nezarette

14 genç izinsiz olarak gösteri yürüyüşü düzenlemek ve buna iştirak ile polise mukavemet iddiasıyla adliyeye verilmek üzere nezaret altına alınmıştır. Gençlerin izinsiz yürüyüşünü toplum zabıtasından başka yüzlerce sivil polis kontrol altında bulundurmuştur. Bu arada 20 kadar sivil giydirilmiş polis memurları da yürüyüşe katılan gençlerin fotoğraf makinalarıyla resimlerini çekmişlerdir.

Polisçe Nezarete Alınan 7 Öğrenci De Serbest Bırakıldı

TMTF binası önünde önceki gece geçen olaylar sırasında nezarete alınan 7 öğrenci dün 5. Asliye ceza mahkemesince serbest bırakılmışlardır. Toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa aykırı hareketten sanık olarak mahkemeye verilen Azmi Bostancı, Ömer Faruk Günal, Y. Ziya Özcan, Fikret Arıboyun, Süleyman Demirtaş, Akın Kurdu ve M. Nazım Teleri olaylar sırasında tesadüfen TMTF önünde bulunduklarını ve polisin önüne geleni ele geçirdiğini ileri sürerek "Polis bizi yakaladıktan sonra vay komünistler diyerek kıyasıya dövdü, insaf merhamet yoktu" demişlerdir.

Tanık olarak dinlenen toplum polisinden 8 memur sanıkları kesinlikle teşhis edememiş, genellikle bunlar da vardı demişlerdir. Ancak yargıç Necdet Hakler tanık polislerin kesin konuşamaması, ısrarlı sorulara rağmen de ancak bir iki sanığı gördüklerini belirtmesi üzerine " Gösteriler sırasında sizler bayrak taşıyanı, resim taşıyanı teşhis edemiyorsunuz da bunları nasıl teşhis edebiliyorsunuz" diye sormuştur. Sanık avukatları ise dinlenen polislerin güdümlü tanık olduklarını iddia ederek toplum psikolojisinden anlamadıklarını söylemişlerdir. Üç saat aralıksız devam eden bu duruşma olaylar sırasında çekilen resimlerin celbi ve gelmeyen tanıkların dinlenilmesi için başka güne bırakılmıştır.

TMTF Olayında CHP Iktidarı Suçlu Görüyor

CHP Genel Merkez Yönetim Kurulu dün Genel Sekreter Bülent Ecevit'in başkanlığında toplanmış Türkiye Milli Talebe Federasyonu içinde cereyan eden olayları görüştükten sonra "İktidarı suçlayan" bir bildiri yayınlamıştır

CHP Merkez Yönetim Kurulu bu durumun baş sorumlusu olan iktidar partizanlarını uyarmayı ödev bilir" denilen bildiri özetle şöyledir. " Türkiye Milli Talebe Federasyonu ile ilgili olarak önce Sakarya'da şimdi de İstanbul'da ortaya çıkan üzücü olaylar,ın baş nedeni Adalet Partisi iktidarının gençlik ve öğrenci kuruluşlarına hakim olmak üzere bir süredir girişmiş olduğu yakışıksız tertiplerdir.

Atatürk'ün cumhuriyet ve devrimleri emanet ettiği gençliğe güven veremeyen iktidarın bu tertipleri gençlik arasında huzursuzluğu arttırmaktan başka sonuç doğurmamaktadır. İktidarın kendi sebep olduğu ve gençlik meselelerinin mahkemelere intikaline yol açan bu huzursuzluğu sert polis tedbirleriyle gidermeye çalışması ciddi bir durum yaratma eğilimindedir.

CHP Merkez yönetim kurulu bu durumun baş sorumlusu olan iktidar partizanlarını uyarmayı ödev bilir.”

Mühürlü Federasyon Binasına Girmek Ve Bayrak Asmaktan Sanık Olarak TMTF’li Beş Yönetici Dün Tevkif Edildi

Mühürlenen TMTF ‘nin Cağaloğlundaki binasına öğrenciler dün arka kapıdan girerek yarıya kadar bayrak çekmiş bu yüzden 32 öğrenci hakkında Mühürlü binaya girmek suçundan kovuşturma açılmış beşi tevkif edilmiştir. Bunlar TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy, İTÜ Talebe Birliği Başkanı Baykan Kalaba, Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Naci Özdemir, İzmir mahalli yürütme kurulu başkanı Hüsnü Temiz ve öğrenci Kazım Musa’dır.

Tahkikatı bizzat Alemdar Karakoluna giderek yürüten Savcı Süreyya Bilgin, dosyayı 4. Sulh ceza mahkemesine sevk etmiştir. 32 öğrenci Mahkemece mühürlenen binanın mührünü sökmekte elebaşılık yapmak ve beyanname dağıtmaktan sanık olarak yargılanmış bunlardan beşi tevkif edilmiştir. Diğer 27 öğrenci de geceyi nezaret altında geçirmiştir. Dünkü olaylarda polisle öğrenci çatışmamış ve öğrenciler polis nezaretinde zor kullanılmadan ifade vermek üzere Alemdar Karakoluna götürülmüşlerdir.

Cumhuriyet/ 22/01/1967

TMTF’li Gençler Kızılay’da Yürüyüş Yaptılar.

TMTF Olayında CHP Iktidarı Suçlu Görüyor

CHP Genel Merkez Yönetim Kurulu dün Genel Sekreter Bülent Ecevit’in başkanlığında toplanmış Türkiye Milli Talebe Federasyonu içinde cereyan eden olayları görüştükten sonra “İktidarı suçlayan” bir bildiri yayınlamıştır

CHP Merkez Yönetim Kurulu bu durumun baş sorumlusu olan iktidar partizanlarını uyarmayı ödev bilir” denilen bildiri özetle şöyledir. “ Türkiye Milli Talebe Federasyonu ile ilgili olarak önce Sakarya’da şimdi de İstanbul’da ortaya çıkan üzücü olaylar,ın baş nedeni Adalet Partisi iktidarının gençlik ve öğrenci kuruluşlarına hakim olmak üzere bir süredir girişmiş olduğu yakışıksız tertiplerdir.

Atatürk’ün cumhuriyet ve devrimleri emanet ettiği gençliğe güven veremeyen iktidarın bu tertipleri gençlik arasında huzursuzluğu arttırmaktan başka sonuç doğurmamaktadır. İktidarın kendi sebep olduğu ve gençlik meselelerinin mahkemelere intikaline yol açan bu huzursuzluğu sert polis tedbirleriyle gidermeye çalışması ciddi bir durum yaratma eğilimindedir.

CHP Merkez yönetim kurulu bu durumun baş sorumlusu olan iktidar partizanlarını uyarmayı ödev bilir.”

Cumhuriyet/ 23/01/1967

Bütçe Tasarısının Müzakeresi Komisyonda Tamamlandı

Saat 15 de bazı derneklere hazine yardımının oranlarını tespit eden komisyon raporu okunmuştur. Zaman zaman tartışmalı geçen oturumda özellikle parlamenterler kendi seçim bölgelerindeki bazı derneklere hazine yardımı yapılmasını sağlayacak önergeler verilmiştir. TMTF ile MTTB'ye 250 şer bin lira yardım yapılması kararlaştırılmışken komisyonda bu miktar 150 şer bin liraya indirilmiştir.

Cumhuriyet/ 23/01/1967

TMTF binasının arka kapısından içeri girerek icra memurunun koyduğu mührü sökmek suçundan sanık olarak dün 7. Asliye ceza mahkemesinde verilen 4'ü başka suçtan tutuklu 31 öğrencinin ilk sorguları tam 4 saat 45 dakika aralıksız devam etmiştir. Başta TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy olmak üzere mahkemeye verilen tüm sanıklar arka kapı açık olduğu için TMTF binasına girdiklerini ileri sürerek isnat edilen suçu kabul etmemişlerdir. Bu arada tanık olarak dinlenen Çevik Kuvvet Müdürü Emniyet 1. Şube Müdürü ve Toplum Polisi Amiri de kapının kim tarafından nasıl açıldığını kesinlikle belirtmemişler ancak öğrenciler gibi kendilerinin de açık kapıdan TMTF binasına girdiklerini öğrencileri karakola davet ettiklerini söylemişlerdir. Duruşma sırasında sanık ve tanıkların ifadeleri dışında en enteresan olay Hakim Avni Erkut'un öğrencilere hitaben yaptığı konuşması olmuştur. Hakim : "Bayrak asmakla ne olacak Bu bayrak asmanın mahiyeti nedir? Aynı devreyi biz de sizler gibi geçirdik. Biz daha çok milli meselelerde böyle şeylere iştirak etmiştik. İnsan sizleri böyle görmek ister. Peki anlatın bakalım nedir bu TMTF? Öğrenelim bu işin esasını demiş ve kendisine sanık avukatlarından Kemal Kumkumoğlu TMTF'nin kuruluşu hakkında geniş bilgi vermiştir. Bu arada avukat halen Türkiye'de 80 bin yükseköğrenim gencini temsil eden TMTF'nin Adapazarı'ndaki kongresinde Sanık Güneşsoy'un başkan seçilmesinden 5 gün sonra da Ekrem Özer adlı bir öğrencinin genel başkan seçildiğini anlatarak ihtilafın buradan çıktığını belirtmiş ve "Böylece gerçek başkan görevini yaparken Ekrem 17. Asliye Hukuk Mahkemesine giderek esas başkan benim hakkımı karşı taraf gasp etti diyor ve ihtiyati tedbir kararı alıyor. Biz duruşmasız verilen bu karara hemen itiraz ediyoruz ve hakim bu itiraz zerine herhangi bir karar vermeden gazetelerde çıkan yayınları sebep göstererek davaya bakmaktan istinkaf ediyor. Tedbir dosyası 19. Asliye hukuk mahkemesine gidiyor bu arada da mahkeme yeddi emine TMTF binasını esas hakkında açılan dava sonuçlanıncaya kadar teslim ediyor" demiştir."Avukatın bu geniş açıklaması karşısında TMTF'de cereyan eden olaylar hakkında bilgi edinen hakim daha sonra niçinolayın derinliğine inmek istediğini anlatarak " Benim karşımdakiler bu memleketin gençleri, gençlerimiz olduğu için işin üzerinde duruyorum. Yoksa mühür fekki Türkiye'de binlerce defa cereyan etmektedir. Basit olaylardandır. Bu olayda sadece suçlu aranır demiştir. Sanık ve tanıkların ifadelerinin bitimini müteakip savcı duruşmaya tutuklu olarak getirilen TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoyi Baykan Kalaba, Naci Özdemir ve Hüsnü Temiz'in teşvikçi olduklarını ileri sürerek tevkif

edilmelerini istemiştir. Ancak mahkeme bu olayla ilgili olarak tüm sanıkların serbest bırakılmalarına karar vererek duruşmayı başka güne bırakmıştır.

Cumhuriyet/ 23/01/1967

6 Öğrenci Kuruluşu Yöneticisi Hakkında Yakalama Emri Çıkartıldı

TMTF'deki olaylar karşısında hükümet ve polisin tutumunu yermek amacıyla yayınlanan bildiride imzaları bulunanların tevkifine devam edilmektedir. , ANÜTB

Önceki gece mühürlü bulunan TMTF binasına arka kapıdan girdikten sonra bizzat polise teslim olan 33 öğrenciden TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy İTÜ TB Başkanı Baykan Kalaba Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Naci Özdemir İzmir TMTF Kurulu Başkanı Hüsnü Temiz ve TMTF üyesi Kazım Musa'nın bildiriden ötürü tevkif edilmelerni müteakip dün de polis tarafından yakalanan Tıp Fakültesi öğrenci cemiyeti başkanı Demir Budak tevkif edilmiştir. Halen bildiride imzası bulunan TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız İktisat Fakültesi Talebe Cemiyeti Başkanı Şuayip Dilmen İstanbul Yüksek Teknik Okuluj Talebe Birliği Başkanı Tuna Öztanır, Ankara YOTB Başkanı Naim Durmaz Ege ÜTB 2. Başkanı Erol Sönmez ve İzmir iktisadi ve ticari ilimler akademisi talebe cemiyeti başkanı Zeki Demirtaş hakkında da polisçe yakalama emri çıkarılmıştır. Böylece polis bu 6 öğrenciyi yakaladığı takdirde bildiriden ötürü tevkif edilen öğrenci sayısı 12'ye yükselmiş olacaktır.

Cumhuriyet/ 24/01/1967

Öğrenci Olaylarının Tartışıldığı Mecliste Sükan: Polis Görevini Yapmaya Devam Edecek Dedi

Dün millet meclisinde TMTF olayları, Karadeniz Üniversitesi öğrencilerinin meseleleri üzerinde gündem dışı konuşmalar yapılırken ve öğretmenlere uygulanan işlemler dolayısıyla Milli Eğitim Bakanı hakkında istenen gensoru ile ilgili görüşmeler cereyan ederken zaman zaman sert tartışmalar olmuş, tartışmalara yer yer içişleri Bakanı Sükan ile Milli Eğitim Bakanı Dengiz katılmışlardır.

TMTF Binasındaki Mührün Kaldırılması Isteğini Hakim Reddetti : 4 Günde 71 Öğrenci Mahkemeye Verildi

4 gün içerisinde 71 öğrencinin mahkemeye verilmesine yol açan TMTF ile ilgili olaylar sırasında yayınlanan bir bildiri yüzünden yakalama emri çıkartılan 6 kişi dün de geç saatlere kadar bulunamamıştır. Bu arada federasyon avukatları tarafından TMTF binasına vurulan mührün kaldırılması için yapılan itiraz reddedilmiştir. Mahkeme yeddi eminin Federasyonda bulunmadığı için icra memurunun kapıyı mühürlemek zorunda kaldığını belirtmiştir. Bu arada avukatlar bugün bir üst mahkemeye başvurarak tutuklanan 6 öğrencinin tahliyesini isteyeceklerdir.

İstanbul Üniversitesi, Teknik Üniversite ve Teknik okul ile Yıldız teknik okulunun müştereken düzenledikleri basın toplantısında ve Gençlik Teşkilatı Genel Başkanı Alp

Kuran da seminer açılışı konuşmasında Federasyonla ilgili olayların sona ermesi için haklı ve haksızın bir an önce tespit edilmesini istemişlerdir. Toplantıda İÜTB Başkanı Ufuk Şehri " Kökü dışarıda olan birtakım aşırı uçlar gençliği bölmek ve aşırı uçlara çekebilmek için her olayı istismar etmeye çalışmaktadırlar. Öğrencinin sokağa dökülmesini önlemek için gerekirse federasyona bağlı bütün birlik ve cemiyet başkanlarını toplamak ve bir brifingle haklıyı kendi aramızda seçmek yoluna gideceğiz." Demiş üniversite öğrencilerinin adi bir suçlu gibi tevkif edilmelerinden üzüntü duyduklarını açıklamıştır. Diğer taraftan Türkiye Milli Gençlik Teşkilatının düzenlediği Gençlik ve Kalkınma savaşına çağrı konulu seminerin açılış konuşmasında Federasyon olayları ile ilgili bir konuşma yapan Alp Kuran şunları söylemiştir. " Bütün bu çatışmaları önlemek ve toplumu huzura kavuşturmak mümkündür. Bu görev en başta vicdanlı Türk hakimine düşmektedir. Süratle haklı ve haksızın kim olduğuna karar verdiği takdirde hadiseler sona erecektir." Diğer az gelişmiş ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de yabancı menfaat ve emellerin Türk halkını kendi çıkarlarını görmesini engellemek amacıyla kısır tartışmalar içine soktuğunu belirten Kuran "İşte milli menfaatleri savunan TMTF'deki olayların gerçek nedeni budur. Sadece kanuni haklarını ve Türkiye'nin menfaatlerini savunmak savaşı içinde olan gençlik, kanuna ve mahkeme kararlarına karşı geliyor şeklinde gösterilmeye çalışılmaktadır. TMTF'nin mühürlenmesinde mahkeme kararlarını aşan kanunsuz ve keyfi bir tatbikat vardır. Öğrencilerin itirazı bu keyfi ve kanunsuz tatbikata karşıdır. Ayrıca gençleri tahrik eden ve kanunlara karşı çıkmaya teşvik eden hareketlerde ise içişleri bakanlığına bağlı bir kısım sivil polislerin mevcudiyeti tespit edilmiştir." Demiştir.

6 öğrenci tevkif edildi

TMTF binasının arka kapısından içeri girerek icra memuru tarafından konan mührü sökmek suçundan sanık olarak dün 7. Asliye Ceza Mahkemesine verilen dördü başka suçtatn tutuklu 31 öğrencinin ilk sorguları tam 4 saat 45 dakika aralıksız devam etmiştir. Başta TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy olmak üzere mahkemeye verilen tüm sanıklar arka kapı açık olduğu için TMTF binasına girdiklerini ileri sürerek isnat edilen suçu kabul etmemişlerdir. Bu arada tanık olarak dinlenen çevik kuvvet Müdürü Emniyet 1. Şube müdürü de "Benim karşımdakiler bu memleketin gençleri, gençlerimiz olduğu için bu işin üzerinde duruyorum. Yoksa mühür fekki Türkiye'de binlerce defa cereyan etmektedir. Basit olaylardansır. Bu olayda sadece suçlu aranır" demiştir. Sanık ve tanıkların ifadelerinin bitimini müteakip savcı duruşmaya tutuklu olarak getirilerm TMTF Genel Başkanı Güneşsoy ile Baykan Kalaba, Naci Özdemir ve Hüsnü Temiz'in "teşvikçi olduklarını ileri sürerek tevkif edilmelerini istemiştir. Ancak mahkeme bu olayla ilgili olarak tüm sanıkların serbest bırakılmalarına karar vererek duruşmayı başka güne bırakmıştır.

Dağıtılan bildiriler

Şehrin muhtelif yerlerinde dün akşam bazı kişiler tarafından bildiriler dağıtılmıştır. Saat 18 de üniversiteliler imzasını taşıyan bildiride özetle şöyle denilmektedir. " Burası Vietnam olmayacaktır. Ne Dolar ne Ruble'nin yanındayız. Sükan'ın coplu polisleri

sizin evlatlarınızı dövmektedir.” Bildiride ayrıca hükümetin durumu şiddetle yerilmektedir.

Ankara’da 14 öğrenci adliyeye verildi

TMTF’li gençlerden 14’ü önceki gün Kızılay’da yaptıkları yürüyüşten ötürü dün adliyeye sevk edilmişlerdir. Duruşmalarına başlanan TMTF’ciler toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet ettikleri iddiasıyla yargılanmaktadırlar. Duruşma geç vakte kadar sürmüş ve bazı şahitlerin dinlenmesi için başka güne bırakılmıştır. Öğrenciler gayrımevkuf olarak yargılanacaklardır.

Cumhuriyet/ 25/01/1967

İstanbul’da iki genç daha tevkif edildi, polisin aradığı bir öğrenci Taksim Meydanında basın toplantısı yaptı TMGT öğrenci liderleri toplantıya davet ediyor Yeddi Emin dün TMTF binasını teslim aldı

TMTF’na yapılan hareketleri protesto etmek amacıyla dün Ankara’da bir miting düzenleyen öğrenciler içişleri bakanının istifasını istemişlerdir. İstanbul’da ise TMTF binası dün yeddi emine teslim edilmiş, aranmakta olan 6 öğrenciden ikisi daha tevkif edilmiştir. Hakkında tevkif müzekkeresi bulunan TMTF ikinci Başkanı Faruk Yalnız öğle üzeri Taksim Atatürk Anıtı önünde konuşmuş, bir öğrencinin peşine beş polisin takıldığını iddia etmiştir. Bu arada TMGT Başkanı Alp Kuran da bir bildiriyle gençlik liderlerini toplantıya çağırmıştır.

Ankara’daki miting

TMTF’nin yeddi emine teslim edilmesi ve bazı baskı hareketlerini protesto eden Ankara Üniversitesi’ne bağlı Fakülteler, ODTÜ, Gazi Eğitim Enstitüsü ve Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrenci kuruluşlarının ortaklaşa düzenledikleri protesto mitingi dün Cemal Gürsel Meydanında yapılmış, hadisesiz sona ermiştir.

Cemal Gürsel Meydanına ellerinde bayraklar dövizler olduğu halde ankaranın çeşitli yönlerinden gelen öğrenciler meydana yürüyüşleri sırasında Faruk Sükan istifa diye bağırmışlar bu arada Silifke türküsünü de değiştirerek söylemişlerdir.

Toplum zabıtasının çevrede sıkı emniyet tedbirleri aldığı Gürsel Meydanında toplanan öğrenciler burada da Sükan’ı istifaya davet eden protestolarına devam etmişlerdir. Bu arada öğrenclerin ellerinde Zehir Hfiye Sükan, Aydın Direnmesini bilir, Kasaba Doktora Sükan olur mu Bakan, müdahale ediyoruz çünkü haklıyız, Tek gerçek temsilcimiz TMTF gibi dövizler görülmüştür.

Mitingin başlamasından sonra çeşitli konuşucular TMTF’yi bölmeye çalışan davranışları şiddetle yermişler ve TMTF’ye onun genel başkanı Sencer Güneşsoy’a bağlılıklarını bildirmişlerdir. Konuşmalar arasında gençliğin Türkiye’nin ekonomik bağımsızlığı için giriştiği savaşa devam edeceği de belirtilmiş, siyasi iktidarın gençliği

alet etme çabalarının sonuç vermeyeceği gençliğin bu gibi davranışlar karşısında dimdik ayakta olduğu hatırlatılmıştır.

Sencer Güneşsoy'un mitinge gönderdiği mesajın okunması sevgi göstrileri ile karşılanmış ve kendisine bağlılık ifadesinde bulunulmuştur. Mitingin sonunda gençler bir ağızdan Atatürk'ün Bursa nutkunu okuyarak bu nutka inançlarını bildirmişlerdir. Miting saat 13 te hiçbir olay meydana verilmeden dağılmıştır.

Yüksek Tahsil Gençliğinin beş kuruluşu dün bir bildiri yayınlayarak son günlerde cereyan eden olaylar hakkında görüşlerini açıklamışlar Gençliğin MTTB ve TMTF adı altında iki kampa ayrılmış olmasının milli birliğimize indirilmiş ciddi bir darbe olduğunu ifade etmişlerdir.

Polisin aradığı ikinci başkan

Polis tarafından aranmakta olan TMTF ikinci başkanı Faruk Yalnız dün 12:30 da Taksim Atatürk anıtının önünde bir konuşma yaparak memleket sorunlarıyla uğraşmaları gerektiği bir anda polisle karşı karşıya getirilmekten yakınmış ve hiçbir zaman polisle çatışmak istemediklerini söylemiştir.

Bir bildiri şeklinde basına dağıtılan konuşmada yurttaki asayişsizliğin had bir safhaya vardığı eşkıya peşine bir jandarma göndermekte zorluk çekilirken bir öğrencinin arkasına beş polis memuru verildiği ileri sürülmüştür. Bildiri şöyle devam etmektedir. " Biz kanunlara saygısını her zaman ortaya koymuş gençlik kitlesi olaraki uğraştırılmak zorunda bıraıldığımız bu sorunların dışında çaba göstermek azmindeyiz. Öğrenci yurtları, burslar, harçlar ve sosyal sorunlar bir yanda dururken polisle çatışmak istemiyoruz. Ülkenin petrol sorunu içerisinde büyük bir çıban çıkmış ve biz buna merhem olmaya başlamışken polisle çatışmak istemiyoruz. Kültür sömürüsüne karşı savaşa girerek kültür emperyalizmini yok etmek amacındayken polisle çatışmak istemiyoruz. Ülke bir takım yan etkenlerle Ermeni mitingi, kürtçülük meselesinin yeniden alevlendirilmesi anarşiye yöneltilmek istenirken polisle çatışmak istemiyoruz.

Cumhuriyet/ 26/01/1967

Öğrenci Birlikleri Temsilciler Meclisi Kurulacak

İstanbul Ankara İzmir üniversiteleri talebe birlikleri ve akülte cemiyet temsilcileri TMGT Genel Başkanı Alp Kuran başkanlığında toplanarak Türk yükseköğrenim gençliği arasında çıkan olaylarla ilgili konuları görüşmüşler ve maksatlı kişilerin Türk gençliğini tahrik ederek sorumsuz hareketlere yöneltmesini önlemek amacıyla bir temsilciler meclisi kurulması kararlaştırılmıştır.

Toplantıdan sonra yayınlanan bildiride Türk yükseköğrenim gençliğinden temsilciler meclisi dışında yetkisiz kişilerden gelecek teklif ve tehariklere uymamaları rica edilmektedir.

Bğltende TMTF'nin bünyesinde cereyan eden olayların kaynağında yabancı menfaatlerin rol oynadığı ve onlara bilerek veya bilmeyerek alet olanların var olduğu belirtilerek bunlar TMTF'yi yıllardır yok etmek çabası içindedirler. TMTF'yi ne pahasına olursa olsun ele geçirmek ve yok etmek tertiplerinin başında maalesef bakanlar da vardır. Denilmekte ve kanunsuz emirler veren yöneticilerin tespit edilerek cezalandırılmaları istenmektedir.

Cumhuriyet/ 30/01/1967

Aranan Üç Öğrenci Teslim Olacak

Polis tarafından aranmakta olan İktisat Fakültesi Talebe Cemiyeti Başkanı Şuayip Dilmen dün düzenlediği basın toplantısında olaylar sırasında ve beyannamenin yayınlanmış olduğu günlerde Ankarada olduğunu söylemiştir. Dilmen bu arada Tural'a orduya gönderdiği genelgede gençlik hareketlerinde komünistlerin parmağı olduğunu ileri sürmesini protesto eden bir telgraf yollamıştır.

Öte yandan Türk yükseköğrenim gençliğinin Türkiye'nin her tarafındaki kanuni ve yetkili temsilcileri 19. Asliye hukuk mahkemesine başvurarak TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy'u 2. Başkan olarak da Faruk Yalnız'ı seçtiklerini ve yalnız onları tanıdıklarını söylemiştir. TYÖG Temsilciler Meclisi Başkanı Alp Kuran tarafından verilen dilekçede "Haklıyla haksızın süratle tayin edildiği bir toplumda huzursuzlukların bölkünmelerin düşman kamplara ayrılmanın da sona ereceği muhakkaktır" denilmektedir. Temsilciler meclisi yöneticilerinin ifade etiklerine göre Şuayip dilmen ve hakkında gıyabi tevkif kararı bulunan diğer iki öğrencinin teslim olmaları kendileri tarafından ve bugünden itibaren sağlanacaktır. Bildiriye imza koyan 12 öğrenciden 9'u halen mevkuf durumdadır.

Cumhuriyet / 31/01/1967

Bir TMTF'ci Daha Tevkif Edildi

TMTF olaylarıyla ilgili olarak yayınlanan bildiride imzaları bulunan öğrenci kuruluşları başkanlarından İktisat Fakültesi Talebe Cemiyeti Başkanı Şuayip Dilmen de dün tevkif edilmiştir. Daha önce hakkında gıyabi tevkif kararı bulunan Dilmen de diğer arkadaşları gibi savcılığa giderek teslim oluyorum demiş ve 4. Sulh ceza mahkemesinde tevkifin sebeb kendisine anlatıldıktan sonra Sultanahmet cezaevine gönderilmiştir.

Cumhuriyet/ 03/02/1967

Tevkif Kararı Bulunan Bir TMTF Yöneticisi Kaçırıldı

TMTF olayları sırasında bildiri yayınlamak suçundan hakkında gıyabi tevkif kararı verilen İstanbul Yüksek Teknik Okulu Talebe Birliği Başkanı Tuna Öztamur, dün okul salonunda yapılan birlik kongresini açmış, ertelemiş, polis tarafından yakalanmak istenince de bazı arkadaşları tarafından kaçırılmıştır. Kongrede hakkında tevkif kararı olduğu için bir yıllık faaliyetinin hesabını veremeyeceğini belirten Öztamur toplantının

hesap verebileceği bir tarihe ertelenmesini rica etmiştir. Cemiyet başkanlarının ekseriyetinin kongrenin tehirini kabul ve bu konudaki tartışmaların devam ettiği bir sırada bir sivil polis Öztamur'un yanına gelerek teslim olmasını istemiştir. Tam bu sırada kongre divanının hemen arkasında delegeler arasında kavga çıkmış ortalık karışmıştır. Öztamur'un arkadaşları da bundan faydalanarak kendisini olay yerinden uzaklaştırmıştır.

Cumhuriyet/ 04/02/1967

Sükan'a Göre Türkiye'de Sosyalistler Iki Kampa Ayrıldılar Hükümet Bunlarla Ilgili Tedbirleri Almaktadır.

İçişleri Bakanlığı Bütçesinin Senatodaki dünkü müzakeresi sırasında tenkidleri cevaplandıran Bakan Sükan " Türkiye'de sosyalistler Moskova ve Mao taraftarı olmak üzere iki ayrı kampa ayrılmışlardır. Hükümet bunlarla ilgili tedbirleri almaktadır." Demiştir. TMTF olayları hakkında da şöyle konuşmuştur: "Yapılan hareketler anayasayı yıkmaya matuftur. Bu olaylarda polis devletin otoritesini kullanarak gerekli tedbirleri almıştır. Ben içişleri bakanı olarak kanun dışı tek bir emir vermedim idarenin tarafsız olmasını göz önünde bulundurdum. Öğrencilerin talebe teşekküllerine girmelerini düzenleyen bir tasarı hazırlanmaktadır. Bunda yer alan hükümlere göre iki yıl üst üste sınıfta kalan öğrenci teşekküllerde görev alamayacaktır. Tasarıyı önümüzdeki günlerde Meclise sevk edeceğiz.

Cumhuriyet/ 08/02/1967

Aranan Son Iki TMTF'li Öğrenci de Hapse Girdi

15 günden beri polisçe aranan TMTF'ye bağlı son iki öğrenci kuruluş başkanı da dün hapsedilmiş böylece Sultanahmet cezaevinde tutuklanan öğrencilerin sayısı 14'e yükselmiştir. Bu arada rektör dün cezaevinde bulunan öğrencileri ziyaret etmiştir. Haklarında daha önce gıyabi tevkif kararı verilmiş bulunan İstanbul Yüksek Teknik Okulu Talebe Birliği Başkanı Tuna Öztamur ve Ankara Yüksekokullar Talebe Birliği Başkanı Naim Durmaz'ın sorgu yargıçlığında ifadeleri alınmıştır. Türk ceza kanununun 59. Maddesinde aykırı davranıştan dolayı savcılıkça haklarında dava açılan öğrenci kuruluş başkanlarından Öztamur ile Durmaz sorgu yargıçlığınca haklarında verilen tevkif kararı bir üst mahkemece tasdik edilince dün saat 16 da cezaevine gönderilmişlerdir. Sultanahmet cezaevinde tutuklu bulunan öğrencileri bazı CHP'li milletvekillerinin yanı sıra dün de İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörü Bedri Karafakioğlu ile Teknik okul Müdürü Lami Esen ziyaret ederek geçmiş olsun demişlerdir.

Cumhuriyet/ 09/02/1967

TMTF Mahkeme Kararı Olmadan Mühürlenmiş

TMTF binasındaki mührün sökülmesi ile ilgili olayda sanık bulunan 31 yükseköğrenim gencinin yargılanmasına dün de devam edilmiştir. 7. Asliye ceza mahkemesinde tanık

olarak dinlenen icra memuru TMTF binasının mühürlenmesi hakkında mahkeme kararı olmadığını söylemiş ve bunun üzerine son söz alan sanık avukatları da Kanunsuz olarak vurulan bir mührün sökülmesi suç teşkil etmez demişlerdir. Hükümet ve polisin tutumunu yermek amacıyla yayınladıkları bildiriden ötürü tutuklanan TMTF genel başkanı sencer Güneşsoy ile üç arkadaşının dışında diğer 27 sanık serbest olarak duruşmaya gelmiştir. Sanıklarla salon doldurulduğu için dinleyiciler duruşmayı ancak kapı dışından izleyebilmişlerdir. 8. İcra memuru Adil Zaloğlu tanık olarak verdiği ifadede 19. Asliye hukuk mahkemesinin aldığı karar üzerine TMTF binasının yeddi adil e teslimi için gittiğini ancak teslim alacak yetkilileri bulamadığından tedbir mahiyetinde binayı mühürlediğini anlatmıştır. Öte yandan TMTF olaylarından sonra yayınlanan bildiride imzaları bulunan ve 12 günden beri Sultanahmet cezaevinde yatan 12 öğrenci dün 2. Sorgu yargıçlığına elleri kelepçeli olarak getirilmiştir. Öğrenciler 3 saat süreyle sorgu yargıçlığına ifade verdikten sonra gene jandarma muhafazası altında cezaevine sevk edilmiştir.

Cumhuriyet/ 10/02/1967

6 Öğrencinin Duruşmasına Dün Başlandı

TMTF binasının ilk tahliyesi sırasında polise mukavemet suçu ile yargılanan altı öğrencinin duruşmalarına dün başlanmış ve tanık olarak dinlenen il genel meclisi üyesi gazeteci Ayhan Yetkiner yargıcın " Polis görevini aşıyor muydu sorusuna " Bir öğrenciyi iki polisin tutup diğerinin coplaması görevini aşmaksa aşıyordu cevabını vermiştir. Bu arada toplum polisinin kendisini de tartakladığını belirten ve resimler gösteren Yetkiner "polisin davranışından memleket namına acı duyuyorum" demiştir.

Öte yandan olaylar sırasında yaka numaralarının olmadması ile dikkat çeken ve öğrencileri copla döven polislerin tanık olarak dinlenmesine işaret eden müdafaa avukatı Muvaffak Şeref de " Toplum polisi askerliğini gerillacı olarak yapanlardan seçiliyor, bu polislere olaylar sırasında cop kullanıp kullanmadıklarının ve copu nerede kullanıp nerede kullanmayacaklarını bilip bilmediklerinin sorulmasını istiyorum" demiştir. Bunun üzerine bir ağızdan asla kullanmadık diye bağıran polislere olay sırasında çekilen resimleri gösteren avukat "Öyle ise bu havaya kalkan bunu döven coplar ne oluyor" diye sormuştur

Öğrencilerden Faruk Yalnız ve Mustafa Özgül başka suçlardan tutuklu oldukları için duruşmaya gelememişler, Selahattin Okur, Erdem Baykal, Faruk Toksöz ve Sıtkı Coşkun adlı öğrenciler ise polisin kendilerini dövdüğünü ve sürüklediğini iddia etmişlerdir.

TMTF'nin 21. Genel kurul kongresinde çıkan kanlı olayların duruşması da dün Sakarya 1. Asliye ceza mahkemesinde devam edilmiş, davacı ve davalıların gelmemesi üzerine duruşma 15 Mart tarihine bırakılmıştır.

Akşam / 11/02/1967

TMTF Tutuklamaları

TMTF olayları neticesinde tutuklanan 10 genç 10 Şubat 1967 günü biner lira kefaletle Sultanahmet cezaevinden tahliye edilmiş, Daha önce Ziyaeddin F. Fındıkoğlı ve Prof. Lemi Eser ile birlikte öğrencileri ziyaret eden Teknik Üniversite Rektörü Bedri Karafakioğlu öğrencilerin tahliyesi için gerekli 10000 lirayı cebinden vermiştir. Cezaevi kapısında arkadaşları tarafından karşılanan TMTF'li gençlere çiçekler verilmiş ve omuzlarda taşınmışlardır. TMTF ikinci başkanı Faruk Yalnız arkadaşları adına konuşmuş "Düşünce ve inançlarımızdan hiçbir şey yitirmeden çıktık, Türk halkının kurtuluşu için verilecek savaşta görevimizi yerine getireceğiz. Atatürkçü halkçı ve halkın sömürülmesine karşı girişilecek savaşta Türk gençleri görevlerini her zaman yapacaklardır. Bir zihniyetin temsilcileri düşünsünler ki bizi öldürseler bile yeni doğanlar olacaktır" demiştir.

Cumhuriyet/ 11/02/1967

TMTF Genel Başkanı Ve 9 Arkadaşı Tahliye Edildi

Yayınladıkları bildiriden ötürü 15 günden beri Sultanahmet cezaevinde tutuklu bulunan TMTF genel başkanı Sencer Güneşsoy ile 9arkadaşı dün 1000 er lira kefaletle tahliye edilmiştir. Kefalet paraları öğrenci kuruluşları tarafından sağlanmıştır. Güneşsoy ile birlikte serbest bırakılanlar TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız, 7 öğrenci kuruluş başkanları Baylan Kalebe, Hüsnü Temiz, Naci Özdemir, Mehmet Kazım Sancak, Demir Budak, Zeki Demirtaş, Erol Sönmez ve Şuayip dilmen'dir Avukatlarının isteği üzerine 2. Toplu asliye ceza mahkemesi "Tutuklu öğrencileri daha fazla mağdur etmemek için tahliye kararı vermiştir. Bilindiği gibi savcılık bu öğrenciler hakkında dava açmış bulunmaktadır. Avukatlarına geç vekaletname veren Tuna Öztamur ile Naim Durmaz'ın tahliyeleri içinse bugün mahkemeye başvurulacaktır.

Cumhuriyet/ 13/02/1967

TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy Basın Toplantısı Yaptı

Dün düzenlediği basın toplantısında son olayların " kendi çıkarlarını ulusun çıkarlarından üstün tutan bir takım kişilerin gayretiyle kısmen de olsa kamuya yanlış yansıtıldığını belirterek " bizim yaptığımız savaş Türkiye'de hak ve hukuk vatandaşların namus ve şerefle yaşamasını sağlamak savaşıdır" demiştir.

Olayları meydana getiren anlaşmazlıkların teker teker mahkeme kararlarıyla gün ışığına çıktığını ve türk yargıçlarının adaletitecelli ettireceklerine dar büyük bir inanç beslediklerini ifade eden Güneşsoy sözlerine şöyle devam etmiştir: " Bizler ulusumuzun demokratik düzen içinde hiçbir suretle hiçbir aşırı davranışa taviz vermeden yükselmesini arzu etmekteyiz. Türkiye'de gençlik kuruluşlarının gücünden faydalanmak onları çıkarlarına alet etmek isteyen siyasi çevreler olduğu gibi aynı amaç için uğraşan kapalı, tescil edilmemiş yeraltı faaliyetlerinde bulunan özel gruplar da vardır."

TMTF genel başkanı Türk yükseköğrenim gençliğinin gayri kanuni gayri meşru yollardan gerçek temsilcilerinden tecrit edilmek istendiği ve bütün vatandaşların TMTF olaylarının içyüzünü öğrenmeleri gerektiğini söyleyerek sözlerini şöyle bitirmiştir. "TMTF ve bünyesindeki kuruluşlar açık ya da gizli faaliyette bulunan bu siyasi çevrelerin daima dışında ve karşısında bulunmuş, Türkiye'nin demokratik düzen ve 1961 anayasasının yenilikleriyle uygar uluslar düzeyine erişme savaşını vermiş ve verecektir. TMTF daima gerçek milliyetçiliğin, yobazlığa karşı devrimciliğin, din istismarına karşı laisizmin Atatürk düşmanlığına karşı gerçek Atatürkçülüğün savunuculuğunu yapmış bu yolda en küçük bir sapma dahi göstermemiş ve göstermeyecektir. TMTF'nin bu kutsal çalışmasını baltalamak Türk yükseköğrenim geçliğini bçlünmüş gibi göstermek birtakım hayali örgütler ve kukla kişilerin Türk yükseköğrenim gençliğinin gerçek temsilcileri gibi ileri sürülmesiyle kamu oyunda yanlış kanıarın uyandırılmasına çalışılmaktadır.

Cumhuriyet/ 14/02/1967

Son Iki Öğrenci de Tahliye Edildi

TMTF olayları sırasında beyanname dağıtmaktan tutuklu İktisat Fakültesi öğrencisi Yücel Yaman ile Tıp fakültesi öğrencisi Mustafa Özgül de dün akşam tahliye edilmişlerdir Böylece tutuklu 12 öğrenci de serbest bırakılmış olmaktadır. Bu arada Mustafa Özgül'ün kalmakta olduğu Adana Talebe Yurdundan çıkarıldığı öğrenilmiştir.

Cumhuriyet/ 03/03/1967

İktidar TMTF'yi Tahrip Etmek Istiyor

İstanbul Yüksek Teknik Okulu Talebe Birliğinin 10. Genel kurulunda özellikle TMTF'nin durumu ele alınmış Alp Kuran bu konuda hükümeti suçlayarak şunları söylemiştir. "Bazı çıkarcılar TMTF'yi kanunsuz birtakım davranışlar içerisinde göstermeye çalışmaktadır. Bu kanunsuzluğu yapanlar iktidara bağlı birtakım siyasi kişilerdir. Siyasi iktidarın TMTF'yi tahrip etme çabası içinde olduğu 150 binliralık bütçesinin AP'liler tarafından verilen bir önerge ile 75 bin liraya indirilmesinden bellidir"

Cumhuriyet/ 0**6/03/1967**

Öğrenciler 21 Gün Cezaevinde Yatan 12 Birlik Başkanına Teşekkür Ettiler

İstanbul Yüksek Teknik Okulu Talebe Birliği 10. Genel kurul çalışmaları halen Yıldız'daki okul binasında devam etmektedir. Önceki gece yapılan ve konusu TMTF son olayları olan oturumda konuşan İYOTB Başkanı Tuna Öztamur " Bu durum ne kadar sürecek sorusuna cevaben şunları söylemiştir: " Bir içişleri bakanı meclis kürsüsünden gerçeklere aykırı olarak (TMTF Rusya'dan para almıştır) bir dış işleri bakanı açıklaması gerekli ve Türkiye için onur kırıcı olan bir mektup hakkında (Eğer Amerika izin verirse açıklayabiliriz) diyebildikleri bir grup siyasinin anayasayı şahsi çıkarlarına engel olduğu için değiştirmek isteyebildiği bir düzen içerisinde bu tip olaylar

önlenemez" Bu arada genel kurul oybirliği ile TMTF olayları sırasında cezaevinde 21 gün yatan 12 birlik başkanına bağlılık ve teşekkür telgrafı çekilmesini kararlaştırmıştır.

Cumhuriyet/ 09/03/1967

TMTF Eski 2. Başkanının Hapsi Istendi

Bursa Nutku davası sırasında Savcı Osman Kırkyaşaroğlu'na hakaret ettiği iddia olunan be bu gerekçe ile hakkında dava açılan TMTF ikinci başkanı Cavit Savcı'nın duruşması dün toplu basın mahkemesinde devam edilmiştir. Savcı eski ikinci başkanın bir yıldan az olmamak üzere ağır hapis cezası ile tecziyesini talep etmiştir. Duruşma savunma ve tanıkların dinlenmesi için başka güne bırakılmıştır.

Cumhuriyet/ 10/03/1967

TMTF'deki ihtilafla ilgili davanın duruşmasına dün 19. Asliye hukuk mahkemesinde devam edilmiştir. Ancak tarafların hepsinin mahkemeye gelmemeleri üzerine duruşma başka bir güne ertelenmiştir. Bu arada TMTF savunucularının Cağaloğlu'ndaki binaya konulan ihtiyati tedbirin kaldırılması konusundaki talepleri reddedilmiştir. İki başkanı bulunan TMTF'nin bir yeddi emin tarafından yönetilmesine daha önce karar veren mahkeme yeddiemine başkan seçilen Nevzat Yalçıntaş'ın heyetin teşekkül etmediğini bu yüzden de yönetimin yapılamadığını ileri sürmesi üzerine mahkeme Yalçıntaş'tan federasyona bağlı birlik başkanlarından heyetin tamamlanması için dört kişiyi seçmesini istemiştir.

Cumhuriyet/ 13/03/1967

TMTF'ye bağlı dört öğrencinin dün başladıkları zamma karşı açlık grevine akşamüstü polis müdahale etmiş, savcılığa götürülen Hayri Eroğlu, Kenan Arıkan, Mehmet Kara ve Davut Aslantürk adlarındaki federasyoncular gece geç saaatlerde ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakılmıştır. Son zamlara tepki olarak TMTF tarafından düzenlenen 99 saat açloık grevi için MTTB Kongre başkanı Niyazi Özdemir tarafından TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız'a yardım teklif edildikten sonra gelen 30 kadar MTTB'li pankartlardaki TMTF yazılarını yırtmışlardır.

Cumhuriyet/ 16/03/1967

Doç. Yalçıntaş'ın Üniversitedeki Görevine Son Verilmesi Istendi

TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız, İstanbul üniversitesi rektörü Ekrem Şerif Egeli'ye bir dilekçe ile müracaat ederek TMTF'de yeddi adil görevinde bulunan Nevzat Yalçıntaş'ın görevine son verilmesini üniversite yönetim kurulundan istemiştir. Yönetim Kurulu üyelerine de gönderilen dilekçede "Yalçıntaş'ın federasyondaki görevi süreklilik istediğinden üniversitedeki görevini yerine getirmesine imkan olmadığı bildirilmekte davacı tarafı tuttuğu ileri sürülmektedir.

Cumhuriyet/ 19/03/1967

18 Mart Çanakkale Zaferinin 52. Yıldönümü Dün Yurtta Törenlerle Kutlanmıştır.

Çanakkale'deki törene ulaştırma Bakanı Seyfi Öztürk eski muharipler gaziler ve milli mücadele kahramanları katılmıştır. Tören sırasında TMTF temsilcisi Ufuk Şehri ile MTTB Başkanı İsmail Kahraman arasında önce söz alma yüzünden anlaşmazlık çıkınca Bakan Öztürk "ikilik çıkmasın Çanakkale şehitleri bizi birleştiremezse başka türlü birleşemeyiz şehitler böyle emrediyor" demiştir. Vali Sabri Sözer'inattığı kura sonucunda ilk olarak MTTB Başkanı konuşmuştur. Öte yandan TMTF dün Ankara'da yayınladığı bir bildiriyle Çanakkale'de yapılan törene Çanakkale Valisinin hataları ve TMTF adına yetkisiz bir kimsenin konuşturulması sebebiyle katılmadıklarını açıklamıştır. Bildiride belirtildiğine göre taraftarları öğrenciler geçit sırasında vali geçerken hep birlikte arkalarını dönerek Vali Sabri Süzer'i protesto etmişlerdir.

Cumhuriyet/ 20/03/1967

Tmtf'ye Yöneltilen Iftiralara Engel Olunması Istendi

TMGT Genel Başkanı alp Kuran son günlerde TMTF ile ilgili Rusya'dan para alıyorlar şeklindeki söylentiler üzerine içişleri bakanı Faruk Sükan'a bir telgraf çekerek savcılık tarafından bu konuda takipsizlik kararı alınmış olduğunu belirtmiş ve kamuoyunun yanlış yönlendirilmesine engel olunmasını istemiştir.Alp Kuran ayrıca bütün parti başkanlarına da birer mektup göndererek gerçeklerin içyüzünün tespitini ve kamuoyuna duyurulmasına yardımcı olmalarını talep etmiştir. İçişleri bakanına çekilen telgrafta TMTF'nin petrol, maden ve benzeri yeraltı servetleri karşısında sömürücülüğe karşı giriştiği savaş yüzünden yabancılarla işbirliği yapanlar tarafından iftira edilmektedir Rusya'dan alınan paralarla ilgili iddialar konusunda şöyle denilmektedir. " Tertibin ve alçaklığın iç yüzü kısaca şudur: TMTF gençlik turizmi kanalıyla Türkiye'ye her yıl en az 3 mlyon dolar kazandırmaktadır.Bu arada iki yıl önce bir Rus öğrenci grubunun TMTF tarafından Türkiye'de gezdirilmesi istenmiştir. O tarihe kadar batıdan ve diğer ülkelerden gelen turistleri hiçbir özel işleme tabi tutmadan ağırlayan TMTF Turizm müdürlüğü talebin demir perde gerisi ülkelerin birisinden geldiğini göz önünde tutarak durumu ilgili makamlara bildirmiştir. Turistleri onların nezareti altında gezdirmiştir." TMGT Genel Başkanı Alp Kuran tarafından Faruk Sükan'a çekilen telgrafa eklenen İstanbul savcılığı basın bürosunca 3/8/1966 tarihinde verilen takipsizlik kararında yazanlar ise şöyledir: TMTF'nin Rusya'dan gelen turistlerin masraflarını Osmanlı Bankası ile Dolar olarak transferinde herhangi bir usulsüzlük ve takibi gerektirir yasal muhalefet hali görülmediğinden bu hususta tatbikat açılmasına mahal olmadığına karar verildi.

Cumhuriyet/ 01/04/1967

TMTF'deki Mühür Sökme Olayı Beraatla Sonuçlandı

Türkiye Milli Talebe Federasyonu kapısına icra memurları tarafından vurulan mührü sökmekten sanık olarak bir aydan beri 7. Asliye ceza mahkemesinde yargılanan genel

başkan Sencer Güneşsoy ile 31 arkadaşı dün beraat etmişlerdir. Mahkeme olaylar sırasında TMTF binasının arka kapısındaki mührün kim tarafından söküldüğünün tespit edilemediğini, esasen mahkemece binaya mühür vurulması konusunda herhangi bir kararın da olmadığını belirterek 32 öğrencinin beraatına karar vermiştir.

Cumhuriyet/ 25/04/1967

Dış Ülkeler Yunan Darbesine Karşı Şiddetli Tepki Gösteriyor

TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız Teknik Üniversite Talebe Birliği Başkanı Hasan Yalçın, Teknik Okulu Talebe Birliği Başkanı Taner Çakıroğlu, dün bütün dünya öğrenci kuruluşlarına gönderdikleri ortak bildiride Yunanistan'da yapılan hükümet darbesinden dolayı Amerika'ya şiddetle çatmışlar, Türkiye'de de benzeri oyunların oynanabileceğine işaretle halkı uyanık olmaya davet etmişlerdir.

Cumhuriyet/ 27/05/1967

Hürriyet Bayramı

Şehrimizde 27 Mayıs hürriyet ve anayasa bayramı münasebetiyle sabah Vatan caddesinde bir resmi geçit töreni düzenlenmiştir. Gece TMGT ve TMTF'nin müştereken düzenledikleri tören Açıkhava tiyatrosunda yapılacaktır. Türkiye öğretmenler sendikasının kutlama töreni ise öğleden sonra öğretmenler lokalinde düzenlenmiştir. TMGT öğleden sonra bir kokteyl verecektir. 27 Mayıs Milli Devrim Derneği'nin balosu gece Büyük Tarabya Otelinde yapılacaktır. Diğer taraftan 27 Mayıs devriminin yedinci yıldönümü münasebetiyle TMGT, TMTF Türk Devrim Ocakları ve 27 Mayıs Devrim Derneğinin yayınladıkları ortak bildiride " 27 Mayıs öncesinin özlemini duyanların yakın bir gelecekte yeni bir ulusal davranışla karşılaşacakları belirtilmekte ve özetle şöyle denilmektedir. " Sadece şahsi hırsları veya menfaatleri kaygısıyla 27 Mayısa çamur atanlar değil yabancı sömürgenler de bir kez daha hortlamamak üzere Anadolu topraklarında boğulacaklardır. Bunun özlemini her zamankinden fazla duyuyoruz.

TMTF İzmir Bölgesel yürütme kuruluna bağlı çeşitli yüksekokullar 27 Mayıs özgürlük ve anayasa bayramının 7. Yıldönümü dolayısıyla yayınladıkları bildirilerde Atatürk devrimlerinin temel hak ve özgürlüklerin tam ve noksansız olarak uygulanmasını istemiş, kendi çıkarlarını ulus çıkarlarından üstün tutanlara 27 Mayıs'ı yaratan şartları hatırlatmışlardır. Ülkenin ne batı emperyalizminin doğu sınırındaki ileri karakolu ne de Doğu blokunun komünist emperyalizmine açık ve kapalı Pazar olduğu belirtilen bildiride " Anayasanın emrettiği sosyal devletlerin kurulması yeraltı ve yerüstü kaynaklarının millileştirilmesi, şahsiyetli bir dış politikanın izlenilmesi gerektiği bir kere daha hatırlanmalıdır" denilmektedir.

Akşam/ 13/03/1967

Dört Talebe Zam Için Açlık Grevi Yapıyor

TMTF'den dört öğrenci zamları protesto için 99 saatlik açlık grevine başladılar. 12 Mart 1967 günü başladıkları grev savcılık tarafından durdurulmak istenmiş fakat gençler bunu kabul etmeyerek sorgularının yapılmakta olduğu adliyede greve devam etmişlerdir. Öte yandan bir süre önce çıkan olaylar yüzünden mahkeme tarafından verilen bir kararla TMTF'ye yeddi adil başkanı olarak seçilen Doçent Nevzat Yalçıntaş bir bildiri yayınlayarak kendilerinin yeni idareciler olarak böyle bir grev hazırlamadıklarını, eski TMTF yöneticilerinin ve onlara bağlı gençlerin bu grevi yaptıklarını bildirmiştir.

Cumhuriyet / 01/06/1967

Bornova Savcısının Açtığı Davaya Devam Edildi

Bornova savcısı Osman Kırkyaşaroğlu tarafından TMTF eski ikinci başkanı Cavit Savcı aleyhine açılan davaya dün toplu Basın Mahkemesinde bakılmıştır. İddiaya göre Bursa Nutkunun Atatürk'e ait olup olmadığı konusunda bir bildiri yayınlayan Cavit Savcı Bornova Savcısına hakarette bulunmuştur. Dünkü duruşmada Bornova Asliye Hukuk ve Asliye ceza mahkemelerinden getirilmesi istenen iki dosya okunmuştur. Yazılarda 27 Mayıs Kulübü Başkanının beraat ettiği kulübün feshi konusundaki davanın reddedildiği, her iki dosyanın Yargıtay'da olduğu bildiriliyordu. Sanık vekilleri bu dosyaların incelenmesinden Bornova Savcısının tutumunun anlaşılacağını belirtmişlerdir. Duruşma dosyalardaki iddianamelerle karar örneklerinin istenmesi için başka bir güne ertelenmiştir.

Cumhuriyet/ 08/06/1967

Gençlik Temsilcileri Arapların Desteklenmesini Istediler.

TMTF İkinci Başkanlığı İTÜ Teknik Okulu ve Yıldız Teknik Okulu ve Robert Kolej Talebe Birliği Başkanları dün bir basın toplantısı düzenleyerek Arap-İsrail çatışmasında Türkiye'nin Arapları desteklemesi gerektiğini belirtmişler, iyi bir politika ile Türkiye'nin en az 15 senelik bir ilerleme kaydedebileceğini söylemişlerdir. Gençlik olarak görüşlerini halka duyurmak amacıyla sokaklarda bildiri dağıtacaklarını açıklayan öğrenci temsilcileri Türkiye'nin kendi çıkarları açısından Arapları desteklemesinin şart olduğunu ileri sürmüşler " Bu destekleme sözde kalmamalı hükümet açık olarak Arapları destekliyoruz Amerikan ve İsrail kuvvetleri ne Türkiye'den yakıt ikmali yaptırmayacağız. Türkiye'deki NATO üslerinden uçak kalkmasına müsaade etmeyeceğiz diyebilmeli ve Türkiye'deki üsler kullanıldığı an Türkiye'nin bombalanacağını, harbin içine girmiş bulunacağını hesaplayabilmelidir" demişlerdir.

Cumhuriyet/ 14/06/1967

Gençlik Kuruluşları Jinekoloji Seminerini Protesto Ettiler

TMTGT Başkanı Alp Kuran TMTF Genel ve İkinci Başkanları Sencer Güneşsoy ve Faruk Yalnız ile TMTF yürütme kurulları başkanlıkları ve bağlı teşekküller ortak bir bildiri yayınlayarak Ankara'da 5. Jinekoloji seminerleri adı altında oyunlar düzenlendiğini iddia etmişlerdir. Bildiride " Kısırlık ve doğurganlık konularında bilimsel incelemeler yapılması gerekirken seminerde tek taraflı bir propaganda ile Türk ulusunu kısırlaştırma amacı güdüldüğü görülmüştür denilmekte ve seminere doğumun kontrolünü tavsiye eden belirli ülkelerin ilim adamları çağrıldığı halde aksi tezi savunan Türk bilim adamlarına yer verilmediği ileri sürülmüştür. "Emperyalizmin bir oyununun da doğum kontrolünü ileri sürerek az gelişmiş ülkelerin kısırlaştırılmasını sağlamak olduğunu iddia eden bildiri şöyle son bulmaktadır : "Toplumları uzun süre içinde silme gayesi güden bu olumsuz çalışmaları protesto ederiz"

Cumhuriyet/ 23/06/1967

Bir Grup Üniversiteli 6. Filonun Çelengini Yaktı

Amerikan 6. Filosu mensuplarının dün Taksim anıtına koydukları çelenk bir grup üniversiteli tarafından yakılmış, TMTF ikinci Başkanı dâhil 3 öğrenci nezarete alınmıştır. Olay TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız ile bir grup arkadaşının öğleden sonra Taksim anıtı önündeki 6. Filonun çelengine benzin dökerek kibritle çakmaya teşebbüs etmeleriyle başlamıştır. Daha önceden gençlerin hareketini haber alarak olay yerinde bekleyen toplum polisi duruma müdahale etmiş ve gençleri cop kullanarak dağıtmıştır. Öğrencilerin bir kısmını yakalayarak polis arabasına götüren toplum polisi tartaklamalarını burada da sürdürmüştür. Olaylar sonunda TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız, Hukuk öğrencisi Mustafa Gürkan ve Atatürk Erkek Lisesi öğrencisi Yüksel Yiğit nezarete alındıktan bir süre sonra serbest bırakılmışlardır.

Cumhuriyet/ 24/06/1967

Gençler Amerikalıları Protesto Mitingi Düzenliyor

TMTF ikinci başkanı, Teknik Üniversite, Teknik Okulu ve Yıldız Teknik Okulu Talebe Birliği Başkanları dün bir basın toplantısı yaparak halkı milli bağımsızlık mücadelesine çağırmışlar, bugün halkın da katılacağı "Amerikalıları protesto" mitingi düzenleyeceklerini açıklamışlardır. Başkanlar önceki gece Taksim anıtına koydukları çelenklerin polis tarafından kaldırılmasını buna karşılık 6. Filo tarafından konulan çelengi yaktıkları için TMTF 2. Başkanı ve arkadaşlarının polis tarafından hırpalanmasını protesto ettiklerini belirtmişlerdir.

Cumhuriyet/ 09/07/1967

Uyanış Mitingi

TMTF Yeddi adil Başkanı Nevzat Yalçıntaş savcılığa müracaat ederek mitinge katılmadıklarını bildirmiştir

Yeni Gazete/ 16/07/1967

TMTF Barış Şenliği Başlıyor

TMTF tarafından on bir yıldan beri düzenlenen uluslararası Üniversite tiyatroları festivali, içeriği biraz değiştirilerek Barış şenliği adı altında yapılacaktır. Bununla ilgili hazırlıklar için bugün federasyonda basın mensuplarının da davet edildiği bir toplantı yapılmıştır. 1967 evrensel barış şenliğine bu adın konulmasına sebep özellikle dünyanın gitgide savaşçı bir ruh haline girmiş bulunmasıdır. Barış şenliğine tiyatro toplulukları ile Fransa, İngiltere, Almanya, İtalya, Yugoslavya ve Brezilya katılmaktadır. Folklor gösterileri için İsveç, Romanya, Rusya, Polonya, Bulgaristan, Macaristan ekipleri gelecektir. Ayrıca konferanslar vermek üzere Fransa'dan R. Abirached, Valverde, Antoine Vitez, George Michel, İngiltere'den Michael Kustow, İtalya'dan Paola Grassi İstanbul'a geleceklerdir. Şenlikler 9-19 Ağustos tarihlerinde yapılacaktır.

Cumhuriyet/ 22/07/1967

Protesto Bildirileri Yayınlandı

Türkiye İşçi Partisi Milletvekili gazeteci ve yazar Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılmasını protesto etmek amacıyla dün halk şairleri ve öğrenci kuruluşu temsilcileri birer bildiri yayınlamışlardır. 12 halk şairinin yayınladığı bildiride bütün umutlarını anayasa mahkemesine sakladıkları bildirilmektedir. TMTF İTÜTB ve Yıldız Teknik Okulu başkanlıklarının yayınladığı bildiride de "Halktan yana hareket edenler güçlendikçe terörün artması beklenen bir sonuçtur. Bu asla umudumuzu kırmayacaktır. Denilmektedir. TÖS İstanbul şubesinin bildirisinde ise Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılması anayasa dışı bir davranış olarak nitelendirilmektedir.

Cumhuriyet/ 26/07/1967

Gençlik Bir Bildiri Yayınladı

Papa'nın İstanbul'a gelişi TMTF Yeddi Adil ve İÜTB Başkanı tarafından kara gün olarak nitelendirilmiş, TMTF binasına siyah bir bez asılmıştır.

Binaya asılan pankartlarda "Ey Türk uyan" "Türk'ün Kara günü" "Hükümet erkânı Papanın ayaklarında" sözleri dikkat çekmiş yayınlanan bildiride de Papa 6. Paul'a "Türk yükseköğrenim gençliği olarak hoş geldin demiyoruz" denilmiştir.

TMTF Yeddi adil ve İÜTB Başkanı Ufuk Şehri imzasıyla yayınlanan bildiride " Papanın İstanbul'a gelmeden önce Roma'daki beyanatında İstanbul'u Konstantinopolis olarak adlandırdığı Ortodoks âleminin merkezi Konstantinopolis'i ziyarete gidiyorum şeklinde beyanatlar verme cüretini gösterdiği belirtilmekte ve özetle şöyle denmektedir. "Ziyaretin asıl gayesi Ortodoks Katolik yaklaşması olduğu halde devlet ve hükümet başkanlarının bu organizasyona yardımcı olmaları, bir papanın ayağına gelerek protokole uygunsuz karşılamaları Türk gurur şeref şahsiyet ve haysiyetini ayaklar altına almak değil midir?

Bildiride ayrıca Athenagoras'ın bu ziyaret dolayısıyla kendisini Doğu Roma İmparatoru azametinde gördüğü öne sürülmekte, Karşılama töreni de Atatürk ilkelerine arkadan indirilen bir darbe olarak kabul edilmektedir.

Cumhuriyet/ 10/08/1967

Evrensel Barış Şenliği

TMTF, İTÜTB, İYTOTB ve İTÜTOTB tarafından ortaklaşa düzenlenen "Evrensel Barış Şenliği" dün başlamıştır. Bu münasebetle yürüyüşe katılan ekipler, milli kıyafetleriyle Aksaray'dan Taksim'e kadar bir ürüyüş yaparak Cumhuriyet Anıtına Çelenk koyup saygı duruşunda bulunmuşlardır. Yürüyüş halk tarafından ilgi ile izlenmiştir. Bu yıl 12. Si yapılan şenliklere 15'i yabancı 22 gruptan 172si kız 540 genç sanatçı katılmaktadır. Şenlikler 18 Ağustos'a kadar sürecektir. Resimde dünkü yürüyüşe katılan ekiplerden bir Macar çift görünüyor (EKE KOY)

Cumhuriyet/ 03/09/1967

Tmtf Heyetinin Gezisi

Zeytinyağı skandalı hakkında halkı aydınlatmak üzere geziye çıkan TMTF İkinci Başkanı Başkanlığındaki 10 kişilik heyet gezilerine dün de devam etmiştir. Öğrenciler Zeytinyağı ile ilgili broşürler de dağıtmaktadırlar.

Cumhuriyet/ 27/09/1967

Demiryolları Mttb'ne 60 Permi Vermiş

Türkiye Milli Talebe Federasyonunun bazı belgelerle iddia ettiğine göre, Devlet Demiryolları Milli Türk Talebe Birliği'ne 60 kişilik tren permisi vermiş aynı şekilde permi isteyen TMTF ise "taleplerinin yerine getirilmesine imkân bulamamıştır" şeklinde cevap vermiştir.

Cumhuriyet/ 27/09/1967

Elmalı Olayları Basit Bir Zabıta Vakası Değildir.

Elmalı'da 13 gün inceleme yapan gençlik kuruluşları temsilcileri dün bir basın toplantısı düzenleyerek intibalarını anlatmışlar, Elmalı olaylarının basit bir zabıta vakası olmadığını ağaların köylünün üzerinde yaşadığı toprakları elde etmek için hükümet kuvvetlerini baskı ve zulüm vasıtası olarak kullandıklarını söylemişlerdir. TMTF, teknik Üniversite Teknik okulu, Yıldız Teknik Okulu ve Ortadoğu Teknik Üniversitesi Talebe Birlikleri Temsilcilerinden kurulu Araştırma Kurulu üyeleri Elmalı araştırma kurulu üyeleri tarafsız Antalya Valisi Ö. N. Şerif Tüten 'in merkeze alındığını yerine köylüye Baskı yapan Ö. N Bozkurt'un tayin edildiğini, kaymakamın 40 günlük mecburi izinle uzaklaştırıldığını, yerine ağaların maşası tahrirat kâtibinin vekil tayin edildiğini, jandarma komutanının merkeze alındığını yerine tayin edilen Yb. N. Çamuşçu'nun ise halka küfredip dayak attığını ileri sürmüşlerdir. Elmalıda köylüden yana olan avukat,

öğretmen, öğrenci, memur ve hâkimlere baskı yapıldığını belirterek "İçişleri bakanı Faruk Sükan alay edercesine halkı yıldırmak için yolladığı valiyi baskının yapılıp yapılmadığını tetkike memur ediyor" demişlerdir. Gençler ayrıca Faruk Sükan ve Jandarma Genel Komutanlığına birer telgraf çekerek Elmalı'daki jandarma komutanının görevinden alınmasını istemişlerdir.

Cumhuriyet/ 28/09/1967

19 Doğulu Öğrenci Derneğinin Cevabı

19 Doğulu yüksek tahsil öğrenci Derneği temsilcileri dün TMTF Genel Merkezinde düzenledikleri basın toplantısında Doğuda yapılan mitingler hakkındaki yayınlara cevap vermişler "Mitingler hiçbir partinin amacına hizmet için yapılmıyor. Mitinglerimizi bölücülükle suçlayan uydurma bildiriler yayınlayanlar sadece zavallı yaratıklardır demişlerdir.

Cumhuriyet/ 30/09/1967

TMTF'li 12 Öğrencinin Duruşması Başladı

Hükümetin manevi şahsiyetini tahkir etmek ve halkı hükümetin kuvvetlerine karşı gelmeye teşvik edici beyanname yayınlamak "tan sanık TMTF'li 12 yükseköğrenim gencinin yargılanmalarına dün 3. Ağır ceza mahkemesinde başlanmıştır. Haklarında 1 yıldan 6 yıla kadar hapis istenen öğrenciler şunlardır: TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy, TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız, Hüsnü Temiz Naci Özdemir, Baykan Kalaba, Musa Kazım Sencer, Demir Budak, Zeki Demirtaş, Erol Sönmez, Tuna Öztamur, Şuayip dilmen, Nazım Durmaz.

Öğrenciler ileri sürülen suçu kabul etmemiş duruşma başka güne kalmıştır.

Cumhuriyet/ 25/10/1967

Öğrenci Kuruluşları, Naaşların Nakli Ile Ilgili Ortak Bir Bildiri Yayınladı

Çeşitli öğrenci kuruluşları ortak bir bildiri yayınlayarak çevrelerin 27 Mayıs Devriminin hem halk hem de yasalar önünde mahkûm ettiği üç ölüyü paravana ederek Türk kamuoyunu oyaladıklarını ileri sürmüşlerdir. TMTF ikinci başkanlığı, İstanbul Teknik üniversitesi Teknik okulu ve Yıldız Teknik okulu ile ODTÜ öğrenci birliklerinin yayınladıkları bildiride kısaca şöyle denmektedir. " His ve merhamet tüccarlarının her türlü aracı kullanarak alevlendirmeye çalıştıkları hareket Türk halkının gerçek sorunlarını anlayıp önlemek ve bu yoldan siyasi çıkarlar sağlamak amaçlarını gütmektedir. Bizim ölülerle ve ruhlarla görülecek hesabımız yoktur. Büyük Türk ulusu petrollerin, madenlerin, dış ticaretin eğitimin ve halk eğitiminin yabancıların elindeyken ve sömürülürken ülkenin 35 milyon metrekarelik bir alanında yabancı bir devlet hüküm sürerken senin de ölülerle geçirilecek zamanın yoktur. Bu büyük bir tuzaktır.

Akşam/ 06/12/1967

TMTF Genel Başkanı Hakimi Reddetti

TMTF'nin on dokuzuncu asliye hukuk mahkemesinde devam eden duruşmasında genel başkan Sencer Güneşsoy Hâkim Galip Mergen'i reddetmiştir. Geçen yıl kavgalı bir şekilde son bulan kongreden sonra TMTF ikinci başkanlığının yeddi adil heyetine devredilmesi ve gerçek başkanın kim olduğunu tespit etmek gayesiyle açılan dava bir yıldan beri süregelmektedir. Duruşmaya avukatları Metin Kumbasar ile birlikte giden TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy yazılı dilekçe vererek hâkimi reddetmiştir. Hâkim federasyon başkanının bu isteğini kabul etmemiş ve bu isteği bir üst mahkemeye bildireceğini, sonucun orada kesinleşeceğini söylemiştir. Sencer Güneşsoy yazılı itirazında yeddi adil heyetinde bulunan iki üyenin Adapazarı'nda usulsüz olarak yapıldığını iddia ettikleri kongreye başkanlık divanında görev aldığını, Galip Mergen'in Yurtlar Kurumuna yazdığı bir yazıda Sencer Güneşsoy un TMTF Başkanı olmadığını ileri sürdüğü için hâkimi peşin hüküm vermekle itham etmiştir.

Cumhuriyet/ 31/03/1968

Karşı Koyma Komitesi Ve Bildiri

Başkentte bulunan mesleki, öğrenci ve devrimci kuruluşlar bir komite meydana getirmişler ve irtica görünüşlü bütün hareketlere karşı koyma kararı almışlardır. Komite, 27 Mayıs Milli Devrim Derneği, TÖS, TÖDMF, DİSK, TMTF, TMGT başta olmak üzere 20 kuruluştan meydana gelmiştir. İrticai hareketlere karşı devamlı işbirliği kararı almış ve dün bir bildiri yayınlamıştır. Komite bugün de toplanıp bazı kararlar alacağını açıklamıştır. Bildiride " İnançlı bütün vatandaşlarımızı yılmaz ve bükülmez mücadeleye davet ederiz denilmekte Zaferin müspet düşünceli Atatürkçülerin olacağı ve yüce Türk halkının kaderini gölgeleyen bu musibetler zincirini kıracağı" belirtilmektedir. Bildiri şöyle son bulmaktadır: " Hedef tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye'nin kurulması için Türk halkına düşman bütün güçlere karşı mücadeledir.

Cumhuriyet/ 14/04/1968

TMGT 16.Genel Kurulu Toplandı

TMGT 16. Genel kurul toplantısı dün beş saat gecikme ile öğleden sonra sıkı güvenlik tedbirleri arasında başlamıştır. Kongre süresince kendilerini mukaddesatçı gençler olarak tanıtan bazı öğrenciler devamlı olarak kongre salonunun kapısını zorlamışlar bu yüzden zaman zaman çatışmalar meydana gelmiştir. TMGT Genel Başkanı Alp Kuran 1 Milli mücadele sırasında Atatürk'e Bolşevik diyen zihniyetin bugün gene karşılarına çıktığını söylemiş ve bugünkü iktidar sahipleri faşist bir anlayış içerisindedirler demiştir. Kongre 12 kişilik TMTF yeddi adil heyeti, Ankara'daki TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy'un bir üst mahkemeye itirazı üzerine beş saat geç başlamıştır. Güneşsoy'un itirazı kabul edilerek TMTF yeddi adil heyeti salondan çıkarılmıştır. TÖDM Federasyonu yönetim kurulunun teklifi ve oy çoğunluğu ile TMGT'na asil üye olmuştur. Bunu üzerine TÖDMF Genel Başkanı Prof. Bahri Savcı yaptığı konuşmada

kurula teşekkür etmiştir. CHP Genel Başkanı İsmet İnönü kongreye gönderdiği başarı telgrafında "Devrimci Türk gençliğinin örgütlendiği TMGT son genel kuruluna katılamadığım için üzgünüm. Örgütünüzün bugüne kadar yaptığı bilinçli ve başarılı çalışmaları devam ettirmesi Atatürk devrimlerine güç kazandıracaktır. Ve sizin cephenizde gedik açmak isteyenlerin çabaları sonuçsuz kalacaktır" demiştir. TMGT Başkanlık seçimlerinde 5. Turda 75 oydan 61 ini alan Kazım Kolcuoğlu Genel Başkanlığa seçilmiştir.

Cumhuriyet/ 28/04/1968

Türkiye Devrimciler Güç birliği adına dün Ankara'da bir basın toplantısı düzenleyen TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy Fikir Kulüpleri Federasyonu Genel Başkanı Doğu Perinçek, Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Bilal Moğol ve Hacettepe Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Tevfik Akoğlu 29 Nisan'da Zafer Alanında yapılacak miting hakkında bilgi vermiş iktidarı ve düzeni

Suçlamışlardır. Kuruluş başkanları ortak demeçlerinde " 27 Mayıs devrimiyle kavuşulan fikir özgürlüğü ve anayasa düzeninin tekrar faşist tehdidiyle karşı karşıya bulunduğunu ileri sürmüş, sağ kuruluşlar tarafından düzenlenen şahlanış mitinglerini kuduruş mitingi olarak kabul ettiklerini söylemişlerdir. Ortak demeçte devamla şöyle denmektedir. " Gençlik karşısındaki yeni hedeflerin bilincindedir. Türkiye'yi geri bırakılmış bir yarı sömürge haline getiren Amerika ve yedeğindeki NATO emperyalizmi ve onun içerideki işbirlikçileri karşılarında Türk gençliğini bulacaklardır. Türk gençliği tam bağımsız, gerçekten demokratik, laik sosyal hukuk devletini gerçekleştirecektir." Türkiye devrimciler güç birliğinin 29 Nisan günü saat 15:00 de Zafer Alanında düzenlediği mitingde Aziz Nesin, İlhan Selçuk, Kamil Karavellioğlu, Bahri Savcı, Türkkaya Ataöv, Günseli Özkaya, Sencer Güneşsoy, halk ozanlarından Kul Hasan Kul Ahmet ve Hüseyin Çırakman birer konuşma yapacaklardır.

Bazı kuruluşlar katılmıyor

Türkiye Devrimci Güçler Birliği'nin kuruluşunda yer alan DİSK, Siyasal Bilgiler Öğrenci Derneği, ve ODTÜ Sosyalist Fikir Kulübü yöneticileri dün ortak bir bildiri yayınlayarak 29 Nisan'da düzenlenecek mitinge katılmayacaklarını açıklamışlardır. Üç kuruluş buna gerekçe olarak TİP milletvekili Çetin Altan'a yer verilmemesini göstermiş ve güç birliğinde kalan diğer kuruluşları halktan yana olmamakla suçlamışlardır.

Cumhuriyet/ 28/04/1968

28 Nisan'ı övenler saldırıya uğradı

Önceki gece TMTF'ye bağlı öğrenciler 28 Nisan olaylarının 8. Yıldönümü dolayısıyla caddelere devrimci gençlik 28 Nisanı 1960 ruhuyla kutluyor yazısını yazıp bu yolda duvarlara pankartlar astıkları sırada MTTB'li gençlerin saldırısına uğramışlar, içlerinden bir kişi de yaralanmıştır. . Olayların büyüdüğü sırada yetişen toplum polisi gençleri ayırmış ve doğması muhtemel daha büyük üzücü olaylar önlenmişr. Ege Üniversitesi Fen, Tıp, Ziraat Fakülteleriyle İzmir Ticari İlimler Akademisi öğrencileri

Çankaya, Konak ve Fevzipaşa Bulvarına "Laik devlet" "Milli Petrol" "Anyasa ilkelerine vergi kesen zihniyetin karşısındayız" ve "Satılmayan basını selamlarız" yazılarını yazıp aynı konudaki pankartları duvarlara astıkları sırada bir grubunu tepkisi ile karşılaşmışlardır. Ellerinde benzin şişeleri bulunan AP'li ve MTTB'li gençler pankartları yırtıp caddelerdeki yazıları benzinle silmeye başlayınca kavga çıkmış, her iki taraf birbirine girmiştir. Bu sırada bir AP'linin kullandığı taksi eski İTİA Talebe Cemiyeti Başkanı Aydın Erten'e çarparak yaralanmasına sebep olmuştur. Türkiye Devrimciler Güçbirliği adına dün Ankara'da bir basın toplantısı düzenleyen

Cumhuriyet/ 01/05/1968

Ankara'da Öğrenciler Serbest Bırakıldı

29 Nisan olaylarının yıldönümü dolayısıyla önceki gün başkentte düzenlenen miting sırasında polise mukavemet ettikleri iddiasıyla nezaret altına alınan 56 öğrenciden 49'u delil yetersizliğinden serbest bırakılmış diğer 7 öğrenci adliyeye verilmiştir. Bu 7 öğrenci de geç saatlere kadar süren duruşmaları sonunda serbest bırakılmışlardır.

TMGT TMTF ve diğer öğrenci birlikleri tarafından dün yayınlanan bildirilerde 29 Nisan olaylarının yıldönümünde düzenlenen kanuni törenin "Gerici ve ümmetçi saldırganlar tarafından dağıtılmak istendiği bildirilmiştir. Bildiride ayrıca polisin görevini yapmadığı Amerikan uşağı saldırganları himaye ettiği, hatta zaman zaman onlarla beraber devrimci gençliğe ve halka saldırttığı öne sürülmektedir. Ankara Hukuk Fakültesi Talebe Derneği Başkanı Kemal Çevik ise Öğrenci kuruluşlarını rejimi tehlikeye sokmakla suçlamıştır. 29 Nisan anma töreni için Karnaval tanımını kullanan Çevik, konuşmacıları da ağır dille suçlamış, "Bütün bu olayların müsebbibi olarak TİP'i görüyoruz" demiştir. Mitingde TİP ve CHP'li gençlerin işbirliği ettiklerini iddia eden Birlik Başkanı MTTB'ni de suçlamış, "yakasında bozkurt rozeti taşıyanların Birlik bahçesindeki Turan Emeksiz büstünü muhafaza etmelerine şaştığını söylemiştir.

Türkiye yükseköğrenim gençliği Atatürkçüler Teşkilatı Genel Başkanı Mustafa Özen dünkü mitingde dağıtılan beyannamelerle ilgili olarak basına verdiği yazılı demecinde " Komünist uşaklarına sesleniyoruz. Burada sol oyunlarınız sökmeyecektir. Size son sözümüz özlemini duyduğunuz sol ülkelere gidiniz" demiştir.

Cumhuriyet/ 17/06/1968

Boykot Komitelerini Müşterek Toplantıya Çağırdık

Boykotu destekleyen TMTF Genel Başkanı Ekrem Özer, dün düzenlediği basın toplantısında konuyu ele aldıklarını belirtmiş, "Meseleyi halletmek için öğrenci teşekküllerini öğrenci temsilcilerini ve boykot komitelerini müşterek toplantıya çağırdık" demiştir. Boykotun uzaması halinde dış sızmaların olabileceği tehlikesine de değinen Özer şu tedbirleri ileri sürmüştür.

1. Şimdiye kadar yapılan talepler belirli değildir. Çeşitli komiteler çeşitli istekler öne sürmekte olup bu durum boykotu dejenere edebilir. Bu bakımdan istekler belirli hale getirilmelidir.

2. İstekler kısa ve uzun vadeli olmak üzere iki kısımdır. Kısa vadeli istekler fakülte yönetim kurulları tarafından hemen halledilmelidir. Uzun vadeli istekler için ise çalışmalara başlanmalıdır.

3. Sorunların çözümlenmesinde geç kalındığı takdirde haklı isteklerimiz dejenere olabilir ve haksız duruma düşebiliriz.

4. Zamanın uzaması haklı isteklerimizin yerime getirilmesini zorlaştırabilir ve boykot öğrenci arkadaşlarımızı mağdur duruma düşürebilir

5. Türk yükseköğrenim gençliğinin boykot halinde bulunduğu şu sıralarda sorunların çözümlenmesi için öğrenci teşekkülleri ve boykot komiteleri toplantıya çağrılmıştır. Mesele burada ele alınacaktır. Haklı isteklerimiz ancak bu şekilde neticelenecektir

Fakir ve yoksul Türk milletinin parası ile kurulmuş olan üniversitelerde meydana gelebilecek herhangi bir tahribat Türk öğrenim gençliğinin eseri olmayacaktır. Biz federasyon olarak bu gibi hareketi tasvip etmiyoruz siyen federasyon başkanı dış sızmalar konusunda da şöyle demiştir.

“ Boykot halindeki öğrencilerin endişesinden istifade etmek isteyenler olabilir ve bunu bir istismar vasıtası yapabilirler. Bu sızmalar ideolojik ve siyasi partililer tarafından da olabilir. Bunlara meydan vermeyeceğiz.” Diğer taraftan federasyon başkanı konunun halledilmesi için öğrenci teşekkülleri tarafından yapılacak çalışmalara katılacaklarını ve MTTB’den bu konuda herhangi bir davet almadığını belirtmiş, bu sırada dün saat 15 sıralarında Fen, iktisat, Hukuk, Tıp ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesi öğrenci teşekkülleri ile boykot komitelerini toplantıya davet etmiştir.

Cumhuriyet/ 05/07/1968

TMTF Soyuldu

Türkiye Milli Talebe Federasyonu Genel Başkanı Sencer Güneşsoy ve Genel sekreteri Bedri Demir dün düzenledikleri basın toplantısında federasyonun Sakarya Caddesindeki Genel Merkezinin önceki gece meçhul kişiler tarafından soyulduğunu, halı, radyo teleks makinası, 900 lira para ve bazı kıymetli evrakların çalındığını iddia etmişler ve durumu polise bildirdiklerini söylemişlerdir.

Cumhuriyet/ 06/07/1968

TMTF Genel Sekreteri Dövüldü

Türkiye Milli Talebe Federasyonu Genel sekreteri Bedri Demir dün saat 14:30 sıralarında TRT Genel Müdürlüğü önünde 15 kişilik bir grubun hücumuna uğramış ve feci şekilde dövülmüştür.

Cumhuriyet/ 29/07/1968

Öğretimde Milli Reform Semineri Düzenlendi

TMTF Genel Başkanı Ekrem Özer dün bir basın toplantısı düzenleyerek yarından itibaren "İlkokuldan Üniversiteye Kadar Öğretimde Milli Reform" konulu bir seminer yapılacağını açıklamıştır. Özer'in verdiği bilgiye göre üç gün sürecek seminerde öğretim ile ilgili bütün konular tartışılacaktır.

Cumhuriyet/ 12/08/1968

Halkı Uyandırma Toplantısı Yapan Gençler Dövüldü

Önceki gece Gültepe semtinde halkı uyandırma toplantısı düzenleyen TMTF Bölgesel yürütme kurulu üyelerinden Süleyman Genç Aydın Erten, Beyazıt Aykut ve TÖS Sekreteri İrfan tan AP'li oldukları öne sürülen bazı kişilerin hücumuna uğramışlardır. Gençlere küfür eden 10 kadar kişilik grup Süleyman Genç'i dövmüşler ve kaşını patlatmışlardır. Olay yerine gelen polis tarafından mütecavizlerin elinden alınan gençler Gültepe'den uzaklaştırılmışlardır. Saldırı ile ilgili olarak bir basın toplantısı düzenleyen Süleyman Genç, "Gültepe Belediye Başkanının militanları olduğunu tespit ettiğimiz ağzı içki kokan kalabalık bir grup konuşmamızı yarıda keserek bize küfretti. Arkadaşlarıma saldırdı ve benim de gördüğünüz gibi kaşımı patlattılar. Ne kadar saldırgan olurlarsa olsunlar bu düzenin değişmesine engel olamayacaklardır" demiştir.

Barış Şenliğine gelen 25 yabancı öğrenci dün sınır dışı edildi

İçişleri Bakanlığı tarafından yasaklanan ve TMTF ve İTÜ öğrenci Birliği tarafından düzenlenmiş olan Evrensel Barış Şenliği için yurdumuza gelen çoğu Fransız kız olan gençler hakkındaki karar siyasi polis tarafından zararlı faaliyetleri görüldüğü gerekçesiyle alınmıştır. Yaşları 22 ile 32 arasında değişen gençlerden yirmisi karayoluyla Edirne'ye götürülmüş ve Bulgaristan üzerinden yurtdışı edilmiştir. 3'ü kız beş Fransız ise saat 17'de uçakla Fransa'ya gönderilmiştir.

Cumhuriyet/ 30/08/1968

Amerikan Filosu İzmir'de: Protesto Mitinginde Kavga: 2 Öğrenci Bıçaklandı

Ege yükseköğrenim gençliğinin Amerikan filosunun gelişini protesto etmek amacıyla düzenlediği dünkü Tam bağımsız Türkiye mitingi kanlı geçmiş, öğrencilerden Aycan Şenergün sırtından Rasim Kutlu da kaburgalarından ve başından yaralanmıştır. Kimlikleri tespit edilemeyen 8 kişi ise çeşitli yerlerinden taş ve sopalarla hafif yaralar

almışlardır. Miting ve gösteriler saat 16'da çok sıkı emniyet tedbirleri altında başlamış, yürüyüş sırasında polis arabaları gençleri izlemiştir. Ellerinde bayrak ve pankartlar bulunduğu halde 9 Eylül meydanındaki TMTF binası önünden yürüyüşe geçen gençler Fevzipaşa Bulvarı yoluyla Cumhuriyet Alanına gelmişlerdir. Yürüyüş sırasında Tam bağımsız Türkiye Ne Amerika Ne Rusya diye bağıran gençler biz Yunanı esir aldık marşını da şu şekilde söylemişlerdir.

"Şu Egenin taşına bak

Amerikan İşine bak

Uyan uyan fakir halkım

Şu düzenin işine bak

Ankara'nın taştır yolu

NATO üssü sağı solu

Türkiye'den üsler çıksın

Yoktur bunun başka yolu"

Bu sırada sayıları çok az olan ve ellerinde sopalar olan bir grubun " Satılmışlar Moskova'ya diye bağırması alandaki gençler v bir kısım halkın tepkisiyle karşılanmıştır. Sopalı grubun üzerine hücum eden mitingci gençlerle birlik olan halk taş ve sopalılarla kıyasıya bir kavgaya girişmişlerdir. Polisin ancak cop kullanarak bastırabildiği kavgada iki öğrenci bıçakla yaralanarak Devlet hastanesine kaldırılmışlardır.

Toplantının daha ilk dakikalarında barikat kurmuş olan toplum polisinin arkasına geçen karşı grup daha önceden hazırladıkları patlayıcı maddeleri miting alanına atmışlardır. Bunun üzerine başlayan karşılıklı yuhalamalar uzun süre devam etmiştir. Askeri birliklerin polis ve atlı polisin kordon altına aldıkları Cumhuriyet alanında iki grup tekrar çatışmaya başlayınca 8 kişi çeşitli yerlerinden yaralanmıştır. Bu arada karşı grup 70 yaşındaki Hasan Kayra'nın dişlerini kırmıştır. Kanlı olayların büyümesine ramak kaldığı bir sırada bir subay karşı grubun arasına girerek "lütfen sakin olun size kimsenin zararı dokunmuyor demiştir. Karşı grup bunun üzerine ordu ordu çok yaşa diyerek tempo tutmuştur. Miting sonunda gençler tekrar yürüyüşe geçerek TMTF binasının bulunduğu 9 Eylül meydanına gelmiş ve dağılmışlardır.

Pankartlar

TMTF Bölgesel yürütme kuruluna bağlı öğrenci kuruluşları dün sabah şehrin çeşitli semtlerine pankartlar asmışlardı. Pankartlar muhafazakâr kuruluşlar tarafından yırtılmak istenince öğrenciler buna mani olmuşlar yırttırmamışlardır. Bu sırada öğrencilerle çevre illerden geldikleri öğrenilen kişiler arasında münakaşalar olmuşsa da büyümeden önlenmiştir. Öğrencilerin astıkları pankartların ilginçleri şöyledir: " Hatırla beni

İstanbul'da akan kanda sen vardın. Şimdi nasıl olur da habersiz gelip demir atarsın" " Güle güle 6. Filo Allah kavuştursun sayın ilgililer" "Yine geldin, buradayız" Aksi görüşlü öğrencilerin pankartlarında ise " Mao'nun piçleri" "NATO'ya bağlıyız" "Komünistlere ölüm" yazıları yer almaktadır.

Cumhuriyet/ 31/08/1968

İki Öğrenci Daha Ağır Yaralandı

Amerikan 6. Filosuna bağlı savaş gemilerinin milli kurtuluş günlerinde İzmir'e gelmesini protesto amacıyla Ege yükseköğrenim gençliğinin tam bağımsız Türkiye mitinginde başlayan kanlı olaylar dün sabaha kadar devam etmiş yine bazı sağcıların hücumuna uğrayan iki üniversiteli daha ağır yaralanarak hastaneye kaldırılmışlardır. TMTF ve TMGT öğrenci kuruluşları da dün düzenledikleri ortak basın toplantısında saldırganların AP militanı olduklarını öne sürerek İzmir valisine şiddetle çatmışlardır. Bu arada 8 öğrenci dün geceki olaylarla ilgili olarak nezaret altına alınmıştır.

Ankara ve İstanbul'dan gelen arkadaşları ile gece saat 24:00'den sonra Atıf gazinosunda kahve içmeye giden TMTF bölgesel yürütme kurulu başkanı Yalçın Dağgüden ve Ramazan Süslüoğlu ile dokuz misafir öğrenci gazinoda gericilerin sopalı baskınına uğramıştır. Emniyet Müdürlüğüne 200 metre mesafedeki gazinoya baskın yapan Eli sopalı kırk gerici, Yalçın Dağgüden ve Ramazan Süslüoğlu'nu başlarından ağır şekilde yaralamıştır. Kavgada Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Bilal Moğol da hafif şekilde yara almış ve tedavisi ayakta yapılmıştır. Kafa travmasına uğradığı doktorlar tarafından belirtilen ve durumu tehlikeli gözüken Dağgüden dün sabah polise verdiği ifadede gerici gençlerin saldırısını yönetenlerin AP gençlik kolları genel başkanı Kemal Kalkanlı MTTB İzmir Başkanı Hüseyin Conduroğlu ve TMTF ikinci başkanı Ömer Barutçu olduğunu bildirmiştir. Gazinodaki arbededen hemen sonra olay yerine gelen polis 35 DK 662 plakalı sarı chevrolet marka bir arabaya binip kaçan gerici gençleri takip etmiş fakat yakalamaya muvaffak olamamıştır. TMTF Bölgesel yürütme kurulu başkanı Yalçın Dağgüden hastanede gazetecilere şunları söylemiştir: " TMTF'ye bağlı kuruluşların İstanbul'daki temsilcilerini İzmir'e davet ettik. İcap ederse İstanbul'dan ve Ankara'dan arkadaşlarımızı getireceğiz. Bu hareketlerin sonu gelmezse Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak can ve mal güvenliğimizin sağlanmasına dek hareketlerimize devam edeceğiz. Bu hareketin İzmir'de düzenlendiğini tahmin etmiyorum. Sadece sahneye koyanlar İzmir'den ve Ankara'dan tutulmuş kimselerdir. Güney Deniz Saha Komutanının meseleyi daha yakından inceleyerek bu duruma müdahalesini arzu etmekteyiz. Polis Türkiye Cumhuriyetinin tüm vatandaşlarının koruyucusu durumunda olmalıdır. Güçlüyüz diyenlere karşı söyleyeceğimiz tek söz biz kanunların çerçevesinde hareket ettikçe onlardan daha güçlü olacağız demek olacaktır.

Amerikalıların Tutumu

Çok büyük bir kalabalıkla başarılı bir miting yapan İzmir Yüksek Tahsil Gençleri Amerikalı denizcilere karşı aldıkları pasif direnme kararını da tam uygulamışlardır. Gece sokaklarda ufak gruplar halinde dolaşan öğrenciler Amerikalı erlerin şapkalarını

almışlar ve go home diye bağırarak tezahürat yapmışlardır. Amerikalı erler gençlerin bu hareketlerine hiç mukabelede bulunmamışlar ve bu yüzden de polise Amerikalılar ile ilgili bir olay intikal etmemiştir.

İlerici gençliğin ufak gruplar halinde dolaşmasını fırsat bilen gericiler, kordonda yakaladıkları bu gençleri zaman zaman 30-40kişilik gruplar halinde sopalarla dövmüşler ve kanlı olayların devamına sebep olmuşlardır. Bu olaylar sırasında hafif yaralanan ve üstleri başları yırtılan TMTF'li öğrenciler hastane ve nöbetçi eczanelerde ayakta tedavi görmüşlerdir. TMTF'li öğrenci liderleri kardeşin kardeşe vurmasına polisin müdahalesi için yetkililer ile sık sık toplantılar yapmışlar ve olay çıkan yerleri polise kendileri ihbar etmişlerdir. Tam kadro ile sabaha kadar görev yapan polis iyi bir çalışma düzeni ile daha da büyümek istidadı gösteren olayları kısa zamanda müdahalesi ile önlemiştir. Başlayan olaylar sırasında bir sendikaya ait çeşitli araçlarla bilek kalınlığında sopaların getirildiğini ve TMTF lokalinin gericiler tarafından işgal edileceğini de öğrenen üniversite gençliği saldırıdan korunmak için federasyon binası içinde tertibat almışlardır. Kısa zamanda federasyon önüne gelen toplum polisi de emniyet tedbiri olarak çevreyi kuşatmıştır.

Basın toplantısı

TMTF ve TMGT ile bağlı kuruluşlar dün yaptıkları ortak basın toplantısında, polisin kanun çerçevesi içinde hareket etmeyen kişilere seyirci kaldıklarını belirtmişlerdir. Gençler Vali Namık Kemal Şentürk'ün Güçlüyüm kuvvetliyim kanuna karşı çıkan her şeyi ezerim sözünü yerine getirmediğini bildirdikten sonra şunları söylemişlerdir.

" Endişelerimizi daha önceden ilgililere duyurmuştuk, bilindiği gibi sayıları pek az olan bazı kişilerin saldırısına uğradık. Bunların tümü AP'nin satılmış militanlarıdır. Bir genç arkadaşımız polislerin gözü önünde bıçaklandı, Bir diğeri gece gazinoda saldırıya uğradı. Şerefli bir Türk subayını feci şekilde dövdüler. Eli sopalı kişilerin öğrencilikle ilgisi yoktur. Tekrar ediyoruz tümü AP militanlarıdır. İşte bu kişiler gençlik maskesi altında MTTB'yi cinayet yuvası haline getirmişlerdir.

Kanlı gömlekler

TMTF'ye bağlı öğrenci kuruluşları dün Güney Daha Deniz Komutanına yaralanan arkadaşlarının kanlı gömleklerini vermişlerdir. Amirale verilen gömleğe "Sayın Amiral verdiğiniz teminat yetmedi" yazılı bir bant da konulmuştur. Gençler Vali Namık Kemal Şentürk'ü makamında bulamadıkları için palmiye dalına sarılı ve üzerinde "Vali aldığınız tertipler bu neticeyi verdi" yazılı kanlı gömleği vilayet merdivenlerine bırakmışlardır.

Cumhuriyet/ 07/09/1968

Tam Bağımsız Türkiye Mitingi Olaysız Geçti

TMTF'ye bağlı öğrenci kuruluşlarının düzenledikleri "Ne Amerika ne Rusya Tam Bağımsız Türkiye" mitingi dün sağcı bir grubun tahriklerine rağmen olaysız geçmiştir.

Yürüyüş sırasında gençlere şoförler korna çalarak halk da alkışlayarak tezahürat yapmışlardır. Basmane 9 Eylül meydanından ellerinde dövizler ve pankartlarla yürüyüşe geçen gençleri bindirilmiş polis kuvvetleri ve yaya polisler yol boyunca takip etmişleri ellerindeki çiçeği İzmir'in işgali sırasında şehit olan gazeteci Hasan Tahsin'in büstüne bırakmak isteyen gençlere polis gümrük önünde mani olmuş, münakaşalar sonunda çiçek taşıyan üç genç anıta gitmek üzere serbest bırakılmışlardır. Mitingin başlamasından kısa bir süre sonra cumhuriyet meydanının sol köşesine toplanan gezici bir grup "Satılmışlar Moskova'ya diye bağırmışlar ve bir aralık Allahuekber diyerek tekbir getirmişlerdir. Polis ve asker inzibatlarının çok sıkı emniyet tedbirleri aldıkları Cumhuriyet meydanında megafonla idare edilen tahrikçiler meydana sahte bomba atarak birkaç öğrenci ile bir inzibat erinin elbiselerinin yer yer yanmasına sebep olmuştur. Gençler daha sonra toplu halde yürüyüşe geçmişler ve Gazi Osman Paşa Bulvarından Fevzipaşa Bulvarına geçerek merkezleri olan 9 Eylül Meydanına gitmişler ve Federasyon binası önünde dağılmışlardır. Diğer taraftan FKF ve DİSK in düzenlediği Miting de bugün 14:30 da Cumhuriyet Meydanında yapılacaktır. Mitingde konuşmacı olarak Prof. Sadun Aren, Çetin Altan, Kemal Türkler ve Zülküf Şahin bulunacaktır.

Cumhuriyet/ 05/11/1968

Üniversitede Iki Grup Dün de Birbirine Giriyordu

İstanbul Üniversitesi'nin açılış günündeki arbededen sonra dün de MTTB'liler ve devrimciler arasında ufak bir kavga olmuştur.

Kavga MTTB'lilerin üniversite içinde 1 Kasım olaylarından dolayı devrimcileri suçlayan bir bildiri yayınlamak istemeleri yüzünden olmuştur. Bazı öğrenciler bildiri yayınlayanlara mani olmak istemişler ve taraflar arasında kavga başlamıştır. Gazetelere sarılı sopalar birdenbire ortaya çıkmış ve taraflar arasında kavga büyüme eğilimi göstermiştir. Ancak orada bulunan merkez konseyi başkanı Kemal Bingöllü ile MTTB'li bir dernek başkanı araya girerek olayın büyümesini önlemişlerdir. İstanbul Üniversitesi rektörü Egeli kendilerine gece öğretimi yapması konusunda muhtıra veren TMTF Başkanı Ekrem Özer ile Direniş Komitesi üyelerine " Gece öğretimi için yer, öğretim üyesi, araç ve fakültelerin özel şartlarının yerine getirilmesi gerekir. Önemli olan çok değil, istenilen nitelikte öğrenci yetiştirmektir" demiştir.

Cumhuriyet/ 20/11/1968

Milli Hedefler Yürüyüşü Bugün 13:00'de Başlıyor

TMTF tarafından düzenlenen ve İÜTB ile yüksekokullar talebe birlikleri tarafından desteklenen Milli hedefler yürüyüşü bugün saat 13:00 de üniversite bahçesinde başlayacaktır.

Programa göre Divanyolu Karaköy, Dolmabahçe Gümüşsuyu güzergâhını izleyerek Taksime çıkacak gençler burada yapacakları konuşmadan sonra dağılacaklardır. TMTF Genel Başkanı Ekrem Özer yürüyüşün ana hedefinin aşırı akımları milli çizgiye getirmek olduğunu söylemiştir.

Milli hedefler bildiride şöyle özetlenmektedir. “Teknik ve ağır sanayide en kuvvetli olmalıyız, milletçe çağların üstüne geçecek bir kalkınma hızı kazanmalıyız, Ahlakçılık ülkücülük ve milliyetçilik en büyük kudret ve kuvvet kaynağımız olsun “

Cumhuriyet/ 26/12/1968

Üniversite Öğrencileri Arasındaki Gruplaşma Tabancalı Bir Safhaya Geldi

Üniversite öğrencileri arasında süregelen gruplaşma dün edebiyat fakültesi kapısı önünde tabancalı bir hal almış, TMTF Genel sekreteri Nurettin İspir’e atılan kurşunlar iyi bir tesadüf eseri isabet sağlamamıştır. Verilen bilgiye göre edebiyat fakültesi talebe cemiyeti başkanı Hüseyin Korkmaz Çavuşoğlu ile İspir arasında fakülte kapısı önünde cereyan eden tartışma da tabancasını çeken Çavuşoğlu 4 el ateş ederek kaçmıştır. Öğrenciler arasında panik yaratan olay sırasında kurşunlar kimseye isabet etmemiş, taşa çarparak seken bir kurşun İspir’in sol bacağından hafif bir sıyrık almasına sebep olmuştur. Emniyet Müdürlüğüne getirilen Nurettin İspir hayatının tehlikede olduğunu kendisine pusu hazırlandığını bu konuda daha önce savcılığa başvurarak bilgi verdiğini söylemiştir. İspir ayrıca Çavuşoğlu’nun Edebiyat Fakültesi Dernek Başkanı olmadığı halde her yerde kendini öyle tanıttığını açıklamıştır.

Cumhuriyet /19/01/1969

Ekrem Özer’i TMTF Başkanlığına Getiren Kararı Yargıtay Bozdu

Yargıtay 2. Hukuk dairesi TMTF Başkanlığına Ekrem Özer’in getirilmesi için İstanbul 19. Asliye hukuk mahkemesinin verdiği kararı oybirliğiyle esasen bozmuştur. Yargıtay’ın bozma kararından sonra TMTF’nin tekrar el değiştireceği ve Sencer Güneşsoy grubuna verileceği davacı vekilleri tarafından ifade edilmiştir.

17 Kasım 1969 tarihinde TMTF tarafından yayımlanan Büyük Türkiye adlı dergiden yapılan alıntılardır. 1969 yılında TMTF ideolojisini anlamak bakımından bu tarihlerde elde edilen yayın pek az olduğundan burada bu dergiden yapılan alıntılar verilecektir.

Genel Başkan Ekrem Özer

Cumhuriyet/ 17/02/1969

Gençler, Vali, Emniyet Müdürü Ve Toplum Polisi Şefini Mahkemeye Verecekler

Cumhuriyet alanında düzenlenen “Tam Bağımsız Türkiye” mitinginde çıkan kanlı olaylarla ilgili olarak TMTF ve ona bağlı öğrenci kuruluşları temsilcileri dün düzenledikleri ortak basın toplantısında “Saldırganları koruyan İzmir Valisini, Emniyet Müdürünü ve Toplum Polisi Şefini ve Hükümet Komiserini mahkemeye vereceğiz demişlerdir.

Cumhuriyet/ 08/03/1969

Sezgin AP'nin Anarşiden Yana Olmadığını Söyledi

AP Genel Başkan Yardımcısı İsmet Sezgin, dün İstanbul'da TMTF Başkanı Ekrem Özer'e makamında yaptığı bir ziyaret sırasında Taksim olaylarında AP'ye mensup bir takım kişilerin rol oynadığı yolundaki bir iddiaya "AP bir kitle partisidir, Eğer varsa fertlerin bazı suçları partiye mal edilemez. Adalet partisi hiçbir zaman anarşiden ve kanunsuzluktan yana olmamıştır" karşılığını vermiştir. Sezgin Taksim olaylarıyla ilgili olarak "böyle bir suça iştirak etmiş olan şahısların partiden uzaklaştırılmaları gerekmez mi? şeklindeki bir soruya karşı " Eğer her önüne gelen partilerden atılırsa hiçbir partide adam kalmaz" demiştir. İsmet Sezgin Taksim'deki tahrikçi güçler konusunda aşırı solun aşırı hareketlerini örnek göstermiş, ancak aşırı sağı kanuni bir yürüyüşü saldırıya iten güçler hakkında hiçbir bilgisi olmadığını söylemiştir.

Cumhuriyet/ 08/05/1969

Bütün Yurtta Protesto Gösterileri Yapıldı

İmran Öktem'in cenaze töreni sırasında gericilerin çıkardığı olayları protesto için başkentteki gösterinin yanı sıra yurdun 8 yerinde yürüyüşler düzenlenmiş ve bildiriler yayınlanmıştır. İzmir'de TMTF, Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu ve Fikir Kulüpleri İzmir sekreterliğinin düzenlediği yürüyüş olaysız geçmiştir. "Kahrolsun irtica, kahrolsun yobazlar" diye bağıran gençlerin yürüyüşü sırasında AP il Merkezi ile İzmir Müftülüğü önünde sıkı emniyet tedbirleri alınmıştır. Antalya, Isparta, Bursa, Nevşehir, Ceyhan, Elbistan, Nallıhan ve Çorlu'da da adliye mensupları ve avukatları birer sessiz yürüyüş yaparak saldırıyı kınamışlardır. Bazı yürüyüşlere halk ve öğrenciler de katılmışlardır. Tekirdağ ve Bolu'da da bugün yürüyüş yapılacaktır.

Cumhuriyet/ 04/10/1969

Öğrenci Kuruluşları Kapatmaya Karşı Yargıtay'a Başvurdu

Ankara 5, Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından 6 öğrenci kuruluşu hakkında siyasetle uğraştıkları gerekçesiyle verilen kapatma kararı ilgili öğrenci örgütleri tarafından temyiz edilmiştir. İstanbul'da haklarında kapatma kararı verilen TMTF, İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliği, Maçka Teknik Okulu Talebe Birliği ile Yüksek Teknik Okulu Talebe Birliği mahkeme kararına karşı Yargıtay'a başvurmuşlardır. Bu arada TMTF Başkanı Ekrem Özer kararın kaldırılması için Milliyetçi Hareket Partisi nezdinde teşebbüse geçtiklerini bildirmiştir.

Cumhuriyet/ 11/10/1969

TMTF Mahkemenin Fesih Kararına Itiraz Etti

Siyasetle iştigal ettiği gerekçesi ile bundan bir süre önce mahkeme tarafından feshedilmesine karar verilen Türkiye Milli Talebe Federasyonu yetkilileri karara itiraz etmişlerdir.

TMTF Genel Başkanlığı adına Başkan Ekrem Özer'in Yargıtay Hukuk Dairesi Başkanlığına sunulmak üzere Ankara 5. Asliye Hukuk Hâkimliğine verdiği itiraz dilekçesinde bir Genel Başkanın şahsi davranışının federasyonu bağlamayacağı belirtilmekte ve Tamamen belirli bir kişinin şahsen ihdas ettiği bir fiil Federasyon Hükmi şahsiyetini ilzam etmeyecektir" denmektedir.

TMTF'nin itiraz dilekçesinde ayrıca gelişen sosyal düzen içinde derneklerin belli ölçüler içinde siyaset yapabilecekleri öne sürülmekte bilim adamlarının bu konu ile ilgili çalışmalar yaptığı ifade edilmektedir.

Cumhuriyet/ 02/06/1970

On Binlerce Öğrenci Ve Öğretim Üyesi Anayasaya Bağlılıklarını Tekrarladılar: Anayasa Yürüyüşü Muhteşem Oldu

Ankara Hukuk Fakültesi tarafından düzenlenen " Anayasaya Saygı Yürüyüşü" yurdun dört köşesinden gelen binlerce öğrenci, öğretim üyesi ve vatandaşın katılmasıyla dün yapılmıştır. Yürüyüş saat 14:30 da Hukuk Fakültesi önünde başlamış düzgün saflar halinde yürüyüşe geçen topluluk, Kurtuluş Alanı, Kızılay, Maltepe ve Tandoğan yolunu izleyerek Anıtkabir'e varmıştır. Binlerce öğrencinin ve çok sayıda öğretim üyesi, çeşitli sendika temsilcileri ve halkın katılımı ile gerçekleşen yürüyüşe Ankara Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Uğur Alacakaptan, İstanbul Hukuk Fakültesi Dekanı Orhan Aldıkaçtı, Hacettepe Üniversitesi Rektör vekili Prof. Nusret Fişek, ODTÜ Rektör Vekili Prof. Erdal İnönü ve siyasal bilgiler Dekanı Prof. İlhan Unat başta olmak üzere İstanbul'dan gelen Prof. Tarık Zafer Tunaya, Aytekin Ataay, Ümit Doğanay, Murat Sarıca ve yüzlerce diğer öğretim üyesi kortejin en önünde yürümüşlerdir. Arkalarında ise üniversite asistanlar sendikasının bütün şubelerinin üyeleri yer almıştır. Daha arkada ise Dev-Genç üyeleri sendikalar, fakülteler ve halk yerlerini almışlardır. İlahiyat fakültesi yürüyüşe katılmamıştır. Dev-genç genel başkanı Atilla Sarp yaptığı konuşmada 27 Mayıs'tan 10 yıl sonra başımızda gene DP'nin faşist iktidarına benzeyen bir iktidar var" demiştir. Gençler Sarp'ın hoparlörlerle söylediklerini tekrarlayarak devrim andı içmişlerdir. Bu arada Uğur Alacakaptan iç hoparlörle yürüyüşün bittiğini ve gençlerin dağılması gerektiğini söylemiştir. Gençler çeşitli sloganlarla iktidarı ve sömürücüleri yerdikten sonra dağılmışlardır.

TMTF genel başkanı ve genel sekreteri imzalarıyla Anayasa yürüyüşünü kınayan bir bildiri yayımlamıştır. Bildiride " anayasaya saygısızlığın tam içinde olanların miting ve yürüyüş düzenledikleri" iddia edilmektedir.

Cumhuriyet/ 10/06/1970

Üniversite 3 Gün Kapalı

Çapa Yükseköğretim okulundaki anlaşmazlıktan doğan ve bir öğrencinin ölümüyle sonuçlanan önceki günkü silahlı çatışmadan sonra dün, açık olmamasına rağmen İstanbul Üniversitesi hukuk, iktisat tıp fakültelerinde de dersler yapılamamış Komandolar üniversite bahçesinde ve koridorlarda " Başbuğ Türkeş" Kan kan kan,

Yusuf için intikam sloganları ile gövde gösterisi yapmışlardır. Bu arada üniversite senatosu üç gün üniversiteyi kapatmıştır.

Bu arada Edebiyat Fakültesi asistan temsilcileri Cumhurbaşkanı, Genelkurmay Balkanı ve Milli Güvenlik kuruluna birer telgraf çekerek can güvenliklerinin sağlanmasını istemiştir.

Atatürk heykelinin üzerine Bozkurt Atatürk ve yerlere Milliyetçi Türkiye Bozkurtlar geliyor ibarelerini yazan komandolar, boş olan hukuk fakültesi dershanelerini dolaşmışlar, iktisat fakültesinde de dershanedeki öğrencileri dışarı çıkartmışlardır. İstanbul Üniversitesine erken saatlerde komandolar üniversiteyi basacaklar şeklinde gelen haberler üzerine öğrenci ve öğretim üyelerinin büyük bir kısmı kendiliklerinden dershaneleri terk etmişlerdir. Saat 10,30 sıralarında da komando adıyla tanınan 300'e yakın bir grup muntazam sıralar halinde üniversite dış kapısında toplanarak içeri girmişlerdir. Daha sonra devrimci öğrencilere ait kitap, döviz ve afişleri, Ankara'da öldürülen Mustafa Kuseyri'nin resmini bahçeye çıkararak yakmışlardır. Bir ara üniversiteyi işgal etmeyi kararlaştıran fakat daha sonra bundan vazgeçen komandolar saat 14:00 e kadar üniversitede kaldıktan sonra ayrılmışlardır.

Soruşturma sonucu

Olayla ilgili soruşturma önceki gece sabaha kadar sürdürülmüş, Vural Yıldırımoğlu ile Yusuf Kürkçünün yakalanması için bütün polis örgütleri seferber edilmiştir. Yusuf İmamoğlu'nun iki ayrı tabancadan çıkan kurşunla öldürüldüğü, polisin yaptığı ilk araştırmadan meydana çıkmış, bazı tanıkların bilgilerine de başvurulmuş, silahların bu iki öğrenci tarafından kullanıldığı ileri sürülmüştür.

Soruşturmayı yapan kişilerden sızan haberlere göre Edebiyat fakültesinde meydana gelen kanlı çatışmada ilk silah kullananın Yusuf İmamoğlu olduğu öğrenilmiştir. Yusuf'un öldürüldüğü koridorda bulunan silahın da aynı öğrenciye ait olduğu ihtimali üzerinde durulmaya başlanmıştır.

Bazı görgü tanıklarının verdikleri bilgiye göre 30 kişilik bir grupla Çapa'dan edebiyat fakültesine giden Yusuf İmamoğlu imtihan vizelerini yaptırdıktan sonra üçüncü kata çıkmıştır. Üst kat koridorunda Vural ve dört arkadaşı ile karşılaşan İmamoğlu, silahını çekmiş ve ateşlemiştir. İlgilileri Yusuf'un havaya ateş ettiğini söylemişlerdir. Vural Yıldırımoğlu ve Yusuf Kürkçü'nün bulunduğu iddia olunan gruptakiler İmamoğlu'nun ateş etmesi üzerine silahlarını çekmişler, karşılıklı düello başlamıştır. Bu sırada İktisat fakültesinde de bazı Çapalı öğrencilerin sağa sola ateş ettikleri merkez binadaki bu olayın Edebiyat Fakültesindeki olaya paralel olduğu da belirtilmiştir. Olaylardan sonra Beşiktaş polis merkezine götürülen 11 kişi ise savcı tarafından ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakılmışlardır. İlgililer içinde Türkoloji öğrencisi Beyhan Aksu'nun da dâhil olduğu 11 kişinin olayla ilgilerinin bulunmadığı bildirilmiştir.

Kanlı olayların soruşturmasını sürdüren kişiler vizeleri yaptırmak için fakülteye giden Yusuf İmamoğlu'nun diğer katlara çıkmasının nedenini bulunan silahın bu öğrenciye ait

olup olmadığını kesin olarak ortaya çıkaramamışlardır. Bazı tanıkların verdikleri bilgiye göre İmamoğlu, arkadaşları ile edebiyat fakültesine geldikten hemen sonra bir kısmına emir verip kapıları tutmalarını istemiş, bir grubu da merkez binaya göndermiştir. Bu hareketler ya devrimci gençlerin baskınından önce haber almak için bu yola başvurulduğu ya da baskını komandoların yaptığı kanısını ortaya çıkarmıştır. Bilinmeyen konularla olayın diğer yönlerinin zanlı olarak aranan iki öğrencinin yakalanmasından sonra çözülebileceğini belirten bir başka yetkili " İlk soruşturma müspet delillerin toplanmasından sonra değişebilir. Bu nedenle henüz açıklanacak bir durum yok" demiştir. Silahlı çatışmada ölen öğrenci Yusuf İmamoğlu'nun Türk bayrağına sarılmış cenazesi dün morgdan alınarak TMTF binasına getirilmiş ve arkadaşları tabutu başında saygı duruşunda bulunmuşlardır. Cenaze bugün öğle namazından sonra kaldırılarak Sirkeci'ye götürülecektir. Cenaze buradan arabalı vapurla Harem'e geçirilerek karayoluyla Bursa'ya bağlı İnegöl'e götürülecektir. TMTF, MTTB ve Ülkü Ocaklarına bağlı gençler cenazede bulunacaklarını bildirmişlerdir.

Açıklamalar

Dev-Genç ve devrimci öğrenci örgütünün olaylarla ilgili olarak yayımladıkları bildiride sağcı grubun aynı anda iktisat, fen edebiyat ve kimya fakültelerinde saldırıya geçtikleri ve siyasi iktidarın iktisadi buhranı örtbas edebilmek için cinayetler tezgâhladığı ileri sürülmüştür. Bildiride devamla gerici unsurların üniversitelere saldırılarının dayanılmaz bir hal aldığı belirtilerek "Şayet devrimciler bu saldırılara karşı bir taarruzla cevap verirlerse bu meşru savunmadan başka bir şey olmayacaktır" demişlerdir.

MTTB, Yüksek öğretmen okulu talebe cemiyeti, Ülkü ocakları ve TMTF ayrı ayrı yaptıkları basın toplantıları ile "Olayların ve Yusuf İmamoğlu'nun öldürülmesinin komünist tertibi olduğunu" iddia etmişler içişleri bakanı, rektör ve dekanları suçlamışlardır. İstanbul ülkü ocakları ayrıca 11 kişilik bir isim listesi vererek cinayetin solcu, komünist dedikleri bu kişiler tarafından işlendiğini bildirmişlerdir.

Cumhuriyet/ 11/06/1970

Cenaze Bursa'ya Gönderildi

Edebiyat Fakültesindeki çatışmada öldürülen Yusuf İmamoğlu'nun cenazesi dün törenle kaldırılarak memleketi olan Bursa'ya götürülmüş, Emniyet Müdürlüğü de katil sanığı olan dört kişiden Ali Menekşe'nin yakalandığını açıklamıştır. MHP'li komandoların askeri bir disiplin içinde yönettikleri cenaze töreni sırasında içişleri bakanı ile başbakan anarşiyi önlememekle suçlanmış, hükümetin yok olduğu bildirilmiştir. Ülkü ocakları ile TMTF tarafından ortaklaşa düzenlenen törenin İstanbul'daki kısmı Sirkeci'de sona ermiş, bayrağa sarılı tabut eller üzerinde arabalı vapura girerken limanda bulunan bütün gemiler 10 dakika kadar düdüklerini çalmışlardır. Yusuf İmamoğlu'nun tabutu saat 11'de Cağaloğlu'ndaki TMTF binasından alınmıştır. Burada yapılan konuşmalarda İmamoğlu'nu komünistlerin öldürdüğü ileri sürülmüş, intikam alınmak üzere ant içilmiştir. Yol boyunca dağıtılan "Büyük Türk Milletine çağrı" başlıklı bildirilerde Yusuf İmamoğlu'nun katili olarak 11 kişinin adı verilmiştir. Bildirilerde hükümete

çatılarak " Önümüzdeki günler büyük olaylara gebedir. Uyan teşkilatlan ve bizim ile beraber ol. Hükümet var deme. Hükümet yoktur." denmektedir.

Cumhuriyet/ 27/07/1970

TMTF Genel Başkanlığını MHP'li Öğrencilerin Adayı Kazandı

Erzurum'da çalışmalarına devam eden Türkiye Milli Talebe Federasyonu 22. Genel kurulunda genel başkanlık için yapılan seçimi Milliyetçi Hareket Partili gençlerin adayı olan Soner Karaman kazanmıştır. Gergin bir hava içinde yapılan seçimler sırasında bir ara çıkan tartışma, polisin müdahale etmesi sonunda yatıştırılmıştır. TMTF yeni genel başkanı Soner Karaman yapılan üç tur sonunda da çoğunluğu sağlayamamış ancak dördüncü turda sonuç alınabilmiştir. TMTF 22. Genel kurulunda ikinci başkanlık ve yönetim kurulu üyelikleri henüz belli olmamıştır.

Cumhuriyet/ 07/08/1970

TMTF Eski Başkanı Suçlanıyor: Şenlik Parasının Usulsüz Harcandığı Öne Sürüldü

TMTF eski genel başkanı Ekrem Özer'in zimmetine para geçirdiği iddia edilmiştir. Ekrem Özer'in zimmetinde TMTF'ye ait para bulunduğuna dair yapılan iddia ile birlikte, Uluslararası Kültür Şenliği için Turizm Bakanlığından alınan 80 bin liranın da yolsuz şekilde kullanıldığına dair fotokopiler yayınlanmıştır. Kabataş Erkek Lisesi Müdürü Adnan Dinçer'in imzasını taşıyan bir yazıda, kültür şenliğine katılan 600 kişinin Kabataş Lisesinde 15 gün süre ile kaldıkları, fakat okul pansiyonuna hiçbir ücret ödenmediği, oysa Turizm Bakanlığından bu iş için sağlanan 34 bin 700 liranın ise sahte fatura ile bir otele ödendiği belirtilmektedir. Turizm Bakanlığı bölge müdürünün imzasını taşıyan ikinci bir fotokopide ise, Bakanlığın yaptığı fatura ödemelerinin yerleri gösterilmekte, Zümrüt adında bir otele 34 bin 700 liralık bir ödeme yapıldığı, yemek ödemelerinin ise 40 bin lirayı aştığı görülmektedir. CKMP'ye olan yakınlığı ile tanınan Ekrem Özer'e Erzurum'da karşı çıkan sağcı öğrenci liderlerinden Nurettin İspir'in yaptığı açıklamaya göre, yukarıda adı geçen otelden alınan sahte fatura yanında birçok yolsuzluk olayları daha mevcuttur. Savcılığın durumu ihbar kabul ederek harekete geçmesini isteyen Nurettin İspir, Erzurum'daki kongrenin MHP'li delegelerin yönetiminde yapıldığını, Ekrem Özer'in bu partinin ileri gelenlerinin direktifi ile ibra aldığını, gerçekte ise kongrenin gayrimeşru olduğunu ve Ekrem Özer'in zimmetinde TMTF'ye ait para bulunduğunu söylemiştir.

Cumhuriyet/ 20/02/1971

Tehdit Ve Şantajla Işadamlarından Para Koparmak Istiyorlar

Bazı öğrenci kuruluşları çeşitli adlar altında tehdit ve şantaj yolu ile işverenlerden para talep etmektedirler. Ülkü ocakları ile aynı paralelde gözüken TMTF'nin şimdiki yöneticileri çeşitli müessese sorumlularına gönderdikleri bir yazıda 15 güm içinde çıkaracakları gazetelerine ilan verilmesini istemektedirler. Tehdit havası taşıyan bu süre

içinde bir cevap gelmezse müessese sorumlularının da gafiller listesine alınacağı bildirilmektedir.

TMTF basın sözcüsü ve kültür müdürünün imzası ile gönderilen yazıda sermaye sahipleri , "nemelazımcılık politikası içinde Türkiye'nin komünizme peşkeş çekilmesine seyirci kalmakla suçlanmakta Ancak tek cümle ile hatırlatmakta fayda vardır. Türkün son hür ülkesi olan bu vatan komünizme peşkeş çekilir, esarete sürüklenirse ilk önce çıkarcı politika cambazları ile gafil servet sahipleri ezilecektir. Sayın mesuller çıkaracağımız yıllık özel dergimize vereceğiniz ilan için 15 günlük müddet bittikten sonra gelecek cevabınızın ilgi görmeyeceğini katiyetle ifade edelim. Sizleri de gafiller arasında görmemek temennimizdir" denilmektedir.

Cumhuriyet/ 16/06/1971

TMTF Mühürlendi

Türkiye Milli Talebe federasyonu dün görevliler tarafından mühürlenerek kapatılmıştır. Kapatma işleminin Ankara Mahkemesinin bir kararı gereğince uygulandığı ileri sürülmüştür.

Cumhuriyet/ 04/11/1971

TMTF Uluslararası Bir Kuruluşa 380 Bin Liralık Borcunu Ödemedi

Federasyon Için Kanuni Işlem Yapılması Istendi.

İsviçre'nin Bürgenstock şehrinde toplanan ISTC (International Student Travel Conferance) Uluslararası öğrenci turizm konferansına Türkiye adına katılan TMTF delegeleri 380 bin Türk Lirası tutarındaki borçlarını ödemedikleri için kongre salonundan çıkarılmışlardır. Dünya öğrencileri arasında yakın ilişkiler sağlamak ve turizmi geliştirmek için her yıl toplanan ISTC Kongresinde, Türkiye Milli Talebe Federasyonunun durumu şiddetle yerilmiş ve öğrencilerden döviz olarak toplanan bu paraların alınabilmesi için kanuni işlem yapılması istenmiştir. Bu karardan sonra Türkiye'yi temsilen kongreye gelen TMTF delegelerinden Mehmet Atakalp, Salim Özler, İsmail Hakkı Sir dışarıya çıkarılmışlardır.

TMTF tarafından yurt dışına turist olarak gönderilen öğrencilerin gezi masrafları, daha sonra gönderilecek dendiği halde bugüne kadar gönderilmemiş ayrıca bilet ve sigorta paraları da transfer edilmemiştir.

TMTF'nin 380 bin Türk Lirası karşılığı dövizi, ISTC'e ödememekte ısrar etmesi üzerine Genel kurul 17 Ekim 1971 tarihinde gönderdiği bir yazıyla " Gençlik ruhuna uygun olup olmadığını sormuş ve ISTC bağlı bulunduğu ve sizden alacaklı kuruluşlara karşı tutumunuz ne olacaktır1 diyerek kendilerinden bilgi istemiştir. TMTF yöneticileri bu sorulara karşılık verdikleri cevapta "İki saat önce yaptığımız toplantıda ISTC'ye karşı olan borçlarımızı ödemeyeceğimiz kararına vardık" demekle yetinmiştir.

Memleketimize gelen turist öğrencilerden ISTC adına ödenmek üzere 16 bin 385 dolar, 14 bin 774 Mark, 6 bin 296 Yen, 700 Frank 16 Sterlin ve sayıları az daha birçok para toplayan TMTF'nin bu kararı kongrede sert tartışmalara yol açmıştır. Söz alan İsrail Delegesi TMTF hakkında kanuni işlem yapılmasını istemiştir.

İsviçre'nin Bürgenstock şehrinde toplanan kongrede TMTF yöneticilerinin borçlarını ödememek için takındıkları tutum, Türkiye aleyhine bir hava yaratmıştır. Genel Yönetim Kurulu Başkanı İrlandalı Gordon Collery "Kurul tüzük gereğince her şeyi yapacaktır" diyerek konuyu kapatmıştır. Kurul TMTF yerine memleketimizi temsil etme hakkını Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı'na vermiştir.

Ne diyorlar?

TMTF yetkilileri olayla ilgili hiçbir açıklama yapmamış, ISTC adına yurt dışına transfer etmeleri gereken 380 bin Türk lirası tutarındaki dövizi ne yaptıkları konusundaki soruları cevapsız bırakmışlardır.

Cumhuriyet/ 22/11/1971

TMTF Tiyatroları Tehdit Ediyor

Türkiye Sanatçılar Birliği yönetim kurulu, TMTF Tiyatro Sansür Komitesinin İstanbul'daki bütün tiyatrolara bir tehdit mektubu göndermesini bir bildiriyle yermiştir. Bildiride söz konusu mektupta " Oyunların sahneden indirilmesini sağlamak için her türlü usulün uygulanacağı" hususunun yer aldığına değinilmekte ve anayasanın ilgili maddeleri belirtilerek " Meşrutiyetten bu yana kaldırılmış olan sansürü yeniden hortlatmaya anayasamızın getirdiği bu hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya kimsenin gücünün yetmeyeceğini, Türkiye kamuoyu önünde bir kere daha önemle hatırlatırız" denilmektedir.

Cumhuriyet/ 29/11/1972

Yeni Cemiyetler Kanunu Uyarınca MTTB Ve 36 Dernek Feshedilmiş Sayılacak

Üniversiteler ve yüksekokullara bağlı bütün öğrenci kuruluşlarının feshedilmesini öngören Yeni Cemiyetler Kanununun cumhurbaşkanı tarafından meclisten çıktığı şekliyle onaylanması halinde, MTTB ve buna bağlı 36 dernek kapatılmış olacaktır. Yeni durum üzerine MTTB yöneticileri, bina içindeki eşyaları dışarı çıkarmaya başlamıştır. Dün gece Cağaloğlu'nda MTTB binasında hummalı bir çalışma göze çarpmış, bina içindeki eşyalar geç saatlere kadar kamyonlara doldurularak götürülmüştür.

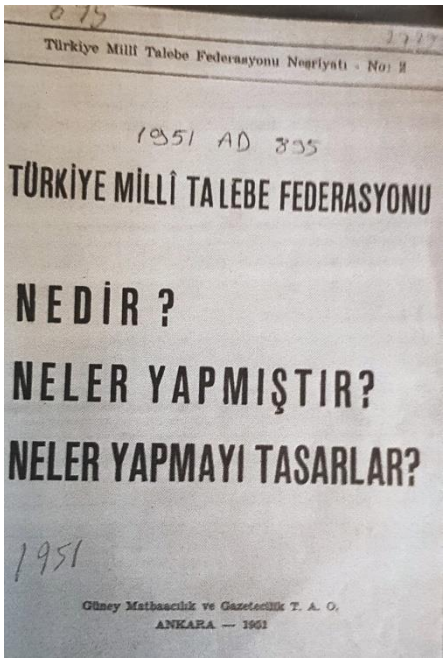
Yükseköğrenim öğrencilerini doğal üye kabul eden TMTF ile ona bağlı dernekler ise 3 yıl önce yayınlanan bir bildiri nedeni ile kapatılmıştı. TMTF ile ilgili dava henüz temyiz mahkemesinde kesinlik kazanmamıştır, ancak bu kuruluşa ait bina Milli Eğitim Müdürlüğüne teslim edilmiştir. TMTF ve MTTB dışında kurulan Dev-genç ve Ülkü ocaklarına bağlı dernekler ise siyasi faaliyetleri nedeniyle 12 Mart'tan sonra kapatıldıklarından, halen üniversiteler ve yüksekokullar öğrencileri tarafından kurulmuş

MTTB dışında sadece birkaç küçük kültür ve spor derneği faaliyet halindedir. Yeni kanun her fakülte ve yüksekokulda sadece bir tane olması şartı ile dernek ve cemiyetlerin yeniden kurulmasını öngörmektedir.

EK 4 FOTOĞRAFLAR

TÜRKİYE MİLLÎ TALEBE FEDERASYONU
Genel İdare Kurulu toplantı halinde

UNION NATIONALE DES ETUDIANTS DE TURQUIE
İnkılâp Gençliği
Fikir ve sanat dergisi
☆ Faruk Nafiz ÇAMLIBEL
☆ Hikmet BAYUR
☆ Yavuz ABADAN
☆ Vasfi Raşit SEVİG
☆ Orhan Şaik GÖKYAY
☆ Julide Gülizar ERGÜVEN
☆ Nihat ERİM
☆ Ercüment Ekrem TALU
☆ Aydoğan ONURSAL
☆ Necip ALPAN
☆ Mehmet ÇAKIRTAŞ
☆ Hakkı ATIL
☆ Baha Vefa KARATAY
☆ Yekta Güngör ÖZDEN
☆ Yavuz KADIOĞLU
☆ Aptullah Rıza ERGÜVEN
☆ Ömer ÜNSAL
☆ Gülten AKIN
☆ Semih BALCIOĞLU
☆ Ruhi KANAK
Sayı : 2 50 Kr.

Türkiye Millî Talebe Federasyonu
Birküler

No : 8/3 Ankara,25/5/1952

T.M.T.F. Merkez ve Mahallî İcra Komiteleri çalışmaları :

T.M.T.F.8.Büyük Kongresinde Devrimler ve Atatürk aleyhtarı neşriyet yapan bazı gazete ve mecmuaların tel'in ve takbihinin efkârı umumiyeye bildirilmek üzere Kongrece karar altına alınmasını isteyen takririn aleyhinde bulunan ve takriri imzalamadan toplantı salonunu terkeden HASAN FEHMİ DOZTEPE ve NAMIK ZAFER ALPSÜ,A.Ü.T.B. Delegasyonunca delegelikten ihraç edilmişlerdi . T.M.T.F. Kongresinden dönen A.Ü.T.B. Delegasyonu durumu Birlik İdare Heyetinde görüşmüş ve bu iki delegenin ihracını icabettirecek bir vaziyet olmadığından ihraç kararını geri almıştı.Bunun üzerine Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti ile Siyasal Bilgiler Fakültesi Talebe Cemiyetleri Birlik Genel Kurulunun bu meseleleri görüşmek üzere olağanüstü toplantıya çağrılmasını istemişler ve toplanan Birlik Genel Kurulunda eski Yönetim Kurulu istifaya mecbur edilerek seçimler yenilenmiştir.Ankara Üniversitesi camiası içinde bizce malum bazı derneklere mensup kimselerin ATATÜRK ve DEVRİMLERİ aleyhindeki konuşma,fiil ve hareketleri tesbit edilerek Sayın Ankara Üniversitesi Rektörü E. Rüştü İzmenin tavassutlarıyla,Ankarada mevcut Fakülteler dekanlarının iştirak ettikleri, üç saat devam eden bir toplantı yapılmıştır.Bu toplantıda Türkiye Millî Talebe Federasyonunu temsilen Genel Başkan Ali İhsan Çelikkan'ın başkanlığında,Erdoğan Alıveren(S.B.F.),Kemal Palaoğlu(S.B.F.),Kerim Taran(H.F.),Hüseyin Sinni(Z.F.),Özer Türk(S.B.F.) ten teşekkül eden heyet hazır bulunarak Fakültelerdeki umumi durum gözden geçirilmiştir. .Bizim için çok faydalı olan bu toplantıdan sonra Sayın Cumhurbaşkanımız Celal Bayar tarafından kabul edilerek bir saat kadar süren bir görüşme yapılmıştır.Halen Rektörlük ve Fakülteler Dekanlıklarıyla temaslar devam etmektedir.Merkez ve Mahalli İcra Komitelerimiz , Millî mevcudiyetimizi tehlikeye sokacağından kat'iyyen emin bulunduğumuz bu tip cereyanlarla komünizmle olduğu gibi amansızbir şekilde savaşmaya,bugünün karakteristik yobaz tipi olan Atatürk ve Devrim aleyhtarları ile mücadeleye,onları doğru yola getirmeğe azmetmiş bulunmaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanımız Celal Bayar'ın yüksek himayelerinde her sene yapılacak olan T.M.T.F. 19MAYIS GENÇLİK balosunun ikincisi bu sene de Sayın Devlet Başkanımızın bizzat huzurlarıyla Atatürk Orman Çifliği Marmara köşkünde yapılmıştır,Baloda Sayın Devlet Başkanımızdan başka Başbakanyardımcısı ve Devletbakanı Sayın Samed Ağaoğlu,Nuri Özsan,Nedim Ökmen,Tevfik İleri ve Rektör Ekrem Rüştü İzmen ile Fakülteler Dekanları ve kalabalık bir gençlik kitlesi hazır bulunmuştur. Sayın cumhurbaşkanımız balo esnasında iki defa konuşmuşlar ve

T. M. T. F. 9 uncu Büyük Kongre delegeleri Sayın Cumhurbaşkanımız Celâl Bayar'la.

DEVRİM GENÇLİĞİ

Aylık Fikir ve San'at Dergisi

Sahibi : Türkiye Millî Talebe Federasyonu adına
Genel Başkan *Ali İhsan ÇELİKKAN*

Yazı İşleri Müdürü : *Bozkurt BENDERLİOĞLU*

Yazı Kurulu : *Orhan AKTÜEL, Ali Hikmet ALP, Yavuz KADIOĞLU, Yekta Güngör ÖZDEN, Mukadder SEZGİN*

Abone : Altı aylığı 3, yıllığı 6 TL. Dış memleketler için iki mislidir.

Adres : Kurtuluş - Misafir Sokak No. : 1. ANKARA Tel. : 25940

Gönderilen yazı ve resimler basılsın, basılmasın geri verilmez.
Daktilo ile olmıyan yazılar dikkate alınmaz.

Dizildiği ve Basıldığı Yer : Doğuş Ltd. O. Matbaası - Ankara

TÜRKİYE MİLLÎ TALEBE FEDERASYONU

THE NATIONAL STUDENTS' FEDERATION OF TURKEY T.M.T.F. FEDERATION NATIONALE DES ETUDIANTS DE TURQ

Telefon : 25940

GENEL BAŞKANLIK

Kurtuluş Misafir Sok. No. 1 - Ankara

Sirküler

No:9-687 GNSK.

Ank.-19/Kasım/953

I- FEDERASYON İDARE HEYETİ

T.M.T.F. Genel idare kurulu 12 kasım 1953 günü genel merkez büro sunda, İ.Ü.T.B, A.Ü.T.B, İ.T.Ü.T.B, İ.Y.O.T.B, A.Y.T.T.B, İzmir Y.E. T.O talebe cemiyeti, Zonguldak maden teknik okulu talebe cemiyeti, Zonguldak maden teknik okulu talebe cemiyeti, Merkez ve mahalli icra konitelerinin iştirakiyle toplandı. 15 kasım a kadar devam edân toplantıda, Merkez ve mahalli icra konitelerinin üç aylık faaliyetleri tasvip edilddi ve önümüzdeki üç aylık faaliyet proğramı hazırlandı.

Merkez ve mahalli icra koniteleri aşağıdaki şakilde kurul du.

Merkez icra konitesi:

Genel Başkan	: Ali İhsan Çelikkan
Genel Başkan Vekili	: Yavuz Kadıoğlu
Genel Sekreter	: Yıldırım Poyrazoğlu
Genel Muhasip	: Emin Çobanoğlu
Üye	: Bozkurt Benderlioğlu
Müşahit Üyeler	: Taşkın Oran
	Gültekin Özdener
	Ali Hikmet Bengi

Mahalli İcra Konitesi

İkinci Başkan	: Refet Erim
Sekreter	: Nedim Üsdiken
Muhasip	: Fuat Çelebi
Üye	: Erol Keskin
Üye	: Yılmaz Tabanlı

2- Türkiye Milli Talebe Federasyonu, 10 Kasım Çalışmaları

Büyük ATATÜRK'ün aziz naşının Anıt kabire nakil törenini hazırlıyan konisyona Federasyonumuz Yüksek tahsil gençliği adına iştirak etmiş ve 10 Kasım günü şu hususlarda hizmet ifa edebilmek şerefine erişmiş tir.

1- Aziz ATATÜRK'ün İstiklal madalyasını taşıyan kadife madalya yastığı ve plastik mahfazası federasyonumuz tarafından Kız ve Erkek Öğretmen okullarında yaptırılmıştır. Tamamen Türk yüksek tahsil gençliğinin eseri olan yastık ve mahfaza halen anıt kabirde senbolik taşın önünde durmaktadır.

2- ATATÜRK'ün Katafalkına çekilen Atlas bayrak T.M.T.F kız teknik öğretmen okulu talebe cemiyeti tarafından hazırlanmıştır.

3- 10 kasım günü Federasyonumuzca görevlendirilen 60 yüksek tahsil genci protokol hizmetlerini bizzat ifa etmişlerdir.

4- 10 Kasım günü Türk yüksek tahsil gençliğini temsilen; Federasyonumuza dahil cemiyetlerden üçer kişi korteje katılmış ve ATA nın katafalkını takip etmişlerdir.

5- 4 Kasım günü saat 10 dan 5 kasım günü saat 10 na kadar Federas yonumuza bağlı ANkara, İzmir, İstanbul, ve Zonguldaktan Yüksek tahsil gençliği, ATA'nın muvakkat kabrinde nöbet tutmuşlardır.

6- ATAnın muvakkat kabrinin açılışında federasyonumuza bağlı Erkek teknik Öğretmen okulu gençleri bizzat çalışmışlar ve katafalkı, Kız teknik Öğretmen okulu öğrencileri hazırlamışlardır.

TÜRKİYE MİLLÎ TALEBE FEDERASYONU

THE NATIONAL STUDENTS' FEDERATION OF TURKEY T.M.T.F. FEDERATION NATIONALE DES ETUDIANTS DE TURC

Telefon : 25940

Kurtuluş Misafir Sok. No. 1 - Ankara

GENEL BAŞKANLIK

Sirküler

No:9-003 GS

Ankara,30.Mayıs.1953

I9 MAYIS GENÇLİK BALOSU

Her sene olduğu gibi,bu sene de I9 Mayıs Gençlik ve Spor bayramı münasebetiyle Atatürk Orman Çiftliği Marmara Köşkünde bir GENÇLİK BALOSU verilmiştir.

Sayın Cumhurreisimiz Celâl Bayar'ın yüksek himayelerinde verilen balonun çok güzel geçmesi için uzun zaman çalışılmış ve hiç bir fedâkarlıktan kaçınılmamıştır. Baloda Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi Refik Koraltan,Devlet Vekili Fethi Çelikbaş,Devlet Vekili Celâl Yardımcı,Adalet Vekili Osman Şevki Çiçekdağ,Başvekâlet Müsteşarı Ahmet Salih Korur,Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ekrem Rüştü İzmen,Ankara Belediye Reisi Atıf Benderlioğlu,Yunan Sefiri Ekselans Kontunas,Yugoslav Sefiri Ekselans Radovanovic,Dekanlar,Milletvekilleri,Hükümetinizin davetlisi olarak memleketinizde bulunan Yugoslav icra komitesi başkanı Moshia Prade başkanlığındaki Yugoslav parlemento heyeti,Türkiye Milli Talebe Federasyonu davetlisi olarak memleketinizdè bulunan Yunan ve Yugoslav Talebe Federasyonları temsilcileri,Federasyon mensupları,Ankara'daki Birlik ve Cemiyet Başkanları,seçkin bir davetli kütlesi hazır bulunmuştur. Gençlik Balosu sabaha kadar neşe içinde devam etmiştir.

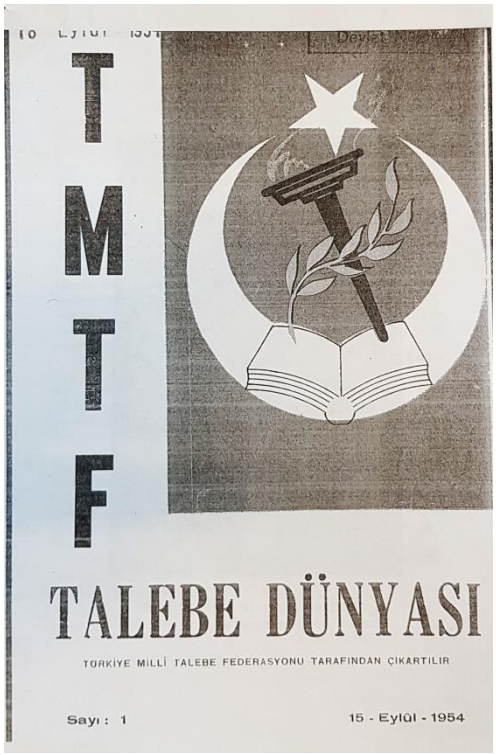
Sayın Büyük Millet Meclisi Reisi Refik Koraltan baloda gençlerle hasbuhallerde bulunmuş,ve Büyük Ata'nıza ait hatıralarını anlatmışlardır.

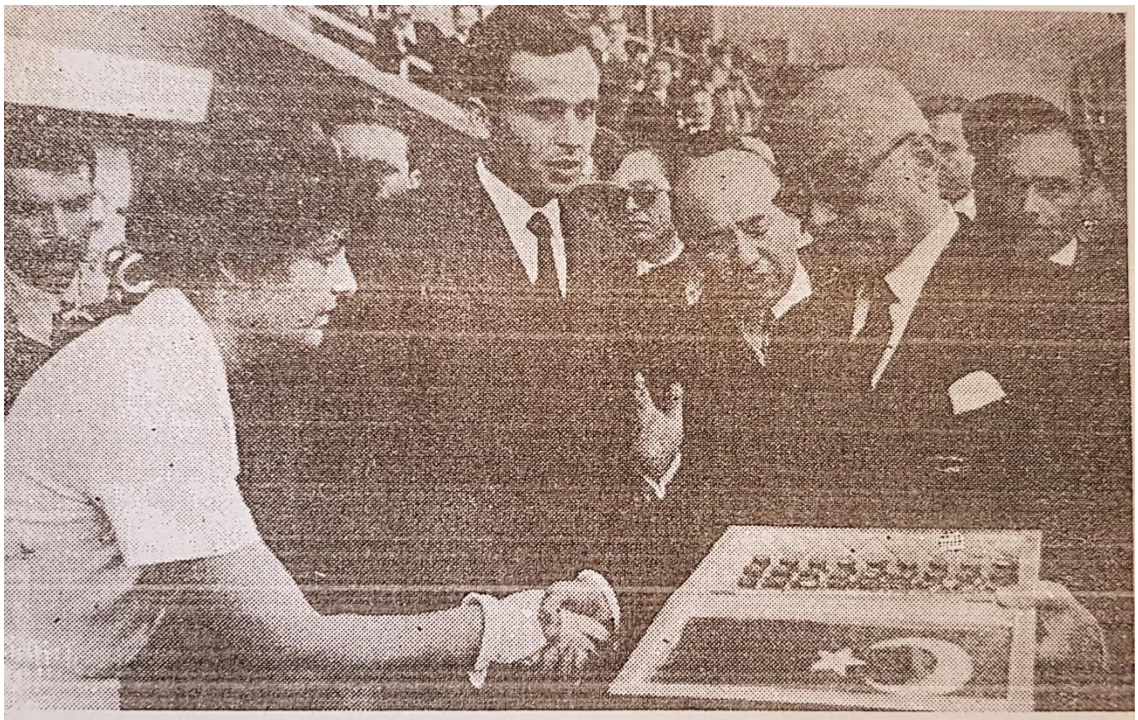
YUNAN ve YUGOSLAV TALEBE FEDERASYONU TEMSİLCİLERİNİN MEMLEKETİMİZİ ZİYARETLERİ

Türkiye Milli Talebe Federasyonunun davetlisi olarak 4 Yunan ve I8 Yugoslav delegelerinden müteşekkil Yunan ve Yugoslav Talebe Federasyonları tensilcileri I8.Mayıs-26.Mayıs arasında memleketinizi ziyaret etmişlerdir.

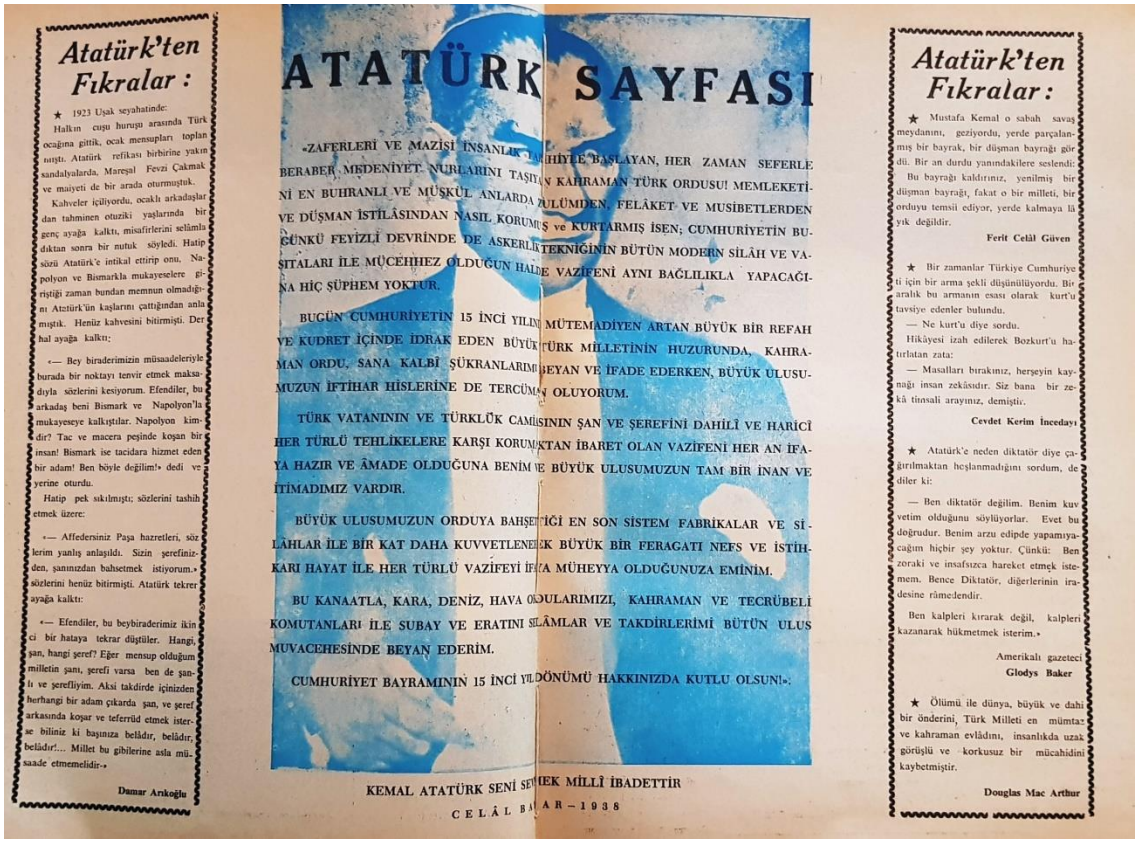

İlk Kız Talebe Birliği Başkanı
NİHAL TANYERİ
Ankara Yüksek Ok. Tal. Bir. Baş.

Bir 19 Mayıs'ta Federasyon tarafından Reisicumhura sınır toprağı veriliyor.

Atatürk'ten Fıkralar :

★ 1923 Uşak seyahatinde:

Halkın coşu huruşu arasında Türk ocağına gittik, ocak mensupları toplantıyı. Atatürk refikası birbirine yakın sandalyalarda, Mareşal Fevzi Çakmak ve maiyeti de bir arada oturmuştuk.

Kahveler içiliyordu, ocaklı arkadaşlardan tahminen otuziki yaşlarında bir genç ayağa kalktı, misafirlerini selâmla diktan sonra bir nutuk söyledi. Hatip sözü Atatürk'e intikal ettirip onu, Napolyon ve Bismarkla mukayeselere girıştiği zaman bundan memnun olmadığını Atatürk'ün kaşlarını çattığından anlamıştık. Henüz kahvesini bitirmişti. Der hal ayağa kalktı:

«— Bey biraderimizin müsaadeleriyle burada bir noktayı tenvir etmek maksadıyla sözlerini kesiyorum. Efendiler, bu arkadaş beni Bismark ve Napolyon'la mukayeseye kalkıştılar. Napolyon kimdir? Tac ve macera peşinde koşan bir insan! Bismark ise tacidara hizmet eden bir adam! Ben böyle değilim!» dedi ve yerine oturdu.

Hatip pek sıkılmıştı; sözlerini tashih etmek üzere:

«— Affedersiniz Paşa hazretleri, sözlerim yanlış anlaşıldı. Sizin şerefinizden, şanınızdan bahsetmek istiyorum.» sözlerini henüz bitirmişti. Atatürk tekrar ayağa kalktı:

«— Efendiler, bu beybiraderimiz ikinci bir hataya tekrar düştüler. Hangi şan, hangi şeref? Eğer mensup olduğum milletin şanı, şerefi varsa ben de şanlı ve şerefliyim. Aksi takdirde içinizden herhangi bir adam çıkarda şan, ve şeref arkasında koşar ve teferrüd etmek isterse biliniz ki başınıza belâdır, belâdır, belâdır!... Millet bu gibilerine asla müsaade etmemelidir.»

Damar Arıkoğlu

ATATÜRK SAYFASI

«ZAFERLERİ VE MAZİSİ İNSANLIK TARİHİYLE BAŞLAYAN, HER ZAMAN SEFERLE BERABER MEDENİYET NURLARINI TAŞIYAN KAHRAMAN TÜRK ORDUSU! MEMLEKETİNİ EN BUHRANLI VE MÜŞKÜL ANLARDA ZULÜMDEN, FELÂKET VE MUSİBETLERDEN VE DÜŞMAN İSTİLÂSINDAN NASIL KORUMUŞ ve KURTARMIŞ İSEN; CUMHURİYETİN BUGÜNKÜ FEYİZLİ DEVRİNDE DE ASKERLİK TEKNİĞİNİN BÜTÜN MODERN SİLÂH VE VASITALARI İLE MÜCEHHEZ OLDUĞUN HALDE VAZİFENİ AYNI BAĞLILIKLA YAPACAĞINA HİÇ ŞÜPHEM YOKTUR.

BUGÜN CUMHURİYETİN 15 İNCİ YILINI MÜTEMADİYEN ARTAN BÜYÜK BİR REFAH VE KUDRET İÇİNDE İDRAK EDEN BÜYÜK TÜRK MİLLETİNİN HUZURUNDA, KAHRAMAN ORDU, SANA KALBİ ŞÜKRANLARIMI BEYAN VE İFADE EDERKEN, BÜYÜK ULUSUMUZUN İFTİHAR HİSLERİNE DE TERCÜMAN OLUYORUM.

TÜRK VATANININ VE TÜRKLÜK CAMİASININ ŞAN VE ŞEREFİNİ DAHİLİ VE HARİCİ HER TÜRLÜ TEHLİKELERE KARŞI KORUMAKTAN İBARET OLAN VAZİFENİ HER AN İFAYA HAZIR VE ÂMADE OLDUĞUNA BENİM VE BÜYÜK ULUSUMUZUN TAM BİR İNAN VE İTİMADIMIZ VARDIR.

BÜYÜK ULUSUMUZUN ORDUYA BAHŞETTİĞİ EN SON SİSTEM FABRİKALAR VE SİLÂHLAR İLE BİR KAT DAHA KUVVETLENEREK BÜYÜK BİR FERAGATI NEFS VE İSTİHKARI HAYAT İLE HER TÜRLÜ VAZİFEYİ İFAYA MÜHEYYA OLDUĞUNUZA EMİNİM.

BU KANAATLA, KARA, DENİZ, HAVA OKULARIMIZI, KAHRAMAN VE TECRÜBELİ KOMUTANLARI İLE SUBAY VE ERATINI SELÂMLAR VE TAKDİRLERİMİ BÜTÜN ULUS MUVACEHESİNDE BEYAN EDERİM.

CUMHURİYET BAYRAMININ 15 İNCİ YILDÖNÜMÜ HAKKINIZDA KUTLU OLSUN!»

KEMAL ATATÜRK SENİ SEVMEK MİLLÎ İBADETTİR

CELÂL BAYAR – 1938

Atatürk'ten Fıkralar :

★ Mustafa Kemal o sabah savaş meydanını, geziyordu, yerde parçalanmış bir bayrak, bir düşman bayrağı gördü. Bir an durdu yanındakilere seslendi:

Bu bayrağı kaldırınız, yenilmiş bir düşman bayrağı, fakat o bir milleti, bir orduyu temsil ediyor, yerde kalmaya lâyık değildir.

Ferit Celâl Güven

★ Bir zamanlar Türkiye Cumhuriyeti için bir arma şekli düşünülüyordu. Bir aralık bu armanın esası olarak kurt'u tavsiye edenler bulundu.

— Ne kurt'u diye sordu.

Hikâyesi izah edilerek Bozkurt'u hatırlatan zata:

— Masalları bırakınız, herşeyin kaynağı insan zekâsıdır. Siz bana bir zekâ timsali arayınız, demiştir.

Cevdet Kerim İncedayı

★ Atatürk'e neden diktatör diye çağırılmaktan heşlanmadığını sordum, dediler ki:

— Ben diktatör değilim. Benim kuvvetim olduğunu söylüyorlar. Evet bu doğrudur. Benim arzu edipde yapamıyacağım hiçbir şey yoktur. Çünkü: Ben zoraki ve insafsızca hareket etmek istemem. Bence Diktatör, diğerlerinin iradesine râmedendir.

Ben kalpleri kırarak değil, kalpleri kazanarak hükmetmek isterim.»

Amerikalı gazeteci
Glodys Baker

★ Ölümü ile dünya, büyük ve dahi bir önderini, Türk Milleti en mümtaz ve kahraman evlâdını, insanlıkda uzak görüşlü ve korkusuz bir mücahidini kaybetmiştir.

Douglas Mac Arthur

11 KASIM ATATÜRKE SEVGİ VE BAĞLILIK GÖSTERİSİ

İstiklâlimizin büyük müdafii ve Cumhuriyetimizin kurucusu, en büyük Türk, Atatürk için 11 Kasım 1954 Perşembe günü 9.30 da Üniversite Meydanında yapılacak sevgi ve bağlılık gösterisi Türk gençliğinin Kemalizm ideallerine bağlılığını, rejim ve inkılâpların sahip ve bekçisi olduğunu ifade edeceği gündür.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! Aziz Türk Genci! Milletinden aldığı azimle vatanımızı kurtaran Atatürk'ün bütün fikir ve idealleriyle bizlerde yaşadığını, temelleri çok derinlere atılmış inkılâp âbidesinin; alçakça duygular, kin, gaflet ve gerilikle yıkılmasına aslâ müsaade etmeyen sesimizi duyurmak için Üniversite Meydanına gel!

11 KASIM ATATÜRKE SEVGİ VE BAĞLILIK GÖSTERİSİ

Türkiye Milli Talebe Federasyonu

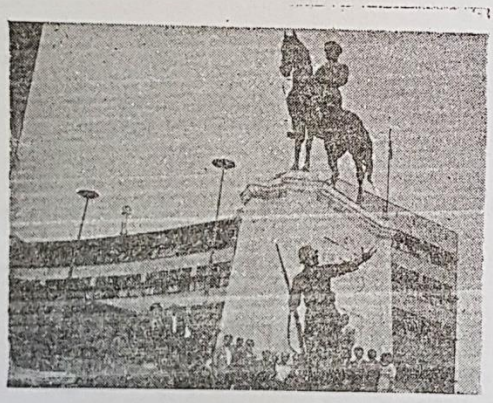
MİLLİ KÜTÜPHANE ANKARA 1946

Emel Matbaası, Ankara Tel: 15623

Türkiye Millî Talebe Federasyonu Çalışmaları

Ankara'da 19 Mayıs Stadyomunda Kore şehitlerimizin toprakları T. M. T. F. temsilcileri tarafından sayın Cumhurbaşkanımıza teslim edilirken. ⟶

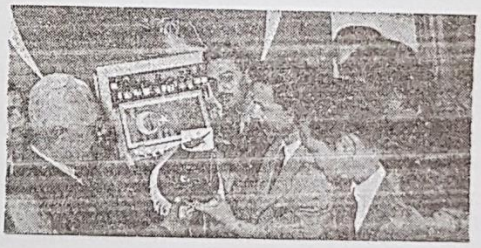

Yurdumuzu ziyaret eden Kâmil Hocaoğlu başkanlığındaki heyet Ankara'da Zafer anıtı önünde.

⟵ Ankara'da 19/Mayıs/1954 de Cumhurbaşkanımız Anıt - Kabir'den alınan toprağı T. M. T. F. temsilcilerine teslim ederken.

Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu başkanı F. Kaynak, Bayraktar türbesinden getirdikleri toprağı İstanbul'da T. M. T. F. temsilcilerine teslim ederken.

Federasyonumuza karşı gösterdikleri yakın ilgi ve esirgemedikleri değerli yardımlarından dolayı Milli Eğitim Bakanı Celâl Yardımcı, Başbakanlık Müsteşarı Ahmet Salih Korur, Ankara Valisi Kemal Aygün, İstanbul Valisi Fahrettin Kerim Gökay, Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürü Muammer Baykan, Kızılay Genel Müdürü Fikri Akıldağ'a ve Ankara Belediyesi ile Şoförler Federasyonuna Türk Yüksek Öğrenim Gençliği adına en derin teşekkürlerimizi sunmayı borç biliriz.

Türkiye Milli Talebe Federasyonu

Dergimize 22. sayıdan sonra abone olanlara geçmiş mevcut sayılarımızı parasız vereceğiz...

Cumhurbaşkanı Bayar'a T.M.T.F.'nun Verdiği Yemek

Federasyonumuz 17 Temmuz 1954 günü Cumhurbaşkanımız Celâl BAYAR şerefine Büyükdere Fidanlığında bir öğle yemeği vermiştir. Bu yemekte Vali GÖKAY, Birleşmiş Milletler nezdindeki baş delegemiz, Büyük Elçi, Selim SARPER, Emniyet Sandığı Genel Müdürü Nuri KINIK, Cumhurbaşkanlığı Yaveri, Sarıyer Kaymakamı, basın mensupları ve Federasyon idarecileri bulunmuşlardır.

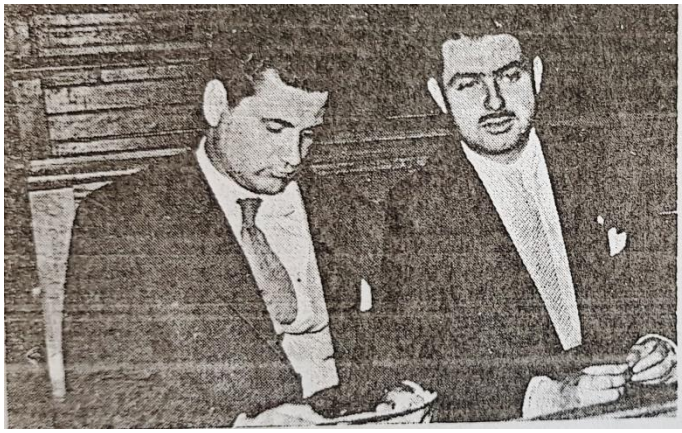
Yemeğe geliş

Yemek sonrası sohbeti

Türkiye Millî Talebe Federasyonu tarafından tertiplenen AMATÖR TALEBE REHBER kursları çalışmalarından bir an.

6-7 Eylûl hâdiseleri ile alâkalı oldukları iddiasıyla 2 no.lu Örfi İdare Mahkemesi tarafından 13 Şubat tarihinden bu yana duruşmaları devam eden T. M. T. F. eski ve yeni Genel Başkanları mahkeme salonunda.

Devlet Nüshası

15 GÜNDE BİR ÇIKAR
FİYATİ: 25 KURUŞ
Tel : 22 04 54
Cağaloğlu No: 40
İstanbul

TALEBE Gazetesi

25 Aralık 1958
SAYI: 1 — YIL: 1

İLÂN FİYATLARI:
Santimi : 2.50 T.L.
Zayi : 10.00 T.L.

İ.E.T.T. talebe ücretlerine zam yapmak istiyor

Çıkarken

Bazı sebebler dolayisiyle T. M. T. F. neşir organı 2 yıl derin bir sessizliğe gömüldü. İçtimai hayatımızda basının ehemiyetini müdrik kimseler olarak bu sessizlik devresini büyük bir kayıp telakki ediyoruz.

Memleketinin istikbal ümidini nefsinde toplıyan gençliğin kendi organı ile okuyucularına bilhassa ya kbaşacağına emin ve bu kanalla bütün problemlerini makul ve mukni delilleriyle umumi efkarın huzurunda dile getireceğinden müsterih olarak bir talebe gazetesine ihtiyaç duymuş oluyoruz.

Artık sütunlarında davalarını ve hal çarelerini prensiplerinin münakaşasını yapacak olan gençlik kendisine tevdi edilen vazifeyi layıkiyle ifa ettiğini daha açık ve daha yakından ilgililere bir daha ispat etmiş olacak.

Biz gençliğe «Bu millet ne zaman bedbinliğe düşmüşse sizin şevk-i muhabbetle parlıyan gözlerinizden ümit ve cesaret almıştır.» diyen büyüklerimizin ifadelerindeki isabet ve hakikate layık olduğumuzu yine bu sütunlarımızda göstereceğiz.

Şuna inanıyoruz ki o muzlarına yüklenen mesuliyetlere ve bu mesuliyetlerin şerefini müdrik gençler olarak bizden istenenleri yerine getirmek, bunun için azminden zerre kaybetmeden engellerle mücadele etmek başka gelen vazifelerimizdir. İşte bugünden sonra vazifelerimiz, haklarımız, mesuliyetlerimiz, çalışmalarımız ilgililerden beklediğimiz buna karşı layık olduğumuz hususları bu sutunlarda üniversite'li gençlerin kalemlerinden dökülecek heyecanlı, temkinli ve daima şuurlu olan yazılarla arzetmiş olacağız. Böylece vazifemiz sadece gençliğin davalarına gençliğin gayelerine hizmet edecektir. Her şeyin üstünde gençliğin asil heyecanının terdümanı olacaktır. Sütunlarını üniversiteli kardeşlerimize açan talebe gazetesinde herkes inandığını ve bildiğini hiç bir endişe duymaksızın cesaretle savunmak imkanını bulacaktır. Zira bizim anladığımız manadaki vazifecilik işte budur. Bu gayelerimiz istenilenin istihsalinde vesile olursa bunun mütesebbisleri vazifesini yapmış ve bir iş başarmış insanların gurur ve hazzını duyacaklardır.

VAHDET TAYAN

Belediye murakıblarının raporunda talebe indiriminin kayıtlanması teklif edildi

Belediye Meclisinde, İ.E.T.T.'nin bütçesi önümüzdeki cuma görüşülecektir. Belediye murakıpları, otobüs ve tramvayda talebe indiriminin kayıtlanmasını ve muayyen yerlerde ve zamanlarda bu indirimin tatbik edilmesini istemişlerdir.

T. M. T. F. İkinci Başkanı E. Ünal, dün Belediye Reisliği nezdinde yaptığı teşebbüsde, bütçe görüşmelerinde bunun reddini istiyecek, ve öğretimin yalnız fakülteye inhisar edemiyeceğini, talebelerin birçok faaliyetinin kültürel olduğunu ve daima bir indirimden faydalanması gerektiğini belirtmiştir.

Sinemacılar bilet vermek istemiyorlar

T. M. T. F. Savcılığa müracaat edecek

Bilindiği gibi geceleri hariç olmak üzere, üniversite ve yüksek okul talebelerine sinemalarda 7.50 tenzilat yapılmaktadır.

Ancak, İstanbul'daki bazı sinemalar, sivil şahıslara verdiği, dolayisiyle satışa arzedildiği halde ilerliki günler için talebeye tenzilatlı bilet vermek istememektedirler. Milli Korunma Kanununa göre, bir nevi satıştan imtina mahiyet tarzeden bu mesele üzerinde T.M.T.F. hassasiyetle durmaktadır. Bu arada, bazı sinemalar hakkında bu durumu tefrik eden zabıtlar tutulmuş bulunmaktadır. Talebe Federasyonu gerek savcılığa ve gerekse Belediye İktısadi Murakabe Müdürlüğüne durumun düzeltilmesi için teşebbüste bulunmuştur.

Rize talebe yurdu

Şubata kadar izin verildi

İstanbuldaki talebe yurtlarının bir çoğu gibi, Rize talebe yurduda, Rizelilerin kurduğu ve talebelerin parası ve muhtelif ve çok az yardımlarla kurulmuş ve yaşatılan yurtlardan biridir.

Son ay içinde, Beyazıtta Nis Düğün salonunun üstünde olan bu yurdun sahibi Abdullah Arısan yurdun tahliye kararını almış, ve bunu talebelere bildirmiştir. Bu mahkeme kararı temyiz edilmemiş, hüküm kesinleştikten sonra talebeleryersiz kalma tehlikesiyle karşılaşmışlar, vilayete, Maarif Vekiline ve Başvekil'e telgraf ve bizzat müracaatta bulunmuşlardır.

Talebelerin, mal sahibine 17 500 lira borçları vardır. Bu borç ödenmemekle beraber, Şubata kadar mal sahibi talebelere müh let vermiştir.

T.M.T.F in Burs ve site mevzuundaki çalışmaları

Bugünkü hayat şartlarına göre cidden pek kifayet siz bir mahiyet arzeden talebe burslarının arttırılması hususunda talebe federasyonu ilgililer nezdinde teşebbüste bulunmuştur. Bu teşebbüsün bütçe komisyonunda müsbet olarak hal ledileceği ümit edilmektedir. Ayrıca gerek İstanbul ve gerekse Ankara'da 10.000 kişilik talebe sitesi inşasında da Maarif Vekâletiyle temaslar yapılmaktadır.

Birliklere, cemiyetlere

Faaliyetlerinizden bizi vaktinde haberdar etmeniz, bunları gazetemizde neşretmemizi kolaylaştıracaktır. Toplantı, kongre, balo, çay, konferans, sergi v. s. gibi çalışmalarınızı lütfen önceden bildiriniz veya fotoğraflı haberlerinizi gazetemize gönderiniz.

Talebe Gazetesi.

Bütçeler B. M. Meclisi'nde

Komisyonda Üniversite bütçeleri 9 - 12 Ocak'da konuşulacak

1959 bütçesi, hükümet tarafından hazırlanıp, B. M.M. ne verilmiştir.

Bu yılki ve geçen yılki üniversite bütçesiyle alakalı rakamları okuyucularımıza sunuyoruz.

Üniversite bütçelerinin bütçe komisyonundaki görüşmeleri 9-13 ocakta yapılacaktır. TALEBE gazetesi bu görüşmeleri takip edip, okuyucularına sunacaktır.

Üniversite Rektör ve dekanlarının katılacağı bu görüşmelere, TMTF başkanları, V. Tayan ve E. Ünal da takip edeceklerdir.

Hataylı öğrenciler yurtsuzluktan şikâyetçi

Hatay Liselerden Yetişenler Derneğinin yıllık kongresi 7 Aralık 1958 saat 10 da Aksaraydaki Hatay öğrenci yurdunda yapılmıştır.

Şemsi Kuseyrinin başkanlığında yapılan kongrede cemiyetin 200 e yakın öğrenci üyesi bulunduğu halde, ihtiyaca cevap verecek bir yurt binasına sahip olamamayışı geniş tenkidlere yol açmıştır. Bu arada, Hataylı münevver ve zenginlerin, Hatayın kültürel davâlarına gerektiği şekilde ilgi göstermeyişleri de söz konusu edilmiştir. Ayrıca Hatay Valisi Ahmet Topaloğluna bir telgraf çekilmiş ve yurt dâvâsında ilgi göstermesi istenmiştir.

Site yurdunda memurlar

Vezneciler Site Taleb yurdunda, bu yıla kada bir müdür ve kafi sayd memur bulunmakta id Bu yıl, Cağaloğlu ve Şeh zadebaşı yurtları da bura ya nakledilmiş, memu kadroları da beraberce m hafaza edilmiştir. Şimdi s te yurdu, üç bloktan ibare ve her üçünün de ayrı ayr müdürlükleri, ayrı ay memur kadroları vardır.

Bunlar hem yerleri yatılabilecek yerleri işga etmekte, hemde, öğretme sıkıntısı çekilen bir memle kette pasif bir vazifed bulunmaktadırlar.

Bir dokun

Başvekille nasıl görüşülür

Bütün dünyada, gençlik ve talebe teşekküllerinin mühim rolleri vardır: öyle ki, birçok memleketlerde, bu teşekküller'in memleketin mukadderatı üzerine tesir edecek faaliyetleri dahi zaman zaman görülmüştür.

Biz bu mevzuu üzerinde duracak değiliz. Ancak, bu sözlerimizle, bu teşekküllerin bütün dünyada itibar gördüğünü, görmesi icab ettiğini ifade etmek istiyoruz.

Ama, gelin görün ki, bizde, bazı hususi kalem müdürleri, (başta Başvekâlet hususi kalem müdürü olmak üzere,) tam aksi bir icraat göstermektedirler: muhakkak ki bir Başvekilin, bir vekilin veya herhangi bir umum müdürün cidden pek yüklü bir çalışma programı vardır. Muhakkak ki, kendilerini vazifeleri icabı pek çok sayıda vatandaş veya teşekkül görmek veya konuşmak ister. Muhakkak ki, zaman bu arzuların hepsine cevap vermeğe kifayet etmez. Ve muhakkak ki, hususi kalem müdürlerinin bir vazifesi de, bu nevi müracaatları mümkün olduğu nisbette sıraya koymaktır: bu hususlarda yüzde yüz hemfikiriz.

Ama bir anlayış ki, gençliğin davalarını görüşecek gençlik temsilcilerini, şahsi işleri için müracaat eden bir vatandaşla aynı görür ve ona göre hareket ederse bunun adı vazife değil gayretkeşlik olur.

Bugün için, artık batı memleketlerinde bir vekili, bir başvekili hatta bir reisicumhuru görmek onunla konuşabilmek, bir hadise olmaktan tamamen çıkmıştır. Aynı görüşün başvekili görmek için aylarca bekleten bir zihniyet, daha doğrusu bu zihniyeti taşıyan hususi kalem müdürleri maalesef elan mevcuttur.

İşte bu anlayış memleketimizde yeni bir de çığır açmıştır. Meselâ Sayın Başvekilimizi görebilmek, ancak yolunu gözetlemekle, ancak hususi kalem müdürlerinin dışında bir takım üçüncü şahıslarını tavassutlarını kabul etmekle mümkün olabilmektedir. Bu şekli reddeden ve normal müracaatlarla kendisini görebileceğine, görmesi icap edeceğine inanan meselâ Türkiye Milli Talebe Federasyonu gibi teşekküller veya şahıslar ise, aylarca beklemek zorunda kalmaktadırlar.

Bu anlayış değişmeli, bu anlayışa sahip kimseler ise artık hakikatı görmelidirler.

EROL ÜNAL

1959-SC-13

28 NİSAN OLAYLARI HAKKINDA TMTF VE TMGT TARAFINDAN BASILAN 8 SAYFALIK BROŞÜR

Böyle başladı : Aylardan Nisan, günlerden Perşembe idi. 28 Nisan Perşembe.. Bu, İstanbul Üniversitesinin 507 yıllık tarihine yeni bir şeref sayfasının eklendiği gündür. O gün İstanbul Üniversitesi, memleketi felâkete sürükleyen zalim diktatörlere karşı kahramanca mücadeleye başlamıştı. Sabah saat 10 a doğru talebeler, şanlı bayrağımızın altında toplandılar. Memleketi, babalarının çiftliği gibi idare etmeğe kalkışan, memlekette kanunları kaldırıp kendi saltanatlarını kurmağa hazırlanan alçaklar, bu düşüncelerini gerçekleştirebilmek için o günlerde Ankara'da bir Tahkikat Komisyonu kurmuşlardı. Bu komisyonun niçin kurulduğunu gayet iyi anlayan talebeler, memleketi felâkete sürükleyecek böyle bir teşebbüs karşısında harekete geçtiler.

Birinci vazife : Memleketi böyle bir felâkete sürüklemeğe kalkışanlarla mücadele etmek ve onu korumak ve kurtarmak lâzımdı. Bu da Türk gençliğinin birinci vazifesiydi. Mustafa Kemal, Türk Gençliğine: "Ey Türk gençliği; birinci vazifen Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir,, demişti. Dünya durdukça onun yolunda yürüyecek olan Büyük Türk Milletinin asil gençliği, şimdi kendisine düşen tarihî vazifesini yapmağa hazırlanıyordu. Atatürk'ün heykelinin etrafında toplandılar. Orada, memlekete kötülük etmek isteyen zalim diktatörlerle mücadele edeceklerine, millet huzurunda söz verip yemin edeceklerdi. Tam bu sırada ciplerle, atlarla gelen polisler, talebelerin üstüne hücum ettiler.

Aç kurtlar gibi saldırdılar:

Zalim diktatörlerin uşakları, heykelin etrafında toplanmış talebelere, düşmana saldırır gibi saldırdılar. Talebeleri dağıtmak istiyorlardı. Talebeler bu baskın karşısında neye uğradıklarını anlayamadılar. Niçin dağılacaklardı? Suçları neydi? Memleketi felâkete sürüklemek isteyenlere karşı mücadele etmek suc muydu? Bu, onların birinci vazifesiydi. Çünkü Atatürk, bu memleketi onlara emanet etmişti. Ve emanetlerini korumak, bu vatanın evlâdı olarak onların en tabiî hakkıydı. Onun için dağılmak istemiyorlardı. Söyleyecekleri şeyleri vardı. İşte, hâdise böyle başladı. Polis, talebeleri dağıtmak için atlarla, cipplerle onların üstüne saldırdı.

Yalnız silah değil, atlarlâ da saldırdılar.

Polislerin, üniversitenin içine girip talebelere atlarla, gaz bombalariyle saldırıp onlara ateş açmaları, kısa zamanda etraftan duyuldu. Polisler bununla da kalmıyarak üniversitenin başındaki en büyük hocaya, yani Rektöre de hücum ettiler. Talebeleri, siz kışkırtıyorsunuz, diye hocalara saldırdılar. Bu arada Rektörü tokatlayıp yerlerde sürüklediler. Ve sonra bir cipe atıp alıp götürdüler. Götürürlerken bu ihtiyar âlimin yüzü kan içindeydi. Bunu duyan talebeler, büsbütün ayaklandılar. Hep beraber toplanıp Beyazıt Meydanına doğru yürüyüşe geçtiler. Talebelerin geldiğini gören polisler tabancalarını çekip onlara ateş etmeğe başladılar. Atlariyle, silâhsız Üniversiteli masum talebelere hücum ettiler. Talebelerin ellerinde silâh olarak kitapları vardı. O kadar. Bu kurşun yağmuru onları yere sermeğe başladı

Böyle sürüklediler. Bir talebenin üstüne bazan üç, beş kişi birden saldırıyordu. Yakaladıklarını otomobillerine doldurup götürüyorlardı. Bazılarını da böyle yerlerde sürükleyerek çekiyorlardı. Bu yerlerde sürüklenenler, senin çocuklarındı ve onu sürükletenler de senin reyini alarak işbaşına gelmiş insanlardı. Halbuki sen, onları senin çocuklarını yerlerde sürükletmek, senin çocuklarının başlarını ezdirmek için başının üstünde taşıyarak iktidara getirmemiştin. Sen, onları, memlekete herkesin insanca yaşayabileceği bir idare kurmaları için başa geçirmiştin. Ama başa geçince, herşeyi unuttular. Kendilerini oraya, milletin getirdiğini ve günün birinde beğenmezse gene getirdiği gibi indirebileceğini unuttular.

İşi yapanlar İşte işi yapanlar bunlardı. Diktatörlerin uşakları, talebelerin üstüne saldıran bu adamın kendi efendilerinin yanındaki haline bakın. Talebelere aç kurt gibi saldırıyor. Efendilerinin yanında ise, masum bir insan pozunda. Bütün bu işler, neden oldu? Daha düne kadar eller üstünde taşınarak iktidara getirilen bir partinin aradan birkaç yıl geçtikten sonra millete hizmet değil, memlekete ezıyet eden bir siyasî teşekkül olmasının sebebi neydi? Herşeyden önce, bu partinin başında bulunan insanlar samimî değillerdi. Bütün söyledikleri iktidara geçebilmek içindi. İktidara geçince herşeyi unuttular. Başladılar kendi hesaplarına çalışmağa. Ve nihayet günün birinde kendilerini de, bu aziz yurdu da bu acıklı hale getirdiler.

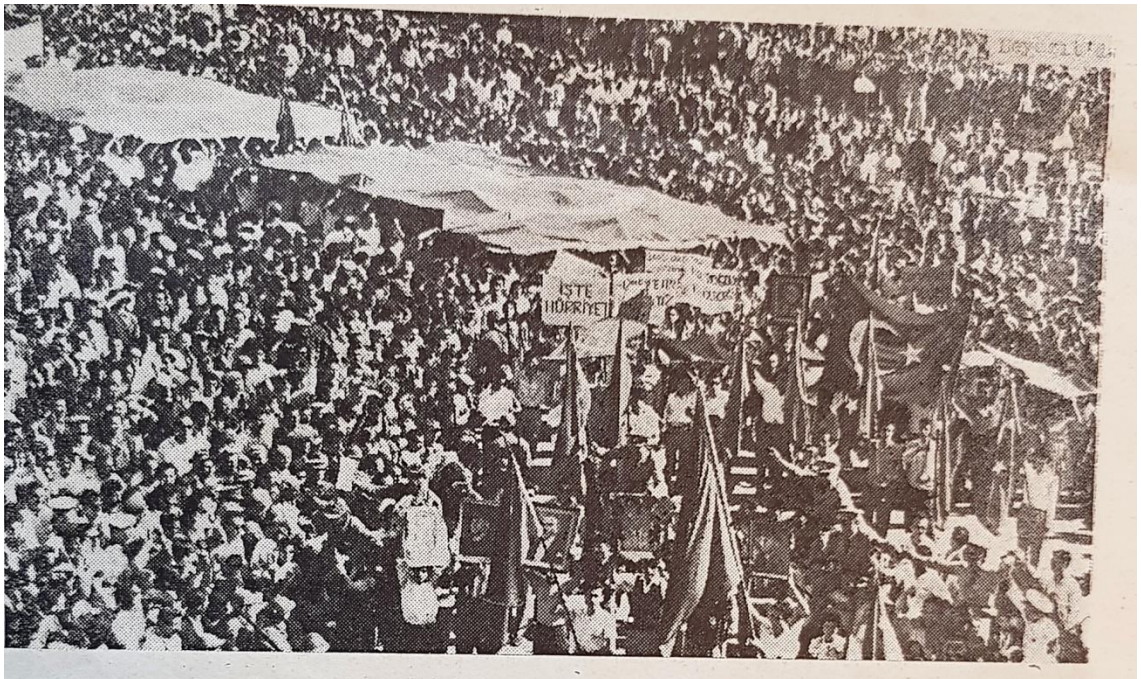
Katillerin başları: Bir polis, ne kadar akılsız olursa olsun, hiçbir suçu olmayan talebeleri öldürecek kadar ileri gidemez. Buna cesaret edemez. Öyle ise, onlara bu cesareti verenler, onları perde arkasından idare edenler verdi. Emirleri oradan alıyor ve ona göre hareket ediyorlardı. Baştakiler ne derlerse, onu yapıyorlardı. Onların uşaklığını yapıyorlardı. Yukarıdaki resimlerde bu durum, etraflıca anlaşılıyor. Zalim diktatörlerin yanlarından ayrılmayan şu iri yapılı polis memuru, Üniversitelerin dövülmesinde ve vurulmasında başrolü oynamıştır. Bu adam, diktatörden bu işler için teşekkür mesajı almıştı.

Olurmu böyle olur mu? Kardeş kardeşi vurur mu? Öldürür mü? Size kim verdi bu emirleri, neye güvenip te talebeleri vurup öldürdünüz Hiç günün birinde bunların hesabını bize sorarlar, diye düşünmediniz mi? Vururken hiç vicdanınız sızlamadı mı? Milletin evlâtlarını öldürmenin cezasını bir gün, millet bana verir diye hiç aklınıza gelmedi mi? Karşında elinde hiçbir silâhı olmayan gencecik çocuklar var, onların üstüne saldırıp, ateş ediyorsun. Silâhsız insanın üstüne atlarla, gaz bombalariyle saldırıyorsun. Bunu niçin yaparsın? Talebeler korkup dağılsınlar diye mi? Hiç Türk çocuğu korkar mı? O hak bildiği yolda, senin kurşununda korkup ta hiç kaçar mı?

Ağlayan analar: İnsanlar, insan gibi yaşamak hakkına sahiptirler. Bu onların en tabiî kanunî hakkıdır. Bu hakkı elde edebilmek için insanlar, yüz yıllarca süren çetin mücadelelerde bulunmuşlar. Ve en sonunda insanca yaşamak hakkına kavuşmuşlar. Artık hiç kimse bir başkasına hükmetmeğe, onu kölesi gibi kullanmağa, kendi emirlerine göre onu idare etmeğe kalkışamaz. Çünkü böyle yaparsa, onun hürriyetini elinden almağa kalkışmış olur. Çünkü kimsenin kanun hudutları dışında bir başkasına emretmeğe onu istediği gibi kullanmağa, onun haklarını elinden almağa hakkı yoktur. Peki, böyle bir adam çıkar da kanunun bana verdiği hakları elimden almağa kalkarsa ne olur? Onunla mücadele ederim. Eğer o adam, milletin haklarını elinden almağa kalkarsa, millet onunla mücadele eder. İşte, biz de, bizim kanunî haklarımızı elimizden almağa çalışan adamlarla mücadele ettik. Bu uğurda kimimiz şehit olduk, kimimiz gazi.

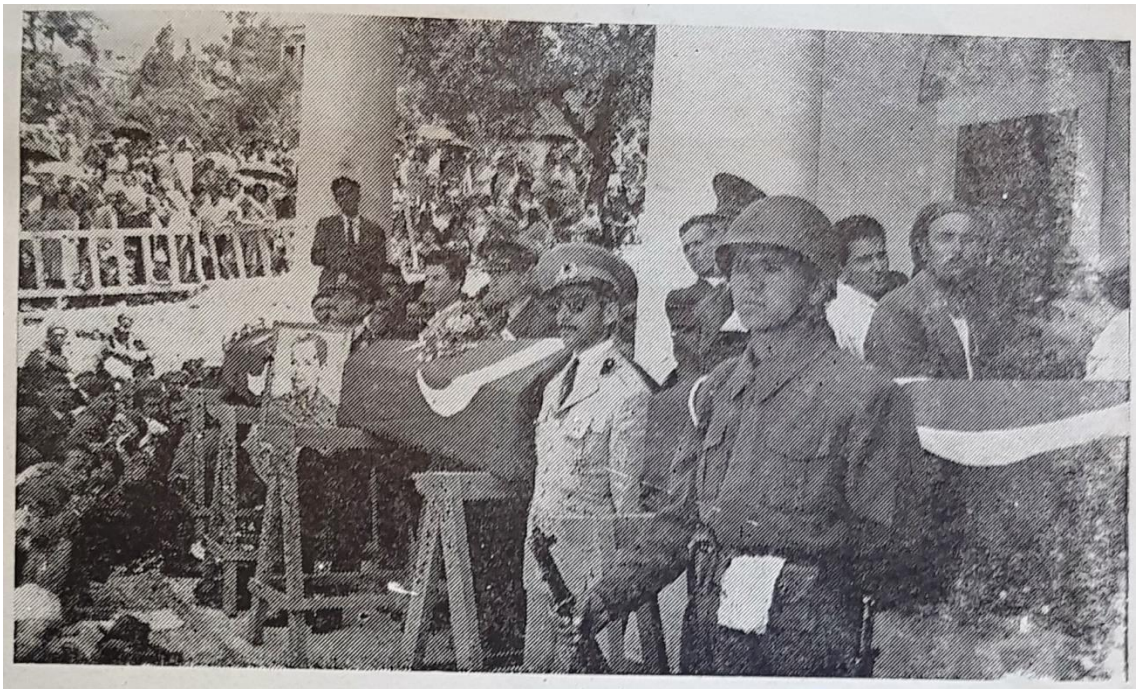

İşte hürriyet: Gazetecilerimizin, doğruyu yazdıkları için, zindanlarda çürütüldüğü, memleket dâvaları hakkında onuşan Üniversite hocalarının işlerinden atıldığı, muhalif partili olmanın düşman olmakla bir tutulduğu, pejşmizde birtakım adamların dolaştığı, iki kişi bir araya gelip de memleket meselelerini konuşamadığınız günlerde hür değildik, mesut değildik. Ama şimdi hür ve mesuduz. Hürüz, çünkü dilediğimiz gibi konuşup yazabiliyoruz. Mesuduz, çünkü başımızda kendilerini değil milleti düşünen, bizi düşünen bir hükûmet var. Yalnız ve yalnız milleti düşünen insanlar iş başında. Artık on beş günde milyoner olan sahtekâr mebuslardan, ahlâksız ve dinsizlerden kurtulduk. Artık iyi günler uzak değil. Ama onu daha da yakınlaştırmak, daha rahat, daha zengin ve daha mesut olmak bizim elimizde. Nasıl mı? Birbirimizi daha çok sevip sayarak ve çok, daha çok çalışarak..

Şehitler Ankaralıların omuzlarında :

Akşam, İstanbul'dan özel trenle şehitler Ankara'ya götürüldü. İstanbul'dan Ankara-ya kadar tren yolu boyunca, her istasyon-da şehitlerimizi binlerce kişi bekledi! Mustafa Kemal'in aziz vücudunun İstanbul'dan Ankara'ya naklinden sonra bu ikinci büyük bekleyişti. Millet, kendini hürriyete kavuşturmak için canını seve seve veren bu genç evlâtlarını son yolculuklarında, hiç değilse, bir görebilmek için geceden sabahlara kadar ayaz demeden soğuk demeden bekledi. Gördü. Ve hıçkıra hıçkıra ağladı. Bir başka şehit ve gazi beldesi başkent Ankara, evlâtlarını bağrına basabilmek için günlerce bekledi. Ankara'da şehitler kafilesinin sayısı yükseldi. Kafileye oradan da yeni şehitler eklenmişti.

Mehmetçik nöbette ..!

Zalimleri devirdiğin an, senin, yalnız hudut boylarında değil, memleketin her noktasında nöbette olduğunu bir kere daha öğrendik. Şimdi hürriyet şehitlerimizin başında, onların son nöbetini tutuyorsun. Başlarında sen, arslan Mehmetciği gördükçe, onlar, bilsen ne kadar büyük bir huzura ermişlerdir. Çünkü senin bulunduğun her yer emniyettedir. Sen, yalnız memleket dışındaki değil, fakat memleket içindeki düşmanları tepelemekte de ne akıl al-maz bir kudrete sahip olduğunu bütün dünyaya bir kere daha gösterdin. Ve sen, "Yurtta sulh, cihanda sulh,, pa-rolasının sadık koruyucusu bütün millete göste-din ki insanca yaşamamıza engel olmağa kalkışacak her bed-baht, senin süngünün ucunda layık olduğu yeri bulacaktır.

Şehitler Beyazıt meydanında;

Dünya tarihinde zalimlerin, diktatörlerin muvaffak olup hep başta kaldığı görülmemiştir. Milletine kötülük edenler mutlaka cezalarını bulurlar. Bizde de öyle oldu. Bir Mayıs sabahı, bir uyandık ki memlekette hürriyet güneşi doğmuş.. Zalimler hak ettiklerini bulmuş. Memleket rahata, huzura ermiş. İlk önce şehitlerimiz arandı, bir kısmı bulundu. Bulunanlar için Beyazıt Meydanında, hürriyet mücadelesinin başladığı o cilekeş meydanda büyük bir tören yapıldı. Bu törene yüz binlerce insan katıldı. Yüz binlerce gözden bu hürriyet şehitlerimiz için yaş döküldü. Ve onlar - milletin kalbine gömülenler - ebedî uykularını uyumak için Ankara'ya, Büyük Atatürk Mustafa Kemal'in yanına uğurlandılar.

Son yolculuk;

Demek kader böyleymiş. Demek 9 yıl, 20 yıl, 25 yıl önce başlayan bu dünyadaki hayatınız böyle sona erecekmiş. Demek ki memleketimizi zulümden kurtarabilmek için sizin temiz kanlarınızın akması ve bu yurda paklık getirmesi gerekiyormuş. Demek ki iki yüz yıl süren insan gibi yaşayabilme mücadelemiz, sizlerin de katılmasiyle büyük bir değer kazanacak ve karanlıkları parçalayarak yeni bir hürriyet güneşinin doğmasına sebep olacaktı. Öyle bir hürriyet güneşi ki dünya durdukça bu topraklar üstünde batmıyacak. Öyle bir güneş ki her gün biraz daha bu aziz yurdun üstünde parlayacak.

6. ULUSLARARASI KÜLTÜR FESTİVALİ — T.M.T.F. nun tertiplediği Altıncı Uluslararası Kültür Festivali, dün saat 15 de Şan sinemasında yapılan bir törenle açılmıştır. Bir hafta devam edecek şenliklere 9 millete mensup 350 Üniversite öğrencisi sanatkâr katılmaktadır. Resimde, açılış töreninde festivalin ilk gösterisini yapan T.M.T.F. folklor grupu görülmektedir.

VEDA — Otururken görülen Hürriyet gazisi Hüseyin Onu T.M.T.F. başkanına veda etti. Onur Ankara'da Temsilcil görevine başlıyacaktır.

14 Nisan 1961 de T. M. T. F. nüklear silahlar konusunda bir açık oturum yapmıştır. Profesörler, doçentler ve öğrencilerin katıldığı bu açık aturumda nüklear silahların kötülüklerinden bahsederek bir bildiri yayınlanmıştır. Bu bildiride Türk aydınlarının nüklear silahların kaldırılması konusunda dünya aydınlarıyle ayni fikirde olduklarınıbildirmişlerdir. Resmimiz açık oturumu göstermektedir.

TOUR TO ANATOLIA

ISTANBUL
BURSA
(Mt. Uludağ)
ÇANAKKALE
BERGAMON
IZMIR
EPHESUS
ANTALYA
(8 Days)

WHILE GOING ON A TRIP...
DON'T LEAVE
Your
PASSPORT - Behind !
Your " ISIS PASPORT ,,
is
Your " SAFETY GUARD ,,

I S I S

International Student Insurance Scheme
Including Sickness Improved Safeguard

T. M. T. F.
TURİZM MÜDÜRÜLĞÜ - TRAVEL DEPARTMENT
Cağaloğlu, Babıâli Cad. 40 - İstanbul
Tel.: 22 04 54

Chief Director of Tourism : ÇETİN KAYRA
Director of Tourism : SAYGUN GÜRPINAR
Secretary : FERİAL TUNAY
Information : AHMET AYTAÇ

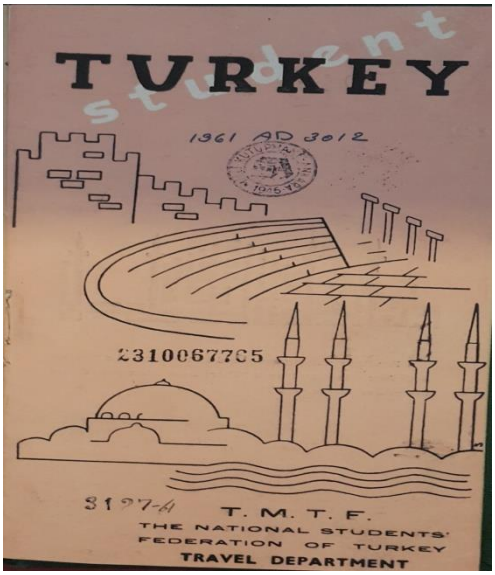
ANKARA Bureau Tel.: 12 13 29
T. M. T. F. Necati bey Cad. No. 59
Yenişehir
ANKARA

ERZURUM Bureau:
T. M. T. F. ATATÜRK Üniversitesi
Talebe Cemiyeti
Erzurum

Hostels SITE - ISTANBUL
KOÇ - ANKARA
I. T. I. A. - IZMIR
AYKAÇ - BURSA

Balo : Dün gece Cumhuriyet Bayramı münasebetiyle Taksim Belediye Gazinosu salonlarında bir balo verilmiştir. Geç vakte kadar devam eden baloya, şehrimizde bulunan M.B.K. üyelerinden bazısı da katılmıştır. Resimde, M.B.K. üyesi Kur. Bnb. Orhan Erkanlı ile Türkiye Millî Talebe Federasyonu Başkanı Nurettin Sözen bir arada görülüyor. **(Foto: H.)**

Cezayir Talebe Örgütü Başkanı Ait Çalaala ve Yardımcısı Cemal Hunu, Nurettin Sözen'le birlikte.

Beyoğlu Olgunlaştırma Enstitüsü öğrencileri T.M.T.F. nun atlastan bir bayrağını işlemişlerdir. Bayrak T.M.T.F. II. Başkanı Yalçın Gürsel'e takdim edilmiştir. Resimimiz bu anı tespit etmektedir.

Gençlik lideri Nurettin Sözen
İÜ bahçesinde konuşma yaparken.

14 Nisan 1961 de T. M. T. F. nüklear silahlar konusunda bir açık oturum yapmıştır. Profesörler, doçentler ve öğrencilerin katıldığı bu açık aturumda nüklear silahların kötülüklerinden bahsederek bir bildiri yayınlanmıştır. Bu bildiride Türk aydınlarının nüklear silahların kaldırılması konusunda dünya aydınlarıyle ayni fikirde olduklarınıbildirmişlerdir. Resmimiz açık oturumu göstermektedir.

T.M.T.F. de «147» ler için verilen kokteyldeн bir an

Başbakan Yardımcısı Hasan Dinçer, T.M.T.F.i ziyaretlerinde, Üniversiteye giremeyen bir gencin açıklamasını dinlerken.

GENÇLİĞİN SESİ

T. M. T. F. 2/3/1962

Gençliği :

İstismarcı ve Gerici Basını

BOYKOT ET

Yeni İstanbul
Ekspres
Son Havadis
İstiklal
Hakikat
HAKİKAT
HAKİKİ
HAKİKİ GÖZCÜ
HAKİKİ KARAR GAZETESİ
HAKİKİ ÇOCUK
HAKİKİ DERGİ
HAKİKİ ÇOCUK
HAKİKİ ÇOCUK
HAKİKİ ÇOCUK

SAHİBİ : T. M. T. F. Adına
Erdoğan TUNCER
Sorumlu Yönetmen :
Mehmet BARLAS
İdarehane :
T.M.T.F. Cağaloğlu - İstanbul
Telefon : 22 04 54
Basıldığı Yer :
DİZERKONCA MATBAASI
YIL : 1 — SAYI : 4
25 OCAK 1963

DEVRİM GENÇLİĞİ

TÜRKİYE MİLLÎ TALEBE FEDERASYONU

«Türk Milletinin yürümekte olduğu terakki ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşâle müsbet ilimdir.»
K. ATATÜRK

ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR
FİATI : 50 Kuruştur.

GENÇLİK UYARIYOR

Yürüyüş yapan öğrencilerden bir grup...

Türk yüksek öğrenim gençliği aleyhinde yapılan maksatlı yayınlar izleniyor.

XVII. Devre Genel Bşk. Erdoğan Tuncer

1937 yılında Burdur'da doğdu. İlk ve orta okulu Söke'de tamamladıktan sonra İzmir Atatürk Lisesine gitti. 2 yıl bu lisede okuduktan sonra geri kalan 2 yılı Burdur lisesinde tamamladı. Halen İstanbul Hukuk Fakültesinde öğrencidir. İktisat Fakültesi Gazetecilik Enstitüsünü bitirmek için de 2 dersi vardır.

Cemiyet hayatına Burdur'da Güneşspor kulübün de idareci olarak fiilen başlamıştır. Üniversitede İ.Ü. T.B. Gençlik Tiyatrosunda

Erdoğan Tuncer

Milli Türk Talebe Birliği ile Türkiye Milli Talebe Federasyonu birleşme toplantısında protokol imzalanırken. Foto — Film Merkezi

Görüş

Öğrenci dünyasının çok önemli konularından biri daha, sessiz yürüyüş seklinde kamu oyuna duyuruldu :

Yurtlardaki feci durumdan söz etmek istiyoruz.

Yemekleri bozuk çıkan, kaloriferleri yanmayan, pislikten geçilmiyen yurtlardan, bu yurda ışık saçacak kişiler çıkmasını bekliyoruz.

Öğrenci yurtlarının sayıları, durumları nedir kimse bilmiyor.

T. M. T. F. bu konuda bir anket hazırlamıştır. Önümüzdeki günlerde sonuç sayılarla açıklanacaktır. Fakat ilgililer işi öncelikle hal yoluna sokmalıdır.

DEVRİM GENÇLİĞİ

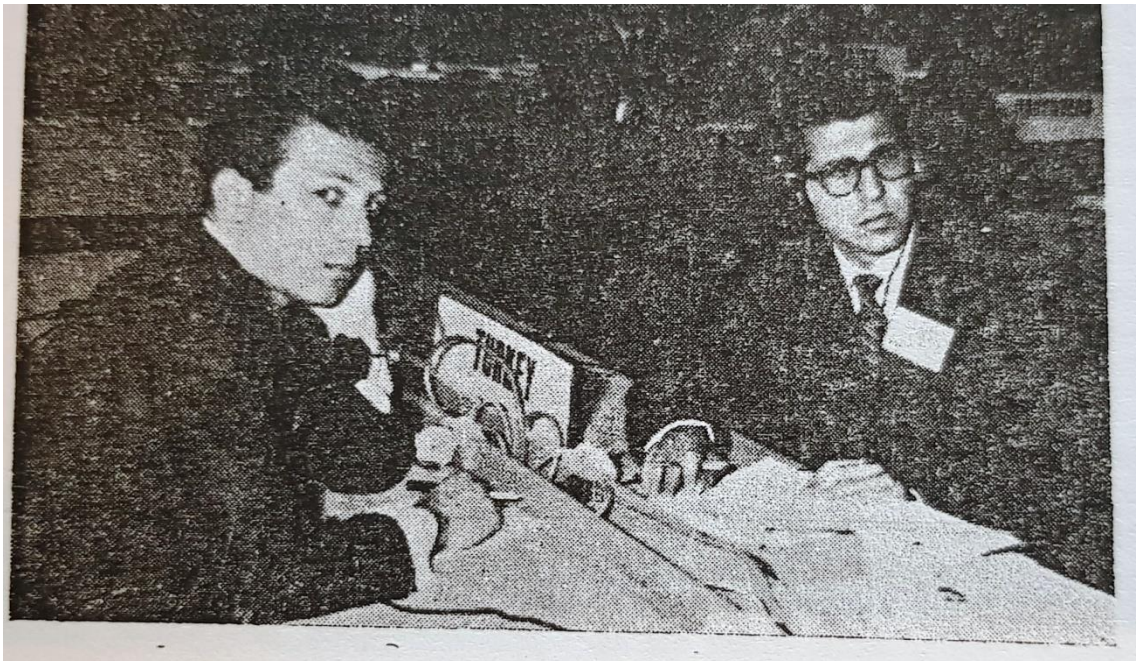
rulına seçildi.

Kıbrıs'a Atatürk Anıtı Dikildi

TMTF'nunun teşebbüsü ve İş Bankasının mali finansmanı ile İstanbul'da hazırlanan heykel Denizcilik Bankası gemilerinden biri ile Kıbrıs'a götürüldü. TMTF.'den Duru ve folklorun emektar Başkanı Sevgi Babaoğlu'nun katıldığı açılış töreni 29 Ekim günü yapıldı. Muhteşem törende yapılan konuşmalarda Türk Yüksek öğrenim Gençliği adına söz alan Genel Başkan: «Türk Yüksek Öğrenim Gençliğinin Kıbrıs Türkünün dâvasını bir milli dâva olarak kabul ettiğini ve Atatürk'ün «Yurtta sulh Cihanda sulh» vecibesine sadık kaldıklarını, son yılların olayları karşısında Kıbrıs Türk'ünün gösterdiği tahammül ile bu vecibeye ne

Hey'etmiz Kıbrısta...
(Her yerde izindeyiz..)

11. C.O.S.E.C. kongresine katılan T.M.T.F. Genel Başkanı M. Nâfiz Duru, Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı Cent Yurdakul

Türkiye Milli Talebe Federasyonu Basın Bildirisi

Bugün saat 13 sularında Tarihî şahsiyeti olduğu gibi büyük hamlelerin yapıcısı ve savunucusu olan Sayın Başbakan İsmet İnönü'ye yapılan suikastten ötürü Türkiye Millî Talebe Federasyonu Genel Başkanı M. Nâfiz Duru Sayın İnönü'ye aşağıdaki telgrafı göndermiştir.

Sayın
İsmet İnönü
Başbakan
ANKARA

Geçirmiş olduğunuz elîm hadise karşısında duymuş olduğumuz teessür büyüktür.

Tarihi şahsiyetinizle büyük hamlelerin yapıcısı olan şahsınızın, küçük düşmanlarınızın olacağı malûmlarımızdır.

Biçare mütecavizin nankör kurşununun isabet kaydetmemesi ancak Türk Milleti için büyük bir lütuftur.

Geçmiş olsun der Allahtan uzun ömürler dilerim.

Saygılarımla

TÜRKİYE MİLLİ TALEBE FEDERASYONU
Genel Başkan
M. Nâfiz DURU

17. Dönem II. Başkanı:

Cafer Gümüş

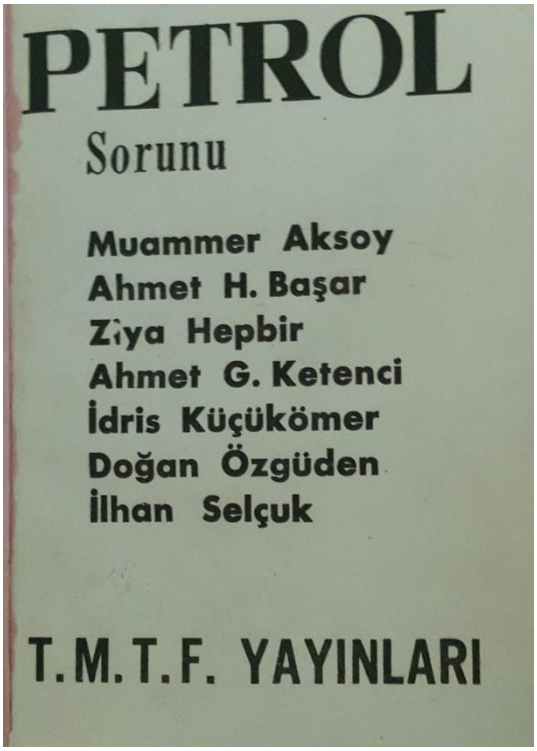
1941 yılında Artvin Vilâyeti Şavşat Kazası Meydancık Nahiyesinde doğmuştur. Babası çiftçidir. Halen Ankara Üniversitesi Fen Fakültesinde Yüksek Öğretmen Okulu öğrencisi olarak 3. sınıfa devam etmektedir.

TMTF II. Başkanlığından önce de aşırı bir İnönü sempatizanı olan arkadaşımız asla partili olmamıştır. Sempatik ve dürüst halleriyle tanınan Gümüş, hâdiseler karşısında aşırı heyecanını kendine has jestler-

Cafer Gümüş.

T.M.T.F.
10.
ULUSLARARASI
KÜLTÜR
ŞENLİĞİ
PLASTİK
SANATLAR
SERGİSİ
11-21·agustos·1965
güzel sanatlar
akademisi
türk-alman kültür
merkezi galerisi

PETROL
Sorunu
Muammer Aksoy
Ahmet H. Başar
Ziya Hepbir
Ahmet G. Ketenci
İdris Küçükömer
Doğan Özgüden
İlhan Selçuk
T.M.T.F. YAYINLARI

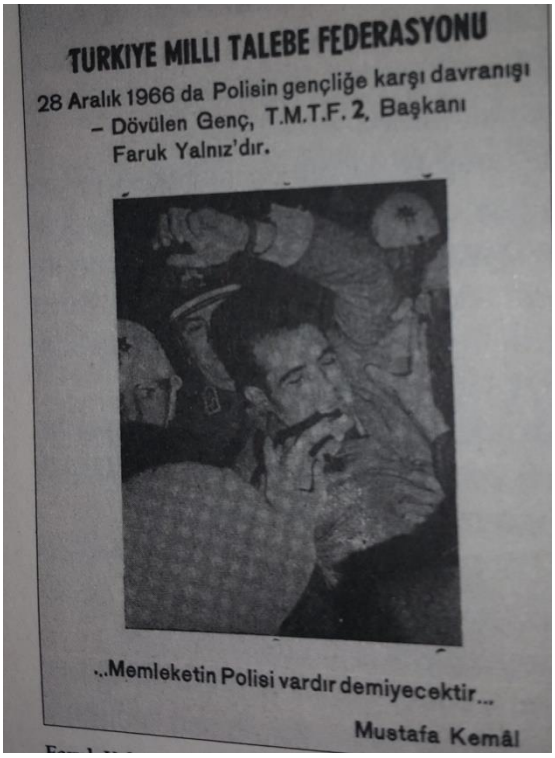

Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun 1965 yılında İstanbul'da Açıkhava Tiyatrosu'nda düzenlediği bir gecede Çetin Altan konuşuyor.

Mart 1966'da TMTF binasının sağ görüşlü öğrenciler tarafından işgali ve işgalcilerin polis tarafından binadan çıkarılmasından sonra kapının önünde biriken öğrenciler II. Başkan Cavit Savcı'yı omuzlara alıyor.

DEVRİM GENÇLİĞİ

NÖBET SAYI 2

16 NİSAN 1966

TÜRKİYE MİLLİ TALEBE FEDERASYONU SUNAR SAYI:

A T A T Ü R K E B A Ğ L I L I K NÖBETİNE KATILMALARI İÇİN

Cevdet Sunay	Süleyman Demirel	Cemal Tural
Milli Birlik Gurubu	Cumhurbaşkanlığı Kontenjan	Org. Refik Yılmaz
Başkanlığı	Senatörleri Gurup Başkn.	Oram. Necdet Uran
Org. İrfan Tansel	İsmet İnönü	Mehmet Ali Aybar
Ekrem Alican	Alpaslan Türkeş	Osman Bölükbaşı
Ferruh Bozbeyli	İbrahim Şevki Atasagun'a	

şu telgraf çekilmiştir:

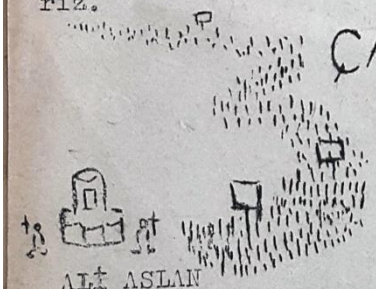
T.M.M.F nu İstanbul-Taksim Atatürk anıtına 14 Nisan 1966 günü saat 10.da başlalıp 28 Nisan 1966Perşembe günü saat 14.00 de bitecek olan "Atatürk'e Ulusal Bağlılık" nöbetini düzenlemiştir.

Ölümsüz Kurtarıcımızın Devlet Başkanından, Üniversite gencine ve dağdaki çobanına kadar her Türkün kafa ve gönlünde ebediyen yaşayacağına inanan Türk Yüksek Öğrenim Gençliği, Atatürkçülük düşüncesinin Türkiyede ölmezliğinin ifadesi olan bu nöbete sizinde katılmanızı dilemektedir.

İçinde bulunduğumuz koşullar yada Atatürkün deyimiyle Türkiye'nin "Muasır Medeniyet Seviyesine" ulaşması için yapacağınız ülkücü çabalarınız bu nöbete katılmanızı engelliyorsa, adınıza bir temsilcinin bu kutsal nöbet te görevini almak üzere gönderilmesi konusundaki aracılığınızı enderin saygılarımızla rica etmekteyiz.

Ayrıca Atatürk için her zaman soylu direnişler içinde olmasını bilen T.M.T.F tarafından düzenlenen bu olumlu davranış konusundaki görüşlerinizi nöbet defterimize yazılmak üzere bir mesajla bildireceğinizi umarız.

En derin saygılarımızla.
T.M.T.F
II. Başkanı
Cavit Savcı

ALİ ASLAN
heykelini kırıyorlar ama fikirlerini asla kırılmıyacaktır

ESKİ MUHARİBLERDEN BİRİ
emrindeydik, şimdi izindeyiz

BIR ÖĞRENCİ
Atam eserlerine uzanan eller kırılacaktır.

BIR ÖĞRENCİ
sürülen kara leke ak çabalarla güçlü ellerden gelen davranışlarla silinecektir.

METİN EKİN.
ölmez ilkelerinin ölmez bekçileriyiz.

BOZBEYLİNİN TELGRAFA CEVABI

T.M.T.F Başkanlığına
Çılız ve çirkin tecavüz karşısında Tük Milleti kudretli ve kararlıdır. Gençliğin hassasiyeti haklı ve yerindedir. Bağlılık nöbetinize katılıyorum.
Sevgilerimle.
Ferruh Bozbeyli

T. M. T. F.

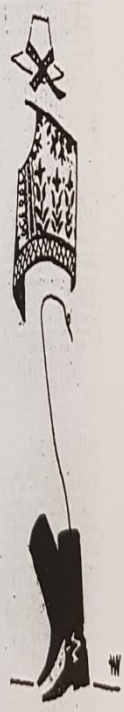
Uluslararası kültür organizasyon komitesi takdim eder

6 cı ULUSLARARASI
«KÜLTÜR FESTİVALİ PROGRAMI»

GÜNLER	SAAT	GÖSTERİLER
		ANKARA
16 Ağustos	21.00	Stutdgart Koro ve Orkestrası
17 Ağustos	17.00	Robert Kollej
		Tiyatro severler Gençlik Kulübü
	21.00	İtalyan Ca Foscari Tiyatrosu
18 Ağustos	21.00	Stutdgart Teknik Üniversite Tiyatrosu
		İSTANBUL
20 Ağustos	15.00	Açılış
	16.00	T.M.T.F. Koro ve Folklor
	21.15	Strasbourg Üniversite Korosu
21 Ağustos	17.00	Robert Kolej «Bellac Apollonu»
		«Sisif ve ölüm»
		Yeşil Sahne «Don Cristobita ile Dona Rosita'nın acıklı güldürüsü»
	21.15	Yunan Dram Okulu «Talebeler»
22 Ağustos	17.00	T.M.T.G. «Koro ve Folklor»
	21.15	İtalyan Ca'Foscani «Talihli cimriler»
23 Ağustos	17.00	İsveç Folklor topluluğu
		İ. T. Ü. Tiyatrosu «Cephede piknik»
		«Avcı Karkap»
	21.15	Stutgart Teknik Üniversite Tiyatrosu
		«Kapılar dışında»
		«Doğrular»
24 Ağustos	17.00	Genç Oyunlar «Çürük elma»
		«Kiraz çiçek açıyor
		«aykırı dal üstünde»
	21.15	Utrech Üniversite Koro ve Orkestrası
25 Ağustos	17.00	Stutgart Teknik Üniversite Orkestrası
	21.15	İngiliz Üniversite Tiyatrosu
		«Henri IV»
26 Ağustos	17.00	Lyon Üniversite Korosu
	21.15	İsviçre Öğrenci Tiyatrosu
		«Arden'li Faversam»
27 Ağustos	17.00	İ. Ü. T. B. Gençlik Tiyatrosu
		«Kafes arkasında»
	21.15	Yugoslav Üniversite Tiyatrosu
		«Erkeğin evlenmesi»
29 - 30 Ağustos	Bursa	
1 - 4 Eylül	İzmir	

T. M. T. F.
XI.
ULUSLARARASI
KÜLTÜR ŞENLİĞİ

günlük journal

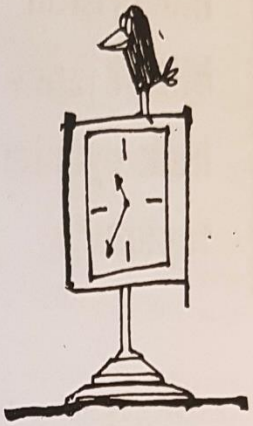
18 AĞUSTOS 1966

MACARİSTAN

BİHARİ HALK OYUNLARI

Devlet Kütüphanesi

24 EKIM 1966

Bugünkü Gösteri :

18 — Ağustos — 1966 Perşembe

Saat: 20.00

Açık Hava Tiyatrosunda

MACARİSTAN Bihari Janos Halk Oyunları Topluluğu

Saat: 22.30

HALK OYUNLARI MARATONU (Bütün topluluklar)

Kapanış töreni, ödül dağıtımı.

Yarınki Gösteri :

19 — Ağustos — 1966 Cuma

Saat: 17.00

Yeni Komedi Tiyatrosunda

Açılış

Saat: 21.00

ITALYA Parma Tiyatrosu

Oyun: Size Nasıl Geliyorsa Öyledir (1. Pirendello)

Cuma
27
MAYIS 1966

T.M.T.F

15
Günde
Bir çıkar

Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun Gazetesi - No : 1

B.1235
1-6
1966

27 Mayısın hakiki sahibi Gençlik konuşturulmuyor

T.M.T.F. Başkanının konuşmasına engel olanlar sonunda mahçup olacaklardır

Yücel Akıncının engel olunan konuşmasını aşağıda yayınlıyoruz

20. asrın modern devlet anlayışı ve modern devlet yönetimi zihniyetinin kesin hakimiyeti, tüm milletlerin en tabii hakkı olsa da, bu anlayışın nimetleriyle iktidara gelenlerin asırları geriye doğru katettikleri, çoğu ülkelerin talihsiz kaderlerinde olageImiştir.

Zulüm, istibdat, işkence, vurgun, iktidar hırsı ve beslenme çetelerinin şarlatanlıkları ile milleti yoksulluğa, sefalete götürmeye gayret edenlerin, siyasi iktidarı... Bu 27 Mayıs öncesi Türkiye'sinin iktidarı. Yobaz düşüncenin at oynattığı, Anayasanın rafa fırlatılan hükümleri yok edip, kaldırdığı, insan haklarının yalnız kendilerine borçlu olan edenlerin yürekleri acısı bir devri.

Büyük Türk milleti:

Haklarını kaspedenleri, senden geldiği halde, seni inkar edenleri, elbet bir 27 Mayıs sabahında mahkûm edecek, bir yüksek öğrenim gençliğin, tüm varlığını garantiliyen bir ordun yanı tümü ile bir gençliğin olacaktı. Olmuştur. Olacaktır.

Zira, büyük önder, emanetlerinin bekçisi Türk gençliğine, emanetlerin korunması için iki ana direktif vermiştir.

Birincisi gençliğe hitabesi Bursa nutku, bu, Türk yüksek öğrenim gençliğinin ana kanunu karanlık günlerimizin ümit ve kuvvet kaynağıdır.

İkincisi ordu iç hizmet talimatnamesi ve benzerleri.

O halde gençlik bir bütün olarak mâna taşır.

28-29 Nisan ve 27 Mayıs Türk tarihinin altın zinciri, bu bütünlemenin en nadide örneğidir.

27 Mayıs Türkiyemizde bir dönüm noktasıdır. 27 Mayıs, millet yararına her idarenin mutlak dustur almak durumunda olduğu, müsbet ilmin beşiği «Üniversitenin temeli ne gireceğim» diyen, ilün adamlarını kara cüppeliler ilân eden zihniyetin anlamsızlığının kara yüzkere çarpıldığı tarihtir.

27 Mayıs, büyük önderin emanetlerini bıraktığı neslin istibdat içinde yaşayanlara örnek; Atatürk'ün dahiyane görüşünün kesin ispatıdır.

Realite ve toplumsal olgunun gerçeklerini bir kenara itip, 20. asırda mistik bir edebiyatla, milleti tevekküle sevkederek, Anayasayı rafa kaldırmak istiyenlerin, devletin temel yapısını teşkil eden Anayasanın bağımsız kuruluş larını yok etmek istiyenlerin, modern ekonomi ilminin esaslarını ve plânlı çalışmayı bir kenara itip, keyfi idare kurmak istiyenlerin, hülâsa sosyal hukuk devleti temellerini dinamitlemek istiyenlerin ders alacakları şerefli bir tarihtir. 6. yıl dönümü. 27 Mayıs 1966.

Değerli dinliyenlerim,

27 Mayıs bugün, bayrağın sıkışınca gölgesinden medet umanların, tarifledığı gibi varlığı ile yokluğunu denkleştirme gayretçilerinin anladığı gibi hedef ittihat etmeden, olmamıştır. Hedefi Anadolu ihtilâli veya Büyük Türk ihtilâlinin temel hedeflerini, yani Anadolu kurtuluş felsefesini

(Devamı Sayfa 4 de)

Başlarken

Adil OZKOL

T.M.T.F. yı gençliğin düşünce düzlemini ve sorunlarını belli etmek için çıkıyoruz.

Gençliğin sorunlarından biri kendi fakülte ve yüksek okullarının durumları, yurt ve burs problemleri, kitap fiatları gibi mevzii olanlardır.

Bunların yanında bir diğer mesele etraftaki havanın huzurlu ve güven verici olmasıdır.

Üniversite öğrencisi sarfettiği her olumlu gayretin sonucunu gerek tahsil sürasında ve gerekse sonraki devrelerde alabileceğinden şüphe etmemelidir; ve kati yetle bilmelidir ki hayata atılınca bir keşmekeşin kucağına değil, fakat emeklerin ve kabiliyetlerin değerlendirildiği, temeli aldatma ve aldanma olmayan bir topluma girecektir.

Bu toplumu özlemek hakkımız, onu yaratmak ise ödevimizdir. Özlemimiz ve ödevimiz bizi meselelerle yakinen ilgilenmeye sevkeder.

Kendi faydamızın milletin faydasına eş olduğunu bilerek :

Her haksızlığa, her yolsuzluğa karşı çıkarız.

İhmallere, mantık dışı davranışlara olan öfkemizi bütün gücümüzle haykırırız.

İşte T.M.T.F. nin sesi de bu haykırışı yansıtacak, hiç bir peşin yargıya kapılmadan aklın ve ilmin icaplarının Türkiye gerçeklerine uygulanmasını isteyecektir.

Millî imkân ve kaynaklarımızın 32 milyonun yararına kullanılması yolundaki milliyetçi görüşten yanayız.

Dış politikamız emniyetimiz ve çıkarlarımızı esas almalıdır.

Devamı Sayfa 4 de)

İçindekiler

Prof. Muammer Aksoy
Prof. Turan Güneş
Doç. Mümtaz Soysal
Asistan. Alpaslan Işıklı

İhtilâllerin Kanunu

Uğur MUMCU

İhtilâller kahramanlık günleri değillerdir. Toplum içinde, ekonomik ve toplumsal temellere dayanan, toplumlar için dönüm noktası olarak oluşlarını; köklü değişikliklerin sıdır. Bu anlayış, siyasal değişiklikleri dar görüşlerin dedi-kodusundan kurtararak tarih içinde olayların nedenlerini araştıran geçmişi bu gözlemin içinde değerlendiren sağlam bir akımın yönlemidir. İkiyüz yıldır süregelen demokrasi savaşını partiler arasındaki kör düğüşün ortamından, gerçek toplumsal ve ekonomik tartışmalara getirdiğimiz ölçüde demokrasilerin niteliklerine yaklaşmış oluruz.

18. yüzyılın Amerika ve Avrupa ihtilâllerinin önemi, sadece tarih için kronolojik bir olay olmalarında değil, bugünün burjuva demokrasilerinin temel atma dönemleri sayılmalarındandır. Bu temel atma dönemlerinin görkemli tarih içinde sosyolojik bir bağı, zorunlu toplumsal bir ilişkiyi bir bilim gerçeği olarak ortaya koyar. Bu da başlangıç nedenleri hangi gerçeklere dayanırsa dayansın; başlangıç felsefeleri ne olursa olsun, ihtilâllerin zaman içerisinde sosyal bir nitelik kazandıkları gerçeğidir. Tarihin bu bilimsel gerçeğini, çağımızın ve toplumumuzun olaylarında aramak zorundayız. Prof. Bahri Savcı'nın son derece ilginç bir incelemesinde ileri sürdüğü gibi, ihtilâller kendiliklerinden bir muhalefetin eserdirler. Ve bu muhalefet gerek ihtilâl öncesi, gerek ihtilâl sonrası iktidarlarına karşı toplumsal yargıyı eleştiren bir ortamı kendiliğinden yaratır. İhtilâllerin ilk aşamalarındaki siyasal örgütlük, ihtilâllerin sosyal niteliğinin arandığı laboratuvarlar olmak zorundadır. Bu özgürlük ortamı kaçınılmaz biçimde bir yandan sosyal demokrasi yönünde gelişirken, diğer yanda özellikle bu yolun tıkanmasıyla marksist yöntemlere doğru yönelmektedir.

1789 Fransız ihtilâli burjuya değerlerinin yansıdığı ve savunulduğu bir ihtilâldir. Özellikle Ters-Etat temsilcilerinin çabalarıyla, sosyal eşitlik ve mülkiyet kutsal haklar olarak benimseniyordu. Ancak insanları hür doğup hür yaşadığı gerçeğinin bütün dünyaya duyurulması, ne değişen dünya koşullarına ve sanayi devrimi ile gelişen işçi sınıfına bir çözüm yolu getiriyordu. Sanayileşmenin yarattığı ekonomik çalkantılar artık özgürlük sorununun, soyutlan somuta doğrugelişmesi, kamulaştırılması, toplumcu bir açıdan incelenmesi gerçeğini, bir yandan gelenekçi cumhuriyetçilere benimsetirken diğer yandan toplumcu aydınları sosyal demokrasiye doğru yöneltiyordu. Gerek cumhuriyetçiler gerek halkçı aydınlar 1789 devriminin bir sosyal devrim ile tamamlanması gerektiğini, bir ihtilâl gerçeği olarak yayıyorlardı. Bu koşullar içinde Fransa 1848 ihtilâline ulaştı. Böylece bu gelişim, insanların hür doğup hür yaşamadıklarını, ancak hür yaşaması için, ne gibi olanaklarını gerektiğini kanıtlıyordu. 1789 ihtilâlinin ilk yıllarında Jacubenler ile başlayan sosyal direnme, çağının koşullarıyla gelişerek 1848 ihtilâline kadar geliştiyordu. O

(Devamı Sayfa 4 de)

Lider Kuşak

Orhan KAYIHAN

Toplumlar sanayi devrimi ve müspet ilimlerde kaydedilen muazzam gelişmeler neticesi, kişilerin veya grupların liderliği ile yetinemiyeceğini anlamış ve bu sebepten sınıfların liderliğine doğru süratli bir gidişe başlamıştır. Fakat sınıfların liderliği fikri ilerleyen eğitim ve teknoloji yüzünden fazla taraftar bulamamış ve toplumlar kendilerini sınıfların aydınlarından oluşan bir kuşağın liderliğine bırakmışlardır.

Türkiye'de bu durum 1919 tarihinde pek belirgin bir şekil arzeder. O tarihte bir yandan çürümüş bir monarşik sistemin diğer yandan kapitülasyonların hür milleti esir millet haline götürüşünü kademe kademe gören ve bu dengesiz gidişe bir son verebilmek için tabir caizse yeniden doğrulabilmek için, Atatürk kuşağı diyebileceğimiz kuşak teşkilâtlanmanın ve bir çıkış yolu aramanın lüzumunu görmüştü.

Balkan, I. Cihan ve Kurtuluş Savaşlarında milyonlarca kayıp vermesine rağmen şahsiyetli ve cesur kişilerden teşekkül etmiş olan bu kuşağa toplum liderlik hakkı tanımıştı. Onların görevi devletin egemenliğini ve milletin hürriyetini temin idi. Alkışlıyarak belirtmek gerekir ki onlar kendilerine verilen iki görevden yanı devletin egemenliğini tamamen sağlamışlar, milletin hürriyetine kavuşabilmesini temin için de güçlü bir çalışmaya girmişlerdi. İlk iş olarak hukuki pürüzleri ortadan silmişler ve egemenliğin devamlı olabilmesi, için ekonomik kalkınmanın şart olduğunu bildiklerinden (1) bu kalkınmın esaslarını çizmişlerdi (2). Başlangıçta toplum bu kuşağa belki de cesur oldukları için liderlik tanımışlar ve fakat onları sıkı bir denetime tabi tutmaktan da çekinmemişti. 1920 parlamentosu bu bakımdan çok ilginçtir (3). Atatürk kuşağının devamlı başarıları karşısında toplum aydına güvenmeye, ona inanmaya başlamış ve güvenin, inancın artması oranında

denetiminden fedakâr

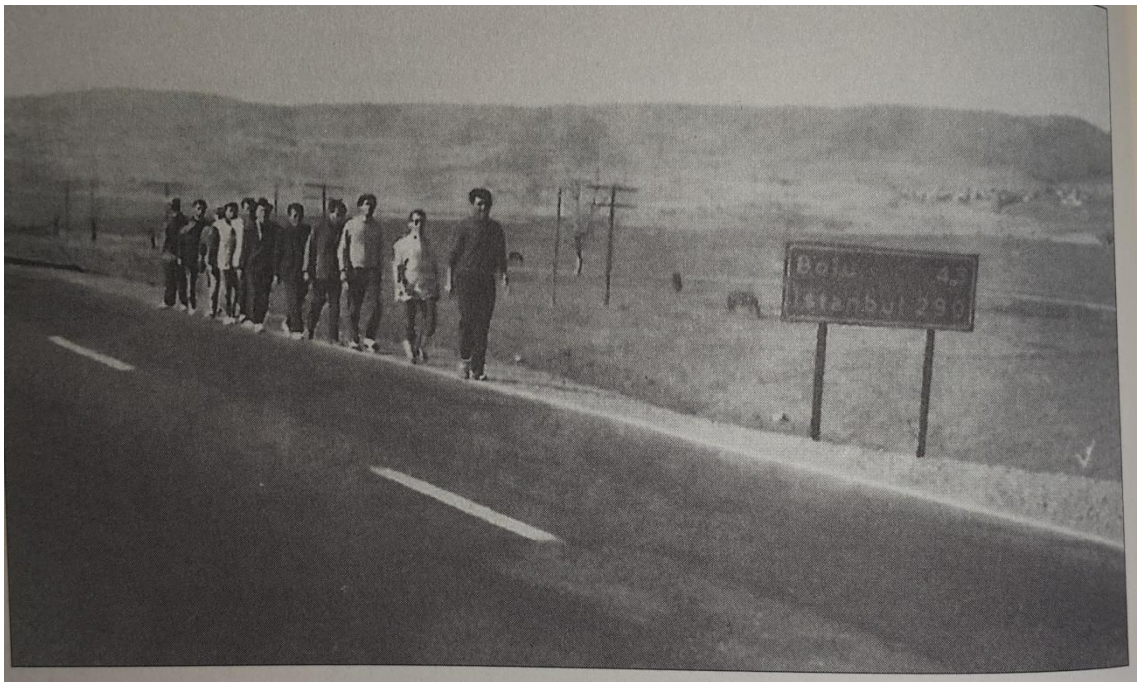
likta bulunmuştur. İşte böyle bir ortamda çeşitli zaaflar neticesi (4) liderliğe daha genç bir aydın (!) kuşak getirilmiştir. Bu kuşak zafer sarhoşluğu içinde büyümüş memleketin elemana olan büyük ihtiyacı sebebi ile kolaylıkla üniversite kapısından fırlamış, dış görünümü ile aydın, iç görünümü ile karanlık, bir diğer deyişle kendini beğenmiş züppe bir kuşaktır. Üstelik Hitler'in kesif propagandasının tesiri altında kalmış halkına, milletine yabancılaşıp despotlaşmıştır. Başına şapka, koçina pantolon giymeyi, sakalı biçtiği kesip gravat takmayı medeni olmak için yeter saymıştır. Güven devri bitmiş, şüphe derken korku devri başlamıştır. Bilinen seydir : Korku bütün hırçınlıklarını anasıdır. Üstelik memleket enflasyon neticesi bir iktisadi buhranla karşı karşıyadır. Halk tedirgindir. Okur-yazar cahillerden nefret etmektedir. Gözleri ufukta yeni bir aydın kuşak beklemektedir. Ancak bu aydın kuşak henüz devlet idare etme çağında değildir. Henüz bir baskı organı olarak (6) görevini şimdiden en mükemmel şekilde icra etmektedir. Gün yakındır ve devlet mekanizmasını eline geçirecektir. Bu kuşak bizim kuşağımızdır.

Acaba bizim kuşağımız aydın mıdır? Yahut önce şu sorunun cevabını verelim. Aydın nedir.

Aydın mesleğinde ilerleyip insanlığa yararlı olmaya çabalıyan, düşüncelerinde samimi, insanlara saygılı ve sorumluluk duygusunu sahip kişidir.

Bizim kuşağımız bu yeteneklere sahiptir. Çünkü çalışmasız bir dünya, metodsuz bir çalışma, ilimsiz bir hayat düşünememektedir. Kendi bencil çıkarı için toplumun menfaatlerini çiğnemeye kalkmamakla hattâ çıkarcıların önüne bir kale gibi dikilmektedir. Kendisi halk çocuğu olduğu için halkı hor görmez, halkın diline, kültürüne, dini inançlarına saygı duyar. Üstelik yurt gerçeklerini iyi bilir. Bilir ki bu yurtta yaşayan kişilerin % 60 ı okuma-yazma bilmez, % 68 i elektrik yüzü görmez, 4000 kişiye bir doktor düş-

(Devamı Sayfa 4 de)

1967 yılının Kasım ayında İTÜTB, İTÜTOTB, İYTOTB ve ODTÜÖB ile TMTF ikinci başkanlığının İstanbul'dan Ankara'ya kadar düzenlediği "Özel Okullar Devletleştirimelidir" yürüyüşü 13 günde tamamlandı. Çeşitli etap ve kollarda gerçekleştirilen yürüyüşün bir kolunun başında Harun Karadeniz.

UFUK ŞEHRİ
T.M.T.F.
Yedd-i Adil Bşk.

AZİZ TÜRK MİLLETİ,

Amerika'nın bayraktarlığını yaptığı emperyalizmin geri kalmış memleketlerde oynadığı oyunlar artık bilinmektedir.

Tarihte hiç görülmediği biçimde alçakça içimize sokulan Amerika, 6. filosunu ikide bir pervasızca, bağımsızlık haklarımızla alay edercesine limanlarımıza sokmaktadır.

Amerika'nın bu düşmanca davranışlarına tahammülümüz kalmamıştır.

Amerika'nın bu tutumunu protesto etmek için dün, İstanbulda bulunan 6. filo kumandanının Atatürk'ün Taksim'deki anıtına koyduğu çelenk senin menfaatlerini herşeyin üstünde tutan Milliyetçi Gençlik tarafından yakılmıştır.

Çünkü bu 6. filo, Kıbrıs'lı kardeşlerimiz katledilirken yardıma koşan donanmamızın önüne çıkmıştır.

Çünkü bu 6. filo, Orta-Doğu'da müslüman Arap milletlerine saldıran İsrail'i desteklemiş ve bağımsızlık savaşı veren bu memleketlere ölüm yağdıran uçaklar bu filodan kalkmıştır.

Kalkınma ve bağımsızlık yolunu tutan her memleket, karşısında Amerika'yı bulmaktadır.

MİLLİYETÇİ TÜRK VATANDAŞI,

İşte, Amerika'nın bu alçakça tutumuna karşı direnmek zamanı gelmiştir. Bu senin millî vazifendir.

Amerika'lıların memleketimizde bulunuşlarının şımarıklık ve alçakça bir oyunun eseri olduğunu belirtmek,

Amerika'lıların bir gün uşaklarıyla birlikte bu memleketin gerçek sahipleri tarafından topraklarımızdan atılacaklarını haykırmak

Ve hep birlikte bunun için "Millî Bağımsızlığı" temin etmek üzere tertiplenen

A M E R İ K A ' Y I P R O T E S T O M İ T İ N G İ N E K A T I L .

Miting, 24.Haziran.1967 Cumartesi günü saat 14.00 de Beyazıt Meydanında başlıyacak ve buradan Taksim'e yürünecektir.

Faruk YALNIZ
T.M.T.F. II.Başkanı

Hasan YALÇIN
İstanbul Teknik Üniversitesi
Talebe Birliği Başkanı

Taner Çakıroğlu
İstanbul Teknik Üniversitesi
Teknik Okulu Talebe Birliği
Başkanı

Sait Bülbül
İstanbul Yüksek Teknik Okulu
Talebe Birliği Başkanı

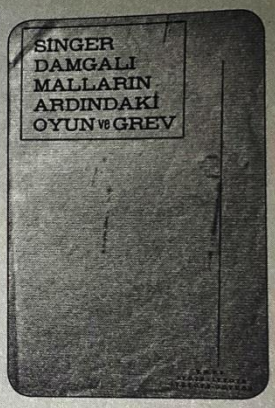
Aynı ziyaret dolayısıyla birlik başkanları ile TMTF ikinci başkanının "Amerika'yı Protesto Mitingi" için yaptıkları çağrı.

C. H. P. Genel Başkanı

İsmet İnönü

Üniversite ve Yüksek Okulların yeni ders yılına başlaması münasebetiyle Türk Yüksek Öğrenim Gençliğinin çeşitli meselelerini ilgilendiren bir yazı bu mecmuaya konmak üzere rica edildiği halde beklenen alâka gösterilmemiş ve yazdığımız yazıya karşılık dahi verilmemiştir.
Bu sebeple kendilerine ayrılan bu sayfa boş bırakılmıştır. Alâka derecesini göstermesi bakımından dikkatimizi çeken bu hareketi tasvip etmediğimizi üzüntü ile kaydederiz.

"Singer ne kazanıyor?

1960 yılında 7598 dikiş makinesi satılırken,
1964 yılında 34.394,
1966 yılında 37.603 dikiş makinesi satılmıştır.

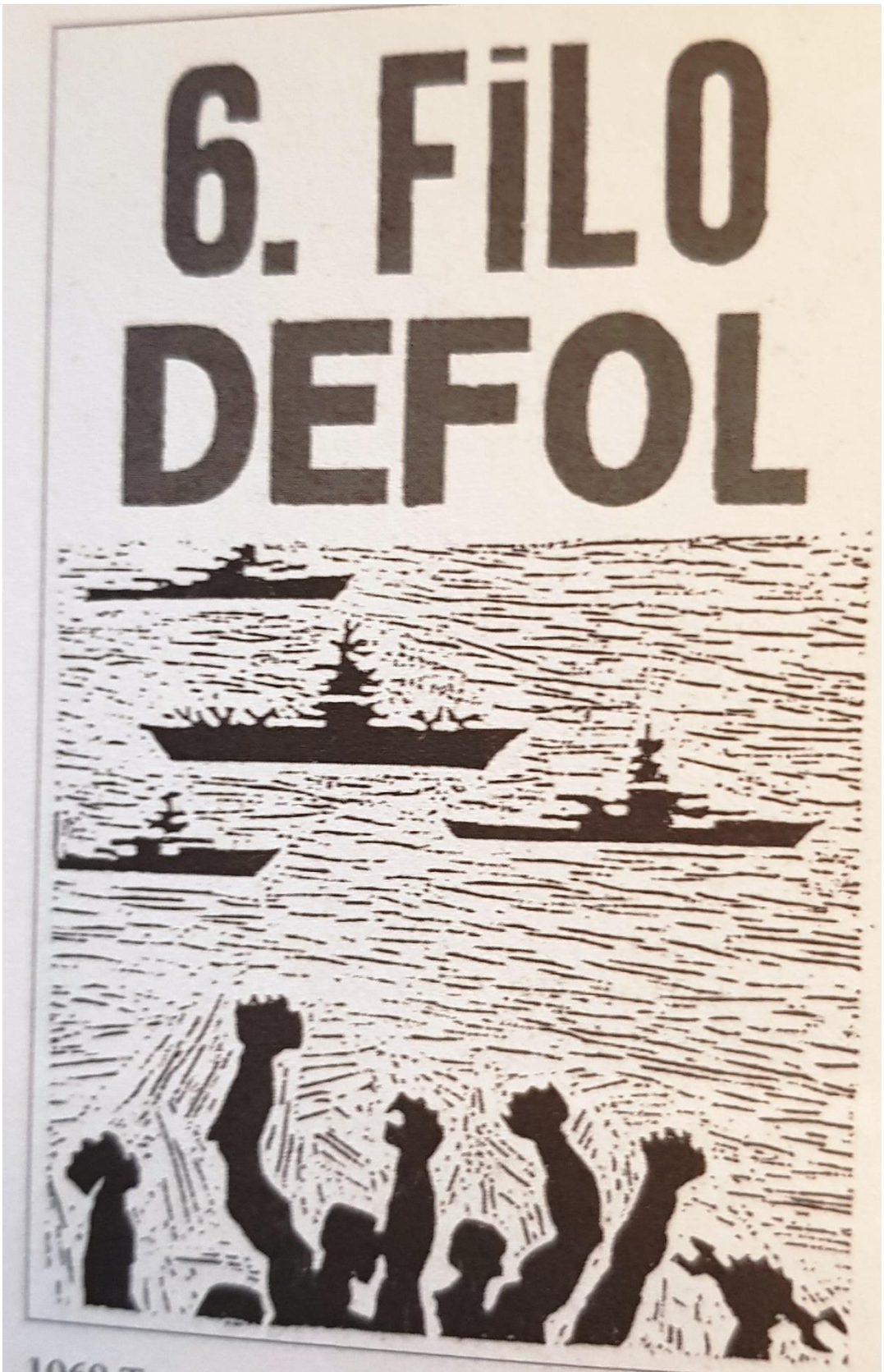
Bütün bunların yanında 1966 yılında dikiş makineleriyle beraber:

1.843 trikotaj makinası,
5.221 buz dolabı,
10.426 radyo,
1.321 gaz sobası,
1.147 çamaşır makinesi satılmıştır. Bu yaklaşık olarak 100.000.000 (Yüz milyon) liralık değer olarak ortaya çıkar.

Singer kumpanyası bu sömürüyü devam ettirebilmek için yalan açıklamalarda bulunmayı yeğ sayar ve Mr. Jack der ki;

... Resmen kabul edilen kapasitemizde, dikiş makinelerinin komple olarak ithal edilmesi halinde, döviz sarfiyatı 6 milyon 600 bin doları bulmaktadır. 1966 yılı zarfında 1965 yılı kâr ve patent hakkı olarak dışarıya sadece 374 bin 574 dolar transfer edilmiştir.

Daha önce belirlediğimiz gibi, yılda ortalama 30 bin dikiş makinesi Singer eliyle Türkiye'ye ithal edilmektedir. Bir dikiş makinesinin satıcıya 350 TL. halka ise 990 TL'na satıldığı gözönünde tutulursa, Singer dikiş makinasının doğrudan doğruya ithali 1 milyon dolar tutmaktadır. Öyleyse 6 milyon 600 bin dolar yalandır."

1968 Temmuz'unda İstanbul'un duvarlarına yapıştırılan, çizeri bilinmeyen duvar afişlerden biri.

T. M. T. F.
13. ULUSLARARASI
KÜLTÜR FESTİVALİ
2 - 12 Ağustos 1969
AÇIKHAVA ve YENİ KOMEDİ Tiyatrolarında
ŞEREF MATBAASI Telefon: 27 67 04

TMTF
13. ULUSLARARASI
KÜLTÜR FESTİVALİ
2-12 AĞUSTOS 1969
AÇIK HAVA - YENİ KOMEDİ
TİYATROLARINDA
ŞEREF MATBAASI Telefon: 27 67 04

15 Mayıs 1971 Devlet

GENÇLİĞİN SESİ

T.M.T.F. YAYIN ORGANI

SAHİBİ :
T.M.T.F. AS BAŞKANLIĞI
adına
Genel Sekreter
DEVLET BAHÇELİ

☆

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ :
SAMİ ATEŞ

☆

GENEL YÖNETMEN
VAİZ ÖZER

☆

İDARE YER :
Necatibey Cad. Yayla Apt.
No. 6/İ12 — Sıhhiye
Ankara

☆

Dergiye gönderilen yazılar yayınlansın, yayınlanmasın iade edilmez.

☆

Yazılarda ileri sürülen Fikirler yazarlarına aittir. Dergimiz; Basın Ahlâk Yasasına Uymayı Taahhüt Eder.

☆

Dizgi ve Baskı :
SAN MATBAASI
Tel : 11 98 19
ANKARA

FİKİR, KÜLTÜR ve SANAT DERGİSİ

YIL : 1 ÖZEL SAYI MART - 1971

BAŞLARKEN

Demokrasinin ve hür insan haklarının savunucusu olmayı, milletin millî varlığına olan saygının bir ifadesi saymakta olan teşekkülümüz; Rejime saygılı ve onun bekası için sayfalarını Anadolu topraklarındaki hür hava kadar hürriyetçi kılan yayın organlarına sonsuz bir borçluluk duymaktadır.

Diyebiliriz ki :

Harflerle, sözcüklerle yücelen, güçlenen ve perçinlenen bir hürriyet duvarı, anaşizm ve satılmışlığa karşı durdu. Bu karşı duruş, rejime saygılı, devletin bütünlüğünü seven Türk basınının millî esastan yana olan bekleyişi, nöbetidir.

Bunun yanı sıra :

Hâdiseleri alevlendirip, ülkeyi batmışlık yaygarasına büründürmek, vatandaşı isyan bayrağı altında yola düşürmek sevdalıları da çirkin kalemleriyle, kusuntu kürsülerinde yerlerini almışlar.

İnanıyoruz ki :

Hürriyetler insanlar için var olmuş ve de insan hürriyetini kısıtlayan rejim ve anlayışların bizim topraklarımızda yeri yoktur.

Kardeşi kardeşe düşürüp, ülkeyi kana bulamak isteyen rejim düşmanları umduklarını bulamıyacaklardır.

Bizden başka olanlar, bizim sorunlarımızı ancak istismar ederler.

Bu anlayışladır ki :

Sorumsuz davranan kalem ve yayın organlarını millî gerçeklere sahip çıkma savaşına bir defa daha davet ederiz.

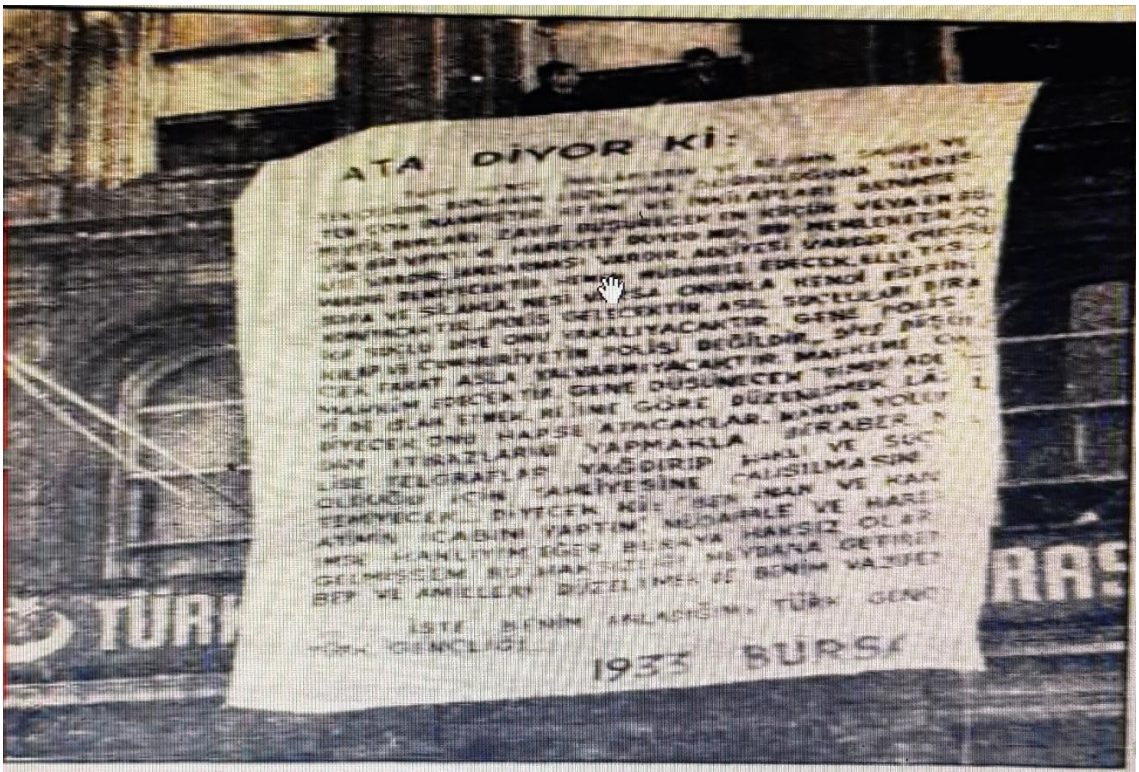
GENÇLİĞİN SESİ

TMTF Folklor ekibi şenliğin ilk gecesinde «Çayda Çıra» adlı oyunu oynarken

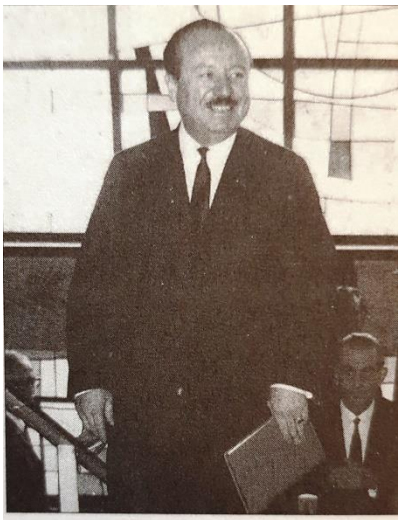

Türkiye'nin ABD Büyükelçiliği'ne tayin edilen Robert Komer, Vietnam'da CIA'nin pasifikasyon hareketlerini yönetmiş ve "Vietnam Kasabı" olarak anılmıştı. ODTÜ'de protesto için hazırlanan afişlerden biri.

TMTF'nin İSTANBULDAKİ BİNASINA BİR PANO HALİNDE ASILAN «BURSA NUTKU»

"TMTF, Emperyalizme ve Komünizme karşıdır,,

Dönemin AP iktidarının İçişleri Bakanı Faruk Sükan. Sükan, "solcuların nefes alışlarını bile dinliyoruz..." sözlerini övünerek söylüyordu.

TÜRKİYE MİLLİ TALEBE FEDERASYONU

GENÇLİK TİYATROSU

Çocuk, Halk, İşçi, Memur, Öğrenci Temsilleri

Yöneten: ZAHİT NOKAY

YALÇIN TAN'ın

YOLDAŞ MARYA'NIN GUGULİSİ

(Guguli Horoz Demek Yani...)

Komedi 3 Perde

YALÇIN AKÇAY'ın Mizansenleri ile

Bengi EVRANOS

Volkan SARACOĞLU

Hikmet SALCAN

Mehmet AKSU

Hüsnü YURTŞEN

Gültekin KURTUL

Refik CEYLAN

Ahmet TUNÇ

Ahmet KARSLI

Ali DURHAN

Dekor-Kostüm: SEÇİL ŞATIR

ŞEREF MATBAASI Telefon: 27 67 04

1. TÜRKİYE HAKKINDA HER TÜRLÜ BİLGİ
2. YURT DIŞI İLE İLGİLİ HER TÜRLÜ BİLGİ
3. YURT DIŞINA ÇIKIŞ İŞLEMLERİ
4. YURT DIŞINDA GEREKLİ REZERVASYONLAR
5. BEYNELMİLEL TALEBE PASOSU
6. ÇALIŞMA KAPLARI
7. TALEBE TRENLERİ
8. TALEBE UÇAKLARI
9. REHBER KURSLARI
10. YURT DIŞI ve YURT İÇİ TURLAR

Bilgi için Telefon : 22 93 16
Adres : T.M.T.F. Turizm Müdürlüğü — Cağaloğlu No: 40
İstanbul

Türkiye Milli GENÇLİK Teşkilâtı
Türkiye Milli TALEBE Federasyonu

DOĞUDAKİ DEPREME
KAN BAĞIŞI
KAMPANYASI

Bağış Yerleri:
KIZILAY KAN MERKEZİ **Şehremini**
TÜRKİYE MİLLİ TALEBE FEDERASYONU **Cağaloğlu No. 40**

TÜRKİYE MİLLİ TALEBE FEDERASYONU

GENÇLİK TİYATROSU

ÇOCUK, HALK, İŞÇİ, MEMUR, ÖĞRENCİ

TEMSİLLERİ

YALÇIN AKÇAY'ın

KARAMANIN KOYUNU

KARAGÖZ'ÜN OYUNU

(3 Perde Karagöz)

Yöneten: ZAHİT NOKAY **Sahne Düzeni: BENGİ EVRENOS**

ŞEREF MATBAASI Telefon: 27 67 04

Yurdumuzun en büyük ve en faal Turizm Müdürlüğü

Türk Turizminin Hizmetinde

- 350 Rehber
- 3 Büro (İstanbul, Ankara, Erzurum)
- 72 Millet ile daimi temas
- 7 Lisanda daimi muhaberat.

- Amatör zihniyet
- En ucuz organizasyon
- En geniş kadro
- 12 Yıllık tecrübe

* *Beynelmilel talebe tenzilât kartları*
* *Beynelmilel talebe sigortası*
* *Çalışma ve dinlenme kampları*
* *Talebe Otel ve Lokantaları*
* *İç, dış Turistik geziler*
* *Her türlü Rezervasyon*

Türkiye Millî Talebe Federasyonu

Turizm Müdürlüğü

Dünyayı avucunuza getirir.

ÖZ GEÇMİŞ

KİMLİK BİLGİLERİ

Adı Soyadı: **Feza Erdendoğdu Gülbeyaz**

Doğum Yeri: **İstanbul**

Doğum Tarihi : **20/08/1977**

E-posta: **feza.erdendogdu@gmail.com**

EĞİTİM BİLGİLERİ

Lise: **1991-1994 Erenköy Kız Lisesi**

Lisans: **1996-2001 Marmara Üniversitesi Arşivcilik (İngilizce)**

2009-2013 Anadolu Üniversitesi AÖF Sosyoloji (Yüksek Onur Derecesi)

Yüksek Lisans: **2013-…Pamukkale Üniversitesi Genel Sosyoloji ve Metodoloji**

Yabancı Dil ve Düzeyi: **İngilizce (2017 YDS 66,25)**

İŞ DENEYİMİ: **2001-2012 yılları arasında çeşitli uluslararası belgelendirme kuruluşlarında satış pazarlama ve halkla ilişkiler alanlarında çalıştıktan sonra 2012 itibarı ile KPSS sonucu kütüphaneci olarak atanmış, 2 yıl Pamukkale Üniversitesi'nde bu alanda hizmet verdikten sonra 2014 itibarı ile Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde kütüphaneci olarak çalışmaktadır.**